

බුද්ධචර්යනී ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා: 6 (ii)

විනයපිටකයෙහි

05 වන ග්‍රන්ථය

පරිවාරපාළි

(2 කාණ්ඩය)

ලබ්‍හා බෙහෙවින් මණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්

පොල්ගහවෙල විද්‍යාඥයා පරිවේණාධිපති

කෙසෙල්වතුගොඩ ශ්‍රී රතනජොතාභිධාන

නායකසම්පීරපාදයන් වහන්සේ විසින් කරනලද

සිංහල පරිවර්තනය

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

විසින්

පාඨශෝධන පුච්ඡ වෑ සංස්කරණය කරන ලදි

මු.ව. 2550

ක්‍රි.ව. 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 6(ii)

The Fifth Book in the
Vinaya-Pitaka

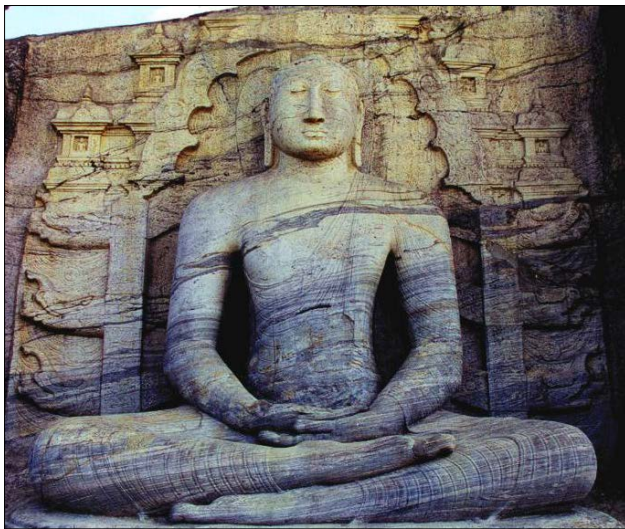
5

PARIVĀRA-PĀLI (II)

With the Sinhala translation by

**The Venerable
Keselvatugoda Ratanajoti Nāyaka Thero**

Revised and Edited by
The Tripitaka Board

නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!!

මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව,
 නිවනේ සැනසීම සොයන සෑම ලොවසියෙකුටම
 පරිහරණය කළහැකි ලෙස සැකසීමට නන් අයුරින් දායකත්වය දැක්වූ
 සෑම උතුමන්ටම පළමුව ස්තූතිය පුදකරන අතරම
 යමෙක් මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව පරිහරණයෙන්,
 යම් සත් කටයුත්තක් කරන්නේනම් එහි ද,
 නිවනේ සැනසීම ලබනම් එහි ද
 සියලු ආනිසංසයෝ මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව
 මේ අයුරින් සැකසීමට දායකත්වය දැක්වූ
 ඔවුන් සෑම දෙනාටම අනුමෝදන් වෙත්වා!!!
 නිවන් දකින තුරු අභිවුර්ධියක්ම වෙත්වා!!!
 පතනා බෝධියකින් වහා වහා නිවනේ සැනසීම ම අත්වේවා!!!

ඔබ සැමට යහපතක්ම වෙත්වා!!!

| සැලකිය යුතුය :

මෙම පොතේ පිටු, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත. එහි පිටු මත ඇති මාතෘකා මත click කිරීම මගින් ඊට අදාළ පිටුව වෙතට යොමුවේ. නැවත පිටු වෙතට යොමුවීමට Table of Contents හෝ පිටු අංකය (12) සටහන් කර යොමු වන්න.

විනයපිටකේ

පරිවාරපාළි

දුතියො භාගො

විනයපිටකයෙහි

පරිවාරපාළිය

විනිස භාගය

පටුන

CONTENTS

	පිටුව
සංස්කාරක නිවේදනය හා සංඥාපනය	ix
ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය	xi
පාළි භෝධිය	xii
සංකේත නිරූපණය	xiii
විෂය සූචි	xv
පරිවාර, පෙළ හා පරිවර්තනය	2-319
භාෂාදිපාද සූචි	323-327
විසෙසපදනුකකමණිකා	328-341
ශුද්ධි පත්‍රය	342

සංස්කාරක නිවේදනය හා සංඥාපනය

විනයපිටකයෙහි පස්වැනි ග්‍රන්ථය වූ පරිවාරපාළි බුද්ධඡන්දී ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි සවැනි ග්‍රන්ථය ලෙස සලකන ලද වෙයි. එහෙත් ග්‍රන්ථය හැදෑරීමෙහි පහසුව සලකා නියතසාධනයෙහි ඡේද වෙන් කරමින් සිංහල පරිවර්තනය සමග මුද්‍රණය කිරීමේ දී ග්‍රන්ථය සුවසේ පරිහරණ නොකළහෙතෙසේ මහත්තයට පැමිණෙන බව පෙනුණු හෙයින් පරිවාරපාළියෙහි "සමථහෙදය" අවසන් කොට ඇති ග්‍රන්ථප්‍රදේශය 1. කාණ්ඩය ලෙස ක්‍රි. ව. 1977 දී පළකරවන ලද්දේය.

බන්ධකපුව්‍යයෙහි පටන් නවසංගහවග්ගය අවසන් කොට ඇති ග්‍රන්ථශෛෂය පරිවාර-පාළියෙහි 2 කාණ්ඩය ලෙස පළ වෙයි. පරිවාරපාළිය ගෙන කියැවුණු යම් දූයෙක් වේ නම් එ හැම ප්‍රථම කාණ්ඩයෙහි ලියූ සංඥාපනයෙන් දතහෙන හෙයින් මෙහි ලා වෙන මැ සංඥාපනයක් නොලියමහ. අර්ථින් විසින් එ සංඥාපනය බලන්නේ මැනැවි.

ලංකා බෞද්ධ මණ්ඩලයේ ආරාධනය පරිදි පරිවාරපාළිය සිංහලභාෂායෙන් පරිවර්තන කළාහු පොළඟහවෙල විද්‍යාර්ථෝදය පරිවෙණාධිපති උපාධ්‍යායතුන කෙසෙල්වතුගොඩ සිරිරතනජොතාභිධාන නායක මහාසථවිරපාදයන් වහන්සේ යැ. ධර්මවිනයධර බහුශ්‍රැත පඩිවරයාණකෙනකු වූ උන්වහන්සේ යථාකාලයෙහි නිමහම් කළ සිංහල පරිවර්තනය වර්තමාන ත්‍රිපිටකසම්පාදකමණ්ඩලයේ බහුශ්‍රැත මහතෙරවරුන් විසින් පාඨශොධන පූර්වක වැ සංස්කරණය කරන ලද්දේය. මෙහි රචනාශෛලිය හා අක්ෂරවින්‍යාසය ද පරිවර්තක නාභිමියන් විසින් අනුගමනය කළ සම්ප්‍රදය නොපිරිහෙනසේ යොදා ඇත.

භික්ෂූන් වහන්සේගේ විනයඥනය සඳහා අතිශයින් ඵලවත් වූ පරිවාරපාළිය සුගම වූ සිංහලයෙන් පරිවර්තන කොට ප්‍රකාශයට පමුණුවාලන්නට ලැබීම ශාසනස්ථිතිකාමී සකල සිංහල බෞද්ධජනතාවගේ ප්‍රමොදයට හෙතු වේ යයි සිතමි. මේ සත්ත්‍රියායෙහි පුරොගාමී වූ ලංකාබෞද්ධමණ්ඩලයෙහි පින්වත්හු ද සංස්කෘතික අධිකාරියෙහි නියුක්ත සියලු, සුධිහු ද ශ්‍රීලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය ද ධර්මදානමය කුශලහෙතෙසෙන් නිරාමය වෙන්වායි ආශංසනය කරමහ.

හැමසත්තට සෙත් වේවා!

මේවගට, ශාසනොදයකාරී

ලබුගම ලඬකානඤ්ඤ සථවිර

ත්‍රිපිටකමණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සම්පාදක.

1979 ජුනි මස 09 වැනි දින

මහානායකවාරිකාරාමය.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදෙශක:

මහරගම, වටයවත්ත පාර, ශ්‍රී චන්ද්‍රශේඛරාරාමාධිපති අග්ගමහාපණ්ඩිත බ්‍රහ්මදේවගොඩ ආනන්දමෙත්‍රෙය මහානායක මහාසංචාරපාදයන් වහන්සේ.

සභාපති :

අභංගම, විද්‍යවන්ද්‍රපරිවේණාධිපති ත්‍රිපිටක වාග්ගිවරාචාර්‍ය, රාජකීයපණ්ඩිත කෝද්දගොඩ ශ්‍රී ඥානාලෝක දක්ෂිණ ලභිකායෙහි ප්‍රධාන සභිකනායක සංචාරයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක :

මොල්ලිගොඩ, ප්‍රවචනොදය පරිවේණාධිපති ත්‍රිපිටකවාග්ගිවර, විමලකීර්ති ශ්‍රී රාජකීයපණ්ඩිත, ලබ්‍රගම ලභිකානන්‍ද ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධම් මහාසභිකසභායෙහි මහානායක සංචාරයන් වහන්සේ.

සම්පාදක :

කිරුළපන පුරාරාම, නාරාභේන්ද්‍රිප අභයාරාම යන විහාරද්වයාධිපති ශාස්ත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීයපණ්ඩිත, රද්දල්ලේ සිරි පඤ්ඤාලෝක ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධම් මහාසභිකසභායෙහි අනුනායක සංචාරයන් වහන්සේ.

හෙරලියාවල, සුධර්මාරාමාධිපති ශාස්ත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීයපණ්ඩිත, වේඩරුවේ සිරි අනෝමදස්සී ශ්‍රීකල්‍යාණිසාමග්‍රීධම් මහාසභිකසභායෙහි අනුනායක සංචාරයන් වහන්සේ.

හිඟුලේ-මාකඩවර විහාරාධිපති රාජකීයපණ්ඩිත, කරහම්පිටිගොඩ සිරි සුමනසාර සංචාරයන් වහන්සේ.

කොළඹ තිඹිරිගස්සායේ අශෝකාරාමාධිපති රාජකීයපණ්ඩිත කරදන සිරි පඤ්ඤාලභිකාර නායක සංචාරයන් වහන්සේ.

ලෙඛක :

කොළඹ, බෞද්ධාලෝක මාවතෙහි බෞද්ධාලෝක විහාරාධිපති, පණ්ඩිත, දෙරගමුවේ සිරි ධම්මපාල-කොළඹ පළාතේ ප්‍රධාන සභිකනායක සංචාරයන් වහන්සේ.

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS

VOWELS

අ ා අං ඉ ඊ උ ඌ ඍ ඎ

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞṅa
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤṇa
ටṭa	ථtha	ඳḍa	ඵṭha	ණṇa
තta	ථtha	දda	ධdha	නna
පpa	ඵpha	බba	භbha	මma
යya	රra	ලla	වva	සsa
හha	ළla	ආṇa		
කka	කාkā	කිki	කීkī	කුku
ඛkha	ඛාkhā	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu
ගga	ගාgā	ගිgi	ගීgī	ගුgu
ඝgha	ඝාghā	ඝිghi	ඝීghī	ඝුghu
ඞṅa	ඞṅාṅā	ඞṅිṅhi	ඞṅීṅhī	ඞṅුṅhu
ඣjha	ඣාjhā	ඣිjhi	ඣීjhī	ඣුjhu
ඤṇa	ඤṇාṇā	ඤṇිṇhi	ඤṇීṇhī	ඤṇුṇhu
ණṇa	ණාṇā	ණිṇhi	ණීṇhī	ණුṇhu
නna	නාnā	නිni	නීnī	නුnu
භbha	භාbhā	භිbhi	භීbhī	භුbhu
මma	මාmā	මිmi	මීmī	මුmu
යya	යාyā	යිyi	යීyī	යුyu
රra	රාrā	රිri	රීrī	රුru
ලla	ලාlā	ලිli	ලීlī	ලුlu
වva	වාvā	විvi	වීvī	වුvu
සsa	සාsā	සිsi	සීsī	සුsu
හha	හාhā	හිhi	හීhī	හුhu
ළla	ළාḷā	ළිḷhi	ළීḷhī	ළුḷhu
ආṇa	ආṇāṇā	ආṇිṇhi	ආṇීṇhī	ආṇුṇhu

Conjunct - Consonants

කකkka	කකඤ්ඤිකා	ත්‍රa	මමmpha
කඛkkha	කඛඤ්ඤා	දදdda	මබ, මඞbmba
කයkya	කය්‍යිකා	ඳඳddha	මඞඞbmbha
ක්‍රikri	ක්‍රිකඤ්ඤා	ද්‍රdra	මමmma
කචkva	කච්ඤ, ජ්‍යjja	ඳ්‍ර, ඩdva	මඞmha
කඡkha	කඡඤ්ඤිකා	ධධdhva	මයyya
කඵkha	කඵඤ්ඤා	නතnta	මයyha
කගga	කග්‍ය, ඵඤ්ඤා	නනntha	ලලlla
කඝgha	කඝඤ්ඤා	නදnda	ලයlya
කඞṅa	කඞඤ්ඤා	නඞṅa	ලභlha
කඣjha	කඣඤ්ඤා	නනnna	මඞmha
කඤṇa	කඤඤ්ඤා	නඞṇa	මයssa
කණṇa	කණඤ්ඤා	පපppa	මයsma
කභbha	කභ්‍ය, ඩඤ්ඤා	පඵppha	මයsva
කමmma	කමඤ්ඤා	බබbba	මඞhma
කයyya	කයතnta	බඞbbha	මඞvha
කයyha	කයත්තttha	බ්‍රbra	මඞlha
කලlla	කල්‍ය	මඞmpa	
කලyya			
කලlha			
කමmha			
කයssa			
කයsma			
කයsva			
කඞṅa			
කඣjha			
කඤṇa			
කණṇa			
කභbha			
කමmma			
කයyya			
කයyha			
කලlla			
කලyya			
කලlha			
කමmha			
කයssa			
කයsma			
කයsva			
කඞṅa			
කඣjha			
කඤṇa			
කණṇa			
කභbha			
කමmma			
කයyya			
කයyha			
කලlla			
කලyya			
කලlha			
කමmha			
කයssa			
කයsma			
කයsva			
කඞṅa			
කඣjha			
කඤṇa			
කණṇa			
කභbha			
කමmma			
කයyya			
කයyha			
කලlla			
කලyya			
කලlha			
කමmha			
කයssa			
කයsma			
කයsva			
කඞṅa			
කඣjha			
කඤṇa			
කණṇa			
කභbha			
කමmma			
කයyya			
කයyha			
කලlla			
කලyya			
කලlha			
කමmha			
කයssa			
කයsma			
කයsva			
කඞṅa			
කඣjha			
කඤṇa			
කණṇa			
කභbha			
කමmma			
කයyya			
කයyha			
කලlla			

සංකේත නිරූපණය

ABBREVIATIONS

- සිමු. 1 — සිහලකඛරමුද්දිත (පුරාණ) පරිවාරපාලි.
සිමු. 2 — සිහලකඛරමුද්දිත (හෙවාවිතාරණ) පරිවාරපාලි.
පැ — පැල්මඩුල්ල පුරාණවිහාර නාලපණ්ණ පොළාන.
මජ්ඣ. — මජ්ඣමනිකාසංකල්පනාසංහිත පරිවාරපාලි.
සංය. — සංයම් - නායකකඛරමුද්දිත පරිවාරපාලි.
PTS — PALI TEXT SOCIETY PARIVARAPALI.

පරිවාරපාළි

විසයසූචි

බ්‍රහ්මකප්‍රවෘත්ති 1 - 7

එකානන්තකං 8 - 83

එකකං	—	—	8 - 11
දුකං	—	—	12 - 23
නිකං	—	—	22 - 35
චතුක්කං	—	—	36 - 47
පඤ්චකං	—	—	48 - 63
ඡක්කං	—	—	64 - 67
සත්තකං	—	—	68 - 73
අට්ඨකං	—	—	74 - 75
නවකං	—	—	76 - 77
දසකං	—	—	76 - 81
එකාදසකං	—	—	82 - 83

උපසංඝට්ඨාදි ප්‍රවෘත්ති-වික්‍රමජාතා 84 - 87

ප්‍රවෘත්ති	—	—	84 - 85
වික්‍රමජාතා	—	—	84 - 87

අත්ථවසප්පකරණං 88 - 91

ගාඨාසංඛ්‍යාණීකං 92 - 105

චතුච්චිප්පතී	—	—	96 - 97
ඡේදනකාදි	—	—	98 - 99
අසංඛාරණාදි	—	—	99 - 101
පාරුජිකාදි අප්පතී	—	—	102 - 105

අභිකරණගෙගෙදා 106 - 129

අභිකරණනිදනාදගො	—	108 - 117
අභිකරණාභිප්පාදගො	—	116 - 119
ප්‍රවෘත්ති-වික්‍රමජාතවාදො	—	120 - 121
සංඝට්ඨවාදො	—	120 - 121
සමථනිදනාදගො	—	122 - 125
සමථනානන්තාදගො	—	124 - 129
අපරගාඨා සංඛ්‍යාණීකං	—	130 - 133

වේදනානිගෙගෙදා 134 - 143

අනුච්ඡේදකස්ස අනුගොගො	—	134 - 137
වේදකාදිපච්චිප්පතී	—	138 - 139
වේදකස්ස අත්තඡක්කාපනං	—	138 - 143

වූලසංඛ්‍යාමය 144 - 149

අනුචිත්තයාංග පටිපතති	—	144 - 149
----------------------	---	-----------

මහාසංඛ්‍යාමය 150 - 169

අනුචිත්ත අනුගෝගො	—	162 - 167
පුළුන් විහාගො	—	166 - 169

කසීනගෙය 170 - 189

පුළුන් විසාජ්ඣනං	—	—	—172-179
සංඛ්‍යාගායනං	—	—	—178-189

උපංචිපඤ්ඤා 190 - 265

1. අතිසංඛ්‍යාවගො	—	—	—190-197
2. නපටිපසංඛ්‍යාවගො	—	—	—196-201
3. වොහාරවගො	—	—	—202-209
4. දිට්ඨිචිකම්මවගො	—	—	—208-215
5. අනාද්‍යවගො	—	—	—216-225
6. ධුතඛ්‍යවගො	—	—	—226-227
7. මුත්තාද්‍යවගො	—	—	—228-231
8. භික්ඛුනොද්‍යවගො	—	—	—232-237
9. උඛ්ඛාතිකවගො	—	—	—238-245
10. අධිකරණවිපකම්මවගො	—	—	—244-251
11. සංඛ්‍යාගෙදකවගො	—	—	—250-255
12. දුතිය සංඛ්‍යාගෙදකවගො	—	—	—254-257
13. අවාසිකවගො	—	—	—258-261
14. කසීනාද්‍යවගො	—	—	—260-265

සමුදායං 266 - 273

වතනාගො පාරුජිකා	—	—	—266-267
තෙරස සංඛ්‍යාදිගො	—	—	—266-271
තෙඛිගො	—	—	—270-271

දුතියගාඨාසංඛ්‍යාංගිකං 274 - 289

සෙදමොවනගාඨා 290 - 299

1. කම්මවගො	—	—	—300-309
2. අත්ථවගො	—	—	—308-311
3. පඤ්ඤාතනවගො	—	—	—310-311
4. අපඤ්ඤාතන පඤ්ඤාතනවගො	—	—	—310-313
5. නවසංඛ්‍යාවගො	—	—	—314-317
වගො පඤ්ඤාතන උද්දානං	—	—	—316-319

විනයපිටකේ
පරිවාරපාළි
දූතියෝ භාගෝ

විනය පිටකයෙහි
පරිවාර පාළිය
විතිය භාගය

විනයපීටකේ පරිවාරපාළි

දුතියො භාගො

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස

බන්ධකපුවජා

1. උපසම්පදං පුච්ඡිස්සං සනිදනං සනිද්දෙසං, සමුක්කඛ්ඨපදනං
කති අපචතියො : උපසම්පදං විස්සජ්ඣස්සං සනිදනං සනිද්දෙසං,
සමුක්කඛ්ඨපදනං ථෙව අපචතියො.

2. උපොසථං පුච්ඡිස්සං සනිදනං සනිද්දෙසං, සමුක්කඛ්ඨපදනං
කති අපචතියො : උපොසථං විස්සජ්ඣස්සං සනිදනං සනිද්දෙසං,
සමුක්කඛ්ඨපදනං තිස්සො අපචතියො.

3. වස්සපනාසිකං පුච්ඡිස්සං සනිදනං සනිද්දෙසං, සමුක්කඛ්ඨපදනං
කති අපචතියො : වස්සපනාසිකං විස්සජ්ඣස්සං සනිදනං සනිද්දෙසං,
සමුක්කඛ්ඨපදනං එකා අපචති.

4. පචාරණං පුච්ඡිස්සං සනිදනං සනිද්දෙසං, සමුක්කඛ්ඨපදනං
කති අපචතියො : පචාරණං විස්සජ්ඣස්සං සනිදනං සනිද්දෙසං,
සමුක්කඛ්ඨපදනං තිස්සො අපචතියො.

5. චම්බසඤ්ඤතං පුච්ඡිස්සං සනිදනං සනිද්දෙසං, සමුක්කඛ්ඨ -
පදනං කති අපචතියො : චම්බසඤ්ඤතං විස්සජ්ඣස්සං සනිදනං
සනිද්දෙසං, සමුක්කඛ්ඨපදනං තිස්සො අපචතියො.

6. භෙසජ්ජං පුච්ඡිස්සං සනිදනං සනිද්දෙසං, සමුක්කඛ්ඨපදනං
කති අපචතියො : භෙසජ්ජං විස්සජ්ඣස්සං සනිදනං සනිද්දෙසං,
සමුක්කඛ්ඨපදනං තිස්සො අපචතියො.

7. කසීනකං පුච්ඡිස්සං සනිදනං සනිද්දෙසං, සමුක්කඛ්ඨපදනං
කති අපචතියො : කසීනකං විස්සජ්ඣස්සං සනිදනං සනිද්දෙසං,
සමුක්කඛ්ඨපදනං නඤ්ඤි නඤ්ඤි අපචති.

8. විචර්තඤ්ඤතං පුච්ඡිස්සං සනිදනං සනිද්දෙසං, සමුක්කඛ්ඨ -
පදනං කති අපචතියො : විචර්තඤ්ඤතං විස්සජ්ඣස්සං සනිදනං
සනිද්දෙසං, සමුක්කඛ්ඨපදනං තිස්සො අපචතියො.

විනය පිටකයෙහි
පරිවාර පාළිය
විනය භාගය

භගවත් අරහත් සමාස්ත සම්බුද්ධයන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා.

බන්ධකපුවජා

1. නිදන සහිත නිර්දේශ සහිත උපසම්පදාන්තධකය පුළුවුණි, උත්කාෂ්ටපදයන්ගේ (ඇවැත් පැණ වූ පදයන්ගේ) ඇවැත් කෙනෙක යත් : නිදන සහිත නිර්දේශ සහිත උපසම්පදාන්තධකය විසඳුම්, උත්කාෂ්ටපදයන්ගේ (පවිති - දුකුළා) ඇවැත් දෙකෙකි.

2. නිදන සහිත නිර්දේශ සහිත උපොසංඝක්ඛන්තධකය පුළුවුණි, උත්කාෂ්ටපදයන්ගේ ඇවැත් කෙනෙක යත් : නිදන සහිත නිර්දේශ සහිත උපොසංඝක්ඛන්තධකය විසඳුම්. උත්කාෂ්ටපදයන්ගේ (පුලුඬි - පවිති - දුකුළා) ඇවැත් තුනෙකි.

3. නිදන සහිත නිර්දේශ සහිත වස්සුපනායිකක්ඛන්තධකය පුළුවුණි, උත්කාෂ්ටපදයන්ගේ ඇවැත් කෙනෙක යත් : නිදන සහිත නිර්දේශ සහිත වස්සුපනායිකක්ඛන්තධකය විසඳුම්. උත්කාෂ්ටපදයන්ගේ එක් (දුකුළා) ඇවැත්කෙකි.

4. නිදන සහිත නිර්දේශ සහිත පචාරණක්ඛන්තධකය පුළුවුණි, උත්කාෂ්ටපදයන්ගේ ඇවැත් කෙනෙක යත් : නිදන සහිත නිර්දේශ සහිත පචාරණක්ඛන්තධකය විසඳුම්. උත්කාෂ්ටපදයන්ගේ (පුලුඬි - පවිති - දුකුළා) ඇවැත් තුනෙකි.

5. නිදන සහිත නිර්දේශ සහිත වම්මක්ඛන්තධකය පුළුවුණි, උත්කාෂ්ටපදයන්ගේ ඇවැත් කෙනෙක යත් : නිදන සහිත නිර්දේශ සහිත වම්මක්ඛන්තධකය විසඳුම්. උත්කාෂ්ටපදයන්ගේ (පුලුඬි - පවිති - දුකුළා) ඇවැත් තුනෙකි.

6. නිදන සහිත නිර්දේශ සහිත භෙසජ්ජන්තධකය පුළුවුණි, උත්කාෂ්ටපදයන්ගේ ඇවැත් කෙනෙක යත් : නිදන සහිත නිර්දේශ සහිත භෙසජ්ජන්තධකය විසඳුම්. උත්කාෂ්ටපදයන්ගේ (පුලුඬි - පවිති - දුකුළා) ඇවැත් තුනෙකි.

7. නිදන සහිත නිර්දේශ සහිත කඨිනක්ඛන්තධකය පුළුවුණි, උත්කාෂ්ටපදයන්ගේ ඇවැත් කෙනෙක යත් : නිදන සහිත නිර්දේශ සහිත කඨිනක්ඛන්තධකය විසඳුම්. එහි උත්කාෂ්ටපදයන්ගේ ඇවැත් නැති.

8. නිදන සහිත නිර්දේශ සහිත චීවරක්ඛන්තධකය පුළුවුණි, උත්කාෂ්ටපදයන්ගේ ඇවැත් කෙනෙක යත් : නිදන සහිත නිර්දේශ සහිත චීවරක්ඛන්තධකය විසඳුම්. උත්කාෂ්ටපදයන්ගේ (පුලුඬි - නිසඟි පවිති - දුකුළා) ඇවැත් තුනෙකි.

9. ව්‍යවස්ථාපිත පුළුල් සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් : ව්‍යවස්ථාපිත විධායක සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් එකා අයවරුන්.

10. කොමසාරිස් පුළුල් සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් : කොමසාරිස් විධායක සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් එකා අයවරුන්.

11. කමිටු සමුදාය පුළුල් සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් : කමිටු සමුදාය විධායක සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් එකා අයවරුන්.

12. පාරිච්ඡේද පුළුල් සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් : පාරිච්ඡේද විධායක සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් එකා අයවරුන්.

13. සමුදාය පුළුල් සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් : සමුදාය විධායක සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් එකා අයවරුන්.

14. සමාජ පුළුල් සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් : සමාජ විධායක සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් එකා අයවරුන්.

15. බුද්ධිමත් පුළුල් සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් : බුද්ධිමත් විධායක සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් එකා අයවරුන්.

16. සෙනසුන පුළුල් සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් : සෙනසුන විධායක සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් එකා අයවරුන්.

17. සමාජ පුළුල් සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් : සමාජ විධායක සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් එකා අයවරුන්.

18. සමාජ පුළුල් සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් : සමාජ විධායක සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් එකා අයවරුන්.

19. සමාජ පුළුල් සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් : සමාජ විධායක සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් එකා අයවරුන්.

20. සමාජ පුළුල් සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් : සමාජ විධායක සහ සහතිකය, සමුදායයෙහි සාමාජිකයන් එකා අයවරුන්.

* මෙම පොතෙහි පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

20. නිදහ සහිත නිර්දේශ සහිත භික්ෂුනීක්ෂිතාධිකාරය පුළුල්වීම, උත්කෘෂ්ටපදයන්ගේ ඇවැත් කෙතෙක යන් : නිදහ සහිත නිර්දේශ සහිත භික්ෂුනීක්ෂිතාධිකාරය විසඳුම්, උත්කෘෂ්ටපදයන්ගේ (පවිති - දකුළා) ඇවැත් දෙකෙකි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

21. පඤ්චසකං පුච්ඡස්සං සනිදානං සනිද්දෙසං, සමුක්ඛකච්ඡපදානං කති අපනතියො : පඤ්චසකං විස්සජ්ජස්සං සනිදානං සනිද්දෙසං, සමුක්ඛකච්ඡපදානං නන්ති තත්ථ අපනති.

22. සත්තසකං පුච්ඡස්සං සනිදානං සනිද්දෙසං, සමුක්ඛකච්ඡපදානං කති අපනතියො : සත්තසකං විස්සජ්ජස්සං සනිදානං සනිද්දෙසං, සමුක්ඛකච්ඡපදානං නන්ති තත්ථ අපනතීති.

බැංකුපුළු නිවසිතා පඨමා.

සංස්කෘතා :

1. උපසම්පදපොසථං¹ - විස්සපනාසිකපචාරණං,²
චම්චෙහෙසජ්ජකසීනං - විවරං චම්චෙසයකෙන ච.
2. කොසම්බකබැංකුකං කම්මං - පරිවාසිසමුච්චයා,
සමථචුද්දානං සෙනා - සංඝසෙදං සමාචාරො,³
ථපනං භික්ඛුනිබැංකු - පඤ්චසත්තසතෙන චාති.

1. උපසම්පදපොසථං - ස්වා.
2. විස්සපනාපචාරණං - ස්වා.
3. සංඝසෙදසමාචාරං - ස්වා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

21. නිදන සහිත නිර්දේශ සහිත පැවැත්වීමකින් තොරව පුළුල්ව, උත්කෘෂ්ට පදයන්ගේ ඇවැත් කෙතෙක යන් : නිදන සහිත නිර්දේශ සහිත පැවැත්වීමකින් තොරව පුළුල්ව. එහි උත්කෘෂ්ටපදයන්ගේ ඇවැත් නැති.

22. නිදන සහිත නිර්දේශ සහිත සත්තවත්තයකින් තොරව පුළුල්ව, උත්කෘෂ්ට පදයන්ගේ ඇවැත් කෙතෙක යන් : නිදන සහිත නිර්දේශ සහිත සත්තවත්තයකින් තොරව පුළුල්ව. එහි උත්කෘෂ්ටපදයන්ගේ ඇවැත් නැති යි.

පළමුවන බන්ධනපුවරු නිමි.

එහි නාමාවලිය :

උපසම්පද යැ උපසංසර යැ වස්සුපනායක යැ පවාරණ යැ වම්ම යැ හෙසජ්ජ යැ කඨින යැ වම්මපෙය්‍යය සමග වීර යැ.

කොසම්බක යැ කම්ම යැ පාරිවාසික යැ සමුච්චය යැ සමථ යැ බුද්ධකච්ඡුක යැ සෙනාසන යැ සඨසභෙදක යැ වත්ත යැ පාතිමොක්ඛයපන යැ භික්ෂුණී යැ පැවැත්වීමක යැ සත්තවත්තයෙනැ යි බන්ධනපුවරු යි.

එකුනතරිකං

එකකං

1. අපතතිකරා ධම්මා ජාතිතබ්බා, අනාපතතිකරා ධම්මා ජාතිතබ්බා.

අපතති ජාතිතබ්බා, අනාපතති ජාතිතබ්බා.

ලුහුකා අපතති ජාතිතබ්බා, ගරුකා අපතති ජාතිතබ්බා.

සාචසෙසා අපතති ජාතිතබ්බා, අනචසෙසා අපතති ජාතිතබ්බා.

දුට්ඨලා අපතති ජාතිතබ්බා, අදුට්ඨලා අපතති ජාතිතබ්බා.

සප්පච්ඡාදා අපතති ජාතිතබ්බා, අප්පච්ඡාදා අපතති ජාතිතබ්බා.

දෙසනාගාමිනී අපතති ජාතිතබ්බා, අදෙසනාගාමිනී අපතති ජාතිතබ්බා.

අනතරාසිකා අපතති ජාතිතබ්බා, අනතරාසිකා අපතති ජාතිතබ්බා.

සාචජ්ජපඤ්ඤානති අපතති ජාතිතබ්බා, අනචජ්ජපඤ්ඤානති අපතති ජාතිතබ්බා.

කිරියතො සමුට්ඨිතා අපතති ජාතිතබ්බා, අකිරියතො සමුට්ඨිතා අපතති ජාතිතබ්බා, කිරියාකිරියතො සමුට්ඨිතා අපතති ජාතිතබ්බා.

පුබ්බාපතති ජාතිතබ්බා, අපරාපතති ජාතිතබ්බා.

පුබ්බාපතතිනං අනතරාපතති ජාතිතබ්බා, අපරාපතතිනං අනතරාපතති ජාතිතබ්බා.

දෙසිතා ගණනුපගා අපතති ජාතිතබ්බා, දෙසිතා න ගණනුපගා අපතති ජාතිතබ්බා.

පඤ්ඤානති ජාතිතබ්බා, අනුපඤ්ඤානති ජාතිතබ්බා. අනුපපන්න පඤ්ඤානති ජාතිතබ්බා.

සබ්බස්මි පඤ්ඤානති ජාතිතබ්බා, පදෙසපඤ්ඤානති ජාතිතබ්බා,

සාධාරණපඤ්ඤානති ජාතිතබ්බා, අසාධාරණපඤ්ඤානති ජාතිතබ්බා.

එකතො පඤ්ඤානති ජාතිතබ්බා, උභතො පඤ්ඤානති ජාතිතබ්බා.

චුල්ලවජ්ජා අපතති ජාතිතබ්බා, අචුල්ලවජ්ජා අපතති ජාතිතබ්බා.

එකොතනරීකය

එකකය

1. ආපත්තිකර ධර්මයෝ (ෂට් සමුත්ථානයෝ) දතයුත්තාහ. අනාපත්තිකර ධර්මයෝ (සජ්ඣ ඉමට්ඨයෝ) දතයුත්තාහ.

ආපත්තිහු දතයුත්තාහ, අනාපත්තිහු දතයුත්තාහ.

ලභ්‍යකාපත්තිහු දතයුත්තාහ, ගරුකාපත්තිහු දතයුත්තාහ.

සාවසෙසාපත්තිහු දතයුත්තාහ, අනවසෙසාපත්තිහු දතයුත්තාහ.

දුට්ඨල්ලාපත්තිහු දතයුත්තාහ, අදුට්ඨල්ලාපත්තිහු දතයුත්තාහ.

සප්‍රතිකර්මාපත්තිහු දතයුත්තාහ, අප්‍රතිකර්මාපත්තිහු දතයුත්තාහ.

දෙසනාගාමීනී ආපත්තිහු දතයුත්තාහ. අදෙසනාගාමීනී ආපත්තිහු දතයුත්තාහ.

අන්තරායකර ආපත්තිහු දතයුත්තාහ, අනන්තරායකර ආපත්තිහු දතයුත්තාහ.

ලොකවදා ආපත්තිහු දතයුත්තාහ, ප්‍රඥප්තිවදා ආපත්තිහු දතයුත්තාහ.

ත්‍රියායෙන් නගින (පරිථි වැනි) ඇවැත්තු දතයුත්තාහ. අත්‍රියායෙන් නගින ඇවැත්තු දතයුත්තාහ. ත්‍රියාත්‍රියායෙන් නගින ඇවැත්තු දතයුත්තාහ.

පළමු නගින ඇවැත්තු දතයුත්තාහ. (පිරිවෙස් ආදියෙන්) පසු වැ නගින ඇවැත්තු දතයුත්තාහ.

පූර්වාපත්තින්ට අතර නගින (පිරිවෙස් මානත් පුරණ කල්හි පැමිණෙන සහවෙසෙස්) ඇවැත්තු දතයුත්තාහ. පසු වැ නගින ඇවැත්තන්ට අතර පැමිණෙන ඇවැත්තු දතයුත්තාහ.

දෙසන ලද ගිණිමට පැමිණි ඇවැත්තු දතයුත්තාහ, දෙසන ලද ගිණිමට නො පැමිණි ඇවැත්තු දතයුත්තාහ.

පඤ්ඤාත්තිය දතයුතු යැ, අනුපඤ්ඤාත්ති දතයුතු ය, අනුප්පන්න පඤ්ඤාත්ති දතයුතු යැ.

සබ්බන්ත පඤ්ඤාත්ති දතයුතු යැ, පදෙස පඤ්ඤාත්ති දතයුතු යැ.

සාධාරණ පඤ්ඤාත්ති දතයුතු යැ, අසාධාරණ පඤ්ඤාත්ති දතයුතු යැ.

එකතො පඤ්ඤාත්ති දතයුතු යැ, උභතො පඤ්ඤාත්ති දතයුතු යැ.

මහත් වරද ඇති ඇවැත්තු දතයුත්තාහ, නො මහත් වරද ඇති ඇවැත්තු දතයුත්තාහ.

ගිනිපටිසඤ්ඤාතො ආපතති ජානිතබ්බො, න ගිනිපටිසඤ්ඤාතො ආපතති ජානිතබ්බො.

නිශ්චයො ආපතති ජානිතබ්බො, අනිශ්චයො ආපතති ජානිතබ්බො.

ආදිකරො පුග්ගලො ජානිතබ්බො. අනාදිකරො පුග්ගලො ජානිතබ්බො.

අධිච්ඡාදනකො පුග්ගලො ජානිතබ්බො, අභිණ්ඤානකො පුග්ගලො ජානිතබ්බො.

වොදකො පුග්ගලො ජානිතබ්බො, චූදිතකො පුග්ගලො ජානිතබ්බො.

අධිමච්චොදකො පුග්ගලො ජානිතබ්බො, අධිමච්චචූදිතකො පුග්ගලො ජානිතබ්බො.

ධම්මචොදකො පුග්ගලො ජානිතබ්බො, ධම්මචූදිතකො පුග්ගලො ජානිතබ්බො.

නිශ්චයො පුග්ගලො ජානිතබ්බො, අනිශ්චයො පුග්ගලො ජානිතබ්බො.

භබ්බාපතතිකො පුග්ගලො ජානිතබ්බො, අභබ්බාපතතිකො පුග්ගලො ජානිතබ්බො.

උක්ඛිතතකො පුග්ගලො ජානිතබ්බො; අනුක්ඛිතතකො පුග්ගලො ජානිතබ්බො.

නාසිතකො පුග්ගලො ජානිතබ්බො, අනාසිතකො පුග්ගලො ජානිතබ්බො.

සමානසංවාසකො පුග්ගලො ජානිතබ්බො, අසමානවාසකො පුග්ගලො ජානිතබ්බො.

ථපනං ජානිතබ්බන්ති.

එකකං නිබ්බිතං.

තස්සුඥානං :

1. කරො ආපතති ලුහුකා සාවසෙසා ච දුට්ඨලො, පටිකම්මදෙසනා චෙවි අනතරාවජ්ඣකිරියා¹
2. කිරියාකිරියං පුබ්බො අනතරො ගණනුපගා, පඤ්ඤාතති අනානුපපන්න සබ්බජ්ඣ පදෙසසාධාරණා ච එකතො.²
3. ථුල්ලගිනිනිශ්චයා ච ආදි අභිච්ච වොදකා, අධිමච්චධම්ම නිශ්චයො අභබ්බොක්ඛිතත නාසිතා, සමානං ථපනං චෙවි උඥානං එකතො ඉදන්ති.

1. පටිකම්ම දෙසනා ච අනතරාවජ්ඣකිරියං - ම.ජ.සං.

2. සබ්බජ්ඣාධාරණා ච එකතො - ම.ජ.සං.

පඤ්ඤාතන්තානුපපන්නා සබ්බො සාධාරණො ච එකතො - ස.සා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ගෘහිප්‍රතිසංයුක්ත ඇවැත්නු දතයුත්තාහ, ගෘහිප්‍රතිසංයුක්ත නොවූ ඇවැත්නු දතයුත්තාහ.

නියතාපත්තිහු දතයුත්තාහ, අනියතාපත්තිහු දතයුත්තාහ.

(සුදින්නස්ථවිරාදී) ආදී කම්මික පුද්ගල දතයුතු යැ, (මක්කට් සමණාදී) අනුප්පඤ්ඤත්තිකාරක පුද්ගල දතයුතු යැ.

කිසිවිටෙක ඇවැත්නට පැමිණෙන අධිච්චාපත්තික පුද්ගල දතයුතු යැ, එක්වත් ඇවැත්නට පැමිණෙන අභිණ්භාපත්තික පුද්ගල දතයුතු යැ.

වොදක පුද්ගල දතයුතු යැ, වුදිතක පුද්ගල දතයුතු යැ.

(අභුත වස්තුවෙන් වොදනා කරණ) අධර්ම වොදක පුද්ගල දතයුතු යැ, අධර්ම වුදිතක පුද්ගල දතයුතු යැ.

ධර්මවොදක පුද්ගල දතයුතු යැ, ධර්මවුදිතක පුද්ගල දතයුතු යැ.

(මිච්ඡත්ත-සම්මත්ත විසින්) නියත පුද්ගල දතයුතු යැ, අනියත පුද්ගල දතයුතු යැ.

ඇවැත් අවදනට සුසු පුද්ගල දතයුතු යැ, ඇවැත් අවදනට නො නිසි පුද්ගල දතයුතු යැ.

උකෙච්චිකම් කළ පුද්ගල දතයුතු යැ, (තප්පතියාදී සෙසු සිවුචැදැරුම් කම් කළ) උකෙච්චිකම් නො කළ පුද්ගල දතයුතු යැ.

නාසිතක පුද්ගල දතයුතු යැ, අනාසිතක පුද්ගල දතයුතු යැ.

සමානසංවාසක පුද්ගල දතයුතු යැ, අසමානසංවාසක පුද්ගල දතයුතු යැ.

පාමොක් තැබීම දතයුතු යි.

එකකය නිමි

එහි නාමාවලිය :

1. ආපත්තිකර යැ අනාපත්තිකර යැ ආපත්ති යැ අනාපත්ති යැ ලහුක යැ ගරුක යැ සාවසෙස යැ අනවසෙස යැ දුට්ඨල්ල යැ අදුට්ඨල්ල යැ සප්පච්චිකම්ම යැ අප්පච්චිකම්ම යැ දෙසනාගාමීනි යැ අදෙසාගාමීනි යැ අන්තරායක යැ අනන්තරායක යැ සාවජ්ජ අනවජ්ජ පඤ්ඤත්ති යැ,

2. කිරියසමුට්ඨිත යැ අකිරියසමුට්ඨිත යැ කිරියාකිරිය සමුට්ඨිත යැ පුබ්බා පරාපත්ති යැ අන්තරාපත්ති යැ දෙසිතගණනුපග යැ දෙසිත න ගණනුපග යැ පඤ්ඤත්ති යැ අනුපඤ්ඤත්ති යැ අනුප්පන්න-සබ්බත්ථ-පදෙස-සාධාරණ-අසාධාරණ එකතො-උභතො පඤ්ඤත්ති යැ,

3. ථුල්ල අථුල්ල වජ්ජ යැ ගිහි-න ගිහි පටිසඤ්ඤාත්ත යැ නියත යැ අනියත යැ ආදිකර-අනාදිකර යැ අධිච්චාපත්තිකර යැ අභිණ්භාපත්තිකර යැ වොදක යැ වුදිත යැ අධම්ම-ධම්මවොදක යැ අධම්ම-ධම්මවුදිතක යැ නියත-අනියත පුද්ගල යැ භබ්බා-භබ්බාපත්තික යැ උක්ඛිත්ත යැ අනුක්ඛිත්ත යැ නාසිතක යැ අනාසිතක යැ සමාන-අසමාන සංවාසක යැ ය්පනක යැ යි එකකයෙහි තෙල උද්දන යි.

දිවං

1. අත්ථාපතති සඤ්ඤාචිමොක්ඛා, අත්ථාපතති නො සඤ්ඤාචිමොක්ඛා.

අත්ථාපතති ලභසමාපතතිකායා, අත්ථාපතති න ලභසමාපතතිකායා.

අත්ථාපතති සඤ්ඤාචිමපටිසඤ්ඤාතතා, අත්ථාපතති අසඤ්ඤාචිමපටිසඤ්ඤාතතා.

අත්ථාපතති සපරිකඛාරපටිසඤ්ඤාතතා, අත්ථාපතති පරපරිකඛාරපටිසඤ්ඤාතතා.

අත්ථාපතති සපුග්ගලපටිසඤ්ඤාතතා, අත්ථාපතති පරපුග්ගලපටිසඤ්ඤාතතා.

අත්ථි සච්චං භණ්ණෙනා ගරුකං ආපතතිං ආපජ්ජති, අත්ථි සච්චං භණ්ණෙනා ලුහුකං ආපතතිං ආපජ්ජති.

අත්ථි මුසං භණ්ණෙනා ගරුකං ආපතතිං ආපජ්ජති, අත්ථි මුසං භණ්ණෙනා ලුහුකං ආපතතිං ආපජ්ජති.

අත්ථාපතති භුමිගතො ආපජ්ජති නො වෙහාසගතො, අත්ථාපතති වෙහාසගතො ආපජ්ජති නො භුමිගතො.

අත්ථාපතති නික්ඛමනො ආපජ්ජති නො පටිසනො, අත්ථාපතති පටිසනො ආපජ්ජති නො නික්ඛමනො.

අත්ථාපතති ආදියනො ආපජ්ජති, අත්ථාපතති අනාදියනො ආපජ්ජති.

අත්ථාපතති සමාදියනො ආපජ්ජති, අත්ථාපතති න සමාදියනො ආපජ්ජති.

අත්ථාපතති කරොනො ආපජ්ජති, අත්ථාපතති න කරොනො ආපජ්ජති.

අත්ථාපතති දෙනො ආපජ්ජති, අත්ථාපතති න දෙනො ආපජ්ජති.

අත්ථාපතති දෙසෙනො ආපජ්ජති, අත්ථාපතති න දෙසෙනො ආපජ්ජති.

අත්ථාපතති පටිගණනො ආපජ්ජති, අත්ථාපතති න පටිගණනො ආපජ්ජති.

අත්ථාපතති පරිභොගෙන ආපජ්ජති, අත්ථාපතති න පරිභොගෙන ආපජ්ජති.

අත්ථාපතති රතතිං ආපජ්ජති නො දිවා, අත්ථාපතති දිවා ආපජ්ජති නො රතතිං.

අත්ථාපතති අරුණ්ණයො ආපජ්ජති, අත්ථාපතති න අරුණ්ණයො ආපජ්ජති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ද්‍රව්‍ය

1. සංඥ විමෝක්ෂ ඇවැත් ඇත, සංඥ විමෝක්ෂ නොවූ ඇවැත් ඇති.

ලබ්ධිසමාපත්තිකයාහට ආපත්තියෙක් ඇත, අලබ්ධිසමාපත්තිකයාහට ආපත්තියෙක් ඇති.

සද්ධර්ම ප්‍රතිසංයුක්තාපත්තියෙක් ඇත, අසද්ධර්ම ප්‍රතිසංයුක්තාපත්තියෙක් ඇති.

ස්වපරිෂ්කාර ප්‍රතිසංයුක්තාපත්තියෙක් ඇත, පරපරිෂ්කාර ප්‍රතිසංයුක්තාපත්තියෙක් ඇති.

ස්වපුද්ගල ප්‍රතිසංයුක්තාපත්තියෙක් ඇත, පරපුද්ගල ප්‍රතිසංයුක්තාපත්තියෙක් ඇති.

සත්‍යය කියමින් ගරු ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇත, සත්‍යය කියමින් ලුහු ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇති.

මුසා බෙණෙමින් ගරු ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇත, මුසා බෙණෙමින් ලුහු ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇති.

අභස්ගත නො වූ භූමිගත වූ ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇත, භූමිගත නො වූ අභස්ගත වූ ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇති.

පිටියෙමින් නො වූ නික්මෙමින් ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇත, නික්මෙමින් නො වූ පිටියෙමින් ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇති.

ගණිමින් ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇත, නො ගණිමින් ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇති.

සමාදන් වෙමින් ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇත, නො සමාදන් වෙමින් ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇති.

කරමින් ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇත, නො කරමින් ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇති.

දෙමින් ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇත, නොදෙමින් ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇති.

දෙසමින් ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇත, නො දෙසමින් ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇති.

පිළිගණිමින් ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇත, නො පිළිගණිමින් ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇති.

පරිභොගයෙන් ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇත, අපරිභොගයෙන් ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇති.

දහවල් නො වූ රාත්‍රියෙහි ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇත, රාත්‍රියෙහි නො වූ දහවල්හි ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇති.

අරුණ නැඟීමෙහි ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇත, අරුණ නො නැඟීමෙහි ඇවැත් පැමිණීමෙක් ඇති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අත්ථාපතති ඡිඤ්ඤානො අපඡ්ඡති, අත්ථාපතති න ඡිඤ්ඤානො අපඡ්ඡති.

අත්ථාපතති ඡාදෙතො අපඡ්ඡති, අත්ථාපතති න ඡාදෙතො අපඡ්ඡති.

අත්ථාපතති ධාරෙතො අපඡ්ඡති, අත්ථාපතති න ධාරෙතො අපඡ්ඡති.

2. ඥෙ උපොසථා : වාතුඤ්ඤිකො ව පණ්ණරසිකො ව.

ඥෙ පචාරණා : වාතුඤ්ඤිකො ව පණ්ණරසිකො ව.

ඥෙ කම්මානි : අපලොකනකම්මං, ඤාතීකම්මං. අපරානිපි ඥෙ කම්මානි : ඤාතීදුතියකම්මං, ඤාතීචතුර්තකම්මං.

ඥෙ කම්මචජ්ඣති : අපලොකනකම්මස්ස චජ්ඣ, ඤාතීකම්මස්ස චජ්ඣ. අපරානිපි ඥෙ කම්මචජ්ඣති : ඤාතීදුතියකම්මස්ස චජ්ඣ, ඤාතීචතුර්තකම්මස්ස චජ්ඣ.

ඥෙ කම්මදෙසා : අපලොකනකම්මස්ස දෙසො, ඤාතීකම්මස්ස දෙසො. අපරෙපි චෙ කම්මදෙසා : ඤාතීදුතියකම්මස්ස දෙසො, ඤාතීචතුර්තකම්මස්ස දෙසො.

ඥෙ කම්මසම්පතතියො : අපලොකනකම්මස්ස සම්පතති, ඤාතී-කම්මස්ස සම්පතති. අපරපි ඥෙ කම්මසම්පතතියො : ඤාතීදුතියකම්මස්ස සම්පතති, ඤාතීචතුර්තකම්මස්ස සම්පතති.

ඥෙ නානාසංචාසකභූමියො : අත්තනාව අත්තනානං නානාසංචාසකං කරෙති, සමයො වා නං සබ්බො උක්ඛිපති අදස්සනෙ වා අපචි-කමෙච වා අපචිතියස්සෙච වා.

ඥෙ සම්භසංචාසකභූමියො : අත්තනාව අත්තනානං සම්භසංචාසකං කරෙති, සමයො වා නං සබ්බො උක්ඛිතං ඕසාරෙති දස්සනෙ වා පචිකමෙච වා පචිතියස්සෙච වා.

ඥෙ පාරජිකා : භික්ඛුනඤ්ඤ භික්ඛුනීනඤ්ඤ, ඥෙ සබ්බාදිසෙසා -පෙ- ඥෙ ඵුල්ලචයා -පෙ- ඥෙ පාචිතතියා -පෙ- ඥෙ පාචිදෙසනීයා -පෙ- ඥෙ දුක්ඛපා -පෙ- ඥෙ දුඛාසිතා භික්ඛුනඤ්ඤ භික්ඛුනීනඤ්ඤ.

සත්ත අපතතියො, සත්ත අපතතිකඛංකා.

ද්විභාකාරෙති සබ්බො භිජ්ජති : කමෙච වා, සලාකගාභෙන වා.

3. ඥෙ පුග්ගලා න උපසම්පාදෙතබ්බා : අභිනාහිනො අභිනාහිනො. අපරෙපි ඥෙ පුග්ගලා න උපසම්පාදෙතබ්බා : චජ්ඣවිපතො කරණ-දුක්ඛකට්ඨො. අපරෙපි ඥෙ පුග්ගලා න උපසම්පාදෙතබ්බා : අපරිපුරෙ පරිපුරෙ නො ව යාවති.

ද්විත්තං පුග්ගලානං නිස්සංගං න වත්තබ්බං : අලජ්ජස්ස ව බාලස්ස ව.

සිදිමින් ඇවැතට පැමිණීමක් ඇත, නො සිදිමින් ඇවැතට පැමිණීමක් ඇති.

පිළිසන් කරමින් ඇවැතට පැමිණීමක් ඇත, පිළිසන් නො කරමින් ඇවැතට පැමිණීමක් ඇති.

දරමින් ඇවැතට පැමිණීමක් ඇත, නො දරමින් ඇවැතට පැමිණීමක් ඇති.

2. වාතුද්දසි යැ, පණ්ණරසි යැයි පොහෝ දෙකෙකි

වාතුද්දසි යැ පණ්ණරසි යැ යි පවාරණ දෙකෙකි.

අපලොකන කර්ම යැ ඤාත්තිකර්ම යැ යි කර්ම දෙකෙකැ. ඤාත්තිද්වය කර්ම යැ ඤාත්තිවතුන්ට කර්ම යැ යි අන්‍යවූ ද කර්ම දෙකෙකි.

අපලොකන කර්මය පිළිබඳ වස්තු යැ, ඤාත්ති කර්මය පිළිබඳ වස්තු යැ යි කර්ම වස්තු දෙකෙකැ. ඤාත්ති ද්වය කර්මය පිළිබඳ වස්තු යැ, ඤාත්තිවතුන්ට කර්මය පිළිබඳ වස්තු යැ යි අන්‍යවූ ද කර්ම වස්තු දෙකෙකි.

අපලොකන කර්මය පිළිබඳ දෝෂ යැ, ඤාත්ති කර්මය පිළිබඳ දෝෂ යැ යි කර්ම දෝෂ දෙකෙකැ. ඤාත්තිද්වය කර්මය පිළිබඳ දෝෂ යැ, ඤාත්තිවතුන්ට කර්මය පිළිබඳ දෝෂ යැ යි අන්‍යවූ ද කර්ම දෝෂ දෙකෙකි.

අපලොකන කර්මය පිළිබඳ සම්පත්ති යැ, ඤාත්ති කර්මය පිළිබඳ සම්පත්ති යැ යි කර්ම සම්පත්ති දෙකෙකැ. ඤාත්තිද්වය කර්මය පිළිබඳ සම්පත්ති යැ, ඤාත්තිවතුන්ට කර්මය පිළිබඳ සම්පත්ති යැ යි අන්‍යවූ ද කර්ම සම්පත්ති දෙකෙකි.

තෙමේ හෝ තමා නානාසංවාසකයකු කෙරේ ද, සමග සබ්බ තෙමේ හෝ ඔහුට (ඇවැත) නො දක්මෙහි හෝ (ඇවැතට) පිළියම් නොකිරීමෙහි හෝ (ලාමක දෘෂ්ටිය) බැහැර නො කිරීමෙහි හෝ උකෙවුනිකම් කෙරේදැයි නානාසංවාසක භූමිහු දෙදෙනෙකි.

තෙමේ හෝ තමා සමාන සංවාසකයකු කෙරේ ද, සමග සබ්බ තෙමේ හෝ (ඇවැත) දක්මෙහි හෝ (ඇවැතට) පිළියම් කිරීමෙහි හෝ (ලාමක දෘෂ්ටිය) බැහැර ලීමෙහි හෝ උකෙවුනිකම් කළ ඔහු ඇතුළත්කර ගනී දැයි සමාන සංවාසක භූමිහු දෙදෙනෙකි.

භික්ෂූන් පිළිබඳ වූ ද භික්ෂුණීන් පිළිබඳ වූ දැයි පරිච්ඡේද දෙකෙකි. සභවෙසෙස් දෙකෙකි. චූලාසි දෙකෙකි. පච්චි දෙකෙකි. පිළිදෙස්නි දෙකෙකි. දුකුළා දෙකෙකි. භික්ෂූන් පිළිබඳවූ ද භික්ෂුණීන් පිළිබඳවූ ද දුබ්බ දෙකෙකි.

ඇවැත් සතෙකි. ඇවැත් කඳු සතෙකි.

කර්මයෙන් හෝ ලභ ගැන්මෙන් හෝ යන දෙඅයුරින් සබ්බ තෙමේ බිඳේ.

3. අද්ධානභීන (උනුවිසිවස් ඇති) යැ, අභිගභීන යැ යන පුභුල්ලු දෙදෙන උපසපන් නො කටයුත්තාහ, වස්තුච්ඡන්ත යැ, කරණ දුෂ්කාතක යැ යි අන්‍යවූ පුභුල්ලු හු දෙදෙන ද උපසපන් නොකටයුත්තාහ, පිරිපුන් පා සිවුරු නැත්තේ ද, පිරිපුන් වැ (උපසපුව) නො යදනේ දැයි අන්‍ය වූ පුද්ගලයෝ දෙදෙන ද උපසපන් නො කටයුත්තාහ.

අලච්ඡයා, ද අඤ්ජයා දැයි දෙ පුභුලන් ඇසුරු කොට නො විසිය යුතු යැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ද්විතනං පුග්ගලානං නිසංයො න දතබ්බො : අලජ්ඣං ච ලජ්ජනො ච න යාවති.

ද්විතනං පුග්ගලානං නිසංයො දතබ්බො : බාලස්ස ච ලජ්ඣං ච යාවති.

ඥො පුග්ගලා අභබ්බො ආපතනීං ආපජ්ජතුං : බුද්ධා ච. පච්චෙකච්ඡා ච.

ඥො පුග්ගලා භබ්බො ආපතනීං ආපජ්ජතුං : භික්ඛු ච භික්ඛුනියො ච.

ඥො පුග්ගලා අභබ්බො සඤ්චිච්ච ආපතනීං ආපජ්ජතුං : භික්ඛු ච භික්ඛුනියො ච අරියපුග්ගලා.

ඥො පුග්ගලා භබ්බො සඤ්චිච්ච ආපතනීං ආපජ්ජතුං : භික්ඛු ච භික්ඛුනියො ච පුජ්ජජනා.

ඥො පුග්ගලා අභබ්බො සඤ්චිච්ච සාඨීසාරං චජ්ජං අජ්ඣාචරිතුං : භික්ඛු ච භික්ඛුනියො ච අරියපුග්ගලා.

ඥො පුග්ගලා භබ්බො සඤ්චිච්ච සාඨීසාරං චජ්ජං අජ්ඣාචරිතුං : භික්ඛු ච භික්ඛුනියො ච පුජ්ජජනා.

ඥො පටිකෙකාසා : කායෙන වා පටිකෙකාසනී, වාචාය වා පටිකෙකාසනී.

ඥො නිසාරණා : අත්ථි පුග්ගලො අපපතො නිසාරණං තඤ්ඤො සබ්බෙසා නිසාරෙතී, එකච්චො සුනිසාරිතො, එකච්චො දුරානිසාරිතො.

ඥො ඕසාරණා : අත්ථි පුග්ගලො අපපතො ඕසාරණං තඤ්ඤො සබ්බෙසා ඕසාරෙතී, එකච්චො සොසාරිතො, එකච්චො දෙසාරිතො.

ඥො පටිඤ්ඤා : කායෙන වා පටිජානාතී, වාචාය වා පටිජානාතී.

ඥො පටිග්ගහා : කායෙන වා පටිග්ගහාතී, කායපටිබඳ්ධෙන වා පටිග්ගහාතී.

ඥො පටිකෙඛපා : කායෙන වා පටිකඛිපතී වාචාය වා පටිකඛිපතී.

ඥො උපසාදිකා : සික්ඛුපසාදිකා ච භොගුපසාදිකා ච.

ඥො චොදනා : කායෙන වා චොදෙතී, වාචාය වා චොදෙතී.

4. ඥො කසීනස්ස පලිබොධා : ආවාසපලිබොධො ච විවරපලිබොධො ච.

ඥො කසීනස්ස අපලිබොධා : ආවාස අපලිබොධො ච විවර-අපලිබොධො ච.

ඥො විවරනි : ගහපතිකඤ්ච පංසුතුලීකඤ්ච.

ඥො පතතා : අයොපතොනා මතතිකා පතොනා.

ඥො මණ්ඩලානි : තිපුමයං සිසමයං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අලජ්ජියාහට ද, ලජ්ජී නමුදු නො යදනහුට දැයි දෙදෙනාහට නිස නො දිය යුතු.

බාලයාහට ද, ඇයැදුම් ඇති ලජ්ජියාහට දැයි දෙදෙනාහට නිස දිය යුතු.

බුදුහු ද, පසේබුදුහු දැයි දෙපුභුල්හු ඇවැත් අවදනට නො නිස්සහ.

භික්ෂුහු ද, භික්ෂුණිහු දැයි දෙපුභුල්හු ඇවැත් අවදනට නිස්සහ.

ආයථී පුද්ගල වූ භික්ෂුහු ද භික්ෂුණිහු දැයි දෙපුභුල්හු දූත දූත ඇවැත් අවදනට නො නිස්සහ.

පුත්‍රයන් වූ භික්ෂුහු ද, භික්ෂුණිහු දැයි දෙපුභුල්හු දූත දූත ඇවැත් අවදනට නිස්සහ.

ආයථී පුද්ගල වූ භික්ෂුහු ද, භික්ෂුණිහු දැයි දෙපුභුල්හු දූත දූත සදොස් කරුණක් කරන්නට නො නිස්සහ.

පුත්‍රයන් වූ භික්ෂුහු ද, භික්ෂුණිහු දැයි දෙ පුභුල්හු දූත දූත සදෙස් කරුණක් කරන්නට නිස්සහ.

කයින් හෝ ප්‍රතික්‍රොෂණය කෙරෙයි, වචනයෙන් හෝ ප්‍රතික්‍රොෂණය කෙරේ යැයි ප්‍රතික්‍රොෂණ දෙකෙකි.

නිස්සාරණයට අප්‍රාප්ත පුද්ගලයෙක් ඇත. ඉදින් සහනු ඔහු නිස්සාරණය (බැහැර කිරීම) කෙරෙත් නම් එකෙක් සුනිස්සාරිත යැ, එකෙක් දුන්නිස්සාරිත යැයි නිස්සාරණ දෙකෙකි.

ඔසාරණ කර්මයට අප්‍රාප්ත පුද්ගලයෙක් ඇත. ඉදින් සහනු ඔහු ඔසාරණය (ඇතුළත් කරගැනීම) කෙරෙත් නම් එකෙක් සොසාරිත යැ, එකෙක් දෙසාරිත යැයි ඔසාරණ දෙකෙකි.

කයින් හෝ ප්‍රතිඥා කෙරෙයි, වචනයෙන් හෝ ප්‍රතිඥා කෙරේ යැයි ප්‍රතිඥා දෙකෙකි.

කයින් හෝ පිළිගැනීම, කයපිළිබැඳියකින් හෝ පිළිගැනීම යැයි පිළිගැනීම දෙකෙකි.

කයින් හෝ පිළිකෙවු කෙරෙයි, වචනයෙන් හෝ පිළිකෙවු කෙරේ යැයි පිළිකෙවු කිරීම දෙකෙකි.

ශික්ෂොපසාතික යැ හොගොපසාතික යැයි උපසාතිකයෝ දෙදෙනෙකි.

කයින් හෝ වොදනා කෙරෙයි, වචනයෙන් හෝ වොදනා කෙරේ යැයි වොදනා දෙකෙකි.

4. ආවාසපළිබොධ යැ, වීචරපළිබොධ යැ යි කඨිනය පිළිබඳ පළිබොධ දෙකෙකි.

ආවාසපළිබොධාභාවයැ, වීචරපළිබොධාභාව යැයි කඨිනය පිළිබඳ පළිබොධාභාව දෙකෙකි.

ගෘහපතික යැ, පාංශුකුලික යැයි සිවුරු දෙකෙකි.

අයපාත්‍ර යැ, මෘත්පාත්‍ර යැයි පාත්‍ර දෙකෙකි.

රියම්මුවා යැ, කදුකුඹමුවා යැ යි පාමඩුලු (පාත්‍ර අඩි) දෙකෙකි.

* 4-ප-30906(12/77) පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඥේ පතනස්ස අභිධ්‍යානා : කායෙහ වා අභිධෙහිති, වාචාය වා අභිධෙහිති.

ඥේ විචරස්ස අභිධ්‍යානා : කායෙහ වා අභිධෙහිති, වාචාය වා අභිධෙහිති.

ඥේ විකපපනා : සමමුඛාවිකපපනා ච පරමමුඛාවිකපපනා ච.

5. ඥේ විනයා : භික්ඛුනඤ්ච භික්ඛුනීනඤ්ච.

ඥේ චේතසිකා : පඤ්ඤානනඤ්ච පඤ්ඤානනානුලොමඤ්ච.

ඥේ විනයස්ස සලලොඛා : අකපපියෙ සෙතුභානො, කපපියෙ මිත්තකාරිනා.

ද්වීභාකාරෙහි අපතතිං අපජ්ජති : කායෙහ වා අපජ්ජති, වාචාය වා අපජ්ජති.

ද්වීභාකාරෙහි අපතතියා වුට්ඨාති : කායෙහ වා වුට්ඨාති, වාචාය වා වුට්ඨාති.

ඥේ පරිවාසා : පටිච්ඡන්තපරිවාසො අපටිච්ඡන්තපරිවාසො, අපරෙපි ඥේ පරිවාසා : සුභුනනපරිවාසො සමොධානපරිවාසො.

ඥේ මානතතා : පටිච්ඡන්තමානතතං අපටිච්ඡන්තමානතතං, අපරෙපි ඥේ මානතතා : පකඛමානතතං සමොධානමානතතං.

ද්වීන්තං පුඤ්ඤානං රතතීචේජ්ඣෙදො : පාරිවාසිකස්ස ච මානතත-
වාරිකස්ස ච.

ඥේ අනාදරියානි : පුඤ්ඤඅනාදරියඤ්ච ධම්මඅනාදරියඤ්ච.

6. ඥේ ලොණානි : ජාතිමඤ්ච කාරිමඤ්ච,¹ අපරානිපි ඥේ ලොණානි : සාමුද්දං කාලුලොණං. අපරානිපි ඥේ ලොණානි : සිකුචං උඛතීදං. අපරානිපි ඥේ ලොණානි : රොමකං පක්කාලකං.

ඥේ පරිභොගා : අබ්භන්තරපරිභොගො ච බාහිරපරිභොගො ච.

ඥේ අනෙකාසා : භීනො ච අනෙකාසො උක්කාධෙහි ච අනෙකාසො.

ද්වීභාකාරෙහි පෙසුඤ්ඤං භොති : පියකමාස්ස වා හෙදුගිපපා
යස්ස වා.

ද්වීභාකාරෙහි ගණභොජනං පසවති : නිමන්තනනො වා විඤ්ඤානනිනො වා.

7. ඥේ වස්සුපනාසිකා : පුරිමිකා ච පච්ඡිමිකා ච.

ඥේ අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි.

ඥේ ධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි.

1. බාතිමයඤ්ච බාරිමයඤ්ච - සඤා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කයින් හෝ ඉටයි, වචනයෙන් හෝ ඉටා යැයි පාත්‍රය පිළිබඳ ඉටිම් දෙකෙකි.

කයින් හෝ ඉටයි, වචනයෙන් හෝ ඉටා යැයි සිවුර පිළිබඳ ඉටිම් දෙකෙකි.

හමුවෙහි විකැපීම යැ, නො හමුවෙහි විකැපීම යැයි විකැපුම් දෙකෙකි.

5. හික්ෂුන් පිළිබඳවූ ද, හික්ෂුණින් පිළිබඳවූ ද විනය දෙකෙකි.

ප්‍රඥප්ත යැ, ප්‍රඥප්තානුලෝම යැයි විනයෙහි සිද්ධ වූ අර්ථ දෙකෙකි.

අකැපයෙහි හෙතු නැසීම යැ, කැපයෙහි පමණ දැන කිරීම යැයි විනයසල්ලෙට දෙකෙකි.

කයින් හෝ පැමිණෙයි, වචනයෙන් හෝ පැමිණේ යැයි දෙ අයුරින් ඇවැත්ම පැමිණේ.

කයින් හෝ නැඟී සිටියි, වචනයෙන් හෝ නැඟී සිටී යැයි දෙ අයුරින් ඇවැත්ම නැඟී සිටී.

ප්‍රතිවිජන්තපරිවාස යැ, අප්‍රතිවිජන්තපරිවාස යැයි පිරිවෙස් දෙකකැ. සුද්ධන්ත-පරිවාස යැ, සමොධානපරිවාස යැයි අනෙකුදු පිරිවෙස් දෙකෙකි.

ප්‍රතිවිජන්තමානන්ත යැ අප්‍රතිවිජන්තමානන්ත යැයි මානන් දෙකකැ. පක්ඛ-මානන්ත යැ, සමොධානමානන්ත යැයි අනෙකුදු මානන් දෙකෙකි.

පිරිවෙස් පුරන්තාගේ ද, මානන්ත හැසිරෙන්නාගේ දැයි දෙ පුගලන්ගේ රාත්‍රිවිජෙදය වෙයි.

පුගලා කෙරෙහි අනදරබව ද දහමිහි අනදරබව දැයි අනදර බැව් දෙකෙකි.

6. ස්වයංජාත යැ, කෘත්‍රීම යැයි ලුණු දෙකකැ. මුහුදු ලුණු යැ, බළල්ලුණු යැයි අනෙකුදු ලුණු දෙකකැ. සිදු ලුණු යැ, වැලිගැරු ලුණු යැයි අනෙකුදු ලුණු දෙකකැ. රෝම ලුණු යැ, යවකාර ලුණු යැයි අනෙකුදු ලුණු දෙකෙකි.

අභ්‍යන්තර පරිභොග යැ, බාහිර පරිභොග යැයි පරිභොග දෙකෙකි.

භීතාත්‍රොග යැ, උත්කෘෂ්ටාත්‍රොග යැයි ආත්‍රොග දෙකෙකි.

ප්‍රිය බව කරුණු කැමැතියාහට හෝ බිඳවීම් අදහස් ඇතියාහට හෝ යන දෙ අයුරින් කේලාම් කීම වෙයි.

නිමන්ත්‍රණයෙන් හෝ විඤ්ජනයෙන් හෝ යන දෙ අයුරින් ගණභොජනය දනවයි.

7. පෙරවස් ඵලැඹීම යැ, පසුවස් ඵලැඹීම යැයි වස් ඵලැඹීම් දෙකෙකි.

නො දැහැම් පාමොක් තැබීම් දෙකකැ.

දැහැම් පාමොක් තැබීම් දෙකකි,

8. දෝ පුග්ගලා බාලා : යො ච අනාගතං භාරං වහති, යො ච අාගතං භාරං න වහති. දෝ පුග්ගලා පණ්ණිනා : යො ච අනාගතං භාරං න වහති, යො ච අාගතං භාරං වහති.

අපරෙපි දෝ පුග්ගලා බාලා : යො ච අකප්පියෙ කප්පියසංකුද්දි, යො ච කප්පියෙ අකප්පියසංකුද්දි, දෝ පුග්ගලා පණ්ණිනා : යො ච අකප්පියෙ අකප්පියසංකුද්දි, යො ච කප්පියෙ කප්පිය සංකුද්දි.

අපරෙපි දෝ පුග්ගලා බාලා : යො ච අනාපතතියා අපතතියසංකුද්දි, යො ච අපතතියා අනාපතතියසංකුද්දි. දෝ පුග්ගලා පණ්ණිනා : යො ච අපතතියා අපතතියසංකුද්දි, යො ච අනාපතතියා අනාපතතියසංකුද්දි.

අපරෙපි දෝ පුග්ගලා බාලා : යො ච අධම්මෙ ධම්මසංකුද්දි, යො ච ධම්මෙ අධම්මසංකුද්දි. දෝ පුග්ගලා පණ්ණිනා : යො ච අධම්මෙ අධම්මසංකුද්දි, යො ච ධම්මෙ ධම්මසංකුද්දි.

අපරෙපි දෝ පුග්ගලා බාලා : යො ච අවිනසෙ විනසසංකුද්දි, යො ච විනසෙ අවිනසසංකුද්දි. දෝ පුග්ගලා පණ්ණිනා : යො ච අවිනසෙ අවිනසසංකුද්දි, යො ච විනසෙ විනසසංකුද්දි.

9. ද්විත්තං පුග්ගලානං අසචා වඩ්ඪනති : යො ච න කුකකුච්චාසි-
තබ්බං කුකකුච්චායති, යො ච කුකකුච්චාසිතබ්බං න කුකකුච්චායති.
ද්විත්තං පුග්ගලානං අසචා න වඩ්ඪනති : යො ච න කුකකුච්චාසිතබ්බං
න කුකකුච්චායති යො ච කුකකුච්චාසිතබ්බං කුකකුච්චායති.

අපරෙසමපි විත්තං පුග්ගලානං අසචා වඩ්ඪනති : යො ච අකප්පියෙ කප්පියසංකුද්දි, යො ච කප්පියෙ අකප්පියසංකුද්දි. ද්විත්තං පුග්ගලානං අසචා න වඩ්ඪනති : යො ච අකප්පියෙ අකප්පියසංකුද්දි, යො ච කප්පියෙ කප්පියසංකුද්දි.

අපරෙසමපි ද්විත්තං පුග්ගලානං අසචා වඩ්ඪනති : යො ච අනාපතතියා අපතතියසංකුද්දි, යො ච අපතතියා අනාපතතියසංකුද්දි. ද්විත්තං පුග්ගලානං අසචා න වඩ්ඪනති : යො ච අනාපතතියා අනාපතතියසංකුද්දි, යො ච අපතතියා අපතතියසංකුද්දි.

අපරෙසමපි ද්විත්තං පුග්ගලානං අසචා වඩ්ඪනති : යො ච අධම්මෙ ධම්මසංකුද්දි, යො ච ධම්මෙ අධම්මසංකුද්දි. ද්විත්තං පුග්ගලානං අසචා න වඩ්ඪනති : යො ච අධම්මෙ අධම්මසංකුද්දි, යො ච ධම්මෙ ධම්මසංකුද්දි.

අපරෙසමපි ද්විත්තං පුග්ගලානං අසචා වඩ්ඪනති : යො ච අවිනසෙ විනසසංකුද්දි, යො ච විනසෙ අවිනසසංකුද්දි. ද්විත්තං පුග්ගලානං අසචා න වඩ්ඪනති : යො ච අවිනසෙ අවිනසසංකුද්දි, යො ච විනසෙ විනසසංකුද්දි.

දුතං නිවසිතං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තස්සු අනං :

1. සඤ්ඤා ලභා ව සභම්මා පරික්ඛාරා ව පුඤ්ඤා,
සච්චං භූමි නික්ඛම්නෙතා ආදියනෙතා සමාදියං.
2. කරුණෙනා දෙනෙනා ගණනෙනා පරිභොගෙන රතති ව,
අරුණා ඡිද්දං ඡාදෙනෙනා ධාරෙනෙනා ව උපොසථා.
3. පචාරණා කම්මා පරා වජ්ඣ අපරා දෙසා ව,
අපරා දො ව සම්පතති නානා සමානමෙව ව.
4. පාරාජිකා සභ්ඤා පුලලව්ව¹ පාවිතතියා පාවිදෙසති,
දුක්ඛාදා දුක්ඛාසිතා වෙව්² සත්තාපතතික්ඛන්තා ව.
5. භිජ්ජති උපසම්පදා තථෙව අපරෙ දුවෙ,
න විජ්ජබ්බං න දුක්ඛබ්බං අභබ්බාභබ්බමෙව ව.
6. සඤ්චිච්ච සාතිසාරා ව පටිකෙකාසා ව නිස්සාරණා,
ඕසාරණා පටිඤ්ඤා ව පටිඤ්ඤා පටිකම්මා.
7. උපසාති චොදනා ව කසීනා ව දුවෙ තථා,
විවරා පත්තමණ්ඩලා අභිධානා තථෙව දො.
8. විකප්පනා ව විනයා වෙනසිකා සලොඛා,
ආපජ්ජති ව වුට්ඨාති පරිවාසා අපරෙ දුවෙ.
9. දො මානතතා අපරෙ ව රතතිචේත්සෙ අනාදරි,
දො ලොණා තසො අපරෙ පරිභොගකෙකාසනා ව.
10. පෙසුඤ්ඤා ව ගණාවස්සභ්භනා භාරකපටියා,
අනාපතති අධම්මධම්මා විනයෙ ආසවෙ තථා ති.

තීකා

1. අත්ථාපතති තිට්ඨනෙතා භගවති ආපජ්ජති නො පරිනිබ්බුතෙ,
අත්ථාපතති පරිනිබ්බුතෙ භගවති ආපජ්ජති නො තිට්ඨනෙතා, අත්ථාපතති
තිට්ඨනෙතාපි භගවති ආපජ්ජති පරිනිබ්බුතෙපි.

අත්ථාපතති කාලෙ ආපජ්ජති නො විකාලෙ, අත්ථාපතති විකාලෙ
ආපජ්ජති නො කාලෙ, අත්ථාපතති කාලෙ වෙව් ආපජ්ජති විකාලෙ ව.

අත්ථාපතති රතති. ආපජ්ජති නො දිවා, අත්ථාපතති දිවා ආපජ්ජති
නො රතති, අත්ථාපතති රතති. වෙව් ආපජ්ජති දිවා ව.

1. පාරාජි සභ්ඤා පුලලව්වං - ස්වා.

2. භාසිතාවෙව් - ස්වා.

එහි නාමාවලිය :—

1. සඤ්ඤවිමොක්ඛ දුක යැ ලද්ධසමාපත්ති දුක යැ සද්ධම්මපටිසඤ්ඤාත්ත දුක යැ පරික්ඛාර දුක යැ පුග්ගල දුක යැ සච්චං භණන්ත දුක යැ මුසාභණන්ත දුක යැ භූමිගත දුක යැ නික්ඛමන්ත දුක යැ ආදියන්ත දුක යැ සමාදියන්ත දුක යැ,
2. කරොන්ත දුක යැ දෙන්න දුක යැ දෙසෙන්න දුක යැ ගණ්හන්ත දුක යැ පරිභොග දුක යැ සමග රත්ති - දිවා දුක යැ අරුණුග්ග දුක යැ ඡින්දන්ත දුක යැ ඡාදෙන්ත දුක යැ ධාරෙන්ත දුක යැ උපොසථ දුක යැ,
3. පවාරණ දුක යැ කම්ම දුක යැ හා අපර කම්ම දුක යැ වත්ථු - අපර වත්ථුදෙස දුක යැ සම්පත්ති හා අපර සම්පත්ති දුක යැ නානාසංවාස හා සමාන සංවාස දුක යැ,
4. පාරාජික - සඬසාදිසෙස - පුල්ලව්වය - පාවිත්තිය - පාටිදෙසනිය - දුක්කට - දුග්භාසිත යන සත යැ සත්තාපත්තික්ඛන්ධ යැ,
5. සඬසහෙද හා න උපසම්පාදෙනබ්බ දුක යැ එසේ ම අන්‍ය වූ න උපසම්පාදෙනබ්බ දුක දෙක යැ අපරිපූර - පරිපූර දුක යැ න වත්ථබ්බ - න දතබ්බ දුක දෙක යැ අභබ්බ - භබ්බ දුක යැ,
6. සඤ්චිච්ච දුක යැ සාතිසාර දුක යැ පටික්කොස - නිස්සාරණ - ඕසාරණ - පටිඤ්ඤ - පටිග්ගහ - පටික්කෙප යන දුකයෝ යැ,
7. උපසාති දුක යැ වොදනා දුක යැ එසේම කඨින දුක දෙක යැ එසේම චීවර - පත්තමණ්ඩල - අධිට්ඨාන යන දුකයෝ යැ,
8. විකප්පන දුක යැ විනය දුක යැ වෙනයික - සලලෙඛ දුක යැ ආපජ්ජති දුක යැ වූට්ඨාති දුක යැ අනෙකුදු පරිවාස දුක දෙක යැ,
9. අනෙකුදු මානන්ත දුක යැ රත්තිවෙජ්ද - අනාදර දුක යැ ලොණ දුක යැ අන්‍ය වූ ලොණ දුක කුණ යැ පරිභොග - අක්කොසන දුකයෝ යැ,
10. පෙසුඤ්ඤ - ගණභොජන - වස්සුපනායික දුක යැ පාතිමොක්ඛයපන - ආගනානාගතභාර - කප්පියා කප්පිය දුක යැ ආපත්ති - අනාපත්ති - ධම්මාධම්ම දුක යැ එසේ ම විනය සඤ්ඤි - ආසවවඬ්ඨන දුකයෝ යැයි මොහු වෙත්.

නිකය

1. බුදුරදුන් පිරිනිව් කල්හි නො වැ දිවමනු කල්හි පැමිණෙන ඇවැතෙක් ඇත, බුදුරදුන් දිවමනු කල්හි නො වැ පිරිනිව් කල්හි පැමිණෙන ඇවැතෙක් ඇත, බුදුරදුන් දිවමනු කල්හි ද පිරිනිව් කල්හි ද පැමිණෙන ඇවැතෙක් ඇති.

විකාලයෙහි නො වැ කාලයෙහි පැමිණෙන ඇවැතෙක් ඇත, කාලයෙහි නො වැ විකාලයෙහි පැමිණෙන ඇවැතෙක් ඇත, කාලයෙහි ද විකාලයෙහි ද පැමිණෙන ඇවැතෙක් ඇති.

දභවල් නො වැ රාත්‍රියෙහි පැමිණෙන ඇවැතෙක් ඇත, රාත්‍රියෙහි නො වැ දභවල් පැමිණෙන ඇවැතෙක් ඇත, රාත්‍රියෙහි ද දභවල්හි ද පැමිණෙන ඇවැතෙක් ඇති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

අත්ථාපතනි දසවසො අපඡ්ඡිනි නො උභනදසවසො, අත්ථාපතනි උභනදසවසො අපඡ්ඡිනි නො දසවසො, අත්ථාපතනි දසවසො වෙව අපඡ්ඡිනි උභනදසවසො ව.

අත්ථාපතනි පඤ්චවසො අපඡ්ඡිනි නො උභනපඤ්චවසො, අත්ථාපතනි උභනපඤ්චවසො අපඡ්ඡිනි නො පඤ්චවසො, අත්ථාපතනි පඤ්චවසො වෙව අපඡ්ඡිනි උභනපඤ්චවසො ව.

අත්ථාපතනි කුසලචිත්තො අපඡ්ඡිනි, අත්ථාපතනි අකුසලචිත්තො අපඡ්ඡිනි, අත්ථාපතනි අබ්‍යාකතචිත්තො අපඡ්ඡිනි.

අත්ථාපතනි සුඛවෙදනාසම්ඛිති අපඡ්ඡිනි, අත්ථාපතනි දුක්ඛවෙදනාසම්ඛිති අපඡ්ඡිනි, අත්ථාපතනි අදුක්ඛමසුඛවෙදනාසම්ඛිති අපඡ්ඡිනි.

2. තිණි වොදනාචක්ඛිති : දිට්ඨොන සුතෙන පරිසඛික්ඛාය.

තයො සලාකගාහා : ගුලහකො විචට්ඨකො සකණ්ණජපාකො.

තයො පටිකෙඛපා : මහිච්ඡතා අසනතුට්ඨිතා¹ අසලොඛතා.

තයො අනුඤ්ඤතා : අපපිච්ඡතා සනතුට්ඨිතා සලොඛතා. අපරෙපි

තයො පටිකෙඛපා : මහිච්ඡතා අසනතුට්ඨිතා අමතනඤ්ඤතා.

තයො අනුඤ්ඤතා : අපපිච්ඡතා සනතුට්ඨිතා මතනඤ්ඤතා.

තිසො පඤ්ඤතනියො : පඤ්ඤතනි අනුපඤ්ඤතනි අනුපපනන-පඤ්ඤතනි, අපරාපි තිසො පඤ්ඤතනියො : සබ්බත්ථ පඤ්ඤතනි පදෙසපඤ්ඤතනි සාමාරණපඤ්ඤතනි, අපරාපි තිසො පඤ්ඤතනියො : අසාමාරණපඤ්ඤතනි එකතො පඤ්ඤතනි උභතො පඤ්ඤතනි.

3. අත්ථාපතනි බාලො අපඡ්ඡිනි නො පණ්ඨිතො, අත්ථාපතනි පණ්ඨිතො අපඡ්ඡිනි නො බාලො, අත්ථාපතනි බාලො වෙව අපඡ්ඡිනි පණ්ඨිතො ව.

අත්ථාපතනි කාලො අපඡ්ඡිනි නො ජුණ්ණො, අත්ථාපතනි ජුණ්ණො අපඡ්ඡිනි නො කාලො, අත්ථාපතනි කාලො වෙව අපඡ්ඡිනි ජුණ්ණො ව.

අත්ථි කාලො කප්පති නො ජුණ්ණො, අත්ථි ජුණ්ණො කප්පති නො කාලො, අත්ථි කාලො වෙව කප්පති ජුණ්ණො ව.

අත්ථාපතනි ගෙමනෙන අපඡ්ඡිනි නො ගිමෙන නො වසො, අත්ථාපතනි ගිමෙන අපඡ්ඡිනි නො ගෙමනෙන නො වසො, අත්ථාපතනි වසො අපඡ්ඡිනි නො ගිමෙන නො ගෙමනෙන.

අත්ථාපතනි සඛෙසා අපඡ්ඡිනි න ගණො න සුග්ගලො, අත්ථාපතනි ගණො අපඡ්ඡිනි න සඛෙසා න සුග්ගලො, අත්ථාපතනි සුග්ගලො අපඡ්ඡිනි න සඛෙසා න ගණො.

1. අසනතුට්ඨිතා - ස්‍යා.

* වෙව පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

දසවස් ඇති වූ පැමිණෙන උනු දසවස් ඇති වූ නො පැමිණෙන ඇවැනක් ඇත, උනු දසවස් ඇති වූ පැමිණෙන දසවස් ඇති වූ නො පැමිණෙන ඇවැනක් ඇත, දසවස් ඇති වූ ද උනු දසවස් ඇති වූ ද පැමිණෙන ඇවැනක් ඇති.

පස්වස් ඇති වූ පැමිණෙන උනු පස්වස් ඇති වූ නො පැමිණෙන ඇවැනක් ඇත, උනු පස්වස් ඇති වූ පැමිණෙන පස්වස් ඇති වූ නොපැමිණෙන ඇවැනක් ඇත, පස්වස් ඇති වූ ද උනු පස්වස් ඇති වූ ද පැමිණෙන ඇවැනක් ඇති.

කුසල් සිත් ඇති වූ පැමිණෙන ඇවැනක් ඇත, අකුසල් සිත් ඇති වූ පැමිණෙන ඇවැනක් ඇත, අව්‍යාකෘත සිත් ඇති වූ පැමිණෙන ඇවැනක් ඇති.

සුඛ වේදනායෙන් යුක්ත වූ පැමිණෙන ඇවැනක් ඇත, දුක් වේදනායෙන් යුක්ත වූ පැමිණෙන ඇවැනක් ඇත, නො දුක් නො සුඛ වේදනායෙන් යුක්ත වූ පැමිණෙන ඇවැනක් ඇති.

2. වෛදනා වස්තු තුනෙකි : දැකීමෙන් ඇසීමෙන් සැකයෙනි.

උභගැණිම තුනෙකි : ගුලභක යැ විචචක යැ සකණ්ණජපක යැයි.

ප්‍රතික්ෂේප තුනෙකි : මහිච්ඡනා යැ අසන්තුට්ඨිනා යැ අසල්ලෙඛනා යැයි.

අනුදැනීම් තුනෙකි : අප්පිච්ඡනා යැ සන්තුට්ඨිනා යැ සල්ලෙඛනා යැයි.

අනෙකුදු ප්‍රතික්ෂේප තුනෙකි : මහිච්ඡනා යැ අසන්තුට්ඨිනා යැ අමත්තඤ්ඤනා යැයි.

අනුදැනීම් තුනෙකි : අප්පිච්ඡනා යැ සන්තුට්ඨිනා යැ මත්තඤ්ඤනා යැයි.

ප්‍රඥප්ති තුනෙකි : පඤ්ඤත්ති යැ අනුපඤ්ඤත්ති යැ අනුප්පත්තපඤ්ඤත්ති යැ, අනෙකුදු ප්‍රඥප්ති තුනෙකි : සබ්බන්තපඤ්ඤත්ති යැ පදෙසපඤ්ඤත්ති යැ සාධාරණ පඤ්ඤත්ති යැ, අනෙකුදු ප්‍රඥප්ති තුනෙකි : අසාධාරණ පඤ්ඤත්ති යැ එකතො පඤ්ඤත්ති යැ උභතො පඤ්ඤත්ති යැ යි.

3. පණ්ඩිතයා නො වූ බාලයා පැමිණෙන ඇවැනක් ඇත, බාලයා නො වූ පණ්ඩිතයා පැමිණෙන ඇවැනක් ඇත, බාලයාත් පණ්ඩිතයාත් පැමිණෙන ඇවැනක් ඇති.

ශුක්ල පක්ෂයෙහි නො වූ කෘෂ්ණ පක්ෂයෙහි පැමිණෙන ඇවැනක් ඇත, කෘෂ්ණ පක්ෂයෙහි නො වූ ශුක්ල පක්ෂයෙහි පැමිණෙන ඇවැනක් ඇත, කෘෂ්ණ පක්ෂයෙහි ද ශුක්ල පක්ෂයෙහි ද පැමිණෙන ඇවැනක් ඇති.

ශුක්ල පක්ෂයෙහි නො වූ කෘෂ්ණ පක්ෂයෙහි කැපයෙක් ඇත, කෘෂ්ණ පක්ෂයෙහි නො වූ ශුක්ල පක්ෂයෙහි කැපයෙක් ඇත, කෘෂ්ණ පක්ෂයෙහිත් ශුක්ල පක්ෂයෙහිත් කැපයෙක් ඇති.

ගිම්හානයෙහි ද වස්සානයෙහි ද නො වූ හෙමන්තයෙහි පැමිණෙන ඇවැනක් ඇත, හෙමන්තයෙහි ද වස්සානයෙහි ද නො වූ ගිම්හානයෙහි පැමිණෙන ඇවැනක් ඇත, ගිම්හානයෙහි ද හේමන්තයෙහි ද නො වූ වස්සානයෙහි පැමිණෙන ඇවැනක් ඇති.

ගණයා ද පුද්ගලයා ද නො වූ සඬ්ඝයා පැමිණෙන ඇවැනක් ඇත, සඬ්ඝයා ද පුද්ගලයා ද නො වූ ගණයා පැමිණෙන ඇවැනක් ඇත, සඬ්ඝයා ද ගණයා ද නො වූ පුද්ගලයා පැමිණෙන ඇවැනක් ඇති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අපි සමස්ත කප්පනී න ගණන න පුග්ගලය, අපි ගණන කප්පනී න සමස්ත න පුග්ගලය, අපි පුග්ගලය කප්පනී න සමස්ත න ගණන.

නිසො: ඡාදනා: වජ්ඣං ඡාදෙති නො ආපතති, ආපතති ඡාදෙති න වජ්ඣං, වජ්ඣඤ්ච ඡාදෙති ආපතතිඤ්ච.

නිසො: පටිච්ඡාදියො: ජනකාභරපටිච්ඡාදි, උදකපටිච්ඡාදි වජ්ඣ-පටිච්ඡාදි.

නිසො පටිච්ඡන්තානි වහනති නො විවටාති: මානුශාමො පටිච්ඡන්තො වහති නො විවටො, බ්‍රාහ්මණානං මනනා පටිච්ඡන්තා වහනති නො විවටා, භික්ඛාදිට්ඨි පටිච්ඡන්තා වහති නො විවටා.

නිසො විවටාති විරොචනති නො පටිච්ඡන්තානි: වජ්ඣමණ්ඩලං විවටං විරොචති නො පටිච්ඡන්තං, සුරියමණ්ඩලං විවටං විරොචති නො පටිච්ඡන්තං, තථාගතප්පච්චෙදිනො ධම්මවිනයො විවටො විරොචති නො පටිච්ඡන්තො.

තයො සෙනාසනගාහා: පුරිමකො පච්ඡිමකො අනතරාමුත්තකො.

අප්පාපතති භිලානො ආපජ්ජති නො අභිලානො, අප්පාපතති අභිලානො ආපජ්ජති නො භිලානො, අප්පාපතති භිලානො චෙච ආපජ්ජති අභිලානො ච.

4. නිසො අධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි. නිසො ධම්මිකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි.

තයො පරිවාසා: පටිච්ඡන්තපරිවාසො, අපටිච්ඡන්ත පරිවාසො, සුඤ්ඤානපරිවාසො.

තයො මානතනා: පටිච්ඡන්තමානතනං, අපටිච්ඡන්තමානතනං, පක්ඛමානතනං.

තයො පාරිවාසිකයා භික්ඛුනො රතතිච්ඡදා: සභවාසො, විප්පවාසො, අනාරොචනා.

අප්පාපතති අනො ආපජ්ජති නො ඛති, අප්පාපතති ඛති ආපජ්ජති නො අනො, අප්පාපතති අනො චෙච ආපජ්ජති ඛති ච.

අප්පාපතති අනොසිමාය ආපජ්ජති නො ඛතිසිමාය, අප්පාපතති ඛතිසිමාය ආපජ්ජති නො අනොසිමාය, අප්පාපතති අනොසිමාය චෙච ආපජ්ජති ඛතිසිමාය ච.

නිහාකාරෙහි ආපතති ආපජ්ජති: කායෙන ආපජ්ජති, වාචාය ආපජ්ජති, කායෙන වාචාය ආපජ්ජති. අපරෙහිපි නිහාකාරෙහි ආපතති ආපජ්ජති: සමික්ඛමජ්ජෙඛ්ඤ, ගණමජ්ජෙඛ්ඤ, පුග්ගලයා සනතිනෙ.

නිහාකාරෙහි ආපතතියා වුට්ඨාති: කායෙන වුට්ඨාති, වාචාය වුට්ඨාති, කායෙන වාචාය වුට්ඨාති. අපරෙහිපි නිහාකාරෙහි ආපතතියා වුට්ඨාති: සමික්ඛමජ්ජෙඛ්ඤ, ගණමජ්ජෙඛ්ඤ, පුග්ගලයා සනතිනෙ.

ගණයාට ද පුද්ගලයාට ද නො වැ සම්පයාට කැපයෙක් ඇත, සම්පයාට ද පුද්ගලයාට ද නො වැ ගණයාට කැපයෙක් ඇත, සම්පයාට ද ගණයාට ද නො වැ පුද්ගලයාට කැපයෙක් ඇත.

ඡාදනා තුනෙකි : ආපත්තිය නො වැ වස්තුව වසයි, වස්තුව නො වැ ආපත්තිය වසයි, වස්තුව ද ආපත්තිය ද වසයි.

ප්‍රතිවිචාරය නිදේනෙකි : ඡන්තාසර ප්‍රතිවිචාරය යැ උදක ප්‍රතිවිචාරය යැ වස්තු ප්‍රතිවිචාරය යැයි.

විවෘත නො වැ ගරුත්වයට පැමිණෙන ප්‍රතිවිචාරය වස්තු තුනෙකි : මාගම විවෘත නො වැ ප්‍රතිවිචාරය වූවා ගරුත්වයට පැමිණෙයි, බ්‍රාහ්මණ මන්ත්‍රයෝ විවෘත නො වැ ප්‍රතිවිචාරය වූවා ගරුත්වයට පැමිණෙති, මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය විවෘත නො වැ ප්‍රතිවිචාරය වූවා ගරුත්වයට පැමිණේ.

විවෘත වැ ප්‍රතිවිචාරය නො වැ බලන වස්තු තුනෙකි : සඳ මඬල විවෘත වැ ප්‍රතිවිචාරය නො වූයේ බලයි, හිරුමඬල විවෘත වැ ප්‍රතිවිචාරය නො වූයේ බලයි, තථාගත ප්‍රවිදිත ධර්මවිනය විවෘත වැ ප්‍රතිවිචාරය නො වූයේ බලයි.

සෙනසුන් ගැන්වීම් තුනෙකි : පුරිමක යැ පච්චිමක යැ අන්තරාමුක්තක යැ යි.

ගිලන් වැ පැමිණෙන නො ගිලන් වැ නො පැමිණෙන ඇවැතෙක් ඇත, නො ගිලන් වැ පැමිණෙන ගිලන් වැ නො පැමිණෙන ඇවැතෙක් ඇත, ගිලන් වැ ද නොගිලන් වැ ද පැමිණෙන ඇවැතෙක් ඇත.

4. නො දූහම් පාමොක් තැබීම් තුනෙකි. දූහම් පාමොක් තැබීම් තුනෙකි.

පරිවර්තන පරිවාස යැ අපරිවර්තන පරිවාස යැ සුද්ධන්ත පරිවාස යැ යි පරිවෙස් තුනෙකි.

පරිවර්තන මානන්ත යැ අපරිවර්තන මානන්ත යැ පක්ඛමානන්ත යැයි මානන් තුනෙකි.

සභවාස යැ විප්පවාස යැ අනාරොචනා යැයි පිරිවෙස් පුරණ භික්ෂුහට රාත්‍රිවිෂේදයෝ නිදේනෙකි.

සෙනස්නෙන් පිටත නො වැ ඇතුළතැ පැමිණෙන ඇවැතෙක් ඇත, ඇතුළතැ නො වැ පිටතැ පැමිණෙන ඇවැතෙක් ඇත, ඇතුළත්හි ද පිටත්හි ද පැමිණෙන ඇවැතෙක් ඇත.

සීමාවෙන් පිටතැ නො වැ සීමාව තුළැ පැමිණෙන ඇවැතෙක් ඇත, සීමාව තුළැ නො වැ සීමාවෙන් පිටතැ පැමිණෙන ඇවැතෙක් ඇත, සීමාව තුළැ ද සීමාවෙන් පිටතැ ද පැමිණෙන ඇවැතෙක් ඇත.

තුන් අයුරකින් ඇවැතට අවදියි : කයින් අවදියි, වචනයෙන් අවදියි, කයින් හා වචනයෙන් අවදි. අනෙකුදු තුන් අයුරකින් ඇවැතට අවදියි : සභ මැදහි ගණ මැදහි ප්‍රභූලක්ෂු අබියෝජනී යැ.

තුන් අයුරකින් ඇවැතින් නැඟී සිටියි : කයින් නැඟී සිටියි, වචනයෙන් නැඟී සිටියි, කයින් හා වචනයෙන් නැඟී සිටී. අනෙකුදු තුන් අයුරකින් ඇවැතින් නැඟී සිටී : සභ මැදහි ගණ මැදහි ප්‍රභූලක්ෂු අබියෝජනී යැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

නීති අධමිකානි අමුලාභනය සහ දහනි : නීති ධමිකානි අමුලාභනය සහ දහනි.

[illegible][illegible]

හිඟබෙහෙති සම්පන්නාගතයා හිඟකුහො ආකර්ශිමානෝ. සබ්බො
 පබ්බාජනීයකම්මං කරෙය්‍ය : භණ්ඩකාරකෝ, භොති-පෙ-සබ්බො
 අභිකරණකාරකෝ, බාලෝ භොති අබ්‍යන්තො ආපතතිබහුලෝ
 අනපද්‍යනෝ, කුලද්‍රුසකෝ භොති පාපතමාචාරො, දිස්සන්ති චෙච් පාපකා
 සමාචාරා සුය්‍යන්ති චි.

නීගමෙහි සමනාගනයා හික්වනො, අනඛිමානො සබ්බා පටිසාරණීයකම්මං කරෙය් : භණ්ඩකාරකො භොති -පෙ- සබ්බා අධිකරණකාරකො, බාලො භොති අබ්බතො අපච්ඡිත්තමලො අනප-දනො, ඕති අනෙකාසති පටිභාසති.

[illegible]

නීහඬෙහි සමනාගනය භික්ෂුනෝ, ආකඩ්මානෝ සඬෙස, ආපනතිය, අපවිකමේ උකෙටනියකම. කරය : හඬනකාරකෝ, හෙය්-පෙ-සඬෙස අධිකරණකාරකෝ, බලෝ හෙය් අබනනා, ආපනතියලෝ අනපදනෝ, ආපනතිය, ආපනතිය න ඉවත් ආපනතිය පවිකානු.

නීහඬෙහි සමන්තාගතයා තිකුනො, ආකඩ්මානො, සඬෙසා පාපිකාය දිට්ඨියා අපප්පිතිසාගෙහි උකෙහි පතියකමි. කරෙයා : හඬෙනකාරකො හොති-පෙ-සඬෙස අධිකරණකාරකො, බාලො හොති අබ්‍යතෙතා ආපත්තිබහුලො අනපදානො, න ඉට්ඨති පාපිකා දිට්ඨි පපිතිසාජ්ඣාං.

තීරණයකට එළඹෙනු ලබන අතර, ආකර්ෂණයෙන් සමෘද්ධ
 ආගමනය වෙනස් වන්නා වූ බැවින් කලාකරකෝ, විවිධ
 කාරකෝ, සාහිත්‍යකරකෝ සමෘද්ධ අධ්‍යයනකරකෝ, බාලෝ, හෝ
 අධ්‍යයන ආපනවලට අනුරූපව, නිවස-සංකීර්ණ විවිධ අනු-
 ලෝමිතව නිවස-සංකීර්ණය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

නො දැනුම් අමුල්භවිතයදන තුනෙකැ. දැනුම් අමුල්භවිතයදන තුනෙකි.

5. කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහට සහභූ රිසිවෙන් නම් තථ්‍යතා කර්මය කරන්නාහු යැ : ධබර කරන්නේ කලහ කරන්නේ විවාද කරන්නේ දෙඩමලුකම් කරන්නේ සඬසයා ඉදිරියෙහි අධිකරණ කරන්නේ වෙයි, බාල වූයේ අව්‍යක්ත වූයේ ඇවැත් බහුල කොට ඇතියේ ඇවැත් පිරිසිදු දැකීම නැතියේ වෙයි, අනුලෝම නො වූ ගිහි සසභින් ගිහියන් හා හැනී වෙසේ.

කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහට සහභූ රිසි වෙන් නම් නියස්සකර්මය කරන්නාහු යැ : ධබර කරන්නේ... සඬසයා ඉදිරියෙහි අධිකරණ කරන්නේ වෙයි, බාල වූයේ අව්‍යක්ත වූයේ ඇවැත් බහුල කොට ඇතියේ ඇවැත් පිරිසිදුම නැතියේ වෙයි, අනුලෝම නොවූ ගිහි සසභින් ගිහියන් හා හැනී වෙසේ.

කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහට සහභූ රිසි වෙන් නම් පටිඝාරණීය කර්මය කරන්නාහු යැ : ධබර කරන්නේ... සඬසයා ඉදිරියෙහි අධිකරණ කරන්නේ වෙයි. බාල වූයේ අව්‍යක්ත වූයේ ඇවැත් බහුල කොට ඇතියේ ඇවැත් පිරිසිදුම නැතියේ වෙයි. ලාමක හැසිරීම් ඇතියේ කුලදුෂණය කරන්නෙක් වෙයි, ලාමක හැසිරීම් දක්නට ද ලැබෙයි, අසනු ද ලැබේ.

කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහට සහභූ රිසි වෙන් නම් පටිසාරණීය කර්මය කරන්නාහු යැ : ධබර කරන්නේ... සඬසයා ඉදිරියෙහි අධිකරණ කරන්නේ වෙයි. බාල වූයේ අව්‍යක්ත වූයේ ඇවැත් බහුල කොට ඇතියේ ඇවැත් පිරිසිදුම නැතියේ වෙයි. ගිහිනට ආක්‍රොශ කෙරෙයි, පරිභව කෙරේ.

කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහට සහභූ රිසි වෙන් නම් ඇවැත් නොදැක්වෙහි උක්ඛෙපනීය කර්මය කරන්නාහු යැ : ධබර කරන්නේ... සඬසයා ඉදිරියෙහි අධිකරණ කරන්නේ වෙයි, බාල වූයේ අව්‍යක්ත වූයේ ඇවැත් බහුල කොට ඇතියේ ඇවැත් පිරිසිදුම නැතියේ වෙයි, ඇවැත් පැමිණ ඇවැත් දැකීමට නො කැමැති වේ.

කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහට සහභූ රිසි වෙන් නම් ඇවැත් පිළියම් නො කිරීමෙහි උක්ඛෙපනීය කර්මය කරන්නාහු යැ : ධබර කරන්නේ... සඬසයා ඉදිරියෙහි අධිකරණ කරන්නේ වෙයි, බාල වූයේ අව්‍යක්ත වූයේ ඇවැත් බහුල කොට ඇත්තේ ඇවැත් පිරිසිදුම නැත්තේ වෙයි, ඇවැත් පැමිණ ඇවැත් පිළියම් කිරීමට නො කැමැති වේ.

කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහට සහභූ රිසි වෙන් නම් ලාමක දෘෂ්ටිය නො හැරීමෙහි උක්ඛෙපනීය කර්මය කරන්නාහු යැ : ධබර කරන්නේ... සඬසයා ඉදිරියෙහි අධිකරණ කරන්නේ වෙයි, බාල වූයේ අව්‍යක්ත වූයේ ඇවැත් බහුල කොට ඇතියේ ඇවැත් පිරිසිදුම නැත්තේ වෙයි, ලාමක වූ දෘෂ්ටිය හරින්නට කැමැති නො වේ.

කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහට සහභූ රිසි වෙන් නම් දුඛිබව පිණිස යන්න (උක්ඛෙපනීය කර්මය) කරන්නාහු යැ : ධබර කරන්නේ කලහ කරන්නේ විවාද කරන්නේ දෙඩමලුකම් කරන්නේ සඬසයා ඉදිරියෙහි අධිකරණ කරන්නේ වෙයි. බාල වූයේ අව්‍යක්ත වූයේ ඇවැත් බහුල කොට ඇතියේ ඇවැත් පිරිසිදුම නැතියේ වෙයි, අනුලෝම නො වූ ගිහිසසභින් ගිහියන් හා හැනී වෙසේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. නිහඬෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං : අලජ්ජී ච භොති, බාලො ච, අපකතතෙතො ච.

අපරෙහිපි නිහඬෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං : අභිසිලො සිලවිපනො භොති, අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපනො භොති, අභිද්ධියා ද්ධිවිපනො භොති.

අපරෙහිපි නිහඬෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං : කාසිකෙන දවෙන සමන්තාගතො භොති, වාචසිකෙන දවෙන සමන්තාගතො භොති, කාසිකවාචසිකෙන දවෙන සමන්තාගතො භොති.

අපරෙහිපි නිහඬෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං : කාසිකෙන අනාචාරෙන සමන්තාගතො භොති, වාචසිකෙන අනාචාරෙන සමන්තාගතො භොති, කාසිකවාචසිකෙන අනාචාරෙන සමන්තාගතො භොති.

අපරෙහිපි නිහඬෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං : කාසිකෙන උපඝාතීකෙන සමන්තාගතො භොති, වාචසිකෙන උපඝාතීකෙන සමන්තාගතො භොති, කාසිකවාචසිකෙන උපඝාතීකෙන සමන්තාගතො භොති.

අපරෙහිපි නිහඬෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං : කාසිකෙන මිච්ඡාජ්වෙන සමන්තාගතො භොති, වාචසිකෙන මිච්ඡාජ්වෙන සමන්තාගතො භොති, කාසිකවාචසිකෙන මිච්ඡාජ්වෙන සමන්තාගතො භොති.

අපරෙහිපි නිහඬෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං : ආපතතිං ආපනො කම්මකතො උපසම්පාදෙති, නිසංගං දෙති, සාමණේරං උපට්ඨාපෙති.

අපරෙහිපි නිහඬෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං : යාය ආපතතිං සංකෙත කම්මං කතං භොති, තං ආපතතිං ආපජ්ජති, අඤ්ඤං වා තාදිසිකං, තතො වා පාපිට්ඨතරං.

අපරෙහිපි නිහඬෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං : චූඨස්ස අවණණං භාසති, ධම්මස්ස අවණණං භාසති, සංඝස්ස අවණණං භාසති.

7. නිහඬෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො සංඝමජ්ජෙඛි උපොසථං ථපෙනාස්ස “අලං භික්ඛු මා ගණ්ඨනං, මා කලහං, මා විශ්භං, මා විවාදං”ති ඔමද්දිත්වා සංකෙත උපොසථො කාතබ්බො : අලජ්ජී ච භොති, බාලො ච අපකතතෙතො ච.

නිහඬෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො සංඝමජ්ජෙඛි පවාරණං ථපෙනාස්ස “අලං භික්ඛු මා ගණ්ඨනං, මා කලහං, මා විශ්භං, මා විවාදං”ති ඔමද්දිත්වා සංකෙත පවාරතබ්බො : අලජ්ජී ච භොති, බාලො ච, අපකතතෙතො ච.

6. කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහට (තථ්‍යතාදී) කර්ම කටයුතු යි. අලප්පි වූයේත් වෙයි, බාල වූයේත් වෙයි, ආපත්ති අනාපත්ති නො දන්නේත් වේ.

අනෙකුත් කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහට කර්ම කටයුතු යි. අධිශීලයෙහි නට සිල් ඇත්තේ වෙයි, උතුම් ආචාරයෙහි නට ආචාර ඇත්තේ වෙයි, සමාග් දෘෂ්ටිය ඉක්මවා විපත්දිටු ඇත්තේ වේ.

අනෙකුත් කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහට කර්ම කටයුතු යි : (දුකෙළීම් ආදී) කායද්වාරික අනාචාරයෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි, (කට බෙර ගැසීම් ආදී) වාග්ද්වාරික අනාචාරයෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි, (නැටුම් ගැසුම් ආදී) කායික-වාචසික අනාචාරයෙන් යුක්ත වූයේ වේ.

අනෙකුත් කරුණු තුනෙකින් යුත් මහණහට කර්ම කටයුතු යි : කායද්වාරික සිකපද ඉක්මවන්නේ වෙයි, වාග්ද්වාරික සිකපද ඉක්මවන්නේ වෙයි, කායවාග්ද්වාරික සිකපද ඉක්මවන්නේ වේ.

අනෙකුත් කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහට කර්ම කටයුතු යි : කායද්වාරයෙහි පැණවූ සිකපදයන්හි නො හික්මීමෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි, වාග්ද්වාරයෙහි පැණවූ සිකපදයන්හි නො හික්මීමෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි, කායවාග්ද්වාරයෙහි පැණවූ සිකපදයන්හි නො හික්මීමෙන් යුක්ත වූයේ වේ.

අනෙකුත් කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහට කර්ම කටයුතු යි : කය පිළිබඳ වැරදි ජීවිකායෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි, වචනය පිළිබඳ වැරදි ජීවිකායෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි, කය වචනය පිළිබඳ වැරදි ජීවිකායෙන් යුක්ත වූයේ වේ.

අනෙකුත් කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහට කර්ම කටයුතු යි. ඇවැතට පැමිණියේ (තථ්‍යතාදී) කර්ම කරුණු ලැබූයේ උපසපත් කෙරෙයි, නිස දෙයි, හෙරණකු ලවා උවැටත් කරවා ගනී.

අනෙකුත් කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහට කර්ම කටයුතු යි : යම් ඇවැතක් නිමිති කොට සභිසයා විසින් කර්මය කරන ලද්දේ වේද, ඒ ඇවැතට නැවත පැමිණෙයි. එබඳු අත් ඇවැතකට හෝ පැමිණෙයි, එයට වඩා ලාමක ඇවැතකට හෝ පැමිණෙයි.

අනෙකුත් කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහට කර්ම කටයුතු යි : බුදුන් පිළිබඳ අගුණ කියයි, ධර්මය පිළිබඳ අගුණ කියයි, සභිසයා පිළිබඳ අගුණ කියයි.

7. කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ සහමැද පොහෝ තබන මහණහට “මහණ, තුසුසු යැ, ඩබර නො කර, කලහ නො කර, විරුද්ධ ග්‍රහණ නො කර, විරුද්ධ වාද නො කර” යි මැඩ පවත්වා සභිසයා විසින් පොහෝ කටයුතු යි : අලප්පි වූයේත් වෙයි, බාල වූයේත් වෙයි, ආපත්ති අනාපත්ති නො දන්නේත් වේ.

කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ සහමැද පවුරුණු තබන මහණහට “මහණ තුසුසු යැ, ඩබර නො කර, කලහ නො කර, විරුද්ධග්‍රහණ නො කර, විරුද්ධ වාද නො කර” යි මැඩ පවත්වා සභිසයා විසින් පවාරණය කටයුතු යි : අලප්පි වූයේත් වෙයි, බාල වූයේත් වෙයි, ආපත්ති අනාපත්ති නො දන්නේත් වේ.

8. තිභඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො න කාචී සඛ්ඤ්ඤාදානබ්බො : අලජ්ජී ච භොති, බාලො ච, අපකතතෙතො ච.

තිභඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛ්ඤ්ඤා න වොහරිතබ්බො¹ අලජ්ජී ච භොති, බාලො ච, අපකතතෙතො ච.

තිභඛෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු න කිසම්චී පචේතකට්ඨානෙ ථපෙනබ්බො : අලජ්ජී ච භොති, බාලො ච, අපකතතෙතො ච.

තිභඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො නිස්සංග න ව්ඤ්ඤානො : අලජ්ජී ච භොති, බාලො ච, අපකතතෙතො ච.

තිභඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො නිස්සංගො න දානබ්බො : අලජ්ජී ච භොති, බාලො ච, අපකතතෙතො ච.

තිභඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො ඔකාසකම්මං කාරුපෙනතස්ස නාලං ඔකාසකම්මං කාතුං : අලජ්ජී ච භොති, බාලො ච, අපකතතෙතො ච.

තිභඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො සච්චනීයං නාදානබ්බො² : අලජ්ජී ච භොති, බාලො ච, අපකතතෙතො ච.

තිභඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො න විනයො පුච්ඡිතබ්බො : අලජ්ජී ච භොති, බාලො ච, අපකතතෙතො ච.

තිභඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා විනයො න පුච්ඡිතබ්බො : අලජ්ජී ච භොති, බාලො ච, අපකතතෙතො ච.

තිභඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො න විනයො විස්සජ්ජිතබ්බො : අලජ්ජී ච භොති, බාලො ච, අපකතතෙතො ච.

තිභඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා විනයො න විස්සජ්ජිතබ්බො : අලජ්ජී ච භොති, බාලො ච, අපකතතෙතො ච.

තිභඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො අනුයොගො න දානබ්බො : අලජ්ජී ච භොති, බාලො ච, අපකතතෙතො ච.

තිභඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සද්ධිං විනයො න සාකච්ඡිතබ්බො³ : අලජ්ජී ච භොති, බාලො ච, අපකතතෙතො ච.

තිභඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බො, න නිස්සංගො දානබ්බො, න සාමණේරෙ උපට්ඨාපෙනබ්බො : අලජ්ජී ච භොති, බාලො ච, අපකතතෙතො ච.

9. තයො උපොසථා : චාතුර්ගුපිකො, පණ්ණරසිකො, සාමග්ගි-උපොසථො. අපරෙපි තයො උපොසථා : සඛ්ඤ්ඤා උපොසථො, ගණේ උපොසථො, පුග්ගලේ උපොසථො අපරෙපි තයො උපොසථා : සුත්තදොසො උපොසථො, පාරිසුද්ධි උපොසථො, අභිධානුපොසථො,

1. සඛ්ඤ්ඤා න වොහරිතබ්බො - සත්‍ය.

2. න දානබ්බො - සිමු. 1, 2.

3. සාකච්ඡිතබ්බො මජ්ඣිම, සත්‍ය.

8. කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහට කිසි සඨස්සමවුතියෙක් නො දිය යුතු යි : අලජ්ජි වූයේත් වෙයි, බාල වූයේත් වෙයි, ආපත්ති අනාපත්ති නො දන්නේත් වේ.

කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් සහමැද කිසිවක් නො කිය යුතු යි : අලජ්ජි වූයේත් වෙයි, බාල වූයේත් වෙයි, ආපත්ති අනාපත්ති නො දන්නේත් වේ.

කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණ කිසියම් දෙටු තැනෙක නො තැබිය යුතු යි : අලජ්ජි වූයේත් වෙයි, බාල වූයේත් වෙයි, ආපත්ති අනාපත්ති නො දන්නේත් වේ.

කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහු ඇසුරු කොට නො විසිය යුතු යි : අලජ්ජි වූයේත් වෙයි, බාල වූයේත් වෙයි, ආපත්ති අනාපත්ති නො දන්නේත් වේ.

කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහට නිස නො දිය යුතු යි : අලජ්ජි වූයේත් වෙයි, බාල වූයේත් වෙයි, ආපත්ති අනාපත්ති නො දන්නේත් වේ.

කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ අවසර ඉල්වන මහණහට අවසර දෙන්නට නො වටී : අලජ්ජි වූයේත් වෙයි, බාල වූයේත් වෙයි, ආපත්ති අනාපත්ති නො දන්නේත් වේ...

කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහුගේ වචනය නො පිළිගතයුතු යි (නො ඇසිය යුතු යි) : අලජ්ජි වූයේත් වෙයි, බාල වූයේත් වෙයි, ආපත්ති අනාපත්ති නො දන්නේත් වේ.

කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහු පිළිබඳ චිත්තය නො විචාළ යුතු යි : අලජ්ජි වූයේත් වෙයි, බාල වූයේත් වෙයි, ආපත්ති අනාපත්ති නො දන්නේත් වෙයි.

කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් චිත්තය නො විචාළ යුතු යි : අලජ්ජි වූයේත් වෙයි, බාල වූයේත් වෙයි, ආපත්ති අනාපත්ති නො දන්නේත් වේ.

කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහු පිළිබඳ චිත්තය නො විසඳිය යුතු යි : අලජ්ජි වූයේත් වෙයි, බාල වූයේත් වෙයි, ආපත්ති අනාපත්ති නො දන්නේත් වේ.

කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් චිත්තය නො විසඳිය යුතු යි : අලජ්ජි වූයේත් වෙයි, බාල වූයේත් වෙයි, ආපත්ති අනාපත්ති නො දන්නේත් වේ.

කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහට චිත්තය පිළිවිසුමට අවසර නො දිය යුතු යි : අලජ්ජි වූයේත් වෙයි, බාල වූයේත් වෙයි, ආපත්ති අනාපත්ති නො දන්නේත් වේ.

කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහු සමඟ චිත්තප්‍රශ්න සාකච්ඡා නො කටයුතු යි : අලජ්ජි වූයේත් වෙයි, බාල වූයේත් වෙයි. ආපත්ති අනාපත්ති නො දන්නේත් වේ.

කරුණු තුනෙකින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් උපසපත් නො කරවිය යුතු යි. නිස නො දිය යුතු යි, හෙරණකු ලවා උවටැන් කරවා නො ගතයුතු යි : අලජ්ජි වූයේත් වෙයි, බාල වූයේත් වෙයි, ආපත්ති අනාපත්ති නො දන්නේත් වේ.

තුද්ධික යැ පසළොස්වක යැ සමඟි පොහොය යැ යි පොහෝ තුනෙකි, සහ පොහොයැ ගණපොහො යැ පුභුල් පොහො යැ යි අනෙකුදු පොහෝ තුනෙකි. සුත්තුද්දෙස උපොසථ යැ පාරිසුද්ධිඋපොසථ යැ අධිට්ඨානුපොසථ යැ යි අනෙකුදු පොහෝ තුනෙකි.

තිස්සො පචාරණා : චාතුර්ගුපිකා, පණ්ණරසිකා, සාමග්ගිපචාරණා. අපරුපි තිස්සො පචාරණා : සඛෙස පචාරණා, ගණෙ පචාරණා, පුග්ගලෙ පචාරණා. අපරුපි තිස්සො පචාරණා : තෙවාවිකා පචාරණා, දොවාවිකා පචාරණා, සමානවසසිකා පචාරණා.

10. තයො ආපාසිකා නෙරසිකා ඉදමප්පභාය : යො ච අමුගමචාරි භුගමචාරිපට්ඨෙසද්ද, යො ච සුභිං භුගමචාරිං¹ පරිසුභිං² භුගමචරිං වරන්තං අමුලකෙන අමුගමචරිගෙන³ අනුභිංසෙති, යො චායං එවංචාදි එවංදිවසී “නත්ති කාමෙසු දෙසො”ති සො කාමෙසු පාතව්‍යතං ආපජ්ජති.”

11. තිණි අකුසලමූලානි : ලොභො අකුසලමූලං, දොසො අකුසලමූලං, මොහො අකුසලමූලං. තිණි කුසලමූලානි : අලොභො කුසලමූලං, අදොසො කුසලමූලං, අමොහො කුසලමූලං.

තිණි දුච්චරිතානි : කායදුච්චරිතං, වච්ඡුච්චරිතං, මනෝදුච්චරිතං. තිණි සුච්චරිතානි : කායසුච්චරිතං, වච්ඡුසුච්චරිතං, මනෝසුච්චරිතං.

12. තයො අත්ථවසෙ පටිච්ච භගවතා කුලෙසු තිකභොජනං පඤ්ඤාතතං : දුමමඛකුන් පුග්ගලාන් නිග්ගහාය පෙසලාන් භික්ඛුන් එසුචිභාරය, මා පාපිච්ඡා පකං නිසාය සබ්බං භිජ්ජෙය්‍යං, කුලානුරුද්ධාය ව.

තිති අසභ්බමෙති අභිභුතො පරිඨාදින්නාවිතො දෙවදත්තො ආපාසිකො නෙරසිකො කපපට්ඨො අතෙකිච්ඡා : පාපිච්ඡතා, පාප-මිත්තතා, ඕරමත්තකෙන විසෙසාභිගමෙන අන්තරුවොසානං ආපාදි.

13. තිස්සො සමමුතිගො : දණ්ඩසමමුති, සිකකාසමමුති, දණ්ඩ-සිකකා සමමුති.

තිස්සො පාදකා බුච්චානිගා⁴ අසඛකමනිගා : වච්චපාදකා, පසාචපාදකා, ආචමනපාදකා.

තිස්සො පාදභංසනිගො : සකඛරු, කඨලා, සමුරුද්දෙණකොති.

තිකං නිට්ඨිතං.

තසසුරුද්දනං :

- 1. තිට්ඨනෙත කාලෙ රතතිං ච දස පඤ්ච කුසලෙන, වෙදනා වොදනා චක්ඛු සලාකා දො පටිකඛිපා.
- 2. පඤ්ඤාතති අපරෙ දො ව බාලො කාලෙ ච කප්පති, හෙමනෙත සඛෙසා සබ්බස්ස ඡාදනා ච පටිච්ඡාදි

1. අසුභි භුගමචාරි - සිමු 1.
2. සුභිං - සා,
3. භුගමචරිගෙන - සිමු 1.
4. බුච්චතිකා - මජ්ඣං,

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තුදස්වක් පවුරුණු යැ පසළොස්වක් පවුරුණු යැ සමගිපවුරුණු යැ යි පවුරුණු තුනෙකි. සඬස පවරණ යැ ගණපවරණ යැ පුග්ගල පවරණ යැ යි අනෙකුදු පවුරුණු තුනෙකි. තෙවාවක පවරණ යැ ද්වෙවාවක පවරණ යැ සමාන වස්සික පවරණ යැ යි අනෙකුදු පවුරුණු තුනෙකි.

10. යමෙකුත් බඹසර නැත්තේ බඹසර ඇතැයි පිළිණ කරන්නේ වේ ද, යමෙකුත් පිරිසිදු බඹසර හැසිරෙන රහත් මහණක්වට මුල් රහිත නො බඹසරින් වොදනා කෙරේ ද යම් මේ පුද්ගලයෙකුත් “කාමසෙවනයන්හි දෙස් නැතැ”යි මෙසේ කියන්නේ මෙබදු ලබ්ධි ඇත්තේ වේ ද, හෙතෙමේ කාමයන් සෙවුනාබවට පැමිණේ ද යන නිදෙන මේ ලබ්ධිය හෝ වරද නො හැර නිරිසතුන් වැ අපායයෙහි උපදින්නෝ වෙත්.

11. අකුශලමූලයෝ නිදෙනෙකි : ලොභය අකුශල මූලයෙකැ, ද්වේෂය අකුශල මූලයෙකැ, මොහය අකුශල මූලයෙකි. කුශලමූලයෝ නිදෙනෙකි : අලොභය කුශල මූලයෙකැ, අද්වේෂය කුශල මූලයෙකැ, අමොහය කුශල මූලයෙකි.

දුශ්චරිතයෝ නිදෙනෙකි : කාය දුශ්චරිත යැ වාග්දුශ්චරිත යැ මනොදුශ්චරිත යැ. සුචරිතයෝ නිදෙනෙකි : කායසුචරිත යැ වාක්සුචරිතයැ මනාසුචරිත යැයි.

12. දුශ්ශීල පුද්ගලයන්ට නිග්ග පිණිස ද ප්‍රියශීල භික්ෂූන්ගේ පහසු විහරණය පිණිසද ලාමක අදහස් ඇත්තෝ පක්ෂය නිසා සඬසයා නො බිඳින්නාහු”යි කුලානුග්‍රහය පිණිස දැයි කරුණු තුනක් සලකා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කුලයන්හි තික භොජනය පනවන ලදී.

අසත්පුරුෂ ධර්ම තුනෙකින් මධ්‍නාලද භාත්පසින් අල්වාගත් සිත් ඇති දෙවදත්ත නිරිසත් වැ කපක් ආයු ඇතිවැ පිළියම් නො කට හැකියෙක් වැ අපායෙහි උපන්නෙක් වේ. ලාමක අදහස් ඇති බැවින්, පාපමිත්‍රයන් ඇති බැවින්, ස්වල්පමාත්‍ර වූ විශේෂාධි ගමයෙන් අතරමග දී කෙළවරකට පැමිණියේ යි.

13. සම්මුති තුනෙකි : දණ්ඩසම්මුති යැ, සික්කාසම්මුති යැ, දණ්ඩසික්කා සම්මුති යැයි

ස්ථීර වූ ගෙන යා නො හැක්කා වූ පාදකා තුනෙකි : වර්චස්පාදකා යැ, මුත්‍රපාදකා යැ, ආවමන පාදකා යැයි.

පියගැටුම් තුනෙකි : ගල්කැට යැ, කැබිලිති යැ, හිරිගල් යැයි.

නිකය නිමි.

එහි නාමාවලිය :

1. තිට්ඨන්ත යැ කාල යැ රත්ති යැ දසවස්ස යැ පඤ්චවස්ස යැ කුසලාදි යැ වෙදනා යැ වොදනාවන්ටු යැ සලාකගාහ යැ පටික්ඛෙප යැ අනුඤ්ඤාන යැ.

2. පඤ්ඤාති යැ අපර දෙක යැ බාල යැ කාළ යැ කප්පති යැ හෙමන්ත යැ සඬස යැ සඬසස්ස යැ ඡාදනා යැ පටිච්ඡාදි යැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

3. පරිවර්තනා විවිධා ව සෙනාසනගිලායනා,
පාතිමොක්ඛං පරිවාසං මානතතාපාරිවාසිකා.
4. අනෙතා අනෙතා ව සීමාය ආපජ්ජති පුනාපරෙ,
වුට්ඨාති අපරෙ චෙව අමුලාභිනාය දුචෙ.
5. තජ්ජනිතං නිගස්සා ව පබ්බාජපටිසාරණී,
අදස්සනාපටිකමෙම අනිස්සගෙහ ව¹ දිට්ඨිතා.
6. ආගාලාකමමාබ්බිසිල දවානාචාරභාතිකා,
ආජ්චාපනනාතාදිසිකා අවණ්ණපොසථෙන ව
7. පවාරණං සමමුති ව වොහාරපච්චෙකෙන ව
න චන්ඛං න දාතඛං ඔකාසං න කරෙ තථා.
8. න කරෙ සච්චනිතං න පුච්ඡිතඛං දුචෙ,
න විස්සජ්ජ දුචෙ චෙව අනුයොගමි නො දදෙ.
9. සාකච්ඡා උපසම්පදා නිස්සයසාමණේරු ව,
උපොසථා තිකා තිණි පවාරණං තිකා තයො.
10. ආපාසිකා අකුසලා කුසලා චරිතා දුචෙ,
තිකභොජනසංඛිමෙම සමමුති පාදකෙන ව.
පාදසංසනිකා චෙව උදනං තිකකෙ ඉදනති.

චතුකකං

1. අත්ථාපතති සකවාචාය ආපජ්ජති, පරවාචාය වුට්ඨාති.
අත්ථාපතති පරවාචාය ආපජ්ජති, සකවාචාය වුට්ඨාති. අත්ථාපතති
සකවාචාය ආපජ්ජති, සකවාචාය වුට්ඨාති. අත්ථාපතති පරවාචාය
ආපජ්ජති, පරවාචාය වුට්ඨාති.

අත්ථාපතති කායෙන ආපජ්ජති, වාචාය වුට්ඨාති. අත්ථාපතති
වාචාය ආපජ්ජති, කායෙන වුට්ඨාති. අත්ථාපතති කායෙන ආපජ්ජති,
කායෙන වුට්ඨාති. අත්ථාපතති වාචාය ආපජ්ජති, වාචාය වුට්ඨාති.

අත්ථාපතති පසුතෙතා ආපජ්ජති, පච්චුඤ්ඤා වුට්ඨාති. අත්ථාපතති
පච්චුඤ්ඤා ආපජ්ජති, පසුතෙතා වුට්ඨාති. අත්ථාපතති පසුතෙතා
ආපජ්ජති, පසුතෙතා වුට්ඨාති. අත්ථාපතති පච්චුඤ්ඤා ආපජ්ජති,
පච්චුඤ්ඤා වුට්ඨාති.

අත්ථාපතති අභිතතකො ආපජ්ජති, සභිතතකො වුට්ඨාති. අත්ථාපතති
සභිතතකො ආපජ්ජති, අභිතතකො වුට්ඨාති. අත්ථාපතති අභිතතකො
ආපජ්ජති, අභිතතකො වුට්ඨාති. අත්ථාපතති සභිතතකො ආපජ්ජති,
සභිතතකො වුට්ඨාති.

1. අනිස්සගති ව - සිමු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. පරිවරණය යැ විවර යැ සෙනාසනගත යැ ගිලාන යැ පානිමොක්ඛයපන යැ පරිවාස යැ මානන්ත යැ පාරිවාසික යැ
4. අන්තෝ යැ අන්තෝසිමෝ යැ ආපජ්ජනි යැ නැවැත අපර යැ වුට්ඨානි යැ අපර දෙක යැ අමුල්භවිතය දෙක යැ,
5. තජ්ජනිය යැ නියස්ස යැ පබ්බාජනිය යැ පටිසාරණිය යැ අදස්සන යැ අජ්ජට්ඨකම්ම යැ දිට්ඨි ය පිළිබඳ අනිස්සග්ගි යැ,
6. ආගාල්භ යැ කම්ම යැ අධිගීල යැ දව යැ අනාවාර යැ උපසානික යැ ආජීව යැ ආපන්න යැ තාදිසකා යැ අවණ්ණ යැ උපොසථ යැ,
7. පවාරණ යැ සම්මුති යැ වොහරිතබ්බ යැ පච්චෙකට්ඨාන යැ න වත්ථබ්බ යැ න දුතබ්බ යැ එසේ ම ඔකාසකම්ම අකරණ යැ,
8. සවචනිය අකරණ යැ න පුච්ඡිතබ්බ දෙක යැ න විස්සජ්ජිතබ්බ දෙක යැ අනුයෝග අදන යැ,
9. සාකච්ඡා යැ උපසම්පද යැ නිස්සය යැ සාමණේර යැ උපොසථන්තික යැ පවා-රණන්තික යැ,
10. අපාසික යැ අකුශල යැ කුශල යැ දුච්චරිත යැ සුචරිත යැ නිකභොජන යැ අසද්-ධම්ම යැ පාදුකා යැ සම්මුති යැ පාදසංසනිකා යැ යි නිකයෙහි මේ නාමාවලි යයි.

වතුෂකය

1. ඇවැනෙක් ඇත සිය වදනින් අවදියි. පර වදනින් නැඟී සිටී. ඇවැනෙක් ඇත පර වදනින් අවදියි, සිය වදනින් නැඟී සිටී. ඇවැනෙක් ඇත සිය වදනින් අවදියි, සිය වදනින් නැඟී සිටී. ඇවැනෙක් ඇත පර වදනින් අවදියි, පර වදනින් නැඟී සිටී.

ඇවැනෙක් ඇත කායද්වාරයෙන් අවදියි වාග්ද්වාරයෙන් නැඟී සිටී. ඇවැනෙක් ඇත වාග්ද්වාරයෙන් අවදියි කායද්වාරයෙන් නැඟී සිටී. ඇවැනෙක් ඇත කායද්වාරයෙන් අවදියි, කායද්වාරයෙන් නැඟී සිටී. ඇවැනෙක් ඇත වාග් ද්වාරයෙන් අවදියි වාග් ද්වාරයෙන් නැඟී සිටී.

ඇවැනෙක් ඇත නිදිගන්තේ අවදියි පිබ්බිදියේ නැඟී සිටී. ඇවැනෙක් ඇත පිබ්බිදියේ අවදියි නිදිගන්තේ නැඟී සිටී. ඇවැනෙක් ඇත නිදිගන්තේ අවදියි, නිදිගන්තේ නැඟී සිටී. ඇවැනෙක් ඇත පිබ්බිදියේ අවදියි පිබ්බිදියේ නැඟී සිටී.

ඇවැනෙක් ඇත අචිත්තක වූයේ අවදියි සචිත්තක වූයේ නැඟී සිටී. ඇවැනෙක් ඇත සචිත්තක වූයේ අවදියි අචිත්තක වූයේ නැඟී සිටී. ඇවැනෙක් ඇත අචිත්තක වූයේ අවදියි අචිත්තක වූයේ නැඟී සිටී. ඇවැනෙක් ඇත සචිත්තක වූයේ අවදියි සචිත්තක වූයේ නැඟී සිටී.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අත්ථාපතති ආපජ්ජනො දෙසෙති, දෙසෙනො ආපජ්ජති. අත්ථාපතති ආපජ්ජනො වුට්ඨාති, වුට්ඨහනො ආපජ්ජති.

අත්ථාපතති කමෙත අපජ්ජති, අකමෙත වුට්ඨාති. අත්ථාපතති අකමෙත ආපජ්ජති, කමෙත වුට්ඨාති. අත්ථාපතති කමෙත ආපජ්ජති, කමෙත වුට්ඨාති. අත්ථාපතති අකමෙත ආපජ්ජති, අකමෙත වුට්ඨාති.

2. චත්තාරො අනරියවොභාරා : අදිට්ඨ දිට්ඨවාදිනා, අසුතෙ සුතවාදිනා, අමුතෙ මුතවාදිනා, අවිඤ්ඤාතෙ විඤ්ඤාතවාදිනා.

චත්තාරො අරියවොභාරා : අදිට්ඨ අදිට්ඨවාදිනා, අසුතෙ අසුත-වාදිනා, අමුතෙ අමුතවාදිනා, අවිඤ්ඤාතෙ විඤ්ඤාතවාදිනා.

අපරෙපි චත්තාරො අනරියවොභාරා : දිට්ඨ අදිට්ඨවාදිනා, සුතෙ අසුතවාදිනා, මුතෙ අමුතවාදිනා, විඤ්ඤාතෙ අවිඤ්ඤාතවාදිනා.

චත්තාරො අරියවොභාරා : දිට්ඨ දිට්ඨවාදිනා, සුතෙ සුතවාදිනා, මුතෙ මුතවාදිනා, විඤ්ඤාතෙ විඤ්ඤාතවාදිනා.

3. චත්තාරො පාරජ්ඣා භික්ඛුනං භික්ඛුනීති සාධාරණා, චත්තාරො පාරජ්ඣා භික්ඛුනීනං භික්ඛුනී අසාධාරණා.

චත්තාරො පරික්ඛාරා : අඤ්ච පරික්ඛාරො රක්ඛිතබ්බො ගොපෙනබ්බො මමාසිතබ්බො පරිභුඤ්ජිතබ්බො, අඤ්ච පරික්ඛාරො රක්ඛිතබ්බො ගොපෙනබ්බො මමාසිතබ්බො න පරිභුඤ්ජිතබ්බො, අඤ්ච පරික්ඛාරො රක්ඛිතබ්බො ගොපෙනබ්බො න මමාසිතබ්බො න පරිභුඤ්ජිතබ්බො, අඤ්ච පරික්ඛාරො න රක්ඛිතබ්බො න ගොපෙනබ්බො න මමාසිතබ්බො න පරිභුඤ්ජිතබ්බො.

අත්ථාපතති සමමුඛා ආපජ්ජති, පරමමුඛා වුට්ඨාති. අත්ථාපතති පරමමුඛා ආපජ්ජති, සමමුඛා වුට්ඨාති. අත්ථාපතති සමමුඛා ආපජ්ජති සමමුඛා වුට්ඨාති. අත්ථාපතති පරමමුඛා ආපජ්ජති, පරමමුඛා වුට්ඨාති.

අත්ථාපතති අජානනො ආපජ්ජති, ජානනො වුට්ඨාති. අත්ථාපතති ජානනො ආපජ්ජති, අජානනො වුට්ඨාති. අත්ථාපතති අජානනො ආපජ්ජති, අජානනො වුට්ඨාති. අත්ථාපතති ජානනො ආපජ්ජති ජානනො වුට්ඨාති.

4. චතුභාකාරෙති ආපතතිං ආපජ්ජති : කායෙන ආපජ්ජති, වාචාය ආපජ්ජති, කායෙන වාචාය ආපජ්ජති, කමමවාචාය ආපජ්ජති. අපරෙතිපි චතුභාකාරෙති ආපතතිං ආපජ්ජති : සබ්බමජ්ඣෙකි, ගණමජ්ඣෙකි, පුග්ගලස්ස සන්තිකෙ, ලිඛිතපාචුභාවෙන.

චතුභාකාරෙති ආපතතිං වුට්ඨාති : කායෙන වුට්ඨාති, වාචාය වුට්ඨාති, කායෙන වාචාය වුට්ඨාති, කමමවාචාය වුට්ඨාති.

ඇවැනෙක් ඇත අවදනේ දෙසයි දෙසනුයේ අවදී. ඇවැනෙක් ඇත අවදනේ නැති සිටියි, නැති සිටිනුයේ අවදී.

ඇවැනෙක් ඇත කර්මයෙන් අවදියි අකර්මයෙන් නැති සිටී. ඇවැනෙක් ඇත අකර්මයෙන් අවදියි කර්මයෙන් නැති සිටී. ඇවැනෙක් ඇත කර්මයෙන් අවදියි කර්මයෙන් නැති සිටී. ඇවැනෙක් ඇත අකර්මයෙන් අවදියි අකර්මයෙන් නැති සිටී.

2. නො දුටුයෙහි දිවැයි කියන සුලු බව, නො ඇසුයෙහි ඇසිණැයි කියනසුලුබව, අමුතයෙහි මුතැයි කියනසුලුබව, නො දකුයෙහි දතැයි කියනසුලුබවැයි අතරිය බැවහර සතරෙකි.

නො දුටුයෙහි නො දිවැයි කියනසුලුබව, නො ඇසුයෙහි නො ඇසිණැයි කියනසුලුබව, අමුතයෙහි අමුතැයි කියනසුලුබව, නො දකුයෙහි නො දතැයි කියනසුලුබවැයි අරිය බැවහර සතරෙකි.

දුටුයෙහි නො දිවැයි කියනසුලුබව, ඇසුයෙහි නො ඇසිණැයි කියනසුලුබව, මුතයෙහි අමුතැයි කියනසුලුබව, දකුයෙහි නො දතැයි කියනසුලුබවැයි අනෙකුදු අතරිය බැවහර සතරෙකි.

දුටුයෙහි දිවැයි කියනසුලුබව, ඇසුයෙහි ඇසිණැයි කියනසුලුබව, මුතයෙහි මුතැයි කියනසුලුබව, දකුයෙහි දතැයි කියනසුලුබවැයි අරිය බැවහර සතරෙකි.

3. භික්ෂුන්ට භික්ෂුණීන් හා සාධාරණවූ පරිච්ඡි සතරෙකි. භික්ෂුණීන්ට භික්ෂුන් හා අසාධාරණවූ පරිච්ඡි සතරෙකි.

පිරිකර සතරෙකි : රැකියයුතු වූ ගොපනය කටයුතු වූ මමායනය කටයුතු වූ පරිභොග කටයුතු වූ පිරිකරෙක් ඇත, රැකියයුතු වූ ගොපනය කටයුතු වූ මමායනය කටයුතු වූ පරිභොග නොකටයුතු වූ පිරිකරෙක් ඇත, රැකියයුතු වූ ගොපනය කටයුතු වූ මමායනය නොකටයුතු වූ පරිභොග නොකටයුතු වූ පිරිකරෙක් ඇත, නො රැකියයුතු වූ ගොපනය නොකටයුතු වූ මමායනය නොකටයුතු වූ පරිභොග නොකටයුතු වූ පිරිකරෙක් ඇති.

ඇවැනෙක් ඇත හමුවෙහි අවදියි නො හමුවෙහි නැති සිටියි. ඇවැනෙක් ඇත නො හමුවෙහි අවදියි හමුවෙහි නැති සිටියි. ඇවැනෙක් ඇත හමුවෙහි අවදියි හමුවෙහි නැති සිටියි. ඇවැනෙක් ඇත නො හමුවෙහි අවදියි නො හමුවෙහි නැති සිටී.

ඇවැනෙක් ඇත නො දන්නේ අවදියි දන්නේ නැති සිටියි, ඇවැනෙක් ඇත දන්නේ අවදියි නො දන්නේ නැති සිටියි, ඇවැනෙක් ඇත නො දන්නේ අවදියි නො දන්නේ නැති සිටියි, ඇවැනෙක් ඇත දන්නේ අවදියි දන්නේ නැති සිටී.

4. සිවු අයුරකින් ඇවැතට අවදියි : කායද්වාරයෙන් අවදියි, වාග්ද්වාරයෙන් අවදියි, කායද්වාරයෙන් හා වාග්ද්වාරයෙන් අවදියි, කර්ම වාක්‍යයෙන් අවදි. සහමැදහි ගණමැදහි පුභුලක්ඛු වෙන ලිභුපිරිවැටුමෙනැයි අනෙකුදු සිවු අයුරකින් ඇවැතට අවදී.

කායද්වාරයෙන් නැති සිටියි, වාග්ද්වාරයෙන් නැති සිටියි, කායද්වාරයෙන් හා වාග්ද්වාරයෙන් නැති සිටියි, කර්ම වාක්‍යයෙන් නැති සිටියි සිවු අයුරකින් ඇවැතින් නැති සිටී.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

අපරෙහිපි චතුසාකාරෙහි ආපනතියා වුට්ඨාති : සඛසමජේඛි, ගණමජේඛි, පුග්ගලස්ස සන්තීකෙ, ලිඛිතපාතුභාවෙන. සහපටිලාභෙන පුරිමං ජහාති, පච්ඡිමෙ පතිට්ඨාති, විඤ්ඤානතියො පටිපසංගමනනි, පඤ්ඤානතියො¹ නිරුජ්ඣනති. සහපටිලාභෙන පච්ඡිමං ජහාති, පුරිමෙ පතිට්ඨාති, විඤ්ඤානතියො පටිපසංගමනනි, පඤ්ඤානතියො නිරුජ්ඣනති.

5. චතස්සො වොදනා : සීලවිපතතියා වොදෙති, ආචාරවිපතතියා වොදෙති, දිට්ඨිවිපතතියා වොදෙති, ආර්ථවිපතතියා වොදෙති.

චතසාරො පරිවාසා : පටිච්ඡන්තපරිවාසො, අපටිච්ඡන්තපරිවාසො, සුඛිත්තපරිවාසො, සමොධානපරිවාසො.

චතසාරි මානතතානි² : පටිච්ඡන්තමානතතං, අපටිච්ඡන්තමානතතං, පක්ඛමානතතං, සමොධානමානතතං.

චතසාරෙ මානතතචාරිකස්ස භික්ඛුනො රතනිචේද්ද : සහවාසො විප්පවාසො, අනාරෙචනා, උභෙන ගණෙ වරති

චතසාරො සාමුක්ඛංසා.

6. චතසාරො පටිග්ගහිතපරිභොගා : යාවකාලිකං, යාමකාලිකං, සත්තාහකාලිකං, යාවජ්චිකං.

චතසාරි මහාවිකටානි : ගුප්ථො, මුත්තං, ඡාදිකා, මිත්තිකා

චතසාරි කම්මානි : අපලොකනකම්මං, ඤාතතිකම්මං, ඤාතතිදුතියකම්මං, ඤාතතිචතුත්තිකම්මං.

අපරාහිපි චතසාරි කම්මානි : අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං ධම්මෙන සමග්ගකම්මං.

චතස්සො විපතතියො : සීලවිපතති, ආචාරවිපතති, දිට්ඨිවිපතති, ආර්ථවිපතති.

චතසාරි අභිකරණානි : විවාදාභිකරණං, අනුවාදාභිකරණං, ආපනනාභිකරණං, කිච්චාභිකරණං.

චතසාරො පරිසද්දසනා : භික්ඛු දුස්සීලො පාපධම්මො පරිසද්දසනො, භික්ඛුනී දුස්සීලා පාපධම්මා පරිසද්දසනා, උපාසකො දුස්සීලො පාපධම්මො පරිසද්දසනො, උපාසිකා දුස්සීලා පාපධම්මා පරිසද්දසනා.

චතසාරො පරිසසොභනා : භික්ඛු සීලවා කල්‍යාණධම්මො පරිසසොභනො, භික්ඛුනී සීලවතී කල්‍යාණධම්මා පරිසසොභනා, උපාසකො සීලවා කල්‍යාණධම්මො පරිසසොභනො, උපාසිකා සීලවතී කල්‍යාණධම්මා පරිසසොභනා.

1. පණ්ණවතීයො - මජ්ඣං.

2. චතසාරො මානතතා - සිමු 1. 2.

සහමැදහි ගණමැදහි පුහුලකිහු වෙතැ ලිඟ පිරිවැටුමෙනැයි අනෙකුදු සිටු අයුරෙකින් ඇවැතින් නැහි සිටී. ස්ත්‍රී ලිඛගය පිළිලැබීම සමඟ පළමු පුරුෂ ලිඛගය හරියි, පස්විම ස්ත්‍රී ලිඛගයෙහි පිහිටයි. විඤජනිහු සන්සිඳෙන්, ප්‍රඤජනිහු නිරුද්ධ වෙත්. පුරුෂ ලිඛගය පිළිලැබීම සමඟ හීන වූ ස්ත්‍රී ලිඛගය හරී. පළමු පුරුෂ ලිඛගයෙහි පිහිටයි. විඤජනිහු සන්සිඳෙනි, ප්‍රඤජනිහු නිරුද්ධ වෙත්.

5. වොදනා සතරෙකි ; සීලවිපත්තියෙන් වොදනා කෙරෙයි, ආචාර විපත්තියෙන් වොදනා කෙරෙයි, දිවයිවිපත්තියෙන් වොදනා කෙරෙයි, ආජීවවිපත්තියෙන් වොදනා කෙරෙයි.

පරිවාස සතරෙකි : පට්ඨිජන්ත පරිවාස යැ, අපට්ඨිජන්ත පරිවාස යැ, සුද්ධන්ත පරිවාස යැ, සමොධාන පරිවාස යැයි.

මානත් සතරෙකි : පට්ඨිජන්ත මානත්ත යැ, අපට්ඨිජන්ත මානත්ත යැ, පක්ඛ-මානත්ත යැ, සමොධාන මානත්ත යැයි.

සහවාස යැ, විජ්ජවාස යැ, අනාරොවන යැ, උනා ගණයෙහි හැසිරීම යැයි මානන හැසිරෙන මහණහු පිළිබඳ රාත්‍රිවිජේද සතරෙකි.

සාමුක්කංස සතරෙකි.

6. පිළිගත් පිරිබෝ සතරෙකි : යාවකාලික යැ, යාමකාලික යැ, සත්තාහ-කාලික යැ යාවජීවක යැයි.

මහාවිකට සතරෙකි : ගුප්ත යැ, මුත්‍ර යැ, අළු යැ, මැටි යැයි.

කර්ම සතරෙකි : අපලොකනකර්ම යැ, ඤාත්තිකර්මය යැ, ඤාත්තිදුතියකර්ම යැ, ඤාත්තිවතුන්ටකර්ම යැයි.

අධර්මයෙන් ව්‍යග්‍රකර්ම යැ, අධර්මයෙන් සමග්‍රකර්ම යැ, ධර්මයෙන් ව්‍යග්‍රකර්ම යැ ධර්මයෙන් සමග්‍ර කර්ම යැයි අනෙකුදු කර්ම සතරෙකි.

සීලවිපත්ති යැ, ආචාර විපත්ති යැ, දිවයි විපත්ති යැ, ආජීව විපත්ති යැයි විපත් සතරෙකි.

විවාදාධිකරණ යැ, අනුවාදාධිකරණ යැ, ආපත්තාධිකරණ යැ, කිච්චාධිකරණ යැයි අධිකරණ සතරෙකි.

දුශ්ශීල වූ ලාමක ස්වභාව ඇති භික්ෂු තෙමේ පරිඡද්දණ යැ. දුශ්ශීල වූ ලාමක ස්වභාවය ඇති භික්ෂුණී තොමෝ පරිඡ ද්දණා යැ, දුශ්ශීල වූ ලාමක ස්වභාවය ඇති උපාසක තෙමේ පරිඡද්දණ යැ, දුශ්ශීල වූ ලාමක ස්වභාවය ඇති උපාසිකා තොමෝ පරිඡ ද්දණා යැයි පරිඡද්දණයෝ සිටුවෙතෙකි.

සිල්වත් වූ කලණදම් ඇති මහණ තෙමේ පිරිස් භොබවන්තෙක, සිල් ඇත්තා වූ කලණදම් ඇත්තා වූ මෙහෙණ තොමෝ පිරිස් භොබවන්තියක, සිල්වත්වූ කලණදම් ඇත්තා වූ උච්ඡු තෙමේ පිරිස් භොබවන්තෙක, සිල්වත් වූ කලණදම් ඇත්තා වූ උච්චි තොමෝ පිරිස් භොබවන්තිය කැයි පිරිස් භොබවන්තෝ සිටුවෙතෙකි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

7. අත්ථාපතනි ආගන්තුකො ආපජ්ජති නො ආවාසිකො. අත්ථාපතනි ආවාසිකො ආපජ්ජති නො ආගන්තුකො. අත්ථාපතනි ආගන්තුකො වෙව ආපජ්ජති ආවාසිකො ච. අත්ථාපතනි නෙව ආගන්තුකො ආපජ්ජති නො ආවාසිකො.

අත්ථාපතනි ගමිකො ආපජ්ජති නො ආවාසිකො. අත්ථාපතනි ආවාසිකො ආපජ්ජති නො ගමිකො. අත්ථාපතනි ගමිකො වෙව ආපජ්ජති ආවාසිකො ච. අත්ථාපතනි නෙව ගමිකො ආපජ්ජති නො ආවාසිකො.

අත්ථි වජ්ඣනානතතතා නො ආපතනිනානතතතා., අත්ථි ආපතනි නානතතතා නො වජ්ඣනානතතතා. අත්ථි වජ්ඣනානතතතා වෙව ආපතනි-නානතතතා ච. අත්ථි නෙව වජ්ඣනානතතතා නො ආපතනිනානතතතා.

අත්ථි වජ්ඣසභාගතා නො ආපතනිසභාගතා, අත්ථි ආපතනිසභාගතා නො වජ්ඣසභාගතා, අත්ථි වජ්ඣසභාගතා වෙව ආපතනිසභාගතා ච. අත්ථි නෙව වජ්ඣසභාගතා නො ආපතනිසභාගතා.

අත්ථාපතනි උපජ්ඣායො ආපජ්ජති නො සද්ධිවිහාරිකො. අත්ථාපතනි සද්ධිවිහාරිකො ආපජ්ජති නො උපජ්ඣායො. අත්ථාපතනි උපජ්ඣායො වෙව ආපජ්ජති සද්ධිවිහාරිකො ච. අත්ථාපතනි නෙව උපජ්ඣායො ආපජ්ජති නො සද්ධිවිහාරිකො.

අත්ථාපතනි ආචරියො ආපජ්ජති නො අනෙතවාසිකො. අත්ථාපතනි අනෙතවාසිකො ආපජ්ජති නො ආචරියො අත්ථාපතනි ආචරියො වෙව ආපජ්ජති අනෙතවාසිකො ච. අත්ථාපතනි නෙව ආචරියො ආපජ්ජති නො අනෙතවාසිකො.

8. වත්තාරො පච්චයා අනාපතනි වස්සවෙජ්දස්ස : සඤ්ඤා වා භිනෙතා භොති, සඤ්ඤා භිද්දිකාමා වා භොනති, ජිවිතනතරායො වා භොති, බ්‍රහ්මචරියනතරායො වා.

වත්තාරි වච්ඡවචරිතානි : ඉත්තවාදො, පිසුනා වාචා, ඵරුසා වාචා, සමථපපලාපො.

වත්තාරි වච්ඡවචරිතානි : සච්චවාචා, අපිසුනා වාචා, සණ්ඨා වාචා, මනනාභාසා.

අත්ථි ආදියනෙතා ගරුකං ආපතනිං ආපජ්ජති, පයොජේනෙතා ලුහුකං. අත්ථි ආදියනෙතා ලුහුකං ආපතනිං ආපජ්ජති, පයොජේනෙතා ගරුකං. අත්ථි ආදියනෙතාපි පයොජේනෙතාපි ගරුකං ආපතනිං ආපජ්ජති. අත්ථි ආදියනෙතාපි පයොජේනෙතාපි ලුහුකං ආපතනිං ආපජ්ජති.

9. අත්ථි පුග්ගලො අභිවාදනාරහො නො පච්චුට්ඨානාරහො. අත්ථි පුග්ගලො පච්චුට්ඨානාරහො නො අභිවාදනාරහො. අත්ථි පුග්ගලො අභිවාදනාරහො වෙව පච්චුට්ඨානාරහො ච. අත්ථි පුග්ගලො නෙව අභිවාදනාරහො නො පච්චුට්ඨානාරහො.

* වෙව පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. ඇවැතෙක් ඇත ආගන්තුකයා අවදියි, ආවාසිකයා නො අවදී. ඇවැතෙක් ඇත ආවාසිකයා අවදියි, ආගන්තුකයා නො අවදී. ඇවැතෙක් ඇත ආගන්තුකයාත් අවදියි, ආවාසිකයාත් අවදී. ඇවැතෙක් ඇත ආගන්තුකයාත් නො අවදියි, ආවාසිකයාත් නො අවදී.

ඇවැතෙක් ඇත ගමිකයා අවදියි, ආවාසිකයා නො අවදී, ඇවැතෙක් ඇත ආවාසිකයා අවදියි, ගමිකයා නො අවදී, ඇවැතෙක් ඇත ගමිකයාත් අවදියි, ආවාසිකයාත් අවදී. ඇවැතෙක් ඇත ගමිකයාත් නො අවදියි, ආවාසිකයාත් නො අවදී.

වස්තු නානාත්වයෙක් ඇත ආපත්ති නානාත්වයෙක් නැත, ආපත්ති නානාත්වයෙක් ඇත වස්තු නානාත්වයෙක් නැත, වස්තු නානාත්වය ද ආපත්ති නානාත්වය ද ඇත, වස්තු නානාත්වය නැත් ම යැ ආපත්ති නානාත්වය නැත් මැ යි.

වස්තු සභාගත්වයෙක් ඇත ආපත්ති සභාගත්වයෙක් නැත, ආපත්ති සභාගත්වයෙක් ඇත වස්තු සභාගත්වයෙක් නැත, වස්තු සභාගත්වය ද ආපත්ති සභාගත්වය ද ඇත, වස්තු සභාගත්වය ද ආපත්ති සභාගත්වය ද නැත් මැ යි.

ඇවැතෙක් ඇත උපාධ්‍යාය තෙමේ අවදියි සද්ධිවිහාරික තෙමේ නො අවදී, ඇවැතෙක් ඇත සද්ධිවිහාරික තෙමේ අවදියි, උපාධ්‍යාය තෙමේ නො අවදී, ඇවැතෙක් ඇත උපාධ්‍යාය තෙමේත් සද්ධිවිහාරික තෙමේත් අවදී, ඇවැතෙක් ඇත උපාධ්‍යාය තෙමේ නො අවදියි සද්ධිවිහාරික තෙමේ නො අවදී.

ඇවැතෙක් ඇත ආවාය්‍ය තෙමේ අවදියි ඇතැවැයි තෙමේ නො අවදී, ඇවැතෙක් ඇත ඇතැවැයි තෙමේ අවදියි ආවාය්‍ය තෙමේ නො අවදී, ඇවැතෙක් ඇත ආවාය්‍ය තෙමේත් අතැවැයි තෙමේත් අවදී, ඇවැතෙක් ඇත ආවාය්‍ය තෙමේ නො ම අවදියි, අතැවැයි තෙමේ නොම අවදී.

8. වස්සවජෙදය පිළිබඳ ආනාපත්ති හෙතු සතරෙකි : සඨසයා බිඳුනේ හෝ වෙයි. සඨසයා බිඳුනු කැමැත්තේ හෝ වෙති, ජීවිතාන්තරායයෙක් හෝ වෙයි, බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යයට අන්තරායයෙක් හෝ වෙයි.

මුසාවාද යැ පිසුණුවාවා යැ ඵරුසාවාවා යැ සම්ඵප්පලාප යැයි වාග් දුශ්චරිත සතරෙකි.

සච්චවෘත්තිය යැ අපිසුණුවාවා යැ සණ්භවාවා යැ මන්තාභාස යැයි වාක් සුචරිත සතරෙකි.

ගන්තේ ගරු ඇවැතට මෙභෙයන්තේ ලුහු ඇවැතට ඇවැදීම් ඇත. ගන්තේ ලුහු ඇවැතට මෙභෙයන්තේ ගරු ඇවැතට ඇවැදීම් ඇත. ගන්තේ ද මෙභෙයන්තේ ද ගරු ඇවැතට ඇවැදීම් ඇත. ගන්තේ ද මෙභෙයන්තේ ද ලුහු ඇවැතට ඇවැදීම් ඇති.

9. වැඳීමට සුසුසු දක හුනස්නෙන් නැගිටීමට නුසුසුසු පුද්ගලයෙක් ඇත, දක හුනස්නෙන් නැගිටීමට සුසුසු වැඳීමට නුසුසුසු පුද්ගලයෙක් ඇත, වැඳීමට සුසුසු ද දක හුනස්නෙන් නැගී සිටීමට සුසුසු ද පුද්ගලයෙක් ඇත, වැඳීමට නො ම සුසුසු වූ දක හුනස්නෙන් නැගී සිටීමට නො ම සුසුසු වූ පුද්ගලයෙක් ඇති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අසුනක් දීමට සුදුසු වැදීමට නුසුදුසු පුද්ගලයෙක් ඇත, වැදීමට සුදුසු අසුනක් දීමට නුසුදුසු පුද්ගලයෙක් ඇත, අසුනක් දීමට සුදුසු වූ ද වැදීමට සුදුසු වූ ද පුද්ගලයෙක් ඇත, අසුනක් දීමට නො ම සුදුසු වූ වැදීමට නො ම සුදුසු වූ පුද්ගලයෙක් ඇති.

10. ඇවැනෙක් ඇත කාලයෙහි අවදියි, විකාලයෙහි නො අවදී. ඇවැනෙක් ඇත විකාලයෙහි අවදියි, කාලයෙහි නො අවදී. ඇවැනෙක් ඇත කාලයෙහි ද විකාලයෙහි ද අවදී. ඇවැනෙක් ඇත කාලයෙහි නො ම අවදියි, විකාලයෙහි නො අවදී.

කාලයෙහි කැප විකාලයෙහි නො කැප පිළිගන්නා ලද්දෙක් ඇත. විකාලයෙහි කැප කාලයෙහි නො කැප පිළිගන්නා ලද්දෙක් ඇත. කාලයෙහි ද විකාලයෙහි ද කැප පිළිගන්නා ලද්දෙක් ඇත. කාලයෙහි නො ම කැප වූ විකාලයෙහි නො ම කැප වූ පිළිගන්නා ලද්දෙක් ඇති.

ඇවැනෙක් ඇත පසල් දනවුහි අවදියි, මැදුම් දනවුහි නො අවදී. ඇවැනෙක් ඇත මැදුම් දනවුහි අවදියි, පසල් දනවුහි නො අවදී. ඇවැනෙක් ඇත පසල් දනවුහි ද මැදුම් දනවුහි ද අවදී. ඇවැනෙක් ඇත පසල් දනවුහි නො ම අවදියි, මැදුම් දනවුහි නො ම අවදී.

පසල් දනවුහි කැප මැදුම් දනවුහි නො කැපයෙක් ඇත. මැදුම් දනවුහි කැප පසල් දනවුහි නො කැපයෙක් ඇත. පසල් දනවුහි ද මැදුම් දනවුහි ද කැපයෙක් ඇත, පසල් දනවුහි ද මැදුම් දනවුහි ද නො ම කැපයෙක් ඇති.

ඇවැනෙක් ඇත ඇතුළතැ අවදියි, පිටතැ නො අවදී, ඇවැනෙක් ඇත පිටතැ අවදියි, ඇතුළතැ නො අවදී. ඇවැනෙක් ඇත ඇතුළතත් පිටතත් අවදී, ඇවැනෙක් ඇත ඇතුළතැ නො ම අවදියි පිටතැ නො ම අවදී.

ඇවැනෙක් ඇත සීමාව තුළැ අවදියි, සීමාවෙන් පිටතැ නො අවදී. ඇවැනෙක් ඇත සීමාවෙන් පිටතැ අවදියි, සීමාව තුළැ නො අවදී. ඇවැනෙක් ඇත සීමාව තුළැ ද සීමාවෙන් පිටතැ ද අවදී, ඇවැනෙක් ඇත සීමාව තුළැ නො ම අවදියි, සීමාවෙන් පිටතැ නො ම අවදී.

ඇවැනෙක් ඇත ගමෙහි අවදියි, අරණ්‍යයෙහි නො අවදී. ඇවැනෙක් ඇත අරණ්‍යයෙහි අවදියි, ගමෙහි නො අවදී. ඇවැනෙක් ඇත ගමෙහි ද අරණ්‍යයෙහි ද අවදී. ඇවැනෙක් ඇත ගමෙහි නො ම අවදියි, අරණ්‍යයෙහි නො අවදී.

11. වොදනා සතරෙකි : වන්ථුසංදස්සනා යැ ආපත්තිසංදස්සනා යැ සංවාසං. පටික්ඛෙප යැ සාමීච්චික්ඛෙප යැයි.

පුර්වකෘත්‍යයෝ සිවු දෙනෙකි. පත්තකාල කර්මයෝ සිවු දෙනෙකි. අනඤ්ඤ-පාවිත්තිය ශික්ෂාපදයෝ සිවුදෙනෙකි. භික්ෂුසම්මුතිහු සිවු දෙනෙකි.

අගතිගමනයෝ සිවු දෙනෙකි : ඡන්දයෙන් අගතියට යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට යෙයි, මොහයෙන් අගතියට යෙයි, භයෙන් අගතියට යෙයි.

නාගතිගමනයෝ සිවු දෙනෙකි. ඡන්දයෙන් අගතියට නො යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට නො යෙයි, මොහයෙන් අගතියට නො යෙයි. භයෙන් අගතියට නො යෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

12. චතුර්වේදි සම්මන්ත්‍රණයේ අලුත් හිතවූ සභ්‍ය. හිතවූ. ඡන්දය. ගවේෂණය, දේශය. ගවේෂණය, මොහොත. ගවේෂණය, හය. ගවේෂණය.

චතුර්වේදි සම්මන්ත්‍රණයේ පෙරළා හිතවූ හිතවූ සභ්‍ය. සම්මන්ත්‍රණයේ : හිතවූ. ගවේෂණය, හිතවූ. දේශය. ගවේෂණය, හිතවූ. මොහොත. ගවේෂණය, හිතවූ. හය. ගවේෂණය.

චතුර්වේදි සම්මන්ත්‍රණයේ හිතවූ හිතවූ විනයය හිතවූ : ඡන්දය. ගවේෂණය, දේශය. ගවේෂණය, මොහොත. ගවේෂණය, හය. ගවේෂණය.

චතුර්වේදි සම්මන්ත්‍රණයේ හිතවූ හිතවූ විනයය හිතවූ : ඡන්දය. ගවේෂණය, දේශය. ගවේෂණය, මොහොත. ගවේෂණය, හය. ගවේෂණය.

චතුර්වේදි සම්මන්ත්‍රණයේ හිතවූ හිතවූ විනයය හිතවූ : ඡන්දය. ගවේෂණය, දේශය. ගවේෂණය, මොහොත. ගවේෂණය, හය. ගවේෂණය.

චතුර්වේදි සම්මන්ත්‍රණයේ හිතවූ හිතවූ විනයය හිතවූ : ඡන්දය. ගවේෂණය, දේශය. ගවේෂණය, මොහොත. ගවේෂණය, හය. ගවේෂණය.

චතුර්වේදි සම්මන්ත්‍රණයේ හිතවූ හිතවූ විනයය හිතවූ : ඡන්දය. ගවේෂණය, දේශය. ගවේෂණය, මොහොත. ගවේෂණය, හය. ගවේෂණය.

චතුර්වේදි සම්මන්ත්‍රණයේ හිතවූ හිතවූ විනයය හිතවූ : ඡන්දය. ගවේෂණය, දේශය. ගවේෂණය, මොහොත. ගවේෂණය, හය. ගවේෂණය.

13. අත්පත්ති ගිණුම : අත්පත්ති හෝ අත්පත්ති, අත්පත්ති අත්පත්ති, අත්පත්ති හෝ ගිණුම, අත්පත්ති ගිණුම, වෙව් අත්පත්ති අත්පත්ති ව, අත්පත්ති හෝ ගිණුම : අත්පත්ති හෝ අත්පත්ති.

14. වත්තරි අත්පත්ති පාතිමොක්ඛපනාති. වත්තරි ගිණුම : පාතිමොක්ඛපනාති.

එකතුව. හිතවූ.

හසුරු :

1. සකවාචය කාලයේ පසුකොට අත්පත්ති, අත්පත්ති හෝ කලෙමන වොහාර වතුරේ හරා
2. හිතවූ හිතවූ හිතවූ පරිකාරය ව සමුඛ, අත්පත්ති ලෙ¹ මෙක ව වුවාති දුට්ඨා හරා

1. අත්පත්ති - ම ඡ ස.

* මෙම පොතේ පිටු, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

12. සිවු අභිත් යුක්ත වූ අලප්පි හික්ෂු තෙමේ සඬසහෙදය කෙරෙයි : ඡන්දයෙන් අගතියට යන්නේ ද්වේෂයෙන් අගතියට යන්නේ මොහයෙන් අගතියට යන්නේ භයෙන් අගතියට යන්නේ යි.

සිවු අභිත් යුක්ත වූ ප්‍රියශීලී හික්ෂු තෙමේ සඬසයා සමගි කෙරෙයි. ඡන්දයෙන් අගතියට නො යන්නේ ද්වේෂයෙන් අගතියට නො යන්නේ මොහයෙන් අගතියට නො යන්නේ භයෙන් අගතියට නො යන්නේ යි.

සිවු අභිත් යුක්තවූ මහණහු පිළිබඳ විනය නො විචාළ යුතුයි : ඡන්දයෙන් අගතියට යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට යෙයි, මොහයෙන් අගතියට යෙයි, භයෙන් අගතියට යෙයි.

සිවු අභිත් යුත් මහණහු විසින් විනය නො විචාළ යුතුය : ඡන්දයෙන් අගතියට යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට යෙයි, මොහයෙන් අගතියට යෙයි, භයෙන් අගතියට යෙයි.

සිවු අභිත් යුත් මහණහු පිළිබඳ විනය නො විසඳිය යුතුයි : ඡන්දයෙන් අගතියට යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට යෙයි, මොහයෙන් අගතියට යෙයි, භයෙන් අගතියට යෙයි.

සිවු අභිත් යුත් මහණහු විසින් විනය නො විසඳිය යුතුයි : ඡන්දයෙන් අගතියට යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට යෙයි, මොහයෙන් අගතියට යෙයි, භයෙන් අගතියට යෙයි.

සිවු අභිත් යුත් මහණහුට අනුයෝගය නොදිය යුතුයි : ඡන්දයෙන් අගතියට යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට යෙයි, මොහයෙන් අගතියට යෙයි, භයෙන් අගතියට යෙයි.

සිවු අභිත් යුත් මහණහු සමග විනය සාකච්ඡා නො කටයුතුයි : ඡන්දයෙන් අගතියට යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට යෙයි, මොහයෙන් අගතියට යෙයි, භයෙන් අගතියට යෙයි.

13. ඇවැතෙක් ඇත ගිලනා අවදියි, නො ගිලනා නො අවදී. ඇවැතෙක් ඇත නො ගිලනා අවදියි, ගිලනා නො අවදී. ඇවැතෙක් ඇත ගිලනාත් අවදියි, නො ගිලනාත් අවදී. ඇවැතෙක් ඇත ගිලනාත් නො ගිලනාත් නො ම අවදී.

14. නො දූහැමි පාමොක් තැබීම් සතරෙකැ, දූහැමි පාමොක් තැබීම් සතරෙකි.

චතුෂ්කය නිමි.

එහි නාමාවලිය :

1. සකවාචා යැ කාය යැ පසුත්ත යැ අවිත්තක යැ එසේ ම ආපජ්ජත්ත යැ කම්ම යැ වොහාර සතර යැ,

2. හික්ෂු හික්ෂුණි සාධාරණ අසාධාරණ පරිච්ඡි යැ පරික්ඛාර යැ සම්මුඛා යැ අජානා යැ කාය යැ මජ්ඣිමායා එසේ ම දෙවැදෑරුම් වුවෝනි යැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. පටිලාහා¹ ච වොදනා පරිවාසා ච චුච්චති,
මානත්තවාසිකා චාපි සාමුක්කංසා පටිග්ගහා²
4. මහාවිකටකමමානී පුන කමමිපතතියො,³
අභිකරණො දුස්සීලා ච තොහනාගනතුකෙන ච
5. ගමිකො චජුනානත්තා සභාගුපජ්ඣායෙන ච,
ආචරියො පච්චයා ච දුච්චරිතං සුචරිතං
6. ආදියනො පුග්ගලො ච අරහා ආසනෙන ච,
කාලො ච කපපතී චෙව පච්චනතිමෙසු කපපතී
7. අනො අනො ච සීමාය ගාමෙ ච වොදනාය ච,
පුබ්බකිච්චං පත්තකල්ලං අනඤ්ඤාසමමුතියො ච
8. අගතී නාගතී චෙව අලජ්ඣී පෙසලෙන ච,
පුච්ඡිතබ්බා දුචෙ චෙව විශ්ඤාණොයා තථා දුචෙ;
අනුයොගො ච සාකච්ඡා හිලානො ධපනෙන චා තී.

පඤ්චකං

1. පඤ්ච ආපතතියො. පඤ්ච ආපතතික්කකිං. පඤ්ච විනිතචජුනී. පඤ්ච කමමානී ආනන්තරිකානී. පඤ්ච පුග්ගලා නියතා. පඤ්ච ඡේදනකා ආපතතියො. පඤ්චභාසාකාරෙභි ආපතතිං ආපජ්ජති. පඤ්ච ආපතතියො මුසාවාදපච්චයා.

2. පඤ්චභාසාකාරෙහි කමමං න උපෙති : සංඝං වා කමමං න කඤ්ඤි, පරං වා නාඤ්ඤිසති, ඡන්දං වා පාරිසුද්ධිං වා න දෙති, කසිරමානෙ කමෙම පටිකෙකාසති, කතෙ වා පන කමෙම අධම්මද්දංසී භොති.

පඤ්චභාසාකාරෙහි කමමං උපෙති : සංඝං වා කමමං කඤ්ඤි, පරං වා අඤ්ඤිසති, ඡන්දං වා පාරිසුද්ධිං වා දෙති, කසිරමානෙ කමෙම න පටිකෙකාසති, කතෙ වා පන කමෙම ධම්මද්දංසී භොති.

3. පඤ්ච පිණ්ඩපාතිකස්ස භික්ඛුනො කපපනති : අනාමනචාරො, ගණභොජනං, පරමපරභොජනං, අනඛිට්ඨානං, අවිකප්පනා.

4. පඤ්චභවෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උස්සඤ්ඤිතපරිසඤ්ඤිතො භොති පාපභික්ඛුපි අකුප්පධම්මොපි : වෙසිගගොචරො⁴ වා භොති, විධිවාගොචරො වා භොති, පුලලකුමාරිගොචරො⁵ වා භොති, පණ්ඩක-ගොචරො වා භොති, භික්ඛුනිගොචරො වා භොති.

1. පටිලාහෙන - මජ්ඣං.
2. පටිග්ගති - මජ්ඣං.
3. පුන කමෙම - මජ්ඣං.
4. වෙසිගගොචරො - සීලී¹.
5. පුලලකුමාරිගොචරො - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. පවිලාභය සමඟ වොදනා යැ පරිවාස යැයි වතුෂ්ක කියනු ලැබේ. මානත්ත-
වාරිකා යැ සාමුක්කංසා යැ පටිග්ගාභ යැ.

4. මහාවිකට යැ කම්ම යැ යළි කම්මවිපත්ති යැ අධිකරණ යැ දුස්සීල යැ ආගන්තුක
වතුෂ්කය සමඟ සොහනා යැ.

5. ගමීක යැ වත්ථුනානත්ත යැ උපජ්ඣාය වතුෂ්කය සමඟ සභාග යැ ආවරිය යැ
පච්චය යැ දුච්චරිත යැ සුචරිත යැ.

6. ආදියන්ත යැ පුග්ගල යැ ආසනාරභ සමඟ අභිවාදනාරභ යැ කාල යැ කප්පති යැ
පච්චන්තිම යැ කප්පති යැ.

7. අත්තො යැ අත්තො සීමා යැ වොදනා වතුෂ්කය සමඟ ගාම යැ පුබ්බකිච්ච යැ
පත්තකල්ල යැ අනඤ්ඤ යැ සම්මුති යැ.

8. අගති යැ නාගති යැ පෙසල වතුෂ්කය සමඟ අලජ්ඣී යැ පුච්ඡිතබ්බ දෙක යැ
ඵසේම විස්සජ්ජේයා දෙක යැ අනුයෝග යැ සාකච්ඡා යැ ධ්වනා දෙක සමඟ ගිලාන යැයි
මෙහි වතුෂ්ක නාමාවලි යයි.

පඤ්චකය

1. ආපත්ති පසෙකැ. ආපත්තිස්කන්ධ පසෙකැ. විනිතවස්තු පසෙකැ.
ආනන්තරික කර්ම පසෙකැ. නියත පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙකැ. ඡේදනක ආපත්ති
පසෙකැ. පස් අයුරෙකින් ඇවැතට පැමිණෙයි, මුසාබ්භිම හෙතු කොට ගෙන ඇවැත්
පසෙකි.

2. පස් අයුරෙකින් විනය කර්මයට නො පැමිණේ : තෙමේ හෝ විනය කර්මය
නො කෙරෙයි. මෙරමා හෝ ආරාධනය නො කෙරෙයි. ඡන්දය හෝ පාරිසුද්ධිය හෝ
නො දෙයි. කර්මය කරණු ලබන කල්හි පිළිකෙච්ච කෙරෙයි. යළි කර්මය කළ කල්හි
අධර්මදාෂ්ටි ඇත්තේ හෝ වෙයි.

පස් අයුරෙකින් විනය කර්මයට පැමිණේ. තෙමේ හෝ විනය කර්මය කෙරෙයි.
මෙරමා හෝ ආරාධනය කෙරෙයි. ඡන්දය හෝ පාරිසුද්ධිය හෝ දෙයි. කර්මය කරණු
ලබන කල්හි පිළිකෙච්ච නො කෙරෙයි. යළි කර්මය කළ කල්හි ධර්මදාෂ්ටි ඇත්තේ
හෝ වෙයි.

3. පිණ්ඩපාතික මහණහට කැප දෑ පසෙක : අනාමන්තවාර යැ ගණභොජන යැ
පරම්පරභොජන යැ අනාධිෂ්ඨාන යැ අචිකල්පන යි.

4. පසභින් යුත් මහණ පටිටු වුව ද ක්ෂිණාසුව වුව ද සැක කරණ ලද්දෙක් නැවැත
නැවැත සැක කරණ ලද්දෙක් වෙයි : වෙසභනන් ඇසුරු කරන්නේ හෝ යැ. වැන්දඹුඩන්
ඇසුරු කරන්නේ හෝ යැ. යොවුන් බවට පත් අවිවාහක ස්ත්රීන් ඇසුරු කරන්නේ
හෝ යැ. පණ්ඩකයන් ඇසුරු කරන්නේ හෝ යැ. භික්ෂුණීන් ඇසුරු කරන්නේ
හෝ යි.

5. පඤ්ච තෙලානි : තිලතෙලං, සාසපතෙලං, මධුකතෙලං, ඵරණකතෙලං, වසාතෙලං.

පඤ්ච වසානි : අවජ්චසං, මවජ්චසං, සුසුකාවසං, සුකරවසං, ගුහවසං.

6. පඤ්ච බ්‍යසනානි : සුඤ්ඤාසනං, භොගබ්‍යසනං, රේඛබ්‍යසනං, සීලබ්‍යසනං, දිට්ඨිබ්‍යසනං.

පඤ්ච සම්පදා : සුඤ්ඤාසම්පදා, භොගසම්පදා, අරේඛසම්පදා, සීලසම්පදා, දිට්ඨිසම්පදා.

7. පඤ්ච නික්ඛායපටිපත්තියාදිසං උපජ්ඣායමනා : උපජ්ඣායො පක්ඛායෙනා වා භොති, විබ්භායෙනා වා, කාලකායො වා, පක්ඛායෙනා වා, අභිනිවේශො පඤ්චමි.

පඤ්ච පුග්ගලා න උපසම්පාදෙතබ්බා : අභිනිවේශො, අබ්බායො, වජ්ඣවිපක්ඛායො, කරණදුක්ඛායො, අපරිපුරො.

8. පඤ්ච පංසුකුලානි : සොසානිකං, පාපණිකං උඤ්ඤාබ්‍යසනං, උපවිකා බාසිතං, අග්ගිද්ධිකං.

අපරානිපි පඤ්ච පංසුකුලානි : ගොබාසිතං, අජබාසිතං, ථූපවිවරං, අභිසේකිකං, ගතපටියාගතං.

9. පඤ්ච අවහාරා : ථෙය්‍යාවහාරො, පසංකාවහාරො, පරිකප්පාවහාරො, පටිවජ්ජනාවහාරො, කුසාවාහාරො.

10. පඤ්ච මහාවොරු සතොසං සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං.

පඤ්ච අවික්ඛායකානි.

පඤ්ච අවේගබ්‍යසනානි.

පඤ්චාපතතිසංකායො කායතො සමුට්ඨහන්ති න වාචතො නචිත්තතො.

පඤ්චාපතතිසංකායො ච වාචතො ච සමුට්ඨහන්ති න චිත්තතො.

පඤ්චාපතතිසංකායො දෙසනාගාමිතිසංකායො.

පඤ්ච සබ්බා.

පඤ්ච පාඨමොක්ඛාද්දොසා.

සබ්බපච්චනතිමේසු ජනපදෙසු විනයධරපඤ්චමෙන ගණෙන උපසම්පාදෙතබ්බං.

පඤ්ච අනිසංසා කසීනථාරො.

පඤ්ච කම්මානි.

යාවතතිසංකායො පඤ්චාපතතිසංකායො.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. තෙල් පසෙක : තල තෙලෑ අබ තෙලෑ මී තෙලෑ එරඩු තෙලෑ වුරුණු තෙලී.

වුරුණු තෙල් පසෙක : වලස් තෙලෑ මස් තෙලෑ කිඹුල් තෙලෑ හුරු තෙලෑ කොටළු තෙලී.

6. වාසන පසෙක : ඥතිවාසන යැ හොග වාසන යැ රොග වාසන යැ ශීල වාසන යැ දෘෂ්ටි වාසන යි.

සම්පත්ති පසෙක : ඥතිසම්පත්ති යැ හොගසම්පත්ති යැ ආරොග්‍යසම්පත්ති යැ ශීලසම්පත්ති යැ දිට්‍ඨිසම්පත්ති යි.

7. උපාධ්‍යාය කෙරෙන් නිස මිදීම් පසෙක : උපාධ්‍යාය තෙමේ බැහැර ගියේ හෝ වෙයි, උපැවිදි වූයේ හෝ වෙයි, කල්‍යාණික කෙළේ හෝ වෙයි, අත්තොටුබවට ගියේ හෝ වෙයි, ඇණවීම මැ පස් වැනි වේ.

පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් උපසපත් නො කටයුතු වෙති : උතු වීසි වයස් ඇත්තේ යැ, විකල වූ අවයව ඇත්තේ යැ, වස්තු විපන්න යැ, ථෙය්‍යසංවාසාදි දුෂ්කෘත කර්ම ඇත්තේ යැ පිරිපුන් පා සිවුරු නැත්තේ යි.

8. පාංශුකුල පසෙක : සොහොන් පිළි යැ අවන් පිළි යැ මීයන් කෑ පිළි යැ වෙයන් කෑ පිළි යැ ගින්නෙන් දූවුණු පිළි යි.

අනෙකුදු පාංශුකුල පසෙක : ගෙරින් කෑ පිළි යැ එළවන් කෑ පිළි යැ තුඹස් සියාළු පිළි යැ බිසෙවුමඩු පිළි යැ මිනී ඔතා ගෙණා පිළි යි.

9. අවහාර පසෙක : සොරසිතින් ගැන්ම යැ සැහැසිකමින් ගැන්ම යැ පිරිකපා ගැන්ම යැ පිළිසන් කොට ගැන්ම යැ කුසපත් පෙරැළි කොට ගැන්ම යි.

10. මහ සොරු පස් දෙනෙක් ලොවහි විද්‍යාමාන වෙති.

නො විසඳිය යුතු භාණ්ඩ පසෙකි.

නො බෙදිය යුතු භාණ්ඩ පසෙකි.

පස් ඇවැතෙක් කයින් නහියි, වචනයෙන් නො නහියි, සිතින් නො නහී.

පස් ඇවැතෙක් කයින් ද වචනයෙන් ද නහියි, සිතින් නො නහී.

පස් ඇවැතෙක් **දෙශනාභාණ්ඩ** යැ

සංඛ්‍ය වර්ග පසෙකි.

පාමොක් උදෙසිම් පසෙකි.

සියලු පසල් දනවුහි විනයධරයකු පස්වැනි කොට ඇති ගණයා විසින් උපසම්පද කර්ම කළ යුතු යි.

කඨිනය ඇතිරීමෙහි අනුසස් පසෙකි.

විනය කර්ම පසෙකි.

තුන් යළි තෙක් කීමෙහි ඇවැත් පසෙකි.

පඤ්චාසාදනං අදින්නං ආදියන්නස්ස ආපනති පාරජිකස්ස.

පඤ්චාසාදනං අදින්නං ආදියන්නස්ස ආපනති ථුලලව්වස්ස.

පඤ්චාසාදනං අදින්නං ආදියන්නස්ස ආපනති දුක්ඛටස්ස.

11. පඤ්චාසාදනං අදින්නං ආදියන්නස්ස ආපනති පාරජිකස්ස : අදින්නඤ්ච හොති, අදින්නඤ්ච හොති, අකප්පිකඤ්ච හොති, අපට්ඨනනිකඤ්ච හොති, අකතාතිරිත්තඤ්ච හොති.

පඤ්චාසාදනං අදින්නං ආදියන්නස්ස ආපනති පාරජිකස්ස : අදින්නඤ්ච හොති, අදින්නඤ්ච හොති, අකප්පිකඤ්ච හොති, අපට්ඨනනිකඤ්ච හොති, අකතාතිරිත්තඤ්ච හොති.

පඤ්චාසාදනං අදින්නං ආදියන්නස්ස ආපනති පාරජිකස්ස : අදින්නඤ්ච හොති, අදින්නඤ්ච හොති, අකප්පිකඤ්ච හොති, අපට්ඨනනිකඤ්ච හොති, අකතාතිරිත්තඤ්ච හොති.

පඤ්චාසාදනං අදින්නං ආදියන්නස්ස ආපනති පාරජිකස්ස : අදින්නඤ්ච හොති, අදින්නඤ්ච හොති, අකප්පිකඤ්ච හොති, අපට්ඨනනිකඤ්ච හොති, අකතාතිරිත්තඤ්ච හොති.

පඤ්චාසාදනං අදින්නං ආදියන්නස්ස ආපනති පාරජිකස්ස : අදින්නඤ්ච හොති, අදින්නඤ්ච හොති, අකප්පිකඤ්ච හොති, අපට්ඨනනිකඤ්ච හොති, අකතාතිරිත්තඤ්ච හොති.

පඤ්චාසාදනං අදින්නං ආදියන්නස්ස ආපනති පාරජිකස්ස : අදින්නඤ්ච හොති, අදින්නඤ්ච හොති, අකප්පිකඤ්ච හොති, අපට්ඨනනිකඤ්ච හොති, අකතාතිරිත්තඤ්ච හොති.

12. පඤ්චාසාදනං අදින්නං ආදියන්නස්ස ආපනති පාරජිකස්ස : අදින්නඤ්ච හොති, අදින්නඤ්ච හොති, අකප්පිකඤ්ච හොති, අපට්ඨනනිකඤ්ච හොති, අකතාතිරිත්තඤ්ච හොති.

පඤ්චාසාදනං අදින්නං ආදියන්නස්ස ආපනති පාරජිකස්ස : අදින්නඤ්ච හොති, අදින්නඤ්ච හොති, අකප්පිකඤ්ච හොති, අපට්ඨනනිකඤ්ච හොති, අකතාතිරිත්තඤ්ච හොති.

පඤ්චාසාදනං අදින්නං ආදියන්නස්ස ආපනති පාරජිකස්ස : අදින්නඤ්ච හොති, අදින්නඤ්ච හොති, අකප්පිකඤ්ච හොති, අපට්ඨනනිකඤ්ච හොති, අකතාතිරිත්තඤ්ච හොති.

1. ලොකස්මිං—සිමු 1, 2. මජ්ඣං.

2. දුප්පට්ඨනොදියං—සයං.

3. { පාසාදික සංවත්තියං—සිමු. 1, 2.

3. { පාසාදික සංවත්තියං—සයං.

3. { පාසාදික සංවත්තියං—මජ්ඣං.

4. න උග්ගහෙත්වා—මජ්ඣං.

5. ආපනතිනිද්ධංගාමිනිපට්ඨං—සිමු, 1.

පස් අයුරෙකින් නොදුන් දෙය පැහැර ගන්නහුට පරිච් ඇවැත් වේ.

පස් අයුරෙකින් නොදුන් දෙය පැහැර තේනහුට ධුලැයි ඇවැත් වේ.

පස් අයුරෙකින් නොදුන් දෙය පැහැර ගන්නහුට දුකළා ඇවැත් වේ.

11. නොවැළඳිය යුතු අකැප බොජුන් පසෙක : නොදෙන ලද්දේත් වෙයි, (පිළිගනිමි) නො දන්නා ලද්දේත් වෙයි, අකැපත් වෙයි, නො පිළිගන්නා ලද්දේත් වෙයි, පවරා අයිතින් නො කරණ ලද්දේ ද වේ.

වැළඳිය යුතු කැප බොජුන් පසෙක : දෙන ලද්දේත් වෙයි, (පිළිගනිමි) දන්නා ලද්දේත් වෙයි, කැපත් වෙයි, පිළිගන්නා ලද්දේත් වෙයි, පවරා අයිතින් කරණ ලද්දේ ද වේ.

ලෝකයා විසින් පිණැයි සම්මත නො පින් වූ දත් පසෙක : මදාදන යැ නානාදන යැ ස්ත්රීදන යැ වෘෂභදන යැ (අසභ්‍ය) චිත්‍රකර්මදන යි.

දුර්ලබ්‍ය දුෂ්කර වූ උපත් කරුණු පසෙක : උපත් රාගය දුර්ලබ්‍ය දුෂ්කර යැ, උපත් ද්වේෂය දුර්ලබ්‍ය දුෂ්කර යැ, උපත් මොහය දුර්ලබ්‍ය දුෂ්කර යැ, උපත් ප්‍රතිභානය දුර්ලබ්‍ය දුෂ්කර යැ, උපත් ගම්කවිත්තය දුර්ලබ්‍ය දුෂ්කර යි.

හැමදීම පිළිබඳ අනුසස් පසෙක : සිය සිත පහදිසි, මෙරමා සිත පහදිසි, දෙවියෝ සතුටු සිත් ඇත්තාහු වෙති, ප්‍රසාදය පිණිස පවත්නා කර්මයක් රැස් කෙරෙයි, කාබුන් මරණින් මතු ශෝභනගති ඇති දෙවිලොවට පැමිණේ.

හැමදීම පිළිබඳ අනෙකුදු අනුසස් පසෙක : සිය සිත පහදිසි, මෙරමා සිත පහදිසි, දෙවියෝ සතුටු සිත් ඇති වෙති. ශාස්තෘන් වහන්සේගේ අනුශාසනය කරණ ලද්දේ වෙයි. පස්විම ජනතාව දිව්‍යානුගතියට පැමිණේ.

12. පසහෙකින් යුත් විනයධර බාලයෙකැයි මැ ගිණිමට යෙයි : සිය වදන් පිරියන නොම උගනියි, මෙරමා වදන් පිරියන නොම උගනියි, සිය වදන් පිරියන නො ඉගෙන මෙරමා වදන් පිරියන නො ඉගෙන අධර්මයෙන් අප්‍රතිභ්‍යයෙන් කරවයි.

පසහෙකින් යුත් විනයධර පණ්ඩිතයෙකැයි මැ ගිණිමට යෙයි : සිය වදන් පිරියන උගනියි, මෙරමා වදන් පිරියන උගනියි, සියවදන් පිරියන ඉගෙන මෙරමා වදන් පිරියන ඉගෙන ධර්මයෙන් ප්‍රතිභ්‍යයෙන් කරවයි.

අනෙකුදු පසහෙකින් යුත් විනයධර බාලයෙකැයි මැ ගිණිමට යෙයි : ආපත්තිය නො දනියි, ආපත්තිමුලය නො දනියි, ආපත්තිසමුදය නො දනියි, ආපත්තිනිරෝධය නො දනියි, ආපත්තිනිරෝධ ගාමිනී ප්‍රතිපත්තිය නො දනී.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතො විනයධරෙ පණ්ණිනොනෙව සඬං ගව්ඡති : ආපතනිං ජානාති, ආපතනියා මූලං ජානාති, ආපතනිසමුදයං ජානාති, ආපතනිනිරෝධං ජානාති, ආපතනිනිරෝධගාමිනිං පටිපදං ජානාති.

අපරෙහිපි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතො විනයධරෙ බාලොනෙව සඬං ගව්ඡති : අධිකරණං න ජානාති, අධිකරණස්ස මූලං න ජානාති, අධිකරණසමුදයං න ජානාති, අධිකරණනිරෝධං න ජානාති, අධිකරණනිරෝධගාමිනිං පටිපදං න ජානාති.

පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතො විනයධරෙ පණ්ණිනොනෙව සඬං ගව්ඡති : අධිකරණං ජානාති, අධිකරණස්ස මූලං ජානාති, අධිකරණ සමුදයං ජානාති, අධිකරණනිරෝධං ජානාති, අධිකරණනිරෝධගාමිනිං පටිපදං ජානාති.

අපරෙහිපි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතො විනයධරෙ බාලොනෙව සඬං ගව්ඡති : චජ්ඣං න ජානාති, නිදනං න ජානාති, පඤ්ඤතනිං න ජානාති, අනුපඤ්ඤතනිං න ජානාති, අනුසක්ඛිවචනපථං න ජානාති.

පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතො විනයධරෙ පණ්ණිනොනෙව සඬං ගව්ඡති : චජ්ඣං ජානාති, නිදනං ජානාති, පඤ්ඤතනිං ජානාති, අනුපඤ්ඤතනිං ජානාති, අනුසක්ඛිවචනපථං ජානාති.

අපරෙහිපි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතො විනයධරෙ බාලොනෙව සඬං ගව්ඡති : ඤාතනිං න ජානාති, ඤාතනියා කරණං න ජානාති, න පුබ්බකුසලො හොති, න අපරකුසලො හොති, අකාලඤ්ඤා ච හොති.

පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතො විනයධරෙ පණ්ණිනොනෙව සඬං ගව්ඡති : ඤාතනිං ජානාති, ඤාතනියා කරණං ජානාති, පුබ්බකුසලො හොති, අපරකුසලො හොති, කාලඤ්ඤා ච හොති.

අපරෙහිපි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතො විනයධරෙ බාලොනෙව සඬං ගව්ඡති : ආපත්තානාපතනිං න ජානාති, ලුහුකගරුකං ආපතනිං න ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපතනිං න ජානාති, දුට්ඨලොදුට්ඨලං ආපතනිං න ජානාති, ආවරිතපරමපරා බො පනස්ස න සුග්ගතිතා හොති න සුමනසිකතා න සුපඨාගිතා.

පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතො විනයධරෙ පණ්ණිනොනෙව සඬං ගව්ඡති : ආපත්තානාපතනිං ජානාති, ලුහුකගරුකං ආපතනිං ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපතනිං ජානාති, දුට්ඨලොදුට්ඨලං ආපතනිං ජානාති, ආවරිතපරමපරා බො පනස්ස සුග්ගතිතා හොති සුමනසිකතා සුපඨාගිතා.

අපරෙහිපි පඤ්චගඬෙහි සමන්තාගතො විනයධරෙ බාලොනෙව සඬං ගව්ඡති : ආපත්තානාපතනිං න ජානාති, ලුහුකගරුකං ආපතනිං න ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපතනිං න ජානාති, දුට්ඨලොදුට්ඨලං ආපතනිං න ජානාති, උග්ගාති බො පනස්ස පාතිමොක්ඛාති න විජාරෙත සවාගතාති හොනති න සුවිහත්තාති න සුපථවත්තති න සුවිනිවජ්ඣාති සුත්තසො අනුබ්බඤ්ඤානසො.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පසහෙකින් යුත් විනයධර පණ්ඩිතයෙකු යි මැ ගිණිමට යෙයි : ආපත්තිය දැනි අපත්තිමුලය දැනි, ආපත්තිසමුදය දැනි, ආපත්තිනිරෝධය දැනි, ආපත්තිනිරෝධාගමිනී ප්‍රතිපත් දැනි.

අනෙකුදු පසහෙකින් යුත් විනයධර බාලයෙකු යි මැ ගිණිමට යෙයි : අධිකරණය නො දැනි, අධිකරණමුලය නො දැනි, අධිකරණ සමුදය නො දැනි, අධිකරණනිරෝධය නො දැනි, අධිකරණ නිරෝධාගමිනී ප්‍රතිපත් නො දැනි.

පසහෙකින් යුත් විනයධර පණ්ඩිතයෙකු යි මැ ගිණිමට යෙයි : අධිකරණය දැනි, අධිකරණමුලය දැනි, අධිකරණසමුදය දැනි, අධිකරණනිරෝධය දැනි, අධිකරණ නිරෝධාගමිනී ප්‍රතිපත් දැනි.

අනෙකුදු පසහෙකින් යුත් විනයධර බාලයෙකු යි මැ ගිණිමට යෙයි : වස්තුව නො දැනි, නිදනය නො දැනි, ප්‍රඥප්තිය නො දැනි, අනුප්‍රඥප්තිය නො දැනි, අනුසන්ධිකථාමාර්ගය නො දැනි.

පසහෙකින් යුත් විනයධර පණ්ඩිතයෙකු යි මැ ගිණිමට යෙයි : වස්තුව දැනි, නිදනය දැනි, ප්‍රඥප්තිය දැනි, අනුප්‍රඥප්තිය දැනි, අනුසන්ධිකථාමාර්ගය දැනි.

අනෙකුදු පසහෙකින් යුත් විනයධර බාලයෙකු යි මැ ගිණිමට යෙයි : ඤාත්තිය නො දැනි, ඤාත්තිකරණය නො දැනි, පළමු කියයුත්තෙහි දක්ෂ නො වෙයි, පසුව කියයුත්තෙහි දක්ෂ නො වෙයි, කල් නො දන්නේත් වේ.

පසහෙකින් යුත් විනයධර පණ්ඩිතයෙකු යි මැ ගිණිමට යෙයි : ඤාත්තිය දැනි, ඤාත්තිකරණය දැනි, පළමු කියයුත්තෙහි දක්ෂ වෙයි, පසුව කියයුත්තෙහි දක්ෂ වෙයි කල් දන්නේත් වේ.

අනෙකුදු පසහෙකින් යුත් විනයධර බාලයෙකු යි මැ ගිණිමට යෙයි : ආපත්තිය ද අනාපත්තිය ද නො දැනි, ලහුකාපත්තිය ද ගරුකාපත්තිය ද නො දැනි, සාවසෙසාපත්තිය ද අනවසෙසාපත්තිය ද නො දැනි, දුටුපුල්ලාපත්තිය ද අදුටුපුල්ලාපත්තිය ද නො දැනි, ඔහු විසින් ආචාර්ය පරම්පරාව මැනැවින් නො උගන්නා ලද වෙයි මැනැවින් මෙනෙහි නො කරණ ලද වෙයි මැනැවින් නො දරාගන්නා ලද වේ.

පසහෙකින් යුත් විනයධර පණ්ඩිතයෙකු යි මැ ගිණිමට යෙයි : ආපත්තිය ද අනාපත්තිය ද දැනි, ලහුකාපත්තිය ද ගරුකාපත්තිය ද දැනි, සාවසෙසාපත්තිය ද අනවසෙසාපත්තිය ද දැනි, දුටුපුල්ලාපත්තිය ද අදුටුපුල්ලාපත්තිය ද දැනි, ඔහු විසින් ආචාර්ය පරම්පරාව මැනැවින් උගන්නා ලද වෙයි මැනැවින් මෙනෙහි කරණ ලද වෙයි මැනැවින් දරාගන්නා ලද වේ.

අනෙකුදු පසහෙකින් යුත් විනයධර බාලයෙකු යි මැ ගිණිමට යෙයි : ආපත්ති අනාපත්ති නො දැනි, ලහුකාපත්ති ගරුකාපත්ති නො දැනි, සාවසෙසාපත්ති අනවසෙසාපත්ති නො දැනි, දුටුපුල්ලාපත්ති අදුටුපුල්ලාපත්ති නො දැනි, ඔහු විසින් උභය ප්‍රාතිමොක්ෂය විස්තර වශයෙන් මැනැවින් ප්‍රශ්න නො කරණ ලද වෙයි. මැනවින් නො බෙදනලද වෙයි, මැනැවින් (දූරිමවශයෙන්) නො පවත්වන ලද වෙයි, පෙළ වශයෙන් ද අර්ථකථා වශයෙන් ද මැනැවින් විනිශ්චය නො කරණ ලද වේ.

පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතො විනයධරො පණ්ණිතොනෙව සඛං ගච්ඡති : ආපත්තානාපත්තිං ජානාති, ලුහුකගරුකං ආපත්තිං ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපත්තිං ජානාති, දුට්ඨලොදුට්ඨලං ආපත්තිං ජානාති, උභයානි බො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විජාරෙන ස්වාගතානි ගොනති සුචිහත්තානි සුප්පච්ඡිනානි සුචිතිච්ඡිනානි සුත්තසො අනුබ්‍යක්ඛන්තො.

අපරෙතිපි පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතො විනයධරො බාලොනෙව සඛං ගච්ඡති : ආපත්තානාපත්තිං න ජානාති, ලුහුකගරුකං ආපත්තිං න ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපත්තිං න ජානාති, දුට්ඨලොදුට්ඨලං ආපත්තිං න ජානාති, අධිකරණෙ ව න විතිච්ඡයකුසලො හොති.

පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතො විනයධරො පණ්ණිතොනෙව සඛං ගච්ඡති : ආපත්තානාපත්තිං ජානාති, ලුහුකගරුකං ආපත්තිං ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපත්තිං ජානාති, දුට්ඨලොදුට්ඨලං ආපත්තිං ජානාති, අධිකරණෙ ව විතිච්ඡයකුසලො හොති.

13. පඤ්ච ආරක්ඛකා¹ : මූර්ඡනා මොමුහනා ආරක්ඛකො හොති, පාපිචේජා ඉච්ජාපකතො ආරක්ඛකො හොති, උම්මාදා විත්තකෙඛපා ආරක්ඛකො හොති, වණ්ණේනං බුද්ධෙහි බුද්ධසාවකෙහිති ආරක්ඛකො හොති, අපි ව අපපිච්ඡෙක්ඛෙව නිස්සංය සන්තුට්ඨික්ඛෙක්ඛෙව නිස්සංය සලෙඛෙක්ඛෙක්ඛෙව නිස්සංය පච්චෙකෙක්ඛෙක්ඛෙව නිස්සංය ඉදමත්ථි-තෙක්ඛෙක්ඛෙව² නිස්සංය ආරක්ඛකො හොති.

පඤ්ච පිණ්ඩපාතීකා - පෙ - පඤ්ච පංසුකුලීකා - පෙ - පඤ්ච රුක්ඛ-මුලීකා - පෙ - පඤ්ච සොසානිකා - පෙ - පඤ්ච අබොකාසිකා - පෙ - පඤ්ච තෙවිච්චිකා - පෙ - පඤ්ච සපදනචාරිකා - පෙ - පඤ්ච තෙසජ්ජිකා - පෙ - පඤ්ච යථාසත්ථිකා - පෙ - පඤ්ච එකාසනිකා - පෙ - පඤ්ච බලුපච්ජා-හත්තිකා - පෙ - පඤ්ච පත්තපිණ්ණිකා : මූර්ඡනා මොමුහනා පත්ත-පිණ්ණිකො හොති, පාපිචේජා ඉච්ජාපකතො පත්තපිණ්ණිකො හොති, උම්මාදා විත්තකෙඛපා පත්තපිණ්ණිකො හොති, වණ්ණේනං බුද්ධෙහි බුද්ධ-සාවකෙහිති පත්තපිණ්ණිකො හොති, අපි ව අපපිච්ඡෙක්ඛෙව නිස්සංය සන්තුට්ඨික්ඛෙක්ඛෙව නිස්සංය සලෙඛෙක්ඛෙක්ඛෙව නිස්සංය පච්චෙකෙක්ඛෙක්ඛෙව නිස්සංය ඉදමත්ථිතෙක්ඛෙක්ඛෙව නිස්සංය පත්තපිණ්ණිකො හොති.

14. පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා නානිස්සිතෙන ව්‍යථබ්බං : උපොසථං න ජානාති, උපොසථකම්මං න ජානාති, පාතිමොක්ඛං න ජානාති, පාතිමොක්ඛද්දෙසං න ජානාති, උභෙතපඤ්ච-වස්සො හොති,

පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන ව්‍යථබ්බං : උපොසථං ජානාති, උපොසථකම්මං ජානාති, පාතිමොක්ඛං ජානාති, පාතිමොක්ඛද්දෙසං ජානාති, පඤ්චවස්සො වා හොති අනිරොක-පඤ්චවස්සො වා.

1. ආරක්ඛකා—සිමු.¹

2. ඉදමත්ථිතෙක්ඛෙක්ඛෙව—සිමු.¹

පසහෙකින් යුත් විනයධර පණ්ඩිතයෙකු යි මැ ගිණිමට යෙයි : ආපත්ති අනාපත්ති දැනියි, ලුහුකාපත්ති ගරුකාපත්ති දැනියි, සාවසෙසාපත්ති අනවසෙසාපත්ති දැනියි, දුටුපුල්ලාපත්ති අදුටුපුල්ලාපත්ති දැනියි, ඔහු විසින් උභය ප්‍රාතිමොක්ෂය විස්තර වශයෙන් මැනැවින් ප්‍රගුණ කරණලද වෙයි මැනැවින් බෙදන ලද වෙයි මැනැවින් (දූරිම වශයෙන්) පවත්වන ලද වෙයි පෙළ වශයෙන් ද අර්ථකථා වශයෙන් ද මැනැවින් විනිශ්චය කරණ ලද වේ.

අනෙකුදු පසහෙකින් යුත් විනයධර බාලයෙකු යි මැ ගිණිමට යෙයි : ආපත්ති අනාපත්ති නො දැනියි, ලුහුකාපත්ති ගරුකාපත්ති නො දැනියි, සාවසෙසාපත්ති අනවසෙසාපත්ති නො දැනියි, දුටුපුල්ලාපත්ති අදුටුපුල්ලාපත්ති නො දැනියි, අධිකරණයෙහි විනිශ්චය කුශල වූයේ ද නො වේ.

පසහෙකින් යුත් විනයධර පණ්ඩිතයෙකු යි මැ ගිණිමට යෙයි, ආපත්ති අනාපත්ති දැනියි, ලුහුකාපත්ති ගරුකාපත්ති දැනියි, සාවසෙසාපත්ති අනවසෙසාපත්ති දැනියි, දුටුපුල්ලාපත්ති අදුටුපුල්ලාපත්ති දැනියි, අධිකරණයෙහි විනිශ්චය කුශල වූයේ ද වේ.

13. ආරණ්‍යකයෝ පස් දෙනෙක : නුවණ මද බැවින් මුළු බැවින් ආරණ්‍යක වෙයි, ලාමක අදහස් ඇතියේ ලාමක අදහසින් මධ්‍යාලයේ ආරණ්‍යක වෙයි, උමතු වෙන් විත්ත චක්ෂෙපයෙන් ආරණ්‍යක වෙයි, බුදුවරුන් විසින් බුදුසව්වන් විසින් වර්ණිත යැයි ආරණ්‍යක වෙයි. තව ද අපිස් බව මැ නිසා සතොස් බව මැ නිසා කෙලෙස් ලියනු මැ නිසා විවෙකය මැ නිසා මෙයින් අර්ථයක් ඇති බව මැ නිසා ආරණ්‍යක වේ.

පිණ්ඩපාතිකයෝ පස් දෙනෙක පංසුකුලිකයෝ පස් දෙනෙක රුක්ඛ-මූලිකයෝ පස් දෙනෙක සොයානිකයෝ පස් දෙනෙක අභිභොකාසිකයෝ පස් දෙනෙක තෙව්වරිකයෝ පස් දෙනෙක සපදනවාරිකයෝ පස් දෙනෙක නෙයජ්ජිකයෝ පස් දෙනෙක යථාසන්තකිකයෝ පස් දෙනෙක ඵකාසනිකයෝ පස් දෙනෙක බලුපච්ඡාහත්තිකයෝ පස් දෙනෙක පත්ත-පිණ්ඩිකයෝ පස් දෙනෙක : නුවණ මද බැවින් මුළු බැවින් පත්තපිණ්ඩික වෙයි, ලාමක අදහස් ඇතියේ ලාමක අදහසින් මධ්‍යාලයේ පත්තපිණ්ඩික වෙයි, උමතුවෙන් විත්ත චක්ෂෙපයෙන් පත්තපිණ්ඩික වෙයි, බුදුවරුන් විසින් බුදුසව්වන් විසින් වර්ණිත යැයි පත්තපිණ්ඩික වෙයි. තව ද අපිස්බව මැ නිසා සතොස්බව මැ නිසා කෙලෙස් ලියනු මැ නිසා විවෙකය මැ නිසා මෙයින් අර්ථයක් ඇති බව මැ නිසා පත්තපිණ්ඩික වේ.

14. පසහෙකින් යුත් මහණ අනිශ්ශ්‍රිත වැ විසිය යුතු ය : පොහොය නො දැනියි, පොහෝකම් නො දැනියි, පාමොක් නො දැනියි, පාමොක් උදෙසුම් නො දැනියි, උනුපස්වස් ඇත්තේ වේ.

පසහෙකින් යුත් මහණ අනිශ්ශ්‍රිත වැ විසිය යුතු ය : පොහොය දැනියි, පොහෝකම් දැනියි, පාමොක් දැනියි, පාමොක් උදෙසුම් දැනියි, පස්වස් ඇත්තේ හෝ අයිරා පස්වස් ඇති හෝ වේ.

අපරෙහිපී පඤ්චවේතනී සමන්තාගතෙන භික්ෂුනා නානිසිතෙන වින්ධනං : පචාරණං න ජානාතී, පචාරණකම්මං න ජානාතී, පානි-
මොක්කං න ජානාතී, පානිමොක්කද්දොසං න ජානාතී, උභපඤ්චවිෂයා
හොති.

පඤ්චායනිකයා සමන්තංගතෙහ භික්ෂුනා අභිසිද්ධතෙහ විත්ථිමං :
පච්චරණං ජානාති, පච්චරණකම්මං ජානාති, පාඨිමොක්ඛං ජානාති,
පාඨිමොක්ඛද්දෙසං ජානාති, පඤ්චවස්සො වා හොති අභිරෙකපඤ්ච-
වස්සො වා.

අපරෙහිපි පඤ්චකෛශිකි සම්මනාගතෙන භික්ඛුනා නාතිසිතෙන
වික්ඛබ්බං : අපඤ්ඤානාපඤ්ඤානං හ ජානාති, ලුහුකරෙකං අපඤ්ඤානං හ
ජානාති, සාවිසේසානවිසේසං අපඤ්ඤානං හ ජානාති, දුට්ඨිලාදුට්ඨිලං
අපඤ්ඤානං හ ජානාති, උභයපඤ්චවිසේසා හොති.

පඤ්චකඛේතනී සමන්තාගතෙන භික්ෂුනා අනිස්සිතෙන වන්ධබං :
 අපත්තානාපත්තිං ජානාති, ලුක්ඛගරුකං අපත්තිං ජානාති, සාවසෙසං
 භවිසෙසං අපත්තිං ජානාති, දුට්ඨලොදුට්ඨලං අපත්තිං ජානාති,
 පඤ්චවස්සො වා හොති අතීරෙකපඤ්චවස්සො වා.

15. පඤ්චගවේශනී සමන්තාගතාය භික්ෂුනීයා නානි සිද්ධාය ව්‍යවබ්බං : උපොසථං න ජානාති, උපොසථකම්මං න ජානාති, පාඨිමොක්ඛං න ජානාති, පාඨිමොක්ඛද්දෙසං න ජානාති, උභපඤ්චසීයා හොති.

පඤ්චගණිතයේ සමන්තපාසාදියෙහි විකල්පයේ අතිශයයෙන් විශේෂයෙන් ; උපාසකයා ජාතිය, උපාසකයාගේ ජාතිය, පානිමොක්ඛය ජාතිය, පානිමොක්ඛයෙහි ජාතිය, පඤ්චගණිතය වා ගොනි අතිරේකපඤ්චගණිතය වා.

අපරෙහිපි පඤ්චකඛෙහි සමන්තානතාය හික්කුතිසා නානිසිනාය වින්ධංඛං : පචිරණං න ජානාති, පචිරණකම්මං න ජානාති, පාතිමොක්ඛං න ජානාති, පාතිමොක්ඛඥෙසං න ජානාති, උභ-පඤ්චවිණ්ණා භොති.

පඤ්චගණෙන හි සමන්තාගතාය හික්කුතියා අතිසිත්තාය වන්ඛං:
පචාරණං ජානාති, පචාරණකම්මං ජානාති, පාඨිමොක්ඛං ජානාති,
පාඨිමොක්ඛද්දෙසං ජානාති, පඤ්චවික්ඛා වා හොති අතිරෙකපඤ්ච-
වික්ඛා වා.

අපරෙහිපි පඤ්චග්භේෂිකි සමන්තාගතාය භික්ෂුනියා නානිසිතාය වන්ධමං : අපතනානාපතනිං න ජානානී, ලුහුකගරුකං අපතනිං න ජානානී, සංවිසෙසානවිසෙසං අපතනිං න ජානානී, දුට්ඨිලොදුට්ඨිලං අපතනිං න ජානානි, උඤ්ඤපඤ්චවිසාං භොති.

පඤ්චායනෙති සමන්තාගතාය භික්ෂුනියං අනිසිතාය වත්ථබ්බං :
 අපන්තානාපතනිං ජානාති, ලුක්ඛගරුකං අපතනිං ජානාති, සාවිසෙසා-
 නවසෙසං අපතනිං ජානාති, දුට්ඨලොදුට්ඨලං අපතනිං ජානාති,
 පඤ්චවස්සා, වා හොති, අනිරෝකපඤ්චවස්සා, වා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අනෙකුදු පසහෙකින් යුත් මහණ අනිශ්ශ්‍රිත වැ නො වීසිය යුතු ය : පවාරණය නො දනියි, පවාරණ කර්මය නො දනියි, පාමොක් නො දනියි, පාමොක් උදෙසුම් නො දනියි, උනුපස්වස් ඇති වේ.

පසහෙකින් යුත් මහණ අනිශ්ශ්‍රිත වැ වීසිය යුතු ය : පවාරණය දනියි, පවාරණකර්මය දනියි, පාමොක් දනියි, පාමොක් උදෙසුම් දනියි, පස්වස් ඇත්තේ හෝ අධිරාපස්වස් ඇත්තේ හෝ වේ.

අනෙකුදු පසහෙකින් යුත් මහණ අනිශ්ශ්‍රිත වැ නො වීසිය යුතු ය : ඇවැත් නො ඇවැත් නො දනියි, ලුහු ගුරු ඇවැත් නො දනියි, සාවසෙස අනවසෙස ඇවැත් නො දනියි, තුළුල් නො තුළුල් ඇවැත් නො දනියි, උනුපස්වස් ඇති වේ.

පසහෙකින් යුත් මහණහු අනිශ්ශ්‍රිත වැ වීසිය යුතු ය : ඇවැත් නො ඇවැත් දනියි, ලුහු ගුරු ඇවැත් දනියි, සාවසෙස අනවසෙස ඇවැත් දනියි, තුළුල් නො තුළුල් ඇවැත් දනියි, පස්වස් ඇත්තේ හෝ අධිරා පස්වස් ඇත්තේ හෝ වේ.

15. පසහෙකින් යුත් මෙහෙණ අනිශ්ශ්‍රිත වැ නො වීසිය යුතු ය : පොහොය නො දනියි, පොහෝකම් නො දනියි, පාමොක් නො දනියි, පාමොක් උදෙසුම් නො දනියි, උනුපස් වස් ඇති වේ.

පසහෙකින් යුත් මෙහෙණ අනිශ්ශ්‍රිත වැ වීසිය යුතු ය : පොහොය දනියි, පොහෝකම් දනියි, පාමොක් දනියි, පාමොක් උදෙසුම් දනියි, පස්වස් ඇත්තේ හෝ අධිරා පස්වස් ඇත්තේ හෝ වේ.

අනෙකුදු පසහෙකින් යුත් මෙහෙණ අනිශ්ශ්‍රිත වැ නො වීසිය යුතු ය : පවාරණය නො දනියි, පවාරණකර්මය නො දනියි, පාමොක් නො දනියි, පාමොක් උදෙසුම් නො දනියි, උනුපස්වස් ඇත්තේ වේ.

පසහෙකින් යුත් මෙහෙණ අනිශ්ශ්‍රිත වැ වීසිය යුතු ය. පවාරණය දනියි, පවාරණ කර්මය දනියි, පාමොක් දනියි, පාමොක් උදෙසුම් දනියි, පස්වස් ඇත්තේ හෝ අධිරා පස්වස් ඇත්තේ හෝ වේ.

අනෙකුදු පසහෙකින් යුත් මෙහෙණ අනිශ්ශ්‍රිත වැ නො වීසිය යුතු ය : ඇවැත් නො ඇවැත් නො දනියි, ලුහු ගුරු ඇවැත් නො දනියි, සාවසෙස අනවසෙස ඇවැත් නො දනියි, තුළුල් නො තුළුල් ඇවැත් නො දනියි, උනුපස්වස් ඇත්තේ වේ.

පසහෙකින් යුත් මෙහෙණ අනිශ්ශ්‍රිත වැ වීසිය යුතු ය : ඇවැත් නො ඇවැත් දනියි, ලුහු ගුරු ඇවැත් දනියි, සාවසෙස අනවසෙස ඇවැත් දනියි, තුළුල් නො තුළුල් ඇවැත් දනියි, පස්වස් ඇත්තේ හෝ අධිරා පස්වස් ඇත්තේ හෝ වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

16. පඤ්ච ආදිනවා අපාසාදිකෙ : අත්තාපි අත්තානං උපවදති, අනුච්චව¹ විඤ්ඤා ගරහනති, පාපකො කිත්තිසද්දෙ අබ්බුග්ගච්ඡති, සමුළ්ලොකා කාලං කරෙති, කායසං හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

පඤ්චාතිසංසා පාසාදිකෙ : අත්තාපි අත්තානං න උපවදති, අනුච්චව විඤ්ඤා පසංසනති, කල්‍යාණො කිත්තිසද්දෙ අබ්බුග්ගච්ඡති, අනුමුළ්ලොකා කාලං කරෙති, කායසං හෙද පරමමරණා සුගතිං සංගං ලොකං උපපජ්ජති.

අපරෙපි පඤ්ච ආදිනවා අපාසාදිකෙ : අපසන්නා නපසිදනති, පසන්නානං එකච්චානං අඤ්ඤාඵතනං ගොති, සඤ්ඤාසංගතං අත්තං ගොති, පච්ඡමා ජනනා දිට්ඨානුගතිං නාපජ්ජති, විතතමස්ස නපසිදති.

පඤ්චාතිසංසා පාසාදිකෙ : අපසන්නා පසිදනති, පසන්නානං හිසෙයාභාවාය ගොති, සඤ්ඤාසංගතං කතං ගොති, පච්ඡමා ජනනා දිට්ඨානුගතිං අපජ්ජති, විතතමස්ස පසිදති.

17 පඤ්ච ආදිනවා කුලුපගෙ³ : අනාමන්තවාරෙ² ආපජ්ජති, රහො නිසජ්ජාය ආපජ්ජති, පටිච්ඡන්තො ආසනො ආපජ්ජති, මාතුගාමස්ස උත්තරිං ඡප්පඤ්චවාසාති ධම්මං දෙසෙන්නො ආපජ්ජති, කාමසංවිකප්පබ්බුලො ව විහරති

පඤ්ච ආදිනවා කුලුපගස්ස⁴ හික්ඛුන්තො අතිවෙලං කුලෙසු සංසංචාරස්ස විහරන්තො : මාතුගාමස්ස අභිණ්ණදස්සනං, දස්සනෙ සති සංසංගො, සංසංගෙ සති විසංගො, විසංගෙ සති ඔත්තාදෙ, ඔතිණ්ණවිතතස්සෙයං හික්ඛුන්තො පාඨිකඛිං : අනතිරන්තො වා බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සති, අඤ්ඤාතරං වා සංවිකිලිට්ඨං ආපත්තිං ආපජ්ජස්සති, සික්ඛං වා පච්චක්ඛාය භිනායාචන්තිස්සති.

18. පඤ්ච ඛිජාති : මූලඛිජං, ඛකුඛිජං, එළුඛිජං, අග්ගඛිජං, ඛිජඛිජඤ්ඤාච පඤ්චමං.

පඤ්චති සමණකප්පෙති එලං පරිභුඤ්ජිතබ්බං : අග්ගිපරිචිතං, සත්ථපරිචිතං, නබපරිචිතං, අඛිජං, නිබ්බට්ඨඛිජඤ්ඤාච⁶ පඤ්චමං.

19. පඤ්ච විසුඤ්ඤායො : නිදනං උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සංවේතබ්බං අයං පථමා විසුඤ්ඤා, නිදනං උද්දිසිත්වා චත්තාරි පාරුජ්කාති උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සංවේතබ්බං අයං දුතියා විසුඤ්ඤා, නිදනං උද්දිසිත්වා චත්තාරි පාරුජ්කාති උද්දිසිත්වා තෙරස සංඝාදිසෙසෙ උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සංවේතබ්බං අයං තතියා විසුඤ්ඤා, නිදනං උද්දිසිත්වා චත්තාරි පාරුජ්කාති උද්දිසිත්වා තෙරස සංඝාදිසෙසෙ උද්දිසිත්වා ඤො අනිගතෙ උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සංවේතබ්බං අයං චතුත්තා විසුඤ්ඤා, විත්ථාරෙතෙව පඤ්චමී.

1. අනුච්චව—මජ්ඣ.
2. අනාමන්තවාරෙ—මජ්ඣ.
3. කුලුපගෙ - සීඝ්‍ර.
4. කුලුපගස්ස - සීඝ්‍ර.
5. නිබ්බතන ඛිජඤ්ඤාච—මජ්ඣ.
6. නිබ්බට්ඨ ඛිජඤ්ඤාච—සංයා.

16. අකුලකර්ම ඇත්තහු කෙරෙහි ආදීනව පසෙක : තෙමේත් තමහට දෙෂාරොපණය කෙරෙයි, නුවණැත්තෝ (කරුණු) විමසා දැන ගරහනී, ලාමක වූ කීර්ති සොෂය උස් වූ පැන නගියි, මුළා වූ කලුරිය කෙරෙයි, කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ නපුරු ගති ඇති විවස වූ පතික වන නිරයට පැමිණේ.

කුලකර්ම ඇත්තහු කෙරෙහි අනුසස් පසෙක : තෙමේත් තමහට දෙෂාරොපණය නොකෙරෙයි, නුවණැත්තෝ කරුණු විමසා දැන පසයනී, යහපත් වූ කීර්තිසොෂය උස් වූ පැන නගියි, නො මුළා වූ කලුරිය කෙරෙයි, කාබුන් මරණින් මතු යහපත් ගති ඇති දෙවිලොවට පැමිණේ.

අකුලකර්ම ඇත්තහු කෙරෙහි අනෙකුදු ආදීනව පසෙක : නො පහන් වූවෝ නො පහදිනී, පහන් වූ ඇතැමුන්ගේ වෙනස් බව වෙයි, ශාස්තෘන් වහන්සේගේ අනුශාසනාව නො කරණ ලද වෙයි, පශ්චිම ජනතාව දිට්ඨානුගතියට නො පැමිණෙයි, ඔහුගේ සිත නො පහදී.

කුලකර්ම ඇත්තහු කෙරෙහි අනුසස් පසෙක : නො පහන් වූවෝ පහදිනී, පහන් වූවන්ගේ බොහෝ බව පිණිස වෙයි, ශාස්තෘන් වහන්සේගේ අනුශාසනය කරණ ලද වෙයි, පශ්චිම ජනතාව දිට්ඨානුගතියට පැමිණෙයි, ඔහුගේ සිත පහදී.

17. කුලපග මහණ කෙරෙහි ආදීනව පසෙක : අනාමන්තවාරය ඇතියේ ඇවැතට පැමිණෙයි, රහොනියජ්ජායෙන් ඇවැතට පැමිණෙයි, පිළිසන් අස්නෙකැ හිඳීමෙන් වන ඇවැතට පැමිණෙයි, මාගමකට සපස් වදනින් මත්තෙහි දහම් දෙසනුයේ ඇවැතට පැමිණෙයි, කාමච්ඡාර්ක බහුල වූ ද වාස කෙරේ.

වෙලා ඉක්මවා කුලයෙහි ගිහියන් හා හැනි වසන කුලපග මහණ පිළිබඳ ආදීනව පසෙක : මාගම නිතර දක්ම යැ, දක්ම ඇති කල්හි එක්වීම යැ, එක්වීම ඇති කල්හි විශ්වාස යැ, විශ්වාසය ඇති කල්හි රාගයට බැසීම යැ, රාගයට බැසගත් සිත් ඇති මහණහු විසින් තෙල කැමැති විය යුතුය : සසුන්හි ඇලුම් නැති වූ හෝ බඹසර කරයි, එක්තරා සකිලිටි ඇවැතකට හෝ පැමිණෙයි, ශික්ෂා හැරපියා ගිහිබවට හෝ පෙරළේ.

18. බීජ පසෙක : මූල බීජ යැ ස්කන්ධ බීජ යැ පර්ව බීජ යැ අග්‍ර බීජ යැ පස්වැනි වූ බීජ බීජ යි.

පඤ්ච ශ්‍රමණ ව්‍යවහාරයෙන් කැප කළ ඵලය පරිභෝග කටයුතු ය : ගින්නෙන් කැප කරණලද යැ ආවුධයෙන් කැප කරණලද යැ නියෙන් කැප කරණලද යැ මුහුකළ බිජුවට නැතිය යැ පස්වැනි වූ බැහැර කළ බිජුවට ඇතිය යි.

19. විශුද්ධි පසෙක : නිදනය උදෙසා සෙස්ස ග්‍රාහයෙන් ඇස්විය යුතු යි, මේ පළමුවන විශුද්ධි යැ. නිදනය උදෙසා සිවුපරිච් උදෙසා සෙස්ස ග්‍රාහයෙන් ඇස්විය යුතු යි, මේ දෙවන විශුද්ධි යැ. නිදනය උදෙසා සිවුපරිච් උදෙසා තෙළෙස් සහවෙසෙස් උදෙසා සෙස්ස ග්‍රාහයෙන් ඇස්විය යුතු යි, මේ තුන්වන විශුද්ධි යැ. නිදනය උදෙසා සිවු පරිච් උදෙසා තෙළෙස් සහවෙසෙස් උදෙසා දෙ අනියනය උදෙසා සෙස්ස ග්‍රාහයෙන් ඇස්විය යුතු යි, මේ සිවුවන විශුද්ධි යැ. චිත්ථාරුද්දෙසයෙන් මැ පස්වැනි විශුද්ධි යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අපරපි පඤ්ච විසුද්ධියෝ : සුතතුද්දෙසො, පාරිසුද්ධිඋපොසංථො, අභිචාරානුපොසංථො, පචාරණං, සාමග්ගිඋපොසංථොයෙව පඤ්චමො.

20. පඤ්චානිසංසා විනයධරො : අත්තනො සිලකඤ්ඤා සුගුතො හොති සුරකඤ්ඤා, කුසලාචරකතානං පටිසරණං හොති, විසාරදො සංකමජේඛි වොහරති, පච්චජීකො සහබලෙමන සුනිග්ගතිනං නිග්ගණ්ඨාති, සද්ධම්මට්ඨිතියා පටිපන්නො හොති.

21. පඤ්ච අධම්මකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානි.

පඤ්ච ධම්මකානි පාතිමොක්ඛට්ඨපනානිති.

පඤ්චකං නිට්ඨිතං

තසුසුද්දනං :

1. අපතති අපතතිකකඤ්ඤා විනිතානන්තරෙන ච, පුග්ගලවේජදනා වෙච අපජ්ජති ච පච්චයා.
2. න උපෙති උපෙති ච කපපනතුස්සංඛිතිතෙලං ච, වසං බ්‍රහ්මකසම්පද පස්සද්ධි පුග්ගලෙන ච.
3. සොසානිකං බාසිතඤ්ඤා ථෙය්‍යං චොරො පවුච්චති,¹ අවිසුඤ්ඤා අවෙහඛති කායනො කායචාවනො.
4. දෙසනා සංකප්පදොසා පච්චනති කභීනෙන ච, කම්මානි යාච තතිසං පාරජිකා පුලලදක්කමං.
5. අකප්පියං කප්පියඤ්ඤා අපුඤ්ඤා දුචිනොදයා, සම්මජ්ජති අපරෙ ච භාසං අපතති මෙව ච.
6. අභිකරණං චජ්ඣ ඤාතී අපතතා උග්ගානි ච, ලුහුකට්ඨමකා එතෙ කණ්හසුක්කා විජානථ.
7. අරඤ්ඤං පිණ්ඩපානඤ්ඤා පංසුරුකඤ්ඤානිකා, අබ්බොසාසො විචරඤ්ඤා සපදන නිසජ්ජිකා²
8. සජ්ඣති බලපච්ඡාපි පතනපිණ්ඩිකමෙව ච, උපොසථං පචාරණං අපතතානාපතතිපි ච, කණ්හසුක්කපද එතෙ භික්ඛුනීනට්ඨි තෙ තථා.
9. අපාසාදිකපාසාදි තථෙව අපරෙ දුචෙ, කුලුපකො අතිවෙලං ඕජං සමණකප්පා ච.
10. විසුද්ධි අපරෙ චෙව විනයා ධම්මකෙන ච, ධම්මකා ච තථා චුත්තා නිට්ඨිතා සුද්ධිපඤ්චකාති.

1. චුච්චති - ම ඡ සං.

2. සපදනො නිසුඤ්ඤා - ම ඡ සං.

අනෙකුදු විශුද්ධි පසෙක : සුන්දරදේශපොසට යැ පාරිසුද්ධිපොසට යැ අධිවයානුපොසට යැ පවාරණ යැ සාමග්ගිපොසටය මැ පස්වැනි යි.

20. විනයධරයා කෙරෙහි වූ අනුසස් පසෙක : තමාගේ ශීලස්කන්ධය මොනොවට ගොපනය කරණ ලද්දේ මොනොවට රක්තා ලද්දේ වෙයි, කුකුස් බැවින් මඩනා ලද්දවුනට පිළිසරණ වෙයි, සහමැද විශාරද වැ කථා කෙරෙයි, කරුණු සහිත ව මොනවට නිගන්මෙන් පසම්බුරනට නිගුහ කෙරෙයි, ශාසනයාගේ විරස්ථිතිය පිණිස පිළිපත්තේ වේ.

21. නො දැනුම් පාමොක් තැබීම් පසෙකි.

දැනුම් පාමොක් තැබීම් පසෙකි.

පඤ්චකය හිමි.

එහි නාමාවලිය :

1. ආපත්ති යැ, ආපත්තිස්කන්ධ යැ, ආනන්තර්ගකර්ම සමග විනිතවස්තු යැ, පුද්ගල යැ, ඡේදන යැ, ආපජ්ජති යැ, ප්‍රත්‍යය යැ,

2. න උපෙති යැ, උපෙති යැ, කප්පත්ති යැ, උස්සඩ්ඛිත යැ, තෙල යැ, වසා යැ, වාසන යැ, සම්පද ව සමග පස්සද්ධි යැ,

3. සොසානික යැ, ගොබාසිත යැ, ථෙය්‍යාවහාර යැ, මහාවොර යැ යි පඤ්චක කියනු ලැබේ. අවිස්සජ්ජනිය යැ අවෙහඩ්ගිය යැ කායනො යැ කායවාචනො යැ,

4. දෙසනාගාමිනී යැ, සඩ්ඨ යැ, පාතිමොක්ඛුද්දෙස යැ, කසීනත්ථාරය සමග සබ්බපච්චන්තිම යැ, කම්ම යැ, යාවතනියක යැ, පාරාජික යැ ථුල්ලච්චය යැ, දුක්කට යැ,

5. අකප්පිය යැ, කප්පිය යැ, අපුඤ්ඤ යැ, දුප්පට්ඨිනොද යැ, සම්මජ්ජනී යැ, අත්‍යා වූ සම්මජ්ජනී යැ, භාසපරියන්ත යැ, ආපත්ති යැ,

6. අධිකරණ යැ, වස්තු යැ, ඤාත්ති යැ, ආපත්තානාපත්ති දෙක යැ, ලහුකය අට වැනි කොට ඇති මොහු කෘෂ්ණ ශුක්ලයහ යි දැනිවු.

7. ආරඤ්ඤක යැ, පිණ්ඩපාතික යැ, පංසුකුලික යැ, රුක්ඛමුලික යැ, සොසානික යැ, අබ්භොකාසික යැ, තෙව්වරික යැ, සපදනවාරික යැ, නෙසජ්ජික යැ

8. යථාසන්ථතික යැ, බලුපච්ඡාහන්තික යැ, පත්තපිණ්ඩික යැ, උපොසට යැ, පවාරණ යැ, ආපත්තානාපත්ති යැ, මොහු කෘෂ්ණ ශුක්ලපදයෝ වෙති. ඔහු භික්ෂුණීන් පිළිබඳ ව ද එසේ යි.

9. අපාසාදික යැ පාසාදික යැ එසේම අපර දෙක යැ, කුලුපග යැ, අතිවෙල යැ බීජ යැ, සමණකප්ප යැ,

10. විසුද්ධි යැ, අපරවිසුද්ධි යැ, විනයධර යැ, අධම්මික යැ, සමග ධම්මික යැ යි එසේම කියනලදහ. (මෙසේ) ශුද්ධි පඤ්චකයෝ නිමියහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

ජකකං.

1. ඡ අගාරවා, ඡ ගාරවා, ඡ විනිවඤ්ඤානි, ඡ සාමිච්ඡයො, ඡ ආපතතිසමුට්ඨානා, ඡ ඡේදනකා ආපතතිසො, ඡභාකාරෙහි ආපතති. ආපජ්ජති, ඡ ආනිසංසා විනයධරො, ඡ පරමානි, ඡාරතතං තිච්චරෙන විප්පවසිතබ්බං, ඡ විවරනි, ඡ රජනානි, ඡ ආපතතිසො කායතො, ච විතතතො ච සමුට්ඨහනති න වාචතො, ඡ ආපතතිසො වාචතො ච විතතතො ච සමුට්ඨහනති න කායතො, ඡ ආපතතිසො කායතො ච වාචතො ච විතතතො ච සමුට්ඨහනති, ඡ කම්මානි, ඡ විවාදමුලානි, ඡ අනුවාදමුලානි, ඡ සාරණීයධර්මා, දීඝතො ඡ විදජ්ඣයො සුගත විදජ්ඣයා තිරිසං ඡ විදජ්ඣයො, ඡ නිසංසපටිප්පයාදායො ආචරියමහා, ඡ නභාභෙ අනුපඤ්ඤාතතිසො, විපකතච්චරං ආදාය පකකමති. විපකතච්චරං සමාදාය පකකමති

2. ඡභඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං නිසංසො දුතබ්බො සාමණේරෙ උපට්ඨාපෙනබ්බො : අසෙකෙන සීලකකිකෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙකෙන සමාධිකකිකෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙකෙන පඤ්ඤාකකිකෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙකෙන විමුත්තිකකිකෙන සමන්තාගතො භොති, අසෙකෙන විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනකකිකෙන සමන්තාගතො භොති. දසවස්සො වා භොති අතිරෙකදසවස්සො වා.

අපරෙහිපි ඡභඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං නිසංසො දුතබ්බො සාමණේරෙ උපට්ඨාපෙනබ්බො : අත්තනා අසෙකෙන සීලකකිකෙන සමන්තාගතො භොති පරං අසෙකෙන සීලකකිකෙ සමාදපෙනා, අත්තනා අසෙකෙන සමාධිකකිකෙන සමන්තාගතො භොති පරං අසෙකෙන සමාධිකකිකෙ සමාදපෙනා, අත්තනා අසෙකෙන පඤ්ඤාකකිකෙන සමන්තාගතො භොති පරං අසෙකෙන පඤ්ඤාකකිකෙ සමාදපෙනා, අත්තනා අසෙකෙන විමුත්තිකකිකෙන සමන්තාගතො භොති පරං අසෙකෙන විමුත්තිකකිකෙ සමාදපෙනා, අත්තනා අසෙකෙන විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනකකිකෙන සමන්තාගතො භොති පරං අසෙකෙන විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනකකිකෙ සමාදපෙනා, දසවස්සො වා භොති අතිරෙකදසවස්සො වා.

අපරෙහිපි ඡභඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං නිසංසො දුතබ්බො සාමණේරෙ උපට්ඨාපෙනබ්බො : සඤ්ඤා භොති, තිරිමා භොති, ඕත්තපපි භොති, ආරභිවරියො භොති, උපට්ඨිතසති භොති, දසවස්සො වා භොති අතිරෙකදසවස්සො වා.

අපරෙහිපි ඡභඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං නිසංසො දුතබ්බො සාමණේරෙ උපට්ඨාපෙනබ්බො : න අභිසීලෙ සීලවිපතො භොති, න අභිඤ්ඤාචාරෙ ආචාරවිපතො භොති, න අති-දිට්ඨියා දිට්ඨිවිපතො භොති, බහුසස්සො භොති, පඤ්ඤාචාරා භොති, දසවස්සො වා භොති අතිරෙකදසවස්සො වා.

භටකය

1. අඟරව සයෙකැ, ඟාරව සයෙකැ, විනීතවස්තු සයෙකැ, සාමීවිධර්ම සයෙකැ, ආපත්තිසමුට්ඨාන සයෙකැ, ඡෙදනක ආපත්ති සයෙකැ, ඡධාකාරයෙකින් ඇවැනට පැමිණෙයි, විනයධරයා කෙරෙහි අනුසස් සයෙකැ, පරම සයෙකැ, තුන් සිවුරෙන් වෙන් වැ විසිය යුතු ස රයෙකැ, සිවුරු සයෙකැ, රජන සයෙකැ, ඇවැත්නු සදෙනෙක් කයින් ද සිතින් ද නගිති වචනයෙන් නො නගිත්, ඇවැත්නු සදෙනෙක් වචනයෙන් ද සිතින් ද නගිති කයින් නො නගිත්, ඇවැත්නු සදෙනෙක් කයින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද නගිත්, කර්ම සයෙකැ, විවාදමූල සයෙකැ, අනුවාදමූල සයෙකැ, සාරාණිය ධර්ම සයෙකැ, දිගින් සුගත්-වියතින් සවියනෙකැ පුඵලින් සවියනෙකැ, ආචාරීන් කෙරෙන් නිසමීදීම් සයෙකැ. නැහැ-මෙහි අනුප්පෙක්ඛි සයෙකැ. විජපක්කච්චරය ආදනය කොට නික්මෙයි යන භටකයෙකැ. විජපක්කච්චරය සමාදනය කොට නික්මෙයි යන භටකයෙකි.

2. අභග සයෙකින් යුත් මහණ විසින් උපසම්පද කර්ම කළ යුතු යැ, නිස දිය යුතු යැ, හෙරණකු ලවා උවැටන් කරවිය යුතුයි : අශෙක්ෂ ශීලස්කන්ධයෙන් යුක්ත වෙයි, අශෙක්ෂසමාධිස්කන්ධයෙන් යුක්ත වෙයි, අශෙක්ෂප්‍රඥස්කන්ධයෙන් යුක්ත වෙයි, අශෙක්ෂවිමුක්තිස්කන්ධයෙන් යුක්ත වෙයි, අශෙක්ෂවිමුක්තිභ්‍යාදර්ශනස්කන්ධයෙන් යුක්ත වෙයි, දසවස් ඇතියේ හෝ අයිරා දසවස් ඇතියේ හෝ වේ.

අනෙකුදු අභග සයෙකින් යුත් මහණ විසින් උපසම්පද කර්ම කළ යුතු ය. නිස දිය-යුතු ය. හෙරණකු ලවා උවැටන් කරවිය යුතු ය : තෙමේ අශෙක්ෂශීලස්කන්ධයෙන් යුක්ත වූයේ මෙරමා අශෙක්ෂශීලස්කන්ධයෙහි සමාදන් කරවනුයේ වෙයි. තෙමේ අශෙක්ෂසමාධිස්කන්ධයෙන් යුක්ත වූයේ මෙරමා අශෙක්ෂසමාධිස්කන්ධයෙහි සමාදන් කරවනුයේ වෙයි. තෙමේ අශෙක්ෂප්‍රඥස්කන්ධයෙන් යුක්ත වූයේ මෙරමා අශෙක්ෂප්‍රඥස්කන්ධයෙහි සමාදන් කරවනුයේ වෙයි. තෙමේ අශෙක්ෂවිමුක්තිස්කන්ධයෙන් යුක්ත වූයේ මෙරමා අශෙක්ෂවිමුක්තිස්කන්ධයෙහි සමාදන් කරවනුයේ වෙයි. තෙමේ අශෙක්ෂවිමුක්තිභ්‍යාදර්ශනස්කන්ධයෙන් යුක්ත වූයේ මෙරමා අශෙක්ෂවිමුක්තිභ්‍යාදර්ශනස්කන්ධයෙහි සමාදන් කරවනුයේ වෙයි. දසවස් ඇතියේ හෝ අයිරා දසවස් ඇතියේ හෝ වේ.

අනෙකුදු අභග සයෙකින් යුත් මහණ විසින් උපසම්පද කර්මකළ යුතු යැ. නිස දිය යුතු යැ, හෙරණකු ලවා උවැටන් කරවිය යුතු යි : සැදහැ ඇතියේ වෙයි, පාපයෙහි ලජ්ජා ඇතියේ වෙයි. පාපයෙහි බිය ඇතියේ වෙයි. රුකුළු වැර ඇතියේ වෙයි. එළඹ සිටි සිහි ඇතියේ වෙයි. දසවස් ඇතියේ හෝ අයිරා දසවස් ඇතියේ හෝ වේ.

අනෙකුදු අභග සයෙකින් යුත් මහණ විසින් උපසම්පද කර්ම කළ යුතු යැ. නිස දිය යුතු යැ හෙරණකු ලවා උවැටන් කරවිය යුතු යි : අධිශීලයෙහි ශීලවිපත්ත නො වෙයි. අද්ධ්‍යාවාරයෙහි ආචාරවිපත්ත නො වෙයි. සමාක් දාෂ්ටියෙහි දාෂ්ටි-විපත්ත නො වෙයි. බහුශ්‍රැත වෙයි. ප්‍රඥ ඇතියේ වෙයි. දසවස් ඇතියේ හෝ අයිරා දසවස් ඇතියේ හෝ වේ.

අපරෙහිපි ඡහඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං නිසංයො දානබ්බො සාමණේරෙ උපට්ඨාපෙනබ්බො : පටිබලො හොති අනෙතවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ගිලානං උපට්ඨාතුං වා උපට්ඨාපෙනුං වා, අනභිරතං¹ වූපකාසෙනුං වා වූපකාසාපෙනුං වා, උපපන්නං කුක්කුච්චං ධම්මතො විනොදෙනුං², අපතතිං ජානාති, අපතතිවූට්ඨානං ජානාති, දසවස්සො වා හොති අතිරෙකදසවස්සො වා.

අපරෙහිපි ඡහඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං නිසංයො දානබ්බො සාමණේරෙ උපට්ඨාපෙනබ්බො : පටිබලො හොති අනෙතවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ආභිසමාවාරිකාය සික්කාය සික්කාපෙනුං, ආදිබ්බභවරියකාය සික්කාය විනෙතුං, අභිධම්මෙ විනෙතුං, අභිවිනයෙ විනෙතුං, උපපන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මතො විවෙචෙනුං, දසවස්සො වා හොති අතිරෙකදසවස්සො වා.

අපරෙහිපි ඡහඬෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං නිසංයො දානබ්බො සාමණේරෙ උපට්ඨාපෙනබ්බො : අපතතිං ජානාති, අනාපතතිං ජානාති, ලුහුකං අපතතිං ජානාති, ගරුකං අපතතිං ජානාති, උගයාති බො පනස්ස පාතිමොක්ඛාති විජාරෙන ස්වාගතාති හොනාති සුචිහතතාති සුපචතතාති සුචිතිවජිතාති සුත්තසො අනු-බ්‍යඤ්ඤානසො දසවස්සො වා හොති අතිරෙකදසවස්සො වා.

3. ඡ අධම්මිකාති පාතිමොක්ඛට්ඨපනාති.

ඡ ධම්මිකාති පාතිමොක්ඛට්ඨපනාතීති.

ඡකකං නිට්ඨිතං.

තස්සද්දනං :

1. අගාරවා ගාරවා ච විනිතා සාමිච්චි ච,
සමුට්ඨානා ඡෙදනා චෙව අකාරානිසංසෙන ච.
2. පරමාති ඡ ඡාරතතං චිවරං රජනාති ච,
කායතො විත්තතො වාපි වාචතො විත්තතොපි ච.
3. කායවාචා විත්තතො ච කම්මවිවාදමෙව ච;
අනුවාදා දීඝසො ච තිරිසං නිසංයෙන ච
4. අනුපඤ්ඤාතී ආදාය සමාදාය තථෙව ච,
අසෙකෙකි සමාදාපෙනා සද්ධො අබ්බිලෙන ච,
ගිලානාභිසමාවාරී අපතතාධම්මධම්මිකාති.

1. අනභිරතී - සිමු.

2. විනොදෙනුං වා විනොදාපෙනුං වා - ස්‍යා.

අනෙකුදු අභිග සයෙකින් යුත් මහණ විසින් උපසම්පද කර්ම කළයුතු යැ නිස දියයුතු යැ හෙරණකු ලවා උවැටන් කරවිය යුතු යි : ගිලන් වූ අතැවැසියකුට සද්ධිවිහාරිකයකුට උවැටන් කරන්නට හෝ උවැටන් කරවන්නට හෝ ප්‍රතිබල වෙයි, උකටලි වුවකු එයින් මුදවාලන්නට හෝ මුදවාලවන්නට හෝ ප්‍රතිබල වෙයි. උපන් කුකුස් දෑහැමින් දුරලන්නට හෝ ප්‍රතිබල වෙයි. ඇවැත දනියි, ඇවැනින් නැගීම දනියි, දසවස් ඇතියේ හෝ අයිරා දසවස් ඇතියේ හෝ වේ.

අනෙකුදු අභිග සයෙකින් යුත් මහණ විසින් උපසම්පද කර්ම කළ යුතු යැ නිස දිය යුතු යැ හෙරණකු ලවා උවැටන් කරවිය යුතු යි : අතැවැසියකු හෝ සද්ධි-විහාරිකයකු හෝ ආභිසමාවාරික ශික්ෂායෙහි නික්මවන්නට ප්‍රතිබල වෙයි, ආදිබ්‍රහ්ම වරියක ශික්ෂායෙහි විනයන කරන්නට ප්‍රතිබල වෙයි, අභිධර්මයෙහි විනයන කරන්නට ප්‍රතිබල වෙයි, අභිවිනයෙහි විනයන කරන්නට ප්‍රතිබල වෙයි, උපන් මිථ්‍යා දෘෂ්ටිය දෑහැමින් බැහැර කරන්නට ප්‍රතිබල වෙයි, දසවස් ඇතියේ හෝ අයිරා දසවස් ඇතියේ හෝ වේ.

අනෙකුදු අභිග සයෙකින් යුත් මහණ විසින් උපසම්පද කර්ම කළ යුතු යැ නිස දිය යුතු යැ හෙරණකු ලවා උවැටන් කරවිය යුතු යි : ඇවැත් දනියි, නො ඇවැත් දනියි, ලුහු ඇවැත් දනියි, ගරු ඇවැත් දනියි, සුත්‍ර වශයෙනුදු අනුවාසැප්පන වශයෙනුදු උභය ප්‍රාතිමොක්ෂ වීස්තර වශයෙන් මොනොවට පුහුණු කරණ ලද්දේ මොනොවට විහාග කොට ගන්නා ලද්දේ මොනොවට දැරීම් විසින් පවත්වා ගන්නා ලද්දේ මොනොවට විනිශ්චය කොට දෑත ගන්නා ලද්දේ වෙයි. දසවස් ඇතියේ හෝ අයිරා දසවස් ඇතියේ හෝ වේ.

3. නො දෑහැමි පාමොක් තැබීම් සයෙකි.

දෑහැමි පාමොක් තැබීම් සයෙකි.

සටකය නිමි.

එහි නාමාවලිය :

1. අගාරව යැ, ගාරව යැ, විනීතවස්තු යැ, සාමිච්චි යැ, සමුට්ඨාන යැ, ඡෙදන යැ, ආනිසංසය සමග ආකාර යැ.

2. පරම සය යැ, ඡාරත්ත යැ, වීවර යැ, රජන යැ, කායනො චිත්තනො යැ, වාචනො චිත්තනො යැ.

3. කායවාචාචිත්තනො යැ, කම්ම යැ, විවාදමුල යැ, අනුවාදමුල යැ, දීඝසො යැ, නිස්සය පටිප්පස්සද්ධි සමග කිරියා යැ.

4. නභානෙ අනුපඤ්ඤන්ති යැ, එසේම ආදාය සමාදාය දෙක යැ, අසෙක්ඛ යැ, සමාදපෙතු යැ, අධිශීලය සමග සද්ධ යැ, ගීලාන යැ, ආභිසමාවාරික යැ, ආපන්නි යැ, අධම්මික යැ, ධම්මික යැ යි සටකයෝ වෙත්,

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සත්තකය

1. සත්ත අපතතියෝ, සත්ත අපතතිකකුසිය, සත්තවිනිතවිඤ්ඤානී, සත්ත සාමීපියෝ, සත්ත අබමිකා පරිඤ්ඤානකරණෝ, සත්ත ධම්මිකා පරිඤ්ඤානකරණෝ, සත්තත්තං අනාපතති¹ සත්තාභකරණීයෙන ගතභුං, සත්තානිසංසා විනයධරෝ, සත්ත පරමානී, සත්තමෙ අරුණුක්කමනෙ නික්ඛන්ධියං භොති, සත්ත සමථා, සත්ත කම්මානී, සත්ත අමකධිඤ්ඤානී, තීරියං සත්තනතරා, ගණභොජනෙ සත්ත අනුපඤ්ඤාතතියෝ, නෙසජ්ජානී පටිග්ගභෙතා සත්තාභපරමං සන්තිධිකාරකං පරිභුඤ්ජිතබ්බානී, කතවිචරං ආදය පක්කමති, කතවිචරං සමාදය පක්කමති, භික්ඛුස්ස න භොති අපතති දට්ඨබ්බා, භික්ඛුස්ස භොති අපතති දට්ඨබ්බා, භික්ඛුස්ස භොති අපතති පටිකාතබ්බා, සත්ත අබමිකානී පාතීමොක්ඛට්ඨපනානී, සත්ත ධම්මිකානී පතීමොක්ඛට්ඨපනානී.

2. සත්තභබ්බෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු විනයධරෝ භොති : අපතතිං ජානාති, අනාපතතිං ජානාති, ලුත්තං අපතතිං ජානාති, ගරුකං අපතතිං ජානාති, සීලවා භොති පාතීමොක්ඛසංවරසංවුත්තො විහරති අචාරගොචරසම්පන්නො අණුමත්තෙසු වජේසු භයදස්සාවි සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු, චතුත්තං කුසානං ආභිවේතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී භොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, ආසවානං ඛයා අනාසවං වේතොවිමුත්තං පඤ්ඤා විමුත්තං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

3. අපරෙහිපි සත්තභබ්බෙහි සමන්තාගතො විනයධරෝ භොති : අපතතිං ජානාති, අනාපතතිං ජානාති, ලුත්තං අපතතිං ජානාති, ගරුකං අපතතිං ජානාති, ඛුත්තස්සත්තො භොති සුත්තධරො සුත්තසන්තිවයො යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්පාණං මජ්ඣිකල්පාණං පරියොසානකල්පාණං සාන්තා² සව්‍යඤ්ජනා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤානං බ්‍රහ්මචරියං අභවදනති නරාරුපාස්ස ධම්මා ඛුත්තස්සත්තා භොනති ධ්‍යානං³ වචසා පරිචිතා මහසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤ්ඤා, චතුත්තං කුසානං ආභිවේතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී භොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, ආසවානං ඛයා අනාසවං වේතොවිමුත්තං පඤ්ඤා විමුත්තං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

4. අපරෙහිපි සත්තභබ්බෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු විනයධරෝ භොති : අපතතිං ජානාති, අනාපතතිං ජානාති, ලුත්තං අපතතිං ජානාති, ගරුකං අපතතිං ජානාති, උභයානී ඛො පනස්ස පාතීමොක්ඛානී වින්තරෙන ස්වාගතානි භොනති සුචිතතානි සුප්පවත්තනී සුචිතිච්ඡිතානි සුත්තස්සො අනුබ්‍යඤ්ජනස්සො, චතුත්තං කුසානං ආභිවේතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී භොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, ආසවානං ඛයා අනාසවං වේතොවිමුත්තං පඤ්ඤා විමුත්තං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

1. සත්තත්තං අපතති. සිමු. පොඤ්ඤාසු අධිකං.

2. සාන්තං - සිමු 2.

3. ධ්‍යානං - මජ්ඣං.

සභාකය

1. ආපත්ති සහෙකැ, ආපත්තිස්කන්ධ සහෙකැ, විනිතවස්තු සහෙකැ, සාමීචි සහෙකැ, නො දැහැමි පටිඤ්ඤාතකරණ සහෙකැ, දැහැමි පටිඤ්ඤාතකරණ සහෙකැ, සත් දෙනකුත් සඳහා සත්තාහකරණියයෙන් යාමෙහි ඇවැත් නො වෙයි, විනයධරයා කෙරෙහි අනුසස් සහෙකැ, පරම සහෙකැ සත්වන අරුණ නැගීමෙහි නිසඟි වෙයි. සමථ සහෙකැ, කර්ම සහෙකැ, අමුධානා සහෙකැ, සරස ඇතුළත සත් වියහෙකැ, ගණභොජනයෙහි අනුප්‍රඥප්ති සහෙකැ, බෙහෙත් පිළිගෙන සත් දිනක් පරම කොට තබා වැළඳිය යුතුය, කළ සිවුර ගෙණ නික්මෙයි යන සහෙකැ, කළ සිවුර මොනවට ගෙණ නික්මෙයි යන සහෙකැ, මහණහට දක්කයුතු ඇවැතෙක් නො වෙයි යන සහෙකැ, මහණහට දක්කයුතු ඇවැතෙක් වෙයි යන සහෙකැ, මහණහට පිළියම් කළයුතු ඇවැතෙක් වෙයි යන සහෙකැ, නො දැහැමි පාමොක් තැබීම සහෙකැ, දැහැමි පාමොක් තැබීම සහෙකැ.

2. අභිග සහෙකින් යුක්ත මහණ විනයධර වෙයි : ආපත්ති දැනි, අනාපත්ති දැනි, ලුහු ඇවැත් දැනි, ගරු ඇවැත් දැනි, සිල්වත් වූයේ ප්‍රාතිමොක්ෂ සංවරයෙන් සංවෘත වැ ආචාරගොවර සම්පන්න වූයේ අනුමාත්‍ර වදායෙහි භය දක්නා සුලු වැ වාස කෙරෙයි, ශික්ෂාපදයන් සමාදන් වැ ගෙන වාස කෙරෙයි, අභිචිත්තයෙහි උපත් ඉහාත්මයෙහි සුඛවිහරණ ඇති සතර ධ්‍යානයන් කැමැතිසේ රිසිසේ නිදුකින් ලබන සුලු වෙයි, ආසුවයන් ක්ෂය වීමෙන් අනාසුව වූ අර්හත් ඵලසමාධිය ද අර්හත්ඵලප්‍රඥ වද ඉහාත්මයෙහි මැ තෙමේ නුවණින් දැන පසක් කොට (ඵයට) පැමිණ වාස කෙරේ යයි.

3. අනෙකුදු අභිග සහෙකින් යුක්ත මහණ විනයධර වෙයි : ඇවැත් දැනි, නො ඇවැත් දැනි, ලුහු ඇවැත් දැනි, ගරු ඇවැත් දැනි, බොහෝ ඇසු තැන් ඇතිසේ ඇසු දේ දරණුයේ ඇසු දේ රැස්කරන්නේ වෙයි, යම් ධර්ම කෙනෙක් ආදිකල්‍යාණ මජ්ඣිකල්‍යාණ පරියොසානකල්‍යාණ වෙන් ද සාර්ත්ථ සවාඤ්ජන කෙවල පරිපූරණ වුවාහු වෙන් ද පරිශුද්ධ වූ මාර්ගඛුන්ටවර්යය ප්‍රකාශ කෙරෙත් ද, එබඳු ඵ් ධර්මයෝ ඔහු විසින් බෙහෙවින් අසන ලද්දහු දරණ ලද්දහු වචනයෙන් පුරුදු කරණ ලද්දහු සිතීන් සලකා බලන ලද්දහු දෘෂ්ටියෙන් මොනොවට පිළිවිදින ලද්දහු වෙත්. උතුම් සිත ඇසුරු කළ ඉහාත්මයෙහි සැපවිහරණ ඇති සතර ධ්‍යානයන් කැමැතිසේ ලැබීම ඇත්තේ සුවසේ ලැබීම ඇත්තේ මහත්සේ ලැබීම ඇත්තේ වෙයි. ආසුවයන්ගේ ද ක්ෂය වීමෙන් ආසුව රහිත වූ අර්හත්ඵල සමාධිය ද අර්හත්ඵල ප්‍රඥව ද ඉහාත්මයෙහි මැ තෙමේ නුවණින් දැන පසක් කොට (ඵයට) පැමිණ වෙසේ.

4. අනෙකුදු අභිග සහෙකින් යුක්ත මහණ විනයධර වෙයි : ආපත්ති දැනි, අනාපත්ති දැනි, ලුහු ඇවැත් දැනි, ගරු ඇවැත් දැනි. සුත්‍ර වශයෙන් ද අනු වාඤ්ජන වශයෙන් ද විස්තර වශයෙන් ඔහු විසින් උභය ප්‍රාතිමොක්ෂය මොනොවට පුහුණු කරන ලද, මොනොවට බෙදන ලද, මොනොවට පවත්වන ලද, මොනොවට විනිශ්චය කරන ලද වෙයි. උතුම් සිත ඇසුරු කළ ඉහාත්මයෙහි සුඛවිහරණ ඇති සතර ධ්‍යානයන් කැමැතිසේ රිසිසේ නිදුකින් ලබන සුලු වෙයි, ආසුවයන් ක්ෂය වීමෙන් අනාසුව වූ අර්හත්ඵල සමාධිය ද අර්හත්ඵල ප්‍රඥව ද ඉහාත්මයෙහි මැ තෙමේ නුවණින් දැන පසක් කොට (ඵයට) පැමිණ වාස කෙරේ යයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. අපරෙහිපි සත්තභවෙහි සමන්තාගතො විනයධරො භොති : අපතතිං ජානාති, අනාපතතිං ජානාති, ලුහුකං අපතතිං ජානාති, ගරුකං අපතතිං ජානාති, අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති සෙය්‍යපීදං : එකමපි ජාතීං ද්වෙපි ජාතීයො තිස්සොපි ජාතීයො චතස්සොපි ජාතීයො පඤ්චමපි ජාතීයො දසමපි ජාතීයො විසමපි ජාතීයො නිංසමපි ජාතීයො චත්තාරිසමපි ජාතීයො පඤ්ඤාසමපි ජාතීයො ජාතීසත්තමපි ජාතීසභස්සමපි ජාතීසත්තසභස්සමපි අනෙකෙපි සංවට්ටකපෙඨ අනෙකෙපි විවට්ටකපෙඨ අනෙකෙපි සංවට්ටවිවට්ටකපෙඨ අමුත්‍රාසිං එවංභාමො එවංගොතො, එවංචණො, එවමාභාරො එවංසුබද්දකපටිසංවෙදී එවමාසුපරියතො, සො, තතො, චුතො, ඉධුපපන්නාති” ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති.

දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුඥෙන අතීක්කන්තමානුසකෙන සතො පස්සති චචමානෙ උපපජ්ජමානෙ තිනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුගතෙ යථාකමුඛපගෙ සතො පජානාති “ඉමෙ චත භොතො, සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා, වච්චදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනෝදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං උපවාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකමමසමාදනා තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තිරයං උපපන්නා, ඉමෙ වා පන භොතො, සත්තා කායසුච්චරිතෙන සමන්තාගතා, වච්චසුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනෝසුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං අනුපවාදකා සමමාදිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකමමසමාදනා තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නාති” ඉති දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුඥෙන අතීක්කන්තමානුසකෙන සතො පස්සති චචමානෙ උපපජ්ජමානෙ තිනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුගතෙ යථාකමුඛපගෙ සතො පජානාති

අසවානඤ්ච බයා අනාසවං වෙතොවිච්ඡිත්තිං පඤ්ඤා විච්ඡිත්තිං දිට්ඨං ව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

6. සත්තභවෙහි සමන්තාගතො විනයධරො සොභති : අපතතිං ජානාති, අනාපතතිං ජානාති, ලුහුකං අපතතිං ජානාති, ගරුකං අපතතිං ජානාති, සීලවා භොති-පෙ-සමාදය සිකඛති සිකඛා පදෙසු, චතුත්තං ක්කිනානං ආභිවෙතස්සිකානං දිට්ඨං ධම්මසුබවිහරානං නිකාමලාභී භොති අනිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, අසවානඤ්ච බයා අනාසවං වෙතොවි-ච්ඡිත්තිං පඤ්ඤා විච්ඡිත්තිං දිට්ඨං ව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

7. අපරෙහිපි සත්තභවෙහි සමන්තාගතො විනයධරො සොභති : අපතතිං ජානාති, අනාපතතිං ජානාති, ලුහුකං අපතතිං ජානාති, ගරුකං අපතතිං ජානාති, බහුස්සුතො භොති-පෙ-දිට්ඨියා සුපාටිපිඬා : චතුත්තං ක්කිනානං ආභිවෙතස්සිකානං දිට්ඨං ධම්මසුබවිහරානං නිකාමලාභී භොති අනිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, අසවානඤ්ච බයා අනාසවං වෙතොවි-ච්ඡිත්තිං පඤ්ඤා විච්ඡිත්තිං දිට්ඨං ව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

5. අනෙකුදු අභිග සතෙකින් යුක්ත වූ මහණ විනයධර වෙයි : ආපත්ති දැනි, අනාපත්ති දැනි, ලුහු ඇවැත් දැනි, ගරු ඇවැත් දැනි, නන් වැදුරුම් වූ පෙරැ විසූ කඳ පිළිවෙළ සිහි කෙරෙයි : ඒ මෙසේ යැ : එක් ජාතියක් ද ජාති දෙකක් ද ජාති තුණක් ද ජාති සතරක් ද ජාති පසක් ද ජාති දශයක් ද ජාති විස්සක් ද ජාති තියක් ද ජාති සතලිසක් ද ජාති පණයක් ද ජාති සියයක් ද ජාති දහසක් ද ජාති ලක්ෂයක් ද නොයෙක් නැසෙන කල්පයන් ද නොයෙක් වැඩෙන කල්පයන් ද නොයෙක් නැසෙන වැඩෙන කල්පයන් ද සිහි කෙරෙයි, “අයෝ තැන මෙබඳු නම් ඇත්තෙමි වීම්, මෙබඳු ගොත් ඇත්තෙමි වීම්, මෙබඳු පැහැ ඇත්තෙමි වීම්, මෙබඳු අහර ඇත්තෙමි වීම්, මෙබඳු සුවයක් විඳියෙමි වීම්, මෙබඳු ආයු කෙළවර කොට ඇතියෙමි වීම්, ඒ මම එයින් චූත වූයෙමි මෙහි උපන්නෙමි වෙමි, ” යි මෙසේ ආකාර සහිත වූ විස්තර සහිත වූ නන් වැදුරුම් පෙරැවූ කඳපිළිවෙළ සිහි කෙරේ.

පිරිසිදු වූ මිනිසැය ඉක්ම වූ දිවැසින්, චූත චන්තා වූ ද උපද්ධතා වූ ද ලාමක වූ ද උතුම් වූ ද මනා පැහැ ඇත්තා වූ ද නොමනා පැහැ ඇත්තා වූ ද සුගතියට පැමිණියා වූ ද දුගතියට පැමිණියා වූ ද සත්ත්වයන් දකි, කම් වූ පරිද්දෙන් මියගියා වූ සත්ත්වයන් දැනි : “ඒකාන්තයෙන් මේ හවත් සත්ත්වයෝ කායදුශ්චරිතයෙන් යුක්ත වූවාහු වාග්දුශ්චරිතයෙන් යුක්ත වූවාහු මනෝදුශ්චරිතයෙන් යුක්ත වූවාහු ආර්යොපවාද කළාහු මිසදිටු ඇත්තාහු මිසදිටුකම් සමාදන් වූවාහු කාලුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහවූ නපුරුගති ඇති විවස වැ පතිත වන නරකයට පැමිණියාහු යැ යි ද ” මේ හවත් සත්ත්වයෝ වනාහි කාය දුශ්චරිතයෙන් යුක්ත වූවාහු වාග්දුශ්චරිතයෙන් යුක්ත වූවාහු මනෝදුශ්චරිතයෙන් යුක්ත වූවාහු ආර්යොපවාද නො කළාහු මිසදිටු ඇත්තාහු සමිදිටුකම් සමාදන් වූවාහු කාලුන් මරණින් මතු යහපත් ගති ඇති සගලොවට පැමිණියාහු යැ යි ද මෙසේ පිරිසිදු වූ මිනිසැය ඉක්ම වූ දිවැසින්, චූතචන්තා වූ ද උපද්ධතා වූ ද ලාමක වූ ද උතුම් වූ ද මනා පැහැ ඇත්තා වූ ද නො මනා පැහැ ඇත්තා වූ ද සුගතියට පැමිණියා වූ ද දුගතියට පැමිණියා වූ ද සත්ත්වයන් දකි, කම්වූ පරිද්දෙන් මියගියා වූ ද සත්ත්වයන් දැනි.

ආසුවයන් ක්ෂය වීමෙන් අනාසුව වූ අර්හත්ඵලසමාධිය ද අර්හත්ඵලප්‍රඥාව ද ඉහාත්මයෙහි මැ තෙමේ නුවණින් දැන පසක් කොට (ඵයට) පැමිණ වාස කෙරේ යයි.

6. අභිග සතෙකින් යුක්ත වූ විනයධර තෙමේ හොබනේ වෙයි : ආපත්ති දැනි, අනාපත්ති දැනි, ලුහු ඇවැත් දැනි, ගරු ඇවැත් දැනි, සිල්වත් වූයේ . . . වාස කෙරෙයි. ශික්ෂාපදයන්හි සමාදන් වැ හික්මෙයි. උතුම් සිත ඇසුරු කළා වූ ඉහාත්මයෙහි සැප විහරණ ආත්තා වූ සතර ධ්‍යානයන් කැමැති සේ ලැබීම් ඇත්තේ සුවසේ ලැබීම් ඇත්තේ මහත්සේ ලැබීම් ඇත්තේ වෙයි. ආසුවයන්ගේ ද ක්ෂය වීමෙන් ආසුව රහිත වූ අර්හත් ඵලසමාධිය ද අර්හත්ඵලප්‍රඥාව ද ඉහාත්මයෙහි මැ තෙමේ නුවණින් දැන පසක් කොට (ඵයට) පැමිණ වාස කෙරේ.

7. අනෙකුදු අභිග සතෙකින් යුක්ත වූ විනයධර තෙමේ හොබනේ වෙයි : ආපත්ති දැනි, අනාපත්ති දැනි, ලුහු ඇවැත් දැනි, ගරු ඇවැත් දැනි, බොහෝ ඇසු තැන් ඇත්තේ වෙයි . . . දෘෂ්ටියෙන් මොනොවට අවබෝධ කරණ ලද්දහු වෙත්. උතුම් සිත ඇසුරු කළ ඉහාත්මයෙහි සැපවිහරණ ඇති සතර ධ්‍යානයන් කැමැති සේ ලැබීම් ඇතිසේ සුවසේ ලැබීම් ඇතිසේ මහත්සේ ලැබීම් ඇතිසේ වෙයි. ආසුවයන්ගේ ද ක්ෂය වීමෙන් ආසුව රහිත වූ අර්හත්ඵලසමාධිය ද අර්හත්ඵලප්‍රඥාව ද ඉහාත්මයෙහි මැ තෙමේ නුවණින් දැන පසක් කොට (ඵයට) පැමිණ වාස කෙරේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

8. අපරෙහිපි සත්තභවෙහි සමන්තාගතො විනයධරෙ සොහති :
 ආපතති ජානාති, අනාපතති ජානාති, ලුහුකං ආපතති ජානාති,
 ගරුකං ආපතති ජානාති, උභයානි බො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි
 විත්ථරෙන සවාගතානි හොතති සුචිහත්තානි සුපාවතනිනි සුචිච්ඡිනානි
 සුත්තසො අනුබ්බසඤ්ඤාසො, චතුත්තං ක්කානානං ආභිවේනසිකානං
 දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරනං නිකාමලාභී හොති අනිච්ඡලාභී අකසිරලාභී,
 ආසවානඤ්ච බයා අනාසවං වේතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාචිමුත්තිං දිට්ඨෙව
 ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

9. අපරෙහිපි සත්තභවෙහි සමන්තාගතො විනයධරෙ සොහති :
 ආපතති ජානාති, අනාපතති ජානාති, ලුහුකං ආපතති ජානාති,
 ගරුකං ආපතති ජානාති, අනෙකවිතිනං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති.
 සෙසස්ථිදං : එකමපි ජාතිං දොපි ජාතියො-පෙ-ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං
 අනෙකවිතිනං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති - පෙ - දිබ්බෙන චක්ඛුනා
 විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසංකෙන සත්තෙ පස්සති ච්චමානෙ උපපජ්ජ-
 මානෙ තිනෙ පණ්ණිකෙ සුචණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ
 යථාකල්මුපගෙ සත්තෙ පජානාති, ආත්මානඤ්ච බයා අනාසවං
 වේතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාචිමුත්තිං දිට්ඨෙවධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා
 සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

10. සත්ත අසඤ්ඤාමා : අස්සඤ්ඤා හොති, අභිරිකො හොති,
 අනොත්තපපි හොති, අපාසුප්පො හොති, කුසිඨො හොති, මුට්ඨස්සති
 හොති, දුප්පඤ්ඤා හොති.

11. සත්ත සඤ්ඤාමා : සඤ්ඤා හොති, හිරිමා හොති, ඔත්තපපි
 හොති, බහුසුප්පො හොති, ආරභිවිරියො හොති, උපට්ඨිතසති¹ හොති,
 පඤ්ඤාචා හොතීති.

සත්තකං නිවිසිතං.

නිසුද්දානං :

1. ආපතති ආපතතික්ඛන්ධා විනිතා සාමිච්චි ව,
 අධම්මිකා ධම්මිකා ච අනාපතති ව සත්තාහං.
2. ආතිසංසපරමානි අරුණා සමථෙන ව,
 කමමා ආමකධඤ්ඤා ච තිරියං ගණහොජනෙ.
3. සත්තාහපරමං ආදාය සමාදාය තථෙව ව,
 න හොති හොති හොති ව අධම්මධම්මිකානි ව.
4. චත්තාරො² විනයධර චතු භික්ඛු ව සොහනෙ,
 සත්ත වේව අසඤ්ඤාමා සත්ත සඤ්ඤාමොදෙසිතාති.

1. උපට්ඨිතස්සති—මජ්ඣං, සා:

2. චතුරො—මජ්ඣං,

8. අනෙකුදු අභිග සතෙකින් යුක්ත වූ විනයධර තෙමේ හොඳතේ වෙයි : ආපත්ති දැනි, අනාපත්ති දැනි, ලුහු ඇවැත් දැනි, ගරු ඇවැත් දැනි, පෙළ විසින් ද අනුවාක්ෂ්පත විසින් ද ඔහු විසින් උභය ප්‍රාතිමොක්ෂය විස්තර වශයෙන් මොනවට පුහුණු කරණ ලද්දේ මොනවට බෙදන ලද්දේ මොනවට පවත්වන ලද්දේ මොනවට විනිශ්චය කරණ ලද්දේ වෙයි, උතුම් සිත ඇසුරු කළ ඉහත්මයෙහි සැපවිහරණ ඇත්තා වූ සතර ධ්‍යානයන් කැමැති සේ ලැබීම් ඇත්තේ සුවසේ ලැබීම් ඇත්තේ මහත් සේ ලැබීම් ඇත්තේ වෙයි. ආසුවයන්ගේ ද ක්ෂය වීමෙන් ආසුව රහිත වූ අර්හත්ඵලසමාධිය ද අර්හත්ඵලප්‍රඥාව ද ඉහත්මයෙහි ම තෙමේ නුවණින් දැන පසක් කොට (එයට) පැමිණ වාස කෙරේ.

9. අනෙකුදු අභිග සතෙකින් යුක්ත වූ විනයධර තෙමේ හොඳතේ වෙයි : ආපත්ති දැනි, අනාපත්ති දැනි, ලුහු ඇවැත් දැනි, ගරු ඇවැත් දැනි, නන්වැදැරුම් වූ පෙරවිසූ කදපිළිවෙළ සිහි කෙරෙයි, ඒ මෙසේ යැ : එක් ජාතියක් ද ජාති දෙකක් ද මෙසේ ආකාර සහිත වූ විස්තර සහිත වූ නන්වැදැරුම් වූ පෙරවිසූ කදපිළිවෙළ සිහි කෙරෙයි. චුතවන උපදනා ලාමක උතුම් මනා පැහැ ඇති නොමනා පැහැ ඇති සුගතිගත වූ දුගතිගත වූ සත්ත්වයන් පිරිසිදු මිනිසැය ඉක්මැ සිටි දිවැසින් දකියි, කම් වූ පරිදි මියගියා වූ සත්ත්වයන් දැනි, ආසුවයන්ගේ ද ක්ෂය වීමෙන් ආසුවරහිත වූ අර්හත්ඵලසමාධිය ද අර්හත්ඵලප්‍රඥාව ද ඉහත්මයෙහි ම තෙමේ නුවණින් දැන පසක් කොට එයට පැමිණ වාස කෙරේ.

10. අසද්ධර්ම සතෙකි : සැදහැ නැත්තේ වෙයි, (පවට) ලජ්ජා නැත්තේ වෙයි, (පවට) බිය නැත්තේ වෙයි, අල්පශ්‍රැත වෙයි, කුසිත වෙයි, මුළා සිහි ඇත්තේ වෙයි, ප්‍රඥ නැත්තේ වේ.

11. සද්ධර්ම සතෙකි : සැදහැ ඇත්තේ වෙයි, (පවට) ලජ්ජා ඇත්තේ වෙයි, (පවට) බිය ඇත්තේ වෙයි, බහුශ්‍රැත වෙයි, රුකුළු වැර ඇත්තේ වෙයි, එළඹ සිටි සිහි ඇත්තේ වෙයි, පැණැත්තේ වේ.

සජ්තකය නිමි.

එහි නාමාවලිය :

1. ආපත්ති යැ ආපත්තිස්සකන්ධ යැ විනිතවස්තු යැ සාමීචි යැ අධම්මික යැ ධම්මික යැ අනාපත්ති යැ සත්තාහකරණිය යැ.
2. ආනිසංස යැ පරමයැ සමප ය සමග අරුණුග්ගමන යැ කම්ම යැ ආමකධඤ්ඤ යැ තිරිසං සත්තන්තර යැ, ගණභොජනයෙහි සත්ත අනුපඤ්ඤන්ති යැ,
3. සත්තාහ පරම සන්නිධි යැ කතචීවර ආදය යැ කතචීවර සමාදය යැ එසේ ම නභොති - භොති - භොති යැ අධම්මික පාතිමොක්ඛධපන යැ ධම්මික පාතිමොක්ඛධපන යැ,
4. සතර විනයධරයෝ යැ භික්ඛුසොහන සතර යැ සත්ත අසද්ධම්ම යැ සත්ත සද්ධම්ම යැයි යන මොහු දෙසන ලද්දු යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

අට්ඨකං

1. අට්ඨානිසංසෙ සමපසාමානෙන න සො භික්ඛු ආපනනියා අදස්සනෙ උක්ඛිපිතබ්බො, අට්ඨානිසංසෙ සමපසාමානෙන පරෙතමපි සඤ්ඤාය සා ආපනති දෙතෙතබ්බො, අට්ඨ යාවතනියකා, අට්ඨභාකාරෙති කුලානි දුක්ඛානි, අට්ඨ මානිකා විවරස්ස උපාදාය, අට්ඨ මානිකා කසීනස්ස උබ්භාදාය, අට්ඨ පානානි, අට්ඨති අසඤ්ඤාමෙති අනිභූතො පරියා දින්නච්ඡෙතො දෙවදත්තො ආපාසිකො තෙරසිකො කප්පට්ඨො අනෙකිච්ඡො, අට්ඨ ලොකධම්මො, අට්ඨ ගරුධම්මො, අට්ඨ පාච්ඡෙදසනීයා, අට්ඨඛිනිකො මුසාවාදො, අට්ඨ උපොසථච්ඡිකානි, අට්ඨ දුක්ඛයාසකානි, අට්ඨ තිප්පිකාවතනානි, අට්ඨ අච්ඡරියබ්බතා ධම්මො මහාසමුද්දො, අට්ඨ අච්ඡරියා අබ්බතා ධම්මො ඉමස්මිං ධම්මවිනයො, අට්ඨ අනතිරිතතා, අට්ඨ අතිරිතතා, අට්ඨමෙ අරුණ්ණග්ගමනෙ නිස්සග්ගියං හොති, අට්ඨ පාරුජිකා, අට්ඨමං චන්ද්‍රං පරිපුරෙන්නි නාසෙතබ්බො, අට්ඨමං චන්ද්‍රං පරිපුරෙන්නියා දෙසිතාපි අදෙසිතා හොති, අට්ඨවාසිකා උපසම්පදා, අට්ඨන්තං පච්චුට්ඨානබ්බං, අට්ඨන්තං ආසනං දුතබ්බං, උපාසිකා අට්ඨ වරුනි යාවති, අට්ඨගඬෙගති සමන්තාගතො භික්ඛු භික්ඛුනොවාදකො සම්මන්තිතබ්බො, අට්ඨානිසංසා විනයධරො, අට්ඨ පරමානි, නස්සපාපියසසිකා කම්මකතෙන භික්ඛුනා අට්ඨස්ස ධම්මෙස්ස සමමා වතතිතබ්බං. අට්ඨ අධම්මිකානි පානිමොක්ඛට්ඨපනානි, අට්ඨ ධම්මිකානි පානිමොක්ඛට්ඨපනානීති.

අට්ඨකං නිට්ඨිතං

නස්සද්දනං :

1. න සො භික්ඛු පරෙතමපි යාවතනියං දුසිතා, මානිකා කසීනුබ්භාදා පානා අනිභූතෙන ව.
2. ලොකධම්මො ගරුධම්මො පාච්ඡෙදසනීයා මුසාවාදො, උපොසථා ච දුක්ඛයා තිප්පිකා සමුද්දෙපි ව.
3. අබ්බතා අනතිරිතතං අතිරිතතං නිස්සග්ගියං, පාරුජිකට්ඨමං චන්ද්‍රං අදෙසිතුපසම්පදා.
4. පච්චුට්ඨානාසනස්සෙව වරං ඔවාදකෙන ව, ආනිසංසපරමානි අට්ඨ ධම්මෙස්ස වතනතා, අධම්මිකා ධම්මිකා ච අට්ඨකා සුප්පකාසිතා ති.

අෂ්ටකය

1. අනුසස් අටක් මැනැවින් දක්නු විසින් ඒ මහණ ඇවැත් නො දැක්මෙහි උබෙවුනිකම් නො කටයුතු යැ. අනුසස් අටක් දක්නු විසින් මෙරමා පිළිබඳ සැදහැයෙනු ඒ ඇවැත් දෙසිය යුතු යැ, යාවතනියක ආපත්ති අටෙකැ. අට අයුරෙකින් කුලදුෂණය කෙරෙයි, සිවුරු ඉපදවීම පිණිස මානිකා අටෙකැ, කඩිනය ඉදිරිම පිණිස මානිකා අටෙකැ, පානිය වර්ග අටෙකැ, නො දහැම් කරුණු අටෙකින් මඩනා ලද හාත්පසින් මඩනාලද සිත් ඇති දෙවදත් අපායෙහි උපදනේ වෙයි, නිරිසක් වෙයි, කල්පස්ථායී වෙයි, පිළියම් නො කළ හැකියේ ද වේ, ලෝකධර්ම අටෙකැ, ගරුධර්ම අටෙකැ, පිළිදෙස්නි ඇවැත් අටෙකැ, මුසාවාදය අඩග අටෙකින් සමන්වාගත යැ, උපොස්ථභග අටෙකැ, දුක්ඛයාභග අටෙකැ. තීර්ථකවත් අටෙකැ, මහමුහුදෙහි ආශ්වයම් අද්භූතධර්ම අටෙකැ, මේ සස්තෙහි ආශ්වයම් අද්භූතධර්ම අටෙකැ, නො අයිරිත් අටෙකැ. අයිරිත් අටෙකැ, අටවැනි අරුණ නැඟීමෙහිලා නිසඟි වෙයි, පරිච්ඡි අටෙකැ. අටවැනි කරුණ සපුරණ මෙහෙණ (ලිඛිතනාසනායෙන්) නැසිය යුත්ති යැ. අටවැනි කරුණ සපුරණ මෙහෙණ විසින් (ඇවැත්) දෙසන ලද නමුදු නො දෙසන ලද වෙයි, (මෙහෙණන්ගේ) උපසපුච්ඡ අට්ඨවාචිකා නමු, (බොජුන්හලා මෙහෙණන්) අටදෙනකුත් පිළිබඳ වැ හුනස්තෙන් නැඟී සිටිය යුතුයි, අටදෙනකුත්භට අසුන් දිය යුතුයි, (විසාඛා) උවැසි වර අටක් යදියි, අටහින් යුත් මහණ භික්ඛුනොවාදක යැයි සම්මත කටයුතුයි, විනයධරයා කෙරෙහි අනුසස් අටෙකැ. පරම අටෙකැ. තස්සපා-පියාසිකා කර්මය කරණ ලද මහණහු විසින් දහම් අටෙකින් මැනැවින් පැවැතිය යුතුය, නො දහැම් පාමොක් තැබීම අටෙකැ, දහැම් පාමොක් තැබීම අටෙකි.

අෂ්ටකය නිමි.

එහි නාමාවලිය :

1. “න සො භික්ඛු” යනාදියෙහි දැක්වෙන අනුසස් යැ “පරෙසම්පි” යනාදියෙහි දැක්වෙන අනුසස් යැ යාවතනියක යැ කුලදුෂණ යැ (විවරොත්පාදනයෙහි) මානිකා යැ කඩිනොද්ධාරයෙහි මානිකා යැ පානිය යැ “අභිභූත” පදය ඇතුළත් කරුණු යැ,
2. ලොකධර්ම යැ ගරුධර්ම යැ පිළිදෙස්නි යැ මුසාවාදභග යැ උපොසථභග යැ දුක්ඛයාභග යැ තීර්ථකවත් යැ සස්තෙහි අද්භූතධර්ම අට යැ මුහුදෙහිදු අද්භූත ධර්ම අට යැ,
3. අතිරික්ත යැ අනතිරික්ත යැ නිසඟි යැ පරිච්ඡි යැ අටවැනි වස්තු යැ අදෙසිනා-පත්ති යැ අට්ඨවාචිකා උපසම්පද යැ,
4. පච්චුට්ඨාන යැ අස්න යැ භික්ඛුනොවාද කය සමග වර යැ (විනයධර) අනුසස් යැ පරම යැ අට කරුණෙහි සම්මාවන්තනා යැ නො දහැම් පාමොක් තැබීම යැ දහැම් පාමොක් තැබීම යැයි අෂ්ටකයෝ මැනැවින් වදාරණ ලදහු යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

නවකං

1. නව ආභාතවච්ඡුති, නව ආභාතපරිච්ඡිනසා, නව චිතීතවච්ඡුති, නව පඨමාපතතිකා, නවති සංඝේසා භිජ්ජති, නව පඤ්ඤානිකාපනානි, නවමංසෙති දුක්ඛං, නව පාතීමොක්ඛාද්දෙසා, නව පරමානි, නව තණ්හාමූලකා ධම්මා, නවවිධමානා, නව විවරුනි අභිධංගබ්බානි, නව විවරුනි න විකප්පෙතබ්බානි, දීඝසො නව විදජ්ජියො සුගතවිදජ්ජියා, නව අධම්මිකානි දුනානි, නව අධම්මිකා පරිග්ගහා, නව අධම්මිකා පරිගොභා, තීණී ධම්මිකානි දුනානි, තයො ධම්මිකා පරිග්ගහා, තයො ධම්මිකා පරිගොභා, නව අධම්මිකා සඤ්ඤාතතිසො¹, නව ධම්මිකා සඤ්ඤාතතිසො¹, අධම්මකමෙම ඤෙ නවකානි, ධම්මකමෙම ඤෙ නවකානි, නව අධම්මිකානි පාතීමොක්ඛධර්මපනානි, නව ධම්මකානි පාතීමොක්ඛධර්මපනානිති.

නවකං නිවසිතං.

තස්සුද්දනං :

1. ආභාතවච්ඡු විනයො චිතීතා පඨමෙන ව,
භිජ්ජති ව පඤ්ඤානිකා මංසුද්දෙසපරමානි ව.
2. තණ්හා මානා අභිධංගා විකප්පෙ ව විදජ්ජියො,
දුනා පරිග්ගහා භොභා තීව්ඨා පුන ධම්මිකා.
3. අධම්ම ධම්ම සඤ්ඤාතති² දුචෙ ඤෙ නවකානි ව,
පාතීමොක්ඛධර්මපනානි අධම්මධම්මිකානි වාති.

දසකං

1 දස ආභාතවච්ඡුති, දස ආභාත පරිච්ඡිනසා,³ දස චිතීතවච්ඡුති, දසවච්ඡුකා ඕව්ඡාදිට්ඨි, දසවච්ඡුකා සම්මාදිට්ඨි, දස අනන්තරානිකා දිට්ඨි, දස ඕව්ඡාතතා, දස සම්මතතා, දස අකුසල්කම්මපථා, දස කුසල් කම්මපථා, දස අධම්මිකා සලාකගාහා, දස ධම්මිකා සලාකගාහා, සාමණේරුනං දස සික්ඛාපදානි, දසහඬෙහති සමන්තාගතො සාමණේරො නාසෙතබ්බො.

2. දසහඬෙහති සමන්තාගතො විනයධරො බාලොඤ්ච සංඛං ගච්ඡති: අත්තනො භාසපරිසන්තං න උග්ගණ්හාති, පරස්ස භාස-පරිසන්තං න උග්ගණ්හාති, අත්තනො භාසපරිසන්තං අනුග්ගහෙත්වා පරස්ස භාසපරිසන්තං අනුග්ගහෙත්වා අධම්මෙත කාරෙති. අපරිඤ්ඤාය, ආපතතිං න ජානාති, ආපතතිසා මූලං න ජානාති, ආපතති සමුදයං න ජානාති, ආපතති නිරෝධං න ජානාති, ආපතති නිරෝධගාමිති පරිපදං න ජානාති.

1. පඤ්ඤාතතිසො—සිමු. 1, 2,

2. පඤ්ඤාතති—සිමු 1 2,

3. දස ආභාතවච්ඡුපරිච්ඡිනසා—සිමු. 2

නවකය

1. ආසාතවස්තු නවයෙකු, ආසාතපටිවිනය නවයෙකු, විනීතවස්තු නවයෙකු, පශ්ඨාපත්තිකාපත්ති නවයෙකු, නවදෙනාකුත් කරණ කොට සභිසයා බිඳෙයි, ප්‍රණීත භොජන නවයෙකු, නවවිධ මාංසයන් කරණ කොට ගෙණ දුකුළා වෙයි, පාමොක් උදෙසීම නවයෙකු, පරම නවයෙකු, තෘෂ්ණාමූලක ධර්ම නවයෙකු, මානසෝ නවවැදූරුම් වෙති, ඉටියුතු වීර නවයෙකු, නො විකපිය යුතු සිවුරු නවයෙකු, සුගත් වියතින් දිගින් නව වියතෙකු, නො දෑහැමි දන් නවයෙකු, නො දෑහැමි පිළිගැණුම් නවයෙකු, නො දෑහැමි පරිභොග නවයෙකු, දෑහැමි දන් තුණෙකු, දෑහැමි පිළිගැණුම් තුණෙකු, දෑහැමි පරිභොග තුණෙකු, නො දෑහැමි හැඟවීම් නවයෙකු, දෑහැමි හැඟවීම් නවයෙකු, නො දෑහැමි කම්හි නවක දෙකෙකු, දෑහැමි කම්හි නවක දෙකෙකු, නො දෑහැමි පාමොක් තැබීම් නවයෙකු, දෑහැමි පාමොක් තැබීම් නවයෙකි.

නවකය නිමි.

එහි නාමාවලිය :

1. ආසාත වස්තු යැ ආසාත පටිවිනය යැ විනීතවස්තු යැ පශ්ඨාපත්තිකය සමග සභිසහෙද යැ ප්‍රණීතභොජන යැ මංස යැ පාතිමොක්ඛද්වේදය යැ පරම යැ.

2. තෘෂ්ණාමූලකධර්ම යැ මාන යැ වීර යැ අධිවයාන යැ විකල්පන යැ නව වියත යැ දන යැ පටිග්ගහ යැ පරිභොග යැ ත්‍රිවිධදන යැ.

3. අධම්මසඤ්ඤත්ති යැ ධම්මසඤ්ඤත්ති යැ අධර්මකර්ම යැ ධර්මකර්ම යැ නො දෑහැමි පාමොක් තැබීම් යැ දෑහැමි පාමොක් තැබීම් යැයි නවකයෝ වෙත්.

දශකය

1. ආසාතවස්තු දශයෙකු, ආසාත ප්‍රතිවිනය දශයෙකු, විනීත වස්තු දශයෙකු, දශවස්තුක මිථ්‍යාදෘෂ්ටිහ්‍යු යැ, දශවස්තුක සමාග්දෘෂ්ටිහ්‍යු යැ, දශ අන්තග්‍රාහික දෘෂ්ටිහ්‍යු යැ, මිච්ඡත්ත දශයෙකු, සම්මත්ත දශයෙකු, අකුශලකර්මපථ දශයෙකු, කුශල කර්මපථ දශයෙකු, නො දෑහැමි ලභගැන්වීම් දශයෙකු, දෑහැමි ලභගැන්වීම් දශයෙකු. හෙරණුත් පිළිබඳ සිකපද දශයෙකු, අභිග දසයෙකින් යුත් හෙරණ නැසිය යුතු වේ.

2. අභිග දශයෙකින් යුක්තවූ විනයධර තෙමේ බාලයෙකුයි මැ ගණනට යෙයි : තමා පිළිබඳ කථාවසානය නො උගනීයි, පරා පිළිබඳ කථාවසානය නො උගනීයි, තමාගේ කථාවසානයෙහි ගතයුතු තෙසුල නො ඉගෙන, පරාගේ කථාවසානයෙහි ගතයුතු තෙසුල නො ඉගෙන, නො දෑහැමින් විනිශ්චය කරවයි, ප්‍රතිඥ නො කිරීමෙන් විනිශ්චය කරවයි, ඇවැත නො දනීයි, ආපත්තිමූලය නො දනීයි, ආපත්තිසමුදය නො දනීයි, ආපත්ති නිරෝධය නො දනීයි, ආපත්තිනිරෝධගාමිනී පටිපදාව නො දනී.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

දසහඬෙහි සමන්තාගතො විනයධරෙ පණ්ණිනොකෙව සඬං ගව්ඡති : අතතනො හාසපරියන්තං උග්ගණ්ණාති, පරස්ස හාසපරියන්තං උග්ගණ්ණාති, අතතනො හාසපරියන්තං උග්ගහෙකො පරස්ස හාසපරියන්තං උග්ගහෙකො ධම්මෙහ කාරෙති පටිඤ්ඤාය, ආපත්තිං ජානාති, ආපත්තිං මූලං ජානාති, ආපත්තිසමුදයං ජානාති, ආපත්ති නිරෝධං ජානාති, ආපත්තිනිරෝධගාමිනිපටිපදං ජානාති.

3. අපරෙතිපි දසහඬෙහි සමන්තාගතො විනයධරෙ බාලොකෙව සඬං ගව්ඡති : අධිකරණං න ජානාති, අධිකරණස්ස මූලං න ජානාති, අධිකරණසමුදයං න ජානාති, අධිකරණනිරෝධං න ජානාති, අධිකරණනිරෝධගාමිනිපටිපදං න ජානාති, චජ්ඣං න ජානාති, නිදානං න ජානාති, පඤ්ඤාතති න ජානාති, අනුපඤ්ඤාතති න ජානාති, අනුසංකී-වචනපථං න ජානාති.

දසහඬෙහි සමන්තාගතො විනයධරෙ පණ්ණිනොකෙව සඬං ගව්ඡති : අධිකරණං ජානාති, අධිකරණස්ස මූලං ජානාති, අධිකරණසමුදයං ජානාති, අධිකරණනිරෝධං ජානාති, අධිකරණනිරෝධ ගාමිනි පටිපදං ජානාති, චජ්ඣං ජානාති, නිදානං ජානාති, පඤ්ඤාතති ජානාති, අනුපඤ්ඤාතති ජානාති, අනුසංකීවචනපථං ජානාති.

4. අපරෙතිපි දසහඬෙහි සමන්තාගතො විනයධරෙ බාලොකෙව සඬං ගව්ඡති : ඤාතති න ජානාති, ඤාතතියා කරණං න ජානාති, න පුබ්බකුසලො හොති, න අපරකුසලො හොති, අකාලඤ්ඤා ච හොති, ආපත්තානාපත්තිං න ජානාති, ලහුකගරුකං ආපත්තිං න ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපත්තිං න ජානාති, දුට්ඨලොදුට්ඨලං ආපත්තිං න ජානාති, ආචරියපරමපරා බො පනස්ස න සුග්ගතිතා හොති න සුමනසිකතා න සුපඨාටිතා.

දසහඬෙහි සමන්තාගතො විනයධරෙ පණ්ණිනොකෙව සඬං ගව්ඡති : ඤාතති ජානාති, ඤාතතියා කරණං ජානාති, පුබ්බකුසලො හොති, අපරකුසලො හොති, කාලඤ්ඤා ච හොති, ආපත්තානාපත්තිං ජානාති, ලහුකගරුකං ආපත්තිං ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපත්තිං ජානාති, දුට්ඨලොදුට්ඨලං ආපත්තිං ජානාති, ආචරියපරමපරා බො පනස්ස සුග්ගතිතා හොති සුමනසිකතා සුපඨාටිතා.

5. අපරෙතිපි දසහඬෙහි සමන්තාගතො විනයධරෙ බාලොකෙව සඬං ගව්ඡති : ආපත්තානාපත්තිං න ජානාති, ලහුකගරුකං ආපත්තිං න ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපත්තිං න ජානාති, දුට්ඨලොදුට්ඨලං ආපත්තිං න ජානාති, උග්ගාති බො පනස්ස පාතිමොක්ඛාති විජාරොන න ස්වාගතාති හොනති න සුවිහත්තාති න සුපච්චතීති න සුවිච්චිතීති සුත්තස්ස අනුබ්බංඝානස්ස, ආපත්තානාපත්තිං න ජානාති, ලහුකගරුකං ආපත්තිං න ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපත්තිං න ජානාති, දුට්ඨලොදුට්ඨලං ආපත්තිං න ජානාති, අධිකරණෙ ච න විච්චිතකුසලො හොති.

දසහඬෙහි සමන්තාගතො විනයධරෙ පණ්ණිනොකෙව සඬං ගව්ඡති : ආපත්තානාපත්තිං ජානාති, ලහුකගරුකං ආපත්තිං ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපත්තිං ජානාති, දුට්ඨලොදුට්ඨලං ආපත්තිං ජානාති, උග්ගාති බො පනස්ස පාතිමොක්ඛාති විජාරොන ස්වාගතාති

අභිග දශයෙකින් යුක්ත වූ විනයධර තෙමේ පණ්ඩිතයෙකැයි මැ ගණනට යෙයි : තමා පිළිබඳ කථාවසානය උගණ්ඩි, පරා පිළිබඳ කථාවසානය උගණ්ඩි, තමාගේ කථාවසානය ඉගෙණ පරාගේ කථාවසානය ඉගෙණ දැනුමින් විනිශ්චය කරවයි, ප්‍රතිඥ වෙන් යුතුව විනිශ්චය කරවයි, ඇවැත් දනියි, ආපත්තිමූලය දනියි, ආපත්තිසමුදය දනියි, ආපත්තිනිරෝධය දනියි, ආපත්තිනිරෝධගාමිනීපටිපදාව දනී.

3. අනෙකුදු අභිග දශයෙකින් යුක්ත වූ විනයධර තෙමේ බාලයෙකැයි මැ ගණනට යෙයි : අධිකරණය නො දනියි, අධිකරණ මූලය නො දනියි, අධිකරණ සමුදය නො දනියි, අධිකරණ නිරෝධය නො දනියි, අධිකරණ නිරෝධගාමිනීපටිපදාව නො දනියි, වස්තුව නො දනියි, නිදනය නො දනියි, ප්‍රඥප්තිය නො දනියි, අනුප්‍රඥප්තිය නො දනියි, කථාමාර්ගය නො දනී.

අභිග දශයෙකින් යුක්ත වූ විනයධර තෙමේ පණ්ඩිතයෙකැයි මැ ගණනට යෙයි : අධිකරණය දනියි, අධිකරණ මූලය දනියි, අධිකරණ සමුදය දනියි, අධිකරණ නිරෝධය දනියි, අධිකරණ නිරෝධ ගාමිනී පටිපදාව දනියි, වස්තුව දනියි, නිදනය දනියි, ප්‍රඥප්තිය දනියි, අනුප්‍රඥප්තිය දනියි, කථාමාර්ගය දනී.

4. අනෙකුදු අභිග දශයෙකින් යුක්ත වූ විනයධරතෙමේ බාලයෙකැයි මැ ගණනට යෙයි : ඤාත්තිය නො දනියි, ඤාත්තිකරණය නො දනියි, පළමු වැ කියයුත්තෙහි දක්ෂ නො වෙයි, පසු වැ කියයුත්තෙහි දක්ෂ නො වෙයි, සුදුසු කල් නො දන්නේත් වෙයි, ඇවැත් නො ඇවැත් නො දනියි, ලුහු ගුරු ඇවැත් නො දනියි, සාවසෙස අනවසෙස ඇවැත් නො දනියි, තුළල් නො තුළල් ඇවැත් නො දනියි, ඔහු විසින් ආවායඝී පරම්පරාව මොනවට නො ඉගෙණගන්නා ලද මොනවට නො මෙනෙහි කරණලද මොනවට නො විමසන ලද වේ.

අභිග දශයෙකින් යුක්තවූ විනයධරතෙමේ පණ්ඩිතයෙකැයි මැ ගණනට යෙයි : ඤාත්තිය දනියි, ඤාත්තිකරණය දනියි, පළමු වැ කිය යුත්තෙහි දක්ෂ වෙයි, පසු වැ කිය යුත්තෙහි දක්ෂ වෙයි, සුදුසු කල් දන්නේත් වෙයි, ඇවැත් නො ඇවැත් දනියි, ලුහුගුරු ඇවැත් දනියි, සාවසෙස අනවසෙස ඇවැත් දනියි, තුළල් නොතුළල් ඇවැත් දනියි, ඔහු විසින් ආවායඝී පරම්පරාව මොනවට ඉගෙණගන්නාලද මොනවට මෙනෙහි කරණලද මොනවට විමසනලද වේ.

5. අනෙකුදු අභිග දශයෙකින් යුක්ත වූ විනයධරතෙමේ බාලයෙකැයි මැ ගණනට යෙයි : ඇවැත් නො ඇවැත් නො දනියි, ලුහුගුරු ඇවැත් නො දනියි, සාවසෙස අනවසෙස ඇවැත් නො දනියි, තුළල් නොතුළල් ඇවැත් නො දනියි, පෙළ විසිනුදු අනුවාඤ්ජන විසිනුදු ඔහු විසින් විස්තර වශයෙන් උභය ප්‍රාතිමොක්ෂය මොනවට පුහුණු නො කරණලද මොනවට නො බෙදන ලද මොනවට නො පවත්වන ලද මොනවට විනිශ්චය නො කරණ ලද වෙයි, ඇවැත් නො ඇවැත් නො දනියි, ලුහුගුරු ඇවැත් නො දනියි, සාවසෙස අනව සෙස ඇවැත් නො දනියි, තුළල් නොතුළල් ඇවැත් නො දනියි, අධිරකණයෙහිද විනිශ්චය කුශල වූයේ නො වේ.

අභිග දශයෙකින් යුක්තවූ විනයධර තෙමේ පණ්ඩිතයෙකැයි මැ ගණනට යෙයි : ඇවැත් නො ඇවැත් දනියි, ලුහුගුරු ඇවැත් දනියි, සාවසෙස අනවසෙස ඇවැත් දනියි, තුළල් නො තුළල් ඇවැත් දනියි, පෙළ විසිනුදු අනුවාඤ්ජන විසිනුදු ඔහු විසින් විස්තර

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

වශයෙන් උභය ප්‍රාතිමොක්ෂය මොනවට පුහුණු කරණ ලද මොනවට බෙදනලද මොනවට පවත්වන ලද මොනවට විනිශ්චය කරණලද වෙයි, ඇවැත් නො ඇවැත් දනියි, ලුහුගරු ඇවැත් දනියි, සාවසෙස අනවසෙස ඇවැත් දනියි, තුළුල් නො තුළුල් ඇවැත් දනියි, අධිකරණයෙහිද විනිශ්චය කුශලවුයේ වේ.

6. අභිග දශයෙකින් යුත් මහණනෙමේ උබ්බාහිකාවට සම්මත කළ යුත්තේ යි, කරුණු දශයක් පිණිස භාග්‍යවතුන් වසින් සච්චනට සිකපද පණවන ලදී, රජහුගේ ඇතො-
වුරට පිවිසීමෙහි ආදීනව දශයෙකැ, දනවස්තු දශයෙකැ, රත්න දශයෙකැ, දශවර්ගික
භික්ෂුසඨසයා යැ, දශවර්ගික ගණයා විසින් උපසපත් කළයුතුයැ, පාංශුකුල දශයෙකැ,
සිවුරු බැටිම් දශයෙකැ, අතිරෙක විවරයක් දසදිනක් පරම කොට ඇති කාලයක් දරිය
යුතුයි, සුකුරු දශයෙකැ, ස්ත්‍රිහු දශදෙනෙකැ, භාය්‍යාවෝ දශ දෙනෙකැ, වියල් පුරයෙහි
දශවස්තුවක් දක්වත්.

නො වැන්දයුතු පුද්ගලයෝ දශදෙනෙකි, ආත්‍රොශ වස්තු දශයකි. දශ ආකාරයකින්
පෙහෙසුන් එලවයි, සෙනසුන් දශයෙකැ, වරදශයක් ඉල්ලූහ, නො දහැමි පාමොක්
තැබීම් දශයෙකැ, දහැමි පාමොක් තැබීම් දශයෙකැ, හුළුකැන් පිළිබඳ අනුසස් දශයෙකැ
අකැපමස් දශයෙකැ, පරම දශයෙකැ, වාක්ත වූ ප්‍රතිබල වූ දසවස් ඇති මහණහු විසින්
පැවිදි කළ යුතුයැ, උපසපත් කළ යුතුයැ, නිස දියයුතුයැ, හෙරණකු ලවා උවටැන් කරවිය
යුතුය. වාක්තවූ ප්‍රතිබල වූ දසවස් ඇති මෙහෙණ විසින් පැවිදි කළ යුතුය, උපසපත්
කළ යුතුයැ, නිසදියයුතුයැ, හෙරණියක ලවා උවටැන් කරවිය යුතුයි. වාක්ත වූ ප්‍රතිබල වූ
දසවස් ඇති මෙහෙණ විසින් උපසපත් කිරීමේ සම්මුතිය ඉවසිය යුතුයැ, පිරිමින් අතරට
ගියාවූ දසවස් ඇත්තියට සික්ඛා සම්මුතිය දියයුතුයි.

දශකය නිමි.

එහි නාමාවලිය :

1. ආඝාතයැ ආඝාතපට්ඨනය යැ විනීතවස්තු යැ මිච්ඡාදිට්ඨි යැ සම්මාදිට්ඨි යැ
අන්තග්ගාහික දිට්ඨි යැ මිච්ඡන්ත යැ සම්මන්ත යැ අකුසල යැ කුසල යැ,

2. අධම්මිකසලාකගාහ යැ ධම්මිකසලාකගාහ යැ හෙරණසික යැ නාසනා යැ
භාසපරියන්ත යැ අධිකරණ යැ ඤාත්ති යැ ලහුක යැ,

3. ලහුගරු ඇවැත් යන මොවුන් ද අකුසලය ද කුසලය ද දනිවු. උබ්බාහිකා යැ
සික්ඛාපද පඤ්ඤාත්ති යැ රාජන්තෙපුර යැ ආදීනව යැ දනවස්තුහු යැ,

4. රත්න යැ දසවග්ග යැ එසේම උපසම්පද යැ පංසුකුල යැ විවරධාරණ යැ දසාහ-
පරම යැ සුක්ක යැ ස්ත්‍රිහු යැ,

5. හරියා යැ දශවස්තු යැ අවන්දිය හා ආත්‍රොශ යැ පෙහෙසුන් එළවීම යැ
සෙනාසන යැ වර යැ නො දහැමි පාමොක් තැබීම් යැ,

6. දහැමි පාමොක් තැබීම් යැ යාගු යැ අකැප මාංස යැ පරම යැ දසවස් ඇති භික්ෂු යැ
භික්ෂුණි යැ වූටියාපන යැ ගිගීගත යැ යන මේ දශකයෝ ද මැනවින් පවසන ලදහ.

එකාදසකං.

1. එකාදස පුග්ගලා අනුපසම්පන්නා න උපසම්පාදෙනබ්බා උපසම්පන්නා නාසෙතබ්බා, එකාදස පාදකා අකප්පියා, එකාදස පත්තා අකප්පියා, එකාදස විවරානී අකප්පියානි, එකාදස යාවනතියකා භික්ඛුනීනං, එකාදස අනාරාසිකා ධම්මා පුච්ඡිතබ්බා, එකාදස විවරුනි අඛිට්ඨාතබ්බානි, එකාදස විවරානි න විකප්පෙතබ්බානි, එකාදස අරුණුග්ගමනෙ නිසංගගිං හොති, එකාදස ගණ්ඨිකා කප්පියා, එකාදස විරා¹ කප්පියා, එකාදස පඨවියො අකප්පියා. එකාදස පඨවියො කප්පියා, එකාදස නිසංගපටිපසංගද්ධියො, එකාදස පුග්ගලා අවජ්ඣො, එකාදස පරමානි, එකාදස වරානි යාපිංසු, එකාදස සීමාදෙසා, අකෙකාසකපරිභාසකො පුග්ගලො එකාදස ආදීනවා පාවිකබ්බා.

2. මෙත්තාය වෙතො විමුක්තියා ආසෙවිතාය භාවිතාය බහුලීකතාය යානීකතාය චක්ඛුකතාය අනුට්ඨිතාය පරිවිතාය සුසමාරද්ධාය එකාදසානිසංසා පාවිකබ්බා: සුඛං සුපතී, සුඛං පටිබුජ්ඣති, න පාපකං සුපිනං පසාති, මනුස්සානං පියො හොති, අමනුස්සානං පියො හොති, දෙවතා රක්ඛන්ති, නාසංග අග්ගි වා විසං වා සත්ථං වා කම්මති, තුවටං විතතං සමාධියති, මුඛවණ්ණො විපපසිදති, අසමුද්දෙහා කාලං කරොති, උතතරිං අපාරිවිජ්ඣන්තො බුහමලොකුපගො හොති. මෙත්තාය වෙතො විමුක්තියා ආසෙවිතාය භාවිතාය බහුලීකතාය යානීකතාය චක්ඛුකතාය අනුට්ඨිතාය පරිවිතාය සුසමාරද්ධාය ඉමෙ එකාදසානිසංසා පාවිකබ්බාති.

එකාදසකං නිමිතිං.

තස්සද්දනං :

1. නාසෙතබ්බා² පාදකා ච පත්තා ච විවරානි ච, තතියා පුච්ඡිතබ්බා ච අඛිට්ඨාන විකප්පනා.
2. අරුණං ගණ්ඨිකා විරා¹ අකප්පියා ච කප්පියා, නිසංගා චක්ඛුසො වෙච පරමානි වරුනි ච; සීමාදෙසා ච අකෙකාසා මෙත්තායෙකාදසා කතාති.

එකුත්තරිකං නිමිතිං.

තස්සද්දනං :

1. එකකා ච දුකා වෙච තීකා ච චතු පඤ්චකා, ඡ සත්තට්ඨ නවකා ච දස එකාදසානි ච.
2. හිතාය සබ්බසත්තානං ඤාතඛමෙමන තාදිනා එකුත්තරිකා විමලා මහාවිරෙන දෙසිතාති.

1. විරා - මජ්ඣං, විටා - සූරා.

2. නාසෙතබ්බො - සීල 2.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එකාදගකය

1. අනුපසපත් වූ එකොළොස් පුද්ගලයෝ උපසපත් නො කටයුත්තාහ, උපසපත් වුවහු (ලිඛිතායනායෙන්) නැසිය යුත්තාහ, අකැප පාදුකා එකොළොසෙකැ, අකැප පාත්‍ර එකොළොසෙකැ, අකැප සිවුරු එකොළොසෙකැ, හික්ෂුණින් පිළිබඳ යාවතනියක එකොළොසෙකැ, විවාළ යුතු අන්තරායකරධර්ම එකොළොසෙකැ, ඉටිය යුතු සිවුරු එකොළොසෙකැ, විකපුත් නො කටයුතු සිවුරු එකොළොසෙකැ, එකොළොස්වන අරුණු නැගීමෙහි නිසගි වෙයි, කප්පිය ගණ්ඨිත්‍ර එකොළොසෙකැ, කැප වීඨ එකොළොසෙකැ. අකැප පොළෝ එකොළොසෙකැ, කැප පොළෝ එකොළොසෙකැ, නිස සන්භිඳුච්චි එකොළොසෙකැ, නො වැන්දියුතු පුද්ගලයෝ එකොළොස් දෙනෙකැ, පරම එකොළොසෙකැ, වර එකොළොසක් ඉල්වුහ. සීමාදෝෂ එකොළොසෙකැ, ආක්‍රොශ පරිභව කරණ පුද්ගලයා කෙරෙහි එකොළොස් ආදීනව කෙනෙක් කැමැති විය යුත්තාහ.

2. සෙවුනා ලද වඩනා ලද බහුල වශයෙන් කරණ ලද යානයක් මෙන් කරණ ලද පිහිටක් මෙන් කරණ ලද නැවැත නැවැත් උපදවන ලද හැම ලෙසින් පුහුණු කරණ ලද මොනවට පටන් ගන්නා ලද තේත්‍රිවෙනොවිමුක්තිය පිළිබඳ අනුසස් එකොළොසක් කැමැති විය යුතු යැ : සුවසේ නිදයි සුවසේ පුබුදියි, නපුරු සිහින නොදකියි, මනුෂ්‍යයන්ට ප්‍රිය වෙයි, අමනුෂ්‍යයන්ට ප්‍රිය වෙයි, දෙවියෝ රකිති, ඔහුගේ සිරුරට ගිනි හෝ විෂ හෝ සැත් හෝ නොවැදියි, සිත වහා එකඟ වෙයි, මුවපැහැය වෙසෙසින් පහත් වෙයි, නු මුළු වැ කල්‍යාය කෙරෙයි, මත්තෙහි රහත්වන්නට නොහැකි වූ යේ බඹලොව උපදියි, සෙවුනා ලද වඩනාලද බහුල වශයෙන් කරණ ලද යානයක් මෙන් කරණ ලද පිහිටක් මෙන් කරණ ලද නැවැත නැවැත් උපදවන ලද හැම ලෙසින් පුහුණු කරණ ලද මොනවට පටන් ගන්නා ලද තේත්‍රිවෙනොවිමුක්තිය පිළිබඳ මේ අනුසස් එකොළොස කැමැති විය යුතුයි.

එකාදගකය නිමි.

එහි නාමාවලිය :

1. නාසෙනබ්බ යැ පාදුකා යැ පාත්‍ර යැ, විවර යැ යාවතනියක යැ පුච්ඡිතබ්බ යැ අධිට්ඨාන යැ විකප්පන යැ.

2. අරුණුගමන යැ ගණ්ඨිකා යැ වීඨ යැ අකප්පිය කප්පිය පඨවි යැ නිස්සය ය අවන්දිය යැ පරම යැ වර යැ සීමාදොස යැ අක්කොසක යැ මෙන්තාවෙනොවිමුක්ති එකාදසානිසංස යැ යි (මොහු) නම් කරණ ලදහ.

එකුත්තරිකය නිමි.

එහි නාමාවලිය :

1. එකක යැ දුක යැ තික යැ වතුක්ක යැ පඤ්චක යැ ඡක්ක යැ සත්තක යැ අට්ඨක යැ නවක යැ දසක යැ එකාදසක යැයි,

2. අවබොධ කළ දහම් ඇති තාදී ගුණයෙන් යුත් මහාවීර සර්වඥයන් වහන්සේ විසින් හැම සත්තට හිත පිණිස නිර්මල එකුත්තරිකය දෙසන ලදී.

උපොසථාදි පුවජා වික්‍යාජ්ජනා

පුවජා

1. උපොසථකමමස්ස කො ආදි, කිං මජ්ඣේ, කිං පරිඥොසංඝං. පචාරණස්ස කමමස්ස කො ආදි, කිං මජ්ඣේ, කිං පරිඥොසංඝං. තජ්ජනීයකමමස්ස කො ආදි, කිං මජ්ඣේ, කිං පරිඥොසංඝං, නීයස්සකමමස්ස -පෙ- පබ්බාජනීයකමමස්ස -පෙ- පටිසාරණීයකමමස්ස -පෙ- උකෙඛපනීයකමමස්ස -පෙ- පරිවාසදානස්ස -පෙ- මූලාය පටිකස්සනාය -පෙ- මානත්තදානස්ස -පෙ- අබ්භානස්ස -පෙ- උප- සමපදකමමස්ස කො ආදි, කිං මජ්ඣේ, කිං පරිඥොසංඝං.

2. තජ්ජනීයකමමස්ස පටිපාසස්සද්ධියා කො ආදි, කිං මජ්ඣේ, කිං පරිඥොසංඝං, නීයස්සකමමස්ස පටිපාසස්සද්ධියා -පෙ- පබ්බාජනීයකමමස්ස පටිපාසස්සද්ධියා -පෙ- පටිසාරණීයකමමස්ස පටිපාසස්සද්ධියා -පෙ- උකෙඛපනීයකමමස්ස පටිපාසස්සද්ධියා කො ආදි, කිං මජ්ඣේ, කිං පරිඥොසංඝං.

3. සතිවිනගස්ස කො ආදි, කිං මජ්ඣේ, කිං පරිඥොසංඝං. අමුලහවීනගස්ස -පෙ- තස්සපාපියංසිකාය -පෙ- තිණවත්ථාරකස්ස -පෙ- භික්ඛුනොවාදකසමුත්තියා -පෙ- තිච්චරෙන අවිප්පවාසසමුත්තියා -පෙ- සත්ථසමුත්තියා -පෙ- රූපිමජ්ඣිකසමුත්තියා -පෙ- සාපිගගාභාපක සමුත්තියා -පෙ- පත්තගාභාපකසමුත්තියා -පෙ- දණ්ඩසමුත්තියා -පෙ- සිකකාසමුත්තියා -පෙ- දණ්ඩසිකකාසමුත්තියා කො ආදි, කිං මජ්ඣේ, කිං පරිඥොසංඝං.

පුවජා නිබ්බිනා

වික්‍යාජ්ජනා

1. උපොසථකමමස්ස කො ආදි, කිං මජ්ඣේ, කිං පරිඥොසංඝානන්ති : උපොසථකමමස්ස සංමග්ගි ආදි, කිරියා මජ්ඣේ, නිට්ඨානං පරිඥොසංඝං.

2. පචාරණාකමමස්ස කො ආදි, කිං මජ්ඣේ, කිං පරිඥොසංඝානන්ති : පචාරණාකමමස්ස සංමග්ගි ආදි, කිරියා මජ්ඣේ, නිට්ඨානං පරිඥොසංඝං.

3. තජ්ජනීයකමමස්ස කො ආදි, කිං මජ්ඣේ, කිං පරිඥොසංඝානන්ති : තජ්ජනීයකමමස්ස චන්ද්‍රි ව පුග්ගඥො ව ආදි, ඤාතති මජ්ඣේ, කමමවාචා පරිඥොසංඝං.

4. නීයස්සකමමස්ස -පෙ- පබ්බාජනීයකමමස්ස -පෙ- පටිසාරණීය- කමමස්ස -පෙ- උකෙඛපනීයකමමස්ස -පෙ- පරිවාසදානස්ස -පෙ- මූලාය පටිකස්සනාය -පෙ- මානත්තදානස්ස -පෙ- අබ්භානස්ස -පෙ-.

උපොසථාදි පුවජා විසසජ්ජනය

පුවජා

1. උපොසථ කර්මයෙහි ආදිය කවරෙ යැ, මධ්‍යය කවරෙ යැ, අවසානය කවරෙ යැ, පචාරණ කර්මයෙහි ආදිය කවරෙ යැ, මධ්‍යය කවරෙ යැ, අවසානය කවරෙ යැ, තජ්ජනීය කර්මයෙහි ආදිය කවරෙ යැ, මධ්‍යය කවරෙ යැ, අවසානය කවරෙ යැ, නියස්ස කර්මයෙහි පබ්බාජනීය කර්මයෙහි පටිසාරණීය කර්මයෙහි උක්ඛෙපනීය කර්මයෙහි පරිවාසදනයෙහි මූලායපටිකස්සන කර්මයෙහි මානන්තදනයෙහි අබ්භාන කර්මයෙහි උපසම්පද කර්මයෙහි ආදිය කවරෙ යැ, මධ්‍යය කවරෙ යැ, අවසානය කවරෙ යැ යත් :

2. තජ්ජනීය කර්මයාගේ සන්තිදුමහි ආදිය කවරෙ යැ, මධ්‍යය කවරෙ යැ, අවසානය කවරෙ යැ, නියස්ස කර්මයාගේ සන්තිදුමහි පබ්බාජනීය කර්මයාගේ සන්තිදුමහි පටිසාරණීය කර්මයාගේ සන්තිදුමහි උක්ඛෙපනීය කර්මයාගේ සන්තිදුමහි ආදිය කවරෙ යැ, මධ්‍යය කවරෙ යැ, අවසානය කවරෙ යැ යත් :

3. සතිච්ඡිතයෙහි ආදිය කවරෙ යැ, මධ්‍යය කවරෙ යැ, අවසානය කවරෙ යැ, අමුල්භවිතයෙහි තස්සපාපියාසිකායෙහි නිණුවන්ථාරකයෙහි භික්ඛුනො-වාදකසම්මුතියෙහි තිථිවරඅවිජ්ජවාස සම්මුතියෙහි සන්ථතසම්මුතියෙහි රුපියජඩ්ඛකසම්මුතියෙහි සාට්ඨගාභාපකසම්මුතියෙහි පත්තගාභාපකසම්මුතියෙහි දණ්ඩසම්මුතියෙහි සික්කාසම්මුතියෙහි දණ්ඩසික්කාසම්මුතියෙහි ආදිය කවරෙ යැ, මධ්‍යය කවරෙ යැ, අවසානය කවරෙ යැ යත් :

පුවජා නිමි.

විසසජ්ජනය

1. උපොසථ කර්මයෙහි ආදිය කවරෙ යැ, මධ්‍යය කවරෙ යැ, අවසානය කවරෙ යැ, යත් : සාමග්ගිය උපොසථ කර්මයෙහි ආදිය වෙයි, (පාමොක් දෙසීම) ක්‍රියාව මධ්‍යය වෙයි, (පාමොක්) නිමාව අවසානය වේ.

2. පචාරණ කර්මයෙහි ආදිය කවරෙ යැ, මධ්‍යය කවරෙ යැ, අවසානය කවරෙ යත් : සාමග්ගිය පචාරණ කර්මයෙහි ආදිය වෙයි, (පචාරණ ඤාත්ති පචාරණ කථා සංඛ්‍යාත) ක්‍රියාව මධ්‍යය වෙයි, (සඬ්ඝ නවකයා ගේ " පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි " යන වචන සංඛ්‍යාත) නිමාව අවසානය වේ.

3. තජ්ජනීය කර්මයෙහි ආදිය කවරෙ යැ, මධ්‍යය කවරෙ යැ, අවසානය කවරෙ යැ, යත් : වස්තු ව ද පුද්ගලයා ද තජ්ජනීය කර්මයෙහි ආදිය වෙයි, ඤාත්තිය මධ්‍යය වෙයි, කර්මවාක්‍යය අවසානය වේ.

4. නියස්ස කර්මයෙහි පබ්බාජනීය කර්මයෙහි පටිසාරණීය කර්මයෙහි උක්ඛෙපනීය කර්මයෙහි පරිවාසදනයෙහි මූලායපටිකස්සනයෙහි මානන්තදනයෙහි අබ්භාන කර්මයෙහි

5. උපසම්පදකම්මය කො ආදි, කිං මජ්ඣේ, කිං පරියොසානනාති : උපසම්පදකම්මය පුග්ගලො ආදි, ඤාතති මජ්ඣේ, කම්මවාචා පරියොසානං.

6. නජ්ජනිකම්මය පරිපසාදායා කො ආදි, කිං මජ්ඣේ, කිං පරියොසානනාති : නජ්ජනිකම්මය පරිපසාදායා සම්මාවතතනා ආදි, ඤාතති මජ්ඣේ, කම්මවාචා පරියොසානං.

7. නියසාකම්මය -පෙ- පබ්බාජනිකම්මය -පෙ- පරිනාරණිකම්මය -පෙ- උකෙඛපනිකම්මය පරිපසාදායා කො ආදි, කිං මජ්ඣේ, කිං පරියොසානනාති : උකෙඛපනිකම්මය පරිපසාදායා සම්මාවතතනා ආදි, ඤාතති මජ්ඣේ, කම්මවාචා පරියොසානං.

8. සතිවිනයසා කො ආදි, කිං මජ්ඣේ, කිං පරියොසානනාති : සතිවිනයසා වජ්ඣ ව පුග්ගලො ව ආදි, ඤාතති මජ්ඣේ, කම්මවාචා පරියොසානං.

9. අමුලහවිනයසා -පෙ- නසා පාපියසිකාය -පෙ- නිණ්වත්තාරකාය -පෙ- භික්ඛුනොවාදකසම්මතියා -පෙ- නිව්වරෙන අවිප්පවාසසම්මතියා -පෙ- සත්තසම්මතියා -පෙ- රුපියජ්ඣිකසම්මතියා -පෙ- සාරියගාභාපකසම්මතියා -පෙ- පත්තගාභාපකසම්මතියා -පෙ- දණ්ඩසම්මතියා -පෙ- සිකාසම්මතියා -පෙ- දණ්ඩසිකාසම්මතියා කො ආදි, කිං මජ්ඣේ, කිං පරියොසානනාති : දණ්ඩසිකාසම්මතියා වජ්ඣ ව පුග්ගලො ව ආදි, ඤාතති මජ්ඣේ, කම්මවාචා පරියොසානං.

විකල්පයා නිවේශනා

උපපාසකයාගේ පුළුල් විකල්පයා නිවේශනා.

5. උපසම්පද කර්මයෙහි ආදිය කවරෙ යැ, මධ්‍යය කවරෙ යැ, අවසානය කවරෙ යැ, යන් : පුද්ගලයා උපසම්පද කර්මයෙහි ආදිය වෙයි, ඤාත්තිය මධ්‍යය වෙයි, කර්මවාක්‍යය අවසානය වේ.

6. තජ්ජනිය කර්මයාගේ සන්තිදීමෙහි ආදිය කවරෙ යැ, මධ්‍යය කවරෙ යැ, අවසානය කවරෙ යැ යන් : මනා පැවැත්ම තජ්ජනිය කර්මයාගේ සන්තිදීමෙහි ආදිය වෙයි, ඤාත්තිය මධ්‍යය වෙයි, කර්ම වාක්‍යය අවසානය වේ.

7. නියස්ස කර්මයාගේ පබ්බාජනිය කර්මයාගේ පටිසාරණිය කර්මයාගේ උක්ඛෙපනිය කර්මයාගේ සන්තිදීමෙහි ආදිය කවරෙ යැ මධ්‍යය කවරෙ යැ, අවසානය කවරෙ යැ යන් : මනා පැවැත්ම උක්ඛෙපනිය කර්මයාගේ සන්තිදීමෙහි ආදිය වෙයි, ඤාත්තිය මධ්‍යය වෙයි, කර්ම වාක්‍යය අවසානය වේ.

8. සතිවිනයෙහි ආදිය කවරෙ යැ, මධ්‍යය කවරෙ යැ, අවසානය කවරෙ යැ යන් : වස්තුව ද පුද්ගලයා ද සතිවිනයෙහි ආදිය වෙයි, ඤාත්තිය මධ්‍යය වෙයි, කර්ම වාක්‍යය අවසානය වේ.

9. අමුළුභවිනයෙහි තස්සපාපියාසිකාවෙහි තිණුවත්ථාරකයෙහි හික්ඛුනොවාදකසම්මුතියෙහි තිථිවරඅවිජ්ජවාසසම්මුතියෙහි සන්ථත සම්මුතියෙහි රූපියජඩ්ඛකසම්මුතියෙහි සාර්වගාතාපකසම්මුතියෙහි පත්ත ගාතාපකසම්මුතියෙහි දණ්ඩසම්මුතියෙහි සික්කාසම්මුතියෙහි දණ්ඩ සික්කාසම්මුතියෙහි ආදිය කවරෙ යැ, මධ්‍යය කවරෙ යැ, අවසානය කවරෙ යැ යන් : වස්තුව ද පුද්ගලයා ද දණ්ඩසික්කාසම්මුතියෙහි ආදිය වෙයි. ඤාත්තිය මධ්‍යය වෙයි, කර්මවාක්‍යය අවසානය වේ.

විස්සජ්ජනය නිමි.

උපපාසකයාගේ පුළුල්විකල්පය නිමි.

අත්වසරකරණ.

1. දස අත්වසෙ පිළිව නරාගතෙත සාවකානං සිකාපදං පඤ්ඤානං : සමසසුට්ඨතාය, සමසථාසුතාය, දුමමඛකුනං පුග්ගලානං නිග්ගහාය, පෙසලානං භික්ඛුනං ථාසුචිභාරය, දිට්ඨධම්මිකානං ආසවානං සංවරය, සමපරසිකානං ආසවානං පටිඝාතාය, අපපසන්නානං පසාදය, පසන්නානං භියෙසාභාවාය, සඤ්චම්මට්ඨිකියා, විනයානුග්ගහාය.

2. යං සමසසුට්ඨ, නං සමසථාසු. යං සමසථාසු, නං දුමමඛකුනං පුග්ගලානං නිග්ගහාය. යං දුමමඛකුනං පුග්ගලානං නිග්ගහාය, නං පෙසලානං භික්ඛුනං ථාසුචිභාරය. යං පෙසලානං භික්ඛුනං ථාසුචිභාරය, නං දිට්ඨධම්මිකානං ආසවානං සංවරය. යං දිට්ඨධම්මිකානං ආසවානං සංවරය, නං සමපරසිකානං ආසවානං පටිඝාතාය. යං සමපරසිකානං ආසවානං පටිඝාතාය, නං අපපසන්නානං පසාදය. යං අපපසන්නානං පසාදය, නං පසන්නානං භියෙසාභාවාය. යං පසන්නානං භියෙසාභාවාය, නං සඤ්චම්මට්ඨිකියා. යං සඤ්චම්මට්ඨිකියා, නං විනයානුග්ගහාය.

3. යං සමසසුට්ඨ, නං සමසථාසු. යං සමසසුට්ඨ, නං දුමමඛකුනං පුග්ගලානං නිග්ගහාය. යං සමසසුට්ඨ, නං පෙසලානං භික්ඛුනං ථාසුචිභාරය. යං සමසසුට්ඨ, නං දිට්ඨධම්මිකානං ආසවානං සංවරය. යං සමසසුට්ඨ, නං සමපරසිකානං ආසවානං පටිඝාතාය. යං සමසසුට්ඨ, නං අපපසන්නානං පසාදය. යං සමසසුට්ඨ, නං පසන්නානං භියෙසාභාවාය. යං සමසසුට්ඨ, නං සඤ්චම්මට්ඨිකියා. යං සමසසුට්ඨ, නං විනයානුග්ගහාය.

4. යං සමසථාසු, නං දුමමඛකුනං පුග්ගලානං නිග්ගහාය. යං සමසථාසු, නං පෙසලානං භික්ඛුනං ථාසුචිභාරය. යං සමසථාසු, නං දිට්ඨධම්මිකානං ආසවානං සංවරය, යං සමසථාසු, නං සමපරසිකානං ආසවානං පටිඝාතාය. යං සමසථාසු, නං අපපසන්නානං පසාදය. යං සමසථාසු, නං පසන්නානං භියෙසාභාවාය. යං සමසථාසු, නං සඤ්චම්මට්ඨිකියා. යං සමසථාසු, නං විනයානුග්ගහාය. යං සමසථාසු, නං සමසසුට්ඨ.

5. යං දුමමඛකුනං පුග්ගලානං නිග්ගහාය -පෙ- යං පෙසලානං භික්ඛුනං ථාසුචිභාරය -පෙ- යං දිට්ඨධම්මිකානං ආසවානං සංවරය -පෙ- යං සමපරසිකානං ආසවානං පටිඝාතාය -පෙ- යං අපපසන්නානං පසාදය -පෙ- යං පසන්නානං භියෙසාභාවාය -පෙ- යං සඤ්චම්මට්ඨිකියා- පෙ-

අනවිසඨකරණය

1. කරුණු දයාක් පිණිස තරාගතයන් වහන්සේ විසින් ශ්‍රාවකයාට ශික්ෂාපද පණවන ලදි : සඩ්දසාගේ මනාබව පිණිස යැ, සඩ්දසාගේ පහසු බව පිණිස යැ, දුසිල් පුහුලත් නිගන්ම පිණිස යැ, ප්‍රියශීල භික්ෂූන්ගේ පහසු විහරණය පිණිස යැ, දිවුදම්මයෙහි විදිය යුතු දුක්ගැහැට වැළක්ම පිණිස යැ, පරලෙව්හි විදිය යුතු දුක්ගැහැට නැසීම පිණිස යැ, නො පහන්වූවන් හෝ පහදනා පිණිස යැ, පහන්වූවන් හෝ වැටියක් පහදනා පිණිස යැ, තුන් සසුනේ පැවැත්ම පිණිස යැ, විනයට රුකුල් පිණිස යි.

2. යමක් සඬිසයාගේ මනාඬව පිණිස වේ ද, එය සඬිසයාගේ පහසුව පිණිස වෙයි. යමක් සඬිසයාගේ පහසුව පිණිස වේ ද, එය දුයිල් පුඟුලන්ගේ නිගැන්ම පිණිස වෙයි. යමක් දුයිල් පුඟුලන් නිගැන්ම පිණිස වේ ද, එය ප්‍රියශීල භික්ෂූන්ගේ පහසු විහරණය පිණිස වෙයි. යමක් ප්‍රියශීල භික්ෂූන්ගේ පහසු විහරණය පිණිස වේ ද, එය දිවු දෑමියෙහි වින්ද යුතු දුක් ගැහැට වැළක්ම පිණිස වෙයි. යමක් දිවු දෑමියෙහි වින්ද යුතු දුක් ගැහැට වැළක්ම පිණිස වේ ද, එය පරලෙච්ඡි වින්ද යුතු දුක් ගැහැට නායිම පිණිස වෙයි. යමක් පරලෙච්ඡි වින්ද යුතු දුක් ගැහැට නායිම පිණිස වේ ද, එය නො පහන්වුවන් පහදනා පිණිස වෙයි. යමක් නො පහන්වුවන් පහදනා පිණිස වේ ද, එය පහන්වුවන් වැඩියක් පහදනා පිණිස වෙයි. යමක් පහන්වුවන් වැඩියක් පහදනා පිණිස වේ ද, එය තුන් සසුන් පැවැත්ම පිණිස වෙයි. යමක් තුන් සසුන් පැවැත්ම පිණිස වේ ද, එය විනයට රුතුල් පිණිස වේ.

3. යමක් සඨසයාගේ මනාබව වේ ද, එය සඨසයාගේ පහසුව පිණිස වෙයි. යමක් සඨසයාගේ මනාබව පිණිස වේ ද, එය දුෂිල් පුලුල් නිගැන්ම පිණිස වෙයි. යමක් සඨසයාගේ මනාබව පිණිස වේ ද, එය ප්‍රියශීල හික්ෂුන්ගේ පහසු විහරණය පිණිස වෙයි. යමක් සඨසයාගේ මනාබව පිණිස වේ ද, එය දිවු දූමියෙහි වින්ද යුතු යුක් ගැහැට වැළක්ම පිණිස වෙයි. යමක් සඨසයාගේ මනාබව පිණිස වේ ද, එය පරලොචිති වින්ද යුතු යුක් ගැහැට නැසීම පිණිස වෙයි. යමක් සඨසයාගේ මනාබව පිණිස වේ ද, එය නො පහන්වුවන් පහදනා පිණිස වෙයි. යමක් සඨසයාගේ මනාබව පිණිස වේ ද, එය පහන්වුවන් වැඩියක් පහදනා පිණිස වෙයි. යමක් සඨසයාගේ මනා බව පිණිස වේ ද, එය තුන් සසුන් පැවැත්ම පිණිස වෙයි. යමක් සඨසයාගේ මනාබව පිණිස වේ ද, එය විනයට රුකුල් පිණිස වේ.

4. යමක් සඳිසාගේ පහසුව පිණිස වේ ද, එය දුෂිල් පුද්ගලන් නිශ්චිතව පිණිස වෙයි. යමක් සඳිසියාගේ පහසුව පිණිස වේ ද, එය ප්‍රියශීල භික්ෂූන්ගේ පහසුව පිණිස වෙයි. යමක් සඳිසියාගේ පහසුව පිණිස වේ ද, එය දිට්‍ර දූමයෙහි වින්ද යුතු දුක් ගැහැට වැළක්ම පිණිස වෙයි. යමක් සඳිසියාගේ පහසුව පිණිස වේ ද, එය පරලොච්ඡි වින්ද යුතු දුක් ගැහැට නැගීම පිණිස වෙයි. යමක් සඳිසියාගේ පහසුව පිණිස වේ ද, එය නො පහන්වූවන් පහදනා පිණිස වෙයි. යමක් සඳිසාගේ පහසුව පිණිස වේ ද, එය පහන් වූවන් වැඩියක් පහදනා පිණිස වෙයි. යමක් සඳිසියාගේ පහසුව පිණිස වේ ද, එය තුන් සසුන් පැවැත්ම පිණිස වෙයි. යමක් සඳිසියාගේ පහසුව වේ ද, එය විනයට රුකුල් පිණිස වෙයි. යමක් සඳිසියාගේ පහසුව පිණිස වේ ද, එය සඳිසියාගේ මනා බව පිණිස වේ.

5. යමක් දුසිල් පුතුලත් නිගැන්ම පිණිස වේ ද යමක් ප්‍රියශීලී භික්ෂූන්ගේ පහසු චිතරණය පිණිස වේ ද යමක් දිලු දෑමයෙහි වින්ද යුතු දුක් ගැහැට වැළැක්ම පිණිස වේ ද යමක් පරලෙවිහි වින්ද යුතු දුක් ගැහැට නැසීම පිණිස වේ ද යමක් නො පහන්වූවන් පැහැදීම පිණිස වේ ද යමක් පහන්වූවන් වැඩියක් පහදනා පිණිස වේ ද යමක් තුන් සසුන් පැවැත්ම පිණිස වේ ද

6. යං විනයානුග්ගහාය, නං සබ්බසුඛස්ස. යං විනයානුග්ගහාය, නං සබ්බඵාසු. යං විනයානුග්ගහාය, නං දුම්බකුනං පුග්ගලානං නිග්ගහාය. යං විනයානුග්ගහාය, නං පෙසලානං භික්ඛුනං ඵාසුච්ඡාරුය. යං විනයානුග්ගහාය, නං දිට්ඨධම්මිකානං ආසවානං සංවරුය. යං විනයානුග්ගහාය, නං සම්පරුසිකානං ආසවානං පටිකානාය. යං විනයානුග්ගහාය, නං අප්පසන්නානං පසාදය. යං විනයානුග්ගහාය, නං පසන්නානං භියෙසාභාවාය. යං විනයානුග්ගහාය නං සඤ්චම්මට්ඨිනියාති.

අත්ථසතං ධම්මසතං ඥෙ නිරුතතීසතානි ච,
චතතාරි ඤාණසතානි අත්ථවසෙ පකරණෙති.

අත්ථවසප්පකරණං නිමිතිං

මහාවග්ගො නිට්ඨිතො

තස්සද්දනං :

1. පඨමං අට්ඨ පුච්ඡාය පච්චසෙසු පුනට්ඨ ච,
භික්ඛුනං සොළස ඵතෙ භික්ඛුනීනම්පි සොළස.
2. පෙය්‍යාල අනතරං හෙද ඵකුතතරිකමෙව ච,
පරාරණත්ථවසිකා මහාවග්ගං සබ්බසතාති.

6. යමක් විනයට රුකුල් පිණිස වේ ද, එය සඩ්දසයාගේ මනාබව පිණිස වෙයි. යමක් විනයට රුකුල් පිණිස වේ ද, එය සඩ්දසයාගේ පහසුව පිණිස වෙයි. යමක් විනයට රුකුල් පිණිස වේ ද, එය දුසිල් පුහුලත් නිගැන්ම පිණිස වෙයි. යමක් විනයට රුකුල් පිණිස වේ ද, එය ප්‍රියශීල භික්ෂූන්ගේ පහසු විහරණය පිණිස වෙයි. යමක් විනයට රුකුල් පිණිස වේ ද, එය දිවු දෑමියෙහි වින්ද යුතු දුක්ගැහැට වැළැක්ම පිණිස වෙයි. යමක් විනයට රුකුල් පිණිස වේ ද, එය පරලෙව්හි වින්ද යුතු දුක්ගැහැට නැයීම පිණිස වෙයි. යමක් විනයට රුකුල් පිණිස වේ ද, එය නො පහන්වුවන් පහදනා පිණිස වෙයි. යමක් විනයට රුකුල් පිණිස වේ ද, එය පහන් වුවන් වැඩියක් පහදනා පිණිස වෙයි. යමක් විනයට රුකුල් පිණිස වේ ද, එය තුන් සසුන් පැවැත්ම පිණිස වේ.

අර්පවශප්‍රකරණයෙහි (සඩ්දසුට්ඨ යනාදී දශයෙහි දසවර බැගින්) අර්පශතයෙක් ද, ධර්මශතයෙක් ද නිරුක්තීන්ගේ වශයෙන් ද්විශතයෙක් දැයි සතර ඥාන ශතයෙක් වේ.

අත්පවස ප්‍රකරණය නිමි.

මහාවර්ගය නිමි යි.

එහි නාමාවලිය :

1. භික්ෂු විභව්‍යයෙහි පළමු වැ පුච්ඡාචාර අට යැ නැවත පච්චයචාර අට යැයි භික්ෂූන් පිළිබඳ සොළොස ද භික්ෂුණිවිභව්‍යයෙහි සොළොස දැයි මොහු වෙත්.

2. අන්තරපෙය්‍යාල යැ (සමථ) හෙද යැ එකුත්තරික නය යැ පචාරණ යැ අත්පවස යැයි මහාවර්ගයාගේ සඬග්‍රහය වේ.

ගාථාසංඛ්‍යාව

1. එකංගං විවරං කන්ධා පග්ගහෙත්වාන¹ අඤ්ඤි,
ආසිංසමානරූපො ව² කිංසු නිං ඉධ මාගතො.
2. දඨිසු විනසෙසු පඤ්ඤානා යෙ උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති උපොසථෙසු,
කති තෙ සික්ඛාපදානි හොන්ති ඛනිසු නගරෙසු පඤ්ඤානා.
3. හද්දකො තෙ උම්මග්ගො³ යොතිසො පරිපුච්ඡසි,
තග්ග තෙ අහමක්ඛිංසං යථාපි කුසලො තථා.
4. දඨිසු විනසෙසු පඤ්ඤානා යෙ උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති උපොසථෙසු,
අඛිස්සඛිසතානි තෙ හොන්ති සත්තසු නගරෙසු පඤ්ඤානා.
5. කතමෙසු සත්තසු නගරෙසු පඤ්ඤානා ඉඛිං මෙ නිං බ්‍යාකර⁴,
තං වචනපථං⁵ නිසාමසිති; පටිපජ්ජම භිතාය නො සියාති.
6. වෙසාලියං රාජගහෙ සාවච්ඡියං ච ආලවියං,
කොසම්බියං ච සකෙකසු හග්ගෙසු වෙච පඤ්ඤානා.
7. කති වෙසාලියං පඤ්ඤානා කති රාජගහෙ කතා,
සාවච්ඡියං කති හොන්ති කති ආලවියං කතා.
8. කති කොසම්බියං පඤ්ඤානා, කති සකෙකසු වුච්චන්ති,
කති හග්ගෙසු පඤ්ඤානා තං මෙ අක්ඛාති පුච්ඡන්තො.
9. දස වෙසාලියං පඤ්ඤානා එකවිස රාජගහෙ කතා,
ඡ උභන තිති සතානි සබ්බෙ සාවච්ඡියං කතා.
10. ඡ ආලවියං පඤ්ඤානා අට්ඨ කොසම්බියං කතා,
අට්ඨ සකෙකසු වුච්චන්ති තයො හග්ගෙසු පඤ්ඤානා.
11. යෙ වෙසාලියං පඤ්ඤානා තෙ සුඤ්ඤාති යථා කථං,⁶
මෙදුත විගහනුතතරි අතීරෙකඤ්ච කාලකං.
12. භුතං පරමපරහතං දන්තපොනෙන අවෙලකො,
භික්ඛුනිසු ච අකෙකාසො දසෙතෙ වෙසාලියං කතා.

-
1. පග්ගහෙත්වාන - මජ්ඣං.
 2. ආසිංසමාන රූපොච - මජ්ඣං.
 3. උම්මග්ගො - මජ්ඣං. ස්‍යා. සිඤ්ඤ.
 4. ඉඛිං මෙ නිං බ්‍යාකරතා - මජ්ඣං.
 5. තච වචනපථං - ස්‍යා.
 6. යථාකථං - සිඤ්ඤ. 2, මජ්ඣං.

ගාථාසංග්‍රහය

1. සිවුර එකස් කොට පෙර වැ ඇඳිලි බැඳ ගෙන කිසිවක් පතන්නකු යේ තෙපි කුමට මෙහි අවු ද ?
2. (හික්ෂු-හික්ෂුණි) උභය චිත්‍යයෙහි පණවන ලද යම් සිකපද කෙනෙක් පෙහෙවස් දිනයන්හි උදෙසීමට එත් ද, ඒ සිකපදයෝ කෙනෙක-කෙනෙක් නගරයන්හි පණවන ලදහු වෙත් ද ?
3. තොපගේ උන්මාර්ගය (ප්‍රඥාව) අවිද්‍යාන්ධකාරයෙන් ඉල්පි සිටි බැවින් සුන්දර යැ. නුවණින් විචාරහු, එහෙයින් මම තොපට දක්ෂයකු සෙයින් පවසන්නෙමි.
4. යම් සිකපද කෙනෙක් උභය චිත්‍යයෙහි පණවන ලද්දහු පෙහෙවස් දිනයන්හි උදෙසීමට පැමිණෙත් ද, ඔහු තුන් සිය පණසෙක් වෙති. නගර සතෙකු පණවන ලද්දහ.
5. කවර නගර සතෙකුදී පණවන ලදහු දැයි ඔබ මට විසඳා පවසනු මැනවි, ඒ වදන් මග අසා පිළිපදිමු. එය අපට හිත පිණිස වන්නේ යැ.
6. විසල් පුරයෙහි දී ද රජගහ නුවර දී ද සැවැත් නුවර දී ද අලවි පුරයෙහි දී ද කොසඹෑ නුවර දී ද ශාක්‍ය දනවුහි ද හගු දනවුහි ද පණවන ලදහු.
7. විසල් පුරයෙහි දී කෙනෙක් සිකපදයෝ පණවන ලදහු ද ? රජගහ නුවරදී කෙනෙක් පණවන ලදහු ද ? සැවැත් නුවරදී පණවන ලද ශික්ෂාවෝ කෙනෙක් වෙද්ද, අලවි පුරයෙහි දී කෙනෙක් පණවන ලදහු ද ?
8. කොසඹෑ නුවර දී කෙනෙක් පණවන ලදහු ද ? ශාක්‍ය දනවුහි කෙනෙකු දි කියනු ලැබෙත් ද ? හගු දනවුහි කෙනෙක් පණවන ලදහු ද ? මා විසින් විචාරණ ලද ඔබ එය මට වදළ මැනව.
9. විසල් පුරයෙහි දී සිකපද දසයෙක් පණවන ලදි. රජගහ නුවර දී එක්විස්සෙක් පණවන ලදි. සයකින් අඩු තුන්සියක් හැම ශික්ෂාවෝ සැවැත් නුවර දී පණවන ලදහ.
10. අලවි පුරයෙහි දී සයෙක් පණවන ලදි. කොසඹෑ නුවර දී අටෙක් පණවන ලදි. ශාක්‍ය දනවුහි අටෙකු දි කියනු ලැබෙයි, හගු දනවුහි තුනෙක් පණවන ලදි.
11. විසල් පුරයෙහි දී යම් සිකපද කෙනෙක් පණවන ලදහු ද, ඔවුන් මෙසේ අසව : මෙමුද්‍රන යැ මනුෂ්‍යවිග්‍රහ යැ උත්තරිමනුෂ්‍යධර්ම යැ අතිරෙකපාත්‍ර යැ ඉද්ධකාළක යැ.
12. භූතාරොචන යැ පරම්පරභොජන යැ දන්තපොන ය සමග අවෙළක යැ හික්ෂුණි කෙරෙහි ආත්‍රොශය දැයි යන මේ අස සිඛය විසල්පුර දී පණවන ලදි.

13. යෙ රාජගහෙ පඤ්ඤානතා, තෙ සුඤ්ඤාති යථා කථං,¹
අදින්නාද්‍යනං රාජගහෙ දො අනුභංගනාපි ච.
14. දො පිච හෙදා අනතරවාසකං රුපිං සුත්තං උජ්ඣාපනෙන ච
පාවිතපිණ්ඩං ගණභොජනං විකාලෙ ච චරිතතං නහානං
උභනවිසති.
15. විවරං දත්තා වොසාසනාදී ඵතෙ රාජගහෙ කතා,
තිරග්ගචරිතං තත්ථෙව ඡන්දාද්‍යෙන ඵකවිසති.
16. යෙ සාවඤ්ඤාං පඤ්ඤානතා, තෙ සුඤ්ඤාති යථා කථං,
පාරාජිකානි චත්තාරි සංඝාදිසෙසා හවන්ති සොළස.
17. අනියතා ච දො භොන්ති නිසංගහිතා චතුරිංසනි,²
ඡ පඤ්ඤාසංගතඤ්ඤාච චුද්දකානි පට්ඨවන්ති.
18. දසයෙව ච ගාරග්ගා දො සත්තනි ච සෙඛියා,
ඡ උභ නිඤ්ඤානි සත්තනි සබ්බෙ සාවඤ්ඤාං කතා.
19. යෙ ආලම්භිතා පඤ්ඤානතා, තෙ සුඤ්ඤාති යථා කථං,
කුට්ඨි කොසිල සෙය්‍යා ච බනනෙ ගච්ඡ දෙවතෙ;
සප්පාණකඤ්ඤා සිඤ්ඤානති ඡ ඵතෙ ආලම්භිතං කතා.
20. යෙ කොසම්බිතා පඤ්ඤානතා, තෙ සුඤ්ඤාති යථා කථං,¹
මහාවිහාරො දෙවචස්සං අඤ්ඤාං ආරං සුරාය ච,
අනාදරිතං සහබ්බමෙමා පයො පානෙන අට්ඨමං.
21. යෙ ච සකෙකසු පඤ්ඤානතා, තෙ සුඤ්ඤාති යථා කථං,¹
ඵලකලොමානි පතො ච ඔවාදො වෙච භෙසජ්ජං.
22. සුචි අරඤ්ඤාකො වෙච ඡ ඵතෙ³ කාපිලවත්ථෙව,
උදකසුද්ධියා ඔවාදො භික්ඛුනිසු පට්ඨවන්ති.
23. යෙ ච හග්ගෙසු පඤ්ඤානතා, තෙ සුඤ්ඤාති යථා කථං,¹
සමාදහිත්වා විසිබ්බෙතති සාමිසෙන සසිත්තං.
24. පාරාජිකානි චත්තාරි සංඝාදිසෙසානි හවන්ති,
සත්ත නිසංගහිතා අට්ඨ ආරාමිංසනි ච චුද්දකා.
25. දො ගාරග්ගා තයො සෙක්ඛා,⁴ ඡ පඤ්ඤාසං සික්ඛාපදා,
ඡසු නගරෙසු පඤ්ඤානතා චුද්දොනාදිවච්ඡිකුතා.
26. ඡ උභ නිඤ්ඤානි සත්තනි සබ්බෙ සාවඤ්ඤාං කතා,
කාරුඤ්ඤිකෙන චුද්දොන ගොතමෙන යසස්සිනා.

1. යතාතථං - සිමු, 2. මජ්ඣං.

2. චතුරිංසනි - සිමු, මජ්ඣං, සා.

3. අට්ඨතෙ - මජ්ඣං.

4. සික්ඛා - මජ්ඣං.

13. රජගහ නුවර දී යම් සිකපද කෙනෙක් පණවන ලදහු ද, ඔවුන් අසව, කෙසේ යැ යත් : රජගහ නුවර දී අදින්නාදන යැ අනුද්ධංසනා දෙක යැ.

14. සඨසහෙදකහෙදානුවත්තක දෙක යැ අන්තරවාසක යැ රුපියසංචොභාර යැ (සාමං) සුත්ත යැ උජ්ඣාපනකය සමග (භික්ෂුණී) පරිපාවිත පිණ්ඩ යැ ගණභොජන යැ විකාලභොජන යැ ගාමවාරිත්ත යැ නහන යැ ඌනවිසතිවස්ස යැ.

15. වීවර දත්වා යැ වොසාසනක යැ එහි ම ගිරග්ග යැ වාරිකා යැ අපක්කමන යැ ඡන්දදනාය සමග එක් වීස්සක් වූ මේ සිකපදයෝ රජගහ නුවර දී පණවන ලදහ.

16. යම් සිකපද කෙනෙක් සැවැත් නුවර දී පණවන ලදහු ද, ඔවුන් අසව. කෙසේ යැ යත් : මෙහෙණන් පිළිබඳ වූ සිවු පරිච්ඡිද සොළොස් සහවෙසෙස්සු ද වෙති.

17. අනියන දෙක ද නිසගි සුනිසෙක් ද වෙයි, එක් සිය සපණස් පවිනීහු ද කියනු ලැබෙත්.

18. දස ගාරයහ (පාටිදෙසනිය) සිට ද, දෙ සැත්තැ සෙබියා දැයි සැවැතෙහි දී පණවන ලද සියලු සිකපද සයෙකින් අඩු තුන්සියයෙකි.

19. යම් සිකපද කෙනෙක් අළුවිපුර දී පණවන ලදහු ද, ඔවුන් අසව. කෙසේ යැ යත් : සඤ්ඤාවිතකුටි යැ, කොසිය යැ සහසෙය්‍යා යැ, පඨවිඛණන යැ, භුතගාම යැ, සප්පාණකසිඤ්චන යැයි තෙල ස සිටයෝ අළුවි පුර දී පණවන ලදහ.

20. යම් සිකපද කෙනෙක් කොසඹැ නුවර දී පණවන ලදහු ද, ඔවුන් අසව. කෙසේ යැ යත් : මහල්ලකවිහාර යැ, දෙවවස්ස යැ, අඤ්ඤවාදක යැ, යාවද්වාරකොස යැ, සුරාපාන යැ, අනාදරිය යැ, සහධම්මික යැ, සුරුසුරුකාරකයෙන් අටවැනි වූ සිකපද යි.

21. යම් සිකපද කෙනෙක් ශාක්‍ය ජනපදයෙහි දී පණවන ලදහු ද, ඔවුන් අසව. කෙසේ යැ යත් : එළකලොම ධොවන යැ, ඌනපංචබන්ධන යැ, භික්ෂුනොවාද යැ, හෙසජ්ජ විඤ්ඤපන යැ.

22. සුවිසර යැ, ආරඤ්ඤක යැ, මෙහෙණන් කෙරෙහි වූ උදකශුද්ධිකය සමග ඔවාද යැ යි යන තෙල අට සිටිය කිඹුල්වත් නුවර දී පණවන ලදැයි කියනු ලැබේ.

23. යම් සිකපද කෙනෙක් හගුදනවුහි දී පණවන ලදහු ද, ඔවුන් අසව. කෙසේ යැ යත් : ජොතිසමාදහන යැ, සාමීසය සමග සසින්ථකසිට යැයි (යන තුන් සිටිය හගුදනවුහි දී පනවන ලදී.)

24. පරිච්ඡි සතරෙක් ද සහවෙසෙස් සතෙක් ද නිසගි අටෙක් ද පවිනී දෙතිසෙක් ද.

25. ගාරස්භ දෙකෙක් ද සෙබිය තුණෙක් දැයි සපණස් සිකපද කෙනෙක් සුයඕබන්දු වූ බුදුන් විසින් නගර සයෙක දී පණවන ලදහ.

26. කාරුණික වූ යශස්වී වූ ගෞතම ගොත්‍ර ඇති බුදුරජුන් විසින් සයකින් අඩු සෙසු සියලු තෙසිය සිකපදයෝ සැවැතෙහි දී පණවන ලදහු යි.

වතු විපතති

1. යං තං අප්‍රච්ඡින්න අකිත්තසි නො,
තං තං ඛ්‍යාතතං අනඤ්ඤථා;
අඤ්ඤං තං පුච්ඡාමි තදිතිස බ්‍රෑහ්මි.
2. ගරුකලහුකඤ්චාපි සාවහෙසං නාවහෙසං.
දුට්ඨලලඤ්ච අදුට්ඨලලං යෙ ව යාවතතියකා.
3. සංඛාරණාසංඛාරණං විපතතියො¹ යෙහි සමපේති සම්මතති,
සබ්බානිපෙතානි විශාකරොති හන්ද වාතාසං සුඤ්ඤාම තෙ.
4. එකතියං යෙ ගරුකා අට්ඨෙත්ථ අනවහෙසා,
යෙ ගරුකා තෙ දුට්ඨලලා යෙ දුට්ඨලලා සා සීලවිපතති.
5. පාරාජිකං සංකාදිසෙසො සීලවිපතතීති චුච්චති,
චුලලච්චයං පාචිතතියං පාචිදෙසතියං තථා.
6. දුක්ඛං දුඛාසිතං යො වායං අකෙකාසති,
හස්සාඛිපපායො අයං සා අචාරවිපතති සම්මතා.
7. විපරිතදිට්ඨිං ගණහතති අසංගිමෙමති පුරක්කතා,
අඛ්‍යාචිකතතති සමබ්‍රුහිං දුපඤ්ඤ මොහපාරාතා;
අයං සා දිට්ඨි විපතතියම්මතා.
8. ආජීවහෙතු ආජීවකාරණා පාපිවේජා ඉච්ඡාපකතො අසන්තං
අභුතං උත්තරිමනුස්සධම්මං උලුපති, ආජීවහෙතු ආජීවකාරණා
සඤ්චරිතතං සමාපජ්ජති, ආජීවහෙතු ආජීවකාරණා 'යො තෙ විහාරෙ
වසති සො භික්ඛු අරහා'ති හණති, ආජීවහෙතු ආජීවකාරණා භික්ඛු
පණීතභොජනානි අත්තතො අත්ථාය විඤ්ඤපෙත්වා භුඤ්ඤති, ආජීවහෙතු
ආජීවකාරණා භික්ඛු සුපං වා ඔදනං වා අගිලානො අත්තතො අත්ථාය
විඤ්ඤපෙත්වා භුඤ්ඤති. අයං සා ආජීවවිපතති සම්මතා.
9. එකාදස් යාවතතියකා තෙ සුඤ්ඤාති යථා කථං,
උක්ඛිතතොනුවතතකා අට්ඨ යාවතතියකා;
අරිවේඨා චණ්ඩකාලී ව ඉමෙ තෙ යාවතතියකා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

වතු විපත්තිහු

1. යම් ඒ (ශික්ෂාපද හෙදයක්) විවාළෙමු ද, ඒ හෙදය අපට වදළ සේක. ඒ ඒ සිබ නො වෙනස් ව පවසන ලදී. ඔබගෙන් අනෙකක් පුළුවුණි. එබැවින් එය වදළ මැනවැ.

2. ගරුලහු ඇවැත් ද සාවසෙස අනවසෙස ඇවැත් ද තුළුල් නොතුළුල් ඇවැත් ද යාවතනියක ඇවැත් ද,

3. සාධාරණ අසාධාරණ ඇවැත් ද විපත්ති හෙදය ද ශමථ හෙදය ද මේ සියල්ල වදළ මැනවි. දුන් ඔබගේ වචනය අසමු.

4. (මහණ මෙහෙණන් පිළිබඳ පැණ වූ) යම් ගරු ඇවැත් එක්තියෙක් වේ ද ඔවුනතුරෙහි අවදෙනෙක් සාවසෙස වෙති, යම් ඇවැත් කෙනෙක් ගරුක වෙන් ද ඔහු දුටුපුල්ල නම් වෙති, යම් ඇවැත් කෙනෙක් දුටුපුල්ල වෙන් ද ඒ සිලවිපත්ති නමු.

5. පරිජි සහවෙසෙස් සිලවිපත්ති යයි කියනු ලැබේ. පුලැසි යැ පවිති යැ එසේ ම පිළිදෙස්නි යැ.

6. දුකුළා යැ කෙළි සිතා අදහස් ඇති වැ යම් මේ පුද්ගලයෙක් ගටා බෙණේ ද මේ දුබැසිය දැයි යන මේ ඇවැත් ආචාරවිපත්ති යි සම්මත යි.

7. අසද්ධර්මයන් විසින් පෙරටු කරණ ලද නුවණ නැත්තා වූ මොහයෙන් වැසි සිටියෝ මිසදිටුව ගණින් ද, බුදුරජුන්ට නැතිදොස් පහළ කෙරෙන් ද, මේ දිට්ඨිවිපත්ති යි සම්මත යි.

8. ආජීව හෙතෙයන් ආජීව කාරණයෙන් ලාමක අදහස් ඇත්තේ ලාමක අදහසින් මධනා ලද්දේ තමා කෙරෙහි නැති තමා කෙරෙහි නොවූ උතුරුමිනිස්ධම් පවසා ද, ආජීව හෙතෙයන් ආජීව කාරණයෙන් සඤ්චරිත්තයට පැමිණේ ද, ආජීව හෙතෙයන් ආජීව කාරණයෙන් 'නොපගේ වෙහෙඳ යමෙක් වෙසේ ද ඒ මහණ රහත්' යි කියා ද, ආජීව හෙතෙයන් ආජීවකාරණයෙන් මහණ තමා පිණිස පිණිබොජුන් විනවා ගෙණ වළඳා ද, ආජීව හෙතෙයන් ආජීව කාරණයෙන් මහණෙක් සුප හෝ ඔදන හෝ නොගිලන් වැ තමා පිණිස විනවා ගෙණ වළඳා ද, මේ ආජීවවිපත්ති යි සම්මත යි.

9. යාවතනියක සිබ එකොළොසෙකැ, ඒ කියේ යැයි අසව : උක්ඛිත්තානුවත්ත යැ, යාවතනියක අට යැ, අරිට්ඨ යැ, වණ්ඩකාළියැ යන මොහු යාවතනියක සිබයෝ යි.

ජේදනකාදී

1. කති ජේදනකාති කති හේදනකාති,
කති උද්දලනකාති කති අනඤ්ඤපාචිතතියාති.
2. කති භික්ඛුසමමුතියො කති සාමීචියො කති පරමානි,
කති ජානනාති පඤ්ඤාතතා බුද්ධොනාදිවච්චක්ඛුතා.
3. ඡ ජේදනකාති එකං හේදනකං,
එකං උද්දලනකං චත්තාරි අනඤ්ඤපාචිතතියාති.
4. චතසො භික්ඛුසමමුතියො සත්ත සාමීචියො වුද්දුත පරමානි,
සොලස¹ ජානනාති පඤ්ඤාතතා බුද්ධොනාදිවච්චක්ඛුතා.

අසාධාරණකාදී

1. විසං දො සතාති භික්ඛුනං සික්ඛාපදාති,
උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති උපොසථෙසු.
2. තීණි සතාති චත්තාරි භික්ඛුනීනං සික්ඛාපදාති,
උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති උපොසථෙසු.
3. ඡ චත්තාරීතා භික්ඛුනං භික්ඛුනීති අසාධාරණා,
සතං තිංසා ච භික්ඛුනීනං භික්ඛුති අසාධාරණා.
4. සතං සත්තති ඡලේච උභින්නං අසාධාරණා,
සතං සත්තති චත්තාරි උභින්නං සමසික්ඛතා.
5. විසං දො සතාති භික්ඛුනං සික්ඛාපදාති,
උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති උපොසථෙසු තෙ සුඤ්ඤාති යථා කථං.
6. පාරුජිකාති චත්තාරි සඛ්ඤාදිසෙසාති භවන්ති තෙරස,
අතිසතා දො භොනති නිසංගතියාති තිංසෙව ;
දො නවුති ච බුද්දකා චත්තාරෙ පාටිදෙසනීයා,
පඤ්ඤා සත්තති සෙඛියා.
7. විසං දො සතාති විමෙ² භොනති භික්ඛුනං,
සික්ඛාපදාති උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති උපොසථෙසු.
8. තීණි සතාති චත්තාරි භික්ඛුනීනං සික්ඛාපදාති,
උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති උපොසථෙසු තෙ සුඤ්ඤාති යථා කථං.
9. පාරුජිකාති අට්ඨ සඛ්ඤාදිසෙසාති භවන්ති සත්තරස,
නිසංගතියාති තිංසෙව සතං සට්ඨ ඡලේච බුද්දකාති පට්ඨවන්ති.

1. සොදස - මජ්ඣං.

2. දොසතාතිපිමෙ - සීලී.

ප්‍රදානකාරීත්ව

1. සුයම්බන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් පණවන ලද ප්‍රදානකාරීත්ව කෙතෙක් ද, හෙදනක සිට කෙතෙක් ද, උද්දලනක සිට කෙතෙක් ද, අනඤ්ඤපච්චිතිසිට කෙතෙක් ද,
2. භික්ෂු සම්මුතිසිට කෙතෙක් ද, සාමීවිසිට කෙතෙක් ද, පරමසිට කෙතෙක් ද, ජානන්තිසිට කෙතෙක් ද යත් :
3. සුයම්බන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් පණවනලද ප්‍රදානකාරීත්ව සඳහාකැ, එක් හෙදනක සිටයෙකැ, එක් උද්දලනක සිටයෙකැ, අනඤ්ඤපච්චිතිසිට සතරෙකැ.
4. භික්ෂුසම්මුතිසිට සතරෙකැ, සාමීවිසිට සතරෙකැ, පරමසිට තුදුසෙකැ, ජානන්තිසිට යොළසෙකි.

අසාධාරණකාරීත්ව

1. මහණුන් පිළිබඳ දෙසිය විස්සක් සිකපදයෝ පෙහෙවස්හි උදෙසීමට පැමිණෙති.
2. මෙහෙණන් පිළිබඳ තුන්සිය සතරක් සිකපදයෝ පෙහෙවස්හි උදෙසීමට පැමිණෙත්.
3. මහණුන් පිළිබඳ සසාළස් සිකපද කෙතෙක් මෙහෙණන් හා අසාධාරණ වෙති. මෙහෙණන් පිළිබඳ එක්සියනිස් සිකපද කෙතෙක් මහණුන් හා අසාධාරණ වෙත්.
4. එක්සිය සසැත්තැ සිකපද කෙතෙක් දෙපසට අසාධාරණ වෙති. එක්සිය සුසැත්තැ සිකපද කෙතෙක් දෙපසට සම සිටයෝ වෙත්.
5. මහණුන් පිළිබඳ දෙසිය විස්සක් සිකපදයෝ පෙහෙවස්හි උදෙසීමට පැමිණෙත්. ඔවුන් අසව, කිසේ යැ යත් :
6. සිවු පරිච්ඡිද්ද නෙළෙස් සහවෙසෙස් ද දෙ අනියත ද නිස් නිසහි ද, දෙ අනු පච්චි ද, සිවු පිළිදෙස්නිහු ද පන්සැත්තැ සිට කරණිහු ද වෙත්.
7. මහණුන් පිළිබඳ මේ දෙසිය විස්සක් වූ සිකපදයෝ පෙහෙවස්හි උදෙසීමට පැමිණෙත්.
8. මෙහෙණන් පිළිබඳ තුන්සිය සතරක් සිකපදයෝ පෙහෙවස්හි උදෙසීමට පැමිණෙත්. ඔවුන් අසව, කිසේ යැ යත් :
9. අට පරිච්ඡිද්ද සහවෙසෙස් සහවෙසෙස්හු ද වෙති. නිසහි නිසෙක් මැ සි. පච්චිහු එක්සිය සසැවෙකැයි කියනු ලැබෙත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

10. අට්ඨ පාටිදෙසනීයා පඤ්ච සත්තනී සෙඛියා,
නීඤ්ඤානී චත්තාරිමෙ භොනනී භික්ඛුනීනං;
සික්ඛාපදානි උද්දෙසං අගච්ඡන්ති උපොසථෙසු.
11. ඡ චත්තාලීස භික්ඛුනං භික්ඛුනීති අසාධාරණා,
තෙ සුඤ්ඤාති යථා කථං.
12. ඡ සඤ්ඤාදිසෙසා දව්ඨි අනියතෙති¹ අට්ඨ,
නීඤ්ඤානීයානි ආදස තෙ තෙති භොනනී විසති.
13. ආවිසති බුද්ධා චත්තාරො පාටිදෙසනීයා,
ඡ චත්තාලීසාපිමෙ භොනනී භික්ඛුනං භික්ඛුනීති අසාධාරණා.
14. සතං තිංසා ච භික්ඛුනීනං භික්ඛුනීති අසාධාරණා,
තෙ සුඤ්ඤාති යථා කථං.²
15. පාරුජිකානි චත්තාරි සඤ්ඤාදිසෙසා දස නිස්සරො,
නිස්සග්ගියා ආදස ඡන්තවුනි ච බුද්ධා අට්ඨ පාටිදෙසනීයා;
සතං තිංසාපිමෙ භොනනී භික්ඛුනීනං භික්ඛුනීති අසාධාරණා.
16. සතං සත්තනී ඡචෙච උභින්නං අසාධාරණා,
තෙ සුඤ්ඤාති යථා කථං.²
17. පාරුජිකානි චත්තාරි සඤ්ඤාදිසෙසානි භවන්ති සොළස,
අනියතානි ච ඤො භොනනී නිස්සග්ගියානි චතුච්ඡති.
18. සතං අට්ඨාරස චෙච බුද්ධානි පට්ටචන්ති ආදස පාටිදෙසනීයා
සතං සත්තනී ඡ චෙචපිමෙ භොනනී උභින්නං අසාධාරණා.
19. සතං සත්තනී චත්තාරි උභින්නං සමසික්ඛතා,
තෙ සුඤ්ඤාති යථා කථං.
20. පාරුජිකානි චත්තාරි සඤ්ඤාදිසෙසානි භවන්ති සත්ත,
නිස්සග්ගියානි අට්ඨාරස සමත්තනී බුද්ධා පඤ්ච සත්තනී සෙඛියා;
සතං සත්තනී චත්තාරිපිමෙ භොනනී උභින්නං සමසික්ඛතා.
21. අට්ඨච පාරුජිකා සෙ දුරුසදා තාලවජ්ඣසමුපමා,
පඤ්ඤාපලාසො පුට්ඨිලා සිසච්ඡන්තොච සො නරො.
තාලොච මන්තා ඡන්තො අවිරුලුති භවන්ති තෙ,
22. තෙවිසති සඤ්ඤාදිසෙසා ඤො අනියතා ඤො චත්තාලීස නිස්සග්ගියා
අට්ඨාසිති සතං පාටිකතියා ආදස පාටිදෙසනීයා,
23. පඤ්ච සත්තනී සෙඛියා නීති සමථෙති සමමන්ති.
සමමුඛා ච පටිඤ්ඤාය තිණ්ණවත්තාරකෙන ච.
24. ඤො උපොසථා ඤො පචාරණා චත්තාරි කම්මානි ඡන්තො දෙසිතා
පඤ්ඤාච උද්දෙසා චත්තාරො භවන්ති අනඤ්ඤාථා,
අපත්තික්ඛන්තා ච භවන්ති සත්ත.
25. අධිකරණානි චත්තාරි සත්තනී සමථෙති සමමන්ති,
දව්ඨි චතුති තිති කිච්චං එකෙන සමමති.

1. ඤො අනියතෙති—මජ්ඣං.

2. යථා කථං—සිද්ධ 2, මජ්ඣං.

10. අට පිළිදෙස්නිහු ද පන්සැත්තැ සිබකරණිහු දැයි මෙහෙණන් පිළිබඳ මේ තුන්සිය සතරක් වූ සිකපදයෝ වෙති. ඔහු පෙහෙවස්හි උදෙසීමට පැමිණෙත්.

11. මහණුන් පිළිබඳ සසාලිස් සිකපද කෙනෙක් මෙහෙණන් හා අසාධාරණ වෙති. ඔවුන් අසව, කිසේ යැ යත් :

12. සහවෙසෙස් සදෙන දෙ අනියතය සමග අටෙකි. නිසහි දොළොස යැ, ඔහු යථොක්තයන් හා විස්සක් වෙති.

13. පවිති දෙවිස්සෙකි. පිළිදෙස්නී සතරෙකි. මහණුන් පිළිබඳ මේ සසාලිස් සිබයෝ මෙහෙණන් හා අසාධාරණ වෙත්.

14. මෙහෙණන් පිළිබඳ එක්සියතිසක් සිකපදයෝ මහණුන් හා අසාධාරණ වෙති. ඔවුන් අසව කිසේ යැ යත් :

15. සතර පරිච්ඡි ද සඨසයා කෙරෙන් බැහැර කටයුතු නිස්සාරණීය නම් වූ දස සහවෙසෙස් ද දොළොස් නිසහිහු ද සයනු සුද්ධ පවිති ද අට පිළිදෙස්නිහු දැයි මෙහෙණන් පිළිබඳ මහණුන් හා අසාධාරණ වූ මොහු එක්සියතිස් සිබයෝ වෙත්.

16. මහණ මෙහෙණ දෙපසට අසාධාරණ වූ සිබ එක්සිය සසැත්තැවෙක් මැ යි ඔවුන් අසව, කිසේ යැ යත් :

17. පරිච්ඡි සතරෙක් ද සහවෙසෙස් සොළසෙක් ද වෙයි. දෙ අනියත ද සූචිසි නිසහි ද වෙයි.

18. එක්සිය අටළොස් පවිතිහු ද දොළොස් පිළිදෙස්නිහු ද කියනු ලැබෙත්.

(මහණ-මෙහෙණ) දෙපසට අසාධාරණ වූ මේ එක්සිය සසැත්තැ ශික්ෂාවෝ වෙති.

19. මහණ-මෙහෙණ උභය සාධාරණ ශික්ෂාවෝ එක්සියසිවුසැත්තැ කෙනෙකි. ඔවුන් මෙසේ අසව : කිසේ යැ යත් :

20. සතර පරිච්ඡි ද සත් සහවෙසෙස් ද අටළොස් නිසහිපවිති ද සම සැත්තැ සුද්ධ පවිති ද පන්සැත්තැ සිබකරණිහු ද යන මේ එක්සිය සිවු සැත්තැ ශික්ෂාවෝ. මහණ මෙහෙණ දෙපසට සම වෙත්.

21. (සප්පතිහය හෙයින්) දුරාසද වූ (මූලොච්ඡින්න) තාලවාස්තුවක් වැනි වූ පාරාජිකාපත්තීහු අට දෙනෙක් මැ වෙති. පරිච්ඡි අවන් පුදුල් තෙම පඩුවන්පතක් සේ බිඳුණු ගලක් සේ හිස්සුන් එකක්හු සේ මුදුන් සුන් තලක් සේ වටාලා පියවිබවට නො එයි. එසෙයින් මැ ඒ පාරාජිකාපත්තීහු වටාලා ප්‍රකෘති භාවයට නො එත්.

22. 23. තෙවිසි සහවෙසෙස් ද අනියත දෙක ද දෙසාලිස් නිසහි ද. එක්සිය අසූඅටක් පවිති ද දොළොස් පිළිදෙස්නිහු ද, පන්සැත්තැ සිබකරණිහු ද යන මොහු සම්මුඛාවිනයෙන් ද පටිඤ්ඤාකරණයෙන් ද නිණැන්පාරකයෙන් දැයි තුන් ශමථයෙන් සන්භිදෙත්.

24. ජිනරාජයන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද (හික්ෂු-හික්ෂුණි) උපොසථ දෙක ද පවුරුණු දෙක ද (අධර්මවර්ගාදී) කර්ම සතර ද පාමොක් උදෙසීම පස ද (හික්ෂුණින්ගේ වශයෙන්) සතර ද ඇවත් කඳු සතදැයි මොහු අන් පරිද්දකින් නො වෙත්.

25. සතර අධිකරණයෝ සජන ශමථයෙන් සන්භිදෙත්. දෙශමථයෙන් ද සිවු ශමථයෙන් ද තුන් ශමථයෙන් ද සන්භිදෙත්. කිව්වාධිකරණය එක් ශමථයකින් සන්භිදෙයි.

පාරාජිකාදී ආපතති

1. පාරාජිකනති යං වුත්තං තං සුඤ්ඤාති යථා කථං,
වුත්තො පරිඥො භවෙසි ච සඤ්ඤාති නිරංකතො,¹
සංවාසොපි තතිං නත්ති තෙනෙනං ඉති වුච්චති.
2. සම්ඝාදිසෙසොති යං වුත්තං තං සුඤ්ඤාති යථා කථං,²
සම්ඝාච දෙනි පරිවාසං මූලාය පටිකස්සති,
මානත්තං දෙනි අබ්බන්ති තෙනෙනං ඉති වුච්චති.
3. අනියතොති යං වුත්තං තං සුඤ්ඤාති යථා කථං,³
අනියතො න නියතො අනෙකංසිකතං පදං;
තිණ්ණමඤ්ඤාතරං ථානං අනියතොති පවුච්චති.
4. පුලලච්චයනති යං වුත්තං තං සුඤ්ඤාති යථා කථං,
එකස්ස මූලෙ යො දෙසෙති යො ච තං පතිගණ්හති;
අච්චයො තෙන සමො නත්ති තෙනෙනං ඉති වුච්චති.
5. නිස්සග්ගියනති යං වුත්තං තං සුඤ්ඤාති යථා කථං,²
සම්ඝමජේඛි ගණ්මජේඛි එකකස්සෙව එකතො;
නිස්සජ්ඣාන දෙසෙති තෙනෙනං ඉති වුච්චති.
6. පාවිතරියනති යං වුත්තං තං සුඤ්ඤාති යථා කථං,³
පාතෙති කුසලං ධම්මං අරියමග්ගමපරජ්ඣති;
විත්තසමෙමාභනට්ඨානං තෙනෙනං ඉති වුච්චති.
7. පාවිදෙසනීයනති යං වුත්තං තං සුඤ්ඤාති යථා කථං,
භික්ඛු අඤ්ඤාතකො සනෙතො කිව්ඨා ලභියා භොජනං,
සාමං ගහෙත්වා භුඤ්ඤාතො ගාරග්ගනති පවුච්චති.
8. නිමනනනාසු භුඤ්ඤාතං³ ඡන්දය වොසාසති තත්ථ භික්ඛුනී,⁴
අනිවාරෙත්වා තතිං භුඤ්ඤාතො ගාරග්ගනති පවුච්චති.
9. සඤ්ඤාතං කුලං ගනත්වා අපපභොගං අනාලනියං,⁵
අභිලානො තතිං භුඤ්ඤාතො ගාරග්ගනති පවුච්චති.
10. යො වෙ අරඤ්ඤා විහරන්තො සාසංඝික සභයානතො,
අවිදිතං තතිං භුඤ්ඤාතො ගාරග්ගනති පවුච්චති.
11. භික්ඛුනී අඤ්ඤාතිකා සන්තා යං පරෙසං මමාසිතං,
සප්පි තෙලං මධු ඵාණිතං මච්ඡමංසං අපොපි බිරං;
දධිඤ්ඤා යං විඤ්ඤාපෙයො භික්ඛුනී ගාරග්ගපත්තා;
සුගතස්ස සාසනෙ.

1. නිරංකතො - සිමු 2.

2. යථාතථං - සිමු 2, මජ්ඣ.

3. භුඤ්ඤාතො - මජ්ඣ.

4. භික්ඛුනී - මජ්ඣ.

5. අනාලියං - මජ්ඣ.

පාරාජිකාදි ආපතති

1. පාරාජික යැයි යමක් කියන ලද ද, එය අසව. කිසේ යැ යත් : ශාසනයෙන් ව්‍යුත්ත වී ද පැරැදුණේ ද, ගිලිහුණේ ද, දුරුකරණ ලද්දේ ද, ඔහු කෙරෙහි (උපාසාපරිවාරණාදී විසින්) සමග විසීමෙන් ද නැති. එහෙයින් මෙය පරිජි යැයි කියනු ලැබේ.

2. සභිසාදිසෙස යැයි යමක් කියන ලද ද, එය අසව. කිසේ යැ යත් : සභිසයා ම පිරිවෙස් දෙයි. මූලාසපටිකස්සන කර්මය කෙරෙයි. මානන දෙයි. අබ්භාන කර්මය කෙරේ. (සභිසයා මූල මැද අග යන තුන් තැන ම කැමති විය යුතු ය යන) ඒ අර්ථයෙන් තෙල ඇවැත සභිසාදිසෙස යැයි කියනු ලැබේ.

3. අනියත යැයි යමක් කියන ලද ද, එය අසව. කිසේ යැ යත් : නියත නැත්තේ අනියත නම්. නියම නොකරණ ලද සිකපද යයි. (පරිජි-සභවෙසෙස්-පවිති යන) තුන් ඇවතින් එක්කරා ඇවැතකට පැමිණේ ද, (එහෙයින්) අනියත යැයි කියනු ලැබේ.

4. ථුල්ලව්වය යැයි යමක් කියන ලද ද, එය අසව. කිසේ යැ යත් : යමෙක් එකක්හුගේ සම්පයෙහි ඇවැත් දෙසයි ද, යමෙකුත් එය පිළිගනී ද එය හා සම වූ (අත් දෙසනාගාමීනි) ඇවැතෙක් නැත් ද, එහෙයින් තෙල ථුල්ලව්වය යි කියනු ලැබේ.

5. නිස්සන්ධිය යැයි යමක් කියන ලද ද, එය අසව. කිසේ යැ යත් : සහමැද හෝ ගණමැද හෝ එකක්හු වෙතැ හෝ එක් වැ නිසද ඇවැත් දෙසා ද, එබැවින් තෙල නිස්සන්ධියැ යි කියනු ලැබේ.

6. පාවිත්තිය යි යමක් කියන ලද ද, එය අසව. කිසේ යැ යත් : කුසලවිත්තය හෙළා ද ආයාචාර්ගය වරදවා ද සිත මුළාකිරීමට කරුණු වේ ද, එබැවින් තෙල පාවිත්තිය යි කියනු ලැබේ.

7. පාටිදෙසනිය යැයි යමක් කියන ලද ද, එය අසව. කිසේ යැ යත් : හික්ෂු තෙම නොනැ වූයේ දුකසේ ලද තැනැත්තියගේ බොජුනක් තෙමේ ගෙණ වළඳුනේ ද ඒ ගර්භා කටයුතු යැ යි කියනු ලැබේ.

8. නිමන්ත්රණයන්හි වළඳන්නහු එහි දී මෙහෙණක් තොමෝ රුවියෙන් ("ඉධ ඔදනං දෙපං" යනාදීන්) විධාන කෙරේ නම් එහි දී ("අපසක්ක තාව හගිනී" යනාදීන්) නො වළකා වළඳන්නේ වේ ද ඒ ගර්භා කටයුතු යයි කියනු ලැබේ.

9. ස්වල්ප සම්පත් ඇති නැළියකට වඩා වී නැති දිළිඳු වූ සැදහැසින් ඇති සෙබ කුලයකට ගොස් නො ගිලන් වැ එහි වළඳා නම් ගර්භා කටයුතු යයි කියනු ලැබේ.

10. යම් මහණෙක් සැකසහිත වූ බියසහිත වූ වනයෙහි ඉදින් වසන්නේ එහි දී පෙර නො දන්වන ලද භොජනය අනුභව කෙරේ නම් ගර්භා කටයුතු යයි කියනු ලැබේ.

11. මෙහෙණක් තොමෝ නොනැ වූවා අනුන් විසින් මමන්වය කරණලද ගිතෙල් තෙල් මී පැණි දියමස් ගොඩමස් කිරි දිහි තොමෝ විනවා පරිභෝග කෙරේ නම් බුදුසසුන්හි ගැරහියයුතු බවට පැමිණියා වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

12. දුක්ඛකටනති යං වුත්තං තං සුඤ්ඤාති යථා කථං,
අපරභිං විරභිඤ්ඤා ඛලිතං යඤ්ඤා දුක්ඛකටං.
13. යං මනුස්සො කරෙ පාපං ආච්චි වා යදි වා රතො,
දුක්ඛකටනති පච්චෙදෙනති තෙනෙනං ඉති වුච්චති.
14. දුක්ඛාසිත්තනති යං වුත්තං තං සුඤ්ඤාති යථා කථං,
දුක්ඛාසිත්තං දුරාභවිකං සංඛිතිලිඛිතං යං පදං;
යඤ්ඤා විඤ්ඤා ගරහනති තෙනෙනං ඉති වුච්චති.
15. සෙඛියනති යං වුත්තං තං සුඤ්ඤාති යථා කථං,
සෙඛියං සික්ඛමානස්ස උජ්ජේග්ගානුසාරිනො.
16. ආදිපෙතං වරණඤ්ඤා මුඛං සංයමසංවරො,
සික්ඛා ඵතාදිසි නපි තෙනෙනං ඉති වුච්චති.
17. ඡත්තමතිවස්සති විවටං නාතිවස්සති,
තස්මා ඡත්තං විවරෙථ ඵලං තං නාතිවස්සති.
18. ගති මිගානං පචනං ආකාසො පක්ඛිනං ගති,
විහවො ගති ධම්මානං නිබ්බාණං අරහතො ගති.

ගාථාසංග්‍රහය නිමිතං.

තස්සද්දානං :

1. සත්ත නගරෙසු පඤ්ඤාතං විපතති චතුරොපි ච,
භික්ඛුනං භික්ඛුනීනඤ්ඤා සාධාරණා අසාධාරණා;
සාසනානුග්‍රහයා ගාථාසංග්‍රහයං ඉදන්ති.

12. දුක්කට යැයි යමක් වදාරණ ලද ද, එය අසව කියේ යැ යත් : නපුරු කොට කරණලද්දෙක් වරදවා කරණලද්දෙක් පමාදෙසෙක් යම් (එබඳුවූ) දුෂ්කෘතයෙක් වේ ද,

13. මිනිස් තෙම එළියෙහි හෝ රහස්හි හෝ යම් පවක් කරන්නේ (එය) දුක්කට යැයි (නුවණැත්තෝ) පවසත් ද, එහෙයින් මෙය දුක්කට යැයි කියනු ලැබේ.

14. දුබ්භාසිත යැයි යමක් කියන ලද ද, එය අසව, කියේ යැ යත් : යම් භෙයකින් නපුරු කොට කියනලද සකිළිවූ වූ යම්බඳු වචනයකට දුබ්භාසිත යැයි නුවණැත්තෝ ගරහත් ද, එහෙයින් මෙය දුබ්භාසිත යැයි කියනු ලැබේ.

15. සෙබියා යැයි යමක් කියනලද ද, එය අසව, කියේ යැ යත් : සාප්පාර්ගය අනුව හැසිරෙණසුලු වූ (උපරිගුණාධිගමය සඳහා) හික්මෙන්නා වූ ශෛක්ෂ පුද්ගලයාහට.

16. තෙල සෙබියාව මුල් වෙයි, යළි පාදය ද වෙයි, ප්‍රමුඛද්වාරය වෙයි, සන්තිදිව වෙයි, සංවරය වේ. එහෙයින් ම මේ හා සමාන වූ සිතියෙක් නැතී. මෙකරුණෙන් මෙය සෙබියා යි කියනු ලැබේ.

17. ඇවැත් (සඬ්ඛ්‍යාත ගෙය) සොයන ලද්දේ අතියෙයින් කෙලෙස් වැසි වසියි, විවෘත වූයේ කෙලෙස් වැසි නො වසියි, එහෙයින් පිළිසන් ඇවැත් විවෘත කරන්නේ යැ. එසේ ඇති කල්හි කෙලෙස් වැසි නො වසී.

18. මාගයනට වනලැහැබ පිළිසරණ වෙයි, පක්ෂිනට අහස පිළිසරණ වෙයි, සියලු සඬ්ඛක ධර්මයනට (ඔවුනතර) නොවීම පිළිසරණ (අස්වැසීම) වෙයි, රහත්හට (අනුපාදිශෙෂ) නිර්වාණධාතුව එකැතින් පිළිසරණ වේ.

ගාථාසංග්‍රහය නිමි.

එහි නාමාවලිය :

සජ්ඣ නගරයෙහි පැණවූ සිකපද ද විපත්ති සතර ද හික්ෂු - හික්ෂුණින් පිළිබඳ වූ සාධාරණ අසාධාරණ සිකපද ද ඇතුළත් මේ ගාථා සංග්‍රහය ශාසනානුග්‍රහය පිණිස වේ.

අධිකරණහෙදෙ

1. චක්‍රාභි ආධිකරණානි : විවාදාධිකරණං, අනුවාදාධිකරණං, ආපනනාධිකරණං, කිවාධිකරණං. ඉමානි චක්‍රාභි ආධිකරණානි.

ඉමෙසං චක්‍රානං ආධිකරණානං කති උකෙකාචා : ඉමෙසං චක්‍රානං ආධිකරණානං දස උකෙකාචා : විවාදාධිකරණස්ස ඤෙ උකෙකාචා, අනුවාදාධිකරණස්ස චක්‍රාභි උකෙකාචා, ආපනනාධිකරණස්ස තයෙ උකෙකාචා, කිවාධිකරණස්ස එකෙ උකෙකාචො, ඉමෙසං චක්‍රානං ආධිකරණානං ඉමෙ දස උකෙකාචා.

2. විවාදාධිකරණං උකෙකාචෙතො කති සමථෙ උකෙකාචෙති, අනුවාදාධිකරණං උකෙකාචෙතො කති සමථෙ උකෙකාචෙති, ආපනනාධිකරණං උකෙකාචෙතො කති සමථෙ උකෙකාචෙති, කිවාධිකරණං උකෙකාචෙතො කති සමථෙ උකෙකාචෙති :

විවාදාධිකරණං උකෙකාචෙතො ඤෙ සමථෙ උකෙකාචෙති. අනුවාදාධිකරණං උකෙකාචෙතො චක්‍රාභි සමථෙ උකෙකාචෙති. ආපනනාධිකරණං උකෙකාචෙතො තයෙ සමථෙ උකෙකාචෙති. කිවාධිකරණං උකෙකාචෙතො එකං සමථං උකෙකාචෙති.

3. කති උකෙකාචා, කතිභාකාරෙති උකෙකාචනං පසවති, කතිභබ්බෙති සමනනාගතො පුග්ගලො ආධිකරණං උකෙකාචෙති, කති පුග්ගලො ආධිකරණං උකෙකාචෙතො ආපනනිං ආපජ්ජනති.

ආදස උකෙකාචා, දසභාකාරෙති උකෙකාචනං පසවති. චක්‍රාභි සමනනාගතො පුග්ගලො ආධිකරණං උකෙකාචෙති, චක්‍රාභි පුග්ගලො ආධිකරණං උකෙකාචෙතො ආපනනිං ආපජ්ජනති.

4. කතමෙ ආදස උකෙකාචා : අකතං කමමං, දුකකතං කමමං, පුන කාතබ්බං කමමං, අතිභතං, දුතතිභතං, පුන තිභතතිබ්බං, අචිතිච්ඡිතං, දුචිතිච්ඡිතං, පුන විතිච්ඡිතබ්බං, අවුපසනනං, දුවුපසනනං, පුන උපසමෙතබ්බනති ඉමෙ ආදස උකෙකාචා.

5. කතමෙති දසභාකාරෙති උකෙකාචනං පසවති : තත්ථ ජාතකං ආධිකරණං උකෙකාචෙති, තත්ථ ජාතකං වුපසනනං ආධිකරණං උකෙකාචෙති, අනතරමග්ගෙ ආධිකරණං උකෙකාචෙති, අනතරමග්ගෙ වුපසනනං ආධිකරණං උකෙකාචෙති, තත්ථ ගතං ආධිකරණං උකෙකාචෙති, තත්ථ ගතං වුපසනනං ආධිකරණං උකෙකාචෙති, සතිවිනයං උකෙකාචෙති, අමුලභිනයං උකෙකාචෙති, තස්සපාපියසසිකං උකෙකාචෙති, තිණවත්ථාරකං උකෙකාචෙති. ඉමෙති දසභාකාරෙති උකෙකාචනං පසවති.

අධිකරණ හෙද

1. අධිකරණ සතරෙකි : විවාදාධිකරණ යැ අනුවාදාධිකරණ යැ ආපත්තාධිකරණ යැ කිව්වාධිකරණ යි. මේ අධිකරණ සතර යැ.

මේ සතර අධිකරණයන්ගේ උක්කොටන (යළි විසඳුම් පිණිස ඉදිරියට ඇදීම්) කෙනෙක් ද යත් : මේ සතර අධිකරණයන්ගේ උක්කොටන දශයෙකි : විවාදාධිකරණය පිළිබඳ උක්කොටන දෙකෙකැ, අනුවාදාධිකරණය පිළිබඳ උක්කොටන සතරෙකැ, ආපත්තාධිකරණය පිළිබඳ උක්කොටන තුණෙකැ, කිව්වාධිකරණය පිළිබඳ උක්කොටන එකෙකි. මේ සතර අධිකරණයන්ගේ මේ දස උක්කොටන යි.

2. විවාදාධිකරණය උක්කොටනය කරන්නේ කෙනෙක් ශමථයන් උක්කොටනය කෙරේ ද, අනුවාදාධිකරණය උක්කොටනය කරන්නේ කෙනෙක් ශමථයන් උක්කොටනය කෙරේද, ආපත්තාධිකරණය උක්කොටනය කරන්නේ කෙනෙක් ශමථයන් උක්කොටනය කෙරේ ද, කිව්වාධිකරණය උක්කොටනය කරන්නේ කෙනෙක් ශමථයන් උක්කොටනය කෙරේ ද යත් :

විවාදාධිකරණය උක්කොටනය කරන්නේ ශමථ දෙකක් උක්කොටනය කෙරෙයි, අනුවාදාධිකරණය උක්කොටනය කරන්නේ ශමථ සතරක් උක්කොටනය කෙරෙයි, ආපත්තාධිකරණය උක්කොටනය කරන්නේ ශමථ තුණක් උක්කොටනය කෙරෙයි, කිව්වාධිකරණය උක්කොටනය කරන්නේ එක් ශමථයක් උක්කොටනය කෙරේ.

3. උක්කොටනයෝ කෙනෙක් ද, කෙනෙක් අයුරෙකින් උක්කොටනය දනවයි ද, කෙනෙක් අභිගයෙන් යුක්ත පුද්ගල තෙමේ අධිකරණය උක්කොටනය කෙරේ ද, කෙනෙක් පුද්ගලයෝ අධිකරණය උක්කොටනය කරන්නාහු ඇවැත් අවදිත් ද යත් :

උක්කොටන දෙළොසෙකි, දශ අයුරෙකින් උක්කොටනය දනවයි, සිවු අභෙකින් යුත් පුද්ගල තෙමේ අධිකරණය උක්කොටනය කෙරෙයි, පුභුලෝ සතරදෙනෙක් අධිකරණය උක්කොටනය කරන්නාහු ඇවැත් අවදිත්.

4. දෙළොස් උක්කොටනයෝ කවරහු ද යත් : නොකරණලද කර්ම යැ, වරදවා කරණ ලද කර්ම යැ, නැවැත කටයුතු කර්ම යැ, නො සන්තිඳුවන ලද්ද යැ, වරදවා සන්තිඳු වන ලද්ද යැ, නැවැත සන්තිදවියයුත්ත යැ, නො විසඳනලද්ද යැ, වරදවා විසඳනලද්ද යැ, නැවැත විසඳියයුත්ත යැ, ව්‍යුපශමනය නො කරණ ලද්ද යැ, වරදවා ව්‍යුපශමනය කරණ ලද්ද යැ, නැවත ව්‍යුපශමනය කටයුත්ත යැ යි. මේ දෙළොස් උක්කොටනයෝ යි.

5. කවර දශ අයුරෙකින් උක්කොටනය දනවා ද යත් : ඒ විභාරයෙහි භටගත් අධිකරණය උක්කොටනය කෙරෙයි, එහි භටගත් සන්තිඳුවන ලද අධිකරණ උක්කොටනය කෙරෙයි, අතරමහැ අධිකරණය උක්කොටනය කෙරෙයි, අතරමභ සන්තිඳුවනලද අධිකරණය උක්කොටනය කෙරෙයි, එහි ගියහු එහි ම හිඳවා විනිශ්චය කළ අධිකරණය උක්කොටනය කෙරෙයි, එහි ගියහු එහි ම හිඳවා සන්තිඳුවනලද අධිකරණය උක්කොටනය කෙරෙයි, සතිවිනය උක්කොටනය කෙරෙයි, අමුල්භවිනය උක්කොටනය කෙරෙයි, තස්සපාපියාසිකාව උක්කොටනය කෙරෙයි, තිණවත්ථාරකය උක්කොටනය කෙරේ. මේ දශ අයුරින් උක්කොටනය දනවයි.

6. කතමෙහි චතුහඬෙහි සමන්තාගතො පුග්ගලො අධිකරණං උකෙකාවෙති : ඡන්දගතීං ගව්ඡන්තො අධිකරණං උකෙකාවෙති, දෙසාගතීං -පෙ- මොහාගතීං -පෙ- හයාගතීං ගව්ඡන්තො අධිකරණං උකෙකාවෙති. ඉමෙහි චතුහඬෙහි සමන්තාගතො පුග්ගලො අධිකරණං උකෙකාවෙති

7. කතමෙ චන්තාරෙ පුග්ගලො අධිකරණං උකෙකාවෙනො ආපතනිං ආපජ්ජනති : තද්වුපසම්පන්නො උකෙකාවෙති උකෙකාවනකං පාචිත්තියං, ආගන්තුකො උකෙකාවෙති උකෙකාවනකං පාචිත්තියං, කාරකො උකෙකාවෙති උකෙකාවනකං පාචිත්තියං, ඡන්දයකො උකෙකාවෙති උකෙකාවනකං පාචිත්තියං. ඉමෙ චන්තාරෙ පුග්ගලො අධිකරණං උකෙකාවෙනො ආපතනිං ආපජ්ජනති.

අධිකරණනිදනාදයෝ

1. විවාදාධිකරණං කිංනිදනං, කිංසමුදයං, කිංජාතිකං, කිංපහවං, කිංසමාරං, කිංසමුට්ඨානං : අනුවාදාධිකරණං කිංනිදනං, කිංසමුදයං, කිංජාතිකං, කිංපහවං, කිංසමාරං, කිංසමුට්ඨානං : ආපතනාධිකරණං කිංනිදනං, කිංසමුදයං, කිංජාතිකං, කිංපහවං, කිංසමාරං, කිංසමුට්ඨානං : කිව්වාධිකරණං කිංනිදනං, කිංසමුදයං, කිංජාතිකං, කිංපහවං, කිංසමාරං, කිංසමුට්ඨානං :

විවාදාධිකරණං විවාදනිදනං, විවාදසමුදයං, විවාදජාතිකං, විවාදපහවං, විවාදසමාරං, විවාදසමුට්ඨානං. අනුවාදාධිකරණං අනුවාදනිදනං, අනුවාදසමුදයං, අනුවාදජාතිකං, අනුවාදපහවං, අනුවාදසමාරං, අනුවාදසමුට්ඨානං. ආපතනාධිකරණං ආපතනිදනං, ආපතනසමුදයං, ආපතනජාතිකං, ආපතනපහවං, ආපතනසමාරං, ආපතනසමුට්ඨානං. කිව්වාධිකරණං කිව්වනිදනං, කිව්වසමුදයං, කිව්වජාතිකං, කිව්වපහවං, කිව්වසමාරං, කිව්වසමුට්ඨානං.

2. විවාදාධිකරණං කිංනිදනං කිංසමුදයං, කිංජාතිකං, කිංපහවං, කිංසමාරං, කිංසමුට්ඨානං : අනුවාදාධිකරණං -පෙ- ආපතනාධිකරණං -පෙ- කිව්වාධිකරණං කිංනිදනං, කිංසමුදයං, කිංජාතිකං, කිංපහවං, කිංසමාරං, කිංසමුට්ඨානං :

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. කවර සිවු අහෙකින් යුත් පුද්ගල තෙමේ අධිකරණය උක්කොටනය කෙරේද යත් : ඡන්දයෙන් අගතියට යන්නේ අධිකරණය උක්කොටනය කෙරෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට යන්නේ මොහයෙන් අගතියට යන්නේ බියෙන් අගතියට යන්නේ අධිකරණය උක්කොටනය කෙරේ. මේ සිවුඅහින් යුත් පුද්ගල තෙමේ අධිකරණය උක්කොටනය කෙරේ.

7. කවර පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක් අධිකරණය උක්කොටනය කරන්නාහු ඇවැත් අවදිත් ද යත් : එද්වය උපසපත් වූයේ උක්කොටනය කෙරේ නම් උක්කොටනක පවිතිය වෙයි, ආගන්තුක තෙමේ උක්කොටනය කෙරේ නම් උක්කොටනක පවිතිය වෙයි, කාරක තෙමේ උක්කොටනය කෙරේ නම් උක්කොටනක පවිතිය වෙයි, ඡන්දයක තෙමේ උක්කොටනය කෙරේ නම් උක්කොටනක පවිතිය වේ. මේ පුද්ගලයෝ සතර දෙන අධිකරණය උක්කොටනය කරන්නාහු ඇවැත් අවදිත්.

අධිකරණනිදනාදිය

1. විවාදාධිකරණය කුමක් නිදන කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සමුද්‍රය කොට ඇත්තේ ද, කුමක් ජාති කොට ඇත්තේ ද, කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සම්භාර (රැස්) කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සමුච්ඡාන කොට ඇත්තේ ද යත් : අනුවාදාධිකරණය කුමක් නිදන කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සමුද්‍රය කොට ඇත්තේ ද, කුමක් ජාති කොට ඇත්තේ ද, කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සම්භාර කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සමුච්ඡාන කොට ඇත්තේ ද යත් : ආපත්තාධිකරණය කුමක් නිදන කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සමුද්‍රය කොට ඇත්තේ ද, කුමක් ජාති කොට ඇත්තේ ද, කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සම්භාර කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සමුච්ඡාන කොට ඇත්තේ ද යත් : කිව්වාධිකරණය කුමක් නිදන කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සමුද්‍රය කොට ඇත්තේ ද, කුමක් ජාති කොට ඇත්තේ ද, කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සම්භාර කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සමුච්ඡාන කොට ඇත්තේ ද යත් :

විවාදාධිකරණය (අටළොස් හෙදකර වස්තු සභිඛාන) විවාදය නිදන කොට ඇත්තේ යැ, විවාදය සමුද්‍රය කොට ඇත්තේ යැ, විවාදය ජාති කොට ඇත්තේ යැ, විවාදය ප්‍රභවය කොට ඇත්තේ යැ, විවාදය සම්භාර කොට ඇත්තේ යැ, විවාදය සමුච්ඡාන කොට ඇත්තේ යි. අනුවාදාධිකරණය වොදනාව නිදන කොට ඇත්තේ යැ, වොදනාව සමුද්‍රය කොට ඇත්තේ යැ, වොදනාව ජාති කොට ඇත්තේ යැ, වොදනාව ප්‍රභව කොට ඇත්තේ යැ, වොදනාව සම්භාර කොට ඇත්තේ යැ, වොදනාව සමුච්ඡාන කොට ඇත්තේ යි. ආපත්තාධිකරණය ආපත්ති නිදන කොට ඇත්තේ යැ, ආපත්ති සමුද්‍රය කොට ඇත්තේ යැ, ආපත්ති ජාති කොට ඇත්තේ යැ, ආපත්ති ප්‍රභව කොට ඇත්තේ යැ, ආපත්ති සම්භාර කොට ඇත්තේ යැ, ආපත්ති සමුච්ඡාන කොට ඇත්තේ යි. කිව්වාධිකරණය (සිවුවැදූරුම්) සභිසකර්ම නිදන කොට ඇත්තේ යැ, සභිසකර්ම සමුද්‍රය කොට ඇත්තේ යැ, සභිසකර්ම ජාති කොට ඇත්තේ යැ, සභිසකර්ම ප්‍රභව කොට ඇත්තේ යැ, සභිසකර්ම සම්භාර කොට ඇත්තේ යැ, සභිසකර්ම සමුච්ඡාන කොට ඇත්තේ යි.

2. විවාදාධිකරණය කුමක් නිදන කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සමුද්‍රය කොට ඇත්තේ ද, කුමක් ජාති කොට ඇත්තේ ද, කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සම්භාර කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සමුච්ඡාන කොට ඇත්තේ ද යත් : අනුවාදාධිකරණය . . . ආපත්තාධිකරණය . . . කිව්වාධිකරණය කුමක් නිදන කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සමුද්‍රය කොට ඇත්තේ ද, කුමක් ජාති කොට ඇත්තේ ද, කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සම්භාර කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සමුච්ඡාන කොට ඇත්තේ ද යත් :

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

විවාදාධිකරණං හෙතුනිදනං, හෙතුසමුදයං, හෙතුජාතිකං, හෙතුව-
හවං, හෙතුසමාරං, හෙතුසමුදයානං, අනුවාදාධිකරණං -පෙ-
ආපත්තාධිකරණං -පෙ- කිව්වාධිකරණං හෙතුනිදනං, හෙතුසමුදයං,
හෙතුජාතිකං, හෙතුසමාරං, හෙතුසමුදයානං.

3 විවාදාධිකරණං කිංනිදනං, කිංසමුදයං, කිංජාතිකං, කිංපහවං,
කිංසමාරං, කිංසමුදයානං : අනුවාදාධිකරණං -පෙ- ආපත්තාධිකරණං
-පෙ- කිව්වාධිකරණං කිංනිදනං, කිංසමුදයං, කිංජාතිකං, කිංපහවං,
කිංසමාරං, කිංසමුදයානං :

විවාදාධිකරණං, පව්වයනිදනං, පව්වයසමුදයං, පව්වයජාතිකං,
පව්වයසමාරං, පව්වයසමුදයානං, අනුවාදාධිකරණං -පෙ- ආපත්තාධිකරණං
-පෙ- කිව්වාධිකරණං පව්වයනිදනං, පව්වයසමුදයං, පව්වයජාතිකං, පව්වයසමාරං, පව්වය-
සමුදයානං.

අධිකරණමූලාදයෝ

1. චතුන්නං අධිකරණානං කති මූලානි, කති සමුදයානා :

චතුන්නං අධිකරණානං තෙතතිංස මූලානි, තෙතතිංස සමුදයානා.

2. චතුන්නං අධිකරණානං කතමානි තෙතතිංස මූලානි :

විවාදාධිකරණං ආදස මූලානි, අනුවාදාධිකරණං චුදස මූලානි,
ආපත්තාධිකරණං ඡ මූලානි, කිව්වාධිකරණං එකං මූලං සබ්බකා.
චතුන්නං අධිකරණානං ඉමානි තෙතතිංස මූලානි.

3. චතුන්නං අධිකරණානං කතමෙ තෙතතිංස සමුදයානා :

විවාදාධිකරණං අධාරස හෙදකරවඤ්ඤානි සමුදයානා, අනුවාදාධි-
කරණං චතසො විපතියො සමුදයානා, ආපත්තාධිකරණං සත්ත
ආපතතිකකිංසා¹ සමුදයානා, කිව්වාධිකරණං චතතාඨි කමානි
සමුදයානා. චතුන්නං අධිකරණානං ඉමෙ තෙතතිංස සමුදයානා.

අධිකරණපට්ටසාපතති

1. විවාදාධිකරණං ආපත්තානාපතතිති : විවාදාධිකරණං න ආපතති.

කිං පන විවාදාධිකරණපට්ටසා ආපතතිං ආපජේය්‍යාති : ආම,
විවාදාධිකරණපට්ටසා ආපතතිං ආපජේය්‍යා.

1. සත්තාපතතිකකිංසා - ම ඡ සං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

විවාදාධිකරණය (කුසලාකුසල අව්‍යාකත) හෙතු නිදන කොට ඇත්තේ යැ, හෙතු සමුදය කොට ඇත්තේ යැ, හෙතු ජාති කොට ඇත්තේ යැ, හෙතු ප්‍රභව කොට ඇත්තේ යැ, හෙතු සම්භාර කොට ඇත්තේ යැ, හෙතු සමුච්ඡාදන කොට ඇත්තේ යි. අනුවාදාධිකරණය.... ආපත්තාධිකරණය කිව්වාධිකරණය හෙතු නිදන කොට ඇත්තේ යැ, හෙතු සමුදය කොට ඇත්තේ යැ, හෙතු ජාති කොට ඇත්තේ යැ, හෙතු ප්‍රභව කොට ඇත්තේ යැ, හෙතු සම්භාර කොට ඇත්තේ යැ, හෙතු සමුච්ඡාදන කොට ඇත්තේ යි.

3. විවාදාධිකරණය කුමක් නිදන කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සමුදය කොට ඇත්තේ ද, කුමක් ජාති කොට ඇත්තේ ද, කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සම්භාර කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සමුච්ඡාදන කොට ඇත්තේ ද යත් : අනුවාදාධිකරණය ආපත්තාධිකරණය කිව්වාධිකරණය කුමක් නිදන කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සමුදය කොට ඇත්තේ ද, කුමක් ජාති කොට ඇත්තේ ද, කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සම්භාර කොට ඇත්තේ ද, කුමක් සමුච්ඡාදන කොට ඇත්තේ ද යත් :

විවාදාධිකරණය ප්‍රත්‍යය නිදන කොට ඇත්තේ යැ, ප්‍රත්‍යය සමුදය කොට ඇත්තේ යැ, ප්‍රත්‍යය ජාති කොට ඇත්තේ යැ, ප්‍රත්‍යය ප්‍රභව කොට ඇත්තේ යැ, ප්‍රත්‍යය සම්භාර කොට ඇත්තේ යැ, ප්‍රත්‍යය සමුච්ඡාදන කොට ඇත්තේ යි. අනුවාදාධිකරණය ආපත්තාධිකරණය කිව්වාධිකරණය ප්‍රත්‍යය නිදන කොට ඇත්තේ යැ, ප්‍රත්‍යය සමුදය කොට ඇත්තේ යැ, ප්‍රත්‍යය ජාති කොට ඇත්තේ යැ, ප්‍රත්‍යය ප්‍රභව කොට ඇත්තේ යැ, ප්‍රත්‍යය, සම්භාර කොට ඇත්තේ යැ, ප්‍රත්‍යය සමුච්ඡාදන කොට ඇත්තේ යි.

අධිකරණමූලාදිය

1. සතර අධිකරණයන්ගේ මුල් කෙතෙක් ද, සමුච්ඡාදන කෙතෙක් ද යත් :

සතර අධිකරණයන්ගේ මුල් තෙතිසෙක, සමුච්ඡාදන තෙතිසෙකි.

2. සතර අධිකරණයන්ගේ මුල් තෙතිස කවර යත් :

විවාදාධිකරණයාගේ මුල් දෙළොසෙකැ, අනුවාදාධිකරණයාගේ මුල් තුදුසෙකැ, ආපත්තාධිකරණයාගේ මුල් සයෙකැ, කිව්වාධිකරණයාගේ මුල් එකෙකි, සඬ්ඝ තෙමේ යි. සතර අධිකරණයන්ගේ මේ මුල් තෙතිස යි.

3. සතර අධිකරණයන්ගේ සමුච්ඡාදන තෙතිස කවර යත් :

විවාදාධිකරණයට අටළොස් හෙදකර වස්තු සමුච්ඡාදනයෝ යැ, අනුවාදාධිකරණයට සතර විපත්තිහු සමුච්ඡාදනයෝ යැ, ආපත්තාධිකරණයට සත්තාපත්තිස්සත්තධයෝ සමුච්ඡාදනයෝ යැ, කිව්වාධිකරණයට සතර කර්මයෝ සමුච්ඡාදනයෝ යි. මේ තෙතිස සතර අධිකරණයන්ගේ සමුච්ඡාදන යි.

අධිකරණප්‍රත්‍යයාපත්ති

1. විවාදාධිකරණය ආපත්ති ද අනාපත්ති ද යත් : විවාදාධිකරණය ආපත්ති නො වේ.

කිම, විවාදාධිකරණ හෙතුයෙන් ඇවැත් අවදනේ ද යත් : එසේ යැ, විවාදාධිකරණ හෙතුයෙන් ඇවැත් අවදනේ යි.

විවාදාධිකරණපච්චයා කති අපතතියො අපජ්ඡති : විවාදාධිකරණ-
පච්චයා ඥො අපතතියො අපජ්ඡති : උපසම්පන්නං ඔමසති අපතති
පාචිතතියං, අනුසම්පන්නං ඔමසති අපතති දුක්ඛං. විවාදාධිකරණ-
පච්චයා ඉමං ඥො අපතතියො අපජ්ඡති.

2. තා අපතතියො චතුන්නං විපතතිනං කති විපතතියො
භජනති, චතුන්නං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං, සත්තන්නං
අපතතිකකුඤ්ඤානං කතිති අපතතිකකුඤ්ඤාති සමගතිතා, ඡන්නං
අපතතිසමුදායානං කතිති සමුදායෙනති සමුදායනති, කතිති
අධිකරණෙති කතිසු ධානෙසු කතිති සමපෙති සමමනති :

තා අපතතියො චතුන්නං විපතතිනං එකං විපතති. භජනති :
අපාරම්පතති. චතුන්නං අධිකරණානං අපතතාධිකරණං. සත්තන්නං
අපතතිකකුඤ්ඤානං දව්ති අපතතිකකුඤ්ඤාති සමගතිතා : සියං පාචිතතියා
පතතිකකුඤ්ඤානං සියං දුක්ඛංපතතිකකුඤ්ඤානං. ඡන්නං අපතති-
සමුදායානං කති සමුදායෙනති සමුදායනති. එකෙන අධිකරණෙන
කිච්චාධිකරණෙන. තිසු ධානෙසු : සමසමපෙති ගණපෙති පුණ්ණාලියා
සනතිකෙ. තිති සමපෙති සමමනති : සියං සමමුඛාවිනයෙන ච
පටිඤ්ඤානකරණෙන ච, සියං සමමුඛාවිනයෙන ච තිණවිජාරකෙන ච.

3. අනුවාදාධිකරණං අපතතානාපතතිති : අනුවාදාධිකරණං න
අපතති.

කිම්පන අනුවාදාධිකරණපච්චයා අපතති. අපජේය්‍යාති : අම,
අනුවාදාධිකරණපච්චයා අපතති. අපජේය්‍යා.

අනුවාදාධිකරණපච්චයා කති අපතතියො අපජ්ඡති : අනුවාදාධි-
කරණපච්චයා තියො අපතතියො අපජ්ඡති : භික්ඛුං අමුලකෙන
පාඨජිකෙනධම්මෙන අනුභංගෙති අපතති සමසාදිසෙසං, අමුලකෙන
සමසාදිසෙසෙන අනුභංගෙති අපතති පාචිතතියං, අමුලකාය
අපාරම්පතතියා අනුභංගෙති අපතති දුක්ඛං. අනුවාදාධිකරණ-
පච්චයා ඉමං තියො අපතතියො අපජ්ඡති.

4. තා අපතතියො චතුන්නං විපතතිනං කති විපතතියො
භජනති, චතුන්නං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං, සත්තන්නං
අපතතිකකුඤ්ඤානං කතිති අපතතිකකුඤ්ඤාති සමගතිතා, ඡන්නං
අපතතිසමුදායානං කතිති සමුදායෙනති සමුදායනති, කතිති
අධිකරණෙති කතිසු ධානෙසු කතිති සමපෙති සමමනති :

තා අපතතියො චතුන්නං විපතතිනං ඥො විපතතියො භජනති : සියං
සිලවිපතති, සියං අපාරම්පතති. චතුන්නං අධිකරණානං අපතතාධි-
කරණං. සත්තන්නං අපතතිකකුඤ්ඤානං තිති අපතතිකකුඤ්ඤාති
සමගතිතා : සියං සමසාදිසෙසංපතතිකකුඤ්ඤානං, සියං පාචිතතියා
පතතිකකුඤ්ඤානං, සියං දුක්ඛංපතතිකකුඤ්ඤානං. ඡන්නං අපතති-
සමුදායානං කති සමුදායෙනති සමුදායනති. යා තා අපතතියො
ගරුකා තා අපතතියො එකෙන අධිකරණෙන, කිච්චාධිකරණෙන.

විවාදාධිකරණ හෙතෙයෙන් කෙතෙක් ඇවැත් අවදනේ ද යත් : විවාදාධිකරණ හෙතෙයෙන් දෙඇවැත් අවදනේ යැ : උපසපනක්හට (ජාත්‍යාදියෙන්) ගත බෙණේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි, අනුපසපනක්හට (ජාත්‍යාදියෙන්) ගත බෙණේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. විවාදාධිකරණ හෙතෙය මේ දෙඇවැත් අවදනේ යි.

2. ඒ ඇවැත්හු සතර විපත් අතුරෙන් කෙතෙක් විපත් බෙණේ ද යත් : සතර අධිකරණ අතුරෙන් කිනම් අධිකරණයෙක් ද, සත්වැදූරුම් ආපත්තිස්කන්ධ අතුරෙන් කෙතෙක් ආපත්තිස්කන්ධයෙන් සඬග්‍රහ කරණ ලදහු ද, සවැදූරුම් ආපත්තිසමුට්ඨාන අතුරෙන් කෙතෙක් සමුට්ඨානයෙන් නගිත් ද, කෙතෙක් අධිකරණයෙන් කෙතෙක් තන්හි කෙතෙක් ගමථයෙන් සන්හිඳෙන් ද යත් :

ඒ ඇවැත්හු සතර විපත් අතුරෙන් එක් ම ආචාරවිපත්තිය බෙණේ. සතර අධිකරණ අතුරෙන් ආපත්තාධිකරණ යි. සත්වැදූරුම් ආපත්ති ස්කන්ධ අතුරෙන් කිසි විටෙක පාවිත්තියාපත්තිස්කන්ධයෙන් ද කිසිවිටෙක දුක්කටාපත්තිස්කන්ධයෙන් දැයි දෙආපත්තිස්කන්ධයෙන් සඬග්‍රහ කරණ ලදහු යැ. සවැදූරුම් ආපත්තිසමුට්ඨාන අතුරෙන් තුන් සමුට්ඨානයෙකින් නගිත්. කිව්වාධිකරණය වූ එක් අධිකරණයෙන් සන්හිඳෙන්. සහ මැද යැ ගණමැද යැ පුභුලක්හු වෙතැ යි තුන් තන්හි යැ. කිසිවිටෙක සම්මුඛාවිනයෙන් ද පටික්ඛද්‍යතකරණයෙන් ද කිසිවිටෙක සම්මුඛාවිනයෙන් ද තිණවත්ථාරකයෙන් දැයි තුන් ගමථයෙන් සන්හිඳෙන්.

3. අනුවාදාධිකරණය ආපත්ති ද අනාපත්ති ද යත් : අනුවාදාධිකරණය ආපත්ති නො වේ.

කිම, අනුවාදාධිකරණ හෙතෙයෙන් ඇවැත් අවදනේ ද යත් : එසේ යැ, අනුවාදාධිකරණ හෙතෙයෙන් ඇවැත් අවදනේ යැ.

අනුවාදාධිකරණ හෙතෙයෙන් කෙතෙක් ඇවැත් අවදනේ ද යත් : අනුවාදාධිකරණ හෙතෙයෙන් තුන් ඇවැත් අවදනේ යි : මහණක්හට අමුලක පාරාජිකාපත්තියෙන් වොදනා කෙරේ නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වෙයි, අමුලකසඬසාදිසෙසාපත්තියෙන් වොදනා කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි, අමුලක ආචාරවිපත්තියෙන් වොදනා කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. අනුවාදාධිකරණ හෙතෙයෙන් මේ තුන් ඇවැත් අවදනේ යි.

4. ඒ ඇවැත්හු සතර විපත් අතුරෙන් කෙතෙක් විපත් බෙණේ ද, සතර අධිකරණ අතුරෙන් කිනම් අධිකරණයෙක් ද, සත්වැදූරුම් ආපත්තිස්කන්ධ අතුරෙන් කෙතෙක් ආපත්තිස්කන්ධයෙන් සඬග්‍රහ කරණ ලදහු ද, සවැදූරුම් ආපත්තිසමුට්ඨාන අතුරෙන් කෙතෙක් සමුට්ඨානයෙන් නගිත් ද, කෙතෙක් අධිකරණයෙන් කෙතෙක් තන්හි කෙතෙක් ගමථයෙන් සන්හිඳෙන් ද යත් :

ඒ ඇවැත්හු සතර විපත් අතුරෙන් කිසිවිටෙක ශීලවිපත්තිය ද කිසිවිටෙක ආචාර විපත්තිය ද යි විපත් දෙකක් බෙණේ. සතර අධිකරණ අතුරෙන් ආපත්තාධිකරණ යි. සත්වැදූරුම් ආපත්තිස්කන්ධ අතුරෙන් කිසිවිටෙක සඬසාදිසෙසාපත්තිස්කන්ධයෙන් ද කිසිවිටෙක පාවිත්තියාපත්තිස්කන්ධයෙන් ද කිසිවිටෙක දුක්කටාපත්තිස්කන්ධයෙන් දැයි තුන් ආපත්තිස්කන්ධයෙන් සඬග්‍රහ කරණ ලදහ. සවැදූරුම් ආපත්ති සමුට්ඨාන අතුරෙන් තුන් සමුට්ඨානයෙකින් නගිත්. යම් ඒ ගරු ඇවැත්හු වෙත් ද, ඒ ඇවැත්හු කිව්වාධිකරණ නම් වූ එක් මැ අධිකරණයෙන් සහමැද යැ යන එක් තැනෙකිහි

එකම රානෙ සබ්බසංඝෙ. ද්විතී සමපේති සමමනති : සමමුඛා-
විනයෙන ව, පටිඤ්ඤානකරණෙන ව. යා භා අපඤ්ඤායො ලුහුකා, භා
අපඤ්ඤායො එකෙන අධිකරණෙන කිම්බාධිකරණෙන. තීස්ස රානෙස්ස :
සබ්බසංඝෙ ගණමජේඛි පුග්ගලස්ස සන්තිකෙ. තීති සමපේති සමමනති :
සියා සමමුඛාවිනයෙන ව පටිඤ්ඤානකරණෙන ව, සියා සමමුඛාවිනයෙන ව
තිණ්ණවජ්ජාරකෙන ව.

5. අපඤ්ඤාධිකරණං අපඤ්ඤානාපඤ්ඤාති : අපඤ්ඤාධිකරණං
අපඤ්ඤාති.

කිම්පන අපඤ්ඤාධිකරණපච්චයා අපඤ්ඤාති. අපඤ්ඤායාති : අම,
අපඤ්ඤාධිකරණපච්චයා අපඤ්ඤාති. අපඤ්ඤායා.

අපඤ්ඤාධිකරණපච්චයා කති අපඤ්ඤායො අපඤ්ඤාති : අපඤ්ඤාධි-
කරණපච්චයා චතස්සො අපඤ්ඤායො අපඤ්ඤාති : භික්ඛුතී ජානං
පාරාජිකං ධම්මං.¹ පටිච්ඡාදෙති අපඤ්ඤා පාරාජිකස්ස, වෙමතිකා,
පටිච්ඡාදෙති අපඤ්ඤාපුලලවයස්ස, භික්ඛු සබ්බාදිසෙසං පටිච්ඡාදෙති
අපඤ්ඤා පාචිතියස්ස, අපාරාජිකතීං පටිච්ඡාදෙති අපඤ්ඤා දුක්ඛපා-
පඤ්ඤාධිකරණපච්චයා ඉම චතස්සො අපඤ්ඤායො අපඤ්ඤාති.

6. භා අපඤ්ඤායො චතුත්තං විපතීනං කති විපතීයො හජ්ජනති,
චතුත්තං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං, සත්තත්තං අපඤ්ඤාකිකානං
කතීති අපඤ්ඤාකිකෙති සබ්බසංඝො, ජත්තං අපඤ්ඤාසමුට්ඨානානං
කතීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨානනති, කතීති අධිකරණෙති කතීස්ස රානෙස්ස
කතීති සමපේති සමමනති :

භා අපඤ්ඤායො චතුත්තං විපතීනං ඤේ විපතීයො හජ්ජනති :
සියා සිලවිපතීනං, සියා අපාරාජිකතීං. චතුත්තං අධිකරණානං
අපඤ්ඤාධිකරණං. සත්තත්තං අපඤ්ඤාකිකානං චතුති අපඤ්ඤාකිකෙති
සබ්බසංඝො : සියා පාරාජිකාපඤ්ඤාකිකෙන, සියා පුලලවයා-
පඤ්ඤාකිකෙන, සියා පාචිතියාපඤ්ඤාකිකෙන, සියා දුක්ඛපා-
පඤ්ඤාකිකෙන. ජත්තං අපඤ්ඤාසමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන
සමුට්ඨානනති : කායතො ව චායතො ව චිත්තතො ව සමුට්ඨානනති. යා
යා අපඤ්ඤා අනවසේසා යා අපඤ්ඤා න කතමෙන අධිකරණෙන න
කතමෙති රානෙ න කතමෙන සමපේති සමමනති, යා භා අපඤ්ඤායො.
ලුහුකා භා අපඤ්ඤායො එකෙන අධිකරණෙන කිම්බාධිකරණෙන
තීස්ස රානෙස්ස සබ්බසංඝෙ ගණමජේඛි පුග්ගලස්ස සන්තිකෙ. තීති
සමපේති සමමනති : සියා සමමුඛා විනයෙන ව පටිඤ්ඤානකරණෙන ව,
සියා සමමුඛාවිනයෙන ව තිණ්ණවජ්ජාරකෙන ව.

7. කිම්බාධිකරණං අපඤ්ඤානාපඤ්ඤාති : කිම්බාධිකරණං නාපඤ්ඤාති.

කිම්පන කිම්බාධිකරණපච්චයා අපඤ්ඤාති. අපඤ්ඤායාති : අම,
කිම්බාධිකරණපච්චයා අපඤ්ඤාති. අපඤ්ඤායා.

1. පාරාජික ධම්මං අපඤ්ඤාපත්තං - සත්තං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සම්මුඛාවිනයෙන් ද පරික්ෂාකරණයෙන් ද යි දෙ ශමථයෙන් සන්තිදෙනි. යම් ඒ ලුහු ඇවැත්නු වෙන් ද, ඒ ඇවැත්නු කිව්වාධිකරණ නම් වූ එක් අධිකරණයෙකින්, සහමැද යැ ගණමැද යැ පුහුලක්නු වෙතැ යි යන තුන් තන්හි කිසිවිටෙක සම්මුඛාවිනයෙන් ද පරික්ෂාකරණයෙන් ද, කිසිවිටෙක සම්මුඛාවිනයෙන් ද නිණවත්ථාරකයෙන් ද යි යන තුන් ශමථයෙන් සන්තිදෙන්.

5. ආපත්තාධිකරණය ආපත්ති ද අනාපත්ති ද යත් : ආපත්තාධිකරණය ආපත්ති වේ.

කිම ආපත්තාධිකරණ හේතුයෙන් ඇවැත් අවදනේ ද යත් : එසේ යැ, ආපත්තාධිකරණ හේතුයෙන් ඇවැත් අවදනේ යි.

ආපත්තාධිකරණ හේතුයෙන් කෙනෙක් ඇවැත් අවදනේ ද යත් : ආපත්තාධිකරණ හේතුයෙන් සතර ඇවැත් අවදනේ යැ : මෙහෙණක් නොමෝ දූන දූන පරිජි ඇවැත සහවා නම් පරිජි ඇවැත් වෙයි, විමනි ඇත්තී සහවා නම් පුලැසි ඇවැත් වෙයි, මහණෙක් තෙමේ සහවෙසෙස් ඇවැත සහවා නම් පවිනි ඇවැත් වෙයි, ආචාර-විපත්තිය සහවා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. ආපත්තාධිකරණ හේතුයෙන් මේ සතර ඇවැත් අවදනේ යි.

6. ඒ ඇවැත්නු සිවු වැදෑරුම් විපත් අතුරෙන් කෙනෙක් විපත් බෙපෙන් ද, සිවු වැදෑරුම් අධිකරණ අතුරෙන් කිනම් අධිකරණයෙක් ද, සත්වැදෑරුම් ආපත්ති-ස්කන්ධ අතුරෙන් කෙනෙක් ආපත්තිස්කන්ධයෙන් සඬග්‍රහ කරණ ලදහු ද, සවැදෑරුම් ආපත්තිසමුච්ඡාන අතුරෙන් කෙනෙක් සමුච්ඡානයෙන් නගිත් ද, කෙනෙක් අධිකරණයෙන් කෙනෙක් තන්හි කෙනෙක් ශමථයෙන් සන්තිදෙන් ද යත් :

ඒ ඇවැත්නු සතර විපත් අතුරෙන් කිසිවිටෙක ශීලවිපත්තිය ද කිසිවිටෙක ආචාර-විපත්තිය ද යි විපත් දෙකක් බෙපෙන්. සතර අධිකරණ අතුරෙන් ආපත්තාධිකරණ යි. සත් වැදෑරුම් ආපත්තිස්කන්ධ අතුරෙන් කිසිවිටෙක පාරාජිකාපත්තිස්කන්ධයෙන් ද, කිසිවිටෙක පුල්ලව්වයාපත්තිස්කන්ධයෙන් ද, කිසිවිටෙක පාවිත්තියාපත්තිස්කන්ධයෙන් ද කිසිවිටෙක දුක්කවාපත්තිස්කන්ධයෙන් ද යි සතර ආපත්තිස්කන්ධයෙන් සඬග්‍රහකරණ ලදහු යැ. සවැදෑරුම් ආපත්තිසමුච්ඡාන අතුරෙන් කයින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද යි එක් සමුච්ඡානයෙකින් නගිත්. යම් ඒ පරිජි ඇවැතෙක් වේ ද, ඒ ඇවැත කවර අධිකරණයෙකුදු නො සන්තිදෙයි, කවර කුමනක්හිදු නො සන්තිදෙයි කවර ශමථයෙකිනුදු නො සන්තිදේ. යම් ඒ ලුහු ඇවැත්නු වෙන් ද, ඒ ඇවැත්නු කිව්වාධිකරණ නම් වූ එක් මැ අධිකරණයෙකින් සහමැද ගණමැද පුහුලක්නු වෙතැ යන තුන් තන්හි කිසිවිටෙක සම්මුඛාවිනයෙන් ද පරික්ෂාකරණයෙන් ද, කිසිවිටෙක සම්මුඛාවිනයෙන් ද නිණවත්ථාරකයෙන් ද යි තුන් ශමථයෙන් සන්තිදෙන්.

7. කිව්වාධිකරණය ආපත්ති ද අනාපත්ති ද යත් : කිව්වාධිකරණය ආපත්ති නො වේ.

කිම, කිව්වාධිකරණ හේතුයෙන් ඇවැත් අවදනේ ද යත් : එසේ යැ, කිව්වාධිකරණ හේතුයෙන් ඇවැත් අවදනේ යැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

කිව්වාධිකරණපව්වයා කති අපතනියො අපජ්ජති : කිව්වාධිකරණ-
පව්වයා පඤ්ච අපතනියො අපජ්ජති : උකඛිතතානුවතනිකා භික්ඛුනී
යාව තතියං සමනුභාසනාය නපපටිනියාජ්ජති ඤාතියා දුක්ඛං, දථිති
කමමවාචාති ථුල්ලව්වයා, කමමවාචාපරියොතානෙ අපතනි පාරාජිකයා
හෙදකානුවතනිකා භික්ඛු යාවතතියං සමනුභාසනාය නපපටිනියාජ්ජති
අපතනි සඛ්ඤාදිසෙසයා, පාපිකාය දිට්ඨියා යාවතතියං සමනුභාසනාය
නපපටිනියාජ්ජති අපතනි පාවතතියයා. කිව්වාධිකරණපව්වයා ඉමො
පඤ්ච අපතනියො අපජ්ජති.

8. තා අපතනියො චතුත්තං විපතනීනං කති විපතනියො හජ්ජති,
චතුත්තං අධිකරණානං කතමං අධිකරණං, සත්තත්තං අපතනිකකිකානං
කතීති අපතනිකකෙහි සඛ්ඤාතීතා, ඡත්තං අපතනිසමුට්ඨානානං
කතීති සමුට්ඨානෙහි සමුට්ඨහතති, කතීති අධිකරණෙහි කතිසු ධානෙසු
කතීති සමජෙහි සමමනති :

තා අපතනියො චතුත්තං විපතනීනං ඥෙ විපතනියො හජ්ජති :
සියං සීලවිපතනී, සියං අවාරවිපතනී. චතුත්තං අධිකරණානං
අපතනාධිකරණං. සත්තත්තං අපතනිකකිකානං පඤ්චති අපතනි-
කකෙහි සඛ්ඤාතීතා : සියං පාරාජිකාපතනිකකෙහි, සියං සඛ්ඤාදි-
සෙසාපතනිකකෙහි, සියං ථුල්ලව්වයාපතනිකකෙහි, සියං පාවතනි-
යාපතනිකකෙහි, සියං දුක්ඛාපතනිකකෙහි. ඡත්තං අපතනි
සමුට්ඨානානං එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨහතති : කායතො ච
වාචතො ච විතතො ච සමුට්ඨහතති. යා සා අපතනි අනවසෙසා,
සා අපතනි න කතමෙන අධිකරණෙන න කතමමති ධානෙ න
කතමෙන සමජෙන සමමති. යා සා අපතනි ගරාකා, සා අපතනි
එකෙන අධිකරණෙන කිව්වාධිකරණෙන. එකමති ධානෙ සඛ්ඤාමජ්ජෙඤ්ඤි.
දථිති සමජෙහි සමමති : සමමුඛාවිනගෙන ච පටිඤ්ඤාතකරණෙන ච.
යා තා අපතනියො ලුහුකා, තා අපතනියො එකෙන අධිකරණෙන
කිව්වාධිකරණෙන. තීසු ධානෙසු සඛ්ඤාමජ්ජෙඤ්ඤි ගණමජ්ජෙඤ්ඤි පුග්ගලයා
සතතිකෙ. තීති සමජෙහි සමමනති : සියං සමමුඛාවිනගෙන ච
පටිඤ්ඤාතකරණෙන ච, සියං සමමුඛාවිනගෙන ච තිණවිත්ථාරකෙන ච.

අධිකරණාධිප්පායො

1. විවාදාධිකරණං හොති අනුවාදාධිකරණං, හොති අපතනාධි-
කරණං, හොති කිව්වාධිකරණං :

විවාදාධිකරණං න හොති අනුවාදාධිකරණං, න හොති අපතනාධි-
කරණං, න හොති කිව්වාධිකරණං. අපිච්ච විවාදාධිකරණපව්වයා හොති
අනුවාදාධිකරණං, හොති අපතනාධිකරණං, හොති කිව්වාධිකරණං.
යථා කථං විය : ඉධ භික්ඛු විවදන්ති ධම්මොති වා අධම්මොති වා -පෙ-
දුට්ඨලාපතනීති වා, අදුට්ඨලාපතනීති වා, යං තත්ථ භණ්ණිතං කලහො
විග්ගහො විවාදෙ නානාවාදෙ අඤ්ඤාථාවාදෙ විපව්වයනාය වොහාරෙ
මෙධගං ඉදං වුවති විවාදාධිකරණං, විවාදාධිකරණෙ සඛ්ඤා විවදති

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කිව්වාධිකරණ හෙතෙයන් කෙතෙක් ඇවැත් අවදනේ ද යත් : කිව්වාධිකරණ හෙතෙයන් පස් ඇවැත් අවදනේ යැ : උබෙවිනිකම් අනුව වැටෙන මෙහෙණ තුන් යළ තෙක් සමනුභාසනකම් කරණ කල්හි එය නො හරි නම් ඤත්තියෙහි දුකුළා වෙයි, දෙකම්වදනින් ථුලසිභු වෙති, කම්වදන් පිරියතැ පරිජි ඇවැත් වේ. හෙදනුවර්තක හික්කුභු තුන්යළ තෙක් සමනුභාසනකම් කරණ කල්හි එය නො හරිත් නම් සහවෙපෙස් ඇවැත් වෙයි, ලාමකදාස්ටියෙහි තුන් යළ තෙක් සමනුභාසනකම් කරණ කල්හි එය නො හරිත් නම් පවිති ඇවැත් වේ. කිව්වාධිකරණ හෙතෙයන් මේ පස් ඇවැත් අවදනේ යි.

8. ඒ ඇවැත් සතර විපත් අතුරෙන් කෙතෙක් විපත් බෙජෙන් ද, සතර අධිකරණ අතුරෙන් කිනම් අධිකරණයෙක් ද, සත්වදැරුම් ආපත්තිස්කන්ධ අතුරෙන් කෙතෙක් ආපත්තිස්කන්ධයෙන් සභිග්‍රහ කරණ ලඟු ද, සවදැරුම් ආපත්තිසමුට්ඨාන අතුරෙන් කෙතෙක් සමුට්ඨානයෙන් නගිත් ද, කෙතෙක් අධිකරණයෙන් කෙතෙක් තන්හි කෙතෙක් ශමථයෙන් සන්හිදෙත් ද යත් :

ඒ ඇවැත්හු සතර විපත්හි අතුරෙන් කිසිවිටෙක ශීලවිපත්තිය ද කිසිවිටෙක ආචාරවිපත්තිය ද යි විපත් දෙකක් බෙජෙන්. සතර අධිකරණ අතුරෙන් ආපත්තාධිකරණ යි. සත්වදැරුම් ආපත්තිස්කන්ධ අතුරෙන් කිසිවිටෙක පාරාජිකාපත්තිස්කන්ධයෙන් ද, කිසිවිටෙක සභියාදිපෙසාපත්තිස්කන්ධයෙන් ද, කිසිවිටෙක ථුල්ලවයාපත්තිස්කන්ධයෙන් ද, කිසිවිටෙක පාවිත්තියාපත්තිස්කන්ධයෙන් ද, කිසිවිටෙක දුක්කවාපත්තිස්කන්ධයෙන් ද යි පස් ආපත්තිස්කන්ධයෙන් සභිග්‍රහ කරණ ලඟු යැ. සවදැරුම් ආපත්තිසමුට්ඨාන අතුරෙන් එක් සමුට්ඨානයෙකින් නගිත් : කයින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද නගිත්. යම් ඒ පරිජි ඇවැතෙක් වේ ද, ඒ ඇවැත කවර අධිකරණයෙකුදු නො සන්හිදෙයි, කවර තැනෙකින්ද නො සන්හිදෙයි, කවර ශමථයෙකුදු නො සන්හිදේ. යම් ඒ ගරු ඇවැතෙක් වේ ද, ඒ ඇවැත කිව්වාධිකරණ නම් වූ එක් මැ අධිකරණයෙන් ද සහමැද නම් වූ එක් තැනෙකින් ද සම්මුඛාවිනයෙන් හා පටිඤ්ඤතකරණයෙන් ද යි දෙ ශමථයෙන් ද සන්හිදෙයි. යම් ඒ ලුහු ඇවැත්හු වෙත් ද, ඒ ඇවැත්හු කිව්වාධිකරණ නම් වූ එක් ම අධිකරණයෙන් ද සහමැද ශණමැද පුභුලක්හු වෙතැ යන තුන් තන්හි ද කිසිවිටෙක සම්මුඛාවිනයෙන් ද පටිඤ්ඤතකරණයෙන් ද, කිසිවිටෙක සම්මුඛාවිනයෙන් ද තිණවත්ථාරකයෙන් ද යි තුන් ශමථයෙන් සන්හිදෙත්.

අධිකරණාභිප්‍රාය

1. විවාදාධිකරණය අනුවාදාධිකරණය වේ ද, ආපත්තාධිකරණය වේ ද, කිව්වාධිකරණය වේ ද යත් :

විවාදාධිකරණය අනුවාදාධිකරණය නො වෙයි, ආපත්තාධිකරණය නො වෙයි, කිව්වාධිකරණය නො වේ. එහෙත් විවාදාධිකරණ හෙතෙයන් අනුවාදාධිකරණය වෙයි, ආපත්තාධිකරණය වෙයි, කිව්වාධිකරණය වේ. කෙබඳු යැ යත් : මේ ශාසනයෙහි හික්කුභු ධර්මය කියා හෝ අධර්මය කියා හෝ තුළුල් ඇවැත් කියා හෝ නො තුළුල් ඇවැත් කියා හෝ විවාද කරත් නම් එහි යම් අරගලයෙක් කලහයෙක් විරුද්ධග්‍රහණයෙක් විරුද්ධවාදයෙක් නානාවාදයෙක් අනාථාවාදයෙක් සිතෙහි දුක් ඇති කිරීම පිණිස වූ පරුෂ වචනයක් ධබරයක් වේ ද, මෙය විවාදාධිකරණ යයි කියනු ලැබේ. විවාදාධිකරණයෙහි සභිය තෙමේ විවාද කෙරේ නම් විවාදාධිකරණය යි. විවාද

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

විවාදාධිකරණ, විවදමානෝ අනුවදනි අනුවාදාධිකරණ, අනුවදමානෝ ආපතනිං ආපජ්ජනි ආපතනාධිකරණ, තාය ආපතනියා සඛෙසා කමමං කරොති කිවාධිකරණ. එවං විවාදාධිකරණපච්චයා හොති අනුවාදාධිකරණ, හොති ආපතනාධිකරණ, හොති කිවාධිකරණ.

2. අනුවාදාධිකරණ හොති ආපතනාධිකරණ, හොති කිවාධිකරණ, හොති විවාදාධිකරණ.

අනුවාදාධිකරණ න හොති ආපතනාධිකරණ, න හොති කිවාධිකරණ, න හොති විවාදාධිකරණ. අපි ච අනුවාදාධිකරණපච්චයා හොති ආපතනාධිකරණ, හොති කිවාධිකරණ, හොති විවාදාධිකරණ, යථා කථං විය : ඉධ භික්ඛු භික්ඛුං අනුවදනාති සීලවිපතතියා වා ආචාරවිපතතියා වා දිට්ඨිවිපතතියා වා ආජීවිපතතියා වා, යො තත්ථ අනුවාදෙ අනුවාදනා අනුලපනා අනුගණනා අනුසම්පව්ඛිකතා අබ්භුසාසනතා අනුබලපපදනං, ඉදං වුච්චති අනුවාදාධිකරණ, අනුවාදාධිකරණෙ සඛෙසා විවදනි විවාදාධිකරණ, විවදමානෝ අනුවදනි අනුවාදාධිකරණ, අනුවදමානෝ ආපතනිං ආපජ්ජනි ආපතනාධිකරණ, තාය ආපතනියා සඛෙසා කමමං කරොති කිවාධිකරණ. එවං අනුවාදාධිකරණපච්චයා හොති ආපතනාධිකරණ, හොති කිවාධිකරණ, හොති විවාදාධිකරණ.

3. ආපතනාධිකරණ හොති කිවාධිකරණ, හොති විවාදාධිකරණ, හොති අනුවාදාධිකරණ.

ආපතනාධිකරණ න හොති කිවාධිකරණ, න හොති විවාදාධිකරණ, න හොති අනුවාදාධිකරණ. අපි ච ආපතනාධිකරණපච්චයා හොති කිවාධිකරණ, හොති විවාදාධිකරණ, හොති අනුවාදාධිකරණ. යථා කථං විය : පඤ්චපි ආපතනිකඛ්ඛා ආපතනාධිකරණ, සතතපි ආපතනිකඛ්ඛා ආපතනාධිකරණ, ඉදං වුච්චති ආපතනාධිකරණ, ආපතනාධිකරණෙ සඛෙසා විවදනි විවාදාධිකරණ, විවදමානෝ අනුවදනි අනුවාදාධිකරණ, අනුවදමානෝ ආපතනිං ආපජ්ජනි ආපතනාධිකරණ, තාය ආපතනියා සඛෙසා කමමං කරොති කිවාධිකරණ. එවං ආපතනාධිකරණපච්චයා හොති කිවාධිකරණ, හොති විවාදාධිකරණ, හොති අනුවාදාධිකරණ.

4. කිවාධිකරණ හොති විවාදාධිකරණ, හොති අනුවාදාධිකරණ, හොති ආපතනාධිකරණ :

කිවාධිකරණ න හොති විවාදාධිකරණ, න හොති අනුවාදාධිකරණ, න හොති ආපතනාධිකරණ. අපි ච කිවාධිකරණපච්චයා හොති විවාදාධිකරණ, හොති අනුවාදාධිකරණ, හොති ආපතනාධිකරණ, යථා කථං විය : යා සඛසස්ස කිව්චයනා කරණීයතා අපලොකනකමමං ඤාතිකමමං ඤාතිදුතියකමමං ඤාතිචතුර්ථකමමං. ඉදං වුච්චති කිවාධිකරණ. කිවාධිකරණෙ සඛෙසා විවදනි විවාදාධිකරණ. විවදමානෝ අනුවදනි අනුවාදාධිකරණ, අනුවදමානෝ ආපතනිං ආපජ්ජනි ආපතනාධිකරණ. තාය ආපතනියා සඛෙසා කමමං කරොති කිවාධිකරණ. එවං කිවාධිකරණපච්චයා හොති විවාදාධිකරණ, හොති අනුවාදාධිකරණ, හොති ආපතනාධිකරණ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කරමින් වොදනා කෙරේ නම් අනුවාදයිකරණ යි. වොදනා කරමින් ඇවැතට පැමිණේ නම් ආපත්තාධිකරණය යි. ඒ ඇවැතින් සඩ්ස තෙමේ කර්ම කෙරේ නම් කිච්චාධිකරණ යි. මෙසේ විවාදයිකරණ හෙතුයෙන් අනුවාදයිකරණය වෙයි, ආපත්තාධිකරණය වෙයි, කිච්චාධිකරණය වේ.

2. අනුවාදයිකරණය ආපත්තාධිකරණය වේ ද, කිච්චාධිකරණය වේ ද, විවාදයිකරණය වේ ද යත් :

අනුවාදයිකරණය ආපත්තාධිකරණය නො වෙයි, කිච්චාධිකරණය නො වෙයි, විවාදයිකරණය නො වේ. එහෙත් අනුවාදයිකරණ හෙතුයෙන් ආපත්තාධිකරණය වෙයි, කිච්චාධිකරණය වෙයි, විවාදයිකරණය වේ. කෙබඳු යැ යත් : මේ ශාසනයෙහි භික්ෂුහු ශීලවිපත්තියෙන් හෝ ආචාරවිපත්තියෙන් හෝ දෘෂ්ටි විපත්තියෙන් හෝ ආජීව විපත්තියෙන් හෝ මහණක්භට වොදනා කරත් නම් එහි යම් වොදනා කිරීමක් පුනපුනා කීමක් පුනපුනා තෙපළීමක් පුනපුනා බිණුමක් පුනපුනා තිදෙවින් අවනතවීමක් දැඩි නැඟී සිටීමක් අනුබල දීමක් වේ ද, මෙය අනුවාදයිකරණය යි කියනු ලැබේ. අනුවාදයිකරණයෙහි සඩ්ස තෙමේ විවාද කෙරේ නම් විවාදයිකරණ යි, විවාද කරමින් වොදනා කෙරේ නම් අනුවාදයිකරණ යි, වොදනා කරමින් ඇවැතට පැමිණේ නම් ආපත්තාධිකරණ යි, ඒ ඇවැතින් සඩ්ස තෙමේ කර්ම කෙරේ නම් කිච්චාධිකරණ යි. මෙසේ අනුවාදයිකරණ හෙතුයෙන් ආපත්තාධිකරණය වෙයි, කිච්චාධිකරණය වෙයි, විවාදයිකරණය වේ.

3. ආපත්තාධිකරණය කිච්චාධිකරණය වේ ද, විවාදයිකරණය වේ ද, අනුවාදයිකරණය වේ ද යත් :

ආපත්තාධිකරණය කිච්චාධිකරණය නො වෙයි, විවාදයිකරණය නො වෙයි, අනුවාදයිකරණය නො වේ. එහෙත් ආපත්තාධිකරණ හෙතුයෙන් කිච්චාධිකරණය වෙයි, විවාදයිකරණය වෙයි, අනුවාදයිකරණය වේ. කෙබඳු යැ යත් : ඇවැත්කු පස ම ආපත්තාධිකරණ යි, ඇවැත් කුසු සත ම ආපත්තාධිකරණ යි, මෙය ආපත්තාධිකරණ යි කියනු ලැබේ. ආපත්තාධිකරණයෙහි සඩ්ස තෙමේ විවාද කෙරේ නම් විවාදයිකරණ යි, විවාද කරමින් වොදනා කෙරේ නම් අනුවාදයිකරණ යි, වොදනා කරමින් ඇවැතට පැමිණේ නම් ආපත්තාධිකරණ යි, ඒ ඇවැතින් සඩ්ස තෙමේ කර්ම කෙරේ නම් කිච්චාධිකරණ යි. මෙසේ ආපත්තාධිකරණ හෙතුයෙන් කිච්චාධිකරණය වෙයි, විවාදයිකරණය වෙයි, අනුවාදයිකරණය වේ.

4. කිච්චාධිකරණය විවාදයිකරණය වේ ද, අනුවාදයිකරණය වේ ද, ආපත්තාධිකරණය වේ ද යත් :

කිච්චාධිකරණය විවාදයිකරණය නො වෙයි, අනුවාදයිකරණය නො වෙයි, ආපත්තාධිකරණය නො වේ. එහෙත් කිච්චාධිකරණ හෙතුයෙන් විවාදයිකරණය වෙයි, අනුවාදයිකරණය වෙයි, ආපත්තාධිකරණය වේ. කෙබඳු යැ යත් : සඩ්සයාගේ අපලොකන කර්ම යැ ඤැත්ති කර්ම යැ ඤැත්තිදුතිය කර්ම යැ ඤැත්තිවතුන්ට කර්ම යැ යි යම් කෘත්‍යාභාවයක් කටයුතු බවක් වේ ද, මෙය කිච්චාධිකරණ යැ යි කියනු ලැබේ. කිච්චාධිකරණයෙහි සඩ්ස තෙමේ විවාද කෙරේ නම් විවාදයිකරණ යි, විවාද කරමින් වොදනා කෙරේ නම් අනුවාදයිකරණ යි, වොදනා කරමින් ඇවැතට පැමිණේ නම් ආපත්තාධිකරණ යි, ඒ ඇවැතින් සඩ්ස තෙමේ කර්ම කෙරේ නම් කිච්චාධිකරණ යි. මෙසේ කිච්චාධිකරණ හෙතුයෙන් විවාදයිකරණය වෙයි, අනුවාදයිකරණය වෙයි, ආපත්තාධිකරණය වේ.

පුට්ඨාච්ඡසප්පතවාරො

1. යත් සතිවිනයො තත් සමමුඛාවිනයො, යත් සමමුඛාවිනයො තත් සතිවිනයො, යත් අමුලුභවිනයො තත් සමමුඛාවිනයො, යත් සමමුඛාවිනයො තත් අමුලුභවිනයො, යත් පටිඤ්ඤානකරණං තත් සමමුඛාවිනයො, යත් සමමුඛාවිනයො තත් පටිඤ්ඤානකරණං, යත් යෙභ්බයාසිකා තත් සමමුඛාවිනයො, යත් සමමුඛාවිනයො තත් යෙභ්බයාසිකා, යත් තස්සපාපියාසිකා තත් සමමුඛාවිනයො, යත් සමමුඛාවිනයො තත් තස්සපාපියාසිකා, යත් තිණ්වත්ථාරකො තත් සමමුඛාවිනයො, යත් සමමුඛාවිනයො තත් තිණ්වත්ථාරකො.

2. යස්මිං සමයෙ සමමුඛාවිනයෙන ච සතිවිනයෙන ච අධිකරණං වුපසමමති, යත් සතිවිනයො තත් සමමුඛාවිනයො, යත් සමමුඛාවිනයො තත් සතිවිනයො. න තත්, අමුලුභවිනයො, න තත් පටිඤ්ඤානකරණං, න තත් යෙභ්බයාසිකා, න තත් තස්සපාපියාසිකා, න තත් තිණ්වත්ථාරකො.

3 යස්මිං සමයෙ සමමුඛාවිනයෙන ච අමුලුභවිනයෙන ච -පෙ- සමමුඛාවිනයෙන ච පටිඤ්ඤානකරණෙන ච -පෙ- සමමුඛාවිනයෙන ච යෙභ්බයාසිකාය ච -පෙ- සමමුඛාවිනයෙන ච තස්සපාපියාසිකාය ච -පෙ- සමමුඛාවිනයෙන ච තිණ්වත්ථාරකෙන ච අධිකරණං වුපසමමති, යත් තිණ්වත්ථාරකො තත් සමමුඛාවිනයො, යත් සමමුඛාවිනයො තත් තිණ්වත්ථාරකො. න තත් සතිවිනයො, න තත් අමුලුභවිනයො, න තත් පටිඤ්ඤානකරණං, න තත් යෙභ්බයාසිකා, න තත් තස්සපාපියාසිකා.

සංසඨ්ඨවාරො

1. සමමුඛාවිනයොති වා සතිවිනයොති වා ඉමෙ ධම්මා සංසඨ්ඨා උදාහු විසංසඨ්ඨා : ලබ්භා ච පනිථෙසං ධම්මානං විනිබ්බුජ්ඣා විනිබ්බුජ්ඣා නානාකරණං පඤ්ඤාපෙභුං ; සමමුඛාවිනයොති වා අමුලුභවිනයොති වා -පෙ- සමමුඛාවිනයොති වා පටිඤ්ඤානකරණනති වා -පෙ- සමමුඛාවිනයොති වා යෙභ්බයාසිකාති වා -පෙ- සමමුඛාවිනයොති වා තස්සපාපියාසිකාති වා -පෙ- සමමුඛාවිනයොති වා තිණ්වත්ථාරකොති වා ඉමෙ ධම්මා සංසඨ්ඨා උදාහු විසංසඨ්ඨා, ලබ්භා ච පනිථෙසං ධම්මානං විනිබ්බුජ්ඣා විනිබ්බුජ්ඣා නානාකරණං පඤ්ඤාපෙභුං :

2. සමමුඛාවිනයොති වා සතිවිනයොති වා ඉමෙ ධම්මා සංසඨ්ඨා, නො විසංසඨ්ඨා. න ච ලබ්භා ඉමෙසං ධම්මානං විනිබ්බුජ්ඣා විනිබ්බුජ්ඣා නානාකරණං පඤ්ඤාපෙභුං සමමුඛාවිනයොති වා -පෙ- අමුලුභවිනයොති වා -පෙ- සමමුඛාවිනයොති වා පටිඤ්ඤානකරණනති වා -පෙ- සමමුඛාවිනයොති වා යෙභ්බයාසිකාති වා -පෙ- සමමුඛාවිනයොති වා තස්ස පාපියාසිකාති වා -පෙ- සමමුඛාවිනයොති වා තිණ්වත්ථාරකොති වා ඉමෙ ධම්මා සංසඨ්ඨා, නො විසංසඨ්ඨා. න ච ලබ්භා ඉමෙසං ධම්මානං විනිබ්බුජ්ඣා විනිබ්බුජ්ඣා නානාකරණං පඤ්ඤාපෙභුං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

පාවසා විසර්ජනවාරය

1. යම් තැනෙකි සතිවිනය වේ නම් එහි සම්මුඛාවිනය වේ ද, යම් තැනෙකි සම්මුඛාවිනය වේ නම් එහි සතිවිනය වේ ද, යම් තැනෙකි අමුල්භවිනය වේ නම් එහි සම්මුඛාවිනය වේ ද, යම් තැනෙකි සම්මුඛාවිනය වේ නම් එහි අමුල්භවිනය වේ ද, යම් තැනෙකි පටිඤ්ඤතකරණය වේ නම් එහි සම්මුඛාවිනය වේ ද, යම් තැනෙකි සම්මුඛාවිනය වේ නම් එහි පටිඤ්ඤතකරණය වේ ද, යම් තැනෙකි යෙහුයාසිකාව වේ නම් එහි සම්මුඛාවිනය වේ ද යම් තැනෙකි සම්මුඛාවිනය වේ නම් එහි යෙහුයාසිකාව වේ ද යම් තැනෙකි තස්සපාපියාසිකාව වේ නම් එහි සම්මුඛාවිනය වේ ද, යම් තැනෙකි සම්මුඛාවිනය වේ නම් එහි තස්සපාපියාසිකාව වේ ද, යම් තැනෙකි තිණුවත්ථාරකය වේ නම් එහි සම්මුඛාවිනය වේ ද, යම් තැනෙකි සම්මුඛාවිනය වේ නම් එහි තිණුවත්ථාරකය වේ ද යත් :

2. යම් කලෙකි සම්මුඛාවිනයෙන් ද සතිවිනයෙන් ද අධිකරණය සන්තිදේ ද, යම් තැනෙකි සතිවිනය වේ නම් එහි සම්මුඛාවිනය වෙයි. යම් තැනෙකි සම්මුඛාවිනය වේ නම් එහි සතිවිනය වෙයි. එහි අමුල්භවිනය නො වෙයි, එහි පටිඤ්ඤතකරණය නො වෙයි, එහි යෙහුයාසිකාව නො වෙයි, එහි තස්සපාපියාසිකාව නො වෙයි, එහි තිණුවත්ථාරකය නො වේ.

3. යම් කලෙකි සම්මුඛාවිනයෙන් ද අමුල්භවිනයෙන් ද සම්මුඛාවිනයෙන් ද පටිඤ්ඤතකරණයෙන් ද සම්මුඛාවිනයෙන් ද යෙහුයාසිකාවෙන් ද සම්මුඛාවිනයෙන් ද තස්සපාපියාසිකාවෙන් ද සම්මුඛාවිනයෙන් ද තිණුවත්ථාරකයෙන් ද අධිකරණය සන්තිදේ ද, යම් තැනෙකි තිණුවත්ථාරකය වේ නම් එහි සම්මුඛාවිනය වෙයි, යම් තැනෙකි සම්මුඛාවිනය වේ නම් එහි තිණුවත්ථාරකය වෙයි, එහි සතිවිනය නො වෙයි, එහි අමුල්භවිනය නො වෙයි, එහි පටිඤ්ඤතකරණය නො වෙයි, එහි යෙහුයාසිකාව නො වෙයි, එහි තස්සපාපියාසිකාව නො වේ.

සංසාජවාරය

1. සම්මුඛාවිනයැ යි හෝ සතිවිනයැ යි හෝ මේ ධර්මයෝ මිශ්‍රයෝ ද නැතහොත් අමිශ්‍රයෝ ද, මේ ධර්මයන් වෙන් වෙන් කොට වෙනස දක්වන්නට ලැබේ ද යත් : සම්මුඛාවිනයැ යි හෝ අමුල්භවිනයැ යි හෝ සම්මුඛාවිනයැ යි හෝ පටිඤ්ඤතකරණයැ යි හෝ සම්මුඛාවිනයැ යි හෝ යෙහුයාසිකායැ යි හෝ සම්මුඛාවිනයැ යි හෝ තස්සපාපියාසිකායැ යි හෝ සම්මුඛාවිනයැ යි හෝ තිණුවත්ථාරකයැ යි හෝ මේ ධර්මයෝ මිශ්‍රයෝ ද නැතහොත් අමිශ්‍රයෝ ද, මේ ධර්මයන් වෙන් වෙන් කොට වෙනස දක්වන්නට ලැබේ ද යත් :

2. සම්මුඛාවිනයැ යි හෝ සතිවිනයැ යි හෝ මේ ධර්මයෝ මිශ්‍රයහ, අමිශ්‍රයෝ නො වෙත්. මේ ධර්මයන් වෙන් වෙන් කොට වෙනස දක්වන්නට නො ලැබිය හැක්කැ. සම්මුඛාවිනයැ යි හෝ අමුල්භවිනයැ යි හෝ සම්මුඛාවිනයැ යි හෝ පටිඤ්ඤතකරණයැ යි හෝ සම්මුඛාවිනයැ හෝ යෙහුයාසිකායැ යි හෝ සම්මුඛාවිනයැ යි හෝ තස්සපාපියාසිකායැ යි හෝ සම්මුඛාවිනයැ යි හෝ තිණුවත්ථාරකයැ යි හෝ මේ ධර්මයෝ මිශ්‍රයහ, අමිශ්‍රයෝ නො වෙත්. මේ ධර්මයන් වෙන් වෙන් කොට වෙනස දක්වන්නට නො ලැබිය හැකියි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සමථනීදනාදයෝ

1. සමමුඛාවිනයෝ කිංනිදනෝ, කිංසමුදයෝ, කිංජාතිකෝ, කිංපහවෝ, කිංසමාරෝ, කිංසමුට්ඨානෝ : සතිවිනයෝ -පෙ- අමුලභවිනයෝ -පෙ- පටිඤ්ඤානකරණං -පෙ- යෙභ්බයාසිකා -පෙ- නසාපාපියාසිකා -පෙ- තිණවජාරකෝ කිංනිදනෝ, කිංසමුදයෝ, කිංජාතිකෝ, කිංපහවෝ, කිංසමාරෝ, කිංසමුට්ඨානෝ :

සමමුඛාවිනයෝ නිදනනිදනෝ, නිදනසමුදයෝ, නිදනජාතිකෝ, නිදනපහවෝ, නිදනසමාරෝ, නිදනසමුට්ඨානෝ. සතිවිනයෝ -පෙ- අමුලභවිනයෝ -පෙ- පටිඤ්ඤානකරණං නිදනනිදනං, නිදනසමුදයං, නිදනජාතිකං, නිදනපහවං, නිදනසමාරං, නිදනසමුට්ඨානං. යෙභ්බයාසිකා නිදනනිදනා, නිදනසමුදයා, නිදනජාතිකා, නිදනපහවා, නිදනසමාරා, නිදනසමුට්ඨානා. නසාපාපියාසිකා -පෙ- තිණවජාරකෝ නිදනනිදනෝ, නිදනසමුදයෝ, නිදනජාතිකෝ, නිදනපහවෝ, නිදනසමාරෝ, නිදනසමුට්ඨානෝ.

2. සමමුඛාවිනයෝ කිංනිදනෝ, කිංසමුදයෝ, කිංජාතිකෝ, කිංපහවෝ, කිංසමාරෝ, කිංසමුට්ඨානෝ : සතිවිනයෝ -පෙ- අමුලභවිනයෝ -පෙ- පටිඤ්ඤානකරණං -පෙ- යෙභ්බයාසිකා -පෙ- නසාපාපියාසිකා -පෙ- තිණවජාරකෝ කිංනිදනෝ, කිංසමුදයෝ, කිංජාතිකෝ, කිංපහවෝ, කිංසමාරෝ, කිංසමුට්ඨානෝ :

සමමුඛාවිනයෝ හෙතුනිදනෝ, හෙතුසමුදයෝ, හෙතුජාතිකෝ, හෙතුපහවෝ, හෙතුසමාරෝ, හෙතුසමුට්ඨානෝ. සතිවිනයෝ -පෙ- අමුලභවිනයෝ -පෙ- පටිඤ්ඤානකරණං හෙතුනිදනං, හෙතුසමුදයං, හෙතුජාතිකං, හෙතුපහවං, හෙතුසමාරං, හෙතුසමුට්ඨානං. යෙභ්බයාසිකා හෙතුනිදනා, හෙතුසමුදයා, හෙතුජාතිකා, හෙතුපහවා, හෙතුසමාරා, හෙතුසමුට්ඨානා. නසාපාපියාසිකා -පෙ- තිණවජාරකෝ හෙතුනිදනෝ, හෙතුසමුදයෝ, හෙතුජාතිකෝ, හෙතුපහවෝ, හෙතුසමාරෝ, හෙතුසමුට්ඨානෝ.

3. සමමුඛාවිනයෝ කිංනිදනෝ, කිංසමුදයෝ, කිංජාතිකෝ, කිංපහවෝ, කිංසමාරෝ, කිංසමුට්ඨානෝ : සතිවිනයෝ -පෙ- අමුලභවිනයෝ -පෙ- පටිඤ්ඤානකරණං -පෙ- යෙභ්බයාසිකා -පෙ- නසාපාපියාසිකා -පෙ- තිණවජාරකෝ කිංනිදනෝ, කිංසමුදයෝ, කිංජාතිකෝ, කිංපහවෝ, කිංසමාරෝ, කිංසමුට්ඨානෝ :

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සමමුඛාවිනයො පච්චයනිදුනො, පච්චයසමුදයො, පච්චයජාතිකො, පච්චයපහවො, පච්චයසමාරො, පච්චයසමුට්ඨානො. සතිවිනයො - පෙ- අමුලාවිනයො - පෙ- පරිඤ්ඤානිකරණං පච්චයනිදුනං, පච්චයසමුදයං, පච්චයජාතිකං, පච්චයපහවං, පච්චයසමාරං, පච්චයසමුට්ඨානං. යෙභුග්ගසිකා පච්චයනිදුනා, පච්චයසමුදයා, පච්චයජාතිකා, පච්චයපහවා, පච්චයසමාරා, පච්චයසමුට්ඨානා, තස්සපාපියසිකා - පෙ- තිණවජ්ජාරකො පච්චයනිදුනො, පච්චයසමුදයො, පච්චයජාතිකො, පච්චයපහවො, පච්චයසමාරො, පච්චයසමුට්ඨානො.

4. සත්තන්තං සමථානං කාතී මුලානි, කාතී සමුට්ඨානා: සත්තන්තං සමථානං ඡබ්බිස මුලානි, ඡතතිංස සමුට්ඨානා.

සත්තන්තං සමථානං කතමානි ඡබ්බිස මුලානි ; සමමුඛාවිනයස්ස චත්තාරි මුලානි : සඤ්ඤාසමුඛතා, ධම්මසමුඛතා, විනයසමුඛතා, පුග්ගලසමුඛතා. සතිවිනයස්ස චත්තාරි මුලානි - පෙ- අමුලාවිනයස්ස චත්තාරි මුලානි - පෙ- පරිඤ්ඤානිකරණස්ස ථෙව මුලානි : යො ච දෙසෙති, යස්ස ච දෙසෙති. යෙභුග්ගසිකාස්ස චත්තාරි මුලානි - පෙ- තස්සපාපියසිකාස්ස චත්තාරි මුලානි - පෙ- තිණවජ්ජාරකස්ස චත්තාරි මුලානි : සඤ්ඤාසමුඛතා, ධම්මසමුඛතා, විනයසමුඛතා, පුග්ගලසමුඛතා. සත්තන්තං සමථානං ඉමානි ඡබ්බිස මුලානි.

සත්තන්තං සමථානං කතමෙ ඡතතිංස සමුට්ඨානා: සතිවිනයස්ස කම්මස්ස කිරියා, කරණං, උපගමනං, අජ්ඣුපගමනං, අධිවාසනා, අපටිකේකාසනා. අමුලාවිනයස්ස කම්මස්ස - පෙ- පරිඤ්ඤානිකරණස්ස කම්මස්ස - පෙ- යෙභුග්ගසිකාස්ස කම්මස්ස - පෙ- තස්ස පාපියසිකාස්ස කම්මස්ස - පෙ- තිණවජ්ජාරකස්ස කම්මස්ස කිරියා, කරණං, උපගමනං, අජ්ඣුපගමනං, අධිවාසනා, අපටිකේකාසනා. සත්තන්තං සමථානං ඉමෙ ඡතතිංස සමුට්ඨානා.

සමථ නානත්ථාදයො

1. සමමුඛාවිනයොති වා සතිවිනයොති වා ඉමෙ ධම්මා නානත්ථා නානාඛ්‍යාප්තා, උද්භු ඵකත්ථා ඛ්‍යාප්තමෙව නානං: සමමුඛාවිනයොති වා අමුලාවිනයොති වා - පෙ- සමමුඛාවිනයොති වා පරිඤ්ඤානිකරණනති වා - පෙ- සමමුඛාවිනයොති වා යෙභුග්ගසිකාති වා - පෙ- සමමුඛාවිනයොති වා තස්සපාපියසිකාති වා - පෙ- සමමුඛාවිනයොති වා තිණවජ්ජාරකොති වා ඉමෙ ධම්මා නානත්ථා නානාඛ්‍යාප්තා, උද්භු ඵකත්ථා ඛ්‍යාප්තමෙව නානං :

සමමුඛාවිනයොති වා සතිවිනයොති වා ඉමෙ ධම්මා නානත්ථා වෙච නානාඛ්‍යාප්තා ව. සමමුඛාවිනයොති වා අමුලාවිනයොති වා - පෙ- සමමුඛාවිනයොති වා පරිඤ්ඤානිකරණනති වා - පෙ- සමමුඛාවිනයොති වා යෙභුග්ගසිකාති වා - පෙ- සමමුඛාවිනයොති වා තස්සපාපියසිකාති වා - පෙ- සමමුඛාවිනයොති වා තිණවජ්ජාරකොති වා ඉමෙ ධම්මා නානත්ථා වෙච නානාඛ්‍යාප්තා ව.

සම්මුඛාවිනය ප්‍රත්‍යය නිදන කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය සමුදය කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය ජාති කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය ප්‍රභව කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය සම්භාර කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය සමුච්ඡාන කොට ඇති, සතිවිනය අමුල්භවිනය පටිඤ්ඤානකරණය ප්‍රත්‍යය නිදන කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය සමුදය කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය ජාති කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය ප්‍රභව කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය සම්භාර කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය සමුච්ඡාන කොට ඇති. යෙහුයාසිකාව ප්‍රත්‍යය නිදන කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය සමුදය කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය ජාති කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය ප්‍රභව කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය සම්භාර කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය සමුච්ඡාන කොට ඇති. තස්සපාපියාසිකාව නිණවත්ථාරකය ප්‍රත්‍යය නිදන කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය සමුදය කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය ජාති කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය ප්‍රභව කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය සම්භාර කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය සමුච්ඡාන කොට ඇති.

4. සප්ත ශමථයන් පිළිබඳ මුල් කෙතෙක් ද, සමුච්ඡාන කෙතෙක් ද යත් : සප්ත ශමථයන් පිළිබඳ මුල් සවිස්සෙකැ. සමුච්ඡාන සතිසෙකි.

සප්ත ශමථයන් පිළිබඳ මුල් සවිස්ස කවරේ ද යත් : සඤ්ඤාසම්මුඛතා යැ, ධම්ම සම්මුඛතා යැ, විනයසම්මුඛතා යැ, පුග්ගලසම්මුඛතා යි සම්මුඛාවිනය පිළිබඳ මුල් සතරෙකි. සතිවිනය පිළිබඳ මුල් සතරෙකි අමුල්භවිනය පිළිබඳ මුල් සතරෙකි යමෙක් තෙමේත් දෙසා ද යමකුහටත් දෙසා ද යන පටිඤ්ඤානකරණය පිළිබඳ මුල් දෙකෙකි. යෙහුයාසිකාව පිළිබඳ මුල් සතරෙකි තස්සපාපියාසිකාව පිළිබඳ මුල් සතරෙකි සඤ්ඤාසම්මුඛතා යැ, ධම්මසම්මුඛතා යැ, විනයසම්මුඛතා යැ, පුග්ගල සම්මුඛතා යි නිණවත්ථාරකය පිළිබඳ මුල් සතරෙකැ යි මේ සප්ත ශමථයන් පිළිබඳ මුල් සවිස්ස යි.

සප්තශමථයන් පිළිබඳ සතිස් සමුච්ඡානයෝ කවරහු ද යත් : සතිවිනය කර්මය පිළිබඳ ක්‍රියා යැ, කරණ යැ, උපගමන යැ, අද්ධ්‍යුපගමන යැ, අධිවාසනා යැ, අප්‍රතික්‍රොශ පිළිබඳ ක්‍රියා යැ, කරණ යැ, උපගමන යැ, අද්ධ්‍යුපගමන යැ, අධිවාසනා යැ, අප්‍රති-ක්‍රොශන යයි. අමුල්භවිනය කර්මය පිළිබඳ පටිඤ්ඤානකරණ කර්මය පිළිබඳ යෙහුයාසිකා කර්මය පිළිබඳ තස්සපාපියාසිකා කර්මය පිළිබඳ නිණවත්ථාරක කර්මය පිළිබඳ ක්‍රියා යැ, කරණ යැ, උපගමන යැ, අද්ධ්‍යුපගමන යැ, අධිවාසනා යැ, අප්‍රතික්‍රොශන යැ යි මොහු සප්ත ශමථයන් පිළිබඳ සතිස් සමුච්ඡානයෝ වෙත්.

ශමථ නානාචාර්යය

1. සම්මුඛාවිනයැ යි හෝ සතිවිනයැ යි හෝ මේ ධර්මයෝ නානාත්ථර්ථයෝ ද, නානාඛ්‍යාඤ්ජනයෝ ද, නොහොත් ඵකාර්ථතා ඇත්තෝ ද, ඛ්‍යාඤ්ජන මතුයෙක් වෙනස් වූවාහු ද යත් : සම්මුඛාවිනයැ යි හෝ අමුල්භවිනයැ යි හෝ සම්මුඛාවිනයැ යි හෝ පටිඤ්ඤානකරණයැ යි හෝ සම්මුඛාවිනයැ යි හෝ යෙහුයාසිකා යැ යි හෝ සම්මුඛාවිනයැ යි හෝ තස්සපාපියාසිකා යැ යි හෝ සම්මුඛාවිනයැ යි හෝ නිණවත්ථාරක යැ යි හෝ මේ ධර්මයෝ නානාත්ථර්ථයෝ ද, නානාඛ්‍යාඤ්ජන යෝ ද, නොහොත් ඵකාර්ථර්ථයෝ ද, ඛ්‍යාඤ්ජන මතුයෙක් වෙනස් ද යත් :

සම්මුඛාවිනයැ යි හෝ සතිවිනයැ යි හෝ මේ ධර්මයෝ නානාත්ථර්ථ ද නානාඛ්‍යාඤ්ජන ද වෙති. සම්මුඛාවිනයැ යි හෝ අමුල්භවිනයැ යි හෝ සම්මුඛාවිනයැ යි හෝ පටිඤ්ඤානකරණයැ යි හෝ සම්මුඛාවිනයැ යි හෝ යෙහුයාසිකා යැ යි හෝ සම්මුඛාවිනයැ යි හෝ තස්සපාපියාසිකා යැ යි හෝ සම්මුඛාවිනයැ යි හෝ නිණවත්ථාරක යැ යි හෝ මේ ධර්මයෝ නානාත්ථර්ථ ද නානාඛ්‍යාඤ්ජන ද වෙත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. විවාදේ විවාදාධිකරණ, විවාදේ නො අධිකරණ, අධිකරණ නො විවාදේ, අධිකරණවෙව් විවාදේ ව.

සියා විවාදේ විවාදාධිකරණ, සියා විවාදේ නො අධිකරණ, සියා අධිකරණ නො විවාදේ, සියා අධිකරණවෙව් විවාදේ ව.

තත් කතමො විවාදේ විවාදාධිකරණ : ඉධ භික්ඛු විවදනති ධම්මොති වා අධම්මොති වා -පෙ- දුට්ඨලාපනතීති වා අදුට්ඨලාපනතීති වා, යං තත් භණ්ඩනං කලහො විගගහො විවාදේ නානාචාදේ අඤ්ඤාචාදේ විපච්චයනා වොහාගේ මේධගං, අයං විවාදේ විවාදාධිකරණ.

තත් කතමො විවාදේ නො අධිකරණ : මානාපි පුනෙනන විවදති, පුනෙනාපි මාතරං විවදති, පිතාපි පුනෙනන විවදති, පුනෙනාපි පිතරං විවදති, භාතාපි භාතරං විවදති, භාතාපි භගිනියා විවදති, භගිනීපි භාතරං විවදති, සභායොපි සභායෙන විවදති, අයං විවාදේ නො අධිකරණ.

තත් කතමං අධිකරණ නො විවාදේ : අනුවාදාධිකරණං ආපත්තාධිකරණං කිම්බාධිකරණං, ඉදං අධිකරණං නො විවාදේ.

තත් කතමං අධිකරණ වෙව් විවාදේ ව : විවාදාධිකරණං අධිකරණඤ්ඤව්ව විවාදේ ව.

3. අනුවාදේ අනුවාදාධිකරණ, අනුවාදේ නො අධිකරණ, අධිකරණ නො අනුවාදේ, අධිකරණඤ්ඤව්ව අනුවාදේ ව.

සියා අනුවාදේ අනුවාදාධිකරණ, සියා අනුවාදේ නො අධිකරණ, සියා අධිකරණ නො අනුවාදේ, සියා අධිකරණඤ්ඤව්ව අනුවාදේ ව.

තත් කතමො අනුවාදේ අනුවාදාධිකරණ : ඉධ භික්ඛු භික්ඛුං අනුවදනති සීලවිපතතියා වා ආචාරවිපතතියා වා දිට්ඨිවිපතතියා වා ආජීවිපතතියා වා, යො තත් අනුවාදේ අනුවදනා අනුලපනා අනුභණනා අනුසම්පවිඤ්ඤා අබ්බුසාහනනා අනුබලපපදහං, අයං අනුවාදේ අනුවාදාධිකරණ.

තත් කතමො අනුවාදේ නො අධිකරණ : මානාපි පුතනං අනුවදති, පුතෙනාපි මාතරං අනුවදති, පිතාපි පුතනං අනුවදති, පුතෙනාපි පිතරං අනුවදති, භාතාපි භාතරං අනුවදති, භාතාපි භගිනියා අනුවදති, භගිනීපි භාතරං අනුවදති, සභායොපි සභායං අනුවදති, අයං අනුවාදේ නො අධිකරණ.

තත් කතමං අධිකරණ නො අනුවාදේ : ආපත්තාධිකරණං කිම්බාධිකරණං විවාදාධිකරණං, ඉදං අධිකරණං නො අනුවාදේ.

තත් කතමං අධිකරණඤ්ඤව්ව අනුවාදේ ව : අනුවාදාධිකරණං අධිකරණඤ්ඤව්ව අනුවාදේ ව.

4. ආපත්ති ආපත්තාධිකරණ. ආපත්ති නො අධිකරණ. අධිකරණ නො ආපත්ති අධිකරණඤ්ඤව්ව ආපත්ති ව.

2. විවාදය විවාදාධිකරණ වේ ද, විවාදය අධිකරණ නො වේ ද, අධිකරණය විවාද නො වේ ද, අධිකරණ වූයේ ම විවාද වේ ද යත් :

විවාදය විවාදාධිකරණ විය හෙයි, විවාදය අධිකරණ නො විය හෙයි, අධිකරණය විවාද නො විය හෙයි, අධිකරණ ද වූයේ ම විවාදත් විය හෙයි.

එහි කවර විවාදයක් විවාදාධිකරණ වේ ද යත් : මෙ සස්තෙහි මහණහු ධර්ම යැ යි හෝ අධර්ම යැ යි හෝ විවාද කෙරෙත් ද කුළුල් ඇවැතැයි හෝ නො කුළුල් ඇවැතැයි හෝ විවාද කෙරෙත් ද, එහි යම් අරගලයක් කලහයක් විරුද්ධග්‍රහණයක් විරුද්ධ-වාදයක් තානාවාදයක් අනාරාවාදයක් සිතෙහි දුක් ඇති කිරීම පිණිස වූ පරුෂ වචනයක් හිංසායක් වේ ද, මේ විවාදය විවාදාධිකරණ වේ.

එහි කවර විවාදයක් අධිකරණ නො වේ ද යත් : පුතු හා මවු ද විවාද කෙරෙයි, මව හා පුත් ද විවාද කෙරෙයි, පුතු හා පියා ද විවාද කෙරෙයි, පියා හා පුත් ද විවාද කෙරෙයි, බෑයා හා බෑයා ද විවාද කෙරෙයි, බුහුන හා බෑයා ද විවාද කෙරෙයි. බෑයා හා බුහුන ද විවාද කෙරෙයි. යහළු හා යහළුවා විවාද කෙරේ. මේ විවාද යි අධිකරණ නො වේ.

එහි විවාද නොවූ අධිකරණ කවර යැ යත් : අනුවාදාධිකරණ යැ ආපත්තාධිකරණ යැ කිව්වාධිකරණ යැ යන මේ විවාද නො වූ අධිකරණ යි.

එහි කුමක් අධිකරණ වූයේ ම විවාදත් වෙයි යත් : විවාදාධිකරණය අධිකරණ වූයේ ම විවාද ද වේ.

3. අනුවාදය අනුවාදාධිකරණ වේ ද, අනුවාදය අධිකරණ නො වේ ද, අධිකරණය අනුවාද නො වේ ද, අධිකරණ වූයේ ම අනුවාදත් වේ ද යත් :

අනුවාදය අනුවාදාධිකරණ විය හෙයි, අනුවාදය අධිකරණ නො විය හෙයි, අධිකරණය අනුවාද නො විය හෙයි. අධිකරණ වූයේ ම අනුවාදත් විය හෙයි.

එහි කවර අනුවාදයක් අනුවාදාධිකරණ වේ යැ යත් : මෙ සස්තෙහි මහණහු මහණක්හට ශීලවිපත්තියෙන් හෝ ආචාරවිපත්තියෙන් හෝ දෘෂ්ටිවිපත්තියෙන් හෝ ආජීව විපත්තියෙන් හෝ වොදනා කෙරෙති. එහි යම් වොදනා කිරීමක් පුතපුතා කීමක් පුතපුතා තෙපලීමක් පුතපුතා බිණීමක් පුතපුතා තිදොරින් අවනත වීමක් දැඩි වැ නැඟී සිටීමක් අනුබල දීමක් වේ ද, මේ අනුවාදය අනුවාදාධිකරණ වේ.

එහි කවර අනුවාදයක් අධිකරණ නො වේ ය යත් : මව ද පුතුව වොදනා කෙරෙයි, පුත් ද මවට වොදනා කෙරෙයි, පියා ද පුතුව වොදනා කෙරෙයි, පුත් ද පියාට වොදනා කෙරෙයි, බෑයා ද බෑයාට වොදනා කෙරෙයි, බෑයා ද බුහුනට වොදනා කෙරෙයි, බුහුන ද බෑයාට වොදනා කෙරෙයි, යහළුවා ද යහළුවාට වොදනා කෙරේ. මේ අනුවාද යි, අධිකරණ නො වේ.

එහි කවර අධිකරණයක් අනුවාද නො වේ යැ යත් : ආපත්තාධිකරණ යැ කිව්වාධිකරණ යැ විවාදාධිකරණ යැ යන මේ අධිකරණ වෙයි, අනුවාද නො වේ.

එහි කවරක් අධිකරණ වූයේ ම අනුවාදත් වේ යැ යත් : අනුවාදාධිකරණය අධිකරණ වූයේ ම අනුවාදත් වේ.

4. ආපත්තිය ආපත්තාධිකරණ වේ ද, ආපත්තිය අධිකරණ නො වේ ද, අධිකරණය ආපත්ති නො වේ ද, අධිකරණ වූයේ ම ආපත්තිත් වේ ද යත් :

සිය අපතර් අපතර්ධිකරණ, සිය අපතර් නො අධිකරණ, සිය අධිකරණ නො අපතර්, සිය අධිකරණයෙහි අපතර් ව.

තත් කතම අපතර් අපතර්ධිකරණ : පසුව අපතර්ධිකරණ, අපතර්ධිකරණ, සතර් අපතර්ධිකරණ. අපතර් අපතර් අපතර්ධිකරණ.

තත් කතම අපතර් නො අධිකරණ : සොනාපතර් සමාපතර්, අපතර් අපතර් නො අධිකරණ.

තත් කතම අධිකරණ නො අපතර් : කිව්වාධිකරණ, විවාදාධිකරණ, අනුවාදාධිකරණ, ඉදං අධිකරණ නො අපතර්.

තත් කතම අධිකරණයෙහි අපතර් ව : අපතර්ධිකරණ අධිකරණයෙහි අපතර් ව.

5. කිව්වා කිව්වාධිකරණ, කිව්වා නො අධිකරණ, අධිකරණ නො කිව්වා, අධිකරණයෙහි කිව්වා :

සිය කිව්වා කිව්වාධිකරණ, සිය කිව්වා නො අධිකරණ, සිය අධිකරණ නො කිව්වා, සිය අධිකරණයෙහි කිව්වා.

තත් කතම කිව්වා කිව්වාධිකරණ : සං සමාපතර් කිව්වාධිකරණ, අපතර්ධිකරණ, අධිකරණයෙහි කිව්වාධිකරණ, අධිකරණයෙහි කිව්වාධිකරණ.

තත් කතම කිව්වා නො අධිකරණ : අපතර්ධිකරණ, අධිකරණයෙහි කිව්වා¹ සමාපතර්ධිකරණ, සමාපතර්ධිකරණ, ඉදං කිව්වා නො අධිකරණ.

තත් කතම අධිකරණ නො කිව්වා : විවාදාධිකරණ, අනුවාදාධිකරණ, අපතර්ධිකරණ, ඉදං අධිකරණ නො කිව්වා.

තත් කතම අධිකරණයෙහි කිව්වා : කිව්වාධිකරණ අධිකරණයෙහි කිව්වා වා.

අධිකරණගෙද නිවිසිනො.

තස්මාද් :

1. අධිකරණ උපකරණ අතර ප්‍රධාන ව,
නිදන හෙතු පව්‍ය මුල සමුච්ඡාදන ව.
අපතර් හොඳි යත් ව සංසාරි නිදනප්පභවා,²
2. හෙතුපව්‍යමුලානි සමුච්ඡාදන බ්‍රහ්මණ;
විවාද අධිකරණනි හෙදාධිකරණ ඉදනි.

1. උපකරණයකිව්වා සකිව්වා - සිමු. 1, 2.

2. සංසාරිනිදන ව - මජ්ඣ.

ආපත්තිය ආපත්තාධිකරණ විය හෙයි, ආපත්තිය අධිකරණ නො විය හෙයි, අධිකරණය ආපත්ති නො විය හෙයි, අධිකරණ වූයේ ම ආපත්ති ද විය හෙයි.

එහි කවර ආපත්තියෙක් ආපත්තාධිකරණ වේ යැ යත් : පඤ්චාපත්තිස්කන්ධයෝ ද ආපත්තාධිකරණ යැ, සප්තාපත්තිස්කන්ධයෝ ද ආපත්තාධිකරණ යි, මේ ආපත්ති ආපත්තාධිකරණ වේ.

එහි කවර ආපත්තියෙක් අධිකරණය නො වේ යැ යත් : සොතාපත්ති යැ සමාපත්ති යැ යන මේ ආපත්ති යැ, අධිකරණ නො වේ.

එහි කවර අධිකරණයෙක් ආපත්ති නො වේ යැ යත් : කිච්චාධිකරණ යැ විවාදාධිකරණ යැ අනුවාදාධිකරණ යැ යන මේ, අධිකරණ වෙයි, ආපත්ති නො වේ.

එහි කවරෙක් අධිකරණ වූයේ ම ආපත්ති ද වේ යැ යත් : ආපත්තාධිකරණය අධිකරණ වූයේ ම ආපත්ති ද වේ.

5. කෘත්‍යය කිච්චාධිකරණ වේ ද, කෘත්‍යය අධිකරණ නො වේ ද, අධිකරණය කෘත්‍ය නො වේ ද, අධිකරණ වූයේ ම කෘත්‍යයන් වේ ද යත් :

කෘත්‍යය කිච්චාධිකරණ විය හෙයි, කෘත්‍යය අධිකරණ නො විය හෙයි, අධිකරණය කෘත්‍ය නො විය හෙයි, අධිකරණ වූයේ ම කෘත්‍යයන් විය හෙයි.

එහි කවර කෘත්‍යයෙක් කිච්චාධිකරණ වේ යැ යත් : සඬ්ඝයාගේ අපලොකන කර්ම යැ, ඤාත්තිකර්ම යැ, ඤාත්තිද්‍රුතියකර්ම යැ, ඤාත්තිචතුත්ථකර්මයැ, යම් කෘත්‍යභාවයෙක් කටයුතු බවෙක් වේ ද, මේ කෘත්‍යය කිච්චාධිකරණ වේ.

එහි කවර කෘත්‍යයෙක් අධිකරණ නො වේ යැ යත් : ආවායථී කෘත්‍යයෙක් උපාධ්‍යාය කෘත්‍යයෙක් සමානොපාධ්‍යාය කෘත්‍යයෙක් සමානාවායථී කෘත්‍යයෙක් වේ ද, මේ කෘත්‍ය වෙයි. අධිකරණ නො වේ.

එහි කවර අධිකරණයෙක් කෘත්‍ය නො වේ යැ යත් : විවාදාධිකරණයෙක් අනුවාදාධිකරණයෙක් ආපත්තාධිකරණයෙක් වේ ද, මේ අධිකරණ වෙයි. කෘත්‍ය නො වේ.

එහි කුමක් අධිකරණ වූයේ ම කෘත්‍යයන් වේ යැ යත් : කිච්චාධිකරණය අධිකරණ වූයේ ම කෘත්‍යයන් වේ.

අධිකරණහෙද නිමි.

එහි නාමාවලිය :

අධිකරණ හෙද යැ උක්කොට යැ උක්කොටනාකාර යැ පුද්ගල හෙදය සමඟ අධිකරණ නිදන යැ හෙතු යැ පච්ච යැ සමුච්චානාය සමඟ මූල යැ ආපත්තිභොති යැ යන්ථ යැ සංසච්ච යැ නිදන යැ පභව යැ,

හෙතු යැ පච්ච යැ මූල යැ සමුච්චානාය සමඟ බ්‍යඤ්ජන යැ විවාද යැ අධිකරණ යැ යන මෙය අධිකරණ හෙදයෙහි උද්දනය වේ.

අපරගාථාසට්ඨකය.

1. වෛදනා කිමත්ථාය සාරණා කිසසා කාරණා,
සබ්බසා කිමත්ථාය මතිකමමං පන කිසසා කාරණා :
2. වෛදනා සාරණත්ථාය නිග්ගහත්ථාය සාරණා,
සබ්බසා පරිග්ගහත්ථාය මතිකමමං පන පාරිසෙක්කං.
3. මා ඛො තුරිතො අභණ්ඨි මා ඛො චණ්ඩිකකතො භණ්ඨි,
මා ඛො පටිඝං ජනගි සචෙ අනුච්ඡිකො තුචං.
4. මා ඛො සහසා අභණ්ඨි කථං විග්ගාහිකං අනන්තසංහිතං,
සුතෙන විතයෙ අනුලොමෙ පඤ්ඤාතෙන අනුලොමිකෙ.
5. අනුයොගවත්තං නිසාමය කුසලෙන බුද්ධිමතා කතං,
සුචිත්තං සික්ඛාපදනුලොමිකං ගතිං න නාසෙතොසා සමපරායිකං.
6. හිතෙසි අනුසුඤ්ඤසු කාලෙනන්තූපසංහිතං,
වුද්ධිසසා ච වෛදකසා ච සහසා වොභාරං මා පඛාරෙති¹
7. වෛදකො අභ අපනොති වුද්ධිකො අභ අනාපනොති
උභො අනුකම්පනො පටිඤ්ඤානුසංකීර්තෙන කාරයෙ.
8. පටිඤ්ඤා උජ්ජු කතා අඋජ්ජු එවං න ච්ඡිති,
බහුමපි අඋජ්ජු භාසෙය්‍ය වත්තානුසංකීර්තෙන² කාරයෙ.
9. අඋජ්ජු කිදිසො භොති පටිඤ්ඤා යසා න රුහති,
එච්ඤා³ තාභං පුච්ඡාමි කිදිසො වුච්චති අඋජ්ජු පුග්ගලො :
10. සංචිච්ච අපතතිං අපඡ්ඡති අපතතිං පරිගුහති,
අගතිගමනඤ්ච ගච්ඡති එදිසො වුච්චති අඋජ්ජු පුග්ගලො.
11. සච්චං අභමපි ජානාමි එදිසො වුච්චති අඋජ්ජු පුග්ගලො,
අඤ්ඤාඤ්ච තාභං පුච්ඡාමි කිදිසො වුච්චති උජ්ජු පුග්ගලො :
12. සංචිච්ච අපතතිං නාපඡ්ඡති අපතතිං න පරිගුහති,
අගතිගමනං න ගච්ඡති එදිසො වුච්චති උජ්ජු පුග්ගලො.
13. සච්චං අභමපි ජානාමි එදිසො වුච්චති උජ්ජු පුග්ගලො,
අඤ්ඤාඤ්ච තාභං පුච්ඡාමි කිදිසො වුච්චති අධම්මවෛදකො :

-
1. පඛාරෙසි - මජ්ඣං.
 2. වුත්තානුසංකීර්තෙන - සිමු.
 3. එච්ඤා - මජ්ඣං.

අපරගාථාසටගණිකය

1. වොදනාව කුමක් පිණිස යැ, වරද සිහිකරවීම කුමක් සඳහා යැ, සඬ්ඝ සන්නිපාතය කුමක් පිණිස යැ, යළි මනිකර්මය (විනයධරයන්ගේ විනය නය සංසන්දනය) කුමක් පිණිස යැ යන් :

2. වොදනාව කළ වරද සිහිපත් කරවනු පිණිස යැ, කළ වරද සිහිපත් කරවීම නිග්‍රහ පිණිස යැ, සඬ්ඝසන්නිපාතය (විනිශ්චයෙහි දැහැමි නො දැහැමි බව) දැනගන්නා පිණිස යැ, යළි මනිකර්මය වනාහි වෙන් වෙන් වැ විනිශ්චය මොනවට නිමවීම පිණිස යි.

3. ඉදින් තෙපි අනුවර්ජක වවු නම් යුහු වැ බස් නො කියව, සැඩ වැ බස් නො කියව, කෝපය නුපදව.

4. (පිරිස් කැළඹීම ආදී) අවැඩින් යුත් කලහ උපදවන කථාවක් වහා නො කියව, උභතො විභඩ්ගයෙහි ද බන්ධකයෙහි ද පරිවාරයෙහි ද සියලු විනය පිටකයෙහි ද සතර මහාපදෙයෙහි ද,

5. දක්ෂ වූ බුදුරජුන් විසින් එළවා තබන ලද මොනවට පතවන ලද සියලු සිකපදයන්ට අනුලෝම වූ අනුයෝගවන පරලොව ඉපැත්ම (පිහිට) නො නසමින් සලකා බලව.

6. වුදිතකයාහට ද වොදකයාහට ද මෙන් සිත් පෙරදැරි වැ සුදුසු කාලයෙහි අර්ථසංගිත කොට විනිශ්චය කරව. ඔවුන් ලාභෙලා කියන ලද වචනය නො ගනුව.

7. වොදක ඇවැතට අවන්තේ යයි කියා නම් වුදිතක නො අවන්මියි කියා නම් (එකල්හි) දෙපක්ෂයෙහි තෙපුල් බැහැර නො කරමින් කථානුසන්ධිය හා ප්‍රතිඥාව සලකා විනිශ්චය කරන්නේ යැ.

8. ප්‍රතිඥාව ලජ්ජී භික්ෂූන් කෙරෙහි කරන ලද්දී යැ. අලජ්ජීන් කෙරෙහි මේ පිළින විද්‍යාමාන නො වෙයි. අලජ්ජී තෙමේ බොහෝ කොටත් කියන්නේ යැ. (එබැවින්) ඔහුගේ වන සමඟ යම් පිළිනෙක් ගැලපේ ද ඒ පිළිනෙන් විනිශ්චය කරන්නේ යැ.

9. අලජ්ජී පුද්ගල කෙබඳු වේ ද, යමක්හුගේ පිළින නො නගී ද, කෙබඳු වූයේ 'අලජ්ජී පුද්ගල'යි කියනු ලැබේ දැයි මෙසේත් මම ඔබ විචාරමි.

10. දූත දූත ඇවැතට පැමිණෙයි, ඇවැත සඟවයි, (ඡන්දදීන් අගතියට ද යෙයි, මෙබඳු වූයේ 'අලජ්ජී පුද්ගල' යි කියනු ලැබේ.

11. සැබැවැ, මම ද එය දනිමි. එබඳු වූයේ 'අලජ්ජී පුද්ගල'යි කියනු ලැබේ. මම අනෙකක් ද ඔබ විචාරමි. කෙබඳු වූයේ 'ලජ්ජී පුද්ගල'යි කියනු ලැබේ ද ?

12. දූත දූත ඇවැතට නො පැමිණෙයි, ඇවැත නො සඟවයි, අගතියට නො යෙයි, මෙබඳු වූයේ 'ලජ්ජී පුද්ගල'යි කියනු ලැබේ.

13. සැබැවැ, මම ද එය දනිමි. එබඳු වූයේ 'ලජ්ජී පුද්ගල'යි කියනු ලැබේ. මම අනෙකක් ද ඔබ විචාරමි. 'අධර්මවොදක' කෙබඳු යැ යි කියනු ලැබේ ද ?

14. අකාලෙන වොදෙති අභුතෙන ඵරාසෙන අනන්තංගිතෙන,
දොසනතරෙ වොදෙති නො මෙතතචිතෙනා¹ ඵදිසො වුච්චති
අධම්මවොදකො
15. සච්චං අභවපි ජානාමි ඵදිසො වුච්චති අධම්මවොදකො,
අඤ්ඤාඤච තාභං පුච්ඡාමි කිදිසො වුච්චති ධම්මවොදකො :
16. කාලෙන වොදෙති භුතෙන සණ්ඨෙන අන්තංගිතෙන,
මෙතතචිතෙනා වොදෙති නො දොසනතරෙ ඵදිසො වුච්චති
ධම්මවොදකො
17. සච්චං අභවපි ජානාමි ඵදිසො වුච්චති ධම්මවොදකො,
අඤ්ඤාඤච තාභං පුච්ඡාමි කිදිසො වුච්චති බාලවොදකො :
18. පුබ්බාපරං න ජානාති පුබ්බාපරස්ස අකොච්ඤෙ,
අනුසක්ඛිවචනපථං න ජානාති අනුසක්ඛිවචනපථස්ස අකොච්ඤෙ,
ඵදිසො වුච්චති බාලවොදකො.
19. සච්චං අභවපි ජානාමි ඵදිසො වුච්චති බාලවොදකො,
අඤ්ඤාඤච තාභං පුච්ඡාමි කිදිසො වුච්චති පණ්ණිතවොදකො :
20. පුබ්බාපරං විජානාති² පුබ්බාපරස්ස කොච්ඤෙ,
අනුසක්ඛිවචනපථං ජානාති අනුසක්ඛිවචනපථස්ස කොච්ඤෙ;
ඵදිසො වුච්චති පණ්ණිතවොදකො.
21. සච්චං අභවපි ජානාමි ඵදිසො වුච්චති පණ්ණිතවොදකො,
අඤ්ඤාඤච තාභං පුච්ඡාමි වොදනා කිනති වුච්චති :
22. සීලවිපතතිසා වොදෙති අරො ආචාරදිට්ඨිසා,
ආජිවෙනපි වොදෙති වොදනා තෙන වුච්චති.

අපරශාඨාසයකිනිකං නිමසිතං

1. මෙතතචිතෙනා - මජ්ඣං.
2. පුබ්බාපරමපිජානාති - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

14. නො කල්හි වොදනා කෙරෙයි, අභුතයෙන්, පරුෂවචනයෙන් අතර්ථ සංහිතයෙන් වොදනා කෙරෙයි, ඇතුළත හටගත් ද්වේෂ ඇති වූ මෙන්සිත් නැති වූ වොදනා කෙරෙයි. මෙබඳු පුද්ගල 'අධර්මවොදක'යි කියනු ලැබේ.

15. සැබැවැ, මම ද එය දනිමි. මෙබඳු පුද්ගල 'අධර්මවොදක'යි කියනු ලැබේ. මම අනෙකකුදු ඔබ විචාරමි. කෙබඳු පුද්ගල 'ධර්මවොදක'යි කියනු ලැබේ ද ?

16. නිසි කල්හි වොදනා කෙරෙයි, භූතයෙන් සිලිටි බසින් අර්ථ සංහිතයෙන් වොදනා කෙරෙයි. මෙන්සිත් ඇති වූ ඇතුළත හටගත් ද්වේෂ නැති වූ වොදනා කෙරෙයි. මෙබඳු පුද්ගල 'ධර්මවොදක'යි කියනු ලැබේ.

17. සැබැවැ, මම ද එය දනිමි. මෙබඳු පුද්ගල 'ධර්මවොදක'යි කියනු ලැබේ. මම අනෙකකුදු ඔබ විචාරමි. කෙබඳු පුද්ගල 'බාලවොදක'යි කියනු ලැබේ ද ?

18. පෙර පසු කථාව නො දනියි, පෙර පසු කථාවෙහි අදක්ෂ වෙයි, අනුසන්ධි වචන මාර්ගය නො දනියි, අනුසන්ධි වචන මාර්ගයෙහි අදක්ෂ වෙයි, මෙබඳු පුද්ගල 'බාලවොදක'යි කියනු ලැබේ.

19. සැබැවැ, මම ද එය දනිමි. මෙබඳු පුද්ගල 'බාලවොදක'යි කියනු ලැබේ. මම අනෙකකුදු ඔබ විචාරමි. කෙබඳු පුද්ගල 'පණ්ඩිත වොදක'යි කියනු ලැබේ ද ?

20. පෙර පසු කථාව වෙසෙසින් දනියි, පෙර පසු කථාවෙහි දක්ෂ වෙයි, අනුසන්ධි වචන මාර්ගය දනියි, අනුසන්ධි වචන මාර්ගයෙහි දක්ෂ වෙයි, මෙබඳු පුද්ගල 'පණ්ඩිත වොදක'යි කියනු ලැබේ.

21. සැබැවැ, මම ද එය දනිමි. එබඳු පුද්ගල 'පණ්ඩිත වොදක' යි කියනු ලැබේ. මම අනෙකකුදු ඔබ විචාරමි. වොදනා කිමැ යි කියනු ලැබේ ද ?

22. ශීල විපත්තියෙන් වොදනා කෙරෙයි, යළි ආචාර විපත්තියෙන් හා දෘෂ්ටි විපත්තියෙන් වොදනා කෙරෙයි, ආර්ථි විපත්තියෙනුදු වොදනා කෙරෙයි, එයින් 'වොදනා'යි කියනු ලැබේ.

අපරගාථාසංග්‍රහය නිමි.

වෞද්‍යාකෂේපා

අනුවිජ්ජකස්ස අනුයෝගො

1. අනුවිජ්ජකෙන වෞද්‍යො පුච්ඡිතබ්බො “යං බො නාං ආවුසො ඉමං භික්ඛුං වෞදෙසි, කිමති නං වෞදෙසි, සීලවිපතතියා වෞදෙසි, ආචාරවිපතතියා වෞදෙසි, දිට්ඨිවිපතතියා වෞදෙසි”ති.

2. සො වෙ එවං විදෙය්‍ය : “සීලවිපතතියා වා වෞදෙමි. ආචාර-විපතතියා වා වෞදෙමි. දිට්ඨිවිපතතියා වා වෞදෙමි”ති සො එවමස්ස වචනීයො : “ජානාසි පනායස්මා සීලවිපතතිං, ජානාසි ආචාරවිපතතිං, ජානාසි දිට්ඨිවිපතති”නති.

3. සො වෙ එවං විදෙය්‍ය : “ජානාමි බො අහං ආවුසො සීලවිපතතිං, ජානාමි ආචාරවිපතතිං. ජානාමි දිට්ඨිවිපතති”නති. සො එවමස්ස වචනීයො : “කතමා පනාවුසො සීලවිපතති, කතමා ආචාරවිපතති, කතමා දිට්ඨිවිපතති”ති.

4. සො වෙ එවං විදෙය්‍ය : “චිත්තාරි පාරුජ්ඣානි තෙරස සඛ්ඤාදිසෙසා, අයං සීලවිපතති. පුලලච්චයං පාචිතතියං පාචිදෙසනීයං දුක්ඛකටං දුඛ්‍යාසිතං, අයං ආචාරවිපතති. මිච්ඡාදිට්ඨි අනනායාසිකා දිට්ඨි, අයං දිට්ඨිවිපතති”ති. සො එවමස්ස වචනීයො : “යං බො නාං ආවුසො ඉමං භික්ඛුං වෞදෙසි, දිට්ඨින වෞදෙසි, සුතෙන වෞදෙසි, පරිසඛ්ඤාය වෞදෙසි”ති.

5. සො වෙ එවං විදෙය්‍ය : “දිට්ඨින වා වෞදෙමි, සුතෙන වා වෞදෙමි, පරිසඛ්ඤාය වා වෞදෙමි”ති. සො එවමස්ස වචනීයො : “යං බො නාං ආවුසො ඉමං භික්ඛුං වෞදෙසි, දිට්ඨින වෞදෙසි, කිනෙන දිට්ඨං, කිනති තෙ දිට්ඨං, කද තෙ දිට්ඨං, කත්ත තෙ දිට්ඨං, පාරුජ්ඣං අජ්ඣාපජ්ජනො දිට්ඨා, සඛ්ඤාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජනො දිට්ඨා, පුලලච්චයං -පෙ- පාචිතතියං -පෙ- පාචිදෙසනීයං -පෙ- දුක්ඛකටං -පෙ- දුඛ්‍යාසිතං අජ්ඣාපජ්ජනො දිට්ඨා. කත්ත ව නාං අහොසි, කත්ත වායං භික්ඛු අහොසි, කිඤ්ච නාං කරොසි, කිඤ්චායං භික්ඛු කරොති”ති.

6. සො වෙ එවං විදෙය්‍ය : “න බො අහං ආවුසො ඉමං භික්ඛුං දිට්ඨින වෞදෙමි, අපි ව සුතෙන වෞදෙමි”ති. සො එවමස්ස වචනීයො : “යං බො නාං ආවුසො ඉමං භික්ඛුං සුතෙන වෞදෙසි, කිනෙන සුතං, කිනති තෙ සුතං, කද තෙ සුතං, කත්ත තෙ සුතං, පාරුජ්ඣං අජ්ඣාපජ්ජනොති සුතං, සඛ්ඤාදිසෙසං -පෙ- පුලලච්චයං -පෙ- පාචිතතියං -පෙ- පාචිදෙසනීයං -පෙ- දුක්ඛකටං -පෙ- දුඛ්‍යාසිතං අජ්ඣාපජ්ජනොති සුතං, භික්ඛුස්ස සුතං, භික්ඛුනීයා සුතං, සික්ඛමානාය සුතං, සාමණේරස්ස සුතං, සාමණේරියා සුතං, උපාසකස්ස සුතං, උපාසිකාය සුතං; රුජ්ජනං සුතං, රුජ්ජමාමනානං සුතං, තිජ්ජිතං සුතං, තිජ්ජිතං සාමනානං සුත”නති.

වෞද්‍ය කාණ්ඩය

අනුවර්තකානුසාරය

1. අනුවර්තක විසින් ඇවැත්නි, තෙපි යම්භෙයකින් මේ මහණහට වෞද්‍යා කරනු ද, කවර ඇවැත්නක් නිමිතිකොට ඔහුට වෞද්‍යා කරනු ද, ශීල විපත්තියෙන් වෞද්‍යා කරනු ද, ආචාර විපත්තියෙන් වෞද්‍යා කරනු ද, දෘෂ්ටි විපත්තියෙන් වෞද්‍යා කරනුදැයි වෞද්‍යකයා විචාළ යුතු යි.

2. ඉදින් හේ “ ශීල විපත්තියෙන් හෝ වෞද්‍යා කරමි, ආචාර විපත්තියෙන් හෝ වෞද්‍යා කරමි, දෘෂ්ටි විපත්තියෙන් හෝ වෞද්‍යා කරමි ” යි මෙසේ කියන්නේ නම් “ ආයුෂ්මත්තී, තෙපි ශීලවිපත්තිය දන්නහු ද, ආචාර විපත්තිය දන්නහු ද, දෘෂ්ටි විපත්තිය දන්නහු දැයි ” ඔහුට මෙසේ කිය යුතු යැ.

3. ඉදින් හේ “ ඇවැත්නි මම ශීලවිපත්තිය දනිමි, ආචාරවිපත්තිය දනිමි, දෘෂ්ටි විපත්තිය දනිමි ” යි මෙසේ කියන්නේ නම් “ ඇවැත්නි ශීල විපත්තිය කවර ද, ආචාර විපත්තිය කවර ද, දෘෂ්ටි විපත්තිය කවර දැයි ඔහුට මෙසේ කිය යුතු යැ.

4. ඉදින් හෙතෙම සතර පරිච්ඡයැ තෙළෙස් සහවෙසෙස් දැයි මෙය ශීල විපත්තිය දි ද පුලැසිය යැ පච්චි යැ පිළිදෙස්නි යැ දුකුළා යැ දුබැසිය යැ යි මෙය ආචාර විපත්තිය දි ද අත්ත ග්‍රාහික මිට්ඨාදාමිටි දෘෂ්ටි විපත්තිය දි ද මෙසේ කියන්නේ නම් “ ඇවැත්නි, යම් භෙයෙකින් තෙපි මෙ මහණ හට වෞද්‍යා කරනු ද, දක්නා ලද්දෙන් වෞද්‍යා කරනු ද, අසන ලද්දෙන් වෞද්‍යා කරනු ද, සැකයෙන් වෞද්‍යා කරනු ද ” යි ඔහුට මෙසේ කිය යුතු යැ.

5. ඉදින් හේ “ දක්නා ලද්දෙන් හෝ වෞද්‍යා කෙරෙමි, අසන ලද්දෙන් හෝ වෞද්‍යා කෙරෙමි, සැකයෙන් හෝ වෞද්‍යා කෙරෙමි ” යි මෙසේ කියන්නේ නම් ඔහුට මෙසේ කිය යුතුය : ඇවැත්නි තෙපි යම්භෙයකින් මේ මහණහට දක්නා ලද්දෙන් වෞද්‍යා කරනු නම් තොප විසින් කුමක් දක්නා ලද ද, තොප විසින් කුමකැයි දක්නා ලද ද, තොප විසින් කවර කලෙකැ දක්නා ලද ද, තොප විසින් කොතැන්හි දක්නා ලද ද, පරිච්ඡයට අවදනේ දක්නා ලද ද, සහවෙසෙසට අවදනේ දක්නා ලද ද, පුලැසියට පච්චියට පිළිදෙස්නියට දුකුළාවට දුබැසියට අවදනේ දක්නා ලද ද, තෙපි කොහි වූවහු ද, මේ මහණ කොහි වී ද, තෙපි කුමක් නම් කළහු ද, මේ මහණ කුමක් නම් කෙළේ දැයි කියා යි.

6. ඉදින් හේ “ ඇවැත්නි, මම මේ මහණහට දක්නා ලද්දෙන් නො ම වෞද්‍යා කරමි, එහෙත් අසන ලද්දෙන් වෞද්‍යා කරමි ” යි මෙසේ කියන්නේ නම් ඔහුට මෙසේ කිය යුතු ය : “ ඇවැත්නි, තෙපි යම් භෙයකින් මේ මහණහට අසන ලද්දෙන් වෞද්‍යා කරනු නම් තොප විසින් කුමක් අසන ලද ද, තොප විසින් කුමකැ යි අසන ලද ද, තොප විසින් කවර කලෙකැ අසන ලද ද, තොප විසින් කොතැන්හි අසන ලද ද, පරිච්ඡයට අවතැයි අසන ලද ද, සහවෙසෙසට පුලැසියට පච්චියට පිළිදෙස්නියට දුකුළාවට දුබැසියට අවතැයි අසන ලද ද, මහණක්හු ගෙන් අසන ලද ද, මෙහෙණක ගෙන් අසන ලද ද, සික්මනුවකගෙන් අසන ලද ද, හෙරණකුගෙන් අසන ලද ද, හෙරණක ගෙන් අසන ලද ද, උච්ඡුවකුගෙන් අසන ලද ද, උච්ඡියකගෙන් අසන ලද ද, රජුන්ගෙන් අසන ලද ද, රජමහ ඇමතින්ගෙන් අසන ලද ද, තොටුවන්ගෙන් අසන ලද ද, තොටු සවිචන්ගෙන් අසනලද ද ” යි කියා යි.

7. සො වෙ එවි. වදෙය් : “න බො අහං ආවුසො ඉමං හික්ඛං සුතෙන වොදෙමි, අපි ච පරිසඛකාය වොදෙමි”ති සො එවමස්ස වචනියො : යං බො නිං ආවුසො ඉමං හික්ඛං පරිසඛකාය වොදෙමි, කිං පරිසඛකසි, කිනති පරිසඛකසි, කදු පරිසඛකසි, කන්ථ පරිසඛකසි, පාරුජිකං අජ්ඣාපනේනාති පරිසඛකසි, සඛ්ඤාදිසො - පෙ- ධුලලච්චයං - පෙ- පාචිතනියං - පෙ- පාටිදෙහනීයං - පෙ- දුක්ඛං - පෙ- දුක්ඛාසිතං අජ්ඣාපනේනාති පරිසඛකසි, හික්ඛස්ස සුචා පරිසඛකසි, හික්ඛනියං - පෙ- සික්ඛමානාය - පෙ- සාමණේරස්ස - පෙ- සාමණේරියා - පෙ- උපාසකස්ස - පෙ- උපාසිකාය - පෙ- රුජුතං - පෙ- රුජමහාමිත්තානං - පෙ- තිස්සියං - පෙ- තිස්සියසාමනානං සුචා පරිසඛකසි”ති.

8. දිට්ඨං දිට්ඨෙන සමෙති දිට්ඨෙන සංසඤ්ඤෙන දිට්ඨං,
දිට්ඨං පටිච්ච න උපෙති අසුඤ්ඤාපරිසඛකිනො ;
සො පුග්ගලො පටිඤ්ඤාය කාරෙතබ්බො තෙනුපොසථො.

9. සුතං සුතෙන සමෙති සුතෙන සංසඤ්ඤෙන සුතං,
සුතං පටිච්ච න උපෙති අසුඤ්ඤාපරිසඛකිනො ;
සො පුග්ගලො පටිඤ්ඤාය කාරෙතබ්බො තෙනුපොසථො.

10. මුතං මුතෙන සමෙති මුතෙන සංසඤ්ඤෙන මුතං,
මුතං පටිච්ච න උපෙති අසුඤ්ඤාපරිසඛකිනො ;
සො පුග්ගලො පටිඤ්ඤාය කාරෙතබ්බො තෙනුපොසථොති.

11. වොදනාය නො ආදි, කිං මජ්ඣෙ, කිං පරියොසානං :
වොදනාය ඔකාසකම්මං ආදි, කිරියා මජ්ඣෙ, සමථො පරියොසානං.

12. වොදනාය කති මුලානි, කති වජ්ඣනි, කති භූමියො කති-
භාකාරෙති වොදෙති : වොදනාය ඥෙ මුලානි, තිණ්ණි වජ්ඣනි, පඤ්ඤා
භූමියො, ද්විභාකාරෙති වොදෙති.

13. වොදනාය කතමාති ඥෙ මුලානි : සමුලිකා වා අමුලිකා වා,
වොදනාය ඉමාති ඥෙ මුලානි.

14. වොදනාය කතමාති තිණ්ණි වජ්ඣනි : දිට්ඨෙන සුතෙන පරිසඛකාය,
වොදනාය ඉමාති තිණ්ණි වජ්ඣනි.

15. වොදනාය කතමා පඤ්ඤා භූමියො : කාලෙන වක්ඛාමි නො
අකාලෙන, භූතෙන වක්ඛාමි නො අභූතෙන, සණ්ඨෙන වක්ඛාමි නො
ඵරුසෙන, අන්තරාසිතෙන වක්ඛාමි නො අන්තරාසිතෙන, මේඤ්ඤාසිතෙන,
වක්ඛාමි නො දෙසානනරොති, වොදනාය ඉමා පඤ්ඤා භූමියො.

16. කතමෙති ද්විභාකාරෙති වොදෙති : කායෙන වා වොදෙති,
වාචාය වා වොදෙති. ඉමෙති ද්විභාකාරෙති වොදෙති.

7. ඉදින් හේ “ ඇවැත්නි, මම මේ මහණහට අසන ලද්දෙන් නො ම වෛද්‍යා කරමි, එහෙත් සැකයෙන් වෛද්‍යා කරමි ” යි මෙසේ කියන්නේ නම් ඔහුට මෙසේ කිය යුතු ය : ඇවැත්නි, තෙපි යම්හෙයෙකින් මේ මහණහට සැකයෙන් වෛද්‍යා කරනු නම් කුමක් සැක කරනු ද, කුමකැයි සැක කරනු ද, කවර කලෙක සැක කරනු ද, කොතැන්හි සැක කරනු ද, පරිජියට අවතැයි සැක කරනු ද, සහවෙසෙසට පුලැසියට පවිතියට පිළිදෙස්තියට දුකුළාවට දුබැසියට අවතැයි සැක කරනු ද මහණක්හුගෙන් අසා සැක කරනු ද, මෙහෙණකගෙන් සික්මනුවකගෙන් හෙරණකුගෙන් හෙරණකගෙන් උවසුවකුගෙන් උවැසියකගෙන් රජුන්ගෙන් රජමහ ඇමතියන්ගෙන් තොටුවන්ගෙන් තොටුසව්වන් ගෙන් අසා සැක කරනු ” දැයි කියා යි.

8. දක්නා ලද්ද දක්නා ලද්ද හා සම වේ ද, දක්නා ලද්ද දක්නා ලද්ද හා සැසඳේ ද, දැකීම මැ නිසා පරිජිය පිළින නො කෙරේ ද, එබැවින් ඒ පුද්ගල තෙමේ අමුලක වැ අඟුද්ධ යැ යි සැක කරණ ලද්දේ වෙයි. “ මම ශුද්ධයෙමි ” යි ඔහුගේ ප්‍රතිඥයෙන් ඔහු හා පොහෝ කටයුතු යැ.

9. අසන ලද්ද අසන ලද්ද හා සම වේ ද, අසන ලද්ද අසන ලද්ද හා සැසඳේ ද, ඇසීම මැ නිසා පරිජිය පිළින නො කෙරේ ද, එබැවින් ඒ පුද්ගල අමුලක වැ අඟුද්ධ යැ යි සැක කරණ ලද්දේ වෙයි. “ මම ශුද්ධයෙමි ” යි ඔහුගේ ප්‍රතිඥයෙන් ඔහු හා පොහෝ කටයුතු යැ.

10. (ගන්ධ - රස - ස්පර්ශ) මුත්‍රය මුත්‍රය හා සම වේ ද, මුත්‍රය මුත්‍රය හා සැසඳේ ද, මුත්‍රය මැ නිසා පරිජිය පිළින නො කෙරේ ද, එබැවින් ඒ පුද්ගල අමුලක වැ අඟුද්ධ යැ යි සැක කරණ ලද්දේ වෙයි. “ මම ශුද්ධයෙමි ” යි ඔහුගේ ප්‍රතිඥයෙන් ඔහු හා පොහෝ කටයුතු යි.

11. වෛද්‍යාව පිළිබඳ ආදිය කවරේ ද, මද්ධාය කවරේ ද, අවසානය කවරේ ද යත් : අවසර ගැන්ම වෛද්‍යාව පිළිබඳ ආදිය යි, වෛද්‍යා කිරීම මද්ධාය යි, ශමථය අවසානයයි.

12. වෛද්‍යාව පිළිබඳ මුල් කෙතෙක් ද, වස්තු කෙතෙක් ද, භූමි කෙතෙක් ද, කෙතෙක් අයුරෙකින් වෛද්‍යා කෙරේ ද යත් : වෛද්‍යාව පිළිබඳ මුල් දෙකෙකැ. වස්තු තුණකැ. භූමි පසෙකැ. දෙ අයුරෙකින් වෛද්‍යා කෙරේ.

13. වෛද්‍යාව පිළිබඳ මුල් දෙක කවරේ ද යත් : සමුලික යැ, අමුලික යැ යි වෛද්‍යාවගේ මේ මුල් දෙක යි.

14. වෛද්‍යාව පිළිබඳ වස්තු තුණ කවරේ ද යත් : දක්නා ලද්දෙන් යැ අසන ලද්දෙන් යැ සැකයෙන් යැ යි වෛද්‍යාව පිළිබඳ මේ වස්තු තුණයි.

15. වෛද්‍යාව පිළිබඳ භූමි පස කවරේ ද යත් : සුදුසු කල්හි කියන්නෙමි නො සුදුසු කල්හි නො කියන්නෙමි, සත්‍යයෙන් කියන්නෙමි, අසත්‍යයෙන් නො කියන්නෙමි, මොළොක් බසින් කියන්නෙමි රථ බසින් නො කියන්නෙමි, අර්ථසංහිතයෙන් කියන්නෙමි, අනර්ථසංහිතයෙන් නො කියන්නෙමි, මෙන් සිත් ඇති වැ කියන්නෙමි, දුෂිත සිත් ඇති වැ නො කියන්නෙමි යි වෛද්‍යාව පිළිබඳ මේ භූමි පස යි.

16. කවර දෙඅයුරෙකින් වෛද්‍යා කෙරේ ද යත් : කයින් වෛද්‍යා කෙරෙයි, වචනයෙන් වෛද්‍යා කෙරෙයි, මේ දෙඅයුරෙන් වෛද්‍යා කෙරේ.

වෛද්‍යාදිපටිපතති

1. වෛද්‍යකෙන කථං පටිපජ්ජතබ්බං, චූදිතකෙන කථං පටිපජ්ජ-
තබ්බං, සඛෙසන කථං පටිපජ්ජතබ්බං, අනුච්ඡකෙන කථං
පටිපජ්ජතබ්බං :

වෛද්‍යකෙන කථං පටිපජ්ජතබ්බතති, වෛද්‍යකෙන පඤ්චස්ස ධම්මෙස්ස
පතිට්ඨාය පරෙ වෛදෙතබ්බො: කාලෙන චක්ඛාමි නො අකාලෙන,
භූතෙන චක්ඛාමි නො අභූතෙන, සණ්ඨෙන චක්ඛාමි නො ඵරුසෙන,
අත්ථසංභිතෙන චක්ඛාමි, නො අත්ථසංභිතෙන, මෙත්තවිතො: චක්ඛාමි
නො ද්‍රෝසන්නරෙති. වෛද්‍යකෙන ඵලං පටිපජ්ජතබ්බං.

චූදිතකෙන කථං පටිපජ්ජතබ්බතති චූදිතකෙන දඪිස්ස ධම්මෙස්ස
පටිපජ්ජතබ්බං: සචෙට්ඨි ච, අකුප්පෙ ච. චූදිතකෙන ඵලං පටිපජ්ජතබ්බං.

සඛෙසන කථං පටිපජ්ජතබ්බතති සඛෙසන ඔතිණ්ණානොතිණ්ණං
ජාතිතබ්බං සඛෙසන ඵලං පටිපජ්ජතබ්බං.

අනුච්ඡකෙන කථං පටිපජ්ජතබ්බතති අනුච්ඡකෙන යෙන
ධම්මෙන යෙන විනයෙන යෙන සජ්ඣායාසනෙන තං අභිකරණං
චූපසම්මතී, තථා තං අභිකරණං චූපසමෙතබ්බං. අනුච්ඡකෙන ඵලං
පටිපජ්ජතබ්බං.

- 2 උපොසථො කිම්ප්ථාය පචාරණා කිස්ස කාරණා,
පරිවාසො කිම්ප්ථාය මූලායපටිකස්සනා කිස්ස කාරණා;
මානතතං කිම්ප්ථාය අබ්භානං කිස්ස කාරණා.
- 3 උපොසථො සාමග්ගප්ථාය විසුඤ්ඤාපචාරණා,
පරිවාසො මානතතප්ථාය මූලායපටිකස්සනා නිග්ගහප්ථාය;
මානතතං අබ්භානප්ථාය විසුඤ්ඤාපචාරණා.
- 4 ඡන්ද්‍ර ද්‍රෝසං හයා මොහා ථෙරෙ ච පරිභාසති,
කායස්ස හෙද දුප්පඤ්ඤා ඛතො උපහතිජ්ඣියො;
තිරිතං ගච්ඡති දුමෙම්බො: න ච සිත්ඛාය ගාරවො.
- 5 න වාමිසං හි නිස්සං න ච නිස්සං පුග්ගලං,
උහො ඵතෙ විචජ්ජෙත්ථා යථා ධම්මො තථා කරෙ,

වෛද්‍යස්ස අත්තප්ඤ්ඤාපතං

1. කොඛනො උපනාති ච,
චණ්ඩො ච පරිභාසකො,
අනාපතනියා අපතනිති රෙපෙති;
තාදිසො වෛදකො කොපෙති අත්තානං.

වෛද්‍යාදිප්තිපතති

1. වෛද්‍යාදිප්ති විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද, වෛද්‍යාදිප්ති විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද, සම්මන්ත්‍රණය විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද, අනුච්ඡේදය විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?

වෛද්‍යාදිප්ති විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද යත් : වෛද්‍යාදිප්ති විසින් සුදුසු කල්හි කියන්නෙමි නො සුදුසු කල්හි නො කියන්නෙමි, සත්‍යයෙන් කියන්නෙමි, අසත්‍යයෙන් නො කියන්නෙමි, මොළොක් බසින් කියන්නෙමි, රළු බසින් නො කියන්නෙමි, අර්ථ සංහිතයෙන් කියන්නෙමි, අනර්ථසංහිතයෙන් නො කියන්නෙමි, මෙන් සිත් ඇති වැ කියන්නෙමි, දුෂිත සිත් ඇති වැ නො කියන්නෙමි යි කරුණු පසෙහි පිහිටා මෙරම වෛද්‍යාදිප්ති කටයුතු වෙයි, වෛද්‍යාදිප්ති මෙසේ පිළිපැදිය යුතු වේ.

වෛද්‍යාදිප්ති විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද යත් : වෛද්‍යාදිප්ති විසින් සත්‍යයෙහි ද නො කිපෙන සුදු බවෙහි දැයි දෙ දහමිහි පිහිටිය යුතු යි. වෛද්‍යාදිප්ති මෙසේ පිළිපැදිය යුතු වේ.

සම්මන්ත්‍රණය විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද යත් : සම්මන්ත්‍රණය (වෛද්‍යාදිප්ති විසින්) බැස ගත් නො බැස ගත් පෙර පසු වචනය දතයුතු වෙයි. සම්මන්ත්‍රණය මෙසේ පිළිපැදිය යුතු වේ.

අනුච්ඡේදය විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද යත් : අනුච්ඡේදය විසින් යම් ධර්මයෙකින් යම් විනයයෙකින් යම් ශාස්තෘශාසනයෙකින් ඒ අධිකරණය සන්නිදේ නම් එසේ ඒ අධිකරණය සන්නිදේව යුතු යි. අනුච්ඡේදය විසින් මෙසේ පිළිපැදිය යුතු වේ.

2. උපාසකයා කුමක් පිණිස ද, පවාරණය කුමක් පිණිස ද, පරිවාසය කුමක් පිණිස ද, මූලාසපටිකස්සනය කුමක් පිණිස ද, මානන කුමක් පිණිස ද, අබ්භානාය කුමක් පිණිස ද යත් :

3. උපාසකයා සමගබව පිණිස යැ, පවාරණය පිරිසිදුබව පිණිස යැ, පරිවාසය මානනත්වය පිණිස යැ, මූලාසපටිකස්සනය නිග්‍රහය පිණිස යැ, මානන අබ්භානාය පිණිස යැ, අබ්භානාය පාරිශුද්ධිය පිණිස යි.

4. ඡන්දයෙන් ද ද්වේෂයෙන් ද බියෙන් ද මොහයෙන් ද ස්ථවිර භික්ෂූන්ට පරිභව බෙණේ නම් දුෂ්ප්‍රාඥ වූ කණන ලද කුසල් මුල් ඇති නසන ලද ශුද්ධාදි ඉන්ද්‍රියයන් ඇති ශික්ෂායෙහි ගෞරව නැති නුවණ නැත්තේ කාබුන් මරණින් මතු නරකයට යෙයි.

5. (විවරාදි) ආමිෂය නිසා ද නො වැ, (ආවායාදි) උපාසකයාදි පුද්ගලයා නිසා ද නො වැ, මේ ආමිෂ පුද්ගල දෙපස ම නො තකා ධර්මය වූ පරිද්දෙන් විනිශ්චය කරන්නේ යි.

වෛද්‍යානමදහනය

1. ක්‍රොධ ඇති වැ බද්ධ වෙර ඇති වැ සැබ වැ පරිභාසික වැ නො ඇවැතෙහි ඇවැතැ යි නහා ද, එබඳු වූ වෛද්‍ය තෙමේ තමා දවයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. උපකණ්ණකං ජපපති ජ්ඞං පෙකකති
විතිහරති කුමමග්ගං පටිසෙවති,
අනාපතතියා අපතතිති රෙපෙති,
තාදිසො වොදකො කාපෙති අත්තානං.
3. අකාලෙන වොදෙති අනුතෙන
ඵරාසෙන අනත්තංභිතෙන,
දෙසානනරෙ වොදෙති නො මෙත්තවිතෙනා
අනාපතතියා අපතතිති රෙපෙති,
තාදිසො වොදකො කාපෙති අත්තානං.
4. ධම්මාධම්මං න ජානාති
ධම්මාධම්මස්ස අකොවිදො,
අනාපතතියා අපතතිති රෙපෙති;
තාදිසො වොදකො කාපෙති අත්තානං.
5. විනයාවිනයං න ජානාති
විනයාවිනයස්ස අකොවිදො,
අනාපතතියා අපතතිති රෙපෙති;
තාදිසො වොදකො කාපෙති අත්තානං.
6. භාසිතාභාසිතං න ජානාති
භාසිතාභාසිතස්ස අකොවිදො,
අනාපතතියා අපතතිති රෙපෙති;
තාදිසො වොදකො කාපෙති අත්තානං.
7. අවිණ්ණානාවිණ්ණං න ජානාති
අවිණ්ණානාවිණ්ණස්ස අකොවිදො,
අනාපතතියා අපතතිති රෙපෙති
තාදිසො වොදකො කාපෙති අත්තානං.
8. පඤ්ඤාතනාපඤ්ඤාතනං න ජානාති
පඤ්ඤාතනාපඤ්ඤාතනස්ස අකොවිදො,
අනාපතතියා අපතතිති රෙපෙති
තාදිසො වොදකො කාපෙති අත්තානං.
9. අපත්තානාපත්තිං න ජානාති
අපත්තානාපත්තියා අකොවිදො,
අනාපතතියා අපතතිති රෙපෙති
තාදිසො වොදකො කාපෙති අත්තානං.
10. ලුහුකගරාකං න ජානාති
ලුහුකගරාකස්ස අකොවිදො,
අනාපතතියා අපතතිති රෙපෙති
තාදිසො වොදකො කාපෙති අත්තානං.
11. සාවසෙසානවසෙසං න ජානාති
සාවසෙසානවසෙසස්ස අකොවිදො,
අනාපතතියා අපතතිති රෙපෙති
තාදිසො වොදකො කාපෙති අත්තානං.

2. (මෙසේ කියව මෙසේ නො කියව යි) කණ්ණාල කොඳුරා ද, වරද ම සොයා ද, විනිශ්චය පිරිහෙළා ද, (නො මහ සෙව් ද) ඇවැත් දක්වා ද, නො ඇවැතෙහි ඇවැතැ යි නගා ද, එබඳු වෛදක තෙමේ තමා දවයි.

3. නො සුදුසු කල්හි අසත්‍ය වූ රළු වූ අනර්ථසංහිතයෙන් වෛද්‍යා කෙරේ ද, මෙන් සිත් නැති වූ දුෂිත සිත් ඇත්තේ වෛද්‍යා කෙරේ ද, නො ඇවැතෙහි ඇවැතැ යි නගා ද, එබඳු වෛදක තෙමේ තමා දවයි.

4. දහම් නො දහම් නො දනී ද, දහම් නො දහම්හි අදක්ෂ වේ ද, නො ඇවැතෙහි ඇවැතැ යි නගා ද, එබඳු වෛදක තෙමේ තමා දවයි.

5. විනය අවිනය නො දනී ද, විනය අවිනයයෙහි අදක්ෂ වේ ද, නො ඇවැතෙහි ඇවැතැ යි නගා ද, එබඳු වෛදක තෙමේ තමා දවයි.

6. වදළ නො වදළ දෑය නො දනී ද, වදළ නො වදළ දෑයෙහි අදක්ෂ වේ ද, නො ඇවැතෙහි ඇවැතැ යි නගා ද, එබඳු වෛදක තෙමේ තමා දවයි.

7. (බුද්ධාදීන් විසින්) පුරුදු කළ නො පුරුදු කළ දෑය නො දනී ද, පුරුදු කළ නො පුරුදු කළ දෑයෙහි අදක්ෂ වේ ද, නො ඇවැතෙහි ඇවැතැ යි නගා ද, එබඳු වෛදක තෙමේ තමා දවයි.

8. පණවන ලද නො පණවන ලද දෑය නො දනී ද, පණවන ලද නො පණවන ලද දෑයෙහි අදක්ෂ වේ ද, නො ඇවැතෙහි ඇවැතැ යි නගා ද, එබඳු වෛදක තෙමේ තමා දවයි.

9. ඇවැත නො ඇවැත නො දනී ද, ඇවැතෙහි නො ඇවැතෙහි අදක්ෂ වේ ද, නො ඇවැතෙහි ඇවැතැ යි නගා ද, එබඳු වෛදක තෙමේ තමා දවයි.

10. ලුහුඟුරු ඇවැත් නො දනී ද, ලුහුඟුරු ඇවැතෙහි අදක්ෂ වේ ද, නො ඇවැතෙහි ඇවැතැ යි නගා ද, එබඳු වෛදක තෙමේ තමා දවයි.

11. සාවසෙස අනවසෙස ආපත්ති නො දනී ද, සාවසෙස අනවසෙස ආපත්තියෙහි අදක්ෂ වේ ද, නො ඇවැතෙහි ඇවැතැ යි නගා ද, එබඳු වෛදක තෙමේ තමා දවයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

12. දුට්ඨලං, දුට්ඨලං න ජානාති
 දුට්ඨලං, දුට්ඨලං අකොච්ඡෙ,
 අනාපතතියා අපතතීති රේපෙති
 තාදිසො වෛදකො ක්‍රියාපෙති අත්තානං.
13. පුබ්බාපරං න ජානාති
 පුබ්බාපරං අකොච්ඡෙ,
 අනාපතතියා අපතතීති රේපෙති;
 තාදිසො වෛදකො ක්‍රියාපෙති අත්තානං.
14. අනුසංකීචචනපථං න ජානාති
 අනුසංකීචචනපථං අකොච්ඡෙ,
 අනාපතතියා අපතතීති රේපෙති
 තාදිසො වෛදකො ක්‍රියාපෙති අත්තානනති.

වෛද්‍ය කණ්ඩා නිමිසිතො.

තස්සුද්දනං :

1. වෛද්‍යා අනුච්ඡා ව අදිමුලෙහුපොතථො,
 ගති වෛද්‍යාකණ්ඩමි සාසනස්ස පතිට්ඨායනති¹
-

1. පතිට්ඨාපයනති - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

12. තුළුල් නො තුළුල් ඇවැත් නො දනී ද, තුළුල් නො තුළුල් ඇවැත්හි අදක්ෂ වේ ද, නො ඇවැත්හි ඇවැත් යි නගා ද, එබඳු වෛදක තෙමේ තමා දවයි.

13. පෙර පසු කථාව නො දනී ද, පෙර පසු කථාවෙහි අදක්ෂ වේ ද, නො ඇවැත්හි ඇවැත් යි නගා ද, එබඳු වෛදක තෙමේ තමා දවයි.

14. අනුසන්ධිව්‍යවහාරය නො දනී ද, අනුසන්ධිව්‍යවහාරයෙහි අදක්ෂ වේ ද, නො ඇවැත්හි ඇවැත් යි නගා ද, එබඳු වෛදක තෙමේ තමා දවයි.

වෛද්‍යාකාණ්ඩය නිමි.

එහි නාමාවලිය :

ශාස්ත්‍රයාගේ ප්‍රතිෂ්ඨායෙහි ලා වෛද්‍යා යැ අනුච්ඡේදක යැ (වෛද්‍යාවගේ) මූලය සමග ආදිය යැ උපොසථ යැ අගනි යැ (යන කරුණු) වෛද්‍යා කාණ්ඩයෙහි වේ.

වූලසධගාමෝ

අනුවර්තකයා පටිපතනී

1. සමකාමාවචරෙන භික්ෂුනා ඝඩ්ඝං උපසංඝමනෙන් නිවර්තෙන්ත සමෙකං උපසංඝමිතබ්බො රජෝභරණසමෙන වීරෙන්තන, අසනකුසලෙන භවිතබ්බං, නිසජ්ජාකුසලෙන ථෙරෙ භික්ෂු අනුපබ්ජනෙන්ත නවෙ භික්ෂු අසනෙන අපච්චිඛාභනෙන්ත, යථාපඤ්චෙ අසනෙන නිසීදිතබ්බං, අනානාකපිකෙන්ත ඝණිතබ්බං අතිරච්ඡානකපිකෙන්ත, සාමං වා ධම්මෙව භාසිතබ්බො පරෙ වා අජේඛසිතබ්බො, අරියො වා තුණ්හිභාවො නාතිමඤ්ඤිතබ්බො.

2. සමෙකන අනුමතෙන පුග්ගලෙන අනුවර්තකෙන අනුවර්තකු-කාමෙන න උපජ්ඣායො පුච්ඡිතබ්බො, න අචරියො පුච්ඡිතබ්බො, න සඤ්චිභාරිකො පුච්ඡිතබ්බො, න අනෙතවාසිකො පුච්ඡිතබ්බො, න සමානුපජ්ඣායකො පුච්ඡිතබ්බො, න සමානාචරියකො පුච්ඡිතබ්බො, න ජාති පුච්ඡිතබ්බො, න නාමං පුච්ඡිතබ්බො, න ගොතතං පුච්ඡිතබ්බො, න අගමො පුච්ඡිතබ්බො, න කුලපදෙසො පුච්ඡිතබ්බො, න ජාතිභූමි පුච්ඡිතබ්බො. තං කිං කාරණං: අත්තං පෙමං වා දෙසො වා. පෙමෙ වා සති දෙසෙ වා ඡතුපි ගවෙජ්ඨය, දෙසාපි ගවෙජ්ඨය, මොභාපි ගවෙජ්ඨය, භයාපි ගවෙජ්ඨය.

3. සමෙකන අනුමතෙන පුග්ගලෙන අනුවර්තකෙන අනුවර්තකු-කාමෙන සමසගරාකෙන භවිතබ්බං නො පුග්ගලගරාකෙන, සඤ්චි-ගරාකෙන භවිතබ්බං නො අමිසගරාකෙන, අත්චසිකෙන භවිතබ්බං නො පරිසකපටියෙන,¹ කාලෙන අනුවර්තකබ්බං නො අකාලෙන, භූතෙන අනුවර්තකබ්බං නො අභූතෙන, සණ්ඨෙන අනුවර්තකබ්බං නො ඵරාසෙන, අත්ථසංඝිතෙන අනුවර්තකබ්බං නො අනත්ථසංඝිතෙන, මෙතථිතෙන අනුවර්තකබ්බං නො දෙසනාතරෙන, න උපකණ්ණ-කජපටිනා භවිතබ්බං, න ජිමං.² පෙකඛිතබ්බං, න අකඛි නිබඤ්ඤිතබ්බං, න භජ්ජිකා උකඛිපිතබ්බං, න සිසං උකඛිපිතබ්බං, න භත්ථිකාරෙ කාතබ්බො, න භත්ථිඉද්දං දසෙසතබ්බො.

4. අසනකුසලෙන භවිතබ්බං නිසජ්ජාකුසලෙන, යුගමතතං පෙකබනෙන්ත අත්ථං අනුවර්තකෙනතන සකෙ අසනෙන නිසීදිතබ්බං, න ච අසනා චුට්ඨාතබ්බං, න වීතීභාතබ්බං, න කුමමග්ගො භෙවිතබ්බො න ඛාභා විකෙඛපකං භණ්ණිතබ්බං අතුරිතෙන භවිතබ්බං අසාභසිකෙන්ත, අචණ්ඩිකෙන්ත භවිතබ්බං විචනකඛමෙන, මෙතථිතෙනතන භවිතබ්බං

1 { පරිසකපටිකෙන - සිමු 1, 2.
පරිසකපටිකෙන - මජ්ඣං,
2. ජිමං - සිමු 1, 2,

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

වූලසධ්‍යාමය

අනුවර්තකප්‍රතිපත්ති

1. සභිග්‍රාමාවචර (සහමැද අධිකරණ විනිශ්චය කරණ) මහණහු විසින් යටත් සිතින් පාපිස්නක් සෙයින් මත් නැති වූ සභිසයා වෙත එළඹිය යුතු යැ. තමහට සුදුසු අස්නක් තෝරා ගැන්මෙහි දක්ෂ විය යුතු යැ. හිඳිම පිළිබඳ දැනීමෙහි දක්ෂවූවු විසින් ස්ථවිර භික්ෂූන් නො ගටා නවක භික්ෂූන් අස්නෙන් නො තෙරපා තමහට සුදුසු අස්නෙහි හින්ද යුතු යැ, රාජකථාදී තිරශ්චිතකථා නැති වූ තත්වදැරුම් අවැඩ කථාවෙන් තොර විය යුතු යැ, තමා විසින් හෝ දහම් දෙසිය යුතු යැ. අනෙකකුට හෝ ආරාධනා කටයුතු යැ, කමටහන් මෙනෙහි කිරීම් සභිධ්‍යාන ආයතී තුෂ්ණීභාවය හෝ අවඤ්ඤා නො කට යුතු යි.

2. සභිසයා විසින් අනුමත කරණ ලද විනිශ්චය කරණු නැමැති අනුවර්තක පුද්ගල විසින් උපාද්ධ්‍යාය (කවරෙ දැයි) නො විවාළ යුතු යැ, ආවායතී නො විවාළ යුතු යැ, සද්ධිවිහාරික නො විවාළ යුතු යැ, අත්තෙවාසික නො විවාළ යුතු යැ, සමානොපාද්ධ්‍යායක නො විවාළ යුතු යැ, සමානාවායතීක නො විවාළ යුතු යැ, ජාතිය නො විවාළ යුතු යැ, නාමය නො විවාළ යුතු යැ, ගෝත්‍රය නො විවාළ යුතු යැ, (දීඝභාණකාදී) ආගමය නො විවාළ යුතු යැ, කුල ප්‍රදේශය නො විවාළ යුතු යැ, ජාතභූමිය නො විවාළ යුතු යි. එ කවර හෙයින්ද යත් : මෙහිලා ඔහුට ප්‍රේමය හෝ ද්වේෂය හෝ චන්තේ යැ, ප්‍රේමය හෝ ද්වේෂය හෝ ඇති කල්හි ඡන්දයෙහි අගතියට යන්නේ යැ, ද්වේෂයෙහි අගතියට යන්නේ යැ, මොහයෙහි අගතියට යන්නේ යැ, බියෙහි අගතියට යන්නේ යි.

3. සභිසයා විසින් අනුමත කරණ ලද විනිශ්චය කරණු කැමැති අනුවර්තක පුද්ගල විසින් පුද්ගලගරුක නො වූ සභිසගරුක විය යුතු යැ, ආමිසගරුක නො වූ සද්ධර්මගරුක විය යුතු යැ, පරිස සභිකජපික නො වූ (පිරිස් අනුව කියන්නහු) අත්ථවසික විය යුතු යැ, නො කල්හි නො වූ නිසි කල්හි විනිශ්චය කළ යුතු යැ, අසත්‍යයෙන් නො වූ සත්‍යයෙන් විනිශ්චය කළ යුතු යැ, රථ බසින් නො වූ සිලිටි බසින් විනිශ්චය කළ යුතු යැ, අනර්ථ සංභිතයෙන් නො වූ අර්ථසංභිතයෙන් විනිශ්චය කළ යුතු යැ, දුෂිත සිතින් නො වූ මෙන් සිතින් විනිශ්චය කළ යුතු යැ, කණට කොඳුරා කියන්නකු නො විය යුතු යැ, වරද නො බැලිය යුතු යැ, ඇස නො කැණිය යුතු යැ. බැම නො නැඟිය යුතු යැ, හිස නො එසවිය යුතු යැ, හස්තවිකාර නො කට යුතු යැ, හස්ත මුද්‍රා නො දැක්විය යුතු යි.

4. තමහට පත් අසුන නො ඉක්මැ අසුන් ගැන්මෙහි සමත් වූවු හිඳිමෙහි නිපුණ වූවු විය යුතු යැ, වියදු පමණ බලන්නහු විනිශ්චය පිළිවිදුනහු විසින් සිය අසුන්හි හිඳගත යුතු යැ, අසුනෙන් නො ද නැගී සිටිය යුතු යැ. විනිශ්චය නො පිරිහෙළිය යුතු යැ. ඇවැත නො දැක්විය යුතු යැ, බාහාවික්ෂෙප කොට නො බිණිය යුතු යැ, ත්වරිත වූ ලාභෙලා නො බිණිය යුතු යැ, සැඩ නො වූවු පරොස් බස් ඉවසන සුල්ලහු විය යුතු යැ, මෙන් සිත්

භික්ෂුකම්මිනා, කාරුණිකෙන භවිතබ්බං භික්ෂුසංකයා¹, “අසමථප-
ලාපිනා භවිතබ්බං පරියන්තභාණිනා, අවේරවසිකෙන භවිතබ්බං
අනසුරාතෙන, අන්තා පරිග්‍රහෙනබ්බො, පරෙ පරිග්‍රහෙනබ්බො,
වොදකො පරිග්‍රහෙනබ්බො, චූදිතකො පරිග්‍රහෙනබ්බො, අධම්ම-
වොදකො පරිග්‍රහෙනබ්බො, අධම්මචූදිතකො පරිග්‍රහෙනබ්බො,
ධම්මවොදකො පරිග්‍රහෙනබ්බො, ධම්මචූදිතකො පරිග්‍රහෙනබ්බො,
චූතං අභාසෙනෙන අචූතං අපකාසෙනෙන ඔතිණ්ණාති
පදව්‍යඤ්ජනාති සාධුකං පරිග්‍රහෙන² පරෙ පටිපුච්ඡා යථා පටිඤ්ඤාය
කාරෙතබ්බො මජ්ඣෙ පභාසෙනබ්බො,³ භීරු අසසසෙනබ්බො, චණ්ඩො
තිසෙධෙනබ්බො, අසුචි විභාවෙනබ්බො උජ්ජ මද්දවෙන, න ඡන්දගති
ගන්තබ්බො,⁴ න දෙසාගති ගන්තබ්බො, න මොභාගති ගන්තබ්බො,
න භයාගති ගන්තබ්බො මජ්ඣිකෙනෙන භවිතබ්බං ධම්මෙසු ච පුග්ගලෙසු ච.
ඵවිඤ්ඤා පන අනුච්ඡේදකො අනුච්ඡේදමානො සජ්ඣ වෙච සාසනාකරෙ
භොති, විඤ්ඤානං සමුගමවාටීතං පියො ච භොති මනාපො ච ගරා ච
භාවතීයො ච.

5. සුතං සංසද්දනජාය, ඔපමමං නිදසුනජාය, අපො-
විඤ්ඤාපනජාය, පටිපුච්ඡා ධපනජාය, ඔකාසකමමං වොදනජාය,
වොදනා සාරණජාය, සාරණා සච්චනීයජාය, සච්චනීයං පලිබොධජාය,
පලිබොධො විනිවුත්තජාය, විනිවුත්තො සන්තිරණජාය, සන්තිරණං
ථානාථානගමනජාය, ථානාථානාගමනං දුමමඛිකුනං පුග්ගලානං
නිග්ගහජාය පෙසලානං භික්ෂුනං සමපග්ගහජාය, සබ්බො සමපරිග්‍ර-
හජාය, සමපරිග්‍රහො සමපටිච්ඡන්තජාය, සමපටිච්ඡනං අනිබ්බිදජාය,
සබ්බෙන අනුමතා පුග්ගලා පච්චෙකට්ඨාසිනො අවිතංවාදකට්ඨාසිනො.

6. විනයො සංවරජාය, සංවරෙ අවිප්පටිසාරජාය, අවිප්පටිසාරෙ
පාමොඡ්ජාය, පාමොඡං පිතජාය, පිති පසාඤ්ඤාජාය, පසාඤ්ඤා
සුඛජාය, සුඛං සමාධිජාය, සමාධි යථාභුතඤ්ඤාදසුනජාය, යථා-
භුතඤ්ඤාදසුනං නිබ්බිදජාය, නිබ්බිදා විරගජාය, විරගො විමුක්තජාය,
විමුක්තා විමුක්තඤ්ඤාදසුනජාය, විමුක්තඤ්ඤාදසුනං අනුපාදා
පරිනිබ්බානජාය. ඵතදජා කථා ඵතදජා මන්තනා ඵතදජා උපනිසා
ඵතදජං සොනාවධානං යදිදං අනුපාදා විතතස්ස විමොක්ඛොති.

1. අනුසොගවතනං නිසාමය කුසලෙන බුද්ධිමතා කතං,
සුචුතං සිකාපදානුලොභිකං ගතිං න නාසෙනො සමපරිසිකං.
2. චජ්ඣං විපතතිං අපතතිං නිදහං අකාරකොවිදෙ,
සුබ්බොපරං න ජානාති කතාකතං සමෙන ච.

1. භික්ෂුසංකයා - සිමු 1, 2.
2. උග්‍රහෙන - සා.
3. වෙපොපභාසෙනබ්බො - සා.
4. ඡන්ද ගතිං ගන්තබ්බං - මජ්ඣ, සිමු.

ඇත්තවු නිතෙමි වුවු විය යුතු යැ, නිතවැඩ සොයන කාරුණිකයකු විය යුතු යැ, නිසි තෙපුල් නොකියන්නකු කෙළවර දන බණන්තකු විය යුතු යැ, ක්‍රොධ වසන නො වුවකු නො මනා තෙපුල් ඇතියකු විය යුතු යැ, තමා (විනිශ්චයට පොහොසත් නො පොහොසත් බව) පරීක්ෂා කොට දන යුතු යැ, මෙරමා පරීක්ෂා කොට දන යුතු යැ, වොදකයා පරීක්ෂා කොට දන යුතු යැ, වූදිතකයා පරීක්ෂා කොට දන යුතු යැ, අධර්මවොදකයාගේ ප්‍රමාණය දන යුතු යැ, අධර්ම වූදිතයාගේ ප්‍රමාණය දන යුතු යැ, ධර්මවොදකයාගේ ප්‍රමාණය දන යුතු යැ, ධර්මවූදිතකයාගේ ප්‍රමාණය දන යුතු යැ, (වොදක වූදිතකයන් විසින්) කියන ලද වචන නො පිරිහෙළමින් ඉදිරිපත් නොකළ කරුණු පහළ නො කරමින් බැසගත් පදවසැද්දෙන මනා වැසිත තබාගෙන මෙරමා පිළිවිස පිළිණ පරිද්දෙන් කරවිය යුතු යැ, මුළු වූයේ තෙද ගැන්විය යුතු යැ, බියසුලු වූයේ අස්වැසිය යුතු යැ, සැබ වූයේ (තර්ජනයෙන්) වළකාලිය යුතු යැ, අලජ්ජී මහණ ප්‍රකාශ කළ යුතු යැ (ඇවැත් දෙසිය යුතු යැ), සෘජු මහණ මොළොකින් විවාළ යුතු යැ, ඡන්දයෙන් අගතියට නො යා යුතු යැ, ද්වේෂයෙන් අගතියට නො යා යුතු යැ, මොහයෙන් අගතියට නො යා යුතු යැ, බියෙන් අගතියට නො යා යුතු යැ, (ධර්මගරුක ව) දහමිනි ද පුභුලන් කෙරෙහි ද මධ්‍යස්ථ විය යුත්තේ යි. තව ද මෙසේ අනුවිජ්ජක තෙමේ විනිශ්චය කරන්නේ ශාස්තෘන් වහන්සේගේ අනුශාසනය කරන්නේ ද වෙයි. නුවණැති සමුම්සරුන්ට ප්‍රිය ද මනාප ද ගරුක ද සමභාවනීය ද වන්නේ යි.

5. (අනුවිජ්ජක විසින් ඵලවන ලද) සූත්‍රය (ආපත්ති - අනාපත්ති) සංසන්දනය පිණිස යැ, උපමාව අරුත් දක්වීම පිණිස යැ, අර්ථය දැන්වීම පිණිස යැ, පිළිවිසීම (පුද්ගලයා) තැබීම පිණිස යැ, ඔකාස කර්මය වොදනාව පිණිස යැ, වොදනාව (දොෂා දොෂ) සිහි කරවීම පිණිස යැ, සිහි කරවීම කියයුතු බව පිණිස යැ, කියයුතු බව පළිබෝධය පිණිස යැ, පළිබෝධය විනිශ්චයට පමුණුවාලීම පිණිස යැ, විනිශ්චය (දොෂාදොෂ) තීරණය කිරීම පිණිස යැ, සන්නීරණය ධානාධානගමන (ගරුකලභුකඇවැත් දන්නා) පිණිස යැ, ධානාධාන ගමන අලජ්ජීන්ට නිග්‍රහ පිණිස යැ, ප්‍රියශීල භික්ෂූන්ට රුකුල් පිණිස යැ, සධිසයා මොනවට විනිශ්චය ගන්නා පිණිස යැ, විනිශ්චය ගැන්ම සුවිනිශ්චිත දුර්විනිශ්චිත බව දන්නා පිණිස යැ, දන ගැන්ම නො කළකිරීම පිණිස යැ, සධිසයා විසින් අනුමත පුද්ගලයෝ ඉසුරුවැව් දෙවුනැත් ඇත්තාහු ද, අවිසංවාදක ව සිටියාහු ද වෙත්.

6. විනය (කායවාක්) සංවරය පිණිස යැ, සංවරය විපිළිසර නො වීම පිණිස යැ, විපිළිසර නො වීම ප්‍රමොදය පිණිස යැ, ප්‍රමොදය ප්‍රීතිය පිණිස යැ, ප්‍රීතිය දර්ථ සන්තිදීම පිණිස යැ, ප්‍රග්බධිය සුබය පිණිස යැ, සුබය සමාධිය පිණිස යැ, සමාධිය යථාභූතඥන දර්ශනය පිණිස යැ, යථාභූතඥනදර්ශනය නිර්වේදය පිණිස යැ, නිර්වේදය විරාගය පිණිස යැ, විරාගය විමුක්තිය පිණිස යැ, විමුක්තිය විමුක්තිඥනදර්ශනය පිණිස යැ, විමුක්තිඥනදර්ශනය අනුපාදපරිනිර්වාණය පිණිස යැ, විනය කථාව යම් චිත්තයාගේ අනුපාදවිමොක්ෂයෙක් ඇත් ද, තෙල සඳහා යැ. විනයමන්ත්‍රණය තෙල සඳහා යැ. (විනයො සංවරත්ථාය යනාදි) පරම්පරප්‍රත්‍යය බව තෙල සඳහා යැ. සොතාවධානය තෙල සඳහා යි.

1. දක්ෂ වූ අග්‍රඛුද්ධිමත් බුදුරජුන් විසින් (දෙශනා) කරණ ලද මොනවට ප්‍රකාශ කරණලද සිකපදයන්ට අනුලොම වූ අනුයෝගවන පරලොව සුගතිගමන නො තසමින් අසව.

2. කරුණු නො කරුණෙහි අදක්ෂ වූයේ (පරිජි ආදි) වස්තුව ද, (වතුර්විධ) විපත්තිය ද, සප්තාපත්තිස්කන්ධය ද, (සිකපදයන්ගේ) නිදනය ද, පෙරපසු වචනය ද, ඵවැනි නො දැනීමෙන් කළ නො කළ දය ද, නො දැනී,

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. කම්මං ව අභිකරණං ව¹ සමපේ වාපි අකොවිදො,
රතෙනා දුට්ඨො ව මූලෙනා ව භයා මොහා ව ගච්ඡති.
4. න ව සඤ්ඤාතතිකුසලො, නිජ්ඣතතියා ව අකොවිදො,
ලභිපකෙඛා අභිජිකො කණ්ඨකමෙමා අනාදරො;
ස වෙ තාදිසකො භික්ඛු අපපටිකෙඛාති වුච්චතී.
5. චක්ඛං විපතතිං අපතතිං නිදනං ආකාරකොවිදො,
පුබ්බාපරං පජානාති කතාකතං සමෙන ව.
6. කම්මං ව අභිකරණං ව¹ සමපේ වාපි කොවිදො,
අරතෙනා අදුට්ඨො අමූලෙනා භයා මොහා න ගච්ඡති.
7. සඤ්ඤාතතියා ව කුසලො, නිජ්ඣතතියා ව කොවිදො,
ලභිපකෙඛා භිජිමනො සුක්කකමෙමා සභාරවො;
ස වෙ තාදිසකො භික්ඛු සපපටිකෙඛාති වුච්චතී.

මූලසංග්‍රහය නිමිසනො

තසසුද්දානං :

1. නිවවිතෙතන පුච්ඡේය්‍ය ගරුසංඝේන පුග්ගලො,
සුත්තං සංසද්දානජාය විනයානුග්ගහෙන ව;
උද්දානං මූලසංග්‍රහෙ එකුද්දාසං ඉදං කතනති.
-

3. කර්මය ද අධිකරණය ද (නො දනී). ශමථයෙහි අදක්ෂ වූයේ රාගයෙන් රත් වූයේ ද්වේෂයෙන් දුෂ්ට වූයේ මොහයෙන් මුඛ වූයේ ඛියෙන් ද මොහයෙන් ද අගනියට යෙයි.

4. (මෙරමා) දැන්වීමෙහි දක්ෂයෙක් නො වේ ද, (කාරණාකාරණ) දක්ෂමෙහි අසමර්ථ වේ ද, ලැබූ පක්ෂ ඇත්තේ ලජ්ජාවෙන් තොර වූයේ පවිත්‍ර ඇත්තේ ද, ධර්මාදර පුද්ගලාදර නැත්තේ ද, එබඳු වූ ඒ මහණ ඒකාන්තයෙන් දෙවූ තන්හි නො තැබිය යුතු යැ යි කියනු ලැබේ.

5. කරුණු නො කරුණෙහි දක්ෂ වූයේ (පාරාජිකාදී) වස්තුව ද, (වතුර්විධ) විපත්තිය ද, ආපත්තිය ද, නිදනය ද, පෙරපසු වචනය ද, එවැනි ම නො දැනීමෙන් කළ නො කළ දෙය ද දනී.

6. කර්මය ද අධිකරණය ද (දනී.) ශමථයෙහි ද දක්ෂ වූයේ රාගයෙන් රත් නො වූයේ ද්වේෂයෙන් දුෂ්ට නො වූයේ මොහයෙන් මුඛ නො වූයේ ඛියෙන් ද මොහයෙන් ද අගනියට නො යේ.

7. (මෙරමා) දැන්වීමෙහි දක්ෂ වේ ද, තෙමේ (කාරණාකාරණයන්) දක්ෂමෙහි දක්ෂ වේ ද, ලැබූ පක්ෂබල ඇත්තේ ලජ්ජා ඇත්තේ කුසල කර්ම ඇත්තේ ධර්මගෞරව පුද්ගලගෞරව සහිත වූයේ වේ ද, එබඳු වූ ඒ මහණ ඒකාන්තයෙන් දෙවූ තන්හි තැබිය යුතු යැ යි කියනු ලැබේ.

මූලසංග්‍රාමය නිමි.

එහි නාමාවලිය :

මූලසංග්‍රාමයෙහි උද්දනයට " නිව වීත්තෙන පුට්ඨෙය්‍යා, ගරුසංඛිස න පුග්ගලෙ සුත්තං සංසන්දනත්ථාය " යන මේ පදයෝ ඇතුළත් වෙති. මේ එකුද්දෙසය විනයානුග්‍රහයෙන් කරණ ලදී.

මහාසංගාමො

1. සංඝාමාවචරෙන භික්ඛුනා සංඝෙහ වොහරතොනන චන්ද්‍ර ජාතිතබ්බං, විපතති ජාතිතබ්බං, ආපතති ජාතිතබ්බං, නිදුනං ජාතිතබ්බං, ආකාරො ජාතිතබ්බං, පුබ්බාපරං ජාතිතබ්බං, කතාකතං ජාතිතබ්බං, කම්මං ජාතිතබ්බං, අධිකරණං ජාතිතබ්බං, සම්මේථං ජාතිතබ්බං, න ඡන්දගති ගන්තබ්බං, න දෙසාගති ගන්තබ්බං, න මොහාගති ගන්තබ්බං, න භයාගති ගන්තබ්බං, සංඤ්ඤාපතියෙ ථානෙ සංඤ්ඤාපෙතබ්බං, නිජ්ඣාපතියෙ ථානෙ නිජ්ඣාපෙතබ්බං, පෙකකතියෙ ථානෙ පෙකකිතබ්බං, පසාදතියෙ ථානෙ පසාදෙතබ්බං, “ලභ්විපකො-ච්ඡි”ති පරපකො නාවජාතිතබ්බං, “බ්‍රහ්මස්සනොච්ඡි”ති අපසස්සනො නාවජාතිතබ්බං, “ථෙරතරොච්ඡි”ති නචකතරො නාවජාතිතබ්බං, අසම්පන්නං න ව්‍යාහරිතබ්බං, සම්පන්නං ධම්මතො විනයතො න පරිහාපෙතබ්බං, යෙන ධම්මෙන යෙන විනයෙන යෙන සන්ද්‍රසාසනෙන නං අධිකරණං වූපසම්මති, තථා නං අධිකරණං වූපසමෙතබ්බං.

2. චන්ද්‍ර ජාතිතබ්බන්ති : අට්ඨපාරාජිකානං¹ චන්ද්‍ර ජාතිතබ්බං, තෙව්සති සංඝාදිසෙසානං චන්ද්‍ර ජාතිතබ්බං, දො අනියතානං චන්ද්‍ර ජාතිතබ්බං, දො චත්තාලිසතිස්සග්ගිතානං චන්ද්‍ර ජාතිතබ්බං, අට්ඨාසිති සත්පාවිතතිතානං චන්ද්‍ර ජාතිතබ්බං, ආදස පාවිදෙසනීතානං චන්ද්‍ර ජාතිතබ්බං, දුක්ඛටානං චන්ද්‍ර ජාතිතබ්බං, දුබ්බාසිතානං චන්ද්‍ර ජාතිතබ්බං.

3. විපතති ජාතිතබ්බාති : සිලවිපතති ජාතිතබ්බං, ආචාරවිපතති ජාතිතබ්බං, දිට්ඨිවිපතති ජාතිතබ්බං, ආජිවිවිපතති ජාතිතබ්බං.

4. ආපතති ජාතිතබ්බාති : පාරාජිකාපතති ජාතිතබ්බං, සංඝාදිසෙසාපතති ජාතිතබ්බං, පුලුවෙයාපතති ජාතිතබ්බං, පාවිතතිතාපතති ජාතිතබ්බං, පාවිදෙසනීතාපතති ජාතිතබ්බං, දුක්ඛටාපතති ජාතිතබ්බං, දුබ්බාසිතාපතති ජාතිතබ්බං.

5. නිදුනං ජාතිතබ්බන්ති : අට්ඨපාරාජිකානං නිදුනං ජාතිතබ්බං, තෙව්සතිසංඝාදිසෙසානං නිදුනං ජාතිතබ්බං, දො අනියතානං නිදුනං ජාතිතබ්බං, දො චත්තාලිසතිස්සග්ගිතානං නිදුනං ජාතිතබ්බං, අට්ඨාසිතිසත්පාවිතතිතානං නිදුනං ජාතිතබ්බං, ආදස පාවිදෙසනීතානං නිදුනං ජාතිතබ්බං, දුක්ඛටානං නිදුනං ජාතිතබ්බං, දුබ්බාසිතානං නිදුනං ජාතිතබ්බං.

6. ආකාරො ජාතිතබ්බාති : සංඝො ආකාරතො ජාතිතබ්බං, ගණො ආකාරතො ජාතිතබ්බං, පුග්ගලො ආකාරතො ජාතිතබ්බං, වොදකො ආකාරතො ජාතිතබ්බං, චුදිතකො ආකාරතො ජාතිතබ්බං.

1. අට්ඨන්තං පාරාජිකානං - මජ්ඣං.

මහාසංග්‍රාමය

1. සංඛ්‍යාමාවචර (අධිකරණ පිණිස සහමැදට පැමිණි) සහමැද විනිශ්චය කරණ විනයධර මහණහු විසින් වස්තුව දතයුතු යැ. විපත්තිය දතයුතු යැ. ආපත්තිය දතයුතු යැ. නිදනය දතයුතු යැ. ආකාරය දතයුතු යැ. පූර්වාපර වචනය දතයුතු යැ. (මේ කරණ ලද යැ මේ නො කරණ ලද්දේ) කතා කතය දතයුතු යැ. කර්මය දතයුතු යැ. අධිකරණය දතයුතු යැ. ශමථය දතයුතු යැ. ඡන්දයෙන් අගතියට නොයා යුතු යැ. ද්වේෂයෙන් අගතියට නො යා යුතු යැ. මොහයෙන් අගතියට නො යා යුතු යැ. බියෙන් අගතියට නො යා යුතු යැ. හැඳින්විය යුතු තැන්හි හැඳින්විය යුතු යැ. මෙනෙහි කරවිය යුතු තැන්හි මෙනෙහි කරවිය යුතු යැ. බැලිය යුතු තැන්හි බලවාලිය යුතු යැ. පැහැදිය යුතු තැන්හි පැහැදිය යුතුය. පක්ෂ ලදීම් පරපක්ෂය අවමන් නො කටයුතු යැ. බහු ශ්‍රැතයෙහි අල්පශ්‍රැතයා අවමන් නො කටයුතු යැ. තෙමේ මහාස්ථවිරයෙහි නවකතරයා අවමන් නො කටයුතු යැ. නො පැමිණිද්දී නො කියයුතු යැ. පැමිණිද්දී ධර්මයෙන් විනයයෙන් නො පිරිහෙළිය යුතු යැ. යම් ධර්මයෙකින් යම් විනයයෙකින් යම් ශාස්තෘ ශාසනයෙකින් ඒ අධිකරණය සන්තිදේ නම් එසේ ඒ අධිකරණය සන්තිදුවිය යුතු යි.

2. වත්ථු ජාතිකබ්බා යනු : අට පරිච්ඡිද්ධ වස්තු දතයුතු යැ. තෙවිසි සහවෙසෙස් පිළිබඳ වස්තු දතයුතු යැ. දෙ අනියත පිළිබඳ වස්තු දතයුතු යැ. දෙසාළිස් නිසගි පිළිබඳ වස්තු දතයුතු යැ. එක්සිය අට අසු පවිති පිළිබඳ වස්තු දතයුතු යැ. දොළොස් පිළිදෙස්නි පිළිබඳ වස්තු දතයුතු යැ. දුකුළා පිළිබඳ වස්තු දතයුතු යැ. දුබැසි පිළිබඳ වස්තු දතයුතු යි.

3. විපත්ති ජාතිකබ්බා යනු : ශීලවිපත්ති දතයුතු යැ. ආචාරවිපත්ති දතයුතු යැ. දෘෂ්ටිවිපත්ති දතයුතු යැ. ආර්ථිවිපත්ති දතයුතු යි.

4. ආපත්ති ජාතිකබ්බා යනු : පාරාජිකාපත්ති දතයුතු යැ. සංඛ්‍යාදිසෙසාපත්ති දත යුතු යැ. ථුල්ලව්‍යාපත්ති දතයුතු යැ. පාවිත්තියාපත්ති දතයුතු යැ. පාටිදෙසනියාපත්ති දතයුතු යැ. දුක්කටාපත්ති දතයුතු යැ. දුභ්‍යාසිතාපත්ති දතයුතු යි.

5. නිදනා ජාතිකබ්බා යනු : අට පරිච්ඡිද්ධ නිදන දතයුතු යැ. තෙවිසි සහවෙසෙස් පිළිබඳ නිදන දතයුතු යැ. දෙඅනියතය පිළිබඳ නිදන දතයුතු යැ. දෙසාළිස් නිසගි පිළිබඳ නිදන දතයුතු යැ. එක්සිය අට අසු පවිති පිළිබඳ නිදන දතයුතු යැ. දොළොස් පිළිදෙස්නි පිළිබඳ නිදන දතයුතු යැ. දුකුළා පිළිබඳ නිදන දතයුතු යැ. දුබැසි පිළිබඳ නිදන දතයුතු යි.

6. ආකාරො ජාතිකබ්බා යනු : සංඛ්‍යා ආකාර විසින් දතයුතු යැ. ගණයා ආකාර විසින් දතයුතු යැ. පුද්ගල ආකාර විසින් දතයුතු යැ. වොදක ආකාර විසින් දතයුතු යැ. වූදිත්ත ආකාර විසින් දතයුතු යි.

සඤ්ඤා ආකාරතො ජාතිතබ්බොති : පරිබලො නු ඛො අයං සඤ්ඤා ඉමං අධිකරණං වූපසමෙකුං ධම්මෙන විනයෙන සන්ත්තසංසන්න උදහු නොති එවං සඤ්ඤා ආකාරතො ජාතිතබ්බො.

ගණො ආකාරතො ජාතිතබ්බොති : පරිබලො නු ඛො අයං ගණො ඉමං අධිකරණං වූපසමෙකුං ධම්මෙන විනයෙන සන්ත්තසංසන්න උදහු නොති. එවං ගණො ආකාරතො ජාතිතබ්බො.

පුග්ගලො ආකාරතො ජාතිතබ්බොති : පරිබලො නු ඛො අයං පුග්ගලො ඉමං අධිකරණං වූපසමෙකුං ධම්මෙන විනයෙන සන්ත්තසංසන්න උදහු නොති. එවං පුග්ගලො ආකාරතො ජාතිතබ්බො.

වොදකො ආකාරතො ජාතිතබ්බොති : කච්චි නු ඛො අයමායස්මා පඤ්චස්ථ ධම්මස්ථ පතිට්ඨාය පරං වොදෙති උදහු නොති. එවං වොදකො ආකාරතො ජාතිතබ්බො.

චූළිතකො ආකාරතො ජාතිතබ්බොති : කච්චි නු ඛො අයමායස්මා ද්විස්ථ ධම්මස්ථ පතිට්ඨායො සචෙව ච අකුප්පෙව උදහු නොති. එවං චූළිතකො ආකාරතො ජාතිතබ්බො.

7. පුබ්බාපරං ජාතිතබ්බොති කච්චි නු ඛො අයමායස්මා වන්ත්තො වා වන්ත්තං සංඝකම්භි, විපතතිතො වා විපතතිං සංඝකම්භි, අපතතිතො වා අපතතිං සංඝකම්භි, අවජාතිකා වා පටිජානාති, පටිජාතිකා වා අවජානාති, අඤ්ඤාන වා අඤ්ඤං පටිවරති, උදහු නොති එවං පුබ්බාපරං ජාතිතබ්බො.

8. කතාකතං ජාතිතබ්බොති : මෙජ්ඣධම්මො ජාතිතබ්බො, මෙජ්ඣ ධම්මස්ස අනුලොමං ජාතිතබ්බො, මෙජ්ඣධම්මස්ස පුබ්බභාගො ජාතිතබ්බො.

මෙජ්ඣධම්මො ජාතිතබ්බොති අයං අයසමාපතති ජාතිතබ්බො.

මෙජ්ඣධම්මස්ස අනුලොමං ජාතිතබ්බොති : භික්ඛු අත්තනො මුඛෙන පරස්ස අභිගජානං ගණ්හාති.

මෙජ්ඣධම්මස්ස පුබ්බභාගො ජාතිතබ්බොති : වණණාවණණං කායං සංසංකො දුට්ඨුලා වාචා අත්තකාමපාරිවරියා වචනමනුසාදනං.

9. කම්මං ජාතිතබ්බොති : සොළස කම්මානි ජාතිතබ්බොති : චත්තාරි අපලොකකම්මානි ජාතිතබ්බොති, චත්තාරි ඤාතිකම්මානි ජාතිතබ්බොති, චත්තාරි ඤාතිදුතියකම්මානි ජාතිතබ්බොති, චත්තාරි ඤාතිව්භූතකම්මානි ජාතිතබ්බොති.

10. අධිකරණං ජාතිතබ්බොති : චත්තාරි අධිකරණානි ජාතිතබ්බොති, විවාදාධිකරණං ජාතිතබ්බො, අනුවාදාධිකරණං ජාතිතබ්බො, අපානාධිකරණං ජාතිතබ්බො, කිවාධිකරණං ජාතිතබ්බො.

“සඬ්ඝො ආකාරතො ජාතිතබ්බො” යනු : මේ සඬ්ඝයා මේ අධිකරණය ධර්මයෙන් විනයයෙන් ශාස්තෘශාසනයෙන් සන්තිද්‍රව්‍යන්තට සමත් හෝ වේ ද, නොහොත් නො වේ දැයි මෙසේ සඬ්ඝයා ආකාර විසින් දතයුතු යි.

“ගණො ආකාරතො ජාතිතබ්බො” යනු : මේ ගණයා මේ අධිකරණය ධර්මයෙන් විනයයෙන් ශාස්තෘශාසනයෙන් සන්තිද්‍රව්‍යන්තට සමත් හෝ වේ ද, නොහොත් නො වේ දැයි මෙසේ ගණයා ආකාරයෙන් දතයුතු යි.

“පුත්තලො ආකාරතො ජාතිතබ්බො” යනු : මේ පුද්ගල මේ අධිකරණය ධර්මයෙන් විනයයෙන් ශාස්තෘ ශාසනයෙන් සන්තිද්‍රව්‍යන්තට සමත් හෝ වේ ද, නොහොත් නො වේ දැයි මෙසේ පුද්ගල ආකාර විසින් දතයුතු යි.

“වොදකො ආකාරතො ජාතිතබ්බො” යනු : “කීම, මේ ආයුෂ්මත් පස්වැදූරුම් දහම්හි පිහිටා අන්තට වොදනා කෙරේ ද, නොහොත් නො කෙරේද” යි මෙසේ වොදක ආකාර විසින් දතයුතු යි.

“වුද්ධකො ආකාරතො ජාතිතබ්බො” යනු : “කීම, මේ ආයුෂ්මත් සත්‍යයෙහි ද අකොප්‍යයෙහි දැයි දෙවැදූරුම් දහම්හි පිහිටියේ ද, නොහොත් නො පිහිටියේ ද” යි මෙසේ වුද්ධක ආකාර විසින් දතයුතු යි.

7. පුබ්බාපරං ජාතිතබ්බං යනු : කීම, මේ ආයුෂ්මත් වස්තුවෙන් වස්තුවට හෝ (එක් වස්තුවකින් අන් වස්තුවකට) සඬ්භ්‍රමණය කෙරේ ද, විපත්තියෙන් විපත්තියට හෝ සඬ්භ්‍රමණය කෙරේ ද, ආපත්තියෙන් ආපත්තියට හෝ සඬ්භ්‍රමණය කෙරේ ද, පළමු වළඟ පසුව පිළින හෝ කෙරේ ද, පිළින කොට හෝ වළඟ ද, අනෙකකින් හෝ අනෙකක් වසා ද, නොහොත් නො වසා දැයි මෙසේ පූර්වාපරවචනය දතයුතු යි.

8. කතාකතං ජාතිතබ්බං යනු : මෙමුත්තධර්මය දතයුතු යැ. මෙමුත්තධර්මය පිළිබඳ අනුලොමය දතයුතු යැ. මෙමුත්තධර්මය පිළිබඳ පූර්වභාගය දතයුතු යි.

“මෙමුත්තධම්මො ජාතිතබ්බො” යනු : ද්වයං ද්වය සමාපත්ති දතයුතු යි.

“මෙමුත්තධම්මස්ස අනුලොමං ජාතිතබ්බො” යනු මහණ සිය මුවෙන් මෙරමා රහසහ ගණි.

“මෙමුත්තධම්මස්ස පුබ්බභාගො ජාතිතබ්බො” යනු නිලාදි වර්ණාවර්ණ යැ. කායසංසරග යැ දුට්ඨල්ල වචන යැ අත්තකාමපාරිවරියා යැ ඔවුනොවුන්ගේ බස් දීම යැ යන මේ යැ.

9. කම්මං ජාතිතබ්බං යනු : භොධග කර්ම දතයුතු යි : වතුර්විධ අපලොකනකර්ම දතයුතු යැ. වතුර්විධ ඤාත්තිකර්ම දතයුතු යැ. වතුර්විධ ඤාත්තිදුක්ඛකර්ම දතයුතු යැ. වතුර්විධ ඤාත්තිවතුන්ට කර්ම දතයුතු යි.

10. අධිකරණං ජාතිතබ්බං යනු : වතුර්විධ අධිකරණ දතයුතු යි ; විවාදාධිකරණ දතයුතු යැ. අනුවාදාධිකරණ දතයුතු යැ. ආපත්තාධිකරණ දතයුතු යැ. කිව්වාධිකරණ දතයුතු යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

11. සමථො ජාතිතබ්බොති: සත්ත සමථා ජාතිතබ්බා : සමුඛා-
විනයො ජාතිතබ්බො, සතීවිනයො ජාතිතබ්බො, අමුලාවිනයො
ජාතිතබ්බො, පච්ඤාසුත්තකරණං ජාතිතබ්බො, යෙභුත්තසික්ඛා ජාතිතබ්බො,
තස්ස පාපියසික්ඛා ජාතිතබ්බො, තිණුවන්දාරකො ජාතිතබ්බො.

12. න ඡන්දගති ගන්තබ්බොති¹ ඡන්දගතිං ගච්ඡන්තො කථං ඡන්දගතිං
ගච්ඡති : ඉධෙකාවෙවා “අයං මෙ උපජ්ඣායො වා ආචරියො වා සඤ්ඤා-
විහාරිකො වා අනෙතවාසිකො වා සමානුපජ්ඣායකො වා සමානාවරිය-
කො වා සන්ධිධො වා සමගතො වා සුතිසංලොභිතො වා” ති
තස්සානුකම්පකාය තස්සානුරක්ඛාය අධම්මං ධම්මොති දීපෙති, ධම්මං
අධම්මොති දීපෙති, අවිනයං විනයොති දීපෙති, විනයං අවිනයොති
දීපෙති, අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති
දීපෙති, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති
දීපෙති. අනාවිණිණං තථාගතෙන ආවිණිණං තථාගතෙනාති දීපෙති,
ආවිණිණං තථාගතෙන අනාවිණිණං තථාගතෙනාති දීපෙති,
අපඤ්ඤාතනං තථාගතෙන පඤ්ඤාතනං තථාගතෙනාති දීපෙති,
පඤ්ඤාතනං තථාගතෙන අපඤ්ඤාතනං තථාගතෙනාති දීපෙති,
අනාපතති. ආපතතිති දීපෙති ආපතති. අනාපතතිති දීපෙති, ලුහුකං
ආපතති. ගරුකා ආපතතිති දීපෙති, ගරුකං ආපතති. ලුහුකා ආපතතිති
දීපෙති, සාවසෙසං ආපතති. අනවසෙසා ආපතතිති දීපෙති, අනවසෙසං
ආපතති. සාවසෙසා ආපතතිති දීපෙති, දුට්ඨලං ආපතති. අදුට්ඨලං
ආපතතිති දීපෙති, අදුට්ඨලං ආපතති. දුට්ඨලං ආපතතිති දීපෙති.
ඉමෙති අධාරසති චන්ද්‍රිති ඡන්දගතිං ගච්ඡන්තො බහුජනඅභිතාය
පටිපන්නො හොති බහුජනඅසුඛාය බහුතො ජනස්ස අනන්දාය අභිතාය
දුක්ඛාය දෙවමනුස්සානං. ඉමෙති අධාරසති චන්ද්‍රිති ඡන්දගතිං ගච්ඡන්තො
බතං උපගතං අත්තානං පරිහරති, සාවජේථා ච හොති සානුවජේථා ච
විඤ්ඤානං. බහුඤ්ඤා අපුඤ්ඤා පසවති. ඡන්දගතිං ගච්ඡන්තො එවං
ඡන්දගතිං ගච්ඡති.

13. න ද්‍රෙසාගති ගන්තබ්බොති : ද්‍රෙසාගතිං ගච්ඡන්තො කථං
ද්‍රෙසාගතිං ගච්ඡති : ඉධෙකාවෙවා අනන්දං මෙ අචරීති ආභාතං බ්‍රහ්මි,
අනන්දං මෙ චරතීති ආභාතං බ්‍රහ්මි, අනන්දං මෙ චරියන්තීති ආභාතං
බ්‍රහ්මි, පියස්ස මෙ මනාපස්ස අනන්දං අචරි, අනන්දං චරති, අනන්දං
චරියන්තීති ආභාතං බ්‍රහ්මි, අප්පියස්ස මෙ අමනාපස්ස අන්දං අචරි,
අන්දං චරති, අන්දං චරියන්තීති ආභාතං බ්‍රහ්මි. ඉමෙති නවති
ආභාතචන්ද්‍රිති ආභාතීතො පටිභාතීතො² කුඤ්ඤා කොධාභිභූතො
අධම්මං ධම්මොති දීපෙති, ධම්මං අධම්මොති දීපෙති, -පෙ- දුට්ඨලං
ආපතති. අදුට්ඨලං ආපතතිති දීපෙති, අදුට්ඨලං ආපතති. දුට්ඨලං
ආපතතිති දීපෙති. ඉමෙති අධාරසති චන්ද්‍රිති ද්‍රෙසාගතිං ගච්ඡන්තො
බහුජනඅභිතාය පටිපන්නො හොති බහුජනඅසුඛාය බහුතො ජනස්ස
අනන්දාය අභිතාය දුක්ඛාය දෙවමනුස්සානං, ඉමෙති අධාරසති චන්ද්‍රිති
ද්‍රෙසාගතිං ගච්ඡන්තො බතං උපගතං අත්තානං පරිහරති, සාවජේථා ච
හොති සානුවජේථා ච විඤ්ඤානං, බහුඤ්ඤා අපුඤ්ඤා පසවති, ද්‍රෙසාගතිං
ගච්ඡන්තො එවං ද්‍රෙසාගතිං ගච්ඡති.

1. ගන්තබ්බොති - සිමු2.

2. ආභාතො/පටිභාතො - සිමු. මජ්ඣං., කතා.

11. සමථො ජාතිතබ්බො යනු : සජ්තශමථයෝ දතයුතු වෙති : සම්මුඛාව්‍යාය දතයුතු යැ. සතිව්තය දතයුතු යැ. අමුළභව්‍යය දතයුතුය. පටිඤ්ඤතකරණ දතයුතු යැ. යෙභ්‍යායසිකා දතයුතු යැ. තස්සපාපියාසිකා දතයුතු යැ. තිණුවන්ථාරකය දතයුතු යි.

12. “න ඡන්දාගති ගත්තබ්බා” යනු ඡන්දයෙන් අගතියට යන්නේ කෙසේ ඡන්දයෙන් අගතියට යේ ද යත් : මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් මහණෙක් “මේ තෙමේ මාගේ උපාධ්‍යාය යි හෝ ආවායාසී යි හෝ සද්ධිච්ඡාරික යැ යි හෝ අන්තවාසික යැ යි හෝ සමානෝපාධ්‍යායැ යි හෝ සමානාවායා යැ යි හෝ සන්දෘෂ්ට මිත්‍ර යැ යි හෝ සම්භක්ත මිත්‍ර යැ යි හෝ ඤාතිසාලෝභිතයැ යි හෝ ඔහුට අනුකම්පා පිණිස ඔහු රැක්ම පිණිස අධර්මය ධර්මයැ යි දක්වා ද, ධර්මය අධර්මයැ යි දක්වා ද, අව්‍යාය විනයැ යි දක්වා ද, විනය අව්‍යායැ යි දක්වා ද, තථාගතයන් විසින් නො වදාරණ ලද්ද ප්‍රකාශ නො කරණ ලද්ද තථාගතයන් විසින් වදාරණ ලද යි ප්‍රකාශ කරණ ලද යි දක්වා ද, තථාගතයන් විසින් වදාරණ ලද්ද ප්‍රකාශ කරණ ලද්ද තථාගතයන් විසින් නො වදාරණ ලද යි ප්‍රකාශ නො කරණ ලද යි දක්වා ද, තථාගතයන් විසින් නො පුරුදු කරණ ලද්ද තථාගතයන් විසින් පුරුදු කරණ ලද යි දක්වා ද, තථාගතයන් විසින් පුරුදු කරණ ලද්ද තථාගතයන් විසින් නො පුරුදු කරණ ලද යි දක්වා ද, තථාගතයන් විසින් නො පණවන ලද්ද තථාගතයන් විසින් පණවන ලද යි දක්වා ද, තථාගතයන් විසින් පණවන ලද්ද තථාගතයන් විසින් නො පණවන ලද යි දක්වා ද, අනාපත්තිය ආපත්තියැ යි දක්වා ද, ආපත්තිය අනාපත්තියැ යි දක්වා ද, ලභ්‍යකාපත්තිය ගරුකාපත්තියැ යි දක්වා ද, ගරුකාපත්තිය ලභ්‍යකාපත්තියැ යි දක්වා ද, සාවයෙසාපත්තිය අනවයෙසාපත්තියැ යි දක්වා ද, අනවයෙසාපත්තිය සාවයෙසාපත්තිය යැ යි දක්වා ද, දුට්ඨල්ලාපත්තිය අදුට්ඨල්ලාපත්තිය යැ යි දක්වා ද, අදුට්ඨල්ලාපත්තිය දුට්ඨල්ලාපත්තියැ යි දක්වා ද, මේ අටළොස් වැදූරුම් කරුණින් ඡන්දයෙන් අගතියට යන්නේ බොහෝ දෙනාට අහිත පිණිස බොහෝ දෙනාට නො සුව පිණිස බොහෝ දෙනාට අනර්ථ පිණිස දෙව් මිනිසුන්ට අහිත පිණිස දුක් පිණිස පිළිපත්තේ වෙයි. මේ අටළොස් කරුණින් ඡන්දයෙන් අගතියට යන්නේ සාරාදූමි කුසල් මුල් ඇති වැ තසන ලද තමා පරිහරණය කෙරෙයි. (හේ) වරද සහිත වූයේ ද වෙයි. නුවණැත්තන් විසින් වොදනා කටයුතු ද වෙයි. බොහෝ අකුසල් ද රැස් කෙරෙයි. ඡන්දයෙන් අගතියට යන්නේ මෙසේ ඡන්දයෙන් අගතියට යේ.

13. “න දොසාගති ගත්තබ්බා” යනු : ද්වේෂයෙන් අගතියට යන්නේ කෙසේ ද්වේෂයෙන් අගතියට යේ ද යත් : මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් මහණෙක් මට (පෙර) අවැඩ කෙළේ යැයි වෛර බඳි ද, මට (දුන්) අවැඩ කෙරේ යැයි වෛර බඳි ද, මට (මතු) අවැඩ කරන්නේ යැ යි වෛර බඳි ද, මාගේ ප්‍රිය මනාපයාගට අවැඩ කෙළේ යැ අවැඩ කෙරෙයි අවැඩ කරන්නේ යැ යි වෛර බඳි ද, මාගේ අප්‍රිය අමනාපයාගට වැඩකෙළේ යැ වැඩ කරයි වැඩ කරන්නේ යැයි වෛර බඳි ද, මේ තව ආසාදන වස්තූන් ගෙන් පහරණ ලද්දේ පුන පුනා පහරණ ලද්දේ කිසියේ ක්‍රොධයෙන් මධ්‍යා ලද්දේ අධර්මය ධර්ම යැ යි දක්වා ද ධර්මය අධර්ම යැ යි දක්වා ද . . . කුළුල් ඇවැත නොකුළුල් ඇවැතැ යි දක්වා ද නො කුළුල් ඇවැත කුළුල් ඇවැතැ යි දක්වා ද, මේ අටළොස් කරුණෙන් ද්වේෂයෙන් අගතියට යන්නේ බොහෝ දෙනාට අහිත පිණිස බොහෝ දෙනාට නොසුව පිණිස බොහෝ දෙනාට අනර්ථ පිණිස දෙව් මිනිසුන්ට අහිත පිණිස දුක් පිණිස පිළිපත්තේ වෙයි. මේ අටළොස් කරුණෙන් ද්වේෂයෙන් අගතියට යන්නේ සාරාදූමි කුසල් මුල් ඇති වැ තසන ලද තමා පරිහරණය කෙරෙයි. (හේ) වරද සහිත වූයේ ද වෙයි. නුවණැත්තන් විසින් වොදනා කටයුතු ද වෙයි. බොහෝ අකුසල් ද රැස් කෙරෙයි. ද්වේෂයෙන් අගතියට යන්නේ මෙසේ ද්වේෂයෙන් අගතියට යේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

14. න මොහාගති ගතතබ්බාති : මොහාගතිං ගච්ඡන්තො කථං මොහාගතිං ගච්ඡති : රතො රුගවසෙන ගච්ඡති, දුට්ඨො දොසවසෙන ගච්ඡති, මුළුලො මොහවසෙන ගච්ඡති, පරුමට්ඨො දිට්ඨිවසෙන ගච්ඡති, මුළුලො සමමුළුලො මොහාභිභූතො අබ්බමං ධම්මොති දීපෙති, ධම්මං අබ්බමොති දීපෙති, - පෙ-දුටුලං ආපතතිං අටුලො ආපතතිති දීපෙති, අදුටුලං ආපතතිං දුටුලො ආපතතිති දීපෙති. ඉමෙහි අට්ඨාරසති වජ්ඣති මොහාගතිං ගච්ඡන්තො බහුජනඅභිනාය පටිපන්නො, භොති බහුජනඅසුබාය බහුනො ජනස්ස අනන්ධාය අභිනාය දුක්ඛාය දෙව-මනුස්සානං, ඉමෙහි අට්ඨාරසති වජ්ඣති මොහාගතිං ගච්ඡන්තො බතං උපහතං අත්තානං පරිහරති, සාවර්ජො ච භොති, සානුවර්ජො ච විඤ්ඤානං, බහුඤ්ඤා අපුඤ්ඤං පසවති. මොහාගතිං ගච්ඡන්තො එවං මොහාගතිං ගච්ඡති

15. න භයාගති ගතතබ්බාති : භයාගතිං ගච්ඡන්තො කථං භයාගතිං ගච්ඡති : ඉධෙකච්චො “අයං විතමතිස්සිතො වා ගහන-තිස්සිතො වා බලවතිස්සිතො වා කක්ඛලො ඵරාසො ජිවිතනනරුයං වා බ්‍රහ්මවරියනනරුයං වා කරිස්සතිති තස්ස භයා භිතො අබ්බමං ධම්මොති දීපෙති, ධම්මං අබ්බමොති දීපෙති, අවිතයං විතයොති දීපෙති, විතයං අවිතයොති දීපෙති අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති, අනාවිණිණිං තථාගතෙන අවිණිණිං තථාගතෙනාති දීපෙති, ආවිණිණිං තථාගතෙන අනාවිණිණිං තථාගතෙනාති දීපෙති, අපඤ්ඤාතං තථාගතෙන පඤ්ඤාතං තථාගතෙනාති දීපෙති, පඤ්ඤාතං තථාගතෙන අපඤ්ඤාතං තථාගතෙනාති දීපෙති, අනාපතන් ආපතතිති දීපෙති, ආපතතිං අනාපතතිති දීපෙති, ලුහුකං ආපතතිං ගරුකා ආපතතිති දීපෙති, ගරුකා ආපතතිං ලුහුකා ආපතතිති දීපෙති, සාවසෙසං ආපතතිං අනවසෙසා ආපතතිති දීපෙති, අනවසෙසං ආපතතිං සාවසෙසා ආපතතිති දීපෙති, දුටුලං ආපතතිං අදුටුලො ආපතතිති දීපෙති, අදුටුලං ආපතතිං දුටුලො ආපතතිති දීපෙති, ඉමෙහි අට්ඨාරසති වජ්ඣති භයාගතිං ගච්ඡන්තො බහුජන අභිනාය පටිපන්නො, භොති බහුජනඅසුබාය බහුනො ජනස්ස අනන්ධාය අභිනාය දුක්ඛාය දෙවමනුස්සානං, ඉමෙහි අට්ඨාරසති වජ්ඣති භයාගතිං ගච්ඡන්තො බතං උපහතං අත්තානං පරිහරති සාවර්ජො ච භොති සානුවර්ජො ච විඤ්ඤානං, බහුඤ්ඤා අපුඤ්ඤං පසවති. භයාගතිං ගච්ඡන්තො එවං භයාගතිං ගච්ඡති.

16. ඡන්ද දොසා භයා මොහා යො ධම්මං අතිවතති,
තිනියති තස්ස යසො කාලපකෙඛි වජ්ඣමාති.

17. කථං න ඡන්දගතිං ගච්ඡති : අබ්බමං අබ්බමොති දීපෙන්නො න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, ධම්මං ධම්මොති දීපෙන්නො න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, අවිතයං අවිතයොති දීපෙන්නො න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, විතයං විතයොති දීපෙන්නොති න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙන්නො න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං

14. “ න මොහගති ගත්තබ්බා ” යනු : මොහයෙන් අගතියට යන්නේ කෙසේ මොහයෙන් අගතියට යේ ද යත් : සංරක්ත වූයේ රාගවශයෙන් මොහගතියට යෙයි. දුෂ්ට වූයේ ද්වේෂවශයෙන් මොහගතියට යෙයි. මූළා වූයේ මොහවශයෙන් මොහගතියට යෙයි. පරාමාෂ්ට වූයේ දෘෂ්ටිවශයෙන් මොහගතියට යෙයි. මූළා වූයේ අතීතයින් මූළා වූයේ මොහයෙන් මධනාලද්දේ අධර්මය ධර්ම යැ යි දක්වා ද, ධර්මය අධර්ම යැ යි දක්වා ද, . . . තුළුල් ඇවැත නො තුළුල් ඇවැතැ යි දක්වා ද, නො තුළුල් ඇවැත තුළුල් ඇවැතැ යි දක්වා ද, මේ අටළොස් කරුණෙන් මොහයෙන් අගතියට යන්නේ බොහෝ දෙනාට අහිත පිණිස බොහෝ දෙනාට නො සුව පිණිස බොහෝ දෙනාට අනර්ථ පිණිස දෙවිමිනිසුන්ට අහිත පිණිස දුක් පිණිස පිළිපන්නේ වෙයි. මේ අටළොස් කරුණෙන් මොහයෙන් අගතියට යන්නේ සාරාදූමි කුසල්මුල් ඇති නසන ලද තමා පරිහරණය කෙරෙයි. (හේ) වරද සහිත වූයේ ද වෙයි. නුවණැත්තන් විසින් වොදනා කටයුතු වෙයි. බොහෝ අකුසල් ද රැස් කෙරෙයි. මොහයෙන් අගතියට යන්නේ මෙසේ මොහයෙන් අගතියට යේ.

15. “ න භයාගති ගත්තබ්බා ” යනු : බියෙන් අගතියට යන්නේ කෙසේ බියෙන් අගතියට යේ ද යත් : මෙ සස්තෙහි ඇතැම් මහණෙක් මේ තෙමේ විෂම වූ කාය කර්මාදියෙන් යුක්ත යැ යි හෝ (අත්තග්‍රාහික මිථ්‍යා දෘෂ්ටි සංඛ්‍යාත) ගහණයන් ඇසුරු කරණ ලදී යි හෝ බලවතුන් ඇසුරු කරණ ලදී යි හෝ කර්කශ රථ වූයේ ජීවිතයට උවදුරක් හෝ බලසරට උවදුරක් හෝ කරන්නේ යැ යි හෝ ඔහු කෙරෙන් බියපත් වූයේ අධර්මය ධර්ම යැ යි දක්වා ද, ධර්මය අධර්ම යැ යි දක්වා ද, අවිනය විනයැ යි දක්වා ද, විනය අවිනයැ යි දක්වා ද, තථාගතයන් විසින් නො වදරණ ලද්ද ප්‍රකාශ නො කරණ ලද්ද තථාගතයන් විසින් වදරණ ලදී යි ප්‍රකාශ කරණ ලදී යි දක්වා ද, තථාගතයන් විසින් වදරණ ලද්ද ප්‍රකාශ කරණ ලදී යි දක්වා ද, තථාගතයන් විසින් පුරුදු නො කරණ ලද්ද තථාගතයන් විසින් පුරුදු කරණ ලදී යි දක්වා ද, තථාගතයන් විසින් පුරුදු කරණ ලද්ද තථාගතයන් විසින් පුරුදු නො කරණ ලදී යි දක්වා ද, තථාගතයන් විසින් නො පණවන ලද්ද තථාගතයන් විසින් පණවන ලදී යි දක්වා ද, තථාගතයන් විසින් පණවන ලද්ද තථාගතයන් විසින් නො පණවන ලදී යි දක්වා ද, නො ඇවැත ඇවැතැ යි දක්වා ද, ඇවැත නො ඇවැතැ යි දක්වා ද, ලුහු ඇවැත ගරු ඇවැතැ යි දක්වා ද, ගරු ඇවැත ලුහු ඇවැතැ යි දක්වා ද, සාවසෙස ඇවැත අනවසෙස ඇවැතැ යි දක්වා ද, අනවසෙස ඇවැත සාවසෙස ඇවැතැ යි දක්වා ද, තුළුල් ඇවැත නො තුළුල් ඇවැතැ යි දක්වා ද, නො තුළුල් ඇවැත තුළුල් ඇවැතැ යි දක්වා ද, මේ අටළොස් කරුණෙන් බියෙන් අගතියට යන්නේ බොහෝ දෙනාට අහිත පිණිස බොහෝ දෙනාට නො සුව පිණිස බොහෝ දෙනාට අනර්ථ පිණිස දෙවිමිනිසුන්ට අහිත පිණිස දුක් පිණිස පිළිපන්නේ වෙයි. මේ අටළොස් කරුණෙන් බියෙන් අගතියට යන්නේ සාරා දූමි කුසල්මුල් ඇති වූ නසන ලද තමා පරිහරණය කෙරෙයි. වරද සහිත වූයේ ද වෙයි. නුවණැත්තන් විසින් වොදනා කටයුතු ද වෙයි. බොහෝ අකුසල් ද රැස් කෙරෙයි. බියෙන් අගතියට යන්නේ මෙසේ බියෙන් අගතියට යේ.

16. යමෙක් ඡන්දයෙන් හෝ ද්වේෂයෙන් හෝ බියෙන් හෝ මොහයෙන් හෝ ධර්මය ඉක්මවා ද, ඔහුගේ කීර්තිය කෘෂ්ණපක්ෂයෙහි වන්ද්‍යා මෙන් වෙසෙසින් පිරිහේ.

17. කෙසේ නම් ඡන්දයෙන් අගතියට නො යේ ද යත් : අධර්මය අධර්ම යැ යි දක්වන්නේ ඡන්දයෙන් අගතියට නො යෙයි. ධර්මය ධර්ම යැ යි දක්වන්නේ ඡන්දයෙන් අගතියට නො යෙයි. අවිනය අවිනය යැ යි දක්වන්නේ ඡන්දයෙන් අගතියට නො යෙයි. විනය විනය යැ යි දක්වන්නේ ඡන්දයෙන් අගතියට නො යෙයි. තථාගතයන් විසින් නො වදරණ ලද්ද ප්‍රකාශ නො කරණ ලද්ද තථාගතයන් විසින් නො වදරණ ලදී යි ප්‍රකාශ නො කරණ ලදී යි දක්වන්නේ ඡන්දයෙන් අගතියට නො යෙයි. තථාගතයන් විසින් වදරණ ලද්ද ප්‍රකාශ කරණ ලද්ද තථාගතයන් විසින් වදරණ ලදී යි ප්‍රකාශ කරණ ලදී යි දක්වන්නේ ඡන්දයෙන් අගතියට නො යෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තථාගතෙනාති දීපෙනො න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, අනාචිණ්ණං තථාගතෙන අනාචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙනො න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, ආචිණ්ණං තථාගතෙන ආචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙනො න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, අපඤ්ඤතං තථාගතෙන අපඤ්ඤතං තථාගතෙනාති දීපෙනො න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, පඤ්ඤතං තථාගතෙන පඤ්ඤතං තථාගතෙනාති දීපෙනො න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, අනාපතතිං අනාපතති දීපෙනො න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, ආපතතිං ආපතති දීපෙනො න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, ලහුකං ආපතතිං ලහුකා ආපතති දීපෙනො න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, ගරුකං ආපතතිං ගරුකා ආපතති දීපෙනො න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, සාවසෙසං ආපතතිං සාවසෙසා ආපතති දීපෙනො න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, අනවසෙසං ආපතතිං අනවසෙසා ආපතති දීපෙනො න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, දුට්ඨලං ආපතතිං දුට්ඨලා ආපතති දීපෙනො න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, අදුට්ඨලං ආපතතිං අදුට්ඨලා ආපතති දීපෙනො න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, එවං න ඡන්දගතිං ගච්ඡති.

18. කථං න දෙසාගතිං ගච්ඡති : අබමං අබමොති දීපෙනො න දෙසාගතිං ගච්ඡති, ධමමං ධමමොති දීපෙනො න දෙසාගතිං ගච්ඡති -පෙ- දුට්ඨලං ආපතතිං දුට්ඨලා ආපතති දීපෙනො න දෙසාගතිං ගච්ඡති, අදුට්ඨලං ආපතතිං අදුට්ඨලා ආපතති දීපෙනො න දෙසාගතිං ගච්ඡති, එවං න දෙසාගතිං ගච්ඡති.

19. කථං න මොහාගතිං ගච්ඡති : අබමං අබමොති දීපෙනො න මොහාගතිං ගච්ඡති, ධමමං ධමමොති දීපෙනො න මොහාගතිං ගච්ඡති -පෙ- දුට්ඨලං ආපතතිං දුට්ඨලා ආපතති දීපෙනො න මොහාගතිං ගච්ඡති, අදුට්ඨලං ආපතතිං අදුට්ඨලා ආපතති දීපෙනො න මොහාගතිං ගච්ඡති, එවං න මොහාගතිං ගච්ඡති.

20. කථං න භයාගතිං ගච්ඡති : අබමං අබමොති දීපෙනො න භයාගතිං ගච්ඡති, ධමමං ධමමොති දීපෙනො න භයාගතිං ගච්ඡති, අචිතං අචිතයොති දීපෙනො න භයාගතිං ගච්ඡති, චිතං චිතයොති දීපෙනො න භයාගතිං ගච්ඡති, අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙනො න භයාගතිං ගච්ඡති, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙනො න භයාගතිං ගච්ඡති, අනාචිණ්ණං තථාගතෙන අනාචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙනො න භයාගතිං ගච්ඡති, ආචිණ්ණං තථාගතෙන ආචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙනො න භයාගතිං ගච්ඡති, අපඤ්ඤතං තථාගතෙන අපඤ්ඤතං තථාගතෙනාති දීපෙනො න භයාගතිං ගච්ඡති, පඤ්ඤතං තථාගතෙන පඤ්ඤතං තථාගතෙනාති දීපෙනො න භයාගතිං ගච්ඡති, ලහුකං ආපතතිං ලහුකා ආපතති දීපෙනො න භයාගතිං ගච්ඡති, ගරුකං ආපතතිං ගරුකා ආපතති දීපෙනො න භයාගතිං ගච්ඡති.

දිපෙන්නො න භයාගතිං ගව්ඡති, සාවිසෙසං ආපතතිං සාවිසෙසං ආපතතිති
 දිපෙන්නො න භයාගතිං ගව්ඡති, අනවසෙසං ආපතතිං අනවසෙසං
 ආපතතිති දිපෙන්නො න භයාගතිං ගව්ඡති, දුට්ඨලං ආපතතිං
 දුට්ඨලා ආපතතිති දිපෙන්නො න භයාගතිං ගව්ඡති, අදුට්ඨලං ආපතතිං
 අදුට්ඨලා ආපතතිති දිපෙන්නො න භයාගතිං ගව්ඡති, එවං න භයාගතිං
 ගව්ඡති

21. ජන්තු දෙසා භයා මොහා යො ධම්මං නාතිවිත්තති,
 ආදුරති තස්ස යසො සුක්කපකෙඛව චන්දිමාති.

22. කථං සඤ්ඤපතියෙ ධානෙ සඤ්ඤපෙනි : අධම්මං අධම්මොති
 දිපෙන්නො සඤ්ඤපතියෙ ධානෙ සඤ්ඤපෙනි, ධම්මං ධම්මොති
 දිපෙන්නො සඤ්ඤපතියෙ ධානෙ සඤ්ඤපෙනි -පෙ- දුට්ඨලං ආපතතිං
 දුට්ඨලා ආපතතිති දිපෙන්නො සඤ්ඤපතියෙ ධානෙ සඤ්ඤපෙනි,
 අදුට්ඨලං ආපතතිං අදුට්ඨලා ආපතතිති දිපෙන්නො සඤ්ඤපතියෙ
 ධානෙ සඤ්ඤපෙනි, එවං සඤ්ඤපතියෙ ධානෙ සඤ්ඤපෙනි.

23. කථං නිජ්ඣාපතියෙ ධානෙ නිජ්ඣාපෙනි : අධම්මං අධම්මොති
 දිපෙන්නො නිජ්ඣාපතියෙ ධානෙ නිජ්ඣාපෙනි, ධම්මං ධම්මොති
 දිපෙන්නො නිජ්ඣාපතියෙ ධානෙ නිජ්ඣාපෙනි, -පෙ- දුට්ඨලං
 ආපතතිං දුට්ඨලා ආපතතිති දිපෙන්නො නිජ්ඣාපතියෙ ධානෙ
 නිජ්ඣාපෙනි, අදුට්ඨලං ආපතතිං අදුට්ඨලා ආපතතිති දිපෙන්නො
 නිජ්ඣාපතියෙ ධානෙ නිජ්ඣාපෙනි, එවං නිජ්ඣාපතියෙ ධානෙ
 නිජ්ඣාපෙනි.

24. කථං පෙකතිසෙ ධානෙ පෙකති : අධම්මං අධම්මොති
 දිපෙන්නො පෙකතිසෙ ධානෙ පෙකති, ධම්මං ධම්මොති දිපෙන්නො,
 -පෙ- දුට්ඨලං ආපතතිං දුට්ඨලා ආපතතිති දිපෙන්නො -පෙ-
 අදුට්ඨලං ආපතතිං අදුට්ඨලා ආපතතිති දිපෙන්නො -පෙ- එවං
 පෙකතිසෙ ධානෙ පෙකති.

25. කථං පසාදතියෙ ධානෙ පසාදෙනි : අධම්මං අධම්මොති
 දිපෙන්නො පසාදතියෙ ධානෙ පසාදෙනි, ධම්මං ධම්මොති -පෙ-
 දුට්ඨලං ආපතතිං දුට්ඨලා ආපතතිති -පෙ- අදුට්ඨලං ආපතතිං අදුට්ඨ-
 ලා ආපතතිති -පෙ- එවං පසාදතියෙ ධානෙ පසාදෙනි.

26. කථං ලභිපකෙක්ඛමිති පරපකං අවජානාති : ඉධෙකච්චො,
 ලභිපකෙක්ඛො හොති ලභිපරිචාරෙ පකඛවා ඤාතිමා, 'අයං අලභිපකෙක්ඛො
 අලභිපරිචාරෙ න පකඛවා න ඤාතිමා'ති තස්ස අවජානන්නො අධම්මං
 ධම්මොති දිපෙනි, ධම්මං අධම්මොති දිපෙනි -පෙ- දුට්ඨලං ආපතතිං
 අදුට්ඨලා ආපතතිති දිපෙනි, අදුට්ඨලං ආපතතිං දුට්ඨලා ආපතතිති
 දිපෙනි, එවං ලභිපකෙක්ඛමිති පරපකං අවජානාති.

27. කථං ඛන්ධස්සනොමිති අපසස්සනං අවජානාති : ඉධෙකච්චො,
 ඛන්ධස්සනො හොති සුතධරෙ සුතසන්නිවයො, අයං අපසස්සනො
 අපසාගමො අපසධරෙති තස්ස අවජානන්නො අධම්මං ධම්මොති

සාවසෙස ඇවැතැ යි දක්වන්නේ බියෙන් අගනියට නො යෙයි. අනවසෙස ඇවැත අනවසෙස ඇවැතැ යි දක්වන්නේ බියෙන් අගනියට නො යෙයි. තුළල් ඇවැත තුළල් ඇවැතැ යි දක්වන්නේ බියෙන් අගනියට නො යෙයි. නො තුළල් ඇවැත නො තුළල් ඇවැතැ යි දක්වන්නේ බියෙන් අගනියට නො යෙයි. මෙසේ බියෙන් අගනියට නො යේ.

21. යමෙක් තෙමේ ඡන්දයෙන් හෝ ද්වේෂයෙන් හෝ බියෙන් හෝ මොහයෙන් හෝ යුක්තිධර්මය නො ඉක්මවා ද, ඔහුගේ කීර්තිය ශුක්ලපක්ෂයෙහි වන්ද්‍යා මෙන් ක්‍රමයෙන් පිරෙන්නේ යි.

22. කීසෙයින් හැඳින්වියයුතු තනහි හඳුන්වා ද යන් : අධර්මය අධර්ම යැ යි දක්වන්නේ හැඳින්විය යුතු තනහි හඳුන්වයි. ධර්මය ධර්ම යැ යි දක්වන්නේ හැඳින්විය යුතු තනහි හඳුන්වයි. තුළල් ඇවැත තුළල් ඇවැතැ යි දක්වන්නේ හැඳින්විය යුතු තනහි හඳුන්වයි. නො තුළල් ඇවැත නො තුළල් ඇවැතැ යි දක්වන්නේ හැඳින්විය යුතු තනහි හඳුන්වයි. මෙසෙයින් හැඳින්විය යුතු තනහි හඳුන්වයි.

23. කීසෙයින් මෙනෙහිකරවියයුතු තනහි මෙනෙහි කරවා ද යන් : අධර්මය අධර්ම යැ යි දක්වන්නේ මෙනෙහි කරවියයුතු තනහි මෙනෙහි කරවයි. ධර්මය ධර්ම යැ යි දක්වන්නේ මෙනෙහි කරවියයුතු තනහි මෙනෙහි කරවයි. තුළල් ඇවැත තුළල් ඇවැතැ යි දක්වන්නේ මෙනෙහි කරවියයුතු තනහි මෙනෙහි කරවයි. නො තුළල් ඇවැත නො තුළල් ඇවැතැ යි දක්වන්නේ මෙනෙහි කරවියයුතු තනහි මෙනෙහි කරවයි. මෙසෙයින් මෙනෙහි කරවියයුතු තනහි මෙනෙහි කරවයි.

24. කීසෙයින් දැක්විය යුතු තනහි දක්වා ද යන් : අධර්මය අධර්ම යැ යි දක්වන්නේ දැක්වියයුතු තනහි දක්වයි. ධර්මය ධර්ම යැ යි දක්වන්නේ දැක්වියයුතු තනහි දක්වයි. තුළල් ඇවැත තුළල් ඇවැතැ යි දක්වන්නේ දැක්විය යුතුතනහි දක්වයි. නො තුළල් ඇවැත නො තුළල් ඇවැතැ යි දක්වන්නේ දැක්වියයුතු තනහි දක්වයි. මෙසෙයින් දැක්විය යුතුතනහි දක්වයි.

25. කීසෙයින් පැහැදවිය යුතු තනහි පහදවා ද යන් : අධර්මය අධර්ම යැ යි දක්වන්නේ පැහැදවිය යුතු තනහි පහදවයි. ධර්මය ධර්ම යැ යි තුළල් ඇවැත තුළල් ඇවැතැ යි දක්වන්නේ පැහැදවිය යුතු තනහි පහදවයි. නො තුළල් ඇවැත නො තුළල් ඇවැතැ යි දක්වන්නේ පැහැදවිය යුතු තනහි පහදවයි. මෙසෙයින් පැහැදවිය යුතු තනහි පහදවයි.

26. “ කීසෙයින් ලැබූ පක්ෂ ඇත්තෙමි ” යි පරපක්ෂයට අවමන් කෙරේ ද යන් : මෙ සස්තෙහි ඇතැම් මහණෙක් ලැබූ පක්ෂ ඇත්තේ ලැබූ පිරිවර ඇත්තේ පක්ෂ ඇත්තේ නැයන් ඇත්තේ වෙයි. (හේ) මේ පුද්ගල නො ලද පක්ෂ ඇත්තෙක, නො ලද පිරිවර ඇත්තෙක, දක්ෂ නැත්තෙක නැයන් නැත්තෙක, ” යි ඔහුට අවමන් කරන්නේ අධර්මය ධර්ම යැ යි දක්වයි. ධර්මය අධර්ම යැ යි දක්වයි. තුළල් ඇවැත නො තුළල් ඇවැතැ යි දක්වයි. නො තුළල් ඇවැත තුළල් ඇවැතැ යි දක්වයි. “ මෙසෙයින් ලැබූ පක්ෂ ඇත්තෙමි ” යි පරපක්ෂයට අවමන් කෙරේ.

27. “ කීසෙයින් බහුග්‍රහයෙමි ” යි අල්පග්‍රහයාහට අවමන් කෙරේ ද යන් : මෙ සස්තෙහි ඇතැම් මහණෙක් බහුග්‍රහ වෙයි, ග්‍රහධර වෙයි, ග්‍රහ සන්නිවය (ඇසු පිරු දෑ රැස්කොට තබන්නේ) වෙයි, හේ පුද්ගල අල්පග්‍රහයෙක, නො පුහුණු වූ ආගම ඇත්තෙක, බණ්ඩෙමි නො දරන්නෙකැ ” යි ඔහුට අවමන් කරන්නේ අධර්මය ධර්ම යැ යි

දීපෙනි, ධම්මං අධම්මොති දීපෙනි -පෙ- දුටුල්ලං ආපතතිං අදුටුල්ලා ආපතති'ති දීපෙනි, අදුටුල්ලං ආපතතිං දුටුල්ලා ආපතතිති දීපෙනි, එවං බහුස්සන්ධොමහිති අපසස්සන්ධං අවජානාති.

28. කථං ථෙරතරුණමහිති නවකතරං අවජානාති : ඉධෙකච්චො ථෙරුණො හොති රතතඤ්ඤා චීරපබ්බජ්ඣො, 'අයං නවකො අපඤ්ඤානො' අපසස්සන්ධො අපසකතඤ්ඤා, ඉමස්ස වචනං අකතං හවිස්සන්ති'ති තස්ස අවජානනො අධම්මං ධම්මොති දීපෙනි, ධම්මං අධම්මොති දීපෙනි -පෙ- දුටුල්ලං ආපතතිං අදුටුල්ලා ආපතතිති දීපෙනි, අදුටුල්ලං ආපතතිං දුටුල්ලා ආපතතිති දීපෙනි, එවං ථෙරතරුණමහිති නවකතරං අවජානාති.

29. අභමපතනං න ව්‍යාහරිතබ්බනාති : අනොතිණ්ණං භාරං න ඔතාරෙතබ්බං.

30. සම්පතනං ධම්මතො විනයතො න පරිභාසෙතබ්බනාති : යමජාය සංඛෙසා සන්තිපතීතො හොති, තමජං ධම්මතො විනයතො න පරිභාසෙතබ්බං.

31 යෙන ධම්මෙනාති : භූතෙන වජ්ජනා.

යෙන විනයෙනාති : වොදෙත්වා සාරෙත්වා.

යෙන සත්ත්වාසනෙනාති : ඤාතඤ්ඤාසම්පදාය අනුසාමිකසම්පදාය. යෙන ධම්මෙන යෙන විනයෙන යෙන සත්ත්වාසනෙන නං අභිකරණං වූපසම්මති, තථා නං අභිකරණං වූපසමෙතබ්බනාති.

අනුච්ඡේදක අනුයෝගො

අනුච්ඡේදකෙහි වොදකො පුච්ඡිතබ්බොති : යං ඛො ත්වං ආවුසො ඉමස්ස භික්ඛුනො පචාරණං ධපෙසි, කිමති නං ධපෙසි : සීලවිපතතියා ධපෙසි, ආචාරවිපතතියා ධපෙසි, දිට්ඨිවිපතතියා ධපෙසිති.

සො චෙ එවං වදෙය්‍ය : “සීලවිපතතියා වා ධපෙමි, ආචාර- විපතතියා වා ධපෙමි, දිට්ඨිවිපතතියා වා ධපෙමි”ති.

සො එවමස්ස වචනීයො : ‘ජානාති පනායස්මා සීලවිපතතිං, ජානාති ආචාරවිපතතිං, ජානාති දිට්ඨිවිපතතිනාති.

සො චෙ එවං වදෙය්‍ය : “ජානාමි ඛො අහං ආවුසො සීලවිපතතිං, ජානාමි ආචාරවිපතතිං, ජානාමි දිට්ඨිවිපතති”නාති.

සො එවමස්ස වචනීයො : “කතමා පනාවුසො සීලවිපතති, කතමා ආචාරවිපතති, කතමා දිට්ඨිවිපතති”ති.

1. අපසඤ්ඤානො - සිමු, ච්ඡේදනං

දක්වයි. ධර්මය අධර්මය යි දක්වයි. තුළුල් ඇවැත නො තුළුල් ඇවැතැයි දක්වයි. නො තුළුල් ඇවැත තුළුල් ඇවැතැයි දක්වයි. “ මෙසෙයින් බහුශ්‍රැතයෙහි ” යි අල්ප-ශ්‍රැතයාහට අවමන් කෙරේ.

28. “ කිසෙයින් ස්ථවිරතරයෙහි ” යි නවකතරයාහට අවමන් කෙරේ ද යත් : මෙ සස්තෙනි ඇතැම් මහණෙක් රාත්‍රඤ චූයේ පැවිද්දෙන් බොහෝ කල් ඇත්තේ ස්ථවිර වෙයි. හේ මෙ පුද්ගල නවක යැ අප්‍රකට යැ විනයඤ නො වෙයි, තතු නො දනී, මොහුගේ වචනය නො කළයුතු වන්නේ යැ යි ” ඔහුට අවමන් කරන්නේ අධර්මය ධර්ම යැ යි දක්වයි. ධර්මය අධර්ම යැ යි දක්වයි. තුළුල් ඇවැත නො තුළුල් ඇවැතැ යි දක්වයි. නො තුළුල් ඇවැත තුළුල් ඇවැතැ යි දක්වයි. “ මෙසෙයින් ස්ථවිරතරයෙහි ” යි නවකතරයාහට අවමන් කෙරේ.

29. අසම්පන්නං න ව්‍යාහරිතබ්බං යනු : අනවතීර්ණභාරය අවතරණය නොකට යුතු යි.

30. සම්පන්නං ධම්මතො විනයතො න පරිභාපෙනබ්බං යනු : සංඛ්‍යා යම් කරුණක් සඳහා රැස් වූයේ වේ ද, එ කරුණ ධර්මයෙන් විනයයෙන් නො පිරිහෙළිය යුතු යි.

31. යෙන ධම්මෙන යනු : විද්‍යාමානවස්තුවෙහි.

යෙන විනයෙන යනු : වොදනා කොට (ඇවැත) සිහි කරවා.

යෙන සත්ත්‍ව සාසනෙන යනු : ඤාත්තිසම්පන්නියෙන් අනුසාවනසම්පන්නියෙන්, යම් ධර්මයෙකින් යම් විනයයෙකින් යම් ශාස්තෘශාසනයෙකින් ඒ අධිකරණය සන්නිදේ නම් එසෙයින් ඒ අධිකරණය සන්නිද්විය යුතු.

අනුච්ඡිකානුයෝගය

“ අනුච්ඡිකකො වොදකො පුච්ඡිතබ්බො ” යනු : ඇවැත්නි, තෙපි යම්හෙයෙකින් මේ මහණහුගේ පචාරණය තබවු නම් එය කවර විපත්තියෙක ලා තබවු ද : “ ශීලවිපත්තියෙහි ලා තබවු ද, ආචාරවිපත්තියෙහි ලා තබවු ද, දෘෂ්ටිවිපත්තියෙහි ලා තබවු ද ” යි.

ඉදින් ඒ වොදක මහණ මෙසේ කියා නම් : “ ශීලවිපත්තියෙන් හෝ තබමි, ආචාර-විපත්තියෙන් හෝ තබමි, දෘෂ්ටිවිපත්තියෙන් හෝ තබමි ” යි.

ඒ වොදක මහණ මෙසේ කියැයුතු වන්නේ යැ : “ ආයුෂ්මත් තෙම ශීලවිපත්ති දනි ද, ආචාරවිපත්ති දනි ද, දෘෂ්ටිවිපත්ති දනි ද ” යි.

ඉදින් හෙ මෙසේ කියා නම් : “ ඇවැත්නි, මම ශීලවිපත් දනිමි, ආචාරවිපත් දනිමි, දෘෂ්ටිවිපත් දනිමි ” යි.

හෙ මෙසේ කියැයුතු වන්නේ යැ : “ ඇවැත්නි, ශීලවිපත් නම් කවර ආචාරවිපත් කවර දෘෂ්ටිවිපත් කවර ” යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

සො වෙ එවං වදෙය්‍ය : ‘ චත්තාරි පාරුජ්ඣානි තෙරස් සංඝාදිසෙතා, අයං සීලවිපකතී, පුලලව්වයං පාචිතතියං පාරිදෙසනීයං දුක්ඛාසිතං, අයං අචාරවිපකතී. මිථ්‍යාදිට්ඨි අන්තර්ගාහිකා දිට්ඨි, අයං දිට්ඨිවිපකතී’ ති.

සො එවමස්ස වචනීයො : ‘ යං ඛො ත්වං ආවුසො ඉමස්ස භික්ඛුනො පචාරණං ධපෙසි, දිට්ඨෙන ධපෙසි, සුතෙන ධපෙසි, පරිසංඝාය ධපෙසි’ ති.

සො වෙ එවං වදෙය්‍ය : ‘ දිට්ඨෙන වා ධපෙමි, සුතෙන වා ධපෙමි, පරිසංඝාය වා ධපෙමි’ ති.

සො එවමස්ස වචනීයො ; ‘ යං ඛො ත්වං ආවුසො ඉමස්ස භික්ඛුනො දිට්ඨෙන පචාරණං ධපෙසි, කිං තෙ දිට්ඨං, කිනති තෙ දිට්ඨං, කද තෙ දිට්ඨං, කත්තෙ දිට්ඨං, පාරුජ්ඣං අඤ්ඤාපඤ්ඤානො දිට්ඨො, සංඝාදිසෙතං-පුලලව්වයං-පාචිතතියං-පාරිදෙසනීයං-දුක්ඛාසිතං-අඤ්ඤාපඤ්ඤානො දිට්ඨො, කත්තෙ ව ත්වං අභොසි, කත්තෙ වායං භික්ඛු අභොසි, කිඤ්ඤි ත්වං කරෙසි, කිඤ්ඤායං භික්ඛු කරෙතී’ ති.

සො වෙ එවං වදෙය්‍ය : න ඛො අහං ආවුසො ඉමස්ස භික්ඛුනො දිට්ඨෙන පචාරණං ධපෙමි. අපි ච සුතෙන පචාරණං ධපෙමි’ ති.

සො එවමස්ස වචනීයො : යං ඛො ත්වං ආවුසො ඉමස්ස භික්ඛුනො සුතෙන පචාරණං ධපෙසි, කිං තෙ සුතං, කිනති තෙ සුතං, කද තෙ සුතං, කත්තෙ සුතං, පාරුජ්ඣං අඤ්ඤාපඤ්ඤානි සුතං, සංඝාදිසෙතං-අඤ්ඤාපඤ්ඤානි සුතං, පුලලව්වයං-පාචිතතියං-පාරිදෙසනීයං-දුක්ඛාසිතං-අඤ්ඤාපඤ්ඤානි සුතං, භික්ඛුස්ස සුතං, භික්ඛුනීයං සුතං, සික්ඛමානාය සුතං, සාමණේරස්ස සුතං. සාමණේරියා සුතං, උපාසකස්ස සුතං, උපාසිකාය සුතං, රුජ්ජනං සුතං, රජමහාමත්තානං සුතං, තිස්සියානං සුතං, තිස්සියසාවකානං සුත’ ති.

සො වෙ එවං වදෙය්‍ය : න ඛො අහං ආවුසො ඉමස්ස භික්ඛුනො සුතෙන පචාරණං ධපෙමි, අපි ච පරිසංඝාය පචාරණං ධපෙමි’ ති.

සො එවමස්ස වචනීයො : ‘ යං ඛො ත්වං ආවුසො ඉමස්ස භික්ඛුනො පරිසංඝාය පචාරණං ධපෙසි, කිං පරිසංඝාය, කිනති පරිසංඝාය, කද පරිසංඝාය, කත්තෙ පරිසංඝාය,¹ පාරුජ්ඣං අඤ්ඤාපඤ්ඤානි පරිසංඝාය, සංඝාදිසෙතං-පුලලව්වයං-පාචිතතියං-පාරිදෙසනීයං-දුක්ඛාසිතං-අඤ්ඤාපඤ්ඤානි පරිසංඝාය, භික්ඛුස්ස සුත්වා පරිසංඝාය, භික්ඛුනීයං සුත්වා පරිසංඝාය, සික්ඛමානාය සුත්වා පරිසංඝාය, සාමණේරස්ස සුත්වා පරිසංඝාය, සාමණේරියා සුත්වා පරිසංඝාය, උපාසකස්ස සුත්වා පරිසංඝාය, උපාසිකාය සුත්වා පරිසංඝාය, රුජ්ජනං සුත්වා පරිසංඝාය, රජමහාමත්තානං සුත්වා පරිසංඝාය, තිස්සියානං සුත්වා පරිසංඝාය, තිස්සියසාවකානං සුත්වා පරිසංඝාය’ ති.

1 කිං තෙ පරිසංඝාය, කිනති තෙ පරිසංඝාය, කද තෙ පරිසංඝාය, කත්තෙ පරිසංඝාය - සීල. 1, 2.

ඉදින් හෙ මෙසේ කියා නම් : “ සතර පරිඡි යැ තෙළෙස් සහවෙසෙස් යැ යන මේ ශීලවිපත්ති යැ. ථූලායි යැ පච්ඡි යැ පිළිදෙස්නි යැ දුකුළා යැ දුබ්බි යැ යන මේ ආචාරවිපත්ති යැ, මිථ්‍යාදාෂ්ටි යැ අන්තග්‍රාහිකදාෂ්ටි යැ යන මේ දාෂ්ටිවිපත්ති ” යි.

ඒ වොදක මහණ මෙසේ කියැයුතු වන්නේ යැ : “ ඇවැත්නි, තෙපි යම්හෙයෙකින් මෙ මහණහට පචාරණට්ඨපන කරන්නහු දාෂ්ටයෙන් තබවු ද, ග්‍රාහයෙන් තබවු ද, පරිශඬිකායෙන් තබවු ද ” යි.

ඉදින් හෙ මෙසේ කියා නම් : “ දාෂ්ටයෙන් හෝ තබමි, ග්‍රාහයෙන් හෝ තබමි, පරිශඬිකායෙන් හෝ තබමි ” යි.

හෙ මෙසේ කියැයුතු වන්නේ යැ : “ ඇවැත්නි, යම්හෙයෙකින් තෙපි මේ මහණහට දාෂ්ටයෙන් පචාරණට්ඨපන කරන්නහු නම් තොප විසින් කුමක් දක්නාලද ද, තොප විසින් කෙසේ දක්නාලද ද, තොප විසින් කවරද දක්නාලද ද, තොප විසින් කොහි දී දක්නාලද ද, පරිඡිඇවැත් අවදනේ දක්නාලද ද, සහවෙසෙස් — ථූලායි — පච්ඡි — පිළිදෙස්නි — දුකුළා — දුබ්බි ඇවැත් අවදනේ දක්නාලද ද, තෙපි කොහි වුවහු ද, යළි මෙ මහණ කොහි වී ද, තෙපි කුමක් කරවු ද, මෙ මහණ කුමක් කෙරේ ද ” යි.

ඉදින් හෙ මෙසේ කියා නම් : “ ඇවැත්නි, මම මේ මහණහට දාෂ්ටයෙන් පචාරණට්ඨපන නො කෙරෙමි මැ යැ. එතෙකුදුවත් ග්‍රාහයෙන් පචාරණට්ඨපන කෙරෙමි ” යි.

හෙ මෙසේ කියැයුතු වන්නේ යැ : “ ඇවැත්නි, තෙපි යම්හෙයෙකින් මේ මහණහට ග්‍රාහයෙන් පචාරණට්ඨපන කරවු නම් තොප විසින් කුමක් අසනලද ද, තොප විසින් කෙසේ අසනලද ද, තොප විසින් කවර කලෙක අසනලද ද, තොප විසින් කොතන්හි අසනලද ද, පරිඡිඇවැත් අවතැයි අසනලද ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් අවතැයි අසනලද ද, ථූලායි — පච්ඡි — පිළිදෙස්නි — දුකුළා — දුබ්බි ඇවැත් අවතැයි අසනලද ද, මහණක්හු කියන්නා අසනලද ද, මෙහෙණක කියන්නා අසනලද ද, සික්ඛමානාවක කියන්නා අසනලද ද, භෙරණක්හු කියන්නා අසනලද ද, භෙරණක කියන්නා අසනලද ද, උච්ඡුචක්හු කියන්නා අසනලද ද, උච්ඡිසක කියන්නා අසනලද ද, රජුන් කියන්නා අසනලද ද, රජමහඥාමැතින් කියන්නා අසනලද ද, තීර්ථකයන් කියන්නා අසනලද ද, තීර්ථකග්‍රාවකයන් කියන්නා අසනලද ද ” යි.

ඉදින් හෙ මෙසේ කියා නම් : “ ඇවැත්නි, මම මේ මහණහට ග්‍රාහයෙන් පචාරණට්ඨපන නො කෙරෙමි මැ යැ. එතෙකුදුවත් පරිශඬිකායෙන් පචාරණට්ඨපන කෙරෙමි ” යි.

හෙ මෙසේ කියැයුතු වන්නේ යැ : “ යම්හෙයෙකින් ඇවැත්නි, තෙපි මේ මහණහට සැකයෙන් පචාරණට්ඨපන කරවු නම්, කුමක් සැක කරවු ද, කෙසේ සැක කරවු ද, කවර කලෙක සැක කරවු ද, කොතන්හි සැක කරවු ද, පරිඡි ඇවැත් අවතැයි සැක කරවු ද, සහවෙසෙස් — ථූලායි — පච්ඡි — පාට්ඨෙසනීය — දුකුළා — දුබ්බි ඇවැත් අවතැයි සැක කරවු ද, මහණක්හු කියන්නා අසා සැක කරවු ද, මෙහෙණක කියන්නා අසා සැක කරවු ද, සික්ඛමානාවක කියන්නා අසා සැක කරවු ද, භෙරණක්හු කියන්නා අසා සැක කරවු ද, භෙරණක කියන්නා අසා සැක කරවු ද, උච්ඡුචක්හු කියන්නා අසා සැක කරවු ද, උච්ඡිසක කියන්නා අසා සැක කරවු ද, රජුන් කියන්නා අසා සැක කරවු ද, රජමහඥාමැති-යන් කියන්නා අසා සැක කරවු ද අන්තොටුවන් කියන්නා අසා සැක කරවු ද, අන්තොටු-සව්වන් කියන්නා අසා සැක කරවු ද ” යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. දිවං. දිවංගත සමෙති දිවංගත සංසදනෙ දිවං,
දිවං පටිච්ච න උපෙති අසුභිපට්ඨසංඝරාමයා ;
සො පුග්ගලො පටිඤ්ඤාය කාතබ්බා තෙන පචාරණා.
2. සුතං සුතෙන සමෙති සුතෙන සංසදනෙ සුතං,
සුතං පටිච්ච න උපෙති අසුභිපට්ඨසංඝරාමයා ;
සො පුග්ගලො පටිඤ්ඤාය කාතබ්බා තෙන පචාරණා.
3. මුතං මුතෙන සමෙති මුතෙන සංසදනෙ මුතං,
මුතං පටිච්ච න උපෙති අසුභිපට්ඨසංඝරාමයා ;
සො පුග්ගලො පටිඤ්ඤාය කාතබ්බා තෙන පචාරණා.

පුට්ඨාචාරායො

1. කිං තෙ දිවංගතී කතමා පුට්ඨා, කිනති තෙ දිවංගතී කතමා පුට්ඨා, කද තෙ දිවංගතී කතමා පුට්ඨා, කත් තෙ දිවංගතී කතමා පුට්ඨා :

2. කිං තෙ දිවංගතී චන්ද්‍රපුට්ඨා. විපතතිපුට්ඨා. ආපතතිපුට්ඨා, අජ්ඣාචාරපුට්ඨා.

චන්ද්‍රපුට්ඨාති : අට්ඨන්තං පාරුජිකානං චන්ද්‍රපුට්ඨා. තෙවිතතිසංඝරාම-
සෙසානං චන්ද්‍රපුට්ඨා, ආදා අනියතානං චන්ද්‍රපුට්ඨා, ආදා අනියතා-
සනිසංඝරාමයානං චන්ද්‍රපුට්ඨා, අට්ඨාසිතිසංඝරාමයානං චන්ද්‍රපුට්ඨා,
ආදාසංඝරාමයානං චන්ද්‍රපුට්ඨා, දුක්ඛානං චන්ද්‍රපුට්ඨා, දුක්ඛාසිතානං
චන්ද්‍රපුට්ඨා.

විපතතිපුට්ඨාති : සිලවිපතති පුට්ඨා, ආචාරවිපතතිපුට්ඨා, දිවංගතී විපතති
පුට්ඨා, ආජිවිපතතිපුට්ඨා.

ආපතති පුට්ඨාති : පාරුජිකාපතතිපුට්ඨා, සංඝරාමසංඝරාමපතතිපුට්ඨා,
පුලලවංශපතතිපුට්ඨා, පාරිසංඝරාමපතතිපුට්ඨා, පාරිසංඝරාමපතතිපුට්ඨා,
දුක්ඛානං පතතිපුට්ඨා, දුක්ඛාසිතාපතතිපුට්ඨා.

අජ්ඣාචාරපුට්ඨාති : අභිසංඝරාමපතතිපුට්ඨා.

3. කිනති තෙ දිවංගතී : ලිඛිතපුට්ඨා, ඉරියාපථපුට්ඨා, ආකාරපුට්ඨා,
විපකාරපුට්ඨා.

ලිඛිතපුට්ඨාති : දිසං වා රසං වා කණ්ණං වා ඔදනං වා.

ඉරියාපථපුට්ඨාති : ගච්ඡන්තං වා සීතං වා නිසින්නං වා නිපන්නං වා.

ආකාරපුට්ඨාති : හිතීලිඛිත වා නිසීලිඛිත වා පඤ්ඤාලිඛිත වා.

විපකාරපුට්ඨාති : ගච්ඡන්තං වා සීතං වා නිසින්නං වා නිපන්නං වා.

1. දක්නාලද්ද දක්නාලද්ද හා සම වෙයි. දක්නාලද්ද දක්නාලද්ද හා සැසැදෙයි. දක්නාලද්ද නිසා ඇවැතට නො පැමිණෙයි. ඒ පුද්ගල අගුද්ධ ' යයි සැක කරණලද්දේ වෙයි. (ඔහුගේ) ප්‍රතිඥයෙන් ඒ පුද්ගලයා හා සමග පවාරණ කටයුතු.

2. අසනලද්ද, අසනලද්ද හා සම වෙයි. අසනලද්ද අසනලද්ද හා සැසැදෙයි. අසනලද්ද නිසා ඇවැතට නො පැමිණෙයි. ඒ පුද්ගල " අගුද්ධ " යයි සැක කරණලද්දේ වෙයි. (ඔහුගේ) ප්‍රතිඥයෙන් ඔහු හා සමග පවාරණ කටයුතු.

3. (ගත්ධ රස ස්ප්‍රෂ්ථව්‍ය සබ්බාත) මුත්‍රය මුත්‍රය හා සම වෙයි. මුත්‍රය මුත්‍රය හා සැසැදෙයි. මුත්‍රය නිසා ඇවැතට නො පැමිණෙයි. ඒ පුද්ගල " අගුද්ධ " යයි සැක කරණලද්දේ වෙයි. (ඔහුගේ) ප්‍රතිඥයෙන්, ඔහු හා සමග පවාරණ කටයුතු.

පුට්ඨාච්ඡාය

1. " තොප විසින් කුමක් දක්නාලද්ද " යනු කවර පිළිවිසීමක් ද, " තොප විසින් කෙසේ, දක්නා ලද්ද " යනු කවර පිළිවිසීමක් ද, " තොප විසින් කවර ද දක්නා ලද්ද " යනු කවර පිළිවිසීමක් ද " තොප විසින් කො තන්හි දක්නා ලද්ද " යනු කවර පිළිවිසීමක් ද යත් :

2. " තොප විසින් කුමක් දක්නාලද්ද " යනු : වස්තුපාවිජා යැ විපත්තිපාවිජා යැ ආපත්තිපාවිජා යැ අජ්ඣාචාරපාවිජා යි.

වස්තුපාවිජා නම් ; අට පරිච්ඡිද්ධ (වරදට හෙතු වූ) වස්තුපාවිජා යැ, තෙව්සි සහ වෙසෙසුන් පිළිබඳ වස්තුපාවිජා යැ, දෙ අනියත පිළිබඳ වස්තුපාවිජා යැ, දෙසාළිස් නිසඟි පිළිබඳ වස්තුපාවිජා යැ, එක්සිය අටාසුවක් පවති පිළිබඳ වස්තුපාවිජා යැ, දෙළොස් පිළිදෙස්නින් පිළිබඳ වස්තුපාවිජා යැ, දුකුළා පිළිබඳ වස්තුපාවිජා යැ, දුබ්බ පිළිබඳ වස්තුපාවිජා යි.

විපත්තිපාවිජා නම් : ශීලවිපත්තිපාවිජා යැ, ආචාරවිපත්තිපාවිජා යැ, දාෂ්ටිවිපත්ති පාවිජා යැ, ආච්චිවිපත්තිපාවිජා යි.

ආපත්තිපාවිජා නම් පාරාජිකාපත්තිපාවිජා යැ, සබ්බාදිසෙසාපත්තිපාවිජා යැ, චුල්ලවිචයාපත්තිපාවිජා යැ, පාවිත්තියාපත්තිපාවිජා යැ, පාවිදෙසනියාපත්තිපාවිජා යැ, දුක්ඛාපත්තිපාවිජා යැ, දුබ්බාසිතාපත්තිපාවිජා යි.

අජ්ඣාචාරපාවිජා නම් (මෙවුන්දම් සෙවීම පිණිස) ද්වයාද්වයසමාපත්තිපාවිජා යි.

3. " තොප විසින් කෙසේ දක්නාලද්ද " යනු : ලිඛිතපාවිජා යැ, ඊරියාපථපාවිජා යැ, ආකාරපාවිජා යැ, විප්‍රකාරපාවිජා යි.

ලිඛිතපාවිජා නම් : දිගුබව හෝ දුගුචුබව හෝ කථබව හෝ එළලුබව හෝ යැ.

ඊරියාපථපාවිජා නම් : යන්තනු හෝ සිටියනු හෝ හුන්තනු හෝ හොත්තනු හෝ යැ.

ආකාරපාවිජා නම් : ගිහිලිඛිතයෙහි හෝ නිත්ථියලිඛිතයෙහි හෝ පබ්බජිත ලිඛිතයෙහි හෝ යැ.

විප්‍රකාරපාවිජා නම් : යන්තනු හෝ සිටියනු හෝ හුන්තනු හෝ හොත්තනු හෝ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. කදු තෙ දිව්වනී : කාලපුත්ත, සමයපුත්ත, දිවසපුත්ත, උතුපුත්ත.

කාලපුත්ත : පුබ්බන්තකාලෙ වා මජ්ඣන්තිකකාලෙ වා සායන්තකාලෙ වා.

සමයපුත්ත : පුබ්බන්තසමයෙ වා මජ්ඣන්තිකසමයෙ වා සායන්තසමයෙ වා.

දිවසපුත්ත : පුරෙහත්තං වා පච්ඡාහත්තං වා රත්තං වා දිවා වා කාලෙ වා ජ්ඣේහ වා.

උතුපුත්ත : ගෙමනෙත වා ගිමෙත වා වසානෙත වා¹.

5. කන්ත තෙ දිව්වනී : ධානපුත්ත, භූමිපුත්ත, ඔකාසපුත්ත, පදෙසපුත්ත.

ධානපුත්ත : භූමියා වා පථවියා වා ධරණියා වා ජගතියා වා.

භූමිපුත්ත : භූමියා වා පථවියා වා පබ්බතෙ වා පාසාණෙ වා පාසාදෙ වා.

ඔකාසපුත්ත : පුරන්තිමෙ වා ඔකාසෙ පච්ඡිමෙ වා ඔකාසෙ උත්තරෙ වා ඔකාසෙ දක්ඛිණෙ වා ඔකාසෙ.

පදෙසපුත්ත : පුරන්තිමෙ වා පදෙසෙ පච්ඡිමෙ වා පදෙසෙ උත්තරෙ වා පදෙසෙ දක්ඛිණෙ වා පදෙසෙති.

මහාසංඝරාමයා නිට්ඨිතො.

තසසුද්දනං :

1. වන්ත්‍ර නිද්දනං ආකාරො පුබ්බාපරං කතාකතං, කම්මාභිකරණඤ්ඤව සම්පේ, ඡන්දගාමි ව.
2. දෙසා මොහා භයා චෙව සඤ්ඤානිජ්ඣාපනෙන ව, පෙකඛා පසාදෙ පනෙඛාමචි සුත ථේරතිරෙන ව.
3. අසම්පන්නඤ්ඤ සම්පන්නං ධම්මෙන විනයෙන ව සන්ත්‍රස්ස සාසනෙනාපි මහාසංඝරාමඤ්ඤපනාති.

4. “ තොප විසින් කවරද දක්නා ලද ද ” යනු : කාලපාවිඡා යැ, සමයපාවිඡා යැ, දිවසපාවිඡා යැ, සෘතුපාවිඡා යි.

කාලපාවිඡා නම් : පූර්වාත්තකාලයෙහි හෝ මද්ධ්‍යාත්තකාලයෙහි හෝ සායාත්තකාලයෙහි හෝ යැ.

සමයපාවිඡා නම් පූර්වාත්තසමයෙහි හෝ මද්ධ්‍යාත්තසමයෙහි හෝ සායාත්තසමයෙහි හෝ යැ.

දිවසපාවිඡා නම් : පෙරඛතැ හෝ පසුඛතැ හෝ රාත්‍රිය හෝ දවල හෝ අවපස හෝ පූරපස හෝ යැ.

සෘතුපාවිඡා නම් : තෙමන්තයෙහි හෝ ගිම්හානයෙහි හෝ වස්සානයෙහි හෝ යි.

5. “ තොප විසින් කොතන්හි දක්නාලද ද ” යනු : ස්ථානපාවිඡා යැ, භූමිපාවිඡා යැ, අවකාශපාවිඡා යැ, ප්‍රදේශපාවිඡා යි.

ස්ථානපාවිඡා නම් බිමැ හෝ පොළොවෙහි හෝ දෙරණෙහි හෝ මිහිපිට හෝ යැ.

භූමිපාවිඡා නම් : බිමැ හෝ පොළොවෙහි හෝ පථවෙහි හෝ පහණෙහි හෝ පහයෙහි හෝ යැ.

අවකාශපාවිඡා නම් : පූර්වදිග අවකාශයෙහි හෝ පශ්චිමදිග අවකාශයෙහි හෝ උත්තරදිග අවකාශයෙහි හෝ දක්ෂිණදිග අවකාශයෙහි හෝ යැ.

ප්‍රදේශපාවිඡා නම් : පෙරදිග පෙදෙසැ හෝ පැසුළුදිග පෙදෙසැ හෝ උතුරුදිග පෙදෙසැ හෝ දකුණුදිග පෙදෙසැ හෝ යි.

මහාසංග්‍රාමය නිමි.

එහි නමාවලිය :

1. වස්තු යැ නිදන යැ ආකාර යැ පුබ්බාපර යැ කතාකත යැ කම්ම යැ අධිකරණ යැ සමථ යැ ඡන්දගාමී යැ

2. දෙයගාමී යැ මොහගාමී යැ භයගාමී යැ සඤ්ඤපතිය යැ නිජ්ඣාපතිය යැ පෙක්ඛනිය යැ පසාදනිය යැ ලද්ධපක්ඛ යැ බහුස්සුත යැ ථෙරතර යැ.

3. අසම්පන්න යැ සම්පන්න යැ ධම්ම - විනය සන්ත්‍රස්සාසන යැ යන මෙයින් ද මහාසංග්‍රාමය හැඳින් වේ.

කඩිනමෙන්

කඟ්ග කඳිනං.¹ අනන්තං, කඟ්ග කඳිනං අන්තං, කිනථි කඳිනං
අනන්තං, කිනථි කඳිනං අන්තං :

කයා කෑනිං අනන්තනාඨී : දව්නං පුග්ගලානං අනන්තං ගොඨී
කෑනිං : අනන්තරකයා ට, අනන්තමොදකයා ට. ඉමෙතං දව්නං
පුග්ගලානං අනන්තං ගොඨී කෑනිං.

කඤ්ඤා කඩිනම අත්පත්තිය : ද්විත්ව පුහුණුව අත්පත්තිය හෙතෙ
කඩිනම : අත්පත්තිය ව අනුමෝදකය ව. ඉමෙතො ද්විත්ව පුහුණුව
අත්පත්තිය හෙතෙ කඩිනම.

කිනති කසීනං අනන්තනති : චතුසීභියා අකාරෙති අනන්තං
 හොති කසීනං : න උලුඛිතමනෙතන අන්තං හොති කසීනං, න
 ධ්වංචනමනෙතන අන්තං හොති කසීනං, න විචරවිචාරණමනෙතන
 අන්තං හොති කසීනං. න ඡේදනමනෙතන අන්තං හොති කසීනං.
 න ඛනිකමනෙතන අන්තං හොති කසීනං. න ඔච්චිකරණමනෙතන
 අන්තං හොති කසීනං. න කණ්ණිකරණමනෙතන අන්තං හොති
 කසීනං. න දලුහිකරණමනෙතන අන්තං හොති කසීනං. න අනුචා-
 කරණමනෙතන අන්තං හොති කසීනං. න පරිහණිකරණමනෙතන
 අන්තං හොති කසීනං. න ඔච්චෙට්ඨකරණමනෙතන අන්තං හොති
 කසීනං. න කම්මලමුද්ගමනෙතන අන්තං හොති කසීනං. න නිමිත්ත-
 කතෙතන අන්තං හොති කසීනං. න පරිකථාකතෙතන අන්තං හොති
 කසීනං. න කුකකුකතෙතන අන්තං හොති කසීනං. න සන්තිභිකතෙතන
 අන්තං හොති කසීනං. න නිසංගිසෙතන අන්තං හොති කසීනං. න
 අකප්පකතෙතන අන්තං හොති කසීනං. න අඤ්ඤානු සංකාරිභියා අන්තං
 හොති කසීනං. න අඤ්ඤානු උත්තරුසංඝෙතන අන්තං හොති කසීනං.
 න අඤ්ඤානු අනන්තරාසකෙතන අන්තං හොති කසීනං. න අඤ්ඤානු
 පඤ්ඤානෙතන වා අතිරේකපඤ්ඤානෙතන වා නදහෙව සඤ්ඤානෙතන
 සමංකලිකතෙතන අන්තං හොති කසීනං. න අඤ්ඤානු පුග්ගලංග
 අන්තරා අන්තං හොති කසීනං. සමාචේතන අන්තං හොති කසීනං,
 තඤ්ඤානු නිසීද්ධිමත්තං අනුමොදනි, එවමපි අනන්තං හොති කසීනං.

නිමිත්තකමම. නාම : නිමිත්තං. කැරෙති “ඉමිනා දුෂෙණන කාසිනං අත්ථිසෙණමි” ති.

පරිකල්පා නාම : පරිකල්පං කතොති “ඉමාං පරිකල්පාං කසිනද්දස්සං නිබ්බන්ධෙසාමි” ති.

1. කපිතං - ම.ජ.සං, සබ්බන්ත.
2. ඔව්විසකරණමධෙතන - ම.ජ. සං.
3. ගණ්ඨකරණමධෙතන - ම.ජ.සං.

කඨිනභෙදය

කවරක්භූ විසින් කඨිනය නො අතුරණලද ද, කවරක්භූ විසින් කඨිනය අතුරණ ලද ද කඨිනය කෙසේ නො අතුරණලද ද, කඨිනය කෙසේ අතුරණලද ද ?

කවරක්භූ විසින් කඨිනය නො අතුරණලද ද යත් : නො අතුරන්නා යැ නො අනුමෝදන්වන්නා යැ යි පුද්ගලයන් දෙදෙනා විසින් කඨිනය නො අතුරණ ලද වෙයි. මේ පුද්ගලයන් දෙදෙනා විසින් කඨිනය නො අතුරණලද වේ.

කවරක්භූ විසින් කඨිනය අතුරණලද ද යත් : අතුරන්නා යැ අනුමෝදන්වන්නා යැ යි පුද්ගලයන් දෙදෙනා විසින් කඨිනය අතුරණලද වෙයි. මේ පුද්ගලයන් දෙදෙනා විසින් කඨිනය අතුරණලද වේ.

කඨිනය කෙසේ නො අතුරණලද ද යත් : සුවිසි අයුරෙකින් කඨිනය නො අතුරණ ලද වෙයි : (පමණ ගැන්මට) ලකුණු කළ පමණින් කඨිනය නො අතුරණ ලද වෙයි. දෙවාල පමණින් කඨිනය නො අතුරණ ලද වෙයි. කඩ නියම කිරීම පමණින් කඨිනය නො අතුරණලද වෙයි. කඩ කැපීම් පමණින් කඨිනය නො අතුරණ ලද වෙයි. බැඳීම් (හිස් නූල් ඇඳීම්) පමණින් කඨිනය නො අතුරණ ලද වෙයි. දික් මැහීම් කළ පමණින් කඨිනය නො අතුරණලද වෙයි. අතුබැඳීම් පමණින් කඨිනය නො අතුරණලද වෙයි, (දූඩිවීම පිණිස) දෙපට එකට මැසීම් පමණින් කඨිනය නො අතුරණ ලද වෙයි. පිටනුවා ඇල්ලූ පමණින් කඨිනය නො අතුරණලද වෙයි. ඇතුල්නුවා ඇල්ලූ පමණින් කඨිනය නො අතුරණලද වෙයි. අමුතු රෙදිපටක් ඇල්ලූ පමණින් කඨිනය නො අතුරණලද වෙයි. වරක් පඩුපෙඩු පමණින් කඨිනය නො අතුරණලද වෙයි. නිමිති කොට ලත් වස්ත්‍රයෙන් කඨිනය නො අතුරණලද වෙයි. පරිකථාවෙන් ලත් වස්ත්‍රයෙන් කඨිනය නො අතුරණලද වෙයි. තාවකාලික වස්ත්‍රයෙන් කඨිනය නො අතුරණලද වෙයි. තැන්පත් කොට තැබූ වස්ත්‍රයෙන් කඨිනය නො අතුරණලද වෙයි. නිසඟි වූ වස්ත්‍රයෙන් කඨිනය නො අතුරණ ලද වෙයි. කප්බිඳු නො තැබූ සිවුරෙන් කඨිනය නො අතුරණලද වෙයි. සහළසිවුර හැර අනෙකෙකින් කඨිනය නො අතුරණලද වෙයි. උතුරුසහ සිවුර හැර අනෙකෙකින් කඨිනය නො අතුරණලද වෙයි. අඳනය හැර අනෙකෙකින් කඨිනය නො අතුරණලද වෙයි. එදවස ම කඩකපනලද මහමඩුලු අඩමඩුලු ඇතිව කරණලද කඩපසකින් හෝ අයිරාකඩපසකින් හෝ තොරවූවෙකින් කඨිනය නො අතුරණලද වෙයි. පුද්ගලයාගේ ඇතිරීමෙන් තොර ව කඨිනය නො අතුරණ ලද වෙයි. ඉදින් මනා වැ කඨිනය අතුරණලද වේ නම් ඉදින් එය උපවාරසීමාවෙන් බැහැර සිටියෙක් අනුමෝදන් වේ නම් මෙසේ ද කඨිනය නො අතුරණලද වේ.

නිමිත්තකර්මය නම් : “ මේ වස්ත්‍රයෙන් කඨිනයක් අතුරන්නෙමි ” යි නිමිති කෙරෙ යි.

පරිකථා නම් : “ මේ පරිකථාවෙන් කඨින වස්ත්‍රයක් උපදවා ගන්නෙමි ” යි පරිකථා කෙරෙ යි.

කුකකුකතං නාම : අනාදිය දනං වුවිති.

සනතිධි නාම : ඥා සනතිධියො : කරණසනතිධි ච, නිවයසනතිධි ච.

නිසංගහිතං නාම : කර්මමානෙ අරුණං උද්ගති,¹ ඉමෙති චතු-
විසතියා ආකාරෙති අනන්තං භොති කසීනං.

කිනති කසීනං අන්තනති : සත්තරසති ආකාරෙති අන්තං භොති
කසීනං : අභතෙන අන්තං භොති කසීනං. අභතභට්ඨෙන අන්තං
භොති කසීනං. පිලොතිකාය අන්තං භොති කසීනං. පංසුකුලෙන
අන්තං භොති කසීනං. පාපණ්ණිකෙන අන්තං භොති කසීනං.
අනිමිත්තකතෙන අන්තං භොති කසීනං. අපරිනිපාකතෙන අන්තං
භොති කසීනං. අකුකකුකතෙන අන්තං භොති කසීනං. අසනතිධි-
කතෙන අන්තං භොති කසීනං. අනිසංගහිතෙන අන්තං භොති
කසීනං. කප්පකතෙන අන්තං භොති කසීනං. සමසාපිතා අන්තං
භොති කසීනං. උත්තරාසඛෙන අන්තං භොති කසීනං. අනතර-
වාසකෙන අන්තං භොති කසීනං. පඤ්ඤකෙන ච, අතිරේකපඤ්ඤකෙන
ච, තදභව සඤ්ජනෙන සමණ්ඩලිකතෙන අන්තං භොති කසීනං.
පුග්ගලස්ස අන්තරා අන්තං භොති කසීනං. සමමා වෙච්ඡ අන්තං භොති
කසීනං. තඤ්ඤා සිමිට්ඨො අනුමොදති එවමි අන්තං භොති කසීනං.
ඉමෙති සත්තරසති ආකාරෙති අන්තං භොති කසීනං.

සහ කසීනස්ස අන්තරා කති ධම්මා ජායන්ති : සහ කසීනස්ස අන්තරා
පණ්ණරස ධම්මා ජායන්ති, අට්ඨ මාතිකා ඥා ච පට්ඨබොධා, පඤ්ඤ
අනිසංසා. සහ කසීනස්ස අන්තරා ඉමෙ පණ්ණරස ධම්මා ජායන්ති.

පුට්ඨාචාර්යාචාර්යං

පශොගස්ස කතමෙ ධම්මා අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො,
සමනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, නිසංසපච්චයෙන පච්චයො, උපනිසංස
පච්චයෙන පච්චයො, පුරෙජාතපච්චයෙන පච්චයො, පච්ජාජාත
පච්චයෙන පච්චයො, සහජාතපච්චයෙන පච්චයො, පුබ්බකරණස්ස
කතමෙ ධම්මා අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො -පෙ- පච්චුඤ්ඤාස්ස
කතමෙ ධම්මා -පෙ- අභිධානස්ස කතමෙ ධම්මා -පෙ- අන්තරස්ස
කතමෙ ධම්මා -පෙ- මාතිකානඤ්ඤා පට්ඨබොධානඤ්ඤා කතමෙ ධම්මා -පෙ-
චජ්ඣස්ස කතමෙ ධම්මා අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, සමනන්තර
පච්චයෙන පච්චයො, නිසංසපච්චයෙන පච්චයො, උපනිසංසපච්චයෙන
පච්චයො, පුරෙජාතපච්චයෙන පච්චයො, පච්ජාජාතපච්චයෙන පච්චයො,
සහජාතපච්චයෙන පච්චයො :

කුක්කුකත නම් : තවකැලි දීමැ යි කියනු ලැබේ.

සන්නිධි නම් : (එදින ම නො කොට තබා කිරීම වූ) කරණ සන්නිධි යැ (ලැබූ දින හැර පසු දින පමුණුවා ලීම වූ) නිවස සන්නිධි යැ යන සන්නිධි දෙක යැ.

නිස්සන්ගිය නම් : (කසීනයෙහි) පරිකර්ම කරත් ම අරුණ නගී. මේ සුවිසි අයුරෙන් කසීනය නො අතුරණ ලද වේ.

කසීනය කෙසේ අතුරණ ලද ද යත් : සතළොස් අයුරෙකින් කසීනය අතුරණ ලද වෙයි. අළුත් වස්ත්‍රයෙන් කසීනය අතුරණ ලද වෙයි. අළුත් වස්ත්‍රයට සමාන වස්ත්‍රයෙන් කසීනය අතුරණ ලද වෙයි. රෙදි කැබලියෙන් කළ වස්ත්‍රයෙන් කසීනය අතුරණ ලද වෙයි. පංසුකුල වස්ත්‍රයෙන් කසීනය අතුරණ ලද වෙයි. සල්පිල් දෙරටුවෙහි හැර දමූ වස්ත්‍රයෙන් කසීනය අතුරණ ලද වෙයි. නිමිත්ත කර්මයෙන් නො ලද වස්ත්‍රයෙන් කසීනය අතුරණ ලද වෙයි. පරිකරා නො කොට උපන් වස්ත්‍රයෙන් කසීනය අතුරණ ලද වෙයි. තවකැලි නො වූ වස්ත්‍රයෙන් කසීනය අතුරණ ලද වෙයි. (කරණ නිවස) සන්නිධියෙන් තොර වස්ත්‍රයෙන් කසීනය අතුරණ ලද වෙයි. නිසඟි නො වූ සිවුරෙන් කසීනය අතුරණ ලද වෙයි. කප්බිඳු තැබූ වස්ත්‍රයෙන් කසීනය අතුරණ ලද වෙයි. සහළ සිවුරෙන් කසීනය අතුරණ ලද වෙයි. උතුරුසහසිවුරෙන් කසීනය අතුරණ ලද වෙයි. අඳන සිවුරෙන් කසීනය අතුරණ ලද වෙයි. එදවස ම කැපූ කඩ ඇති මැඩිලි සහිත වූ කඩ පසකින් හෝ අයිරා කඩ පසකින් හෝ යුත් සිවුරෙන් කසීනය අතුරණ ලද වෙයි. පුද්ගලයාගේ ඇතිරීමෙන් කසීනය අතුරණ ලද වෙයි. ඉදින් මනා වැ කසීනය අතුරණ ලද නම් ඉදින් උපවාර සීමාව තුළ සිටියේ අනුමෝදන් වේ නම් මෙසේ ද කසීනය අතුරණ ලද වෙයි. මේ සතළොස් අයුරෙන් කසීනය අතුරණ ලද වේ.

කසීනය ඇතිරීම සමඟ කෙනෙක් ධර්මයෝ උපදිත් ද යත් : කසීනය ඇතිරීම සමඟ මාතෘකා අටක් ද පළිබෝධ දෙකක් ද අනුසස් පසක් ද යි පසළොස් ධර්ම කෙනෙක් උපදිත්. කසීනය ඇතිරීම සමඟ මේ පසළොස් ධර්මයෝ උපදිත්.

ප්‍රශ්නවිසර්ජනය

(සත් වැදෑරුම් පූර්ව කරණය පිණිස පැන් එළවීම ආදී) ප්‍රයෝගයට කවර ධර්මයෝ අනන්තර ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙද්ද, සමනන්තර ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙද්ද, නිශ්‍රය ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙද්ද, උපනිශ්‍රය ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙද්ද, පුරෙජාන ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙද්ද, පශ්චාත්ජාන ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙද්ද, සහජාන ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙද්ද, පූර්ව කරණයට කවර ධර්ම කෙනෙක් අනන්තර ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙද්ද. . . . ප්‍රත්‍යුද්ධාරයට (අධිෂ්ඨානය ඉවත් කිරීමට) කවර ධර්ම කෙනෙක්. . . . අධිෂ්ඨානයට කවර ධර්ම කෙනෙක්. . . . අත්ථාරයට (ඇතිරීමට) කවර ධර්ම කෙනෙක්. . . . මාතෘකාවන්ට හා පළිබෝධයන්ට කවර ධර්ම කෙනෙක්. . . . කසීන වස්තුවට කවර ධර්ම කෙනෙක් අනන්තර ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙද්ද, සමනන්තර ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙද්ද, නිශ්‍රය ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙද්ද, උපනිශ්‍රය ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙද්ද, පුරෙජාන ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙද්ද, පශ්චාත්ජාන ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙද්ද, සහජාන ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙද්ද යත් :

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පුබ්බකරණං¹ පයොගස්ස අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, සමනන්තර-
පච්චයෙන පච්චයො, නික්ඛයපච්චයෙන පච්චයො, උපනික්ඛයපච්චයෙන
පච්චයො. පයොගො පුබ්බකරණස්ස පුරෙජාතපච්චයෙන පච්චයො.
පුබ්බකරණං පයොගස්ස පච්ජාජාතපච්චයෙන පච්චයො. පණණරස
ධම්මො සහජාතපච්චයෙන පච්චයො.

පච්චුඤ්ඤා පුබ්බකරණස්ස අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, සම-
නන්තරපච්චයෙන පච්චයො, නික්ඛයපච්චයෙන පච්චයො, උපනික්ඛය
පච්චයෙන පච්චයො. පුබ්බකරණං පච්චුඤ්ඤා පුරෙජාතපච්චයෙන
පච්චයො. පච්චුඤ්ඤා පුබ්බකරණස්ස පච්ජාජාතපච්චයෙන පච්චයො.
පණණරස ධම්මො සහජාතපච්චයෙන පච්චයො.

අභිධ්මානං පච්චුඤ්ඤා අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, සමනන්තර-
පච්චයෙන පච්චයො, නික්ඛයපච්චයෙන පච්චයො, උපනික්ඛයපච්චයෙන
පච්චයො. පච්චුඤ්ඤා අභිධ්මානස්ස පුරෙජාතපච්චයෙන පච්චයො.
අභිධ්මානං පච්චුඤ්ඤා පච්ජාජාත පච්චයෙන පච්චයො. පණණරස
ධම්මො සහජාතපච්චයෙන පච්චයො.

අත්ථායෙ අභිධ්මානස්ස අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, සමනන්තර
පච්චයෙන පච්චයො, නික්ඛයපච්චයෙන පච්චයො, උපනික්ඛයපච්චයෙන
පච්චයො. අභිධ්මානං අත්ථායෙ පුරෙජාතපච්චයෙන පච්චයො. අත්ථායෙ
අභිධ්මානස්ස පච්ජාජාතපච්චයෙන පච්චයො. පණණරස ධම්මො
සහජාතපච්චයෙන පච්චයො.

මාතීකා ච පටිබ්බොධා ච අත්ථායෙ අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො,
සමනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, නික්ඛයපච්චයෙන පච්චයො, උපනික්ඛය-
පච්චයෙන පච්චයො. අත්ථායෙ මාතීකානඤ්ඤා පටිබ්බොධානඤ්ඤා
පුරෙජාතපච්චයෙන පච්චයො. මාතීකා ච පටිබ්බොධා ච අත්ථායෙ
පච්ජාජාතපච්චයෙන පච්චයො. පණණරස ධම්මො සහජාතපච්චයෙන
පච්චයො.

ආසා ච අනාසා ච වජ්ඣස්ස අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො,
සමනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, නික්ඛයපච්චයෙන පච්චයො,
උපනික්ඛයපච්චයෙන පච්චයො. වජ්ඣ ආසානඤ්ඤා අනාසානඤ්ඤා
පුරෙජාතපච්චයෙන පච්චයො. ආසා ච අනාසා ච වජ්ඣස්ස පච්ජාජාත-
පච්චයෙන පච්චයො. පණණරස ධම්මො සහජාතපච්චයෙන පච්චයො.

පුබ්බකරණං කිංකිදනං, කිංසමුදයං, කිංජාතීකං, කිංපහවං,
කිංසමාරං, කිංසමුච්චානං. පච්චුඤ්ඤා කිංකිදනො, කිංසමුදයො,
කිංජාතීකො, කිංපහවො, කිංසමාරො, කිංසමුච්චානො අභිධ්මානං
කිංකිදනං, කිංසමුදයං, කිංජාතීකං, කිංපහවං, කිංසමාරං, කිංසමුච්චානං.
අත්ථායෙ කිංකිදනො, කිංසමුදයො, කිංජාතීකො, කිංපහවො,

1. පුබ්බකරණස්ස - සිමු. 2.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කිංසමායා, කිංසමුදයා, මාතිකා ච පළිබොධා ච කිංතිදනා,
කිංසමුදයා, කිංජාතිකා, කිංපහවා, කිංසමායා, කිංසමුදයා. ආසා ච
අනාසා ච කිංතිදනා, කිංසමුදයා, කිංජාතිකා, කිංපහවා, කිංසමායා,
කිං සමුදයා :

පුබ්බකරණං පයොගනිදනං, පයොගසමුදයං, පයොගජාතිකං
පයොගපහවං, පයොගසමායාරං, පයොගසමුදයානං.

පච්චුඤ්ඤා පුබ්බකරණනිදනො, පුබ්බකරණසමුදයො, පුබ්බකරණ-
ජාතිකො, පුබ්බකරණපහවො, පුබ්බකරණසමායාරො, පුබ්බකරණ-
සමුදයානො.

අභිධානං පච්චුඤ්ඤානිදනං, පච්චුඤ්ඤාසමුදයං, පච්චුඤ්ඤාජාතිකං,
පච්චුඤ්ඤාපහවං, පච්චුඤ්ඤාසමායාරං, පච්චුඤ්ඤාසමුදයානං.

අත්ථායෙ අභිධානනිදනො, අභිධානසමුදයො, අභිධානජාතිකො,
අභිධානපහවො, අභිධානසමායාරො අභිධානසමුදයානො.

මාතිකා ච පළිබොධා ච අත්ථායනිදනා, අත්ථායසමුදයා, අත්ථාය-
ජාතිකා, අත්ථායපහවා, අත්ථායසමායාරා, අත්ථායසමුදයානා.

ආසා ච අනාසා ච චජ්ඣනිදනා, චජ්ඣසමුදයා, චජ්ඣජාතිකා,
චජ්ඣපහවා, චජ්ඣසමායාරා, චජ්ඣසමුදයානා.

පයොගො කිංතිදනො, කිංසමුදයො, කිංජාතිකො, කිංපහවො,
කිංසමායාරො, කිංසමුදයානො. පුබ්බකරණං -පෙ- පච්චුඤ්ඤා-
අභිධානං-අත්ථායෙ-මාතිකා ච පළිබොධා ච-චජ්ඣ-ආසා ච අනාසා ච
කිංතිදනා, කිංසමුදයා, කිංජාතිකා, කිංපහවා, කිංසමායාරා, කිං-
සමුදයානා :

පයොගො හෙතුනිදනො, හෙතුසමුදයො, හෙතුජාතිකො, හෙතු-
පහවො, හෙතු සමායාරො, හෙතු සමුදයානො. පුබ්බකරණං -පෙ-
පච්චුඤ්ඤා-අභිධානං-අත්ථායෙ-මාතිකා ච පළිබොධා ච-චජ්ඣ-ආසා ච
අනාසා ච හෙතු නිදනා, හෙතුසමුදයා, හෙතුජාතිකා, හෙතුපහවා,
හෙතුසමායාරා, හෙතුසමුදයානා.

පයොගො කිංතිදනො, කිංසමුදයො, කිංජාතිකො, කිංපහවො,
කිංසමායාරො, කිංසමුදයානො. පුබ්බකරණං -පෙ- පච්චුඤ්ඤා-අභිධානං
-අත්ථායෙ- මාතිකා ච පළිබොධා ච-චජ්ඣ-ආසා ච අනාසා ච කිංතිදනා,
කිංසමුදයා, කිංජාතිකා, කිංපහවා, කිංසමායාරා, කිංසමුදයානා.

ඇත්ද, කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත්ද, කුමක් සම්භාර කොට ඇත්ද, කුමක් සමුට්ඨාන කොට ඇත්ද, මාතෘකාවෝ ද පළිබොධයෝ ද කුමක් නිදන කොට ඇත්ද, කුමක් සමුදය කොට ඇත්ද, කුමක් ජාති කොට ඇත්ද, කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත්ද, කුමක් සම්භාර කොට ඇත්ද, කුමක් සමුට්ඨාන කොට ඇත්ද, ආසාව ද අනාසාව ද කුමක් නිදන කොට ඇත්ද, කුමක් සමුදය කොට ඇත්ද, කුමක් ජාති කොට ඇත්ද, කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත්ද, කුමක් සම්භාර කොට ඇත්ද, කුමක් සමුට්ඨාන කොට ඇත්ද යත් :

පූර්වකරණය ප්‍රයෝගය නිදන කොට ඇත, ප්‍රයෝගය සමුදය කොට ඇත, ප්‍රයෝගය ජාති කොට ඇත, ප්‍රයෝගය ප්‍රභව කොට ඇත, ප්‍රයෝගය සම්භාර කොට ඇත, ප්‍රයෝගය සමුට්ඨාන කොට ඇත.

පච්චිද්ධාරය පූර්වකරණය නිදනකොට ඇත, පූර්වකරණය සමුදය කොට ඇත, පූර්වකරණය ජාති කොට ඇත, පූර්වකරණය ප්‍රභව කොට ඇත, පූර්වකරණය සම්භාර කොට ඇත, පූර්වකරණය සමුට්ඨාන කොට ඇත.

අධිට්ඨානය පච්චිද්ධාරය නිදන කොට ඇත, පච්චිද්ධාරය සමුදය කොට ඇත, පච්චිද්ධාරය ජාති කොට ඇත, පච්චිද්ධාරය ප්‍රභව කොට ඇත, පච්චිද්ධාරය සම්භාර කොට ඇත, පච්චිද්ධාරය සමුට්ඨාන කොට ඇත.

අත්ථාරය අධිට්ඨානය නිදන කොට ඇත, අධිට්ඨානය සමුදය කොට ඇත, අධිට්ඨානය ජාති කොට ඇත, අධිට්ඨානය ප්‍රභව කොට ඇත, අධිට්ඨානය සම්භාර කොට ඇත, අධිට්ඨානය සමුට්ඨාන කොට ඇත.

මාතෘකාවෝ ද පළිබොධයෝ ද අත්ථාරය නිදන කොට ඇත්තාහ. අත්ථාරය සමුදය කොට ඇත්තාහ. අත්ථාරය ජාති කොට ඇත්තාහ. අත්ථාරය ප්‍රභව කොට ඇත්තාහ. අත්ථාරය සම්භාර කොට ඇත්තාහ. අත්ථාරය සමුට්ඨාන කොට ඇත්තාහු යි.

ආසාව ද අනාසාව ද (කඨින) වස්තුව නිදන කොට ඇත, (කඨින) වස්තුව සමුදය කොට ඇත, (කඨින) වස්තුව ජාති කොට ඇත, (කඨින) වස්තුව ප්‍රභව කොට ඇත, (කඨින) වස්තුව සම්භාර කොට ඇත, (කඨින) වස්තුව සමුට්ඨාන කොට ඇත.

ප්‍රයෝගය කුමක් නිදන කොට ඇත්ද, කුමක් සමුදය කොට ඇත්ද, කුමක් ජාති කොට ඇත්ද, කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත්ද, කුමක් සම්භාර කොට ඇත්ද, කුමක් සමුට්ඨාන කොට ඇත්ද, පූර්වකරණය පච්චිද්ධාරය අධිට්ඨානය අත්ථාරය මාතෘකාවෝ ද පළිබොධයෝ ද (කඨින) වස්තුව ආසාව ද අනාසාව ද කුමක් නිදන කොට ඇත්ද, කුමක් සමුදය කොට ඇත්ද, කුමක් ජාති කොට ඇත්ද, කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත්ද, කුමක් සම්භාර කොට ඇත්ද, කුමක් සමුට්ඨාන කොට ඇත්ද යත් :

ප්‍රයෝගය හෙතුව නිදන කොට ඇත, හෙතුව සමුදය කොට ඇත, හෙතුව ජාති කොට ඇත, හෙතුව ප්‍රභව කොට ඇත, හෙතුව සම්භාර කොට ඇත, හෙතුව සමුට්ඨාන කොට ඇත. පූර්වකරණය පච්චිද්ධාරය අධිට්ඨානය අත්ථාරය මාතෘකාවෝ ද පළිබොධයෝ ද (කඨින) වස්තුව ද ආසාව ද අනාසාව ද හෙතුව නිදන කොට ඇත, හෙතුව සමුදය කොට ඇත, හෙතුව ජාති කොට ඇත, හෙතුව ප්‍රභව කොට ඇත, හෙතුව සම්භාර කොට ඇත, හෙතුව සමුට්ඨාන කොට ඇත.

ප්‍රයෝගය කුමක් නිදන කොට ඇත් ද, කුමක් සමුදය කොට ඇත් ද, කුමක් ජාති කොට ඇත් ද, කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත් ද, කුමක් සම්භාර කොට ඇත් ද, කුමක් සමුට්ඨාන කොට ඇත් ද, පූර්ව කරණය පච්චිද්ධාරය අධිට්ඨානය අත්ථාරය මාතෘකාවෝ ද පළිබොධයෝ ද (කඨින) වස්තුව ආසාව ද, අනාසාව ද කුමක් නිදන කොට ඇත් ද, කුමක් සමුදය කොට ඇත් ද, කුමක් ජාති කොට ඇත් ද, කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත් ද, කුමක් සම්භාර කොට ඇත් ද, කුමක් සමුට්ඨාන කොට ඇත් ද, යත් :

* මෙම පොතෙහි පටක, පිටි අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පයොගො පච්චයන්දනො, පච්චයසමුදයො, පච්චයජාතිකො, පච්චයපහවො, පච්චයසමාදරො, පච්චයසමුච්ඡානො. පුබ්බකරණං -පෙ- පච්චුඤ්ඤාදරො-අභිධ්මානං-අත්ථාදරො-මාතිකා ච පමුඤ්ඤාධා ච-චජු-ආසා ච අනාසා ච පච්චයන්දනා, පච්චයසමුදයා, පච්චයජාතිකා, පච්චයපහවා, පච්චයසමාදරා, පච්චයසමුච්ඡානා.

සංඛතභවායො

පුබ්බකරණං කතීති ධම්මෙති සංඛතීතං : පුබ්බකරණං සත්තති ධම්මෙති සංඛතීතං : ධොවනෙන විචාරණෙන ඡේදනෙන ඛක්කනෙන සිබ්බනෙන රජනෙන කප්පකරණෙන පුබ්බකරණං ඉමෙති සත්තති ධම්මෙති සංඛතීතං.

පච්චුඤ්ඤාදරො කතීති ධම්මෙති සංඛතීතො, පච්චුඤ්ඤාදරො තීති ධම්මෙති සංඛතීතො : සංඝාපීයා උත්තරසංඝෙන අනතරවාසකෙන.

අභිධ්මානං කතීති ධම්මෙති සංඛතීතං : අභිධ්මානං තීති ධම්මෙති සංඛතීතං : සංඝාපීයා උත්තරසංඝෙන අනතරවාසකෙන.

අත්ථාදරො කතීති ධම්මෙති සංඛතීතො : අත්ථාදරො එකෙන ධම්මෙන සංඛතීතො : චචිහෙදෙන.

කසීනස්ස කතී මුලානි, කතී චජුතී, කතී භූමියො : කසීනස්ස එකං මූලං : සංඝො. තිණි චජුතී : සංඝාපී, උත්තරසංඝො, අනතරවාසකො. ඡ භූමියො : ඛොමං, කප්පාසිකං, කොසෙය්‍යං, කච්චලං, සාණං, භහිං.

කසීනස්ස කො ආදි, කිං මජ්ඣං, කිං පරියොසානං : කසීනස්ස පුබ්බකරණං ආදි, කිරියා මජ්ඣං, අත්ථාදරො පරියොසානං.

කතීහඬෙහති සමන්තාගතො පුග්ගලො අහඬෙබ්බා කසීනං අත්ථරිදුං, කතීහඬෙහති සමන්තාගතො පුග්ගලො හඬෙබ්බා කසීනං අත්ථරිදුං : අච්ඡිහඬෙහති සමන්තාගතො පුග්ගලො අහඬෙබ්බා කසීනං අත්ථරිදුං, අච්ඡිහඬෙහති සමන්තාගතො පුග්ගලො හඬෙබ්බා කසීනං අත්ථරිදුං.

කතමෙති අච්ඡිහඬෙහති සමන්තාගතො පුග්ගලො අහඬෙබ්බා කසීනං, අත්ථරිදුං : පුබ්බකරණං හ ජානාතී, පච්චුඤ්ඤාරං හ ජානාතී, අභිධ්මානං හ ජානාතී, අත්ථාරං හ ජානාතී, මාතිකං හ ජානාතී, පමුඤ්ඤාධං හ ජානාතී, උඤ්ඤාරං හ ජානාතී, ආනිසංසං හ ජානාතී. ඉමෙති අච්ඡිහඬෙහති සමන්තාගතො පුග්ගලො අහඬෙබ්බා කසීනං අත්ථරිදුං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ප්‍රයෝගය ප්‍රත්‍යය නිදන කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය සමුදය කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය ජාති කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය ප්‍රභව කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය සමීහාර කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය සමුට්ඨාන කොට ඇත. පූර්ව කරණය පච්චුද්ධාරය අධිට්ඨානය අත්ථාරය මාතෘකාවෝ ද පළිබොධයෝ ද (කසීන) වස්තුව ආසාව ද අනාසාව ද ප්‍රත්‍යය නිදන කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය සමුදය කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය ජාති කොට ඇත. ප්‍රත්‍යය ප්‍රභව කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය සමීහාර කොට ඇත, ප්‍රත්‍යය සමුට්ඨාන කොට ඇත.

සංග්‍රහවාරය

පූර්වකරණය කෙතෙක් කරුණින් සම්ග්‍රහ කරණ ලද ද යත් : පූර්වකරණය ධර්ම සතෙකින් සම්ග්‍රහ කරණ ලද යැ : සේදීමෙන, කඩ නියම කිරීමෙන, කැපීමෙන, හිස්නුල් තැබීමෙන, මැසීමෙන, පඬු පෙටීමෙන, කප්බිඳු තැබීමෙනැ යි. පූර්ව කරණය මේ සත් කරුණින් සම්ග්‍රහ කරණ ලදී.

පච්චුද්ධාරය කෙතෙක් කරුණින් සම්ග්‍රහ කරණ ලද ද යත් : පච්චුද්ධාරය තුන් කරුණකින් සම්ග්‍රහ කරණ ලද යැ : සහළ සිවුරෙන, උතුරුසහ සිවුරෙන, අදනා සිවුරෙනැ යි.

අධිෂ්ඨානය කෙතෙක් කරුණින් සම්ග්‍රහ කරණ ලද ද යත් : අධිෂ්ඨානය, තුන් කරුණකින් සම්ග්‍රහ කරණ ලද යැ : සහළ සිවුරෙන, උතුරුසහ සිවුරෙන, අදනා සිවුරෙනැ යි.

අත්ථාරය කෙතෙක් කරුණින් සම්ග්‍රහ කරණ ලද ද යත් : අත්ථාරය එක් කරුණකින් සම්ග්‍රහ කරණ ලද යැ : වාග්හෙදයෙනි.

කසීනයට මූලයෝ කෙතෙකැ, වස්තුහු කෙතෙකැ, භූමීහු කෙතෙකැ යත් : කසීනයට එක් මූලෙකි : සඛ්ඝයා යි. වස්තු තුණෙකි : සඛ්ඝාවී යැ, උත්තරා සඛ්ඝයැ, අත්තරවාසක යැ යි. භූමීහු සදෙනකි : කොමු පිළි යැ, කපු පිළි යැ, තිතිරි පිළි යැ, කම්බල යැ. භණ්ඩැහැරි යැ, මුසු පිළි යැ යි.

කසීනයට ආදිය කවරේ ද, මධ්‍යය කවරේ ද, අවසානය කවරේ ද යත් : කසීනයට පූර්ව කරණය ආදි යැ. (පච්චුද්ධාර—අධිට්ඨාන) ත්‍රියා මධ්‍ය යැ, අත්ථාරය අවසාන යි.

කෙතෙක් අභිගයන්ගෙන් යුත් පුද්ගල කසීනය අතුරන්තට සුදුසු නො වේ ද, කෙතෙක් අභිගයන්ගෙන් යුත් පුද්ගල කසීනය අතුරන්තට සුදුසු වේ ද යත් : අභිග අටකින් යුත් පුද්ගල කසීනය අතුරන්තට සුදුසු නො වෙයි, අභිග අටකින් යුත් පුද්ගල කසීනය අතුරන්තට සුදුසු වේ.

කවර අභිග අටකින් යුත් පුද්ගල කසීනය අතුරන්තට සුදුසු නො වේ ද යත් : පුබ්බකරණය නො දැනි, පච්චුද්ධාරය නො දැනි, අධිට්ඨානය නො දැනි, අත්ථාරය නො දැනි, (අෂ්ට) මාතෘකාව නො දැනි, (උභය) පළිබොධය නො දැනි, උද්ධාරය නො දැනි, ආනිසංසය නො දැනි. මේ අභිග අටින් යුත් පුද්ගල කසීනය අතුරන්තට සුදුසු නො වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කතමෙති අට්ඨභවෙහති සමන්තාගතො පුග්ගලො භබ්බො කසීනං අප්ථරිත්තුං : පුබ්බකරණං ජානාති, පච්චුඤ්ඤාං ජානාති, අභිට්ඨානං ජානාති, අප්ථාරං ජානාති, මාතිකං ජානාති, සමුදායං ජානාති, උඤ්ඤාං ජානාති, අනිසංසං ජානාති. ඉමෙති අට්ඨභවෙහති සමන්තාගතො පුග්ගලො භබ්බො කසීනං අප්ථරිත්තුං.

කසීනං¹ පුග්ගලානං කසීනප්ථාරං න රුහනති, කසීනං පුග්ගලානං කසීනප්ථාරං රුහනති : තිණණං පුග්ගලානං කසීනප්ථාරං න රුහනති. තිණණං පුග්ගලානං කසීනප්ථාරං රුහනති.

කතමෙසං තිණණං පුග්ගලානං කසීනප්ථාරං න රුහනති : නිසීම්මට්ඨො අනුමොදති, අනුමොදනො න වාචං භිඤ්ඤි, වාචං භිඤ්ඤො න පරං විඤ්ඤාපෙති. ඉමෙසං තිණණං පුග්ගලානං කසීනප්ථාරං න රුහනති.

කතමෙසං තිණණං පුග්ගලානං කසීනප්ථාරං රුහනති : සිමට්ඨො අනුමොදති, අනුමොදනො වාචං භිඤ්ඤි, වාචං භිඤ්ඤො පරං විඤ්ඤාපෙති. ඉමෙසං තිණණං පුග්ගලානං කසීනප්ථාරං රුහනති.

කසී කසීනප්ථාරං න රුහනති, කසී කසීනප්ථාරං රුහනති : තයො කසීනප්ථාරං න රුහනති, තයො කසීනප්ථාරං රුහනති.

කතමෙ තයො කසීනප්ථාරං න රුහනති : විඤ්ඤාපිට්ඨනාඤ්ච භොති, කාලපිට්ඨනාඤ්ච, කරණපිට්ඨනාඤ්ච. ඉමෙ තයො කසීනප්ථාරං න රුහනති.

කතමෙ තයො කසීනප්ථාරං රුහනති : විඤ්ඤාපිට්ඨනාඤ්ච භොති, කාලපිට්ඨනාඤ්ච, කරණපිට්ඨනාඤ්ච. ඉමෙ තයො කසීනප්ථාරං රුහනති.

1. කසීනං ජානිතබ්බං, කසීනප්ථාරෙ ජානිතබ්බො, කසීනස්ස අප්ථාරමාසො ජානිතබ්බො, කසීනස්ස අප්ථාරවිපතති ජානිතබ්බො, කසීනස්ස අප්ථාරසම්පතති ජානිතබ්බො, නිමිත්තකම්මං ජානිතබ්බං, පරිකථා ජානිතබ්බො, කුකකුකතං ජානිතබ්බං. සනන්ති ජානිතබ්බො, තිස්සගගිගං ජානිතබ්බං.

2. කසීනං ජානිතබ්බනති : තෙසඤ්ඤාපි ධම්මානං සභිකභො, සමමායො, නාමං, නාමකම්මං, නාමධෙයං, නිරුතති, බ්‍යඤ්ඤං, අභිලාපො, යදිදං කසීනනති.

3. කසීනස්ස අප්ථාරමාසො ජානිතබ්බොති : වස්සානස්ස පච්ඡිමො මාසො ජානිතබ්බො.

4. කසීනස්ස අප්ථාරවිපතති ජානිතබ්බොති : විඤ්ඤාපිට්ඨනා ආකාරෙති කසීනස්ස අප්ථාරවිපතති ජානිතබ්බො.

5. කසීනස්ස අප්ථාරසම්පතති ජානිතබ්බොති : සතතරසති ආකාරෙති කසීනස්ස අප්ථාරසම්පතති ජානිතබ්බො.

1. කසීනං - සිංහල. මජ්ඣිම, සූ. 1.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කවර අභිග අටකින් යුත් පුද්ගල කඨිනය අතුරන්නට සුදුසු වේ ද යත් : පුබ්බකරණය දනියි, පච්චුද්ධාරය දනියි, අධිවයානය දනියි, අත්ථාරය දනියි, (අෂ්ට) මාත්‍යකාව දනියි (උභය) පළිබොධය දනියි, උද්ධාරය දනියි, ආනිසංසය දනී. මේ අභිග අටින් යුත් පුද්ගල කඨිනය අතුරන්නට සුදුසු වේ.

කෙතෙක් පුද්ගල කෙනකුන්ගේ කඨිනත්ථාරයෝ (පිරිපුන් බවට) නො නැගෙත් ද, කෙතෙක් පුද්ගල කෙනකුන්ගේ කඨිනත්ථාරයෝ (පිරිපුන් බවට) නැගෙත් ද යත් : පුද්ගලයන් තිදෙනකුන්ගේ කඨිනත්ථාරයෝ නො නැගෙති, පුද්ගලයන් තිදෙනකුන්ගේ කඨිනත්ථාරයෝ නැගෙත්.

කවර පුද්ගලයන් තිදෙනකුන්ගේ කඨිනත්ථාරයෝ නො නැගෙත් ද යත් : උපචාර සීමාවෙන් බැහැර සිටියේ අනුමෝදන් වේ ද, අනුමෝදන් වන්නේ වාග්හෙද නො කෙරේ ද, වාග්හෙද කරන්නේ මෙරමා නො දන්වා දැයි මේ පුද්ගලයන් තිදෙනාගේ කඨිනත්ථාරයෝ නො නැගෙත්.

කවර පුද්ගලයන් තිදෙනකුන්ගේ කඨිනත්ථාරයෝ නැගෙත් ද යත් : සීමාවෙහි සිටියේ අනුමෝදන් වේ ද, අනුමෝදන් වන්නේ වාග්හෙද කෙරේ ද, වාග්හෙද කරන්නේ මෙරමා දන්වා දැයි මේ පුද්ගලයන් තිදෙනාගේ කඨිනත්ථාරයෝ නැගෙත්.

කෙතෙක් කඨිනත්ථාරයෝ නො නැගෙත් ද, කෙතෙක් කඨිනත්ථාරයෝ නැගෙත් ද යත් : කඨිනත්ථාරයෝ තිදෙනෙක් නො නැගෙති, කඨිනත්ථාරයෝ තිදෙනෙක් නැගෙත්.

කවර කඨිනත්ථාරයෝ තිදෙන නො නැගෙත් ද යත් : වස්තු විපන්නත් වේ ද, කාල විපන්නත් වේ ද, කරණ විපන්නත් වේ දැයි මේ කඨිනත්ථාරයෝ තිදෙන නො නැගෙත්.

කවර කඨිනත්ථාරයෝ තිදෙන නැගෙත් ද යත් : වස්තුසම්පන්නත් වේ ද, කාලසම්පන්නත් වේ ද කරණසම්පන්නත් වේ දැයි මේ කඨිනත්ථාරයෝ තිදෙන නැගෙත්.

1. කඨිනය දතයුතු යැ, කඨිනත්ථාරය දතයුතු යැ, කඨිනත්ථාර මාසය දතයුතු යැ, කඨිනත්ථාර විපන්නිය දතයුතු යැ, කඨිනත්ථාර සම්පන්නිය දතයුතු යැ, නිමිත්ත-කර්මය දතයුතු යැ, පරිකටාව දතයුතු යැ, තාවකාලිකය දතයුතු යැ, සන්තිධිය දතයුතු යැ, නිස්සග්ගිය දතයුතු.

2. කඨිනං ජාතිකබ්බං යනු : මේ 'කඨින' යයි (යම් රූපාදි ධර්ම කෙනකුන් ඇති කල්හි) ඒ රූප ධර්මයන්ගේ ම සභිග්‍රහයෙක් සමවායයෙක් නාමයෙක් නාම කර්මයෙක් නාමධෙයයෙක් නිරුක්තියෙක් වාඤ්ජනයෙක් අභිලාපයෙක් වේ ද එය යි.

3. කඨිනස්ස අත්ථාරමාසො ජාතිකබ්බො යනු : වස්සාන සෘතුව පිළිබඳ පශ්චිම මාසය දතයුතු යි.

4. කඨිනස්ස අත්ථාරවිපන්නි ජාතිකබ්බො යනු : සූරිය අයුරෙකින් කඨිනත්ථාරවි-පන්නිය දතයුතු යි.

5. කඨිනස්ස අත්ථාර සම්පන්නි ජාතිකබ්බො යනු : සකළොස් අයුරෙකින් කඨිනත්ථාර සම්පන්නිය දතයුතු යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. නිමිත්තකමමං ජාතිතබ්බනති : නිමිත්තකමමං කරොති 'ඉමිනා දුස්සෙන කසීනං අත්ථරික්ඛාමි'ති.

7. පරිකපා ජාතිතබ්බනති : පරිකපං කරොති 'ඉමාය පරිකපාය කසීනදුස්සං නිබ්බතෙතස්සාමි'ති.

8. කුකකුකතං ජාතිතබ්බනති : අනාදියදුතං ජාතිතබ්බං.

9. සනතිධි ජාතිතබ්බනති : දො සනතිධියො ජාතිතබ්බා : කරණ සනතිධි ච නිවයසනතිධි ච.

10. නිස්සග්ගියං ජාතිතබ්බනති : කරියමානෙ අරුණං උද්දියති.¹

11. කසීනත්ථාරො ජාතිතබ්බෙතති : සචෙ සඛ්ඤාය කසීනදුස්සං උපපන්නං භොති; සඛ්ඤෙන කපං පටිපජ්ජිතබ්බං, අත්ථාරකෙන කපං පටිපජ්ජිතබ්බං, අනුමොදකෙන කපං පටිපජ්ජිතබ්බං :

12. සඛ්ඤෙන ඤාතඤ්ඤායකමෙමන කසීනත්ථාරකස්ස භික්ඛුනො දුතබ්බං. තෙන කසීනත්ථාරකෙන භික්ඛුනා තදභෙව ධොවිතා, විමජ්ජිතා, විචාරෙතා, ජ්ඣිතා, සිබ්බෙතා, රජිතා, කපාං කතා, කසීනං අත්ථරිතබ්බං. සචෙ සඛ්ඤාපියා කසීනං අත්ථරිතුකාමො භොති, පොරුණකා සඛ්ඤාපි පච්චුඤ්චිතබ්බා, නචා සඛ්ඤාපි අභිට්ඨාතබ්බා. "ඉමාය සඛ්ඤාපියා කසීනං අත්ථරුමි"ති වාචා භිජ්ඣිතබ්බා. සචෙ උත්තරු සඛ්ඤෙන කසීනං අත්ථරිතුකාමො භොති, පොරුණකො උත්තරු-සඛ්ඤා පච්චුඤ්චිතබ්බා, නචො උත්තරුසඛ්ඤා අභිට්ඨාතබ්බා, "ඉමිනා උත්තරුසඛ්ඤෙන කසීනං අත්ථරුමි"ති වාචා භිජ්ඣිතබ්බා. සචෙ අනතරවාසකෙන කසීනං අත්ථරිතුකාමො භොති, පොරුණකො අනතරවාසකො පච්චුඤ්චිතබ්බා, නචො අනතරවාසකො අභිට්ඨාතබ්බා, "ඉමිනා අනතරවාසකෙන කසීනං අත්ථරුමි"ති වාචා භිජ්ඣිතබ්බා.

13. තෙන කසීනත්ථාරකෙන භික්ඛුනා සඛ්ඤං උපසඛ්ඤමිතා, එකංසං උත්තරුසඛ්ඤං කරිතා අඤ්ඤාපිං පග්ගහෙතා, එවමස්ස වචනියො : "අත්ථං භනෙත සඛ්ඤස්ස කසීනං. ධම්මිකො කසීනත්ථාරො, අනුමොදපා"ති. තෙහි අනුමොදකෙහි භික්ඛුහි එකංසං උත්තරුසඛ්ඤං කරිතා අඤ්ඤාපිං පග්ගහෙතා, එවමස්ස වචනියො : "අත්ථං ආවුසො සඛ්ඤස්ස කසීනං, ධම්මිකො කසීනත්ථාරො, අනුමොදමා"ති

14. තෙන කසීනත්ථාරකෙන භික්ඛුනා සම්බහුලෙ භික්ඛු උපසඛ්ඤමිතා, එකංසං උත්තරුසඛ්ඤං කරිතා අඤ්ඤාපිං පග්ගහෙතා, එවමස්ස වචනියො : "අත්ථං භනෙත සඛ්ඤස්ස කසීනං. ධම්මිකො කසීනත්ථාරො, අනුමොදපා"ති. තෙහි අනුමොදකෙහි භික්ඛුහි එකංසං උත්තරුසඛ්ඤං කරිතා අඤ්ඤාපිං පග්ගහෙතා, එවමස්ස වචනියො : "අත්ථං ආවුසො සඛ්ඤස්ස කසීනං, ධම්මිකො කසීනත්ථාරො, අනුමොදමා"ති.

1. උට්ඨහති - මජ්ඣං.

6. නිමිත්ත කම්මා ජාතිකබලා යනු: 'මේ වස්ත්‍රයෙන් කඩිනම අතුරන්නෙමි'යි නිමිති කෙරෙයි.

7. පරිකපා ජාතිකබලා යනු: 'මේ පරිකපාවෙන් කඩිනම වස්ත්‍රයක් උපදවා ගන්නෙමි'යි පරිකපාව කෙරෙයි.

8. කුක්කුකතං ජාතිකබලා යනු: තමාට ගැන්මට නො දුන් බව දකයුතු යි.

9. සන්තිධි ජාතිකබලා යනු: (එදින ම පරිකර්ම නිම නො කොට තබා නැවත කිරීම නම් වූ) කරණ සන්තිධි යැ (කඩිනම වස්ත්‍රය ලැබූ දින හැර පසු ද පමුණුවාලීම නම් වූ) නිවස සන්තිධි යැ යි දෙවැදෑරුම් සන්තිධිය දකයුතු යි.

10. නිස්සග්ගියං ජාතිකබලා යනු: පරිකර්ම කරණු ලබන කල්හි අරුණ නැගීම වෙයි.

11. කඩිනත්ථාරො ජාතිකබලා යනු: ඉදින් සම්පයාට කඩිනම වස්ත්‍රයක් උපන්නේ නම් (එකල්හි) සම්පයා විසින් කෙසේ පිළිපැදියයුතු ද, අතුරන්නහු විසින් කෙසේ පිළිපැදියයුතු ද, අනුමෝදන් වන්නහු විසින් කෙසේ පිළිපැදියයුතු ද යත් :

12. සම්පයා විසින් ඤාතිදුතිය කර්මයෙන් කඩිනත්ථාරක මහණහට දියයුතු යැ. ඒ කඩිනත්ථාරක මහණහු විසින් එදවස ම දෙවා පිරිමැද (රැළි හැර) කඩ අතු බෙදා සිඳ, මසා පඩු පොවා කප්පිඳු තබා කඩිනම ඇතිරිය යුතු යි. ඉදින් සහළ සිවුරෙන් කඩිනම අතුරණු කැමැත්තේ නම් (එකල්හි) පුරාණ සම්පාටිය පවිවුද්ධරණය කටයුතු යැ. නව සම්පාටිය අධිෂ්ඨාන කටයුතු යැ. "මේ සම්පාටියෙන් කඩිනම අතුරමි"යි වාග්හෙද කටයුතු යි. ඉදින් උත්තරාසභිගයෙන් කඩිනම අතුරණු කැමැත්තේ නම් (එකල්හි) පුරාණ උත්තරාසභිගය පවිවුද්ධරණය කටයුතු යැ, නව උත්තරාසභිගය අධිෂ්ඨාන කටයුතු යැ. "මේ උත්තරාසභිගයෙන් කඩිනම අතුරමි"යි වාග්හෙද කටයුතු යි. ඉදින් අත්තරවාසකයෙන් කඩිනම අතුරණු කැමැත්තේ නම් (එකල්හි) පුරාණ අත්තරවාසකය පවිවුද්ධරණය කටයුතු යි. නව අත්තරවාසකය අධිෂ්ඨාන කටයුතු යැ, "මේ අත්තරවාසකයෙන් කඩිනම අතුරමි"යි වාග්හෙද කටයුතු වේ.

13. ඒ කඩිනත්ථාරක මහණහු විසින් සම්පයා වෙත එළඹ උත්තරාසභිගය එකස් කොට ඇදිලි බැඳ මෙසේ කියයුතු වන්නේ යැ, "වහන්ස, සම්පයාගේ කඩිනම (මවිසින්) අතුරණ ලද යැ, කඩිනත්ථාරය ධාර්මික වෙයි, (ඒ කඩිනානිසංසය) අනුමෝදන් වූව මැනවැ"යි. ඒ කඩිනානිසංසය අනුමෝදන් වන භික්ෂූන් විසින් උත්තරාසභිගය එකස් කොට ඇදිලි බැඳ මෙසේ කියයුතු වන්නේ යැ, "ඇවැත්නි, සම්පයාගේ කඩිනම තොප විසින් අතුරණ ලද යැ, කඩිනත්ථාරය ධාර්මික වෙයි, (ඒ කඩිනානිසංසය) අනුමෝදන් වුමු"යි.

14. ඒ කඩිනත්ථාරක මහණහු විසින් බොහෝ භික්ෂූන් වෙත එළඹ උත්තරාසභිගය එකස් කොට ඇදිලි බැඳ මෙසේ කියයුතු යැ. "වහන්ස, සම්පයාගේ කඩිනම (මවිසින්) අතුරණ ලද යැ, කඩිනත්ථාරය ධාර්මික වෙයි, (ඒ කඩිනානිසංසය) අනුමෝදන් වූව මැනවැ යි. ඒ කඩිනානිසංසය අනුමෝදන් වන භික්ෂූන් විසින් උත්තරාසභිගය එකස් කොට ඇදිලි බැඳ මෙසේ කියයුතු වන්නේ යැ. "ඇවැත්නි, සම්පයාගේ කඩිනම තොප විසින් අතුරණ ලද යැ, කඩිනත්ථාරය ධාර්මික වෙයි (ඒ කඩිනානිසංසය) අනුමෝදන් වුමු"යි.

15. තෙත කෘතියන්තරකෙන භික්ෂුනා එකං භික්ෂුං උපසම්මතමිත්තා එකංසං උත්තරසම්මතං කරිත්වා අඤ්ඤාං පඤ්ඤානො ඵලමස්ස විවතීයො : “අත්තං අප්පිසො සම්මසං කම්මං, ධම්මකො කම්මන්තරො, අනුමොදති”ති. තෙත අනුමොදකෙන භික්ෂුනා එකංසං උත්තරසම්මතං කරිත්වා අඤ්ඤාං පඤ්ඤානො ඵලමස්ස විවතීයො : “අත්තං අප්පිසො සම්මසං කම්මං, ධම්මකො කම්මන්තරො අනුමොදති”ති.

සමෙසා කම්මං අත්තං, ගණො කම්මං අත්තං, පුඤ්ඤා කම්මං අත්තං : න සමෙසා කම්මං අත්තං, න ගණො කම්මං අත්තං, පුඤ්ඤා කම්මං අත්තං. හඤ්ඤා න සමෙසා කම්මං අත්තං, න ගණො කම්මං අත්තං, පුඤ්ඤා කම්මං අත්තං : සම්මසං අනුමොදනං හොති කම්මං, ගණස්ස අනුමොදනං හොති කම්මං, පුඤ්ඤා අත්තං හොති කම්මං.

සමෙසා පාතිමොක්ඛං උද්දිසති, ගණො පාතිමොක්ඛං උද්දිසති, පුඤ්ඤා පාතිමොක්ඛං උද්දිසති ; න සමෙසා පාතිමොක්ඛං උද්දිසති, න ගණො පාතිමොක්ඛං උද්දිසති, පුඤ්ඤා පාතිමොක්ඛං උද්දිසති : හඤ්ඤා න සමෙසා පාතිමොක්ඛං උද්දිසති, න ගණො පාතිමොක්ඛං උද්දිසති, පුඤ්ඤා පාතිමොක්ඛං උද්දිසති : සම්මසං අනුමොදනං හොති පාතිමොක්ඛං, ගණස්ස අනුමොදනං හොති පාතිමොක්ඛං, පුඤ්ඤා අනුමොදනං හොති පාතිමොක්ඛං, සම්මසං සාමග්ගියා ගණස්ස සාමග්ගියා පුඤ්ඤා උද්දිසති සම්මසං උද්දිසති හොති පාතිමොක්ඛං, ගණස්ස උද්දිසති හොති පාතිමොක්ඛං, පුඤ්ඤා උද්දිසති හොති පාතිමොක්ඛං.

ඵලමෙව න සමෙසා කම්මං අත්තං, න ගණො කම්මං අත්තං, පුඤ්ඤා කම්මං අත්තං, සම්මසං අනුමොදනාය ගණස්ස අනුමොදනාය පුඤ්ඤා අත්තං සම්මසං අත්තං හොති කම්මං, ගණස්ස අත්තං හොති කම්මං, පුඤ්ඤා අත්තං හොති කම්මං.

1. පක්කමනන්තො කම්මනායො වුත්තො අදිව්ඛක්කුනා, එතඤ්ඤා තාභං පුච්ඡාමි කතමො පටිබ්බොධො පඨමං ඡජ්ජති ;
2. පක්කමනන්තො කම්මනායො වුත්තො අදිව්ඛක්කුනා, එතඤ්ඤා තාභං විස්සජ්ජස්සං චිවරපට්ඨොධො පඨමං ඡජ්ජති ; තස්ස සහ ඛට්ඨිමගමනා අමාසපට්ඨොධො ඡජ්ජති.
3. නිව්ඛානන්තො කම්මනායො වුත්තො අදිව්ඛක්කුනා, එතඤ්ඤා තාභං පුච්ඡාමි කතමො පටිබ්බොධො පඨමං ඡජ්ජති ;
4. නිව්ඛානන්තො කම්මනායො වුත්තො අදිව්ඛක්කුනා, එතඤ්ඤා තාභං විස්සජ්ජස්සං අමාසපට්ඨොධො පඨමං ඡජ්ජති ; චිවරෙ නිව්ඛිතෙ චිවරපට්ඨොධො ඡජ්ජති.
5. සන්තිව්ඛානන්තො කම්මනායො වුත්තො අදිව්ඛක්කුනා, එතඤ්ඤා තාභං පුච්ඡාමි කතමො පටිබ්බොධො පඨමං ඡජ්ජති ;

15. ඒ කථිකත්වාරක මහණහු විසින් එක් මහණක්හු වෙත එළඹ උත්තරා-සභිගය එකස් කොට ඇදිලි බැඳ මෙසේ කියයුතු වන්නේ යැ. “ඇවැත්නි, සභිසයාගේ කථිකය (ම විසින්) අතුරණ ලද යැ, කථිකත්වාරය ධාර්මික වෙයි, (ඒ කථිකානිසංසය) අනුමෝදන් වුව මැනැවැ”යි. ඒ අනුමෝදන් වන මහණහු විසින් උත්තරාසභිගය එකස් කොට ඇදිලි බැඳ මෙසේ කියයුතු වන්නේ යැ. “ඇවැත්නි, සභිසයාගේ කථිකය තොප විසින් අතුරණ ලද යැ, කථිකත්වාරය ධාර්මික වෙයි, (ඒ කථිකානිසංසය) අනුමෝදන් වෙමි”යි.

සභිසයා කථිකය අතුරා ද, ගණයා කථිකය අතුරා ද, පුද්ගල කථිකය අතුරා ද යත් : සභිසයා කථිකය නො අතුරයි, ගණයා කථිකය නො අතුරයි, පුද්ගල කථිකය අතුරයි. ඉදින් සභිසයා කථිකය නො අතුරා නම්, ගණයා කථිකය නො අතුරා නම් පුද්ගල කථිකය අතුරා නම් සභිසයා විසින් කථිකය නො අතුරණ ලද වෙයි, ගණයා විසින් කථිකය නො අතුරණ ලද වෙයි, පුද්ගලයා විසින් කථිකය අතුරණ ලද වේ.

සභිසයා පාමොක් උදෙසා ද, ගණයා පාමොක් උදෙසා ද, පුද්ගල පාමොක් උදෙසා ද යත් : සභිසයා පාමොක් නො උදෙසයි, ගණයා පාමොක් නො උදෙසයි, පුද්ගල පාමොක් උදෙසයි. ඉදින් සභිසයා පාමොක් නො උදෙසා නම් ගණයා පාමොක් නො උදෙසා නම් පුද්ගල පාමොක් උදෙසා නම් සභිසයා විසින් පාමොක් නො උදෙසන ලද වෙයි, ගණයා විසින් පාමොක් නො උදෙසන ලද වෙයි, පුද්ගලයා විසින් පාමොක් උදෙසන ලද වේ. සභිසයාගේ සමගියෙන් ගණයාගේ සමගියෙන් පුද්ගලයාගේ (පාමොක්) උදෙසීමෙන් සභිසයා විසින් පාමොක් උදෙසන ලද වෙයි, ගණයා විසින් පාමොක් උදෙසන ලද වෙයි, පුද්ගලයා විසින් පාමොක් උදෙසන ලද වේ.

එසෙයින් ම සභිසයා කථිකය නො අතුරයි, ගණයා කථිකය නො අතුරයි, පුද්ගල කථිකය අතුරයි. සභිසයාගේ අනුමොදනයෙන් ගණයාගේ අනුමොදනයෙන් පුද්ගලයාගේ ඇතිවීමෙන් සභිසයා විසින් කථිකය අතුරණ ලද වෙයි, ගණයා විසින් කථිකය අතුරණ ලද වෙයි, පුද්ගලයා විසින් කථිකය අතුරණ ලද වේ.

1. අනපේක්ෂිත වැ ආවාසයෙන් නික්ම යෑම කෙළවර කොට සිටින පක්ක-මනන්තිකකථිකද්වාරය සුයඹ්බන්ධුන් විසින් වදාරණ ලද්දේ යැ. (එහි) කවර පළිබොධ යෙක් පළමු වැ සිද්ධ දැයි තෙල කරුණ ද මම ඔබ විචාරමි.

2. පක්කමනන්තිකකථිකද්වාරය සුයඹ්බන්ධුන් විසින් වදාරණ ලද්දේ යැ. මම තෙල කරුණ තොපට විසඳා කියමි. (එහි) විවර පළිබොධය පළමු වැ සිද්ධයි, ඔහු සීමාවෙන් බැහැර යන්නා හා මැ ආවාස පළිබොධය සිද්ධ.

3. (සිවුර කොට නිවීම කෙළවර කොට සිටි) නිවයානන්තිකකථිකද්වාරය සුයඹ් බන්ධුන් විසින් වදාරණ ලද්දේ යැ. (එහි) කවර පළිබොධයෙක් පළමු වැ සිද්ධ දැයි මම තෙල කරුණ ද ඔබ විචාරමි.

4. නිවයානන්තිකකථිකද්වාරය සුයඹ්බන්ධුන් විසින් වදාරණ ලද්දේ යැ. (එහි) මම තෙල කරුණ තොපට විසඳා කියමි. (එහි) ආවාස පළිබොධය පළමු වැ සිද්ධයි, සිවුර කොට නිමි කල්හි විවර පළිබොධය සිද්ධ.

5. (සිවුරත් නො කරමි ආවාසයටත් නො යමි’යි සනිටුහන් කිරීම කෙළවර කොට සිටි) සන්තිවයානන්තිකකථිකද්වාරය සුයඹ්බන්ධුන් විසින් වදාරණ ලද්දේ යැ. (එහි) කවර පළිබොධයෙක් පළමු වැ සිද්ධ දැයි මම තෙල කරුණ ද ඔබ විචාරමි.

6. සනතිවිෂානනනිකො කසිනුභිඤ්ඤා චුතො ආදිවිබ්ඛානා,
එතස්සාදි නාහං විසුඤ්ඤාං ඤා පටිබ්බොධො අප්පබ්බො.
අවරිමං ඡජ්ජනති.
7. නාසනනනිකො කසිනුභිඤ්ඤා චුතො ආදිවිබ්ඛානා,
එතස්සාදි නාහං පුච්ඡාමි කතමො පටිබ්බොධො පථමං ඡජ්ජනති :
8. නාසනනනිකො කසිනුභිඤ්ඤා චුතො ආදිවිබ්ඛානා,
එතස්සාදි නාහං විසුඤ්ඤාං ආවාසපටිබ්බොධො පථමං ඡජ්ජනති ;
චිවරො නට්ඨො චිවරපටිබ්බොධො ඡජ්ජනති.
9. සවණනනිකො කසිනුභිඤ්ඤා චුතො ආදිවිබ්ඛානා,
එතස්සාදි නාහං පුච්ඡාමි කතමො පටිබ්බොධො පථමං ඡජ්ජනති.
10. සවණනනිකො කසිනුභිඤ්ඤා චුතො ආදිවිබ්ඛානා,
එතස්සාදි නාහං විසුඤ්ඤාං චිවරපටිබ්බොධො පථමං ඡජ්ජනති :
තස්ස සභ සවණෙන ආවාසපටිබ්බොධො ඡජ්ජනති.
11. ආසාවච්ඡේදනො කසිනුභිඤ්ඤා චුතො ආදිවිබ්ඛානා,
එතස්සාදි නාහං පුච්ඡාමි කතමො පටිබ්බොධො පථමං ඡජ්ජනති :
12. ආසාවච්ඡේදනො කසිනුභිඤ්ඤා චුතො ආදිවිබ්ඛානා,
එතස්සාදි නාහං විසුඤ්ඤාං ආවාසපටිබ්බොධො පථමං ඡජ්ජනති,
චිවරසාය උපච්ඡින්නාය චිවරපටිබ්බොධො ඡජ්ජනති.
13. සීමාතික්කනනිකො කසිනුභිඤ්ඤා චුතො ආදිවිබ්ඛානා,
එතස්සාදි නාහං පුච්ඡාමි කතමො පටිබ්බොධො පථමං ඡජ්ජනති :
14. සීමාතික්කනනිකො කසිනුභිඤ්ඤා චුතො ආදිවිබ්ඛානා,
එතස්සාදි නාහං විසුඤ්ඤාං චිවරපටිබ්බොධො පථමං ඡජ්ජනති :
තස්ස ඛණ්ඩිකානුසාරො ආවාසපටිබ්බොධො ඡජ්ජනති.
15. සත්ථානො කසිනුභිඤ්ඤා චුතො ආදිවිබ්ඛානා,
එතස්සාදි නාහං පුච්ඡාමි කතමො පටිබ්බොධො පථමං ඡජ්ජනති :
16. සත්ථානො කසිනුභිඤ්ඤා චුතො ආදිවිබ්ඛානා,
එතස්සාදි නාහං විසුඤ්ඤාං ඤා පටිබ්බොධො අප්පබ්බො.
අවරිමං ඡජ්ජනති.

17. කති කසිනුභිඤ්ඤා සමාසාදිනා, කති කසිනුභිඤ්ඤා පුග්ගලාදිනා, කති කසිනුභිඤ්ඤා නෙව සමාසාදිනා හ පුග්ගලාදිනා : එකො කසිනුභිඤ්ඤා සමාසාදිනො : අනාරාමො, චතො කසිනුභිඤ්ඤා පුග්ගලාදිනා : පක්කමනනිකො නිව්ඛානනනිකො සනතිවිෂානනනිකො සීමාතික්කනනිකො, චතො කසිනුභිඤ්ඤා නෙව සමාසාදිනා හ පුග්ගලාදිනා, නාසනනනිකො සවණනනිකො ආසාවච්ඡේදනො සත්ථානො.

6. සන්නිවේදන තාක්ෂණික කටයුතු සඳහා වෛස්විකා වැඩසටහනක් පිළිබඳව විකල්පයක් ලෙසින් සලකා බැලීම. (එහි) විවරය ඇතිව සැලකිය යුතු ලෙසින් සලකා බැලීම.

7. (සිවුරු ඇති කෙළවර කොට ඇති) නායකත්ව කටයුතු සඳහා වෛස්විකා වැඩසටහනක් ලෙසින් සලකා බැලීම. එහි කවර පිළිබඳව සලකා බැලීම දැයි මම තෙල කරමි.

8. නායකත්ව කටයුතු සඳහා වෛස්විකා වැඩසටහනක් ලෙසින් සලකා බැලීම. (එහි) කවර පිළිබඳව සලකා බැලීම දැයි මම තෙල කරමි.

9. (විභාගයේ කටයුතු සඳහා වෛස්විකා වැඩසටහනක් ලෙසින් සලකා බැලීම. (එහි) කවර පිළිබඳව සලකා බැලීම දැයි මම තෙල කරමි.

10. සන්නිවේදන තාක්ෂණික කටයුතු සඳහා වෛස්විකා වැඩසටහනක් ලෙසින් සලකා බැලීම. (එහි) කවර පිළිබඳව සලකා බැලීම දැයි මම තෙල කරමි.

11. (සිවුරු ඇති කෙළවර කොට ඇති) නායකත්ව කටයුතු සඳහා වෛස්විකා වැඩසටහනක් ලෙසින් සලකා බැලීම. (එහි) කවර පිළිබඳව සලකා බැලීම දැයි මම තෙල කරමි.

12. නායකත්ව කටයුතු සඳහා වෛස්විකා වැඩසටහනක් ලෙසින් සලකා බැලීම. (එහි) කවර පිළිබඳව සලකා බැලීම දැයි මම තෙල කරමි.

13. (සිවුරු ඇති කෙළවර කොට ඇති) නායකත්ව කටයුතු සඳහා වෛස්විකා වැඩසටහනක් ලෙසින් සලකා බැලීම. (එහි) කවර පිළිබඳව සලකා බැලීම දැයි මම තෙල කරමි.

14. සන්නිවේදන තාක්ෂණික කටයුතු සඳහා වෛස්විකා වැඩසටහනක් ලෙසින් සලකා බැලීම. (එහි) කවර පිළිබඳව සලකා බැලීම දැයි මම තෙල කරමි.

15. (විභාගයේ කටයුතු සඳහා වෛස්විකා වැඩසටහනක් ලෙසින් සලකා බැලීම. (එහි) කවර පිළිබඳව සලකා බැලීම දැයි මම තෙල කරමි.

16. සන්නිවේදන තාක්ෂණික කටයුතු සඳහා වෛස්විකා වැඩසටහනක් ලෙසින් සලකා බැලීම. (එහි) කවර පිළිබඳව සලකා බැලීම දැයි මම තෙල කරමි.

17. කෙටි කාලීන කටයුතු සඳහා වෛස්විකා වැඩසටහනක් ලෙසින් සලකා බැලීම. (එහි) කවර පිළිබඳව සලකා බැලීම දැයි මම තෙල කරමි.

18. කති කසිනුඤ්ඤාං අනෙකාසිමාය උභිද්ධතාති, කති කසිනුඤ්ඤාං ඛණිසිමාය උභිද්ධතාති, කති කසිනුඤ්ඤාං සීයා අනෙකාසිමාය උභිද්ධතාති, සීයා ඛණිසිමාය උභිද්ධතාති : ඓද්ධි කසිනුඤ්ඤාං අනෙකාසිමාය උභිද්ධතාති : අනතරාඛ්‍යායෙ සත්‍යඛ්‍යායෙ. තයො කසිනුඤ්ඤාං ඛණිසිමාය උභිද්ධතාති : පක්කමනනාතිකො සවණනාතිකො සීමාතික්කනනාතිකො. චත්තායෙ කසිනුඤ්ඤාං සීයා අනෙකාසිමාය උභිද්ධතාති, සීයා ඛණිසිමාය උභිද්ධතාති : නිවර්තනනාතිකො සනාති-රානනාතිකො සවණනාතිකො ආසාවචේදිකො.

19. කති කසිනුඤ්ඤාං¹ එකුප්පාදා, එකතිරෙඛා, කති කසිනුඤ්ඤාං එකුප්පාදා, නානාතිරෙඛා : ඓද්ධි කසිනුඤ්ඤාං එකුප්පාදා එකතිරෙඛා : අනතරාඛ්‍යායෙ සත්‍යඛ්‍යායෙ. අවසෙසා කසිනුඤ්ඤාං එකුප්පාදා නානා-තිරෙඛාති.

කසිනහෙදෙ² නිවසිතො

කසුද්දානං :

1. කසස කිනති පණණරස ඛම්මා නිදනහෙදා ව,
පච්චය සංගහ මූලා ආදී ව අත්ථාර පුග්ගලා.³
2. හෙදා තිණණං⁴ තයො ජානිතඛං අත්ථාරං උද්දෙසෙන ව,
පමුඛොධාසිනා සිමාය උප්පාදතිරෙඛෙන වාති.

1. කසිනුඤ්ඤාං - මජ්ඣං,

2. { කසිනහෙදෙ - මජ්ඣං,
කසිනහෙදං - ස්‍යා,

3. අවර්තපුග්ගලා - සිමු.

4. තිණණං තයො - මජ්ඣං.

18. කෙනෙක් කඩිනුද්ධාරයෝ (වස්විසු) සීමාව තුළ උද්ධරණය කරණු ලැබෙද් ද, කෙනෙක් කඩිනුද්ධාරයෝ සීමායෙන් බැහැර උද්ධරණය කරණු ලැබෙද් ද, කෙනෙක් කඩිනුද්ධාරයෝ කිසි විටෙක ඇතුළු සීමායෙහි උද්ධරණය කරණු ලැබෙද් ද, කිසිවිටෙක සීමාවෙන් බැහැර උද්ධරණය කරණු ලැබෙද් ද යත් : අන්තරුඛිතාර යැ-සහුඛිතාර යැ යන කඩිනුද්ධාරයෝ දෙදෙන සීමාව තුළ උද්ධරණය කරණු ලැබෙති. පක්කමනන්තිකයැ සවනන්තික යැ-සීමාතික්කන්තික යැ යන කඩිනුද්ධාරයෝ තිදෙන සීමාවෙන් බැහැර උද්ධරණය කරණු ලැබෙති. නිට්ඨානන්තික යැ සන්තිට්ඨානන්තික යැ-නාසනන්තික යැ-ආසාවච්ඡේදික යැ යන කඩිනුද්ධාරයෝ සිවු දෙන කිසි විටෙක සීමාව තුළ උද්ධරණය කරණු ලැබෙති, කිසිවිටෙක සීමාවෙන් බැහැර උද්ධරණය කරණු ලැබෙත්.

19. කෙනෙක් කඩිනුද්ධාරයෝ එක් වැ උපන්නාහු එක් වැ නිරුද්ධ වෙත් ද, කෙනෙක් කඩිනුද්ධාරයෝ එක් වැ උපදනාහු වෙත් වැ නිරුද්ධ වෙත් ද යත් : අන්තරුඛිතාර යැ, සහුඛිතාර යැ යන කඩිනුද්ධාරයෝ දෙදෙන එක් වැ උපදනාහු එක් වැ නිරුද්ධ වෙති. සෙසු කඩිනුද්ධාරයෝ එක් වැ උපදනාහු වෙත් වැ නිරුද්ධ වෙත්.

කසිනහෙදය නිමි.

එහි නාමාවලිය :

1. කස්ස යැ, කින්ති යැ, පණණරසධම්ම යැ, නිදාන යැ, හෙතු යැ, පච්චය යැ, සධ්ධහමුල යැ ආදී යැ, අත්ථාරපුග්ගල යැ,

2. තිණණං යැ, තයො යැ, ජාතිතබ්බ යැ, අත්ථාර යැ, උද්දෙසය සමග පළිබොධ යැ, අසීන යැ, එකුප්පාද-එකනිරොධාය සමග සීමා යැ යි.

උපාලි පඤ්චකං

1. අනිස්සිත වග්ගො

1. තෙන සම්මයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ණිකස්ස ආරුමෙ. අථ ඛො ආයස්මො උපාලි යෙන භගවා තෙනුපසංඛිකම්. උපසංඛිකම්ඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙතො එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මො උපාලි භගවන්තං එතදවොච : “කතීති නුඛො භන්තෙ අබ්බෙති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා යාවජ්චං නානිස්සිතෙන වත්ථබ්බං”නති.

පඤ්චපාලි, අබ්බෙති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා යාවජ්චං නානිස්සිතෙන වත්ථබ්බං, කතමෙති පඤ්චති : උපොසථං න ජානාති, උපොසථකම්මං න ජානාති, පාතීමොක්ඛං න ජානාති, පාතීමොක්ඛුද්දෙසං න ජානාති, උභෙතපඤ්චයෙසා හොති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චහරෙහිති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා යාවජ්චං නානිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.

පඤ්චපාලි, අබ්බෙති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා යාවජ්චං අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං, කතමෙති පඤ්චති : උපොසථං ජානාති, උපොසථකම්මං ජානාති, පාතීමොක්ඛං ජානාති, පාතීමොක්ඛුද්දෙසං ජානාති, පඤ්චවයෙසා වා හොති අතිරෙකපඤ්චයෙසා වා. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චහරෙහිති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා යාවජ්චං අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.

2 අපරෙතිපි උපාලි, පඤ්චහරෙහිති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා යාවජ්චං නානිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. කතමෙති පඤ්චති : පචාරණං න ජානාති, පචාරණකම්මං න ජානාති, පාතීමොක්ඛං න ජානාති, පාතීමොක්ඛුද්දෙසං න ජානාති, උභෙතපඤ්චයෙසා හොති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චහරෙහිති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා යාවජ්චං නානිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.

පඤ්චපාලි, අබ්බෙති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා යාවජ්චං අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. කතමෙති පඤ්චති : පචාරණං ජානාති, පචාරණකම්මං ජානාති, පාතීමොක්ඛං ජානාති, පාතීමොක්ඛුද්දෙසං ජානාති. පඤ්චවයෙසා වා හොති අතිරෙකපඤ්චයෙසා වා. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චහරෙහිති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා යාවජ්චං අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.

3. අපරෙතිපි උපාලි, පඤ්චහරෙහිති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා යාවජ්චං නානිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. කතමෙති පඤ්චති : ආපත්තානාපත්තිං න ජානාති, උත්තකගරුකං ආපත්තිං න ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපත්තිං න ජානාති, දුට්ඨලොදුට්ඨලං ආපත්තිං න ජානාති, උභෙතපඤ්චයෙසා හොති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චහරෙහිති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා යාවජ්චං නානිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.

උපාලිපඤ්චකය

1. අනියම්තවර්ගය

1. එ සමයෙහි භාග්‍යවන් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත් නුවර ජෙනවන නම් වූ අනේපිටු සිටුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එ කල්හි ආයුෂ්මත් උපාලි තෙරණුවෝ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත් පසෙක හුන්හ. එකත් පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් උපාලි තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කළහ. “ වහන්ස, කෙනෙක් අභිගයෙන් යුක්ත වූ මහණහු විසින් දිවිහිම කොට නිස නො ගෙණ නො විසිය යුතුද ”යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුත් මහණහු විසින් දිවිහිම කොට නිස නො ගෙණ නො විසිය යුතුයි, කවර පසෙකින් ද යත් : උපොසථය නො දැනි, උපොසථ කර්මය නො දැනි, ප්‍රාතිමොක්ෂය නො දැනි, පාමොක් උදෙසීම නො දැනි, උතු පස් වස් ඇත්තේ වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් දිවිහිම කොට නිස නො ගෙණ නො විසිය යුතු යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත මහණහු විසින් දිවිහිම කොට නිස නො ගෙණ විසිය යුතු යි. කවර පසෙකින් ද යත් : උපොසථය දැනි, උපොසථ කර්මය දැනි, ප්‍රාතිමොක්ෂය දැනි, පාමොක් උදෙසීම දැනි, පස් වස් ඇත්තේ හෝ අයිරා පස් වස් ඇත්තේ හෝ වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණහු විසින් දිවිහිම කොට නිස නො ගෙණ විසිය යුතු යි.

2. උපාලි, අනෙකුදු පසහෙකින් යුත් මහණහු විසින් දිවිහිම කොට නිස නො ගෙණ නො විසිය යුතු යි, කවර පසෙකින් ද යත් : පචාරණය නො දැනි, පචාරණ කර්මය නො දැනි, ප්‍රාතිමොක්ෂය නො දැනි, පාමොක් උදෙසීම නො දැනි, උතු පස් වස් ඇත්තේ වේ. උපාලි, මේ පසහින් යුත් මහණහු විසින් දිවිහිම කොට නිස නො ගෙණ නො විසිය යුතු යි.

උපාලි, පසහෙකින් යුත් මහණහු විසින් දිවිහිම කොට නිස නො ගෙණ විසිය යුතුයි. කවර පසෙකින් ද යත් : පචාරණය දැනි, පචාරණ කර්මය දැනි, ප්‍රාතිමොක්ෂය දැනි, පාමොක් උදෙසීම දැනි, පස් වස් ඇත්තේ හෝ අයිරා පස් වස් ඇත්තේ හෝ වේ. උපාලි, මේ පසහින් යුත් මහණහු විසින් දිවිහිම කොට නිස නො ගෙණ විසිය යුතු යි.

3. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් දිවිහිම කොට නිස නො ගෙණ නො විසිය යුතු යි. කවර පසෙකින් ද යත් : ඇවැත් නො ඇවැත් නො දැනි, ශ්‍රිහු ගුරු ඇවැත් නො දැනි, සාවසෙස අනවසෙස ආපත්ති නො දැනි, කුච්ඡ් නො කුච්ඡ් ඇවැත් නො දැනි, උතු පස් වස් ඇත්තේ වේ. උපාලි, මේ පසහින් යුත් මහණහු විසින් දිවිහිම කොට නිස නො ගෙණ නො විසිය යුතු යි.

පඤ්චපාලි අඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා යාවජ්චං අනිස්සිතෙන වන්ධං. කතමෙති පඤ්චති : ආපන්නානාපතනිං ජානාති, උහුකගරුකං ආපතනිං ජානාති. සාවසෙසානවසෙසං ආපතනිං ජානාති, දුට්ඨලො-දුට්ඨලං ආපතනිං ජානාති, පඤ්චවස්සො වා හොති අනිරෝක පඤ්චවස්සො වා. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චගඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා යාවජ්චං අනිස්සිතෙන වන්ධං.

4. කතීති හු ඛො භනෙන, අඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බොති.

පඤ්චපාලි අඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො, කතමෙති පඤ්චති : න පටිබලො හොති අනෙතවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා සීලානං උපට්ඨාතුං වා උපට්ඨාපෙතුං වා, උප්පන්නං අනභිරතීං චූපකාසෙතුං වා, චූපකාසාපෙතුං වා, උප්පන්නං කුක්කුචං ධම්මතො විනයතො විනෝදෙතුං වා, විනෝදපෙතුං වා, අභිධම්ම විනෙතුං, අභිවිනයෙ විනෙතුං. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චගඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

පඤ්චපාලි අඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති : පටිබලො හොති අනෙතවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා සීලානං උපට්ඨාතුං වා උපට්ඨාපෙතුං වා, උප්පන්නං අනභිරතීං චූපකාසෙතුං වා චූපකාසාපෙතුං වා, උප්පන්නං කුක්කුචං ධම්මතො විනයතො විනෝදෙතුං වා විනෝදපෙතුං වා, අභිධම්ම විනෙතුං, අභිවිනයෙ විනෙතුං. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චගඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

5 අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චගඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො, කතමෙති පඤ්චති : න පටිබලො හොති අනෙතවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ආභිසම්මාරිකාය සික්ඛාය සික්ඛාපෙතුං, ආදිබ්බවරිසිකාය සික්ඛාය විනෙතුං, අභිසීලෙ විනෙතුං, අභිවිතෙන විනෙතුං, අභිපඤ්ඤාය විනෙතුං. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චගඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

පඤ්චපාලි, අඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති : පටිබලො හොති අනෙතවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ආභිසම්මාරිකාය සික්ඛාය සික්ඛාපෙතුං, ආදිබ්බවරිසිකාය සික්ඛාය විනෙතුං, අභිසීලෙ විනෙතුං, අභිවිතෙන විනෙතුං, අභිපඤ්ඤාය විනෙතුං. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චගඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බොති.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් දිවිහිම කොට නිස නොගෙණ විසිය යුතු යි, කවර පසෙකින් ද යත් : ඇවැත් නො ඇවැත් දැනිමි, ශ්‍රිහු ගුරු ඇවැත් දැනිමි, සාවසෙස අනවසෙස ආපත්ති දැනිමි, තුළුල් නො තුළුල් ඇවැත් දැනිමි, පස් වස් ඇත්තේ හෝ අයිරා පස් වස් ඇත්තේ හෝ වේ. උපාලි, මේ පසහින් යුත් මහණහු විසින් දිවිහිම කොට නිස නොගෙණ විසිය යුතු යි.

4. වහන්ස, කෙනෙක් අභිගයෙන් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් නො කරවිය යුතු ද, නිස නොදිය යුතු ද, හෙරණකු ලවා උවැටන් නො කරවිය යුතු ද ?

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් නො කරවිය යුතු යැ. නිස නො දිය යුතු යැ. හෙරණකු ලවා උවැටන් නො කරවිය යුතු යැ. කවර පසෙකින් ද යත් : ගිලන් වූ අතැවැසියකුට හෝ සද්ධිවිහාරිකයකුට හෝ උවැටන් කරන්නට හෝ උවැටන් කරවන්නට හෝ, උපන් අනභිරතිය (උකටලී බව) බැහැර කරන්නට හෝ කරවන්නට හෝ උපන් කුකුස දහමින් විනයෙන් දුරු කරන්නට හෝ දුරු කරවන්නට හෝ, අභිධර්මයෙහි (නාම රූප පරිවර්ණයෙහි) භික්ෂුවන්නට, අභිවිනයෙහි භික්ෂුවන්නට ප්‍රතිබල නො වෙයි. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් නො කරවිය යුතු යැ. නිස නො දිය යුතු යැ. හෙරණකු ලවා උවැටන් නො කරවිය යුතු යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් කරවිය යුතු යැ, නිස දිය යුතු යැ, හෙරණකු ලවා උවැටන් කරවිය යුතු යි. කවර පසෙකින් ද යත් : ගිලන් වූ අතැවැසියකුට හෝ සද්ධිවිහාරිකයකුට හෝ උවැටන් කරන්නට හෝ උවැටන් කරවන්නට හෝ, උපන් උකටලී බව බැහැර කරන්නට හෝ කරවන්නට හෝ, උපන් කුකුස දහමින් විනයෙන් දුරු කරන්නට හෝ දුරු කරවන්නට හෝ, අභිධර්මයෙහි භික්ෂුවන්නට, සියලු විනය පිටකයෙහි භික්ෂුවන්නට ප්‍රතිබල වෙයි. උපාලි, මේ පසහින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් කරවිය යුතු යැ, නිස දිය යුතු යැ, හෙරණකු ලවා උවැටන් කරවිය යුතු යි.

5. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් නො කරවිය යුතු යැ, නිස නො දිය යුතු යැ, හෙරණකු ලවා උවැටන් නො කරවිය යුතු යි. කවර පසෙකින් ද යත් : අතැවැසියකු හෝ සද්ධිවිහාරිකයකු හෝ ආභිසමාචාරික ශික්ෂාවන්හි (කදුවන්හි) භික්ෂුවන්නට, ආදිබ්‍රහ්මවරිය සධ්ව්‍යාත සෙබපණ්ණන්ති ශික්ෂාවන්හි (පරිජි සහ වෙසෙස්හි) භික්ෂුවන්නට, අධිශීලයෙහි (ප්‍රාතිමොක්ෂ ශීලයෙහි) භික්ෂුවන්නට, අධිවිත්තයෙහි (ලොකිකසමාධිභාවනාවෙහි) භික්ෂුවන්නට, අධිප්‍රඥයෙහි (ලොකොත්තර මාර්ගභාවනාවෙහි) භික්ෂුවන්නට ප්‍රතිබල නො වෙයි, උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් උපසපත් නො කරවිය යුතු යැ, නිස නො දිය යුතු යැ, හෙරණකු ලවා උවැටන් නො කරවිය යුතු යැ.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපත් කරවිය යුතු යැ. නිස දිය යුතු යැ, හෙරණකු ලවා උවැටන් කරවිය යුතු යි. කවර පසෙකින් ද යත් : අතැවැසියකු හෝ සද්ධිවිහාරිකයකු හෝ ආභිසමාචාරික ශික්ෂාවෙහි භික්ෂුවන්නට ආදිබ්‍රහ්මවරියක ශික්ෂාවෙහි භික්ෂුවන්නට, අධිශීලයෙහි භික්ෂුවන්නට, අධිවිත්තයෙහි භික්ෂුවන්නට, අධිප්‍රඥාවෙහි භික්ෂුවන්නට ප්‍රතිබල වෙයි. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුතු මහණහු විසින් උපසපත් කරවිය යුතු යි. නිස දිය යුතු යි. හෙරණකු ලවා උවැටන් කරවිය යුතු යි.

6. කතීති නු ඛො හනෙන, අඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං.

පඤ්චහුපාලි, අඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං. කතමෙති පඤ්චති : අලජ්ජී ච භොති, බාලො ච, අපකතගෙනා ච, ඕච්ඡාදිට්ඨිකො ච භොති, අජ්චවිට්ඨපනො ච, ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං.

7. අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං. කතමෙති පඤ්චති : අභිසිලො සිලවිට්ඨපනො භොති, අජ්ඣාචාරෙ අචාරවිට්ඨපනො භොති, අතිදිට්ඨා දිට්ඨිවිට්ඨපනො භොති, ඕච්ඡාදිට්ඨිකො ච භොති, අජ්චවිට්ඨපනො ච. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං.

8. අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං. කතමෙති පඤ්චති : කාසිකෙන දවෙන සමන්තාගතො භොති, වාචසිකෙන දවෙන සමන්තාගතො භොති, කාසිකවාචසිකෙන දවෙන සමන්තාගතො භොති, ඕච්ඡාදිට්ඨිකො ච භොති, අජ්චවිට්ඨපනො ච. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං.

9. අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං. කතමෙති පඤ්චති : කාසිකෙන අනාචාරෙන සමන්තාගතො භොති, වාචසිකෙන අනාචාරෙන සමන්තාගතො භොති, කාසිකවාචසිකෙන අනාචාරෙන සමන්තාගතො භොති, ඕච්ඡාදිට්ඨිකො ච භොති, අජ්චවිට්ඨපනො ච. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං.

10. අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං. කතමෙති පඤ්චති : කාසිකෙන උපඝාතීකෙන සමන්තාගතො භොති, වාචසිකෙන උපඝාතීකෙන සමන්තාගතො භොති, කාසිකවාචසිකෙන උපඝාතීකෙන සමන්තාගතො භොති, ඕච්ඡාදිට්ඨිකො ච භොති, අජ්චවිට්ඨපනො ච. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං.

11. අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං. කතමෙති පඤ්චති : කාසිකෙන ඕච්ඡාඡ්වෙන සමන්තාගතො භොති, වාචසිකෙන ඕච්ඡාඡ්වෙන සමන්තාගතො භොති, කාසිකවාචසිකෙන ඕච්ඡාඡ්වෙන සමන්තාගතො භොති, ඕච්ඡාදිට්ඨිකො ච භොති, අජ්චවිට්ඨපනො ච. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං.

12. අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං. කතමෙති පඤ්චති : අපභතීං අපනො කම්මකතො උපසම්පාදෙති, තිස්සං දෙති, සාමණේරං උපධාපෙති, භික්ඛුනොවාදක සමමුතියං සාදෙති, සමමතොපි භික්ඛුනිතො ඔවදති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං.

6. වහන්ස, කෙනෙක් අභිගයෙන් යුක්ත වූ මහණහට (තථ්‍යනියාදි සත්වදැරුම) කර්මය කටයුතු ද?

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණහට (තථ්‍යනියාදි) කර්ම කටයුතු යි. කවර පසෙකින් ද යත් : උප්පා නැත්තේ ද වෙයි, අඤ්ඤා ද වෙයි. උබ්බවතීකම් කරණ උද්දේ ද වෙයි. මිත්‍යා දෘෂ්ටික ද වෙයි. නට දිවිපෙවෙන් ඇත්තේ ද වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණහට (තථ්‍යනියාදි) කර්ම කටයුතු යි.

7. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුත් මහණ හට (තථ්‍යනියාදි) කර්ම කටයුතු යි. කවර පසෙකින් ද යත් : අධිශීලයෙහි නවුවා වූ සිල් ඇත්තේ (පරිච්ඡි සහවෙසෙස් ඇවැතුන්ට පැමිණියේ) වෙයි. අධ්‍යාචාරයෙහි නවුවා වූ ආචාර ඇත්තේ (සෙසු පස් ඇවැතුන්ට පැමිණියේ) වෙයි, සමාග් දෘෂ්ටියෙහි නටදිටු ඇත්තේ වෙයි, මිසදිටු ද වෙයි, නවුවා වූ දිවි පෙවෙන් ඇත්තේද වේ, උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණහට (තථ්‍යනියාදි) කර්ම කටයුතු යි.

8. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුත් මහණහට (තථ්‍යනියාදි) කර්ම කටයුතු යි. කවර පසකින් ද යත්, (දු කෙළි ආදි) කායික ක්‍රීඩාවෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි, (කට බෙර ගැසීම ආදි) වාචසික ක්‍රීඩාවෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි. (නැටීම ගැසීම ආදි) කායික වාචසික ක්‍රීඩාවෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි, මිසදිටු වූයේත් වෙයි, නවුවා වූ දිවිපෙවෙන් ඇත්තේත් වේ. උපාලි මේ පසහින් යුත් මහණහට කර්ම කටයුතු යි.

9. උපාලි අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුත් මහණහට කර්ම කටයුතු යි. කවර පසෙකින් ද යත් : කායික අනාචාරයෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි, වාචසික අනාචාරයෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි, කායික වාචසික අනාචාරයෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි, මිසදිටු වූයේත් වෙයි. නවුවා වූ දිවිපෙවෙන් ඇත්තේත් වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණහට කර්ම කටයුතු යි.

10. උපාලි අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුත් මහණහට කර්ම කටයුතු යි. කවර පසෙකින් ද යත්, කය පිළිබඳ ව්‍යාතික්‍රමණයෙන් (සික පද කැඩීමෙන්) යුක්ත වූයේ වෙයි, වචනය පිළිබඳ ව්‍යාතික්‍රමණයෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි. කය වචනය පිළිබඳ ව්‍යාතික්‍රමණයෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි. මිසදිටු වූයේ වෙයි, නවුවා වූ දිවි පෙවෙන් ඇත්තේත් වෙයි, උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණහට කර්ම කටයුතු යි.

11. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුත් මහණහට කර්ම කටයුතු යි, කවර පසෙකින් ද යත් : (හසුන් ගෙනයාම වෙදකම් ආදි) කය පිළිබඳ සදොස් ජීවිකායෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි, (පණ්ඩි කීම ආදි) වාචසික සදොස් ජීවිකායෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි, (මෙකී) කායික වාචසික සදොස් ජීවිකාවෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි, මිසදිටු වූයේත් වෙයි, නවුවා වූ දිවිපෙවෙන් ඇත්තේත් වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණහට කර්ම කටයුතු යි.

12. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණහට කර්ම කටයුතු යි. කවර පසකින් ද යත්, ඇවැත්ට පැමිණියේ කර්ම කරන ලද්දේ උපසපත් කරවයි, නිස දෙයි, හෙරණකු ලවා උවැටත් කරවයි, භික්ෂුණි අවවාද සම්මුතිය ඉවසයි, සම්මුතිය ලද්දේ නමුදු මෙහෙණන්ට අවවාද කෙරෙයි. උපාලි මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණහට කර්ම කටයුතු යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

13. අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං කතමෙති පඤ්චති : යං අපතතීයං සඬෙක්ඛන කම්මං කතං භොති තං අපතතීං අපජ්ජති, අඤ්ඤං වා තාදිසිකං, තතො වා පාපිට්ඨකරං, කම්මං ගරහති, කම්මකෙ ගරහති, ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං.

14. අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බං කතමෙති පඤ්චති : බුද්ධස්ස අවණණං භාසති, ධම්මස්ස අවණණං භාසති, සබ්බස්ස අවණණං භාසති, මිච්ඡාදිට්ඨිකො ව භොති, අජ්චවිච්චපනො ව. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං කාතබ්බන්ති.

අනිසස්සිතවග්ගො පඨමො

තස්සුද්දනං :

1. උපොසථං පවාරණං අපතතී ව ගිරානකං,
අභිසම්පාරුල්ඡී ව අභිසිලදවෙන ව.
2. අනාචාරං උපඝාති මිච්ඡා අපතතීලෙව ව,
යං අපතතීයං බුද්ධස්ස පඨමො වග්ගසබ්බභොති.

2. න පටිපසස්මහතවග්ගො

1. කතීති හු ඛො භනෙත, අඬෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං න පටිපසස්මහතබ්බන්ති.

පඤ්චසුපාලි, අඬෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං න පටිපසස්මහතබ්බං. කතමෙති පඤ්චති : අපතතීං අපනොනාකම්මකතො උපසම්පාදෙති, නිසංසං දෙති, සාමණේරං උපට්ඨාපෙති, භික්ඛුනොවාදක සම්මුතිං සාදෙති, සම්මතොපි භික්ඛුනීයො ඔවදති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං න පටිපසස්මහතබ්බං.

2. අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං න පටිපසස්මහතබ්බං. කතමෙති පඤ්චති : යං අපතතීයං සඬෙක්ඛන කම්මං කතං භොති තං අපතතීං අපජ්ජති, අඤ්ඤං වා තාදිසිකං, තතො වා පාපිට්ඨකරං, කම්මං ගරහති ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං න පටිපසස්මහතබ්බං.

3. අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං න පටිපසස්මහතබ්බං. කතමෙති පඤ්චති : බුද්ධස්ස අවණණං භාසති, ධම්මස්ස අවණණං භාසති, සබ්බස්ස අවණණං භාසති, මිච්ඡා-දිට්ඨිකො ව භොති, අජ්චවිච්චපනො ව. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං න පටිපසස්මහතබ්බං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

13. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණභට කර්ම කටයුතු යි. කවර පසෙකින් ද යත් : සභිසයා විසින් යම් ඇවැතෙකින් කර්මය කරන ලද්දේ වේද, ඒ ඇවැතට හෝ පැමිණෙයි, එබඳු වූ අනෙක් ඇවැතකට හෝ පැමිණෙයි, එයට වඩා ඉතා ලමු ඇවැතකට හෝ පැමිණෙයි, (විනය) කර්මයට ගර්භා කෙරෙයි, (විනය) කර්ම කළවුන්ට ගර්භා කෙරේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණභට කර්ම කටයුතු යි.

14. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුත් මහණභට කර්ම කටයුතු යි, කවර පසෙකින් ද යත් : බුදුන්ගේ අගුණ කියයි, ධර්මයේ අගුණ කියයි, සභිසයාගේ අගුණ කියයි, මිසදිටු වූයේත් වෙයි, නටුවා වූ දිවිපෙවෙත් ඇත්තේත් වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණභට (තජ්ජනියාදි) කර්ම කටයුතු යි.

පළමුවන අනිස්සිත වර්ගය නිමි

එහි නාමාවලිය :

1. උපෝසථ යැ, පචාරණ යැ, ආපත්ති යැ, ගිලාන යැ, අභිසමාචාර යැ, ලජ්ජි යැ, දවය සමහ අධිශීල යැ.

2. අනාචාං යැ, උපසානි යැ, මිච්ඡා යැ, ආපත්ති යැ, යාය ආපත්තියා යැ, බුද්ධස්ස යැ යි ප්‍රථම වර්ගයෙහි සංග්‍රහය වේ.

2. න පටිපපසාසමගත වර්ගය

1. වහන්ස, කෙතෙක් අභිගයෙන් යුක්ත වූ මහණක්ෂුගේ (විනය) කර්මය නො සන්තිද්වියයුතු ද ?

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුත් මහණක්ෂුගේ (විනය) කර්මය නො සන්තිද්වියයුතු ය. කවර පසෙකින් ද යත් : ඇවැතට පැමිණියේ (තජ්ජනියාදි) කර්ම කරණ ලද්දේ උපසපත් කරවයි, නිස දෙයි, භෙරණකු ලවා උවැටත් කරවයි, හික්බුනොවාදක සම්මුතිය ඉවසයි, සම්මුතිය ලද්දේ නමුදු මෙහෙණන්ට ඔවා දේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණක්ෂුගේ කර්මය නො සන්තිද්වියයුතු යි.

2. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණක්ෂුගේ කර්මය නො සන්තිද්වියයුතු යි. කවර පසෙකින් ද යත් : සභිසයා විසින් යම් ඇවැතෙකින් කර්මය කරණ ලද නම් (නැවැත) ඒ ඇවැතට පැමිණෙයි, එබඳු වූ අනෙක් ඇවැතකට හෝ පැමිණෙයි, එයට වඩා ඉතා ලමු ඇවැතකට හෝ පැමිණෙයි, කර්මයට ගර්භා කෙරෙයි. කර්මය කළවුන්ට ගර්භා කෙරේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණක්ෂුගේ කර්මය නො සන්තිද්වියයුතු යි.

3. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණක්ෂුගේ කර්මය නො සන්තිද්වියයුතු යි. කවර පසෙකින් ද යත් : බුදුන්ගේ අගුණ කියයි, ධර්මයෙහි අගුණ කියයි, සභිසයාගේ අගුණ කියයි, මිච්ඡාදාසවි ඇත්තේත් වෙයි, නටුවා වූ දිවිපෙවෙත් ඇත්තේත් වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණක්ෂුගේ කර්මය නො සන්තිද්වියයුතු යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. අපරෙතිපි උපාලි, පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං න පටිපාසස්සලොභනබ්බං. කතමෙති පඤ්චති: අලුජ්ඣි ව හොති, බාලො ව, අපකතතොනො ව, ඔමගුකාරකො ව හොති වතොනසු, සික්ඛාය ව න පරිපුරකාරී. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො කම්මං න පටිපාසස්සලොභනබ්බන්ති.

5. සඛ්‍යාමාවචරෙන හනො, භික්ඛුනා සඛ්‍යං උපසඛ්‍යමනොන කති ධම්මෙ අජ්ඣිකතං උපට්ඨපෙනො සඬෙසා උපසඛ්‍යමිතබ්බොති.

සඛ්‍යාමාවචරෙන උපාලි, භික්ඛුනා සඛ්‍යං උපසඛ්‍යමනොන පඤ්ච ධම්මෙ අජ්ඣිකතං උපට්ඨපෙනො සඬෙසා උපසඛ්‍යමිතබ්බො. කතමෙ පඤ්ච: සඛ්‍යාමාවචරෙන උපාලි භික්ඛුනා සඛ්‍යං උපසඛ්‍යමනොන නිවචිතොන සඬෙසා උපසඛ්‍යමිතබ්බො රජොභරණ සමෙහ චිත්තොන, අසන-කුසලොහ භවිතබ්බං නිසජ්ජාකුසලොහ ථෙරෙ භික්ඛු අනුපබ්ජනොන නවෙ භික්ඛු අසනොන අපාට්ඨාහනොන තථාරූපෙ අසනො නිසිදිතබ්බං, අනානාකපිකොහ භවිතබ්බං අතිරථ්ජානකපිකොහ, සාමං වා ධම්මො, හාසිතබ්බො, පරො වා අජෙඤ්ඤිතබ්බො, අරියො වා කුණ්ඩිහාවො නාතිමඤ්ඤිතබ්බො, සවෙ උපාලි, සඬෙසා සමග්ගකරණීයාති කම්මාති කරොති, තත්‍ර වෙ උපාලි, භික්ඛුනො නක්ඛමති අපි දිට්ඨාචිතම්මං කන්ධා උපෙතබ්බො සාමග්ගි. තං කිස්ස ඔහතු: මාහං සඬෙසන නානතොනා අස්සන්ති. සඛ්‍යාමාවචරෙන උපාලි, භික්ඛුනා සඛ්‍යං උපසඛ්‍යමනොන ඉමෙ පඤ්ච ධම්මෙ අජ්ඣිකතං උපට්ඨපෙනො සඬෙසා උපසඛ්‍යමිතබ්බොති.

6. කතීති හු ඛො හනො, අඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු සඬෙස වොහරනොනො බහුජනඅකනොනො ව හොති බහුජනඅමනාපො ව බහුජන අරාචිතො වාති.

පඤ්චහුපාලි, අඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු සඬෙස වොහරනොනො බහුජනඅකනොනො ව හොති, බහුජනඅමනාපො ව බහුජනඅරාචිතො ව. කතමෙති පඤ්චති: උසස්සිතමන්තී ව හොති, නිස්සිතජප්පි ව හොති න ව හාසානුසස්සිකුසලො හොති, න යථාධම්මෙ යථාචිතයෙ යථාපතතීයා වොදොනා හොති, න යථාධම්මෙ යථාචිතයෙ යථාපතතීයා කාරොනා හොති. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු සඬෙස වොහරනොනො බහුජනඅකනොනො ව හොති බහුජනඅමනාපො ව බහුජනඅරාචිතො ව.

පඤ්චහුපාලි, අඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු සඬෙස වොහරනොනො බහුජනඅකනොනො ව හොති, බහුජනඅමනාපො ව බහුජනඅරාචිතො ව. කතමෙති පඤ්චති: න උසස්සිතමන්තී ව හොති, න නිස්සිතජප්පි ව හොති, හාසානුසස්සිකුසලො හොති, යථාධම්මෙ යථාචිතයෙ යථාපතතීයා වොදොනා හොති, යථාධම්මෙ යථාචිතයෙ යථාපතතීයා කාරොනා හොති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු සඬෙස වොහරනොනො බහුජනඅකනොනො ව හොති. බහුජනඅමනාපො ව, බහුජනඅරාචිතො ව.

4. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුත් මහණක්හුගේ කර්මය නො සන්හිඳු වියයුතු යි. කවර පසෙකින් ද යත් : උප්පා නැත්තේත් වෙයි, අභ්‍යන්තර වූයේත් වෙයි, ප්‍රකෘතියෙහි පිහිටි භික්ෂුත්වය නැත්තේත් වෙයි. සිකපද මට්ටමින් ක්‍රියා කරන්නේත් වෙයි. වත්හිද සිබයෙහි ද සම්පූර්ණ කිරීම නැත්තේත් වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණක්හුගේ කර්මය නො සන්හිඳු වියයුතු යි.

5. වහන්ස, සභිගාමාවචර (අධිකරණ විනිශ්චය පිණිස රැස් වූ සභිසයා වෙත එළඹෙන) මහණ විසින් කෙතෙක් කරුණු තම සිතෙහි එළවාගෙන සභිසයා වෙත එළඹිය යුතු ද ?

උපාලි, සංග්‍රාමාවචර මහණ විසින් කරුණු පසක් තම සිතෙහි එළවා ගෙන සභිසයා වෙත එළඹිය යුතු යි. කවර පසෙක් ද යත් : උපාලි, සභිගාමාවචර මහණ විසින් පාපිස්නක් හා සම වූ නිහතමාන සිතින් යුතු වූ සභිසයා වෙත එළඹිය යුතු යැ. නිදොස් වූ හිඳිමෙහි දක්ෂවූවහු විසින් අයුත්තක් (තෝරා) ගැන්මෙහි සමත් වියයුතු යැ ස්ථවිර භික්ෂුන් නොගටමින් නවක භික්ෂුන් ආසනයෙන් බැහැර නොකරමින් (තමහට) සුදුසු අස්නෙකැ හින්ද යුතු යැ. තිරස්වන කපාවන් ගෙන් තොර වූ නානාවිධ අනර්ථකපා නොකරන්නකු වියයුතු යැ. තමා හෝ දහමක් දෙසිය යුතු යැ අනෙකකුට හෝ ආරාධනා කටයුතු යැ ආයාථ නිශ්චයවිභාවය හෝ නොඉක්ම වියයුතු යි. උපාලි, ඉදින් සභිස තෙමේ සමග වුවත් විසින් කටයුතු වූ (උපොසථාදි) කර්මයන් කෙරේ ද උපාලි, ඉදින් එහි දී (යමකිසි) මහණක්හට එය රුවී නො වේ නම් ඇවැත් දෙසීමටත් කොට සමගිය එළවිය යුතු යි. ඊට හෙතු කවරේ ද මම සභිසයාගෙන් වෙනස් වූ වෙම නො වන්නෙමි, කියායි. උපාලි සභිගාමාවචර මහණ විසින් මේ කරුණු පස තම සිත්හි පිහිටුවා ගෙන සභිසයා වෙත එළඹිය යුතු යි.

6. වහන්ස, කෙතෙක් අභිගයෙන් යුක්ත වූ මහණ සභිසයා අතර අධිකරණ විනිශ්චය කරන්නේ බොහෝදෙනාට අප්‍රියයෙක් වේ ද, බොහෝදෙනාගේ මන නොවඩන්නෙක් වේ ද, බොහෝදෙනාට රුවී නොවන්නෙක් වේ ද ?

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ සභිසයා අතර අධිකරණ විනිශ්චය කරන්නේ බොහෝදෙනාට අප්‍රියයෙක් වෙයි, බොහෝදෙනාගේ මන නොවඩන්නෙක් ද වෙයි, බොහෝදෙනාට රුවී නොවන්නෙක් ද වෙයි, කවර පසෙකින් ද යත් : තමා හුවා දක්වන කපා ඇත්තේත් වෙයි, අනුන් ඇසුරු කොට තමන් හුවා දක්වන කපා ඇත්තේත් වෙයි. කපානුසන්ධියෙහින් විනිශ්චයානුසන්ධියෙහින් දක්ෂ නො වෙයි, ධර්මය වූ පරිද්දෙන් විනය වූ පරිද්දෙන් ඇවැත් වූ පරිද්දෙන් වොදනා කරන්නේ නො වෙයි, ධර්මය වූ පරිද්දෙන් විනය වූ පරිද්දෙන් ඇවැත් වූ පරිද්දෙන් (විනය කර්ම) නො කරවන්නේත් වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ සභිසයා අතර විනිශ්චය කරන්නේ බොහෝ දෙනාට අප්‍රියයෙක් ද වෙයි. බොහෝ දෙනාගේ මන නොවඩන්නෙක් ද වෙයි, බොහෝදෙනාට රුවී නොවන්නෙක් ද වේ.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ සභිසයා අතර විනිශ්චය කරන්නේ බොහෝ දෙනාට ප්‍රියයෙක් ද වෙයි, බොහෝ දෙනාගේ මන වඩන්නෙක් ද වෙයි, බොහෝ දෙනාට රුවී වූවෙක් ද වෙයි. කවර පසෙකින් ද යත් : තමා හුවා දක්වන කපා නැත්තේ වෙයි. අනුන් ඇසුරු කොට තමා හුවා දක්වන කපා නැත්තේත් වෙයි. කපානුසන්ධියෙහින් විනිශ්චයානුසන්ධියෙහින් දක්ෂ වෙයි, ධර්මය වූ පරිද්දෙන් විනය වූ පරිද්දෙන් ඇවැත් වූ පරිද්දෙන් වොදනා කරන්නේ වෙයි, ධර්මය වූ පරිද්දෙන් විනය වූ පරිද්දෙන් ඇවැත් වූ පරිද්දෙන් (විනය කර්ම) කරවන්නේ වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ සභිසයා අතර විනිශ්චය කරන්නේ බොහෝ දෙනාට ප්‍රියයෙක් ද වෙයි, බොහෝ දෙනාගේ මන වඩන්නෙක් ද වෙයි, බොහෝ දෙනාට රුවී කරන්නෙක් ද වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු සඬෙඝ වොහරනො ඛුජ්ජනඅකනො ච හොති ඛුජ්ජනඅමනාපො ච ඛුජ්ජන-අරුචිතො ච. කතමෙහි පඤ්චති : උසාදෙනා හොති, අපසාදෙනා හොති, අධම්මං ගණ්හාති, ධම්මං පටිබාහති, සමථං ච ඛුං භාසති. ඉමෙහි ඛො උපාලි, පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු සඬෙඝ වොහරනො ඛුජ්ජනඅකනො ච හොති ඛුජ්ජනඅමනාපො ච ඛුජ්ජනඅරුචිතො ච.

පඤ්චපාලි, අඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු සඬෙඝ වොහරනො ඛුජ්ජනකනො ච හොති ඛුජ්ජනමනාපො ච ඛුජ්ජනරුචිතො ච. කතමෙහි පඤ්චති : න උසාදෙනා ච හොති, න අපසාදෙනා හොති, ධම්මං ගණ්හාති, අධම්මං පටිබාහති, සමථස්ඤ්ච න ඛුං භාසති. ඉමෙහි ඛො උපාලි පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු ඛුජ්ජනකනො ච හොති ඛුජ්ජනමනාපො ච ඛුජ්ජනරුචිතො ච.

8. අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු සඬෙඝ වොහරනො ඛුජ්ජනඅකනො ච හොති ඛුජ්ජනඅමනාපො ච ඛුජ්ජනඅරුචිතො ච. කතමෙහි පඤ්චති : පසංඝපච්ඡතා හොති, අහොකාසකම්මං කාරෙඤ්ඤා පච්ඡතා හොති, න යථාධම්මෙ යථාචිනසෙ යථාපතතිසා වොදෙනා හොති, න යථාධම්මෙ යථාචිනසෙ යථාපතතිසා කාරෙනා හොති, න යථාදිට්ඨිසා බ්‍යාකතතා හොති. ඉමෙහි ඛො උපාලි, පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු සඬෙඝ වොහරනො ඛුජ්ජනඅකනො ච හොති ඛුජ්ජනඅමනාපො ච ඛුජ්ජනඅරුචිතො ච.

පඤ්චපාලි, අඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු සඬෙඝ වොහරනො ඛුජ්ජනකනො ච හොති ඛුජ්ජනමනාපො ච ඛුජ්ජනරුචිතො ච. කතමෙහි පඤ්චති : න පසංඝපච්ඡතා හොති, ඕකාසකම්මං කාරෙඤ්ඤා පච්ඡතා හොති, යථාධම්මෙ යථාචිනසෙ යථාපතතිසා වොදෙනා හොති, යථාධම්මෙ යථාචිනසෙ යථාපතතිසා කාරෙනා හොති, යථාදිට්ඨිසා බ්‍යාකතතා හොති. ඉමෙහි ඛො උපාලි, පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු සඬෙඝ වොහරනො ඛුජ්ජනකනො ච හොති ඛුජ්ජනමනාපො ච ඛුජ්ජනරුචිතො චාති.

9. කති ඤු ඛො භනෙත, අනිසංසා විනයපට්ටිසතතිසාති?

පඤ්චමෙ උපාලි, අනිසංසා විනයපට්ටිසතතිසා. කතමෙ පඤ්ච : අත්තභො සිලකඬකො සුගුහෙතො හොති සුරකඬිතො, කුක්කුච්චාපකතාහං පටිතරණං හොති, විසාරදො සඬ්ඝමජ්ඣෙඤ්ඤා වොහරති, පච්චිත්තිකෙ සහධම්මෙහ සුතිග්ගතිතං තිග්ගණ්හාති, සඤ්චම්මට්ඨිතිසා පටිපනො හොති. ඉමෙ ඛො උපාලි, පඤ්චානිසංසා විනයපට්ටිසතතිසාති.

න පටිපසංඝමගනවගෙහා දුතිසො

7. උපාලි, අනෙකුදු අඩග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ සභිසයා අතර විනිශ්චය කරන්නේ බොහෝ දෙනාට අප්‍රියයෙක් ද වෙයි, බොහෝ දෙනාගේ මන නො වඩන්නෙක් ද වෙයි, බොහෝ දෙනාට අරුචි ද වෙයි. කවර පසෙකින් ද යත් : තම පක්ෂය හුවා දක්වන්නේ වෙයි, පර පක්ෂය හෙළා දක්වන්නේ වෙයි නො දැනුම් පක්ෂය ගනී, දැනුම් පක්ෂය දුරු කෙරෙයි, බොහෝ වැඩ නැති කපා කෙරෙයි. උපාලි, මේ අඩග පසින් යුක්ත වූ මහණ සභිසයා අතර විනිශ්චය කරන්නේ බොහෝ දෙනාට අප්‍රියයෙක් ද වෙයි, බොහෝ දෙනාගේ මන නො වඩන්නෙක් ද වෙයි, බොහෝ දෙනාට රුචි ද නො වේ.

උපාලි, අඩග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ සභිසයා අතර විනිශ්චය කරන්නේ බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය ද වෙයි, බොහෝ දෙනාගේ මන වඩන්නේ ද වෙයි, බොහෝ දෙනාට රුචි ද වේ. කවර පසෙකින් ද යත් : තමා උසස් කොට කපා කරන්නේත් නො වෙයි, (අනුන්) පහත් කොට කපා කරන්නේත් නො වෙයි, දැනුම් පක්ෂය ගනී, නො දැනුම් පක්ෂය දුරු කෙරෙයි, බොහෝ වැඩ නැති කපා නො කරයි. උපාලි, මේ අඩග පසින් යුක්ත වූ මහණ බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය ද වෙයි, බොහෝ දෙනාගේ මන වඩන්නේ ද වෙයි, බොහෝ දෙනාට රුචි ද වේ.

8. උපාලි, අනෙකුදු අඩග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ සභිසයා අතර විනිශ්චය කරන්නේ බොහෝ දෙනාට අප්‍රිය ද වෙයි, බොහෝ දෙනාගේ මන නො වඩන්නේ ද වෙයි, බොහෝ දෙනාට රුචි ද නො වේ. කවර පසෙකින් ද යත් : බලාත්කාරයෙන් කපා කරන්නේ වෙයි, අවසර නො ගෙන කපා කරන්නේත් වෙයි, ධර්මය වූ පරිද්දෙන් විනය වූ පරිද්දෙන් ඇවැත් වූ පරිද්දෙන් වොදනා නො කරන්නේ වෙයි, ධර්මය වූ පරිද්දෙන් විනය වූ පරිද්දෙන් ඇවැත් වූ පරිද්දෙන් (විනය කරම) නො කරවන්නේ වෙයි, (තමාගේ) දෘෂ්ටිය වූ පරිද්දෙන් ප්‍රකාශ නො කරන්නේ වේ. උපාලි, මේ අඩග පසින් යුක්ත වූ මහණ සභිසයා අතර විනිශ්චය කරන්නේ බොහෝ දෙනාට අප්‍රිය ද වෙයි, බොහෝ දෙනාගේ මන නො වඩන්නේ ද වෙයි. බොහෝ දෙනාට රුචි ද නො වේ.

උපාලි, අඩග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ සභිසයා අතර විනිශ්චය කරන්නේ බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය ද වෙයි, බොහෝ දෙනාගේ මන වඩන්නේ ද වෙයි, බොහෝ දෙනාට රුචි ද වේ. කවර පසෙකින් ද යත් : බලාත්කාරයෙන් කපා නොකරන්නේත් වෙයි. අවසර ගෙන කපා කරන්නේ වෙයි, ධර්මය වූ පරිද්දෙන් විනය වූ පරිද්දෙන් ඇවැත් වූ පරිද්දෙන් වොදනා කරන්නේ වෙයි, ධර්මය වූ පරිද්දෙන් විනය වූ පරිද්දෙන් ඇවැත් වූ පරිද්දෙන් (විනය කරම) කරවන්නේ වෙයි, (තමාගේ) දෘෂ්ටිය වූ පරිද්දෙන් ප්‍රකාශ කරන්නේ වේ. උපාලි, මේ අඩග පසින් යුක්ත වූ මහණ සභිසයා අතර විනිශ්චය කරන්නේ බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය ද වෙයි, බොහෝ දෙනාගේ මන වඩන්නේ ද වෙයි, බොහෝ දෙනාට රුචි ද වේ.

9. වහන්ස, විනය හැදෑරීමෙහි අනුසස් කෙතෙක් ද ?

උපාලි, විනයහැදෑරීමෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක් ද යත් : තමාගේ ශීලස්කන්ධය මනා වැ රක්නා ලද්දේ මනා වැ ගොපනය කරණ ලද්දේ වෙයි, කුකුසින් මඩනා ලද්දවුන්ට පිළිසරණ වෙයි. නිර්භීත වූයේ වෙයි, සහ මැද වාචනාර කෙරෙයි, (තමනට පසම්බුදු යැ සසුනට පසම්බුදු යැ යන දෙවැදෑරුම්) පසම්බුදුනට කරුණු සහිතව කීමෙන් මොනවට නිග්‍රහ කරන්නේ වෙයි, (ත්‍රිවිධ) ශාසනයාගේ තීරකල් පැවැත්ම පිණිස පිළිපත්තේ වේ. උපාලි, විනය හැදෑරීමෙහි මේ අනුසස් පසයි.

දෙවන න පටිප්පසම්භන වර්ගය නිමි.

තස්සුඤ්ඤා :

1. අපනේතා යාය විණ්ණඤ්ඤා අලජ්ජි සංඛ්‍යාමෙන ව,
උසස්සිතා උසායාදෙනා ව පසංකපටියතඤ්ඤාති.

පඨමසම්මපඤ්ඤානඤ්ඤාති

3. වොහාරවග්ගො

1. කතීති භු ඛො හනෙත අඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා
සඛෙස න වොහරිතබ්බනති?

පඤ්චුපාලි අඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස න වොහරි-
තබ්බං කතමෙති පඤ්චුති : අපතතිං න ජානාති, අපතතිසමුට්ඨානං
න ජානාති, අපතතියා පයොගං න ජානාති, අපතතියා වූපසමං
න ජානාති, අපතතියා න විනිවර්තකුසලො හොති. ඉමෙති ඛො උපාලි
පඤ්චුපාලි අඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස න වොහරිතබ්බං.

පඤ්චුපාලි අඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස වොහරිතබ්බං,
කතමෙති පඤ්චුති : අපතතිං ජානාති, අපතතිසමුට්ඨානං ජානාති.
අපතතියා පයොගං ජානාති, අපතතියා වූපසමං ජානාති, අපතතියා
විනිවර්තකුසලො හොති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චුපාලි අඛෙහති
සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස වොහරිතබ්බං.

2. අපරෙතිපි උපාලි, පඤ්චුපාලි අඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා
සඛෙස න වොහරිතබ්බං කතමෙති පඤ්චුති : අධිකරණං න ජානාති,
අධිකරණසමුට්ඨානං න ජානාති, අධිකරණස්ස පයොගං න ජානාති,
අධිකරණස්ස වූපසමං න ජානාති, අධිකරණස්ස න විනිවර්තකුසලො
හොති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චුපාලි අඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා
සඛෙස න වොහරිතබ්බං.

පඤ්චුපාලි, අඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස වොහරිතබ්බං.
කතමෙති පඤ්චුති : අධිකරණං ජානාති, අධිකරණසමුට්ඨානං ජානාති,
අධිකරණස්ස පයොගං ජානාති, අධිකරණස්ස වූපසමං ජානාති,
අධිකරණස්ස විනිවර්තකුසලො හොති. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චුපාලි අඛෙහති
සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස වොහරිතබ්බං.

3. අපරෙතිපි උපාලි, පඤ්චුපාලි අඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා
සඛෙස න වොහරිතබ්බං. කතමෙති පඤ්චුති : පසංකපටිතතා හොති,
අනොකාසකම්මං කාරෙතා පටිතතා හොති, න යථාධම්මෙ යථාචිතයෙ
යථාපතතියා වොදෙනා හොති, න යථාධම්මෙ යථාචිතයෙ යථාපතතියා
කාරෙතා හොති, න යථාදිට්ඨියා ඛ්‍යාතතතා හොති. ඉමෙති ඛො උපාලි,
පඤ්චුපාලි අඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස න වොහරිතබ්බං.

එහි නාමාවලිය :

ආපන්න යැ යායවණ්ණ යැ අලප්ථී යැ සඬගාමාවචරය සමග උස්සිතා යැ උස්සාදෙනා යැ පසයහ යැ පරියත්ති යැ යි.

පළමුවන යමක පඤ්ඤාත්තිය යි

3. වොහාරවග්ගිය

1. වහන්ස, කෙනෙක් අඬගයෙන් යුත් මහණහු විසින් සඬසයා අතර විනිශ්චය නොකටයුතු ද ?

උපාලි, අඬග පසෙකින් යුත් මහණහු විසින් සඬසයා අතර විනිශ්චය නොකටයුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : ඇවැත නොදනී, ඇවැත් නැගීම නොදනී, ඇවැත පිළිබඳ කායවාග් ප්‍රයෝගය නොදනී, ඇවැත පිළිබඳ සන්තිදීම නොදනී, ඇවැත පිළිබඳ විනිශ්චයෙහි දක්ෂ නොවේ. උපාලි, මේ අඬග පසින් යුත් මහණහු විසින් සඬසයා අතර විනිශ්චය නොකටයුතු යි.

උපාලි, අඬග පසෙකින් යුත් මහණහු විසින් සංසයා අතර විනිශ්චය කටයුතු යි, කවර පසෙකින් ද යත් : ඇවැත දනී, ඇවැත් නැගීම දනී, ඇවැත පිළිබඳ කාය වාග් ප්‍රයෝගය දනී, ඇවැත පිළිබඳ සන්තිදීම දනී, ඇවැත පිළිබඳ විනිශ්චයෙහි දක්ෂ වේ. උපාලි, මේ අඬග පසින් යුත් මහණහු විසින් සඬසයා අතර විනිශ්චය කටයුතු යි.

2. උපාලි, අනෙකුදු අඬග පසෙකින් යුත් මහණහු විසින් සඬසයා අතර විනිශ්චය නොකටයුතු යි, කවර පසෙකින් යත් : අධිකරණය නොදනී, අධිකරණ සමුට්ඨානය නොදනී, අධිකරණය පිළිබඳ ප්‍රයෝගය නොදනී, අධිකරණය පිළිබඳ සන්තිදීම නොදනී, අධිකරණය විසඳීමෙහි දක්ෂ නොවේ. උපාලි, මේ අඬග පසින් යුත් මහණහු විසින් සඬසයා අතර විනිශ්චය නොකටයුතු යි.

උපාලි, අඬග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් සඬසයා අතර විනිශ්චය කටයුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : අධිකරණය දනී, අධිකරණ සමුට්ඨානය දනී, අධිකරණය පිළිබඳ ප්‍රයෝගය දනී, අධිකරණය පිළිබඳ සන්තිදීම දනී, අධිකරණ විනිශ්චයෙහි දක්ෂ වේ. උපාලි, මේ අඬග පසින් යුත් මහණහු විසින් සඬසයා අතර විනිශ්චය කටයුතු යි.

3. උපාලි, අනෙකුදු අඬග පසෙකින් යුත් මහණහු විසින් සංසයා අතර විනිශ්චය නොකටයුතු යි, කවර පසෙකින් යත් : මෙරමා ලාභෙළා කථා කරන්නේ වෙයි, අවසර නොගෙන කථා කරන්නේ වෙයි, ධර්මය වූ පරිද්දෙන් විනය වූ පරිද්දෙන් ඇවැත් වූ පරිද්දෙන් වොදනා නොකරන්නේ වෙයි. ධර්මය වූ පරිද්දෙන් විනය වූ පරිද්දෙන් ඇවැත් වූ පරිද්දෙන් (විනය කරම) නොකරන්නේ වෙයි. (ස්වකිය) දෘෂ්ටිය වූ පරිද්දෙන් ප්‍රකාශ නොකරන්නේ වෙයි. උපාලි, මේ අඬග පසින් යුත් මහණහු විසින් සංසයා අතර විනිශ්චය නොකටයුතු යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පඤ්චපාලි, අඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති : න පසංග පච්ඡනා හොති, ඔකාසකමමං කාරෙණා පච්ඡනා හොති, යථාධිමම යථාචිනයෙ යථාපතනියා වොදෙතා හොති, යථාධිමම යථාචිනයෙ යථාපතනියා කාරෙණා හොති, යථාදිට්ඨියා බ්‍යාකතතා හොති. ඉමෙහි බො උපාලි, පඤ්චහඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස වොහරිතබ්බං.

4 අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චහඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස න වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති : ආපත්තානාපතනිං න ජානාති, ලුහුකගරුකං ආපතනිං න ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපතනිං න ජානාති, දුට්ඨලාදුට්ඨලං ආපතනිං න ජානාති, සප්පට්ඨකමමං අප්පට්ඨකමමං ආපතනිං න ජානාති. ඉමෙහි බො උපාලි, පඤ්චහඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස න වොහරිතබ්බං.

පඤ්චපාලි, අඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති : ආපත්තානාපතනිං ජානාති, ලුහුකගරුකං ආපතනිං ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං ආපතනිං ජානාති, දුට්ඨලාදුට්ඨලං ආපතනිං ජානාති, සප්පට්ඨකමමං අප්පට්ඨකමමං ආපතනිං ජානාති. ඉමෙහි බො උපාලි, පඤ්චහඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස වොහරිතබ්බං.

5. අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චහඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස න වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති : කමමං න ජානාති, කමමස්ස කරණං න ජානාති, කමමස්ස චජ්ඣං න ජානාති, කමමස්ස චතතං න ජානාති, කමමස්ස වූපසමං න ජානාති. ඉමෙහි බො උපාලි, පඤ්චහඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස න වොහරිතබ්බං.

පඤ්චපාලි, අඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති : කමමං ජානාති, කමමස්ස කරණං ජානාති, කමමස්ස චජ්ඣං ජානාති, කමමස්ස චතතං ජානාති, කමමස්ස වූපසමං ජානාති. ඉමෙහි බො උපාලි, පඤ්චහඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස වොහරිතබ්බං.

6. අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චහඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස න වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති : චජ්ඣං න ජානාති, නිදහං න ජානාති, පඤ්ඤාතනිං න ජානාති, පදපච්චාහථං න ජානාති, අනුසන්ධිවචනපථං න ජානාති. ඉමෙහි බො උපාලි, පඤ්චහඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස න වොහරිතබ්බං.

පඤ්චපාලි, අඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති : චජ්ඣං ජානාති, නිදහං ජානාති, පඤ්ඤාතනිං ජානාති, පදපච්චාහථං ජානාති, අනුසන්ධිවචනපථං ජානාති, ඉමෙහි බො උපාලි, පඤ්චහඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස වොහරිතබ්බං.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුත් මහණු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය කටයුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : ලාභෙලා කථා නො කරන්නේ වෙයි. අවසර ගෙණ කථා කරන්නේ වෙයි. ධර්මය වූ පරිද්දෙන්, විනය වූ පරිද්දෙන්, ඇවැත් වූ පරිද්දෙන් වොදනා කරන්නේ වෙයි. ධර්මය වූ පරිද්දෙන් විනය වූ පරිද්දෙන් ඇවැත් වූ පරිද්දෙන් (විනය කරම) කරවන්නේ වෙයි. දෘෂ්ටිය වූ පරිද්දෙන් ප්‍රකාශ කරන්නේ වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය කටයුතු යි.

4. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුත් මහණු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය නො කටයුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : ඇවැත් නො ඇවැත් නො දනියි, ලුහු ගුරු ඇවැත් නො දනියි, සාවසෙස අනවසෙස ඇවැත් නො දනියි, තුළුල් නො තුළුල් ඇවැත් නො දනියි, ප්‍රතිකර්ම සහිත වූ ද ප්‍රතිකර්ම රහිත වූ ද ඇවැත් නො දනියි, උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය නො කටයුතු යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුත් මහණු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය කටයුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : ඇවැත් නො ඇවැත් දනියි, ලුහු ගුරු ඇවැත් දනියි, සාවසෙස අනවසෙස ඇවැත් දනියි, තුළුල් නො තුළුල් ඇවැත් දනියි, ප්‍රතිකර්ම සහිත වූ ද ප්‍රතිකර්ම රහිත වූ ද ඇවැත් දනී. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය කටයුතු යි.

5. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුත් මහණු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය නො කටයුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : කර්මය නො දනියි, කර්මය කිරීම නො දනියි, කර්මය පිළිබඳ වස්තුව නො දනියි, කර්මය පිළිබඳ වත නො දනියි, කර්මය පිළිබඳ සන්තිදීම නො දනී. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය නො කටයුතු යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුත් මහණු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය කටයුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : කර්මය දනියි, කර්මය කිරීම දනියි, කර්මය පිළිබඳ වස්තුව දනියි, කර්මය පිළිබඳ වත දනියි, කර්මය පිළිබඳ සන්තිදීම දනී. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය කටයුතු යි.

6. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය නො කටයුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : වස්තුව නො දනියි, නිදානය නො දනියි, ප්‍රඥප්ති නො දනියි, පද පෙරළිය නො දනියි, ගැළපෙන වදන් මග නො දනී. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය නො කටයුතු යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුත් මහණු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය කටයුතු යි. කවර පසෙකින් ද යත් : වස්තුව දනියි, නිදානය දනියි, ප්‍රඥප්තිය දනියි, පද පෙරළිය දනියි, ගැළපෙන වදන් මග දනී. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය කටයුතු යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස න වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති : ඡන්දගතීං ගච්ඡති, ද්‍යෙසාගතීං ගච්ඡති, මොහාගතීං ගච්ඡති, භයාගතීං ගච්ඡති, අලජ්ඡ්චි හොති ඉමෙහි ඛො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස න වොහරිතබ්බං.

පඤ්චප්‍රපාලි අඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති : න ඡන්දගතීං ගච්ඡති, න ද්‍යෙසාගතීං ගච්ඡති, න මොහාගතීං ගච්ඡති, න භයාගතීං ගච්ඡති, ලජ්ඡ්චි හොති. ඉමෙහි ඛො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස වොහරිතබ්බං.

8. අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස න වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති : ඡන්දගතීං ගච්ඡති, ද්‍යෙසාගතීං ගච්ඡති, මොහාගතීං ගච්ඡති, භයාගතීං ගච්ඡති, අකුසලො ච හොති විනයෙ. ඉමෙහි ඛො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස න වොහරිතබ්බං.

පඤ්චප්‍රපාලි අඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති : න ඡන්දගතීං ගච්ඡති, න ද්‍යෙසාගතීං ගච්ඡති, න මොහාගතීං ගච්ඡති, න භයාගතීං ගච්ඡති, කුසලො ච හොති විනයෙ. ඉමෙහි ඛො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස වොහරිතබ්බං.

9 අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස න වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති : ඤාතීං න ජානාතී, ඤාතීයා කරණං න ජානාතී, ඤාතීයා අනුසාවණං න ජානාතී, ඤාතීයා සම්ථං න ජානාතී, ඤාතීයා වූපසම්. න ජානාතී. ඉමෙහි ඛො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස න වොහරිතබ්බං.

පඤ්චප්‍රපාලි, අඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති : ඤාතීං ජානාතී, ඤාතීයා කරණං ජානාතී, ඤාතීයා අනුසාවණං ජානාතී, ඤාතීයා සම්ථං ජානාතී, ඤාතීයා වූපසම් ජානාතී. ඉමෙහි ඛො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස වොහරිතබ්බං.

10. අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස න වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති : සුත්තං න ජානාතී, සුත්තානුලොමං න ජානාතී, විනයං න ජානාතී, විනයානුලොමං න ජානාතී, න ච ධානාධානකුසලො හොති. ඉමෙහි ඛො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස න වොහරිතබ්බං.

පඤ්චප්‍රපාලි, අඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති : සුත්තං ජානාතී. සුත්තානුලොමං ජානාතී. විනයං ජානාතී. විනයානුලොමං ජානාතී, ධානාධානකුසලො ච හොති. ඉමෙහි ඛො උපාලි පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සඛෙස වොහරිතබ්බං.

7. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුත් මහණහු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය නොකටයුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : ඡන්දයෙන් අගතියට යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට යෙයි, මොහයෙන් අගතියට යෙයි, බියෙන් අගතියට යෙයි, ලජ්ජා නැත්තෙන් වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණහු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය නොකටයුතු යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය කටයුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : ඡන්දයෙන් අගතියට නො යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට නො යෙයි. මොහයෙන් අගතියට නො යෙයි, බියෙන් අගතියට නො යෙයි, ලජ්ජා ඇත්තෙන් වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණහු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය කටයුතු යි.

8. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුත් මහණහු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය නොකටයුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : ඡන්දයෙන් අගතියට යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට යෙයි, මොහයෙන් අගතියට යෙයි, බියෙන් අගතියට යෙයි, විනයෙහි අදක්ෂ වූයේත් වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණහු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය නොකටයුතු යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුත් මහණහු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය කටයුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : ඡන්දයෙන් අගතියට නො යෙයි. ද්වේෂයෙන් අගතියට නො යෙයි. මොහයෙන් අගතියට නො යෙයි. බියෙන් අගතියට නො යෙයි. විනයෙහි දක්ෂ වූයේත් වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණහු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය කටයුතු යි.

9. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුත් මහණහු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය නොකටයුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : ඤාත්තිය නො දනියි, ඤාත්තිකරණය නො දනියි, ඤාත්තිය පිළිබඳ අනුසාවණය නො දනියි, ඤාත්තිය පිළිබඳ ශමටය නො දනියි, ඤාත්තිය පිළිබඳ සන්තිඳීම නො දනී. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් වූ මහණහු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය නොකටයුතු යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුත් මහණහු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය කටයුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : ඤාත්තිය දනියි, ඤාත්තිකරණය දනියි, ඤාත්තිය පිළිබඳ අනුසාවණය දනියි, ඤාත්තිය පිළිබඳ ශමටය දනියි, ඤාත්තිය පිළිබඳ සන්තිඳීම දනී. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණහු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය කටයුතු යි.

10. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුත් මහණහු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය නොකටයුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : සූත්‍රය නො දනියි, සූත්‍රානුලෝමය නො දනියි, විනය නො දනියි, විනයානුලෝමය නො දනියි, කරුණු නො කරුණු දෙකේ දක්ෂ වූයේත් නො වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය නොකටයුතු යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුත් මහණහු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය කටයුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : සූත්‍රය දනී, සූත්‍රානුලෝමය දනියි, විනය දනියි, විනයානුලෝමය දනියි, කරුණු නො කරුණු දෙකේ දක්ෂ වූයේත් වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණහු විසින් සංඝයා අතර විනිශ්චය කටයුතු යි.

11. අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්ඤාහරිතෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සබ්බෙ න වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්ඤාති : ධම්මං න ජානාති, ධම්මානුලොමං න ජානාති, විනයං න ජානාති, විනයානුලොමං න ජානාති, න ච පුබ්බාපරකුසලො හොති. ඉමෙහි බො උපාලි, පඤ්ඤාහරිතෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සබ්බෙ න වොහරිතබ්බං.

පඤ්ඤාපාලි, අර්ථෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සබ්බෙ වොහරිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්ඤාති : ධම්මං ජානාති, ධම්මානුලොමං ජානාති, විනයං ජානාති, විනයානුලොමං ජානාති, පුබ්බාපරකුසලො ච හොති. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්ඤාහරිතෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සබ්බෙ වොහරිතබ්බන්ති.

වෛතාරවග්ගො තතියො

තස්සුඤ්ඤානං :

අපතති අධිකරණං පසංයාපතති ජානනා.¹
කම්මං චජ්ඣං අලජ්ජං ච අකුසලො ච ඤාතතියා;
සුත්තං න ජානාති ධම්මං තතියො වග්ගසංඛතොති.

4. දිට්ඨාපිකමමටගො

1. කති නු බො ගනෙත, අධම්මිකා දිට්ඨාපිකම්මාති.?

පඤ්ඤිමෙ උපාලි, අධම්මිකා දිට්ඨාපිකම්මා. කතමෙ පඤ්ඤා : අනාපතතියා දිට්ඨිං. අභිකරොති, අදෙසනාගාමිනියා අපතතියා දිට්ඨිං. අභිකරොති, දෙසිතාය අපතතියා දිට්ඨිං. අභිකරොති, චතුරි පඤ්ඤාති දිට්ඨිං. අභිකරොති, මනො මානසෙන දිට්ඨිං. අභිකරොති. ඉමෙ බො උපාලි පඤ්ඤා අධම්මිකා දිට්ඨාපිකම්මා.¹

පඤ්ඤිමෙ උපාලි, ධම්මිකා දිට්ඨාපිකම්මා. කතමෙ පඤ්ඤා : අපතතියා දිට්ඨිං. අභිකරොති, දෙසනාගාමිනියා අපතතියා දිට්ඨිං. අභිකරොති, අදෙසිතාය අපතතියා දිට්ඨිං. අභිකරොති, න චතුරි පඤ්ඤාති දිට්ඨිං. අභිකරොති, න මනො මානසෙන දිට්ඨිං. අභිකරොති. ඉමෙ බො උපාලි, පඤ්ඤා ධම්මිකා දිට්ඨාපිකම්මා.

2. අපරෙපි උපාලි පඤ්ඤා අධම්මිකා දිට්ඨාපිකම්මා. කතමෙ පඤ්ඤා : නානාසංවාසකස්ස සන්තිකෙ දිට්ඨිං. අභිකරොති, නානාසිමාය සීඝ්‍රස්ස සන්තිකෙ දිට්ඨිං. අභිකරොති, අපකතතස්ස සන්තිකෙ දිට්ඨිං. අභිකරොති, චතුරි පඤ්ඤාති දිට්ඨිං. අභිකරොති, මනො මානසෙන දිට්ඨිං. අභිකරොති. ඉමෙ බො උපාලි පඤ්ඤා අධම්මිකා දිට්ඨාපිකම්මා.

1. ජානෙන - ම.ජ.සං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

11. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුත් මහණහු විසින් සභිසයා අතර විනිශ්චය නො කටයුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : ධර්මය නො දනියි, ධර්මානුලෝමය නො දනියි, විනය නො දනියි, විනයානුලෝමය නො දනියි, පෙර පසු කථාවන්හි දක්ෂ වූයේත් නො වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණහු විසින් සභිසයා අතර විනිශ්චය නො කටයුතු යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුත් මහණහු විසින් සභිසයා අතර විනිශ්චය කටයුතු යි. කවර පසෙකින් ද යත් : ධර්මය දනියි, ධර්මානුලෝමය දනියි, විනය දනියි, විනයානුලෝමය දනියි, පෙර පසු කථාවන්හි දක්ෂ වූයේත් වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණහු විසින් සභිසයා අතර විනිශ්චය කටයුතු යි.

තෙවන වොහාර වර්ගය නිමි.

එහි නාමාවලිය :

ආපත්ති යැ, අධිකරණ යැ, පසය්හ යැ, ආපත්තිජානන යැ, කර්ම යැ, වස්තු යැ, අලජ්ජී යැ, අකුසල යැ, ඤාත්ති යැ, සුත්තං න ජානාති යැ, ධම්මං න ජානාති යැ, (යන මේ) තුන්වන වර්ග සභිග්‍රහය වේ.

4. දිට්ඨාචිකම්මරීය

1. වහන්ස, නො දැනුම් දිට්ඨාචිකම්ම (ඇවැත් දෙසිම) කෙතෙක් ද ?

උපාලි, මේ නොදැනුම් දිට්ඨාචිකම්ම පසෙකි. කවර පසෙකැ යත් : අනාපත්ති-යෙහි (ඇවැත්) ඇවැත් දෙසයි, **දෙසිනාගාමීනි** නො වූ ගරු|ඇවැත්ෙහි ඇවැත් දෙසයි, දෙසූ ඇවැත්ෙහි (යළි) ඇවැත් දෙසයි, හතර පස් දෙනෙකුත් හා (එකතුව) ඇවැත් දෙසයි, (වාග්භෙද නො කොට) සිතීමෙන් මැ ඇවැත් දෙසයි. උපාලි, මේ නොදැනුම් ඇවැත් දෙසිම පස යි.

උපාලි, මේ දැනුම් ඇවැත් දෙසිම පසෙකි. කවර පසෙකැ යත් : ඇවැත්ෙහි ඇවැත් දෙසයි, දෙසනාගාමීනි ඇවැත්ෙහි ඇවැත් දෙසයි, නො දෙසූ ඇවැත්ෙහි ඇවැත් දෙසයි, සතර පස් දෙනෙකුත් හා නොම එකතුව ඇවැත් දෙසයි, සිතීමෙන් ම නො වැ වාග්භෙද කොට ඇවැත් දෙසයි. උපාලි, මේ දැනුම් ඇවැත් දෙසිම පස යි.

2. උපාලි, අනෙකුදු නොදැනුම් ඇවැත් දෙසිම පසෙකි, කවර පසෙක යත් : (ලබ්ධි වශයෙන් හෝ කර්ම වශයෙන් හෝ) නානා සංවාසකයකු හමුවෙහි ඇවැත් දෙසයි, නානා සිමාවෙහි සිටියහු හමුවෙහි ඇවැත් දෙසයි, ප්‍රකෘත නොවූ මහණක්හු (උබෙවුනිකම් කරණ ලද්දහු හෝ පොහෝ පවුරුණු තබන ලද්දහු) හමුවෙහි ඇවැත් දෙසයි. සතර පස් දෙනෙකුත් හා කැටිවැ ඇවැත් දෙසයි, (වාග්භෙද නොකොට) සිතීමෙන් ම ඇවැත් දෙසයි. උපාලි, මේ නො දැනුම් ඇවැත් දෙසිම පස යි.

පඤ්චමෙ උපාලි, ධම්මිකා දිට්ඨාපිකමමා. කතමෙ පඤ්ච : සමාන සංවාසකස්ස සනතිකෙ දිට්ඨිං ආපිකරොති, සමාන සීමාය සිතස්ස සනතිකෙ දිට්ඨිං ආපිකරොති, පකතනතස්ස සනතිකෙ දිට්ඨිං ආපිකරොති, න චතුති පඤ්චති දිට්ඨිං ආපිකරොති, න මනො මානසෙන දිට්ඨිං ආපිකරොති. ඉමෙ ඛො උපාලි, පඤ්ච ධම්මිකා දිට්ඨාපිකමමාති.

3. කති නු ඛො හනෙත, අධම්මිකා පටිග්ගහාති ?

පඤ්චමෙ උපාලි, අධම්මිකා පටිග්ගහා. කතමෙ පඤ්ච : කායෙන දිගමානං කායෙන අපටිග්ගතිතං, කායෙන දිගමානං කායපටිබ්ඛේදෙන අපටිග්ගතිතං, කායපටිබ්ඛේදෙන දිගමානං කායෙන අපටිග්ගතිතං, කායපටිබ්ඛේදෙන දිගමානං කායපටිබ්ඛේදෙන අපටිග්ගතිතං, නිස්සග්ගියෙන දිගමානං කායෙන වා කායපටිබ්ඛේදෙන වා අපටිග්ගතිතං. ඉමෙ ඛො උපාලි, පඤ්ච අධම්මිකා පටිග්ගහා.

පඤ්චමෙ උපාලි, ධම්මිකා පටිග්ගහා. කතමෙ පඤ්ච : කායෙන දිගමානං කායෙන පටිග්ගතිතං, කායෙන දිගමානං කායපටිබ්ඛේදෙන පටිග්ගතිතං, කායපටිබ්ඛේදෙන දිගමානං කායෙන පටිග්ගතිතං, කාය පටිබ්ඛේදෙන දිගමානං කායපටිබ්ඛේදෙන පටිග්ගතිතං, නිස්සග්ගියෙන දිගමානං කායෙන වා කායපටිබ්ඛේදෙන වා පටිග්ගතිතං. ඉමෙ ඛො උපාලි, පඤ්ච ධම්මිකා පටිග්ගහාති.

4. කති නු ඛො හනෙත, අනතිරිත්තාති ?

පඤ්චමෙ උපාලි, අනතිරිත්තා. කතමෙ පඤ්ච : අකප්පියකතං භොති, අපටිග්ගතිතකතං භොති, අනුචාරිතකතං භොති, අහස්ථපාසෙ කතං භොති, අලමෙතං සබ්බනති අවුත්තං භොති. ඉමෙ ඛො උපාලි, පඤ්ච අනතිරිත්තා.

පඤ්චමෙ උපාලි, අතිරිත්තා. කතමෙ පඤ්ච : කප්පියකතං භොති, පටිග්ගතිතකතං භොති, උචාරිතකතං භොති, හස්ථපාසෙ කතං භොති, අලමෙතං සබ්බනති වුත්තං භොති. ඉමෙ ඛො උපාලි, පඤ්ච අතිරිත්තාති.

5. කතීති නු ඛො හනෙත, ආකාරෙති පචාරණං පඤ්ඤායතීති ?

පඤ්චමෙ උපාලි, ආකාරෙති පචාරණං පඤ්ඤායති. කතමෙති පඤ්චති : අසනං පඤ්ඤායති, භොජනං පඤ්ඤායති, හස්ථපාසෙ සිතො, අභිභරති, පටිකෙඛපො පඤ්ඤායති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්ච ආකාරෙති පචාරණං පඤ්ඤායතීති.

6. කති නු ඛො හනෙත, අධම්මිකා පටිඤ්ඤාතකරණාති ?

පඤ්චමෙ උපාලි, අධම්මිකා පටිඤ්ඤාතකරණා. කතමෙ පඤ්ච : භික්ඛු පාරුජිකං අජ්ඣාපනො භොති, පාරුජිකෙන වොදිගමානෙ සම්ඝාදිසෙසං අජ්ඣාපනොති පටිජානාති, තං සබ්බෙසං සම්ඝාදිසෙසෙන කාරෙති, අධම්මිකං පටිඤ්ඤාතකරණං. භික්ඛු පාරුජිකං අජ්ඣාපනො භොති, පාරුජිකෙන වොදිගමානෙ පාචිත්තියං-පෙ-පාටිදෙසනීයං-පෙ-

උපාලි, මේ දැනුම් ඇවැත් දෙසිම පසෙකි, කවර පසෙකැ යත් : සමානාස්වාසකයකු හමුයෙහි ඇවැත දෙසයි, සමාන සීමාවෙහි සිටියහු හමුයෙහි ඇවැත දෙසයි, ප්‍රකාන මහණක්හු හමුවෙහි ඇවැත දෙසයි, සතර පස් දෙනෙකුත් හා නොම එකතුව ඇවැත දෙසයි, සිතීමෙන් මැ නොවැ වාග්හෙද කොට මැ ඇවැත දෙසයි. උපාලි, මේ දැනුම් ඇවැත් දෙසිම පස යි.

3. වහන්ස, නොදැනුම් පිළිගැනුම කෙතෙක් ද ?

උපාලි, මේ නොදැනුම් පිළිගැනුම පසෙකි, කවර පසෙකැ යත් : (මෙරමා) කයින් දෙනු ලබන්නක් (තමාගේ) කයින් නොපිළිගන්නා ලද්ද යැ, (මෙරමා) කයින් දෙනු ලබන්නක් (තමාගේ) කය පිළිබැඳියකින් නොපිළිගන්නා ලද්ද යැ, (මෙරමා) කය පිළිබැඳියකින් දෙනු ලබන්නක් (තමාගේ) කයින් නොපිළිගන්නා ලද්ද යැ, (මෙරමා) කය පිළිබැඳියකින් දෙනු ලබන්නක් (තමාගේ) කය පිළිබැඳියකින් නොපිළිගන්නා ලද්ද යැ, නිසැදුමෙන් දෙනු ලබන්නක් (තමාගේ) කයින් හෝ කය පිළිබැඳියකින් හෝ නොපිළිගන්නා ලද්ද යි. උපාලි, මේ නොදැනුම් පිළිගැනුම පස යි.

උපාලි, මේ දැනුම් පිළිගැනුම පසෙකි, කවර පසෙකැ යත් : කයින් දෙනු ලබන්නක් කයින් පිළිගන්නා ලද්ද යැ, කයින් දෙනු ලබන්නක් කය පිළිබැඳියකින් පිළිගන්නා ලද්ද යැ, කය පිළිබැඳියකින් දෙනු ලබන්නක් කයින් පිළිගන්නා ලද්ද යැ, (මෙරමා) කය පිළිබැඳියකින් දෙනු ලබන්නක් (තමාගේ) කය පිළිබැඳියකින් පිළිගන්නා ලද්ද යැ, නිසැදුමෙන් දෙනු ලබන්නක් කයින් හෝ කය පිළිබැඳියකින් හෝ පිළිගන්නා ලද්ද යැ. උපාලි, මේ දැනුම් පිළිගැනුම පස යි.

4. වහන්ස, අනතිරික්ත කෙතෙක් ද ?

උපාලි, මේ අනතිරික්ත පසෙකි, කවර පසෙකැ යත් : කැප නොකරණ ලද වෙයි, පිළිගැන්ම නොකරණලද වෙයි, ඔසවාපෑම නොකරණලද වෙයි, අත්පස්හි නොකරණ ලද වෙයි, මේ සියල්ල සැහේ යැ යි (වාග්හෙද කොට) නො කියන ලද වෙ. උපාලි, මේ අනතිරික්ත පස යි.

උපාලි, මේ අතිරික්ත පසෙකි, කවර පසෙකැ යත් : කැප කරණලද වෙයි, පිළිගැන්ම කරණලද වෙයි, ඔසවා පෑම කරණලද වෙයි, අත්පස්හි කරණලද වෙයි, මේ සියල්ල සැහේ යැ යි කියනලද වෙ. උපාලි, මේ අතිරික්ත පස යි.

5. වහන්ස, කෙතෙක් අයුරින් පවාරණය පැහේ ද ?

උපාලි, පස් අයුරකින් පවාරණය පැහෙයි, කවර පසෙකින යත් :—(අඩාළ) බොජුන පැහෙයි, (පස් බොජුන් අතුරෙන්) එක් බොජුනක් පැහෙයි, (දෙරියන් වියන්) අත්පසෙහි සිටියේ වෙයි. (කයින්) එළවයි, (කයින් වඩනින්) පිළිකෙටි කිරීම පැහේ. උපාලි, මේ පස් අයුරින් පවාරණය පැහෙයි.

6. වහන්ස, නොදැනුම් ප්‍රතිඥාකරණ කෙතෙක් ද ?

උපාලි, මේ නොදැනුම් ප්‍රතිඥාකරණ පසෙකි, කවර පසෙකැ යත් : මහණ පරිච්ඡි අවන් වෙයි, පරිච්ඡි ඇවැත් වොදනා කරණු ලබන කල්හි සහවෙසෙස් අවන්මි යි පිළින කෙරෙයි, සඛස තෙමේ ඔහුට සහවෙසෙසින් විනය කර්ම කරවා නම් (එය) අධම්මික පටිඤ්ඤාකරණ යැ. මහණ පරිච්ඡි අවන් වෙයි, පරිච්ඡි ඇවැත් වොදනා කරණු ලබන කල්හි පටිච්ඡි ඇවැත් පිළිදෙස්නි ඇවැත් දුකුළා ඇවැත් අවන්මි යි

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

දුක්ඛං අජ්ඣාපනේනාති පටිජානාති, නං සඛේසා දුක්ඛං භොති, කාරෙති, අබ්බිමංකං පටිඤ්ඤානකරණං. භික්ඛු සඛිසාදිසෙසං -පෙ- පාචිත්තියං -පෙ- පාච්ඡෙසනීයං -පෙ- දුක්ඛං අජ්ඣාපනේනා භොති, දුක්ඛං භොති වොදිගමානෙ පාරුජිකං අජ්ඣාපනේනාති පටිජානාති, නං සඛේසා පාරුජිකෙත කාරෙති, අබ්බිමංකං පටිඤ්ඤානකරණං. භික්ඛු දුක්ඛං අජ්ඣාපනේනා භොති, දුක්ඛං භොති වොදිගමානෙ සඛිසාදිසෙසං -පෙ- පාචිත්තියං -පෙ- පාච්ඡෙසනීයං අජ්ඣාපනේනාති පටිජානාති, නං සඛේසා පාච්ඡෙසනීයෙත කාරෙති, අබ්බිමංකං පටිඤ්ඤානකරණං. ඉමෙ ඛො උපාලි, පඤ්ච අබ්බිමංකං පටිඤ්ඤානකරණං.

පඤ්චමෙ උපාලි, බ්බිමංකං පටිඤ්ඤානකරණං, කතමෙ පඤ්ච : භික්ඛු පාරුජිකං අජ්ඣාපනේනා භොති, පාරුජිකෙත වොදිගමානෙ පාරුජිකං අජ්ඣාපනේනාති පටිජානාති. නං සඛේසා පාරුජිකෙත කාරෙති, බ්බිමංකං පටිඤ්ඤානකරණං. භික්ඛු සඛිසාදිසෙසං -පෙ- පාචිත්තියං -පෙ- පාච්ඡෙසනීයං -පෙ- දුක්ඛං අජ්ඣාපනේනා භොති, දුක්ඛං භොති වොදිගමානෙ දුක්ඛං අජ්ඣාපනේනාති පටිජානාති, නං සඛේසා දුක්ඛං භොති කාරෙති, බ්බිමංකං පටිඤ්ඤානකරණං. ඉමෙ ඛො උපාලි, පඤ්ච බ්බිමංකං පටිඤ්ඤානකරණං.

7. කතීති නු ඛො භනෙත, අඛේසති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො ඕකාසකම්මං කාරුපෙනස්ස නාලං ඕකාසකම්මං කාතුනති ?

පඤ්චුපාලි, අඛේසති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො ඕකාසකම්මං කාරුපෙනස්ස නාලං ඕකාසකම්මං කාතුං, කතමෙති පඤ්චති : අලජ්ජි ච භොති, බාලො ච අපකතතේනා ච, වාචනාඛිප්පායො චත්තා භොති, න චුට්ඨානාඛිප්පායො. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චඅඛේසති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො ඕකාසකම්මං කාරුපෙනස්ස නාලං ඕකාසකම්මං කාතුං.

පඤ්චුපාලි, අඛේසති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො ඕකාසකම්මං කාරුපෙනස්ස අලං ඕකාසකම්මං කාතුං. කතමෙති පඤ්චති : ලජ්ජි ච භොති, පණ්ණිකො ච, පකතතේනා ච, චුට්ඨානාඛිප්පායො චත්තා භොති, නො වාචනාඛිප්පායො. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චඅඛේසති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො ඕකාසකම්මං කාරුපෙනස්ස අලං ඕකාසකම්මං කාතුනති.

8. කතීති නුඛො භනෙත, අඛේසති සමන්තාගතෙත භික්ඛුනා සද්ධිං විනයො න සාකච්ඡාතබ්බොති ?

පඤ්චුපාලි, අඛේසති සමන්තාගතෙත භික්ඛුනා සද්ධිං විනයො න සාකච්ඡාතබ්බො, කතමෙති පඤ්චති : වජ්ඣං න ජානාති, නිදානං න ජානාති, පඤ්ඤානං න ජානාති, පදපච්චාහව්ඨං න ජානාති, අනුසන්තිවිචනපථං න ජානාති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චඅඛේසති සමන්තාගතෙත භික්ඛුනා සද්ධිං විනයො න සාකච්ඡාතබ්බො.

පිළින කෙරෙයි, ඔහුට සඨසයා දුකුළා ඇවැත් වනයකර්ම කරවා නම් (එය) අධම්මික පටිඤ්ඤාකරණය යැ. මහණ සහවෙසෙස් ඇවැත් පවිති ඇවැත් පිළිදෙස්නි ඇවැත් දුකුළා ඇවැත් අවන් වෙයි, දුකුළා ඇවැත් වොදනා කරණු ලබන කල්හි පරිච්ඡේදනම් යි පිළින කෙරෙයි, ඔහුට සඨසයා පරිච්ඡේදනම් ඇවැත් වනය කර්ම කරවා නම් (එය) අධම්මික පටිඤ්ඤාකරණය යැ. මහණ දුකුළා ඇවැත් අවන් වෙයි, දුකුළා ඇවැත් වොදනා කරණු ලබන කල්හි සහවෙසෙස් ඇවැත් පවිති ඇවැත් පිළිදෙස්නි ඇවැත් අවන්ම් යි පිළින කෙරෙයි, ඔහුට සඨසයා පිළිදෙස්නි ඇවැත් වනයකර්ම කරවා නම් (එය) අධම්මිකපටිඤ්ඤාකරණය යි. උපාලි, මේ අධම්මිකපටිඤ්ඤාකරණය පස යි.

උපාලි, මේ ධම්මිකපටිඤ්ඤාකරණය පසෙකි. කවර පසෙක් ද යත් : මහණ පරිච්ඡේදනම් ඇවැත් අවන් වෙයි, පරිච්ඡේදනම් ඇවැත් වොදනා කරණු ලබන කල්හි පරිච්ඡේදනම් යි පිළින කෙරෙයි, ඔහුට සඨසයා පරිච්ඡේදනම් ඇවැත් වනයකර්ම කරවා නම් (එය) ධම්මිකපටිඤ්ඤාකරණය යැ. මහණ සහවෙසෙස් ඇවැත් පවිති ඇවැත් පිළිදෙස්නි ඇවැත් දුකුළා ඇවැත් අවන් වෙයි, දුකුළා ඇවැත් වොදනා කරණු ලබන කල්හි දුකුළා ඇවැත් අවන්ම් යි පිළින කෙරෙයි, ඔහුට සඨසයා දුකුළා ඇවැත් වනයකර්ම කරවා නම් (එය) ධම්මිකපටිඤ්ඤාකරණය යි. උපාලි, මේ ධම්මිකපටිඤ්ඤාකරණය පස යි.

7. වහන්ස, කෙනෙක් අභිගයෙන් යුක්ත වූ ඔකාසකර්මය කරවන මහණහට ඔකාසකර්මය කරන්නට නො නිසි ද ?

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ ඔකාසකර්මය කරවන මහණහට ඔකාසකර්මය කරන්නට නො නිසි වෙයි. කවර පසෙකිනැ යත් : අලජ්ජිත් වෙයි, අඤ්ඤා වූයෙන් වෙයි, අප්‍රකාශ වූයෙන් වෙයි, සසුනෙන් පහ කරවනු කැමැති ව කියනුයේ වෙයි, (ඇවැත්) නගා සිටුවන අදහස් ඇති වැ නො කියනුයේ වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් ඔකාසකර්මය කරවන මහණහට ඔකාසකර්මය කරන්නට සුදුසු නො වේ.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුත් ඔකාසකර්මය කරවන මහණහට ඔකාසකර්මය කරන්නට සුදුසු වෙයි. කවර පසෙකිනැ යත් : ලජ්ජිත් වෙයි, නුවණැත්තේන් වෙයි, ප්‍රකාශ වූයේන් වෙයි, (ඇවැත්) නගා සිටුවන අදහස් ඇති වැ කියනුයේන් වෙයි, සස්නෙන් පහ කරවන අදහස් නැත්තේන් වෙයි. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ ඔකාසකර්මය කරවන මහණහට ඔකාසකර්මය කරන්නට සුදුසු වේ.

8. වහන්ස, කෙනෙක් අභිගයෙන් යුක්ත වූ මහණහු සමග විනය සාකච්ඡා නො කටයුතු ද ?

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණහු සමග විනය සාකච්ඡා නො කටයුතු යි. කවර පසෙකින් ද යත් : (ඇවැත් පිළිබඳ) වස්තුව නො දනිමි, ත්‍රිදත්තය නො දනිමි, ප්‍රඤ්ඤා නො දනිමි, පදපෙරළිය නො දනිමි, ගැලපෙන වදන්මග නො දනිමි. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණහු සමග විනය සාකච්ඡා නො කටයුතු යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පඤ්ඤාපාලි, අබේහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සද්ධිං විනයො සාකච්ඡානබ්බො. කතමෙති පඤ්ඤාති : චිත්තං ජානාති, නිදනං ජානාති, පඤ්ඤානති. ජානාති, පදපච්චාගට්ඨං ජානාති, අනුසන්තිච්චනපථං ජානාති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්ඤාහබේහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සද්ධිං විනයො සාකච්ඡානබ්බොති.

9. කති නු ඛො හනෙන, පඤ්ඤාපුච්ඡාති ?

පඤ්ඤාමො උපාලි, පඤ්ඤාපුච්ඡා. කතමො පඤ්ඤා : මජ්ඣනිකා මොක්ඛානනා පඤ්ඤං පුච්ඡති, පාපිච්ඡා ඉච්ඡාපකතො පඤ්ඤං පුච්ඡති, අඤ්ඤාභූතාමො පඤ්ඤං පුච්ඡති, සචෙ මෙ පඤ්ඤං පුට්ඨො සම්මදෙව බ්‍යාකරිස්සති ඉච්චනං කුසලං, නො චෙ පඤ්ඤං පුට්ඨො සම්මදෙව බ්‍යාකරිස්සති, අභමස්ස සම්මදෙව බ්‍යාකරිස්සාමිති පඤ්ඤං පුච්ඡති. ඉමො ඛො උපාලි, පඤ්ඤා පඤ්ඤාපුච්ඡාති.

10. කති නු ඛො හනෙන, අඤ්ඤාබ්‍යාකරණාති ?

පඤ්ඤාමො උපාලි, අඤ්ඤාබ්‍යාකරණා. කතමො පඤ්ඤා : මජ්ඣනිකා මොක්ඛානනා අඤ්ඤං බ්‍යාකරෙති, පාපිච්ඡා ඉච්ඡාපකතො අඤ්ඤං බ්‍යාකරෙති, උමාදා විතතකෙඨපා අඤ්ඤං බ්‍යාකරෙති, අභිමානෙන අඤ්ඤං බ්‍යාකරෙති, භූතං අඤ්ඤං බ්‍යාකරෙති. ඉමෙ ඛො උපාලි, පඤ්ඤා අඤ්ඤාබ්‍යාකරණාති.

11. කති නු ඛො හනෙන, විසුද්ධියොති ?

පඤ්ඤාමො උපාලි, විසුද්ධියො. කතමො පඤ්ඤා : නිදනං උද්ධිසිකා අවසෙසං සුතෙන සාවේතබ්බං, අයං පථමො විසුද්ධි. නිදනං උද්ධිසිකා චතතාරි පාරුජිකාති උද්ධිසිකා අවසෙසං සුතෙන සාවේතබ්බං, අයං දුතියො විසුද්ධි. නිදනං උද්ධිසිකා චතතාරි පාරුජිකාති උද්ධිසිකා තෙරස සම්ඝාදිසෙසෙ උද්ධිසිකා අවසෙසං සුතෙන සාවේතබ්බං, අයං තතියො විසුද්ධි. නිදනං උද්ධිසිකා චතතාරි පාරුජිකාති උද්ධිසිකා තෙරස සම්ඝාදිසෙසෙ උද්ධිසිකා ථෙව අනියතෙ උද්ධිසිකා අවසෙසං සුතෙන සාවේතබ්බං, අයං චතුත්තො විසුද්ධි, විත්තරෙනෙව පඤ්ඤාමි. ඉමො ඛො උපාලි, පඤ්ඤා විසුද්ධියොති.

12. කති නු ඛො හනෙන, භොජනාති ?

පඤ්ඤාමො උපාලි, භොජනා. කතමො පඤ්ඤා : ඕදනො, කුමමාසො, සත්තු, මච්ඡා, මංසං. ඉමෙ ඛො උපාලි, පඤ්ඤා භොජනාති.

දිට්ඨාචිකම්මවග්ගො චතුස්සො

නසුද්ධානං :

දිට්ඨාචිකම්මො අපරෙ පටිග්ගහා අනනිරිතනා,
පවාරණා පටිඤ්ඤානං ඕකාසං සාකච්ඡන ච;
පඤ්ඤං අඤ්ඤාබ්‍යාකරණා විසුද්ධි වාපි භොජනාති

උපාලි, අඬග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණහු සමග චිත්තය සාකච්ඡා කටයුතු යි. කවර පසෙකින්ද යත් : වස්තුව දැනිමි, නිදනය දැනිමි, ප්‍රඥප්තිය දැනිමි, පදපෙරැළිය දැනිමි, ගැළපෙන වදන්මග දැනිමි. උපාලි, මේ අඬග පසින් යුක්ත වූ මහණහු සමග චිත්තය සාකච්ඡා කටයුතු යි.

9. වහන්ස, පැණ පිළිවිසිම් කෙතෙක් ද ?

උපාලි, මේ පැණ පිළිවිසිම් පසෙකි. කවර පසෙකද යත් : නුවණ මද බැවින් මොහයෙන් මුළු බැවින් ප්‍රශ්න විචාරයි, ලාමක අදහස් ඇතිගේ ලාමක අදහසින් මඩනා ලද්දේ ප්‍රශ්න විචාරයි, නින්දරොපණය කරණු කැමැත්තෙන් ප්‍රශ්න විචාරයි, දූතගණු කැමැත්තෙන් ප්‍රශ්න විචාරයි. ඉදින් මා විසින් පැණ පුළුවුස්නා ලද්දේ මොනවට විසඳනුයේ නම් එසේ තෙල විසඳීම මැනව, ඉදින් පැණ පුළුවුස්නා ලද්දේ මොනවට නොවිසඳනුයේ නම් මම ඔහුට මැනවින් ප්‍රකාශ කරන්නෙමි යි ප්‍රශ්න විචාරයි. උපාලි, මේ පැණ පිළිවිසිම් පස යි.

10. වහන්ස, රහත් බව ප්‍රකාශ කිරීම් කෙතෙක් ද ?

උපාලි, මේ රහත් බව ප්‍රකාශ කිරීම් පසෙකි. කවර පසෙකද යත් : නුවණ මද බැවින් මොහයෙන් මුළු බැවින් රහත්බව පළ කෙරෙයි, ලාමක අදහස් ඇතිගේ ලාමක අදහසින් මඩනා ලද්දේ රහත්බව පළ කෙරෙයි, උමතුටෙන් සිත් පෙරැළීමෙන් රහත්බව පළ කෙරෙයි, (පසක් කෙළෙමි යන) අධිමානගෙන්. රහත්බව පළ කෙරෙයි, විද්‍යාමාන වූ රහත්බව පළ කෙරෙයි. උපාලි, මේ රහත්බව පළ කිරීම් පස යි.

11. වහන්ස, විභූද්ධි කෙතෙක් ද ?

උපාලි, මේ විභූද්ධි පසෙකි. කවර පසෙකද යත් : නිදනය උදෙසා සෙස්ස ග්‍රැතයෙන් ඇස්විය යුතු යි. මේ පළමුවන විභූද්ධි යැ. නිදනය උදෙසා සතර පරිච්ඡ උදෙසා සෙස්ස ග්‍රැතයෙන් ඇස්විය යුතු යි. මේ දෙවන විභූද්ධි යැ. නිදනය උදෙසා සතර පරිච්ඡ උදෙසා තෙළෙස් සහවෙසෙස් උදෙසා සෙස්ස ග්‍රැතයෙන් ඇස්විය යුතු යි. මේ තෙවන විභූද්ධි යැ. නිදනය උදෙසා සතර පරිච්ඡ උදෙසා තෙළෙස් සහවෙසෙස් උදෙසා දෙඅනියනය උදෙසා සෙස්ස ග්‍රැතයෙන් ඇස්විය යුතු යි. මේ සතරවන විභූද්ධි යැ. චිත්තාරුද්දෙයගෙන් පස්වන විභූද්ධිය වේ. උපාලි, මේ විභූද්ධි පස යි.

12. වහන්ස, භොජන කෙතෙක් ද ?

උපාලි, මේ භොජන පසෙකි. කවර පසෙකද යත් : බත යැ, කොමු යැ. අත්සුණු යැ, දියමස් යැ, ගොඩමස් යැ. උපාලි, මේ භොජන පස යි.

සිවුවන දිව්‍යාවිකම්ම වර්ගය නිමි

එහි නාමාවලිය :

දිව්‍යාවිකම්ම දෙක යැ අපර දෙක යැ පටිග්ගහ දෙක යැ අනනිරිත්ත යැ පවාරණ යැ පටිඤ්ඤාකරණ යැ ඔකාසකම්ම යැ සාකච්ඡාව සමග පඤ්ඤා යැ අඤ්ඤාබ්‍යාකරණ විභූද්ධි යැ භොජන යැ යි.

5. අන්තාදන වග්ගො

1. වොදකෙන භනෙත, භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන කති ධම්මෙ අර්ඤ්ඤතං පච්චවෙක්ඛිතා පරෙ වොදෙතබ්බොති ?

වොදකෙනුපාලි, භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන පඤ්ඤා ධම්මෙ අර්ඤ්ඤතං පච්චවෙක්ඛිතා පරෙ වොදෙතබ්බො. කතමෙ පඤ්ඤා : වොදකෙනුපාලි, භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං : “පරිසුඤ්ඤාසමාපාදො භු ඛොමති, පරිසුඤ්ඤාමති කායසමාපාදො සමන්තාගතො අවිජ්ඣෙත අප්පට්ඨංසෙන, සංවිජ්ජති භු ඛො මෙ එසො ධම්මො උද්භු නොති,” නො වෙ උපාලි, භික්ඛු පරිසුඤ්ඤාසමාපාදො භොති පරිසුඤ්ඤා කායසමාපාදො සමන්තාගතො අවිජ්ඣෙත අප්පට්ඨංසෙන, තස්ස භවනති වත්තාරො : ‘ඉඛිස නාච අයස්මා කායිකං සික්ඛස්සු’ති. ඉතිස්ස භවනති වත්තාරො.

පුනචපරං උපාලි, වොදකෙන භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං : පරිසුඤ්ඤාවිජ්ජමාපාදො භු ඛොමති, පරිසුඤ්ඤාමති විජ්ජමාපාදො සමන්තාගතො අවිජ්ඣෙත අප්පට්ඨංසෙන, සංවිජ්ජති භු ඛො මෙ එසො ධම්මො උද්භු නොති, නො වෙ උපාලි, භික්ඛු පරිසුඤ්ඤා විජ්ජමාපාදො භොති, පරිසුඤ්ඤා විජ්ජමාපාදො සමන්තාගතො අවිජ්ඣෙත අප්පට්ඨංසෙන, තස්ස භවනති වත්තාරො ‘ඉඛිස නාච අයස්මා වාචිකං සික්ඛස්සු’ති. ඉතිස්ස භවනති වත්තාරො.

පුනචපරං උපාලි, වොදකෙන භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං : මෙත්තං භු ඛො මෙ චිත්තං පච්චුපට්ඨිතං සමුභවාරිසු අනාඝාති, සංවිජ්ජති භු ඛො මෙ එසො ධම්මො උද්භු නොති, නො වෙ උපාලි, භික්ඛුනො මෙත්තං චිත්තං පච්චුපට්ඨිතං භොති සමුභවාරිසු අනාඝාති, තස්ස භවනති වත්තාරො ‘ඉඛිස නාච අයස්මා සමුභවාරිසු මෙත්තං චිත්තං උපට්ඨපෙති’ති. ඉතිස්ස භවනති වත්තාරො.

පුනචපරං උපාලි, වොදකෙන භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං : බහුස්සුතො භු ඛොමති සුතධරෙ සුතසන්නිවයො, යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣේක කල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාන්ථා සම්මාදානං කෙවලපරිණිශ්ණං පරිසුඤ්ඤාමති භු ඛොමති, තථාඋපා මෙ ධම්මො බහුස්සුතො භොනති ධ්වං වච්ඡා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිතා, සංවිජ්ජති භු ඛො මෙ එසො ධම්මො උද්භු නොති, නො වෙ උපාලි භික්ඛු බහුස්සුතො භොති සුතධරෙ සුතසන්නිවයො, යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣේක කල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාන්ථා සම්මාදානං කෙවලපරිණිශ්ණං පරිසුඤ්ඤාමති භු ඛොමති, තථාඋපාස්ස ධම්මො න බහුස්සුතො භොනති ධ්වං වච්ඡා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිතා, තස්ස භවනති වත්තාරො : ඉඛිස නාච අයස්මා අගමං පරියොසානස්සු’ති. ඉතිස්ස භවනති වත්තාරො.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. අන්තර්ගතවර්ගය

1. වහන්ස, මෙරමාහට වොදනා කරණු කැමැති වොදක මහණහු විසින් කෙනෙක් කරුණු තමා කෙරෙහිලා සලකා මෙරමා වොදනා කළයුතු ද ?

උපාලි, මෙරමාහට වොදනා කරණු කැමැති වොදක මහණහු විසින් කරුණු පසක් තමා කෙරෙහිලා සලකා මෙරමා වොදනා කළයුතු යි. කවර පසෙක යත් :—උපාලි, අනෙකකුට වොදනා කරණු කැමැති වොදක මහණහු විසින් මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු යි : “ මම පිරිසිදු වූ කායසමාවාර ඇත්තෙමි සිදුරු රහිත වූ අනුන් විසින් විමසා සඳෙසැයි ගතහැකි වරද නැති පිරිසිදු වූ කායසමාවාරයෙන් යුක්ත වූයෙමි ද, මේ ධර්මය මා තුළ පවතී ද නැද්ද ” කියා යි. උපාලි, ඉදින් මහණ පිරිසිදු වූ කායසමාවාර ඇත්තෙක් නො වේ නම් සිදුරු රහිත වූ විමසා සඳෙසැයි ගතහැකි වරද නැති පිරිසිදු වූ කායසමාවාරයෙන් යුක්ත වූවෙක් නො වේ නම් ඔහුට නුගුණ කියන්නෝ වෙති. “ එබැවින් ආයුෂ්මත් පළමු කොට කායසමාවාරයෙහි හික්මෙන්නැ ” යි ඔහුට මෙසේ කියන්නෝ වෙත්.

උපාලි, තවද අනෙකකි ; අන්‍යයාහට වොදනා කරණු කැමැති වොදක මහණහු විසින් මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු යි : “ මම පිරිසිදු වූ වාක්සමාවාර ඇත්තෙමි ද, සිදුරු රහිත වූ විමසා සඳෙසැයි ගතහැකි වරද නැති පිරිසිදු වූ වාක්සමාවාරයෙන් යුක්ත වූයෙමි ද, මේ ධර්මය මා කෙරෙහි පවතී ද, නැද්ද ” කියා යි. උපාලි, ඉදින් මහණ තෙමේ පිරිසිදු වූ වාක්සමාවාර ඇත්තෙක් නො වේ නම් සිදුරු රහිත වූ විමසා සඳෙසැයි ගතහැකි වරද නැති පිරිසිදු වූ වාක්සමාවාරයෙන් යුක්ත වූවෙක් නො වේ නම් ඔහුට නුගුණ කියන්නෝ වෙති. “ එබැවින් ආයුෂ්මත් පළමු කොට වාක්සමාවාරයෙහි හික්මෙන්නැ ” යි ඔහුට මෙසේ කියන්නෝ වෙත්.

උපාලි, තවද අනෙකකි ; අන්‍යයාට වොදනා කරණු කැමැති වූ වොදක මහණහු විසින් මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු යි. “ සබ්බසරුත් කෙරෙහි ආසාන රහිත මාගේ මෙන් සිත එළඹ සිටියේ ද, මේ ධර්මය මා තුළ පවතී ද නැද්ද ” කියා යි. උපාලි, ඉදින් සබ්බසරුත් කෙරෙහි ආසාන රහිත මෙන් සිත මහණහු තුළ නො එළඹ සිටියේ වේ නම් ඔහුට නුගුණ කියන්නෝ වෙති. “ එබැවින් ආයුෂ්මත් පළමු කොට සබ්බසරුත් කෙරෙහි මෙන් සිත උපදවා ගන්නැ ” යි මෙසේ ඔහුට කියන්නෝ වෙත්.

උපාලි, තවද අනෙකකි ; අන්‍යයාට වොදනා කරණු කැමැති වූ වොදක මහණහු විසින් මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු යි. “ මම සුතධර වූ සුතසන්නිවය වූ බහුග්‍රාහයෙමි ද, ආදිකල්‍යාණ මධ්‍යකල්‍යාණ පරිපූර්ණකල්‍යාණ සාර්ථ සවාසඤ්ජන වූ යම් ධර්ම-කෙනෙක් කෙවල පරිපූර්ණ කොට පිරිසිදු කොට බඹසර පවසන් නම් එබඳු ධර්මයෝ මා විසින් බොහෝ කොට අසන ලද්දහු දරණ ලද්දහු වචනයෙන් පුරුදු කරණ ලද්දහු සිතින් පුන පුනා විමසන ලද්දහු ” ප්‍රඥයෙන් මොනවට අවබෝධ කරණ ලද්දහු වෙද්ද ? තෙල ධර්මය මා තුළ පවතී ද නොහොත් නැද්ද ” යි. උපාලි, ඉදින් මහණ සුතධර වූ සුත-සන්නිවය වූ බහුග්‍රාහයෙක් නො වේ නම් ආදිකල්‍යාණ මධ්‍යකල්‍යාණ පරිපූර්ණකල්‍යාණ සාර්ථ සවාසඤ්ජන වූ යම් ධර්ම කෙනෙක් කෙවල පරිපූර්ණ කොට පිරිසිදු කොට බඹසර පවසන් ද එබඳු ධර්මයෝ ඔහු විසින් බොහෝ කොට අසන ලද්දහු දරණ ලද්දහු වචනයෙන් පුරුදු කරණ ලද්දහු සිතින් පුනපුනා විමසන ලද්දහු ප්‍රඥයෙන් මොනවට අවබෝධ කරණ ලද්දහු නො වෙත් නම් ඔහුට නුගුණ කියන්නෝ වෙති. “ එබැවින් ආයුෂ්මත් පළමු කොට ආගමධර්මය පුහුණු කරන්නැ ” යි මෙසේ ඔහුට කියන්නෝ වෙත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පුතචපරං උපාලී, වොදකෙන භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන එවං පච්චවෙකඛිනබ්බං : උභයානි බො මෙ පාතීමොක්ඛානි විජ්ජරෙන ඤාගතානි භොනති සුචිහතතානි සුපච්චතනීති සුචිතීච්ඡිතානි සුත්තසො අනුච්ඡාදනසො, සංවිජ්ජති නු බො මෙ එසො ධම්මො උදුහු නොති, නො ටෙ උපාලී, භික්ඛුනො උභයානි පාතීමොක්ඛානි විජ්ජරෙන ඤාගතානි භොනති සුචිහතතානි සුපච්චතනීති සුචිතීච්ඡිතානි සුත්තසො අනුච්ඡාදනසො, ඉදං පනාටුසො, කථා වුත්තං ගගවතාති ඉති පුට්ඨො න සම්පාදෙති, න සඤ්ඤායති. තස්ස භවනති වත්තාරො : 'ඉඛ්ඤ තාව ආයස්මා විනයං පරියාපුණ්ණස්ස'ති ඉතීස්ස භවනති වත්තාරො. වොදකෙනුපාලී, භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන ඉමෙ පඤ්ච ධම්මෙ අර්ඤ්ඤතං පච්චවෙකඛිනා පරො වොදෙනබ්බොති.

2. වොදකෙන හනෙත, භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන කති ධම්මෙ අර්ඤ්ඤතං උපට්ඨපෙත්වා පරො වොදෙනබ්බොති?

වොදකෙනුපාලී, භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන පඤ්ච ධම්මෙ අර්ඤ්ඤතං උපට්ඨපෙත්වා පරො වොදෙනබ්බො. කතමෙ පඤ්ච : කාලෙන චක්ඛාමි නො අකාලෙන, භූතෙන චක්ඛාමි නො අභූතෙන, සණ්ඨෙන චක්ඛාමි නො එරුසෙන, අත්ථංගිතෙන චක්ඛාමි නො අනත්ථංගිතෙන, මෙත්තවිතෙනා චක්ඛාමි නො දොසනතරොති. වොදකෙනුපාලී, භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන ඉමෙ පඤ්ච ධම්මෙ අර්ඤ්ඤතං උපට්ඨපෙත්වා පරො වොදෙනබ්බොති.

3 වොදකෙන හනෙත, භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන කති ධම්මෙ අර්ඤ්ඤතං මනසිකරිත්වා පරො වොදෙනබ්බොති?

වොදකෙනුපාලී, භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන පඤ්ච ධම්මෙ අර්ඤ්ඤතං මනසිකරිත්වා පරො වොදෙනබ්බො, කතමෙ පඤ්ච : කාරුඤ්ඤතා, භික්ෂෙය්වා, අනුකම්පිතා, අපතතිට්ඨානතා, විනය-පුරෙක්ඛාරතා. වොදකෙනුපාලී, භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන ඉමෙ පඤ්ච ධම්මෙ අර්ඤ්ඤතං මනසිකරිත්වා පරො වොදෙනබ්බොති.

4. කතීති නු බො හනෙත, අබ්බෙති සම්මනාගතස්ස භික්ඛුනො ඔකාසකම්මං කාරුපෙනත්තස්ස නාලං ඔකාසකම්මං කාතුනති?

පඤ්චපුපාලී, අබ්බෙති සම්මනාගතස්ස භික්ඛුනො ඔකාසකම්මං කාරුපෙනත්තස්ස නාලං ඔකාසකම්මං කාතුං, කතමෙති පඤ්චති : අපරිසුඤ්ඤායසම්මාපාරො භොති, අපරිසුඤ්ඤාවිචිතසම්මාපාරො භොති, අපරි-සුඤ්ඤාච්චො භොති, බාලො ට භොති අබ්බතෙනා, න පරිබලො අනුසුඤ්ඤායසානො අනුසොගං දතුං. ඉමෙති බො උපාලී, පඤ්චබ්බෙති සම්මනාගතස්ස භික්ඛුනො ඔකාසකම්මං කාරුපෙනත්තස්ස නාලං ඔකාසකම්මං කාතුං.

පඤ්චපුපාලී, අබ්බෙති සම්මනාගතස්ස භික්ඛුනො ඔකාසකම්මං කාරුපෙනත්තස්ස අලං ඔකාසකම්මං කාතුං, කතමෙති පඤ්චති : පරිසුඤ්ඤායසම්මාපාරො භොති, පරිසුඤ්ඤාවිචිතසම්මාපාරො භොති, පරිසුඤ්ඤාච්චො භොති, පණ්ණිතො ගොති බ්බතෙනා, පරිබලො අනුසුඤ්ඤායසානො අනුසොගං දතුං. ඉමෙති බො උපාලී, පඤ්චබ්බෙති සම්මනාගතස්ස භික්ඛුනො ඔකාසකම්මං කාරුපෙනත්තස්ස අලං ඔකාසකම්මං කාතුනති.

උපාලි, තවද අතිකකි; අන්‍යයාට වොදනා කරණු කැමැති වූ වොදක මහණහු විසින් මෙසේ නුවණින් සැලකිය යුතු යි : “ මා විසින් උභයප්‍රාතිමොක්ෂය පෙළ වශයෙන් ද (අර්ථකාරී) අනුභ්‍යාක්ෂණ වශයෙන් ද විස්තර වශයෙන් මොනවට ප්‍රශ්න කරණ ලද ද, මොනවට විභාග කොට දූත ගන්නා ලද ද, මොනවට දුර්ම වශයෙන් පවත්වා ගන්නා ලද ද, මොනවට චිතිශ්වය කොට දූතගන්නා ලද ද, මේ ධර්මය මා තුළ පවතීද නැද්ද කියයි. උපාලි, ඉදින් මහණහු විසින් උභයප්‍රාතිමොක්ෂය පෙළ වශයෙන් ද අනුභ්‍යාක්ෂණ වශයෙන් ද විස්තර වශයෙන් මොනවට ප්‍රශ්න නො කරණ ලද මොනවට විභාග කොට නො දන්නා ලද මොනවට දුර්ම වශයෙන් පවත්වා නො ගන්නා ලද මොනවට චිතිශ්වය කොට නො දන්නා ලද නම් ඇවැත, මෙය වනාහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කොතැන්හි දෙශිත දෑයි විචාරණ ලද්දේ සිහි කොට නො කියයිද, (කිය නොහැකි වේ ද) දන්වනු නොහැකි වේද, ඔහුට නුශුඬ කියන්නෝ වෙති : “ එබැවින් ආයුෂ්මත් තෙමේ පළමු කොට විනය ප්‍රශ්න කරන්නැ ” යි මෙසේ ඔහුට කියන්නෝ වෙත්. උපාලි, අන්‍යයාට වොදනා කරණු කැමැති වොදක මහණහු විසින් මේ දහම පස තමන් කෙරෙහි නුවණින් සලකා බලා අන්‍යයාට වොදනා කටයුතු ය.

2. වහන්ස, පරා වොදනා කරණු කැමති වොදක මහණහු විසින් කෙතෙක් දහම් තමා කෙරෙහි ඵලවා ගෙන පරා වොදනා කටයුතු ද ?

උපාලි, පරා වොදනා කරණු කැමති වොදක මහණහු විසින් දහම් පසක් තමා කෙරෙහි ඵලවා ගෙන පරා වොදනා කටයුතු යි. කවර පසෙකැ යත් : සුදුසු කල්හි කියන්නෙමි, නො කල්හි නො කියන්නෙමි. භූතයෙන් කියන්නෙමි, අභූතයෙන් නො කියන්නෙමි. මෘදු වූ වචනයෙන් කියන්නෙමි, රළු වචනයෙන් නො කියන්නෙමි. අර්ථසංහිතයෙන් කියන්නෙමි, අනර්ථසංහිතයෙන් නො කියන්නෙමි. මෙන් සිත් ඇති වැ කියන්නෙමි, දුෂිත සිත් ඇති වැ නො කියන්නෙමි යි. උපාලි, පරා වොදනා කරණු කැමති වොදක මහණහු විසින් මේ දහම් පස තමා කෙරෙහි ඵලවා ගෙන පරා වොදනා කටයුතු යි.

3. වහන්ස, අන්‍යයාට වොදනා කරණු කැමති වොදක මහණහු විසින් කෙතෙක් දහම් තමන් තුළ මෙනෙහි කොට අන්‍යයාට වොදනා කටයුතු ද ?

උපාලි, අන්‍යයාට වොදනා කරණු කැමති වොදක මහණහු විසින් දහම් පසක් තමා තුළ මෙනෙහි කොට අන්‍යයාට වොදනා කටයුතු යි. කවර පසෙකැ යත් : කුළුණැති බව යැ හිතෙමි බව යැ අනුකම්පා ඇති බව යැ ඇවැත්නි නැගිටුවා ශුද්ධියෙහි පිහිටුවන බව යැ විනය පෙරටු කොට ඇති බව යි. උපාලි, අන්‍යයාට වොදනා කරනු කැමති වොදක මහණහු විසින් මේ දහම් පස තමා තුළ මෙනෙහි කොට අන්‍යයාට වොදනා කටයුතු යි.

4. වහන්ස, කෙතෙක් අභිගයෙන් සමන්වාගත ඔකාසකර්මය කරවන මහණහට ඔකාසකර්මය කරන්නට නිසි වේ ද ?

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ ඔකාසකර්මය කරවන මහණහට ඔකාසකර්මය කරන්නට නිසි නො වෙයි. කවර පසෙකැ යත් : අපිරිසිදු කායසමාචාර ඇත්තේ වෙයි. අපිරිසිදු වාක්සමාචාර ඇත්තේ වෙයි. අපිරිසිදු දිවිපෙවෙත් ඇත්තේ වෙයි. අව්‍යක්ත වූ අඤ්ඤායෙක් වෙයි. විචාරණු ලබන්නේ විවාළ දෑ කියන්නට ප්‍රතිබල නො වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් ඔකාසකර්මය කරවන මහණහට ඔකාසකර්මය කරන්නට නිසි නො වේ.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ ඔකාසකර්මය කරවන මහණහට ඔකාසකර්මය කරන්නට නිසි වෙයි. කවර පසෙකින් යත් : පිරිසිදු කායසමාචාරය ඇත්තේ වෙයි. පිරිසිදු වාක්සමාචාරය ඇත්තේ වෙයි. පිරිසිදු දිවිපෙවෙත් ඇත්තේ වෙයි. ව්‍යක්ත වූ පණ්ඩිතයෙක් වෙයි. විචාරණු ලබන්නේ විවාළ දෙය කියන්නට ප්‍රතිබල වෙයි. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ ඔකාසකර්මය කරවන මහණහට ඔකාසකර්මය කරන්නට නිසි වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. අත්තාදනං ආදතුකාමෙන හනෙන, භික්ඛුනා කතීහඬෙනති සමන්තාගතං අත්තාදනං ආදතබ්බනති?

අත්තාදනං ආදතුකාමෙනුපාලි, භික්ඛුනා පඤ්චහඬෙනති සමන්තාගතං අත්තාදනං ආදතබ්බං, කතමෙති පඤ්චති : අත්තාදනං ආදතුකාමෙනුපාලි, භික්ඛුනා එවං පච්චවේක්ඛිතබ්බං : ‘යං ඛො අහං ඉමං අත්තාදනං ආදතුකාමො, කාලො ණු ඛො ඉමං අත්තාදනං ආදතුං උදුහු නො’ති. සචෙ උපාලි, භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති : අකාලො ඉමං අත්තාදනං ආදතුං, නො කාලො’ති. න නං උපාලි, අත්තාදනං ආදතබ්බං.

සචෙ පනුපාලි, භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති : කාලො ඉමං අත්තාදනං ආදතුං නො අකාලොති. තෙනුපාලි, භික්ඛුනා උත්තරිං පච්චවේක්ඛිතබ්බං : ‘යං ඛො අහං ඉමං අත්තාදනං ආදතුකාමො, භුතං ණු ඛො ඉමං අත්තාදනං උදුහු නොති. සචෙ පනුපාලි, භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති : ‘අභුතං ඉමං අත්තාදනං, නො භුත’නති. න නං උපාලි, අත්තාදනං ආදතබ්බං.

සචෙ පනුපාලි, භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති : ‘භුතං ඉදං අත්තාදනං නො අභුත’නති. තෙනුපාලි, භික්ඛුනා උත්තරිං පච්චවේක්ඛිතබ්බං : යං ඛො අහං ඉමං අත්තාදනං ආදතුකාමො, අත්ථසංභිතං ණු ඛො ඉදං අත්තාදනං උදුහු නොති. සචෙ පනුපාලි, භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති : ‘අත්ථසංභිතං ඉදං අත්තාදනං නො අත්ථසංභිත’නති. න නං උපාලි, අත්තාදනං ආදතබ්බං.

සචෙ පනුපාලි, භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති : අත්ථසංභිතං ඉදං අත්තාදනං නො අත්ථසංභිතනති. තෙනුපාලි, භික්ඛුනා උත්තරිං පච්චවේක්ඛිතබ්බං. ඉමං ඛො අහං අත්තාදනං ආදියමානො ලභිස්සාමි සජ්ඣිධෙඨි සමහතෙන භික්ඛු ධම්මතො විනයතො පකෙඨි උදුහු නොති. සචෙ උපාලි, භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති : ඉමං ඛො අහං අත්තාදනං ආදියමානො න ලභිස්සාමි සජ්ඣිධෙඨි සමහතෙන භික්ඛු ධම්මතො විනයතො පකෙඨිති. න නං උපාලි, අත්තාදනං ආදතබ්බං.

සචෙ පනුපාලි, භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති : ‘ඉමං ඛො අහං අත්තාදනං ආදියමානො ලභිස්සාමි සජ්ඣිධෙඨි සමහතෙන භික්ඛු ධම්මතො විනයතො පකෙඨි’ති. තෙනුපාලි, භික්ඛුනා උත්තරිං පච්චවේක්ඛිතබ්බං : ‘ඉමං ඛො මෙ අත්තාදනං ආදියතො භවිස්සති සබ්බස්ස තතොතිදුතං භණ්ඩනං කලභො වික්ඛභො විවාදෙ සබ්බභෙදෙ සබ්බරාජි සබ්බවච්ඡානං සබ්බනානාකරණං උදුහු නොති. සචෙ උපාලි, භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති : ‘ඉමං ඛො මෙ අත්තාදනං ආදියතො භවිස්සති සබ්බස්ස තතො නිදුතං භණ්ඩනං කලභො වික්ඛභො විවාදෙ සබ්බභෙදෙ සබ්බරාජි සබ්බවච්ඡානං සබ්බනානාකරණ’නති. න නං උපාලි අත්තාදනං ආදතබ්බං.

සචෙ පනුපාලි, භික්ඛු පච්චවේක්ඛමානො එවං ජානාති : ‘ඉමං ඛො මෙ අත්තාදනං ආදියතො න භවිස්සති සබ්බස්ස තතො නිදුතං භණ්ඩනං කලභො වික්ඛභො විවාදෙ සබ්බභෙදෙ සබ්බරාජි සබ්බවච්ඡානං සබ්බනානාකරණ’නති, තං ආදතබ්බං උපාලි, අත්තාදනං. එවං පඤ්චග්ග-සමන්තාගතං ඛො උපාලි අත්තාදනං ආදිනං පච්ඡාපි අවිප්පට්ඨාරකරං භවිස්සතිති.

5. වහන්ස, අත්තාදානය (ශාසනය ශුද්ධ කරණු කැමති මහණහු විසින් ගණු ලබන අධිකරණය) ගණු කැමති මහණහු විසින් කෙතෙක් අභිගයෙන් යුක්ත වූ අත්තාදානය ගත යුතු ද ?

උපාලි, අත්තාදානය ගනු කැමති මහණහු විසින් අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ අත්තාදානය ගත යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : උපාලි, අත්තාදානය ගණු කැමති මහණහු විසින් මෙසේ නුවණින් සලකා බැලිය යුතු යි. “මම යම් අත්තාදානයක් ගණු කැමැත්තෙමි ද මේ අත්තාදානය ගන්නට සුදුසු කාලය වේද, නොහොත් නො වේද” යි. ඉදින් උපාලි, මහණ නුවණින් සලකා බලනුයේ “මේ අත්තාදානය ගැනීමට නො කල් ය, නිසි කල් නො වේ” ය යි මෙසේ දනී ද, උපාලි, ඒ අත්තාදානය නො ගත යුතු යි.

උපාලි, ඉදින් වනාහි මහණ නුවණින් සලකා බලනුයේ “මේ අත්තාදානය ගැනීමට කල් යැ. නො කල් නො වේ” ය යි මෙසේ දනී ද, උපාලි, ඒ මහණහු විසින් මත්තෙහි සලකා බැලිය යුතු යි : “මම වනාහි යම් අත්තාදානයක් ගණු කැමැත්තෙමි ද මේ අත්තාදානය වුවක් ද නැතහොත් නොවුවක් ද” යි. උපාලි, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකා බලනුයේ “මේ අත්තාදානය නොවුවකි, වුවක් නො වේ” යැයි මෙසේ දනී ද, උපාලි, ඒ අත්තාදානය නො ගත යුතු යි.

උපාලි, ඉදින් වනාහි නුවණින් සලකා බලනුයේ “මේ අත්තාදානය වුවකි, නො වුවක් නො වේ” යැයි මෙසේ දනී ද, උපාලි, ඒ මහණහු විසින් මත්තෙහි දු සලකා බැලිය යුතු යි : “මම වනාහි යම් මේ අත්තාදානයක් ගණු කැමැත්තෙමි ද මේ අත්තාදානය අර්ථසංහිතයෙක් ද නැතහොත් අනර්ථසංහිතයෙක් ද” යි. උපාලි, ඉදින් මහණ තෙමේ නුවණින් සලකා බලනුයේ “මේ අත්තාදානය අනර්ථසංහිතයකි අර්ථසංහිත නො වේ” යැයි මෙසේ දනී ද, උපාලි, ඒ අත්තාදානය නොගත යුතු යි.

උපාලි, ඉදින් වනාහි මහණ නුවණින් සලකා බලනුයේ “මේ අත්තාදානය අර්ථසංහිත යැ, අනර්ථසංහිත නො වේ” යැයි මෙසේ දනී ද, උපාලි, ඒ මහණහු විසින් මත්තෙහි නුවණින් සලකා බැලිය යුතු යි : “මම වනාහි මේ අත්තාදානය ගන්නෙමි ධර්ම විසින් චිත්තය විසින් පක්ෂ වූ සන්දිට්ඨ සම්භන්ත භික්ෂූන් ලබන්නෙමි ද, නැතහොත් නො ලබන්නෙමි දැයි, උපාලි, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකා බලනුයේ “මම වනාහි මේ අත්තාදානය ගන්නෙමි ධර්ම විසින් චිත්තය විසින් පක්ෂ වූ සන්දිට්ඨ සම්භන්ත භික්ෂූන් නො ලබන්නෙමි” යි මෙසේ දනී ද, උපාලි, ඒ අත්තාදානය නොගත යුතු ය.

උපාලි, ඉදින් වනාහි මහණ නුවණින් සලකා බලනුයේ “මම වනාහි මේ අත්තාදානය ගන්නෙමි ධර්ම විසින් චිත්තය විසින් පක්ෂ වූ සන්දිට්ඨ සම්භන්ත භික්ෂූන් ලබන්නෙමි” යි මෙසේ දනී ද, උපාලි, ඒ මහණහු විසින් මත්තෙහි නුවණින් සලකා බැලිය යුතු යි : “මේ අත්තාදානය මා ගත් කල්හි ඒ හෙතෙයෙන් සධ්දියාගේ භණ්ඩනයෙක් කලහයෙක් විග්‍රහයෙක් විවාදයෙක් සධ්දිසහෙදයෙක් සධ්දිසරාජියක් සධ්දිසවාචන්ථානයෙක් සධ්දිසනානාකරණයෙක් වන්නේ ද, නැතහොත් නො වන්නේ ද” යි, උපාලි, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකා බලනුයේ “මා මේ අත්තාදානය ගත්කල්හි ඒ හෙතෙයෙන් සධ්දියාගේ භණ්ඩනයෙක් කලහයෙක් විග්‍රහයෙක් විවාදයෙක් සධ්දිසහෙදයෙක් සධ්දිසරාජියක් සධ්දිසවාචන්ථානයෙක් සධ්දිසනානාකරණයෙක් වන්නේ යැ” යි මෙසේ දනී ද, උපාලි, ඒ අත්තාදානය නොගත යුතු යි.

උපාලි, ඉදින් මහණ නුවණින් සලකා බලනුයේ “මේ අත්තාදානය මා ගත්කල්හි ඒ හෙතෙයෙන් සධ්දියාගේ භණ්ඩනයෙක් කලහයෙක් විග්‍රහයෙක් විවාදයෙක් සධ්දිසහෙදයෙක් සධ්දිසරාජියක් සධ්දිසවාචන්ථානයෙක් සධ්දිසනානාකරණයෙක් නො වන්නේ යැ” යි මෙසේ දනී ද, උපාලි, ඒ අත්තාදානය ගත යුතු යි. උපාලි, මෙසේ අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ අත්තාදානය ගන්නා ලද්දේ පසු දු විපිළිසරබව නොකරන්නක් වන්නේ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. කතීති නු බො භනෙන, අඛෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු අභිකරණජාතානං භික්ඛුනං බහුපකාරො හොතිති?

පඤ්චපාලි, අඛෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු අභිකරණජාතානං භික්ඛුනං බහුපකාරො හොති, කතමෙති පඤ්චති : සීලවා හොති පාතිමොක්ඛසංවරසංවුත්තො විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නො අණු-මනෙහසු වජේඤ්ඤ භයදංකාචි සමාදාය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු, බහුස්සුතො හොති සුතධරො සුතසන්නිවයො යෙ තෙ ධම්මා අදිකල්‍යාණා මජ්ඣේකල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා ආත්මා සම්මාදායා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤාං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති තථා රූපාස්ස ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධ්‍යා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤ්ඤා, උභයාති බො පනස්ස පාතිමොක්ඛාති විත්ථාරෙන සාගතාති හොන්ති සුචි-භත්තාති සුප්පවන්තිති සුචිතිච්ඡිතාති සුත්තසො අනුබ්‍යසාදන්තො, විනයෙ බො පන සීතො හොති අසංගිතො, පටිබලො හොති උභො අත්තපච්චජිකො අස්සාසෙත්තං සඤ්ඤාපෙත්තං නිජ්ඣාපෙත්තං පෙක්ඛෙත්තං පසාදෙත්තං. ඉමෙති බො උපාලි, පඤ්චභඛෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු අභිකරණජාතානං භික්ඛුනං බහුපකාරො හොති.

අපරෙතිපි උපාලි, පඤ්චභඛෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු අභිකරණ-ජාතානං භික්ඛුනං බහුපකාරො හොති, කතමෙති පඤ්චති : පරිසුඤ්ඤාං සංසම්මාචාරො හොති, පරිසුඤ්ඤාවිචිතමාචාරො හොති, පරිසුඤ්ඤාජ්චෙව හොති, පණ්ණිතො හොති බ්‍යත්තො පටිබලො අනුසුඤ්ඤාමානො අනුයොගං දත්තං. ඉමෙති බො උපාලි, පඤ්චභඛෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු අභිකරණජාතානං භික්ඛුනං බහුපකාරො හොති.

අපරෙතිපි උපාලි, පඤ්චභඛෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු අභිකරණ-ජාතානං භික්ඛුනං බහුපකාරො හොති. කතමෙති පඤ්චති : චජ්ජං ජානාති, නිදනං ජානාති, පඤ්ඤාත්ති ජානාති, පදපච්චාහව්ඨං ජානාති, අනුසංකීර්තනපථං ජානාති. ඉමෙති බො උපාලි, පඤ්චභඛෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු අභිකරණජාතානං භික්ඛුනං බහුපකාරො හොති.

7. කතීති නු බො භනෙන, අඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා නානුසුඤ්ඤාබ්බන්ති?

පඤ්චපාලි, අඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා නානුසුඤ්ඤාබ්බං. කතමෙති පඤ්චති : සුත්තං න ජානාති, සුත්තානුලොමං න ජානාති, විනයං න ජානාති, විනයානුලොමං න ජානාති, න ච ධානාධානකුසලො හොති. ඉමෙති බො උපාලි, පඤ්චභඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා නානුසුඤ්ඤාබ්බං.

පඤ්චපාලි, අඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනුසුඤ්ඤාබ්බං. කතමෙති පඤ්චති : සුත්තං ජානාති, සුත්තානුලොමං ජානාති, විනයං ජානාති, විනයානුලොමං ජානාති, ධානාධානකුසලො ච හොති. ඉමෙති බො උපාලි, පඤ්චභඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනුසුඤ්ඤාබ්බං.

6. වහන්ස, කෙනෙක් අභිගයෙන් සමන්වාගත මහණ උපන් අධිකරණ ඇති භික්ෂූන්ට බොහෝ උපකාර ඇත්තේ වේ ද ?

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුත් මහණ උපන් අධිකරණ ඇති භික්ෂූන්ට බොහෝ උපකාර ඇත්තේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත් : සිල්වත් වූයේ ප්‍රාතිමොක්ෂසංවර-
ශීලයෙන් යුක්ත වූයේ ආචාරගොවරසම්පන්න වූයේ අණුමාත්‍ර වරදෙහි බිය දක්නායුතු වූයේ වෙසෙයි, සිකපද සමාදන් වූ සිකපදයන්හි භික්ෂෙයි. ඇසු පිරු තැන් ඇති ඇසු දෑ රැස් කොට තබා ගැණුම් ඇති බහුශ්‍රැතයෙක් වෙයි. මූල යහපත් වූ මැද යහපත් වූ අවසනා යහපත් වූ අර්ථ සහිත වූ වාඤ්ඡන සහිත වූ භාත්පසින් පිරිපුන් පිරිසිදු බඹසර ප්‍රකාශ කරණ ඵලද්‍ර වූ ධර්මයෝ ඔහු විසින් බෙහෙවින් අසන ලද්දහු දරණ ලද්දහු වචනයෙන් පුරුදු කරණ ලද්දහු සිතීන් පුතපුතා සලකා බලන ලද්දහු දෘෂ්ටියෙන් මොනොවට අවබෝධ කරණ ලද්දහු වෙන්ද, පෙළ වශයෙන් ද අනුවාඤ්ඡන වශයෙන් ද උභයප්‍රාතිමොක්ෂය ඔහු විසින් විස්තර වශයෙන් මොනොවට ප්‍රගුණ කරණ ලද්දහු මොනොවට විභාග කොට දනගන්නා ලද්දහු මොනොවට දූරිම වශයෙන් පවත්වා ගන්නා ලද්දහු මොනොවට චිතිශ්වය කොට දනගන්නා ලද්දහු වෙන්. විනයයෙහි පැකිළීම් තැත්තේ ස්ථිරව පිහිටියේ වෙයි. (ස්වපක්ෂ - විපක්ෂ) දෙපක්ෂයෙහි තමනට සතුරු වූවන් අස්වසන්නට දන්වන්නට කල්පනාවට බස්වන්නට බලවන්නට පහදවන්නට ප්‍රතිබල වෙයි. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණ උපන් අධිකරණ ඇති භික්ෂූන්ට බොහෝ උපකාර ඇත්තේ වේ.

උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුත් මහණ උපන් අධිකරණ ඇති භික්ෂූන්ට බොහෝ උපකාර ඇත්තේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත් : පිරිසිදු වූ කායසමාචාර ඇත්තේ වෙයි, පිරිසිදු වූ වාක්සමාචාර ඇත්තේ වෙයි, පිරිසිදු වූ දිවිපෙවෙත් ඇත්තේ වෙයි, ව්‍යක්ත වූ පණ්ඩිතයෙක් වෙයි, විචාරණු ලබන්නේ විවාළ දෙය කියා දෙන්නට ප්‍රතිබලයක් වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ උපන් අධිකරණ ඇති භික්ෂූන්ට බොහෝ උපකාර ඇත්තේ වේ.

උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ උපන් අධිකරණ ඇති භික්ෂූන්ට බොහෝ උපකාර ඇත්තේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත් : වස්තුව දනියි, නිදනාය දනියි, ප්‍රඥප්තිය දනියි, පද පෙරළිය දනියි, ගැළපෙන වදන් මග දනී. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණ උපන් අධිකරණ ඇති භික්ෂූන්ට බොහෝ උපකාර ඇත්තේ වේ.

7. වහන්ස, කෙනෙක් අභිගයෙන් යුක්ත වූ මහණහු විසින් නො පිළිවිසිය යුතු ද ?

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත මහණහු විසින් නො පිළිවිසිය යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : සූත්‍රය නො දනියි, සූත්‍රානුලෝමය නො දනියි, විනය නො දනියි, විනයානුලෝමය නො දනියි, කාරණාකාරණයන්හි දක්ෂ නො වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත මහණහු විසින් අනුයුඤ්ඡනය (පිළිවිසීම) නො කටයුතු යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත මහණහු විසින් පිළිවිසිය යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : සූත්‍රය දනියි, සූත්‍රානුලෝමය දනියි, විනය දනියි, විනයානුලෝමය දනියි, කාරණා කාරණයන්හි දක්ෂ වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණහු විසින් පිළිවිසිය යුතු යි.

8. අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා නානුසුඤ්ඤිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චහි : ධම්මං න ජානාති, ධම්මානුලොමං න ජානාති, විනයං න ජානාති, විනයානුලොමං න ජානාති, න ච පුබ්බාපරකුසලො හොති. ඉමෙහි බො උපාලි, පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා නානුසුඤ්ඤිතබ්බං.

පඤ්චුපාලි, අඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනුසුඤ්ඤිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චහි : ධම්මං ජානාති, ධම්මානුලොමං ජානාති, විනයං ජානාති, විනයානුලොමං ජානාති, පුබ්බාපරකුසලො ච හොති. ඉමෙහි බො උපාලි, පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනුසුඤ්ඤිතබ්බං.

9. අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා නානුසුඤ්ඤිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චහි : වජ්ඣං න ජානාති නිදනං න ජානාති, පඤ්ඤාතතිං න ජානාති, පදපච්චාහට්ඨං න ජානාති, අනුසංකීවචනපථං න ජානාති. ඉමෙහි බො උපාලි, පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා නානුසුඤ්ඤිතබ්බං.

පඤ්චුපාලි, අඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනුසුඤ්ඤිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චහි : වජ්ඣං ජානාති, නිදනං ජානාති, පඤ්ඤාතතිං ජානාති, පදපච්චාහට්ඨං ජානාති, අනුසංකීවචනපථං ජානාති. ඉමෙහි බො උපාලි, පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනුසුඤ්ඤිතබ්බං.

10. අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා නානුසුඤ්ඤිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චහි : ආපතතිං න ජානාති, ආපතති සමුට්ඨානං න ජානාති, ආපතතියා පයොගං න ජානාති, ආපතතියා වූපසමං න ජානාති, න ආපතතියා විනිවර්තකුසලො හොති. ඉමෙහි බො උපාලි, පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා නානුසුඤ්ඤිතබ්බං.

පඤ්චුපාලි, අඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනුසුඤ්ඤිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චහි : ආපතතිං ජානාති, ආපතතිසමුට්ඨානං ජානාති, ආපතතියා පයොගං ජානාති, ආපතතියා වූපසමං ජානාති, ආපතතියා විනිවර්තකුසලො හොති. ඉමෙහි බො උපාලි, පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනුසුඤ්ඤිතබ්බං.

11. අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා නානුසුඤ්ඤිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චහි : අධිකරණං න ජානාති, අධිකරණ සමුට්ඨානං න ජානාති, අධිකරණස්ස පයොගං න ජානාති, අධිකරණස්ස වූපසමං න ජානාති, අධිකරණස්ස න විනිවර්තකුසලො හොති. ඉමෙහි බො උපාලි, පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා නානුසුඤ්ඤිතබ්බං.

පඤ්චුපාලි, අඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනුසුඤ්ඤිතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චහි : අධිකරණං ජානාති, අධිකරණසමුට්ඨානං ජානාති, අධිකරණස්ස පයොගං ජානාති, අධිකරණස්ස වූපසමං ජානාති, අධිකරණස්ස විනිවර්තකුසලො හොති. ඉමෙහි බො උපාලි, පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනුසුඤ්ඤිතබ්බන්ති.

අනනාද්‍යනිවශෙනා පඤ්චමො

8. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත මහණහු විසින් නො පිළිවිසිය යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : ධර්මය නො දනියි, ධර්මානුලෝමය නො දනියි, චිත්තය නො දනියි, චිත්තයානුලෝමය නො දනියි, පෙරපසු කථාවන්හි දක්ෂ වූයේත් නො වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණහු විසින් නො පිළිවිසිය යුතු යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත මහණහු විසින් පිළිවිසිය යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : ධර්මය දනියි, ධර්මානුලෝමය දනියි, චිත්තය දනියි, චිත්තයානුලෝමය දනියි, පෙරපසු කථාවන්හි දක්ෂ වූයේත් වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණහු විසින් පිළිවිසිය යුතු යි.

9. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුත් මහණහු විසින් නො පිළිවිසිය යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : වස්තුව නො දනියි, නිදනය නො දනියි, ප්‍රඥප්තිය නො දනියි, පද පෙරෙළිය නො දනියි, ගැළපෙන වදන්මග නො දනී. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණහු විසින් නො පිළිවිසිය යුතු යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත මහණහු විසින් පිළිවිසිය යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : වස්තුව දනියි, නිදනය දනියි, ප්‍රඥප්තිය දනියි, පදපෙරෙළිය දනියි, ගැළපෙන වදන්මග දනී. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණහු විසින් පිළිවිසිය යුතු යි.

10. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුත් මහණහු විසින් නො පිළිවිසිය යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : ආපත්තිය නො දනියි, ආපත්තියමුට්ඨානය නො දනියි, ආපත්තිප්‍රයෝගය නො දනියි, ආපත්තිව්‍යුපශමය නො දනියි, ආපත්ති විනිශ්චය කිරීමෙහි දක්ෂ නො වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණහු විසින් නො පිළිවිසිය යුතු යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුත් මහණහු විසින් පිළිවිසිය යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : ආපත්තිය දනියි, ආපත්තියමුට්ඨානය දනියි, ආපත්තිප්‍රයෝගය දනියි, ආපත්ති-ව්‍යුපශමය දනියි, ආපත්තිවිනිශ්චය කිරීමෙහි දක්ෂ වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණහු විසින් පිළිවිසිය යුතු යි.

11. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුත් මහණහු විසින් නො පිළිවිසිය යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : අධිකරණය නො දනියි, අධිකරණ සමුට්ඨානය නො දනියි, අධිකරණ ප්‍රයෝගය නො දනියි, අධිකරණ ශමථය නො දනියි, අධිකරණ විනිශ්චයෙහි දක්ෂ නො වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණහු විසින් නො පිළිවිසිය යුතු යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුත් මහණහු විසින් පිළිවිසිය යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : අධිකරණය දනියි, අධිකරණ සමුට්ඨානය දනියි, අධිකරණ ප්‍රයෝගය දනියි, අධිකරණ ශමථය දනියි, අධිකරණ විනිශ්චයෙහි දක්ෂ වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණහු විසින් පිළිවිසිය යුතු යි.

පස්වන අත්තාදාන වර්ගය නිමි.

තස්සදානං :

පරිසුඤ්චිකාමි කාලෙන කාරුඤ්ඤානා¹ ඕනාසෙන ව,
අනාදානං අභිකරණං අපරෙහි ව වජ්ඣ ව;
සුතං ධම්මං සුත වජ්ඣ ව අපතති අභිකරණෙන වාති.

6. බුතධග වග්ගො

1. කති නු බො හනෙන ආරඤ්ඤාකාති ?

පඤ්චමෙ උපාලි, ආරඤ්ඤාකා. කතමේ පඤ්ඤා : මඤ්ඤානා මොමුහතානා ආරඤ්ඤාකො හොති, පාපිවෙජ්ඣ ඉවජ්ඣපකතො ආරඤ්ඤාකො හොති. උම්මාදා විතතකෙඛපා ආරඤ්ඤාකො හොති, වණ්ණේතං බුද්ධෙහි බුද්ධිසංවතෙහිති ආරඤ්ඤාකො හොති, අපි ව අපිවජ්ඣකඤ්ඤාච නිසංසං සනතුට්ඨිඤ්ඤාච නිසංසං සලොඛඤ්ඤාච නිසංසං පච්චේකඤ්ඤාච නිසංසං ඉද්ධංචිතඤ්ඤාච නිසංසං ආරඤ්ඤාකො හොති. ඉමෙ බො උපාලි, පඤ්ඤා ආරඤ්ඤාකාති.

2-12. කති නු බො හනෙන, පිණ්ඩපාතිකාති -පෙ- කති නු බො හනෙන, පංසුකුලිකාති -පෙ- කති නු බො හනෙන, රාකඩමුලිකාති -පෙ- කති නු බො හනෙන, සොසානිකාති -පෙ- කති නු බො හනෙන, අබ්බොකාසිකාති -පෙ- කති නු බො හනෙන, තෙව්වරිකාති -පෙ- කති නු බො හනෙන, සපදානවාරිකාති -පෙ- කති නු බො හනෙන, නෙසජ්ජිකාති -පෙ- කති නු බො හනෙන, යථාසන්නිකාති -පෙ- කති නු බො හනෙන, එකාසනිකාති -පෙ- කති නු බො හනෙන, බලපච්ඡාහත්තිකාති -පෙ-?

13. කති නු බො හනෙන පත්තපිණ්ඩිකාති ?

පඤ්චමෙ උපාලි, පත්තපිණ්ඩිකා, කතමෙ පඤ්ඤා : මඤ්ඤානා මොමුහතානා පත්තපිණ්ඩිකො හොති, පාපිවෙජ්ඣ ඉවජ්ඣපකතො පත්තපිණ්ඩිකො හොති, උම්මාදා විතතකෙඛපා පත්තපිණ්ඩිකො හොති, වණ්ණේතං බුද්ධෙහි බුද්ධිසංවතෙහිති පත්තපිණ්ඩිකො හොති. අපි ව අපිවජ්ඣකඤ්ඤාච නිසංසං සනතුට්ඨිඤ්ඤාච නිසංසං සලොඛඤ්ඤාච නිසංසං පච්චේකඤ්ඤාච නිසංසං ඉද්ධංචිතඤ්ඤාච නිසංසං පත්තපිණ්ඩිකො හොති. ඉමෙ බො උපාලි, පඤ්ඤා පත්තපිණ්ඩිකාති.

බුතධගවග්ගො ඡවෙඨා

තස්සදානං :

ආරඤ්ඤාකො පිණ්ඩ පංසු රාකඩ සුසාන පඤ්චමං,
අබ්බො තෙව්වරඤ්ඤාච සපදාන නෙසජ්ජිකා;
සන්නිකාසනඤ්ඤාච බලපච්ඡා පත්තපිණ්ඩිකාති.

1. කාරුඤ්ඤං - ම ඡ සං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එහි නාමාවලිය :

පරිසුද්ධ යැ කාල යැ කාරුඤ්ඤ යැ ඔකාසකම්මය සමග අත්තාදන යැ අධිකරණ යැ අපරයත් සමග වස්තු යැ සුත්ත යැ ධම්ම යැ නැවැත වස්තු යැ අධිකරණය සමග ආපත්ති යි.

6. බුතධග වර්ගය

1. වහන්ස, ආරණ්‍යකයෝ කෙතෙක් ද ?

උපාලි, මේ ආරණ්‍යකයෝ පස්දෙනෙක් වෙති. කවර පස්දෙනෙක යත් : නො දැනීමෙන් මුළුබැවින් ආරණ්‍යක වෙයි. (ප්‍රත්‍යය ප්‍රාර්ථනා නැමැති) ලාමක අදහස් ඇත්තේ ඒ ලාමක අදහසින් මධ්‍යා ලද්දේ ආරණ්‍යක වෙයි. උමතු බැවින් චිත්ත-වික්ෂේපයෙන් ආරණ්‍යක වෙයි. බුදුවරුන් විසින් බුදුසව්වන් විසින් වර්ණනා කරණ ලද්දි ආරණ්‍යක වෙයි. වැලිදු අපිස්බව මැ නිසා සතොස්බව මැ නිසා (කෙලෙස්) දුරැලීම මැ නිසා ප්‍රච්චේදය මැ නිසා මේ පිළිවෙතෙහි ප්‍රයෝජන ඇතිබව මැ නිසා ආරණ්‍යක වේ. උපාලි, මොහු පස් දෙන ආරණ්‍යකයෝ යි.

2.-12. වහන්ස, පිණ්ඩපාතිකයෝ කෙතෙක් ද ? ... වහන්ස, පංසුකුලිකයෝ කෙතෙක් ද ? ... වහන්ස, රුක්ඛමුලිකයෝ කෙතෙක් ද ? ... වහන්ස, සොසානිකයෝ කෙතෙක් ද ? ... වහන්ස, අබෙහාකාසිකයෝ කෙතෙක් ද ? ... වහන්ස, තෙව්වරිකයෝ කෙතෙක් ද ? ... වහන්ස, සපදනවාරිකයෝ කෙතෙක් ද ? ... වහන්ස, නෙසජ්ඣකයෝ කෙතෙක් ද ? ... වහන්ස, යථාසන්ථනිකයෝ කෙතෙක් ද ? ... වහන්ස එකාසනිකයෝ කෙතෙක් ද ? ... වහන්ස බලුපච්ඡාගන්තිකයෝ කෙතෙක් ද ? ...

13. වහන්ස පත්තපිණ්ඩිකයෝ කෙතෙක් ද ?

උපාලි, මේ පත්තපිණ්ඩිකයෝ පස් දෙනෙක් වෙති. කවර පස් දෙනෙක යත් : නො දැනීමෙන් මුළු බැවින් පත්තපිණ්ඩික වෙයි. ලාමක අදහස් ඇත්තේ ලාමක අදහසින් මධ්‍යා ලද්දේ පත්තපිණ්ඩික වෙයි. උමතුවෙන් චිත්තවික්ෂේපයෙන් පත්තපිණ්ඩික වෙයි. බුදුවරුන් විසින් බුදුසව්වන් විසින් වර්ණනා කරණ ලද්දි පත්තපිණ්ඩික වෙයි. වැලිදු අපිස්බව මැ නිසා සතොස්බව මැ නිසා කෙලෙස් දුරැලීම මැ නිසා ප්‍රච්චේදය මැ නිසා මේ පිළිවෙතෙහි ප්‍රයෝජන ඇති බව මැ නිසා පත්තපිණ්ඩික වේ. උපාලි, මොහු පස්දෙන පත්තපිණ්ඩිකයෝ යි.

සවන බුතධග වර්ගය නම්.

එහි නාමාවලිය :

ආරඤ්ඤක යැ පිණ්ඩපාතික යැ පංසුකුලික යැ රුක්ඛමුලික යැ පස්වතු වූ සොසානික යැ අබෙහාකාසික යැ තෙව්වරික යැ සපදන යැ නෙසජ්ඣක යැ යථාසන්ථනික යැ එකාසනික යැ බලුපච්ඡාගන්තික යැ පත්තපිණ්ඩික යැ යි.

7. මුසාවාද වග්ගො

1. කතී හු ඛො හනෙන මුසාවාදාති ?

පඤ්චමෙ උපාලි, මුසාවාද කතමෙ පඤ්ච : අපී මුසාවාදෙ පාරජිකගාමී, අපී මුසාවාදෙ සබ්බාදිසෙසගාමී, අපී මුසාවාදෙ ධුලුවට්ඨගාමී, අපී මුසාවාදෙ පාචිතතිගගාමී, අපී මුසාවාදෙ දුක්ඛට්ඨගාමී. ඉමෙ ඛො උපාලි, පඤ්ච මුසාවාදාති.

2. කතීහි හු ඛො හනෙන, අබ්බෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො සබ්බමජ්ඣෙකි උපොසථං වා පචාරණං වා ධූපෙනාස්ස “අලං භික්ඛු මා හණ්ඩනං, මා කලහං, මා විශ්භං, මා විවාද”නති ඔමද්දිත්වා සබ්බෙහන උපොසථො වා පචාරණං වා කාතබ්බාති ?

පඤ්චපාලි, අබ්බෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො සබ්බමජ්ඣෙකි උපොසථං වා පචාරණං වා ධූපෙනාස්ස “අලං භික්ඛු මා හණ්ඩනං, මා කලහං, මා විශ්භං, මා විවාද”නති ඔමද්දිත්වා සබ්බෙහන උපොසථො වා පචාරණං වා කාතබ්බා. කතමෙහි පඤ්චති : අලජ්ඣි ව. හොති, බාලො වා, අපකතනෙතා වා, වාචනාභිප්පායො වත්තා හොති, නො වුට්ඨානාධිප්පායො, ඉමෙහි ඛො උපාලි, පඤ්චබබ්බෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො සබ්බමජ්ඣෙකි උපොසථං වා පචාරණං වා ධූපෙනාස්ස “අලං භික්ඛු මා හණ්ඩනං, මා කලහං, මා විශ්භං, මා විවාද”නති ඔමද්දිත්වා සබ්බෙහන උපොසථො වා පචාරණං වා කාතබ්බා.

අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චබබ්බෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො සබ්බමජ්ඣෙකි උපොසථං වා පචාරණං වා ධූපෙනාස්ස “අලං භික්ඛු, මා හණ්ඩනං, මා කලහං, මා විශ්භං, මා විවාද”නති ඔමද්දිත්වා සබ්බෙහන උපොසථො වා පචාරණං වා කාතබ්බා. කතමෙහි පඤ්චති : අපරිසුඤ්ඤා-කායසමාචාරෙ හොති. අපරිසුඤ්ඤා විචිතමාචාරෙ හොති. අපරිසුඤ්ඤාච්චො හොති. බාලො හොති අවිග්ගතො, හණ්ඩනකාරකො හොති කලහ-කාරකො. ඉමෙහි ඛො උපාලි, පඤ්චබබ්බෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො සබ්බමජ්ඣෙකි උපොසථං වා පචාරණං වා ධූපෙනාස්ස “අලං භික්ඛු මා හණ්ඩනං, මා කලහං, මා විශ්භං, මා විවාද”නති ඔමද්දිත්වා සබ්බෙහන උපොසථො වා පචාරණං වා කාතබ්බාති.

3. කතීහි හු ඛො හනෙන, අබ්බෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො අනුයොගො හ දාතබ්බාති ?

පඤ්චපාලි, අබ්බෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො අනුයොගො හ දාතබ්බා. කතමෙහි පඤ්චති : අපත්තානාපතතිං හ ජානාති, ලුඤ්ඤාගරාභං අපතතිං හ ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං අපතතිං හ ජානාති, දුට්ඨලොදුට්ඨලං අපතතිං හ ජානාති, සප්පට්ඨකමං අප්පට්ඨකමං අපතතිං හ ජානාති. ඉමෙහි ඛො උපාලි, පඤ්චබබ්බෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො අනුයොගො හ දාතබ්බා.

7. මුසාවාද වර්ග

1. වහන්ස, මුසාවාද කෙතෙක් ද ?

උපාලි, මේ මුසාවාද පසෙකි. කවර පසෙකැ යත් : පරිජියට පැමිණෙන මුසාවාදයෙක් ඇත, සහවෙසෙසට පැමිණෙන මුසාවාදයෙක් ඇත, පුලුස්සියට පැමිණෙන මුසාවාදයෙක් ඇත, පවිත්‍රියට පැමිණෙන මුසාවාදයෙක් ඇත, දුකුළාවට පැමිණෙන මුසාවාදයෙක් ඇත. උපාලි, මේ මුසාවාද පසයි.

2. වහන්ස, කෙතෙක් අභිගයෙන් යුක්ත වූ සහ මැද උපොසථය හෝ පවාරණය හෝ තබන මහණහට : “මහණ, කම් නැත, ධබර නො කර, කලහ නො කර, විග්‍රහ නො කර, විවාද නො කරයි” (තමාගේ වචනයෙන් ඔහුගේ වචනය) මැඩලා සඬ්ඝයා විසින් උපොසථය හෝ පවාරණය හෝ කටයුතු ද ?

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ සහ මැද උපොසථය හෝ පවාරණය හෝ තබන මහණහට “මහණ, කම් නැත ධබර නො කර, කලහ නො කර, විග්‍රහ නො කර, විවාද නො කර”යි (ඔහුගේ වචනය) මැඩලා සඬ්ඝයා විසින් උපොසථය හෝ පවාරණය හෝ කටයුතු යැ. කවර පසෙකිනැ යත් : ලජ්ජා නැත්තේත් වෙයි, අඤ්ඤාත් වෙයි, අප්‍රචිතත් වූයේත් වෙයි, (භික්ෂුභාවයෙන්) චූත කරවන අදහසින් කියන්නේ වෙයි, (ඇවැත්නි) නැගී සිටුවන අදහසින් නො කියන්නේ වෙයි. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ සහ මැද උපොසථය හෝ පවාරණය හෝ තබන මහණහට “මහණ, කම් නැත, ධබර නො කර, කලහ නො කර, විග්‍රහ නො කර, විවාද නො කර”යි (ඔහුගේ වචනය) මැඩලා සඬ්ඝයා විසින් උපොසථය හෝ පවාරණය හෝ කටයුතු යි.

උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ සහ මැද උපොසථය හෝ පවාරණය හෝ තබන මහණහට “මහණ, කම් නැත, ධබර නො කර, කලහ නො කර, විග්‍රහ නො කර, විවාද නො කර”යි (ඔහුගේ වචනය) මැඩ සඬ්ඝයා විසින් උපොසථය හෝ පවාරණය හෝ කටයුතු යැ. කවර පසෙකිනැ යත් : අපිරිසිදු කායසමාවාර ඇත්තේ වෙයි, අපිරිසිදු වාක්සමාවාර ඇත්තේ වෙයි, අපිරිසිදු දිව් පෙවෙත් ඇත්තේ වෙයි, අව්‍යක්ත වූ අඤ්ඤායෙක් වෙයි, ධබර කරන්නේ කලහ කරන්නේ වෙයි. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ සහ මැද උපොසථය හෝ පවාරණය හෝ තබන්නා වූ මහණහට “මහණ, කම් නැත, ධබර නො කර, කලහ නො කර, විග්‍රහ නො කර, විවාද නො කර”යි (ඔහුගේ වචනය) මැඩලා සඬ්ඝයා විසින් උපොසථය හෝ පවාරණය හෝ කටයුතු යි.

3. වහන්ස, කෙතෙක් අභිගයෙන් යුක්ත වූ මහණහට අනුයෝගය නො දිය යුතු ද ?

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුත් මහණහට අනුයෝගය නො දිය යුතු යි : කවර පසෙකින යත් : ඇවැත නො ඇවැත නො දනියි, ලුහු ගුරු ඇවැත නො දනියි, සාවසෙස අනවසෙස ඇවැත නො දනියි, තුළුල් නො තුළුල් ඇවැත නො දනියි, පිළියම් සහිත පිළියම් රහිත ඇවැත නො දනී. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුත් මහණහට අනුයෝගය (වොදනා විවාරණය) නො දිය යුතු යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පඤ්චපාලි, අඛෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො අනුයොගො දතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති : අපඤ්චානාපතති. ජානාති, උහුකගරාකං අපතති. ජානාති, සාවසෙසානවසෙසං අපතති. ජානාති, දුට්ඨලො-දුට්ඨලං අපතති. ජානාති, සපපිකමිම. අපපිකමිම. අපතති. ජානාති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චභාසෙහති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො අනුයොගො දතබ්බොති.

4. කතී හු ඛො භනෙත අකාරෙති භික්ඛු අපතති. අපජ්ජති?

පඤ්චපාලි, අකාරෙති භික්ඛු අපතති. අපජ්ජති. කතමෙති පඤ්චති : අලජ්ජනා අඤ්ඤාණනා, කුකකුච්චාපකතනා, අකපපියෙ කපපියසඤ්ඤානා කපපියෙ අකපපියසඤ්ඤානා. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චභාසාරෙති භික්ඛු අපතති. අපජ්ජති.

අපරෙතිපි උපාලි, පඤ්චභාසාරෙති භික්ඛු අපතති. අපජ්ජති, කතමෙති පඤ්චති : අදස්සනෙන, අස්සවණෙන, පග්ගතතකනා, නථාසඤ්ඤා, සතිසමෙමාසා. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චභාසාරෙති භික්ඛු අපතති. අපජ්ජති.

5. කතී හු ඛො භනෙත, වෙරුති?

පඤ්චමෙ උපාලි, වෙරු. කතමෙ පඤ්ච : පාණාතිපානො, අදින්නාදනං, කාමෙසු ඡිව්ජාචාරො, මුසාචාරො, පුරාමෙරසමජ්ජපමා-දට්ඨානං. ඉමෙ ඛො උපාලි, පඤ්ච වෙරුති.

6. කතී හු ඛො භනෙත, වෙරමණීයොති?

පඤ්චමා උපාලි, වෙරමණීයො. කතමා පඤ්ච : පාණාතිපානා වෙරමණී, අදින්නාදනා වෙරමණී, කාමෙසු ඡිව්ජාචාරා වෙරමණී, මුසාචාරා වෙරමණී, පුරාමෙරස මජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණී. ඉමා ඛො උපාලි, පඤ්ච වෙරමණීයොති.

7. කතී හු ඛො භනෙත, බ්‍යසනානීති?

පඤ්චමානි උපාලි, බ්‍යසනානි. කතමානි පඤ්ච : ඤාතිබ්‍යසනං, භොගබ්‍යසනං, රොගබ්‍යසනං, සීලබ්‍යසනං, දිට්ඨිබ්‍යසනං. ඉමානි ඛො උපාලි, පඤ්චබ්‍යසනානීති.

8. කතී හු ඛො භනෙත, සමපදාති?

පඤ්චමා උපාලි, සමපදා. කතමා පඤ්ච : ඤාතිසමපදා, භොගසමපදා, අරොගසමපදා, සීලසමපදා, දිට්ඨිසමපදා. ඉමා ඛො උපාලි, පඤ්ච සමපදාති.

මුසාචාරාදමග්ගො සත්තමො

තස්සද්දානං :

මුසාචාරො ව ඔමද්දා අපරෙ අනුයොගො ව අපතති,
අපරෙ වෙරු වෙරමණී බ්‍යසන සමපදා වෙව සත්තමො,
විග්ගසබ්බගොති,

උපාලි, අඬග පසකින් යුත් මහණගට අනුයෝගය දිය යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : ඇවැත නො ඇවැත දැනිමි, ලුහු ගුරු ඇවැත දැනිමි, සාවසෙස අනවසෙස ඇවැත දැනිමි, තුළුල් නො තුළුල් ඇවැත දැනිමි, පිළියම් සහිත පිළියම් රහිත ඇවැත දැනිමි. උපාලි, මේ අඬග පසින් යුත් මහණගට අනුයෝගය දිය යුතු යි.

4. වහන්ස, කෙතෙක් අයුරින් මහණ ඇවැතට පැමිණේ ද?

උපාලි, පස් අයුරෙකින් මහණ ඇවැතට පැමිණේ. කවර පසෙකින් යත් : ලජ්ජා නැති බව යැ, අඤ්ඤා බව යැ, කුකුසින් මැඩුණු බව යැ, නො කැපයෙහි කැපැයි හැඟීම් ඇති බව යැ, කැපයෙහි නො කැපැයි හැඟීම් ඇති බව යි. උපාලි, මේ පස් අයුරින් මහණ ඇවැතට පැමිණේ.

උපාලි, අනෙකුදු පස් අයුරෙකින් මහණ ඇවැතට පැමිණේ. කවර පසෙකින් යත් : (විනයධරයා) නො දැකීමෙන් යැ, (විනයධරයාගේ බස්) නො ඇසීමෙන් යැ, (සහගාර සෙය්‍යාවෙහි) නිදන බැවින් යැ, අකැපයෙහි කැපැයි සංඥ ඇති බැවින් යැ, සිහිමුළායෙනි. උපාලි, මේ පස් අයුරෙන් මහණ ඇවැතට පැමිණේ.

5. වහන්ස, වෙරයෝ කෙතෙක් ද ?

උපාලි, මේ වෙරයෝ පසෙක් වෙති. කවර පසෙක යත් : පණ්ඩා යැ, අධිනාදන යැ, කාමයන්හි වරදවා හැසිරීම යැ, මුසවා යැ, මද ප්‍රමාදයට හේතු වූ රහමෙර යි. උපාලි, මේ පස් වෙරයෝ යි.

6. වහන්ස, විරමණයෝ කෙතෙක් ද ?

උපාලි, මේ විරමණයෝ පසෙක් වෙති. කවර පසෙක යත් : ප්‍රාණඝාතයෙන් වැළකීම යැ, නො දුන් දය ගැන්මෙන් වැළකීම යැ, කාමයන්හි වරදවා හැසිරීමෙන් වැළකීම යැ, මුසවායෙන් වැළකීම යැ, මදයට හා ප්‍රමාදයට හේතු වූ රහමෙරින් වැළකීම යි. උපාලි, මේ පස් විරමණයෝ යි.

7. වහන්ස, ව්‍යාසනයෝ කෙතෙක් ද ?

උපාලි, මේ ව්‍යාසනයෝ පසෙක් වෙති. කවර පසෙක යත් : ඤාතිව්‍යාසන යැ, භොගව්‍යාසන යැ, රොගව්‍යාසන යැ, ශීලව්‍යාසන යැ, දෘෂ්ටිව්‍යාසන යි. මේ පස් ව්‍යාසනයෝ යි.

8. වහන්ස, සම්පන්නිහු කෙතෙක් ද ?

උපාලි, මේ සම්පන්නිහු පසෙක් වෙති. කවර පසෙක ද යත් : ඤාති සම්පන්නි යැ, භොගසම්පන්නි යැ, ආරොග්‍යසම්පන්නි යැ, ශීලසම්පන්නි යැ, දෘෂ්ටිසම්පන්නි යි. උපාලි, මේ පස් සම්පන්නිහු වෙත්.

සත්වන මුසාවාද වර්ගය නිමි.

එහි නාමාවලිය :

මුසාවාද යැ ඔමද්ද යැ අන්‍යා වූ අනුයෝග යැ ආපන්නි යැ අන්‍යා වූ වෙර යැ වෙරමණි යැ ව්‍යාසන යැ සම්පද යැ යන මොහු සත්වන වර්ගයෙහි සාධගාභීකයහ.

8. හිතවුනොවාද වගෙහා

1. කෘතීහි හු බො හතෙත, අබෙහි සම නතාගත සහ හිකුනො, හිකුනීසබෙසනෙව කමම. කාතබ්නහි?

[illegible]

අපරෙතිපි උපාලි, පඤ්චාසංඝරාමයෙහි සමන්තානන්දයා භික්ෂුවානො භික්ෂුනී-සංඝෙසානෙව කම්මං කාතබ්බං, අවජ්ඣේයො තො භික්ෂු භික්ෂුනීසංඝෙසාන. කතමෙහි පඤ්චාසංඝරාමයා : භික්ෂුනීනං අලාභාය පරිසකකතී, භික්ෂුනීනං අනන්තාය පරිසකකතී, භික්ෂුනීනං අවාසාය පරිසකකතී, භික්ෂුනීනං අනෙකාසනී පරිසකකතී, භික්ෂු භික්ෂුනීනි භෙදෙති. ඉමෙහි බො උපාලි, පඤ්චාසංඝරාමයෙහි සමන්තානන්දයා භික්ෂුවානො භික්ෂුනීසංඝෙසානෙව කම්මං කාතබ්බං, අවජ්ඣේයො තො භික්ෂු භික්ෂුනීසංඝෙසාන.

අපරෙයිපි උපාලි, පඤ්චභවෙහි සම්පන්නාගතස්ස භික්ඛුනො භික්ඛුනී සංඛෙසනෙව කම්මං කාඨබ්බං, අවඤ්ඤො සො භික්ඛු භික්ඛුනීසංඛෙසන. කතමෙහි පඤ්චති: භික්ඛුනීනං. අලාභාය පරිසකකතී, භික්ඛුනීනං අනන්ධාය පරිසකකතී, භික්ඛුනීනං. අවාසාය පරිසකකතී, භික්ඛුනීනො අකෙකාසතී පරිභාසතී, භික්ඛු භික්ඛුනීති සම්පයොජෙති. ඉමෙහි බො උපාලි, පඤ්චභවෙහි සම්පන්නාගතස්ස භික්ඛුනො භික්ඛුනීසංඛෙසනෙව කම්මං කාඨබ්බං, අවඤ්ඤො සො භික්ඛු භික්ඛුනීසංඛෙසනාති.

2. කැනිති හු වෛ භනෙත, අබේගති සමනතාභතාය හිතවුනිතා කමම. කාතබ්බනති ?

පඤ්චවුපාලී, අර්බෙහති සමන්තාගතාය භික්ෂුනියා කම්මං කාතබ්බං,
කතමේඨි පඤ්චති : විවරිත්වා කායං භික්ෂුනං දසෙස්සති, උදාරං දසෙස්සති,
අඛජාතං දසෙස්සති, උභො අංසකුටෙ දසෙස්සති, මහාසතී, යිති
සම්පයෝජෙති. ඉමෙහි බො උපාලී, පඤ්චභර්මෙහති සමන්තාගතාය
භික්ෂුනියා කම්මං කාතබ්බං.

අප්‍රේමයේ උපාලි, පඤ්ඤාවෙන් සම්පන්නතාවය හික්මුණි යැ කමම කානබබං. කතමෙහි පඤ්ඤා : හික්මුණං අලාභාය පරිසකකතී, හික්මුණං අනන්ධාය පරිසකකතී, හික්මුණං අමාසාය පරිසකකතී, හික්මු අනෙකාසනී පරිනාසනී, හික්මුණිතො හික්මුහි හෙදෙහි. ඉමෙහි බො උපාලි, පඤ්ඤාවෙන් සම්පන්නතාවය හික්මුණි යැ කමම කානබබං.

අපරෙතිපි උපාලි, පඤ්චභවේගති සමන්තාගතාය භික්ෂුනියා කාමං කාතබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති : භික්ෂුනං අලාභාය පරිසකකතී, භික්ෂුනං අනන්ධාය පරිසකකතී, භික්ෂුනං අවාසාය පරිසකකතී, භික්ෂු අකේකාසතී පරිසකතී, භික්ෂුනියො භික්ෂුනී සමපයොජෙති. ඉමෙහි බො උපාලි, පඤ්චභවේගති සමන්තාගතාය භික්ෂුනියා කාමං කාතබ්බන්ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

8. හික්මුණොවාද වර්ගය

1. ස්වාමීනි, කෙනෙක් අභිගයෙන් යුක්ත වූ මහණහට හික්මුණියඬියා විසින් මැ කර්ම කළයුතු ද ?

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්තවූ මහණහට හික්මුණිය ඬියා විසින්ම “ ඒ මහණ හික්මුණියඬියා විසින් නොවැදිය යුත්තෙකැ ” යි (දණ්ඩ) කර්ම කළ යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : කය විවෘත කොට හික්මුණින්හට දක්වයි ; වටොර දක්වයි, රහසහ දක්වයි, දෙඋරහිස් දක්වයි, නොසැබි තෙපුල් කියයි. හිඟියන් හා (මෙවුන්-දමිති) යොදවයි. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණහට හික්මුණිය ඬියා විසින් මැ “ ඒ මහණ හික්මුණිය ඬියා විසින් නො වැදිය යුත්තෙකැ ” යි කර්ම කළයුතු යි.

උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණහට හික්මුණිය ඬියා විසින් මැ “ ඒ මහණ හික්මුණිය ඬියා විසින් නො වැන්ද යුත්තෙකැ ” යි කර්ම කළයුතුයි. කවර පසෙකින් යත් : හික්මුණින්හට අලාභ පිණිස යන්න කෙරෙයි, හික්මුණින්හට අනර්ථ පිණිස යන්න කෙරෙයි, හික්මුණින්ගේ නො විසීම පිණිස (වසන තැනින් තොරපීම පිණිස) යන්න කෙරෙයි, හික්මුණින්හට ආත්මෝක්ෂය - පරිභව කෙරෙයි, මහණුන් මෙහෙණන් හා බිඳවයි. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණහට හික්මුණිය ඬියා විසින් මැ “ ඒ මහණ හික්මුණිය ඬියා විසින් නො වැන්ද යුත්තෙකැ ” යි කර්ම කළ යුතු යි.

උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණහට හික්මුණියඬියා විසින් මැ “ ඒ මහණ හික්මුණියඬියා විසින් නො වැන්ද යුත්තෙකැ ” යි කර්ම කළ යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : හික්මුණින්හට අලාභ පිණිස යන්න කෙරෙයි, හික්මුණින්හට අනර්ථ පිණිස යන්න කෙරෙයි. හික්මුණින්ගේ නො විසීම පිණිස යන්න කෙරෙයි. හික්මුණින්හට ආත්මෝක්ෂය කෙරෙයි. නින්දා කෙරෙයි, මහණුන් මෙහෙණන් හා (මෙවුන්දමිති) යොදවයි. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණහට හික්මුණියඬියා විසින් මැ “ ඒ මහණ හික්මුණියඬියා විසින් නොවැන්ද යුත්තෙකැ ” යි කර්ම කළ යුතු යි.

2. ස්වාමීනි, කෙනෙක් අභිගයෙන් යුක්ත වූ හික්මුණියට කර්ම කළයුතු ද ?

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ හික්මුණියට කර්ම කළයුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : කය විවෘත කොට හික්මුණින්හට දක්වයි, වටොර දක්වයි, රහසහ දක්වයි, දෙ උරහිස් දක්වයි, නොසැබි තෙපුල් කියයි, (මෙහෙණන් හා මෙවුන්දමි සෙවුනා පිණිස) හිඟියන් යොදවයි. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ හික්මුණියට කර්ම කළයුතු යි.

උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ හික්මුණියට කර්ම කළයුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : හික්මුණින්හට අලාභ පිණිස යන්න කෙරෙයි, හික්මුණින්හට අනර්ථ පිණිස යන්න කෙරෙයි, හික්මුණින්ගේ නො විසීම පිණිස යන්න කෙරෙයි, හික්මුණින්හට ආත්මෝක්ෂය කෙරෙයි, නින්දා කෙරෙයි, මෙහෙණන් මහණුන් හා බිඳවයි. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ හික්මුණියට කර්ම කළ යුතු යි.

උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ හික්මුණියට කර්ම කළයුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : හික්මුණින්හට අලාභ පිණිස යන්න කෙරෙයි, හික්මුණින්හට අනර්ථ පිණිස යන්න කෙරෙයි, හික්මුණින්ගේ නො විසීම පිණිස යන්න කෙරෙයි, හික්මුණින්හට ආත්මෝක්ෂය කෙරෙයි, නින්දා කෙරෙයි, මෙහෙණන් මහණුන් හා මෙවුන්දමි පිණිස යොදවයි. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ හික්මුණියට කර්ම කළයුතු යි.

3. කතීති හු ඛො භතො, අඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනීනං ඔවාදෙ න ධපෙතබ්බොති ?

පඤ්චපාලි, අඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනීනං ඔවාදෙ න ධපෙතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති : අලජ්ජී ච භොති, බාලො ච, අපකතතෙතො ච, වාචනාධිපායො වත්තා භොති, නො ථුට්ඨානාධිපායො. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනීනං ඔවාදෙ න ධපෙතබ්බො.

අපරෙතිපි උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනීනං ඔවාදෙ න ධපෙතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති : අපරිසුඤ්ඤා-කායසමාචාරෙ භොති, අපරිසුඤ්ඤාවචිතමාචාරෙ භොති, අපරිසුඤ්ඤාජ්චෙ භොති, බාලො භොති අව්‍යතනො, න පට්ඨලො අනුසුඤ්ඤමානො අනුසොගං දායං. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනීනං ඔවාදෙ න ධපෙතබ්බො.

අපරෙතිපි උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනීනං ඔවාදෙ න ධපෙතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති : කායිකෙන අනාචාරෙන සමන්තාගතො භොති, වාචිකෙන අනාචාරෙන සමන්තාගතො භොති, කායිකවාචිකෙන අනාචාරෙන සමන්තාගතො භොති, භික්ඛුනීනං අකෙකාසකපරිභාසකො භොති, භික්ඛුනීති සද්ධිං සංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙන සංසග්ගෙන. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනීනං ඔවාදෙ න ධපෙතබ්බො.

අපරෙතිපි උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනීනං ඔවාදෙ න ධපෙතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති : අලජ්ජී ච භොති, බාලො ච, අපකතතෙතො ච, භණ්ඩකාරකො ච භොති කලහකාරකො, සික්කාය න පරිපුරකාරී. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනීනං ඔවාදෙ න ධපෙතබ්බොති.

4. කතීති හු ඛො භතො, අඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනීනං ඔවාදෙ න ගහෙතබ්බොති ?

පඤ්චපාලි, අඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනීනං ඔවාදෙ න ගහෙතබ්බො, කතමෙති පඤ්චති : කායිකෙන අනාචාරෙන සමන්තාගතො භොති, වාචිකෙන අනාචාරෙන සමන්තාගතො භොති, කායිකවාචිකෙන අනාචාරෙන සමන්තාගතො භොති, භික්ඛුනීනං අකෙකාසකපරිභාසකො භොති, භික්ඛුනීති සද්ධිං සංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙන සංසග්ගෙන. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනීනං ඔවාදෙ න ගහෙතබ්බො.

අපරෙතිපි උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනීනං ඔවාදෙ න ගහෙතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති : අලජ්ජී ච භොති, බාලො ච, අපකතතෙතො ච, ගමිකො චා භොති, ගිලානො චා. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනීනං ඔවාදෙ න ගහෙතබ්බොති.

3. ස්වාමීනි, කෙතෙක් අභිගයෙන් යුක්ත වූ මහණහු වීසින් මෙහෙණන් පිළිබඳ අවවාදය නොතැබිය යුතු ද ?

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණහු වීසින් මෙහෙණන් පිළිබඳ අවවාදය නොතැබිය යුතුයි. කවර පසෙකින් යත් : උප්පා නැත්තෙක් වෙයි. අඤ්ඤාත් වෙයි. අප්පවත් වූයේ වෙයි. (භික්ෂු භාවයෙන්) වුත කරවනු කැමැත්තේ කියන්නේ වෙයි. (ඇවැත්නි) නැගුවන අදහස් ඇත්තේ නො වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණහු වීසින් මෙහෙණන් පිළිබඳ අවවාදය නොතැබිය යුතු යි.

උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණහු වීසින් මෙහෙණන් පිළිබඳ අවවාදය නොතැබිය යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : අපිරිසිදු කායසමාවාර ඇත්තේ වෙයි. අපිරිසිදු වාක් සමාවාර ඇත්තේ වෙයි. අපිරිසිදු දිව්පෙවෙත් ඇත්තේ වෙයි. අව්‍යක්ත වූ අඤ්ඤායෙක් වෙයි. විචාරණු උබන්නේ අනුයොගය දෙන්නට ප්‍රතිබල නො වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණහු වීසින් මෙහෙණන් පිළිබඳ අවවාදය නොතැබිය යුතු යි.

උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණහු වීසින් මෙහෙණන් පිළිබඳ අවවාදය නොතැබිය යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : කායික අනාවාරයෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි. වාචසික අනාවාරයෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි. කායිකවාචසික අනාවාරයෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි. භික්ෂුණින්හට ආක්‍රොශ පරිහව කරන්නේ වෙයි. භික්ෂුණින් සමග නො සුසුසුයේ එක් වැ හැනී වෙසේ. උපාලි, මේ අංග පසින් යුක්ත වූ මහණහු වීසින් මෙහෙණන් පිළිබඳ අවවාදය නොතැබිය යුතු යි.

උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණහු වීසින් මෙහෙණන් පිළිබඳ අවවාදය නො තැබිය යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : උප්පා නැත්තේ වෙයි. අඤ්ඤාත් වෙයි. අප්පවත් වූයේත් වෙයි. කලහ කරන්නේ අරගල කරන්නේත් වෙයි. ශික්ෂාවන් සම්පූර්ණ කරන්නේ නො වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණහු වීසින් මෙහෙණන් පිළිබඳ අවවාදය නොතැබිය යුතු යි.

4. ස්වාමීනි, කෙතෙක් අභිගයෙන් යුක්ත වූ මහණහු වීසින් භික්ෂුණින්හට අවවාද කිරීම නොපිළිගත යුතු ද ?

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණහු වීසින් භික්ෂුණින්හට අවවාද කිරීම නොපිළිගත යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : කායික අනාවාරයෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි. වාචසික අනාවාරයෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි. කායික වාචසික අනාවාරයෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි. භික්ෂුණින්හට ආක්‍රොශ පරිහව කරන්නේ වෙයි. භික්ෂුණින් සමග නොසුසුසු යේ එක් වැ හැනී වෙසේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණහු වීසින් භික්ෂුණින්හට අවවාද කිරීම නොපිළිගත යුතු යි.

උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණහු වීසින් භික්ෂුණින්හට අවවාද කිරීම නො පිළිගත යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : උප්පා නැත්තේත් වෙයි. අඤ්ඤාත් වෙයි. අප්පවත් වූයේත් වෙයි. ගමිකයෙක් හෝ වෙයි. ගිලනෙක් හෝ වෙ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණහු වීසින් භික්ෂුණින්හට අවවාද කිරීම නොපිළිගත යුතු යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. කතීති හු ඛො ගතො, අඛොති සමන්තාගතො භික්ඛුනා සද්ධිං න සාකච්ඡිතබ්බොති?

පඤ්චසූපාලි, අඛොති සමන්තාගතො භික්ඛුනා සද්ධිං න සාකච්ඡිතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති : න අසෙකෙති සීලකකිකො සමන්තාගතො භොති, න අසෙකෙති සමාධිකකිකො සමන්තාගතො භොති, න අසෙකෙති පඤ්ඤාකකිකො සමන්තාගතො භොති, න අසෙකෙති විමුත්තිකකිකො සමන්තාගතො භොති, න අසෙකෙති විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනකකිකො සමන්තාගතො භොති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චභඛොති සමන්තාගතො භික්ඛුනා සද්ධිං න සාකච්ඡිතබ්බො.

පඤ්චසූපාලි, අඛොති සමන්තාගතො භික්ඛුනා සද්ධිං සාකච්ඡිතබ්බො, කතමෙති පඤ්චති : අසෙකෙති සීලකකිකො සමන්තාගතො භොති, අසෙකෙති සමාධිකකිකො -පෙ- පඤ්ඤාකකිකො -පෙ- විමුත්තිකකිකො -පෙ- විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනකකිකො සමන්තාගතො භොති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චභඛොති සමන්තාගතො භික්ඛුනා සද්ධිං සාකච්ඡිතබ්බො.

අපරෙතිපි උපාලි, පඤ්චභඛොති සමන්තාගතො භික්ඛුනා සද්ධිං න සාකච්ඡිතබ්බො, කතමෙති පඤ්චති : න අත්ථපටිසම්භිද්දප්පතො භොති, න ධම්මපටිසම්භිද්දප්පතො භොති, න නිරුත්තිපටිසම්භිද්දප්පතො භොති, න පටිභානපටිසම්භිද්දප්පතො භොති, න සථාවිමුත්තං චිත්තං පච්චචෙකති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චභඛොති සමන්තාගතො භික්ඛුනා සද්ධිං න සාකච්ඡිතබ්බො.

පඤ්චසූපාලි, අඛොති සමන්තාගතො භික්ඛුනා සද්ධිං සාකච්ඡිතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති : අත්ථපටිසම්භිද්දප්පතො භොති, ධම්මපටිසම්භිද්දප්පතො භොති, නිරුත්තිපටිසම්භිද්දප්පතො භොති, පටිභානපටිසම්භිද්දප්පතො භොති, සථාවිමුත්තං චිත්තං පච්චචෙකති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චභඛොති සමන්තාගතො භික්ඛුනා සද්ධිං සාකච්ඡිතබ්බොති.

භික්ඛුනොවාදවගො අට්ඨමො

තස්ස අද්දනං :

භික්ඛුනීභෙව කාතබ්බං අපරෙති තථා දුචෙ,
භික්ඛුනීනං තස්සො කම්මො න ධම්මෙති දුචෙ දුකා :
න ගහෙතිබ්බො දො චුත්තා සාකච්ඡාසු ච දො දුකාති.

5. ස්වාමීනි, කෙතෙක් අභිගයෙන් යුක්ත වූ මහණහු සමග (කැප අකැපාදිය පිළිබඳ) සාකච්ඡා නො කළ යුතු ද ?

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණහු සමග සාකච්ඡා නො කළ යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : අශෙක්ෂ වූ ශීලරාශියෙන් යුක්ත වූයේ නො වෙයි, අශෙක්ෂ වූ සමාධිරාශියෙන් යුක්ත වූයේ නො වෙයි, අශෙක්ෂ වූ ප්‍රඥරාශියෙන් යුක්ත වූයේ නො වෙයි, අශෙක්ෂ වූ විමුක්ති රාශියෙන් යුක්ත වූයේ නො වෙයි, අශෙක්ෂ වූ විමුක්තිඥාදර්ශනරාශියෙන් යුක්ත වූයේ නො වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණහු සමග (කැප අකැපාදිය පිළිබඳ.) සාකච්ඡා නො කළ යුතු යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණහු සමග සාකච්ඡා කළ යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : අශෙක්ෂ වූ ශීලරාශියෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි, අශෙක්ෂ වූ සමාධිරාශියෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි, අශෙක්ෂ වූ ප්‍රඥරාශියෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි, අශෙක්ෂ වූ විමුක්තිරාශියෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි, අශෙක්ෂ වූ විමුක්තිඥාදර්ශනරාශියෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණහු සමග සාකච්ඡා කළ යුතු යි.

උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණහු සමග සාකච්ඡා නො කළ යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : අර්ත්ථකථායෙහි ප්‍රභේදගත ඥානයට නො පැමිණියේ වෙයි. පෙළඳහමෙහි ප්‍රභේදගතඥානයට නො පැමිණියේ වෙයි, ව්‍යවහාර නිරුක්තියෙහි ප්‍රභේදගත ඥානයට නො පැමිණියේ වෙයි, ප්‍රතිභාන සංඛ්‍යාත ප්‍රභේදගත ඥානයට නො පැමිණියේ වෙයි, (සතර ඵල විමුක්තීන්ගේ වශයෙන්) මිදුනු සිත (ඵකුන්විසි පස්විකුම් නුවණින්) ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා නො කරන්නේ වෙයි. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණහු සමග (නාම රූප පරිච්ඡේදය) සාකච්ඡා නො කළ යුතු යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණහු සමග සාකච්ඡා කළ යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : අර්ත්ථකථායෙහි ප්‍රභේදගතඥානයට පැමිණියේ වෙයි, පෙළඳහමෙහි ප්‍රභේදගතඥානයට පැමිණියේ වෙයි, ව්‍යවහාර නිරුක්තියෙහි ප්‍රභේදගතඥානයට පැමිණියේ වෙයි, ප්‍රතිභාන සංඛ්‍යාත ප්‍රභේදගතඥානයට පැමිණියේ වෙයි, (සතරඵල විමුක්තීන්ගේ වශයෙන්) මිදුනු සිත (ඵකුන්විසි පස්විකුම් නුවණින්) ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කරන්නේ වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණහු සමග සාකච්ඡා කළ යුතු යි.

අටවන භික්ෂුනොවාදක වර්ගය නිමි.

එහි නාමාවලිය :

භික්ෂුණිභවකාතබ්බ යැ එසේම අපරෙහි දෙක යැ භික්ෂුණින් පිළිබඳ වූ කර්ම තුණ යැ න ය්‍යපෙතබ්බද්‍රුක දෙක යැ න ගභෙතබ්බ දෙක යැ සාකච්ඡාවන්හි දුක දෙක යැ.

9. උබ්බාහිකා වග්ගො

1. කතීති භු වො භනෙත, අඛෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාහිකාය න සම්මන්තිතබ්බොති ?

පඤ්චපාලි, අඛෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාහිකාය න සම්මන්තිතබ්බො, කතමෙති පඤ්චති : න අත්ඤ්ඤාලො භොති, න ධම්මඤ්ඤාලො භොති, න නිරුත්ථිඤ්ඤාලො භොති, න බ්‍යඤ්ඤාලො භොති, න පුබ්බාපරඤ්ඤාලො භොති. ඉමෙති වො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාහිකාය න සම්මන්තිතබ්බො.

පඤ්චපාලි, අඛෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාහිකාය සම්මන්තිතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති : අත්ඤ්ඤාලො භොති, ධම්මඤ්ඤාලො භොති, නිරුත්ථිඤ්ඤාලො භොති, බ්‍යඤ්ඤාලො භොති, පුබ්බාපරඤ්ඤාලො භොති. ඉමෙති වො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාහිකාය සම්මන්තිතබ්බො.

2. අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාහිකාය න සම්මන්තිතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති : කොඛනො භොති කොඛාහිභුතො, මකඛි භොති මකඛාහිභුතො, පලාසි භොති පලාසාහිභුතො, ඉඤ්ඤාති භොති ඉඤ්ඤාහිභුතො, සඤ්ඤාති භොති සඤ්ඤාහිභුතො. ඉමෙති වො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාහිකාය න සම්මන්තිතබ්බො.

පඤ්චපාලි, අඛෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාහිකාය සම්මන්තිතබ්බො, කතමෙති පඤ්චති : න කොඛනො භොති න කොඛාහිභුතො, න මකඛි භොති න මකඛාහිභුතො, න පලාසි භොති න පලාසාහිභුතො, න ඉඤ්ඤාති භොති න ඉඤ්ඤාහිභුතො, අසඤ්ඤාති භොති අසඤ්ඤාහිභුතො. ඉමෙති වො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාහිකාය සම්මන්තිතබ්බො.

3. අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාහිකාය න සම්මන්තිතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති : කුප්පාති, බ්‍යාපජ්ජාති, පඤ්ඤාති, කොපං ජනෙති, අකඛමො භොති අපදකඛිණ්ණාති අනුසංසිති. ඉමෙති වො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාහිකාය න සම්මන්තිතබ්බො.

පඤ්චපාලි, අඛෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාහිකාය සම්මන්තිතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති : න කුප්පාති, න බ්‍යාපජ්ජාති, න පඤ්ඤාති, න කොපං ජනෙති, බමො භොති පදකඛිණ්ණාති අනුසංසිති. ඉමෙති වො උපාලි, පඤ්චහඛෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාහිකාය සම්මන්තිතබ්බො.

9. උබ්බාහිකා වර්ගය

1. ස්වාමීනි, කෙනෙක් අභිගයෙන් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත නො කළ යුතු ද ?

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ තෙමේ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත නො කළ යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : අර්ත්ථකථාවෙහි දක්ෂයෙක් නො වෙයි, පාළියෙහි දක්ෂයෙක් නො වෙයි, භාෂාන්තර ව්‍යවහාරයෙහි දක්ෂයෙක් නො වෙයි, බ්‍යාඤ්ජනයෙහි දක්ෂයෙක් නො වෙයි. පෙර පසු කථාවෙහි දක්ෂයෙක් නො වෙයි. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත නො කළ යුතු යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත කළ යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : අර්ත්ථකථාවෙහි දක්ෂයෙක් වෙයි, යෙළ දහමෙහි දක්ෂයෙක් වෙයි. භාෂාන්තර ව්‍යවහාරයෙහි දක්ෂයෙක් වෙයි, අක්ෂරොච්චාරණ ලෙඛනයෙහි දක්ෂයෙක් වෙයි, පෙර පසු කථාවෙහි දක්ෂයෙක් වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත කළ යුතු යි.

2. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත නො කළ යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : කිපෙනසුලු වූයේ ක්‍රොධයෙන් මධ්‍යා ලද්දේ වෙයි, ගුණමකු වූයේ මකු බැවින් මධ්‍යා ලද්දේ වෙයි, යුගග්‍රාහ ඇත්තේ යුගග්‍රාහයෙන් මධ්‍යා ලද්දේ වෙයි, ඊර්ෂ්‍යා ඇත්තේ ඊර්ෂ්‍යාවෙන් මධ්‍යා ලද්දේ වෙයි, බැහැර ලීමට දුෂ්කර වූ දෑ වැ අල්වා ගැනීම ඇත්තා වූ ස්වකීය දෘෂ්ටිය පරාමර්ශනය කරන්නේ වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත නො කළ යුතු යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත කළ යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : නො කිපෙනසුලු වූයේ ක්‍රොධයෙන් නො මධ්‍යා ලද්දේ වෙයි, ගුණමකු නො වූයේ මකු බැවින් නො මධ්‍යා ලද්දේ වෙයි, යුගග්‍රාහ නැත්තේ යුගග්‍රාහයෙන් නො මධ්‍යා ලද්දේ වෙයි, ඊර්ෂ්‍යා නැත්තේ ඊර්ෂ්‍යාවෙන් නො මධ්‍යා ලද්දේ වෙයි, සුවසේ බැහැරලීම ඇත්තේ දෑ වැ අල්වාගැනුම් නැත්තේ ස්වකීය දෘෂ්ටිය පරාමර්ශනය නො කරන්නේ වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත කළ යුතු යි.

3. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත නො කළ යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : කිපෙයි, ව්‍යාපාදයට (පියව් බව හැරීමට) පැමිණෙයි, තදබවට පැමිණෙයි, ක්‍රොධය දනවයි, අනුශාසනාව නුහුරට ගන්නේ නො ඉවසන්නෙක් වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත නො කළ යුතු යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත කළ යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : නො කිපෙයි, ව්‍යාපාදයට නො පැමිණෙයි, තදබවට නො පැමිණෙයි, ක්‍රොධය නො දනවයි, අනුශාසනාව නුහුරට නො ගන්නේ ඉවසන්නේ වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත කළ යුතු යි.

4. අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය න සම්මන්තිතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති : පසාරෙතා හොති නො සාරෙතා, අනොකාසකම්මං කාරෙතා පවත්තා හොති, න යථාධම්මෙ යථාචිනසෙ යථාපත්තියා වොදෙතා හොති, න යථාධම්මෙ යථාචිනසෙ යථාපත්තියා කාරෙතා හොති, න යථාදිට්ඨියා බ්‍යාකත්තා හොති. ඉමෙහි ඛො උපාලි, පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය න සම්මන්තිතබ්බො.

පඤ්චපාලි, අඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය සම්මන්තිතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති : සාරෙතා හොති නො පසාරෙතා, ඔකාසකම්මං කාරෙතා පවත්තා හොති, යථාධම්මෙ යථාචිනසෙ යථාපත්තියා වොදෙතා හොති, යථාධම්මෙ යථාචිනසෙ යථාපත්තියා කාරෙතා හොති, යථාදිට්ඨියා බ්‍යාකත්තා හොති. ඉමෙහි ඛො උපාලි, පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය සම්මන්තිතබ්බො.

5. අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය න සම්මන්තිතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති : ඡන්දගතීං ගච්ඡති, දෙසාගතීං ගච්ඡති, මොභාගතීං ගච්ඡති, භයාගතීං ගච්ඡති, අලුජ්ඣි ව හොති. ඉමෙහි ඛො උපාලි, පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය න සම්මන්තිතබ්බො.

පඤ්චපාලි, අඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය සම්මන්තිතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති : න ඡන්දගතීං ගච්ඡති, න දෙසාගතීං ගච්ඡති, න මොභාගතීං ගච්ඡති, න භයාගතීං ගච්ඡති, ලුජ්ඣි ව හොති. ඉමෙහි ඛො උපාලි, පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය සම්මන්තිතබ්බො.

6. අපරෙහිපි උපාලි, පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය න සම්මන්තිතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති : ඡන්දගතීං ගච්ඡති, දෙසාගතීං ගච්ඡති, මොභාගතීං ගච්ඡති, භයාගතීං ගච්ඡති, අකුසලො ව හොති විනසෙ. ඉමෙහි ඛො උපාලි, පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය න සම්මන්තිතබ්බො.

පඤ්චපාලි, අඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය සම්මන්තිතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති : න ඡන්දගතීං ගච්ඡති, න දෙසාගතීං ගච්ඡති, න මොභාගතීං ගච්ඡති, න භයාගතීං ගච්ඡති, කුසලො ව හොති විනසෙ. ඉමෙහි ඛො උපාලි, පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු උබ්බාතිකාය සම්මන්තිතබ්බො.

7. කතීහි හු ඛො භනෙත, අඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු බාලොකෙව සඬං ගච්ඡති?

පඤ්චපාලි, අඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු බාලොකෙව සඬං ගච්ඡති. කතමෙහි පඤ්චති : සුත්තං න ජානාති, සුත්තානුලොමං න ජානාති, විනයං න ජානාති, විනයානුලොමං න ජානාති, න ච ධානාධානකුසලො හොති. ඉමෙහි ඛො උපාලි, පඤ්චහඬෙහති සමන්තාගතො භික්ඛු බාලොකෙව සඬං ගච්ඡති.

4. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත නො කළ යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : සිහි කොට නො දෙන්නේ (වොදක-වුදිනයන්ගේ කර්ම) මුළා-කෙරෙයි, අවසර ඉල්වා නො කියන්නේ වෙයි, ධර්මය වූ පරිද්දෙන් විනය වූ පරිද්දෙන් ඇවැත් වූ පරිද්දෙන් වොදනා නො කරන්නේ වෙයි, ධර්මය වූ පරිද්දෙන් විනය වූ පරිද්දෙන් ඇවැත් වූ පරිද්දෙන් නො කරවන්නේ වෙයි, ලබ්ධිය වූ පරිද්දෙන් ප්‍රකාශ නො කරන්නේ වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත නො කළ යුතු යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත කළ යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : (වොදක-වුදිනයන්ගේ කර්ම) මුළා නො කරවන්නේ සිහි කොට දෙන්නේ වෙයි, අවසර ඉල්වා කියන්නේ වෙයි, ධර්මය වූ පරිද්දෙන් විනය වූ පරිද්දෙන් ඇවැත් වූ පරිද්දෙන් වොදනා කරන්නේ වෙයි, ධර්මය වූ පරිද්දෙන් විනය වූ පරිද්දෙන් ඇවැත් වූ පරිද්දෙන් කරවන්නේ වෙයි, ලබ්ධිය වූ පරිද්දෙන් ප්‍රකාශ කරන්නේ වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත කළ යුතු යි.

5. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත නො කළ යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : ඡන්දයෙන් අගතියට යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට යෙයි, මොහයෙන් අගතියට යෙයි, බියෙන් අගතියට යෙයි, ලජ්ජා නැත්තේ වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත නො කළ යුතු යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත කළ යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : ඡන්දයෙන් අගතියට නො යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට නො යෙයි. මොහයෙන් අගතියට නො යෙයි, බියෙන් අගතියට නො යෙයි, ලජ්ජා ඇත්තේ වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත කළ යුතු යි.

6. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත නො කළ යුතු යි, කවර පසෙකින් යත් : ඡන්දයෙන් අගතියට යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට යෙයි, මොහයෙන් අගතියට යෙයි, බියෙන් අගතියට යෙයි, විනයයෙහි අදක්ෂ වූයේත් වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත නො කළ යුතු යි.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත කළ යුතු යි. කවර පසෙකින් යත් : ඡන්දයෙන් අගතියට නො යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට නො යෙයි, මොහයෙන් අගතියට නො යෙයි, බියෙන් අගතියට නො යෙයි, විනයයෙහි දක්ෂ වූයේත් වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ උබ්බාහිකායෙන් සම්මත කළ යුතු යි.

7. ස්වාමීනි, කෙනෙක් අභිගයෙන් යුක්ත වූ මහණ බාලයෙක් මැ යි සංඛ්‍යාවට යේ ද ?

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ බාලයෙකැයි සංඛ්‍යාවට යේ. කවර පසෙකින් යත් : සුත්‍රය නො දනී, සුත්‍රානුලෝමය නො දනී, විනය නො දනී, විනයානුලෝමය නො දනී. කරුණු නොකරුණු දෙකිනි දක්ෂ නොවේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ බාලයෙක් මැ යි සංඛ්‍යාවට යේ.

පඤ්චපාලි, අඛේති සමන්තාගතො භික්ඛු පණ්ණිතොනෙව සංඛං ගව්ඡති. කතමේති පඤ්චති : සුත්තං ජානාති, සුත්තානුලොමං ජානාති, විනයං ජානාති, විනයානුලොමං ජානාති, ථානාථානකුසලො ව භොති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චගඛේති සමන්තාගතො භික්ඛු පණ්ණිතොනෙව සංඛං ගව්ඡති.

8. අපරෙතිපි උපාලි, පඤ්චගඛේති සමන්තාගතො භික්ඛු බාලොනෙව සංඛං ගව්ඡති. කතමේති පඤ්චති : ධම්මං න ජානාති, ධම්මානුලොමං න ජානාති, විනයං න ජානාති, විනයානුලොමං න ජානාති, න ව පුබ්බාපරකුසලො භොති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චගඛේති සමන්තාගතො භික්ඛු බාලොනෙව සංඛං ගව්ඡති.

පඤ්චපාලි, අඛේති සමන්තාගතො භික්ඛු පණ්ණිතොනෙව සංඛං ගව්ඡති. කතමේති පඤ්චති : ධම්මං ජානාති, ධම්මානුලොමං ජානාති, විනයං ජානාති. විනයානුලොමං ජානාති, පුබ්බාපරකුසලො ව භොති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චගඛේති සමන්තාගතො භික්ඛු පණ්ණිතොනෙව සංඛං ගව්ඡති.

9. අපරෙතිපි උපාලි, පඤ්චගඛේති සමන්තාගතො භික්ඛු බාලොනෙව සංඛං ගව්ඡති, කතමේති පඤ්චති : චජ්ජං න ජානාති, නිදහං න ජානාති, පඤ්ඤාතං න ජානාති, පදපච්චාභවං න ජානාති, අනුසංකිච්චනපථං න ජානාති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චගඛේති සමන්තාගතො භික්ඛු බාලොනෙව සංඛං ගව්ඡති.

පඤ්චපාලි, අඛේති සමන්තාගතො භික්ඛු පණ්ණිතොනෙව සංඛං ගව්ඡති. කතමේති පඤ්චති : චජ්ජං ජානාති, නිදහං ජානාති, පඤ්ඤාතං ජානාති, පදපච්චාභවං ජානාති, අනුසංකිච්චනපථං ජානාති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චගඛේති සමන්තාගතො භික්ඛු පණ්ණිතොනෙව සංඛං ගව්ඡති.

10. අපරෙතිපි උපාලි, පඤ්චගඛේති සමන්තාගතො භික්ඛු බාලොනෙව සංඛං ගව්ඡති, කතමේති පඤ්චති : අපතතිං න ජානාති, අපතතිසමුට්ඨානං න ජානාති, අපතතිසං පයොගං න ජානාති, අපතතිසං වූපසමං න ජානාති, අපතතිසං විනිව්ඡයකුසලො න භොති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චගඛේති සමන්තාගතො භික්ඛු බාලොනෙව සංඛං ගව්ඡති.

පඤ්චපාලි, අඛේති සමන්තාගතො භික්ඛු පණ්ණිතොනෙව සංඛං ගව්ඡති. කතමේති පඤ්චති? අපතතිං ජානාති, අපතතිසමුට්ඨානං ජානාති, අපතතිසං පයොගං ජානාති, අපතතිසං වූපසමං ජානාති, අපතතිසං විනිව්ඡයකුසලො භොති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චගඛේති සමන්තාගතො භික්ඛු පණ්ණිතොනෙව සංඛං ගව්ඡති.

11. අපරෙතිපි උපාලි, පඤ්චගඛේති සමන්තාගතො භික්ඛු බාලොනෙව සංඛං ගව්ඡති. කතමේති පඤ්චති : අධිකරණං න ජානාති, අධිකරණසමුට්ඨානං න ජානාති, අධිකරණසං පයොගං න ජානාති, අධිකරණසං වූපසමං න ජානාති, අධිකරණසං විනිව්ඡයකුසලො න භොති. ඉමෙති ඛො උපාලි, පඤ්චගඛේති සමන්තාගතො භික්ඛු බාලොනෙව සංඛං ගව්ඡති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ පණ්ඩිතයෙක් මැ යි සංඛ්‍යාවට යේ. කවර පසෙකින් යත් : සූත්‍රය දතී, සූත්‍රානුලෝමය දතී, චිනය දතී, චිනයානුලෝමය දතී, කරුණු නොකරුණු දෙකේ දක්ෂ ද වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ පණ්ඩිතයෙක් මැ යි සංඛ්‍යාවට යේ.

8. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ බාලයෙක් මැ යි සංඛ්‍යාවට යේ. කවර පසෙකින් යත් : ධර්මය නො දනී, ධර්මානුලෝමය නො දනී, චිනය නො දනී, චිනයානුලෝමය නො දනී, පූර්වාපරකථාවන්හි අදක්ෂ වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ බාලයෙක් මැ යි සංඛ්‍යාවට යේ.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ පණ්ඩිතයෙක් මැ යි සංඛ්‍යාවට යේ. කවර පසෙකින් යත් : ධර්මය දනී, ධර්මානුලෝමය දනී, චිනය දනී, චිනයානුලෝමය දනී, පූර්වාපර කථාවන්හි දක්ෂ ද වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ පණ්ඩිතයෙක් මැ යි සංඛ්‍යාවට යේ.

9. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ බාලයෙක් මැ යි සංඛ්‍යාවට යේ. කවර පසෙකින් යත් : වස්තුව (කළ වරද) නො දනී, නිදනය (පැණවූ තැන) නො දනී, ප්‍රඥප්තිය නො දනී, පෙරැළිපදය නො දනී, ගැළපෙන වදන්මග නො දනී. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ බාලයෙක් මැ යි සංඛ්‍යාවට යේ.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ පණ්ඩිතයෙක් මැ යි සංඛ්‍යාවට යේ. කවර පසෙකින් යත් : වස්තුව දනී, නිදනය දනී, ප්‍රඥප්තිය දනී, පෙරැළිපදය දනී, ගැළපෙන වදන්මග දනී. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ පණ්ඩිතයෙක් මැ යි සංඛ්‍යාවට යේ.

10. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ බාලයෙක් මැ යි සංඛ්‍යාවට යේ. කවර පසෙකින් යත් : ආපත්තිය නො දනී, ආපත්ති සමුට්ඨානය නො දනී, ආපත්ති ප්‍රයෝගය නො දනී, ආපත්ති ව්‍යුපගමය නො දනී, ආපත්ති විනිශ්චය කිරීමෙහි දක්ෂ නො වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ බාලයෙක් මැ යි සංඛ්‍යාවට යේ.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ පණ්ඩිතයෙක් මැ යි සංඛ්‍යාවට යේ. කවර පසෙකින් යත් : ආපත්තිය දනී, ආපත්ති සමුට්ඨානය දනී, ආපත්තිප්‍රයෝගය දනී, ආපත්ති ව්‍යුපගමය දනී, ආපත්ති විනිශ්චය කිරීමෙහි දක්ෂ වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ පණ්ඩිතයෙක් මැ යි සංඛ්‍යාවට යේ.

11. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ බාලයෙක් මැ යි සංඛ්‍යාවට යේ. කවර පසෙකින් යත් : අධිකරණය නො දනී, අධිකරණ සමුට්ඨානය නො දනී, අධිකරණ ප්‍රයෝගය නො දනී, අධිකරණ ව්‍යුපගමය නො දනී, අධිකරණ විනිශ්චයෙහි දක්ෂ නො වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ බාලයෙක් මැ යි සංඛ්‍යාවට යේ.

පඤ්චපාලි, අභේගති සම්පන්නාගතො හික්ඛු පඤ්චතොනෙව සංඛං ගව්ඡති. කතමෙති පඤ්චති : අධිකරණං ජානාති, අධිකරණසමුත්ථානං ජානාති, අධිකරණස්ස පයොගං ජානාති, අධිකරණස්ස වූපසමං ජානාති, අධිකරණස්ස විනිව්ඡයකුසලො හොති. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චභවේගති සම්පන්නාගතො හික්ඛු පඤ්චතොනෙව සංඛං ගව්ඡති.

උඛ්ඛාතිකාවගෙගා නවමො

නසුද්දානං :

න අත්තකුසලො වෙවි කොධිනො කුප්පතී ච යො,
පසාරෙතා ඡන්දගතී න කුසලො තථෙව ච.

සුතනං ධම්මඤ්ච වජ්ඣඤ්ච අපතතීං අධිකරණං,
ඤෙ ඤෙ පකාසිතා සබ්බෙ කණ්ඩසුක්කා විජානමාති.

10. අධිකරණවූපසම ටගෙගා

1. කතීති ණු ඛො භනෙන අභේගති සම්පන්නාගතො හික්ඛු නාලං අධිකරණං වූපසමෙතුං ?

පඤ්චපාලි අභේගති සම්පන්නාගතො හික්ඛු නාලං අධිකරණං වූපසමෙතුං. කතමෙති පඤ්චති : අපතතීං න ජානාති, අපතතී-සමුත්ථානං න ජානාති, අපතතීයා පයොගං න ජානාති, අපතතීයා වූපසමං න ජානාති, අපතතීයා න විනිව්ඡයකුසලො හොති. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චභවේගති සම්පන්නාගතො හික්ඛු නාලං අධිකරණං වූපසමෙතුං.

පඤ්චපාලි අභේගති සම්පන්නාගතො හික්ඛු අලං අධිකරණං වූපසමෙතුං. කතමෙති පඤ්චති : අපතතීං ජානාති, අපතතීසමුත්ථානං ජානාති, අපතතීයා පයොගං ජානාති, අපතතීයා වූපසමං ජානාති, අපතතීයා විනිව්ඡයකුසලො හොති. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චභවේගති සම්පන්නාගතො හික්ඛු අලං අධිකරණං වූපසමෙතුං.

2. අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චභවේගති සම්පන්නාගතො හික්ඛු නාලං අධිකරණං වූපසමෙතුං. කතමෙති පඤ්චති : අධිකරණං න ජානාති, අධිකරණසමුත්ථානං න ජානාති, අධිකරණස්ස පයොගං න ජානාති, අධිකරණස්ස වූපසමං න ජානාති, අධිකරණස්ස න විනිව්ඡයකුසලො හොති. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චභවේගති සම්පන්නාගතො හික්ඛු නාලං අධිකරණං වූපසමෙතුං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ පණ්ඩිතයෙක් මැ යි සංඛ්‍යාවට යේ. කවර පසෙකින් යත් : අධිකරණය දැනිය, අධිකරණ සමුවධානය දැනිය, අධිකරණප්‍රයෝගය දැනිය, අධිකරණව්‍යුපශමය දැනිය, අධිකරණවිනිශ්චයෙහි දක්ෂ වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ පණ්ඩිතයෙක් මැ යි සංඛ්‍යාවට යේ.

නවවන උබ්බාතිකවර්ගය නිමි.

එහි නාමාවලිය :

න අත්ථකුසල යැ කොධන යැ කුප්පති යැ පසාරෙතා යැ ඡන්දගති යැ එසේ මැ අකුසල යැ.

සුත්ත යැ ධම්ම යැ වත්ථු යැ ආපත්ති යැ අධිකරණ යැ යන සියල්ල දෙක දෙක බැගින් වදරණ ලදී. කණ්හසුක්ක වශයෙන් දැනිවු.

10. අධිකරණවූපයම වර්ගය

1. වහන්ස, කෙතෙක් අභිගයෙන් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්භිදුවන්නට නො නිසි වේ ද ?

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්භිදුවන්නට නිසි නො වේ. කවර පසෙකින් යත් : ආපත්තිය නො දැනිය, ආපත්ති සමුවධානය නො දැනිය, ආපත්ති ප්‍රයෝගය නො දැනිය, ආපත්ති ව්‍යුපශමය නො දැනිය, ආපත්ති විනිශ්චය කිරීමෙහි දක්ෂ නො වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්භිදුවන්නට නො නිසි වේ.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්භිදුවන්නට නිසි වේ. කවර පසෙකින් යත් : ආපත්තිය දැනිය, ආපත්ති සමුවධානය දැනිය, ආපත්ති ප්‍රයෝගය දැනිය, ආපත්ති ව්‍යුපශමය දැනිය, ආපත්ති විනිශ්චය කිරීමෙහි දක්ෂ වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්භිදුවන්නට නිසි වේ.

2. උපාලි, අනෙකුත් අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්භිදුවන්නට නො නිසි වේ, කවර පසෙකින් යත් : අධිකරණය නො දැනිය, අධිකරණ සමුවධානය නො දැනිය, අධිකරණ ප්‍රයෝගය නො දැනිය අධිකරණ ව්‍යුපශමය නො දැනිය, අධිකරණ විනිශ්චයෙහි දක්ෂ නො වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්භිදුවන්නට නො නිසි වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පඤ්චපාලි අඛෙගති සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අධිකරණං වූපසමෙතුං. කතමෙති පඤ්චගි : අධිකරණං ජානාති, අධිකරණං-සමුච්ඡානං ජානාති, අධිකරණං පයොගං ජානාති, අධිකරණං වූපසමං ජානාති, අධිකරණං විනිව්ඡයකුසලො භොති. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චගඛෙගති සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අධිකරණං වූපසමෙතුං.

3. අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චගඛෙගති සමන්තාගතො භික්ඛු නාලං අධිකරණං වූපසමෙතුං. කතමෙති පඤ්චගි : ඡන්දගතීං ගව්ඡති, දෙසාගතීං ගව්ඡති, මොභාගතීං ගව්ඡති, භයාගතීං ගව්ඡති, අලජ්ජි ව භොති. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චගඛෙගති සමන්තාගතො භික්ඛු නාලං අධිකරණං වූපසමෙතුං.

පඤ්චපාලි අඛෙගති සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අධිකරණං වූපසමෙතුං. කතමෙති පඤ්චගි : න ඡන්දගතීං ගව්ඡති, න දෙසාගතීං ගව්ඡති, න මොභාගතීං ගව්ඡති, න භයාගතීං ගව්ඡති, ලජ්ජි ව භොති. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චගඛෙගති සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අධිකරණං වූපසමෙතුං.

4. අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චගඛෙගති සමන්තාගතො භික්ඛු නාලං අධිකරණං වූපසමෙතුං. කතමෙති පඤ්චගි : ඡන්දගතීං ගව්ඡති, දෙසාගතීං ගව්ඡති, මොභාගතීං ගව්ඡති, භයාගතීං ගව්ඡති, අපසංසුතො ව භොති. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චගඛෙගති සමන්තාගතො භික්ඛු නාලං අධිකරණං වූපසමෙතුං.

පඤ්චපාලි අඛෙගති සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අධිකරණං වූපසමෙතුං. කතමෙති පඤ්චගි : න ඡන්දගතීං ගව්ඡති, න දෙසාගතීං ගව්ඡති, න මොභාගතීං ගව්ඡති, න භයාගතීං ගව්ඡති, බහුසංසුතො ව භොති. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චගඛෙගති සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අධිකරණං වූපසමෙතුං.

5. අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චගඛෙගති සමන්තාගතො භික්ඛු නාලං අධිකරණං වූපසමෙතුං. කතමෙති පඤ්චගි : වජ්ඣං න ජානාති, නිදනං න ජානාති, පඤ්ඤාතීං න ජානාති, පදපච්චාභරිඨං න ජානාති, අනුසංඝිවචනපථං න ජානාති. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චගඛෙගති සමන්තාගතො භික්ඛු නාලං අධිකරණං වූපසමෙතුං.

පඤ්චපාලි අඛෙගති සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අධිකරණං වූපසමෙතුං. කතමෙති පඤ්චගි : වජ්ඣං ජානාති, නිදනං ජානාති, පඤ්ඤාතීං ජානාති, පදපච්චාභරිඨං ජානාති, අනුසංඝිවචනපථං ජානාති. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චගඛෙගති සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අධිකරණං වූපසමෙතුං.

6. අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චගඛෙගති සමන්තාගතො භික්ඛු නාලං අධිකරණං වූපසමෙතුං. කතමෙති පඤ්චගි : ඡන්දගතීං ගව්ඡති, දෙසාගතීං ගව්ඡති, මොභාගතීං ගව්ඡති, භයාගතීං ගව්ඡති, අකුසලො ව භොති විනාසෙ. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චගඛෙගති සමන්තාගතො භික්ඛු නාලං අධිකරණං වූපසමෙතුං.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිඳුවන්නට නිසි වේ. කවර පසෙකින් යන් : අධිකරණය දැනි, අධිකරණ සමුච්ඡායාය දැනි, අධිකරණ ප්‍රයෝගය දැනි, අධිකරණ ව්‍යුපගමය දැනි, අධිකරණ විනිශ්චයෙහි දක්ෂ වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිඳුවන්නට නිසි වේ.

3. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිඳුවන්නට නිසි නො වෙයි. කවර පසෙකින් යන් : ඡන්දයෙන් අගතියට යෙයි. ද්වේෂයෙන් අගතියට යෙයි, මොහයෙන් අගතියට යෙයි, ඛියෙන් අගතියට යෙයි, උප්පා නැත්තේන් වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිඳුවන්නට නො නිසි වේ.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිඳුවන්නට නිසි වේ. කවර පසෙකින් යන් : ඡන්දයෙන් අගතියට නො යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට නො යෙයි, මොහයෙන් අගතියට නො යෙයි, ඛියෙන් අගතියට නො යෙයි, උප්පා ඇත්තේන් වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිඳුවන්නට නිසි වේ.

4. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිඳුවන්නට නිසි නො වේ. කවර පසෙකින් යන් : ඡන්දයෙන් අගතියට යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට යෙයි, මොහයෙන් අගතියට යෙයි, ඛියෙන් අගතියට යෙයි, අප්‍රමාදයෙන් ද වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිඳුවන්නට නො නිසි වේ.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිඳුවන්නට නිසි වේ. කවර පසෙකින් යන් : ඡන්දයෙන් අගතියට නො යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට නො යෙයි, මොහයෙන් අගතියට නො යෙයි, ඛියෙන් අගතියට නො යෙයි, ඛණ්ඩ්‍රයෙන් ද වේ. උපාලි, මේ අභිගපසින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිඳුවන්නට නිසි වේ.

5. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිඳුවන්නට නිසි නො වේ. කවර පසෙකින් යන් : වස්තුව නො දැනි, නිදනය නො දැනි, ප්‍රඥප්තිය නො දැනි, පෙරළි පදය නො දැනි, ගැළපෙන වදන්මග නො දැනි. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිඳුවන්නට නො නිසි වේ.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිඳුවන්නට නිසි වේ. කවර පසෙකින් යන් : වස්තුව දැනි, නිදනය දැනි, ප්‍රඥප්තිය දැනි, පෙරළි පදය දැනි, ගැළපෙන වදන්මග දැනි. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිඳුවන්නට නිසි වේ.

6. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිඳුවන්නට නිසි නො වේ. කවර පසෙකින් යන් : ඡන්දයෙන් අගතියට යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට යෙයි, මොහයෙන් අගතියට යෙයි, ඛියෙන් අගතියට යෙයි, විනයෙහි අදක්ෂත් වේ. උපාලි, මේ අභිගපසින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිඳුවන්නට නො නිසි වේ.

පඤ්චපාලි අඩිගහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අධිකරණං වූපසමෙතුං. කතමෙහි පඤ්චගිහි : න ඡතුගහිං ගව්ඡති, න දෙසාගහිං ගව්ඡති, න මොහාගහිං ගව්ඡති, න භසාගහිං ගව්ඡති, කුසලො ච භොති විනශෙ. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චගඩ්ඨෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අධිකරණං වූපසමෙතුං.

7. අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චගඩ්ඨෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු නාලං අධිකරණං වූපසමෙතුං. කතමෙහි පඤ්චගිහි : ඡතුගහිං ගව්ඡති, දෙසාගහිං ගව්ඡති, මොහාගහිං ගව්ඡති, භසාගහිං ගව්ඡති, පුග්ගල-ගරුකො භොති නො සබ්බගරුකො. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චගඩ්ඨෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු නාලං අධිකරණං වූපසමෙතුං.

පඤ්චපාලි අඩිගහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අධිකරණං වූපසමෙතුං. කතමෙහි පඤ්චගිහි : න ඡතුගහිං ගව්ඡති, න දෙසාගහිං ගව්ඡති, න මොහාගහිං ගව්ඡති, න භසාගහිං ගව්ඡති, සබ්බගරුකො භොති නො පුග්ගලගරුකො. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චගඩ්ඨෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අධිකරණං වූපසමෙතුං.

8. අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චගඩ්ඨෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු නාලං අධිකරණං වූපසමෙතුං. කතමෙහි පඤ්චගිහි : ඡතුගහිං ගව්ඡති, දෙසාගහිං ගව්ඡති, මොහාගහිං ගව්ඡති, භසාගහිං ගව්ඡති, ආර්ථිස-ගරුකො භොති නො සඤ්චම්මගරුකො. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්ච-ගඩ්ඨෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු නාලං අධිකරණං වූපසමෙතුං.

පඤ්චපාලි අඩිගහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අධිකරණං වූපසමෙතුං. කතමෙහි පඤ්චගිහි : න ඡතුගහිං ගව්ඡති, න දෙසාගහිං ගව්ඡති, න මොහාගහිං ගව්ඡති, න භසාගහිං ගව්ඡති, සඤ්චම්මගරුකො භොති නො ආර්ථිසගරුකො. ඉමෙහි බො උපාලි, පඤ්චගඩ්ඨෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අධිකරණං වූපසමෙතුනති.

9. කතීති නු බො භනෙත ආකාරෙහි සබ්බො භිජ්ජතීති?

පඤ්චපාලි ආකාරෙහි සබ්බො භිජ්ජතී. කතමෙහි පඤ්චගිහි : කමෙමන, උද්දෙසන, වොහරනො, අනුසාවණෙන, සලාකගාභෙන. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චගාකාරෙහි සබ්බො භිජ්ජතීති.

10. සබ්බරුජ් සබ්බරුජ්භි භනෙත වුච්චතී. කීත්තාවතා නු බො භනෙත සබ්බරුජ් භොති නො ච සබ්බභෙදෙ? කීත්තාවතා ච පන සබ්බරුජ් චෙච භොති සබ්බභෙදෙ චාති?

පඤ්ඤාතෙතනං උපාලි මයා ආගන්තුකානං භික්ඛුනං ආගන්තුකචිත්තං, එවං සුපඤ්ඤාතෙත බො උපාලි මයා සික්ඛාපදෙ ආගන්තුකා භික්ඛු ආගන්තුකචිත්තෙත න චිත්තනතී, එවම්පි බො උපාලි සබ්බරුජ් භොති නො ච සබ්බභෙදෙ. පඤ්ඤාතෙතනං උපාලි මයා ආවාසිකානං භික්ඛුනං ආවාසිකචිත්තං. එවං සුපඤ්ඤාතෙත බො උපාලි මයා සික්ඛාපදෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආවාසිකචිත්තෙත න චිත්තනතී, එවම්පි බො උපාලි සබ්බරුජ් භොති නො ච සබ්බභෙදෙ. පඤ්ඤාතෙතනං උපාලි මයා

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිද්වන්තව නිසි වේ. කවර පසෙකින් යත් : ඡන්දයෙන් අගතියට නොයෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට නොයෙයි, මොහයෙන් අගතියට නොයෙයි, බියෙන් අගතියට නොයෙයි, චිතයෙහි දක්ෂ වූයේන් වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිද්වන්තව නිසි වේ.

7. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිද්වන්තව නිසි නො වේ. කවර පසෙකින් යත් : ඡන්දයෙන් අගතියට යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට යෙයි, මොහයෙන් අගතියට යෙයි, බියෙන් අගතියට යෙයි, පුද්ගලගරුක වූයේ සභිසගරුක නො වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිද්වන්තව නො නිසි වේ.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිද්වන්තව නිසි වේ. කවර පසෙකින් යත් : ඡන්දයෙන් අගතියට නොයෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට නොයෙයි, මොහයෙන් අගතියට නොයෙයි, බියෙන් අගතියට නොයෙයි, සභිස ගරුක වූයේ පුද්ගල ගරුක නො වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිද්වන්තව නිසි වේ.

8. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ තෙමේ අධිකරණය සන්තිද්වන්තව නිසි නො වේ. කවර පසෙකින් යත් : ඡන්දයෙන් අගතියට යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට යෙයි, මොහයෙන් අගතියට යෙයි, බියෙන් අගතියට යෙයි, ආමිෂ ගරුක වූයේ සද්ධර්ම ගරුක නො වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිද්වන්තව නො නිසි වේ.

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිද්වන්තව නිසි වේ. කවර පසෙකින් යත් : ඡන්දයෙන් අගතියට නොයෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට නොයෙයි, මොහයෙන් අගතියට නොයෙයි, බියෙන් අගතියට නොයෙයි, සද්ධර්ම ගරුක වූයේ ආමිෂ ගරුක නො වේ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ අධිකරණය සන්තිද්වන්තව නිසි වේ.

9. වහන්ස, කෙනෙක් අයුරින් සභිසයා බිඳේ ද ?

උපාලි, පස් අයුරකින් සභිසයා බිඳේ. කවර පසෙකින් යත් : කර්මයෙන් යැ උපදේශයෙන් යැ (අටළොස් හෙදකර වස්තු) වැඩහැර කරමින් යැ, අනුශ්‍රාවණයෙන් යැ, සලාකග්‍රාහයෙන් යැ, උපාලි, මේ පස් අයුරින් සභිසයා බිඳේ.

10. වහන්ස, සභිසරාජී යැ සභිසරාජී යැ යි කියනු ලැබේ. වහන්ස, කොපමණකින් සභිසරාජීය වේ ද ? සභිසහෙදය නො වේ ද ? කොපමණකින් සභිසරාජීයත් සභිසහෙදයත් වේ ද ?

උපාලි, මා විසින් ආගන්තුක භික්ෂුන්ට මේ ආගන්තුක වන පණවන ලදී. උපාලි, මෙසේ මා විසින් සිකපද මොනොවට පණවන ලද කල්හි ආගන්තුක භික්ෂු ආගන්තුක වනෙහි නො පවතින් ද, උපාලි, මෙසේත් සභිසරාජීය වෙයි, සභිසහෙදය නො වේ. උපාලි, මා විසින් ආවාසික භික්ෂුන්ට මේ ආවාසික වන පණවන ලදී. උපාලි, මෙසේ මා විසින් සිකපද මොනොවට පණවන ලද කල්හි ආවාසික භික්ෂු ආවාසික වනෙහි නො පවතින් ද, උපාලි, මෙසේත් සභිසරාජීය වෙයි, සභිසහෙදය නො වේ. උපාලි, මා විසින් භික්ෂුන්ට

භික්ෂුනං භත්තභ්ගෙ භත්තභ්ගවත්තං යථාමුක්ඛං යථාරත්තං යථා පතිරූපං අග්ගාසනං අග්ගොදකං අග්ගපිණ්ඩං එවං සුපඤ්ඤතෙත ඛො උපාලි මයා සික්ඛාපදෙ නවා භික්ෂු භත්තභ්ගෙ ථෙරුනං භික්ෂුනං ආසනං පටිබාහනති. එවමපි ඛො උපාලි සඛ්ඤ්ජාථ හොති නො ච සඛ්ඤ්ජෙද්ද. පඤ්ඤතෙතතං උපාලි මයා භික්ෂුනං සෙනාසනෙ සෙනාසනවත්තං යථාමුක්ඛං යථාරත්තං යථාපතිරූපං, එවං සුපඤ්ඤතෙත ඛො උපාලි මයා සික්ඛාපදෙ නවා භික්ෂු ථෙරුනං භික්ෂුනං ආසනං පටිබාහනති. එවමපි ඛො උපාලි සඛ්ඤ්ජාථ හොති නො ච සඛ්ඤ්ජෙද්ද. පඤ්ඤතෙතතං උපාලි මයා භික්ෂුනං අනොසානං එකං උපොසථං එකං පවාරණං එකං සඛ්ඤ්කම්මං එකං කම්මාකම්මං. එවං සුපඤ්ඤතෙත ඛො උපාලි මයා සික්ඛාපදෙ තත්ථෙව අනොසානං ආවේණිභාවං කරිත්වා ගණං බන්ධිත්වා ආවේණිඋපොසථං කරොන්ති ආවේණිපවාරණං කරොන්ති, ආවේණිසඛ්ඤ්කම්මං කරොන්ති, ආවේණි-කම්මාකම්මානි කරොන්ති. එවං ඛො උපාලි සඛ්ඤ්ජාථ වෙච හොති සඛ්ඤ්ජෙද්ද වානි.

අධිකරණවූපසම්මවග්ගො දසමො

තස්සද්දනං :

ආපතතිං අධිකරණං ඡන්ද අපසසුතෙන ච,
චන්ද්‍රස්සච අතුසලො ච පුග්ගලො ආමිසෙන ච;
භිජ්ජති සඛ්ඤ්ජාථ ච සඛ්ඤ්ජෙද්ද තත්ථෙව වානි.

11. සධ්ඤ්භෙදක වග්ගො

1. කතීති නු ඛො භනෙත අඛෙහති සමන්තාගතො සඛ්ඤ්භෙදකො ආපාසිකො නෙරසිකො කප්පට්ඨො අනෙකිච්ඡොති ?

පඤ්චුපාලි අඛෙහති සමන්තාගතො සඛ්ඤ්භෙදකො ආපාසිකො නෙරසිකො කප්පට්ඨො අනෙකිච්ඡො. කතමෙති පඤ්චති : ඉටුපාලි භික්ෂු අධම්මං ධම්මොති දිපෙති, ධම්මං අධම්මොති දිපෙති, අවිනයං විනයොති දිපෙති, විනයං අවිනයොති දිපෙති, විනිධාය දිට්ඨිං කම්මෙත. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චභඛෙහති සමන්තාගතො සඛ්ඤ්භෙදකො ආපාසිකො නෙරසිකො කප්පට්ඨො අනෙකිච්ඡො.

2. අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චභඛෙහති සමන්තාගතො සඛ්ඤ්භෙදකො ආපාසිකො නෙරසිකො කප්පට්ඨො අනෙකිච්ඡො. කතමෙති පඤ්චති : ඉටුපාලි භික්ෂු අධම්මං ධම්මොති දිපෙති, ධම්මං අධම්මොති දිපෙති, අවිනයං විනයොති දිපෙති, විනයං අවිනයොති දිපෙති, විනිධාය දිට්ඨිං උද්දෙසෙත. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චභඛෙහති සමන්තාගතො සඛ්ඤ්භෙදකො ආපාසිකො නෙරසිකො කප්පට්ඨො අනෙකිච්ඡො.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

බත්හලෙහි සහ මහලු පිළිවෙළින් තෙර පිළිවෙළින් සුදුසු පිළිවෙළින් අග්‍රාසනය දීම අග්‍රාදකයා දීම අග්‍රපිණ්ඩය දීම යන මේ බත්හල පිළිබඳ වන පණවන ලදී. උපාලි, මා විසින් මෙසේ සිකපද මොනොවට පණවනලද කල්හී නවක භික්ෂුහු බත්හලෙහි ස්ථවිර භික්ෂුන්හට ථේරාසනය වළකත් ද, උපාලි, මෙසේත් සඬ්ඝරාජිය වෙයි, සඬ්ඝභෙදය නො වේ. උපාලි, මා විසින් භික්ෂුන්හට සෙනස්නෙහි සමමහලු පිළිවෙළින් තෙර පිළිවෙළින් සුදුසු පිළිවෙළින් මේ සෙනසුන් වන පණවන ලදී. උපාලි, මා විසින් මෙසේ මොනොවට සිකපද පණවන ලද කල්හී නවක භික්ෂුහු ස්ථවිර භික්ෂුන්හට සෙනසුන වළකත් ද, උපාලි, මෙසේත් සඬ්ඝරාජිය වෙයි, සඬ්ඝභෙදය නො වේ. උපාලි, මා විසින් භික්ෂුන්හට ඇතුළු සීමායෙහි තෙල එක් වැ කරණ පොභොය එක් වැ කරණ පවුරුණු එක් වැ කරණ සඬ්ඝකර්ම එක් වැ කරණ කුදුමහත් කර්ම පණවන ලදී. උපාලි, මා විසින් මෙසේ මොනොවට සිකපද පණවනලද කල්හී එම සීමාව තුළ ආවේණිභාවය (වෙන්වීම් බව) කොට ගණබන්ධනය කොට (පිරිස වෙන්කොට) වෙන් වැ පොභොය කරත් ද, වෙන් වැ පවුරුණු කරත් ද, වෙන් වැ සඬ්ඝකර්ම කරත් ද, වෙන් වැ කුදුමහත් විනයකර්ම කරත් ද, උපාලි, මෙසේ සඬ්ඝරාජියත් වෙයි, සඬ්ඝභෙදයත් වේ.

දසවන අධිකරණ වූපසම වර්ගය නිමි.

එහි නාමාවලිය :

ආපත්ති යැ අධිකරණ යැ ඡන්දගති යැ අප්පස්සුනය සමග වන්ටු යැ ආමිසය සමග අකුසල යැ පුග්ගල යැ භිජ්ජති යැ එසේ ම සඬ්ඝරාජි යැ සඬ්ඝභෙද යැ යි.

11. සඬ්ඝභෙදකට්ඨය

1. වහන්ස, කෙනෙක් අඬගයෙන් යුක්ත වූ මහණ කල්පයක් ආයු ඇති පිළියම් නො කටහැකි නිරිසත් වැ අපායෙහි උපද්‍යාසුලු සඬ්ඝභෙදකයෙක් වේ ද ?

උපාලි, අඬග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ කල්පයක් ආයු ඇති පිළියම් නො කටහැකි නිරිසත් වැ අපායෙහි උපද්‍යාසුලු සඬ්ඝභෙදකයෙක් වෙයි. කවර පසෙකින් යත් : උපාලි, මෙ සස්නෙහි මහණ අධර්මය ධර්ම යැ යි දක්වයි, ධර්මය අධර්ම යැ යි දක්වයි, අවිනය විනය යැ යි දක්වයි, විනය අවිනය යැ යි දක්වයි, දෘෂ්ටිය තර වැ පිහිටුවා කර්ම කිරීමෙන් යැ. උපාලි, මේ අඬග පසින් යුක්ත වූ මහණ කල්පයක් ආයු ඇති පිළියම් නො කටහැකි නිරිසත් වැ අපායෙහි උපද්‍යාසුලු සඬ්ඝභෙදකයෙක් වේ.

2. උපාලි, අනෙකුදු අඬග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ කල්පයක් ආයු ඇති පිළියම් නො කටහැකි නිරිසත් වැ අපායෙහි උපද්‍යාසුලු සඬ්ඝභෙදකයෙක් වෙයි. කවර පසෙකින් යත් : උපාලි, මෙ සස්නෙහි මහණ අධර්මය ධර්ම යැ යි දක්වයි, ධර්මය අධර්ම යැ යි දක්වයි, අවිනය විනය යැ යි දක්වයි, විනය අවිනය යැ යි දක්වයි දෘෂ්ටිය තර වැ පිහිටුවා උදෙසීමෙන් යැ. උපාලි, මේ අඬග පසින් යුක්ත වූ මහණ කල්පයක් ආයු ඇති පිළියම් නො කටහැකි නිරිසත් වැ අපායෙහි උපද්‍යාසුලු සඬ්ඝ භෙදකයෙක් වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චකඛේගති සම්න්තාගතො සඛිසභෙදකො ආපාසිකො නෙරසිකො කාප්පට්ඨා අනෙකිවේන්. කතමෙති පඤ්චති : ඉද්දුපාලි භික්ඛු අඛම්මං ඛම්මොති දිපෙනි, ඛම්මං අඛම්මොති දිපෙනි, අවිනසං විනසොති දිපෙනි, විනසං අවිනසොති දිපෙනි, විනිධාස දිට්ඨිං වොභරන්තො. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චකඛේගති සම්න්තාගතො සඛිසභෙදකො ආපාසිකො නෙරසිකො කාප්පට්ඨා අනෙකිවේන්.

4. අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතො සංඝභෙදකො, ආපාසිකො නෙරසිකො කප්පට්ඨො අනෙකිච්ඡො. කතමෙහි පඤ්චති : ඉද්දුපාලි භික්ඛු අබ්මං ධම්මොති, දීපෙනී ධම්මං අබ්මෙමොති දීපෙනී, අවිනං වීනංයොති දීපෙනී, විනං අවිනංයොති දීපෙනී, විනිධං දිට්ඨං අනුසාවණෙන. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චගඛෙහි සමන්තාගතො සංඝභෙදකො ආපාසිකො නෙරසිකො කප්පට්ඨො අනෙකිච්ඡො.

5. අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චහඬෙහි සමන්තාගතො, සඛ්ඤ්ඤාදකො, ආපායිකො, නෙරසිකො, කප්පට්ඨො, අනෙකිවේණි, කතමෙහි පඤ්චාලි : ඉධුපාලි භික්ඛු අබමමං ධමමොති දිපෙනි, ධමමං අබමමොති දිපෙනි, අවිනංයං විනංයොති දිපෙනි, විනංයං අවිනංයොති දිපෙනි, විනිධංයං දිවංසිං සලාකභාහෙන. ඉමෙහි ඛො උපාලි පඤ්චහඬෙහි සමන්තාගතො, සඛ්ඤ්ඤාදකො, ආපායිකො, නෙරසිකො, කප්පට්ඨො, අනෙකිවේණි.

6. අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චකඛෙගති සමන්තාගතො සබ්බභෙදකො
 ආපාසිකො නෙරසිකො කප්පට්ඨො අතෙකිවේණි. කතමෙති පඤ්චති :
 ඉටුපාලි භික්ඛු අබ්බමං ධම්මොති දීපෙනි, ධම්මං අබ්බමොති දීපෙනි,
 අවිනයං විනයොති දීපෙනි, විනයං අවිනයොති දීපෙනි, විනිධාය
 ඛනති. කමෙමන -පෙ- විනිධාය ඛනති. උද්දසෙන -පෙ- විනිධාය
 ඛනති. වොහරනො -පෙ- විනිධාය ඛනති. අනුසාවණෙන -පෙ-
 විනිධාය ඛනති. සලාකගාගෙන ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චකඛෙගති
 සමන්තාගතො සබ්බභෙදකො ආපාසිකො නෙරසිකො කප්පට්ඨො
 අතෙකිවේණි.

7. අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චකඛේගති සම්නනාගතො සඛ්ඤ්ඤාදකො
 ආපාසිකො නෙරසිකො කප්පට්ඨො අනෙකිවේන්. කතමෙති පඤ්චකි :
 ඉටුපාලි භික්ඛු අබලමං ධම්මොති දීපෙනි, ධම්මං අබලමොති දීපෙනි,
 අවිනයං විනයොති දීපෙනි, විනයං අවිනයොති දීපෙනි, විනිධාය රුපිං
 කමෙමන -පෙ- විනිධාය රුපිං උද්දෙසෙන -පෙ- විනිධාය රුපිං
 වොහරණෙන -පෙ- විනිධාය රුපිං අනුසාවණෙන -පෙ- විනිධාය රුපිං
 සලාකතාගෙන. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චකඛේගති සම්නනාගතො
 සඛ්ඤ්ඤාදකො ආපාසිකො නෙරසිකො කප්පට්ඨො අනෙකිවේන්.

8. අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චකවේගති සමන්තාගතෝ සමසහෙදකෝ, අපාසිකෝ නෙරසිකෝ කප්පමොඤ්ඤා අනෙකිවෙණ. කතමෙති පඤ්චති : ඉධුපාලි හික්කු අබමමං බමෙමාති දිපෙති, බමමං අබමෙමාති දිපෙති, අවිනසං විනසොති දිපෙති, විනසං අවිනසොති දිපෙති, විනිබ්බසං සඤ්ඤාං

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කමෙමන -පෙ- විනිධාය සඤ්ඤං උද්දෙසෙන -පෙ- විනිධාය සඤ්ඤං
වොභරතො, -පෙ- විනිධාය සඤ්ඤං අනුසාවණෙන -පෙ- විනිධාය
සඤ්ඤං සලාකගාගෙන, ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චහඛෙගති සමන්තාගතො
සඛ්ඤ්ඤෙදකො අපාසිකො නෙරසිකො කප්පට්ඨො අනෙකිච්ඡන්ති.

සඛ්ඤ්ඤෙදකවගෙගා එකාදසමො

තස්සුද්දානං :

විනිධාය දිට්ඨිං කමෙමන උද්දෙසෙන වොභරෙන ච,
අනුසාවණෙන සලාකෙන පඤ්ඤානෙ දිට්ඨිනිසස්සිතා ;
ඛන්ති රුපි ච සඤ්ඤා ච¹ තයො තෙ පඤ්ඤායා නයාති

12. දුතිය සඛ්ඤ්ඤෙදක වගෙගා

1. කතීති නු ඛො හනෙන අඛෙගති සමන්තාගතො සඛ්ඤ්ඤෙදකො
න අපාසිකො න නෙරසිකො න කප්පට්ඨො න අනෙකිච්ඡන්ති ?

පඤ්ඤානුපාලි අඛෙගති සමන්තාගතො සඛ්ඤ්ඤෙදකො න අපාසිකො
න නෙරසිකො න කප්පට්ඨො න අනෙකිච්ඡන්ති. කතමෙති පඤ්ඤාති :
ඉඩුපාලි භික්ඛු අබ්බමං ධම්මොති දිපෙති, ධම්මං අබ්බමොති දිපෙති,
අවිනයං විනයොති දිපෙති, විනයං අවිනයොති දිපෙති, අවිනිධාය
දිට්ඨිං කමෙමන. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චහඛෙගති සමන්තාගතො
සඛ්ඤ්ඤෙදකො න අපාසිකො න නෙරසිකො න කප්පට්ඨො
න අනෙකිච්ඡන්ති.

2. අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චහඛෙගති සමන්තාගතො සඛ්ඤ්ඤෙදකො
න අපාසිකො න නෙරසිකො න කප්පට්ඨො න අනෙකිච්ඡන්ති. කතමෙති
පඤ්ඤාති : ඉඩුපාලි භික්ඛු අබ්බමං ධම්මොති දිපෙති, ධම්මං අබ්බමොති
දිපෙති, අවිනයං විනයොති දිපෙති, විනයං අවිනයොති දිපෙති,
අවිනිධාය දිට්ඨිං උද්දෙසෙන. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චහඛෙගති
සමන්තාගතො සඛ්ඤ්ඤෙදකො න අපාසිකො න නෙරසිකො
න කප්පට්ඨො න අනෙකිච්ඡන්ති.

3. අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චහඛෙගති සමන්තාගතො සඛ්ඤ්ඤෙදකො
න අපාසිකො න නෙරසිකො න කප්පට්ඨො න අනෙකිච්ඡන්ති. කතමෙති
පඤ්ඤාති : ඉඩුපාලි භික්ඛු අබ්බමං ධම්මොති දිපෙති, ධම්මං අබ්බමොති
දිපෙති, අවිනයං විනයොති දිපෙති, විනයං අවිනයොති දිපෙති,
අවිනිධාය දිට්ඨිං වොභරතො. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චහඛෙගති
සමන්තාගතො සඛ්ඤ්ඤෙදකො න අපාසිකො න නෙරසිකො න කප්පට්ඨො
න අනෙකිච්ඡන්ති.

1. ඛන්තිං රුපිං ච සඤ්ඤාඤ්ඤා - ම.ඡ.සං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

හැඟීම තර වැ පිහිටුවා කරමයෙන් යැ . . . හැඟීම තරවැ පිහිටුවා උදෙසීමෙන් යැ, . . . හැඟීම තර වැ පිහිටුවා බැවහර කරමින් යැ . . . හැඟීම තර වැ පිහිටුවා ඇස්වීමෙන් යැ . . . හැඟීම තර වැ පිහිටුවා ලඟ ගැන්වීමෙන් යැ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ කල්පයක් ආශ්‍ර ඇති පිළියම් නො කටහැකි නිරිසත් වැ අපායෙහි උපද්‍රව්‍යසුලු සඬසහෙදකයෙක් වේ.

එකොළොස්වන සඬසහෙදක වර්ගය නිමි.

එහි නාමාවලිය :

දෘෂ්ටිය තර වැ පිහිටුවා කරමයෙන් යැ, දෘෂ්ටිය තර වැ පිහිටුවා උදෙසීමෙන් යැ, දෘෂ්ටිය තර වැ පිහිටුවා බැවහර කරමින් යැ, දෘෂ්ටිය තර වැ පිහිටුවා ඇස්වීමෙන් ය , දෘෂ්ටිය තර වැ පිහිටුවා ලඟ ගැන්වීමෙන් යැ. මේ පස්දෙන දෘෂ්ටි නිෂ්ක්‍රියහ. බන්ති, රුවි, සඤ්ඤ යන තුණ ඇසිරිකළ පස බැගින් නය ද වේ.

12. දුතියසඬසහෙදක වර්ගය

1. වහන්ස, කෙනෙක් අභිගයෙන් යුක්ත වූ මහණ කල්පස්ථායී නොවූ නිරිසත් නො වූ පිළියම් කළ හැකි අපායෙහි නො උපද්‍රව්‍යසුලු සඬසහෙදකයෙක් වේ ද ?

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ කල්පස්ථායී නො වූ නිරිසත් නො වූ පිළියම් කළහැකි අපායෙහි නො උපද්‍රව්‍යසුලු සඬසහෙදකයෙක් වෙයි. කවර පසෙකින් යත් : උපාලි, මේ ශාසනයෙහි මහණ අධර්මය ධර්ම යැ යි දක්වයි, ධර්මය අධර්ම යැ යි දක්වයි, අවිනය විනය යැ යි දක්වයි, විනය අවිනය යැ යි දක්වයි, දෘෂ්ටිය තර වැ නො පිහිටුවා කරමයෙන් යැ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ කල්පස්ථායී නො වූ නිරිසත් නො වූ පිළියම් කළ හැකි අපායෙහි නො උපද්‍රව්‍යසුලු සඬසහෙදකයෙක් වේ.

2. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ කල්පස්ථායී නො වූ නිරිසත් නො වූ පිළියම් කළහැකි අපායෙහි නො උපද්‍රව්‍යසුලු සඬසහෙදකයෙක් වෙයි. කවර පසෙකින් යත් : උපාලි, මේ ශාසනයෙහි මහණ අධර්මය ධර්ම යැ යි දක්වයි, ධර්මය අධර්ම යැ යි දක්වයි, අවිනය විනය යැ යි දක්වයි, විනය අවිනය යැ යි දක්වයි, දෘෂ්ටිය තර වැ නො පිහිටුවා උදෙසීමෙන් යැ. උපාලි මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ කල්පස්ථායී නො වූ නිරිසත් නො වූ පිළියම් කළහැකි අපායෙහි නො උපද්‍රව්‍යසුලු සඬසහෙදකයෙක් වේ.

3. උපාලි, අනෙකුදු අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ මහණ කල්පස්ථායී නො වූ නිරිසත් නො වූ පිළියම් කළහැකි අපායෙහි නො උපද්‍රව්‍යසුලු සඬසහෙදකයෙක් වෙයි. කවර පසෙකින් ද යත් : උපාලි, මේ ශාසනයෙහි මහණ අධර්මය ධර්ම යැ යි දක්වයි, ධර්මය අධර්ම යැ යි දක්වයි, අවිනය විනය යැ යි දක්වයි, විනය අවිනය යැ යි දක්වයි, දෘෂ්ටිය තර වැ නො පිහිටුවා බැවහර කරමින් යැ. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ මහණ කල්පස්ථායී නො වූ නිරිසත් නො වූ පිළියම් කළහැකි, අපායෙහි නො උපද්‍රව්‍යසුලු සඬසහෙදකයෙක් වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චකඛෙගති සමන්තාගතො සඛ්‍යභෙදකො න ආපාසිකො න නෙරසිකො න කප්පටො න අතෙකිවෙජ්. තත්මෙති පඤ්චති : ඉධුපාලි භික්‍ෂු අබමං. ධමමොති දිපෙනි, ධමමං අබමමොති දිපෙනි, අවිනසං විනසොති දිපෙනි, විනසං අවිනසොති දිපෙනි, අවිතිධාස දිට්ඨිං අනුසාවණෙන. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චකඛෙගති සමන්තාගතො සඛ්‍යභෙදකො න ආපාසිකො න නෙරසිකො න කප්පටො න අතෙකිවෙජ්.

5. අපරෙහිපි උපාලි පඤ්චකඛෙගති සමන්තාගතො සඛ්ඤ්ඤදකො න ආපාසිකො න නෙරසිකො න කපථට්ඨො න අනෙකිවෙත්. කතමෙහි පඤ්චකි : ඉද්දුපාලි හිනු අබමම. බමෙමාති දිපෙති, බමම. අබමෙමාති දිපෙති, අවිනගං. විනගොති දිපෙති, විනගං. අවිනගොති දිපෙති, අවිතිබාය දිට්ඨිං සලාකගාභෙන. ඉමෙහි බො උපාලි පඤ්චකඛෙගති සමන්තාගතො සඛ්ඤ්ඤදකො න ආපාසිකො න නෙරසිකො න කපථට්ඨො න අනෙකිවෙත්.

6. අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චකඛෙගති සමන්තාගතො සඛික්ඛෙදකො න ආපාසිකො න නෙරසිකො න කපපථො න අනෙකිච්ඡා. තතමෙති පඤ්චති : ඉද්ධපාලි භික්ඛු අධම්මං ධම්මොති දිපෙති, ධම්මං අධම්මොති දිපෙති, අවිනං. විනංයොති දිපෙති, විනං. අවිනංයොති දිපෙති, අවිතිධාය ඛනති. කමෙත -පෙ- අවිතිධාය ඛනති. උද්දසෙත -පෙ- අවිතිධාය ඛනති. වොභරනො -පෙ- අවිතිධාය ඛනති. අනුසාවණෙන -පෙ- අවිතිධාය ඛනති. සලාකයාහෙන. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චකඛෙගති සමන්තාගතො සඛික්ඛෙදකො න ආපාසිකො න නෙරසිකො න කපපථො න අනෙකිච්ඡා.

7. අපරෙතිවී උපාලි පඤ්චකඛෙගති සමන්තාගතො; සඤ්ඤාදකො; න අපාසිකො; න නෙරසිකො; න කප්පටො; න අතෙතිවේ. කමෙති පඤ්චකි : ඉද්ධපාලි භික්ඛු අධම්මං ධම්මොති දීපෙති, ධම්මං අධම්මොති දීපෙති, අවිනං විනංයොති දීපෙති, විනං අවිනංයොති දීපෙති, අවිනිධාය රුචිං කමෙත -පෙ- අවිනිධාය රුචිං උද්දෙසෙත -පෙ- අවිනිධාය රුචිං වොහරන්තො -පෙ- අවිනිධාය රුචිං අනුසාවෙණෙත -පෙ- අවිනිධාය රුචිං සලාකගාහෙත. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චකඛෙගති සමන්තාගතො; සඤ්ඤාදකො; න අපාසිකො; න නෙරසිකො; න කප්පටො; න අතෙතිවේ.

8. අපරෙතිපි උපාලි පඤ්චකඛෙගති සමන්තාගතො සබ්බභෙදකො න ආපාසිකො න නෙරසිකො න කප්පටො; න අනෙකිච්ඡන්ති. කතමෙති පඤ්චති : ඉඤ්ජාලි භික්ඛු අබමිම. ධම්මොති දිපෙති, ධමිම. අබමිමොති දිපෙති, අවිනං. විනංයොති දිපෙති, විනං. අවිනංයොති දිපෙති, අවිනිධං. සඤ්ඤං. කමමන -පෙ- අවිනිධං සඤ්ඤං. උද්දසෙන -පෙ- අවිනිධං සඤ්ඤං. චොභරනොන -පෙ- අවිනිධං සඤ්ඤං. අනුඝාමිණෙන -පෙ- අවිනිධං සඤ්ඤං. සලාකගාහෙන. ඉමෙති බ්බො උපාලි පඤ්චකඛෙගති සමන්තාගතො සබ්බභෙදකො න ආපාසිකො න නෙරසිකො න කප්පටො; න අනෙකිච්ඡන්ති.

உயிர்வாழ்வுகாப்பகம் உயிர்வாழ்வுகாப்பகம்

තස්සද්දානං :

අවිනිශ්චය දිට්ඨිං කමෙවන උද්දෙසෙන වොභාරෙන ච,
අනුසාවණෙන සලාතෙන පඤ්චගෙන දිට්ඨිනිසසිතා.

බනති රුචි ච සඤ්ඤා ච තයො තෙ පඤ්චඛා නයා,
හෙට්ඨිමෙ කණ්ඨපක්ඛමති සමවිසවිධි යථා;
තථෙව සුක්කපක්ඛමති සමවිසති ජානථාති.

13. ආවාසික වග්ගො

1. කතීති නු ඛො භනෙන අඛෙගති සමන්තාගතො ආවාසිකො
භික්ඛු යථාභතං නික්ඛිතොතො එවං නිරයෙති :

පඤ්චුපාලි අඛෙගති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාභතං
නික්ඛිතොතො එවං නිරයෙ. කතමෙති පඤ්චගති : ඡන්දගතිං ගච්ඡති,
ද්දෙසාගතිං ගච්ඡති, මොභාගතිං ගච්ඡති, භයාගතිං ගච්ඡති, සබ්බිකං
පුග්ගලිකපරිභොගෙන පරිභුඤ්ඤති. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චඛඛෙගති
සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාභතං නික්ඛිතොතො එවං නිරයෙ.

2. පඤ්චුපාලි අඛෙගති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාභතං
නික්ඛිතොතො එවං සග්ගෙ. කතමෙති පඤ්චගති : න ඡන්දගතිං ගච්ඡති,
න ද්දෙසාගතිං ගච්ඡති, න මොභාගතිං ගච්ඡති, න භයාගතිං ගච්ඡති,
සබ්බිකං න පුග්ගලිකපරිභොගෙන පරිභුඤ්ඤති. ඉමෙති ඛො උපාලි
පඤ්චඛඛෙගති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාභතං නික්ඛිතොතො
එවං සග්ගෙති.

3. කතී නු ඛො භනෙන අධම්මිකා විනයබ්‍යාකරණාති ?

පඤ්චමෙ උපාලි අධම්මිකා විනයබ්‍යාකරණා. කතමෙ පඤ්ච :
ඉධුපාලි භික්ඛු අධම්මං ධම්මොති පරිණාමෙති, ධම්මං අධම්මොති
පරිණාමෙති, අවිනයං විනයොති පරිණාමෙති, විනයං අවිනයොති
පරිණාමෙති, අපඤ්ඤතතං පඤ්ඤපෙති, පඤ්ඤතතං සමුව්ඡිජ්ඣති. ඉමෙ
ඛො උපාලි පඤ්ච අධම්මිකා විනයබ්‍යාකරණා.

4. පඤ්චමෙ උපාලි ධම්මිකා විනයබ්‍යාකරණා. කතමෙ පඤ්ච :
ඉධුපාලි භික්ඛු අධම්මං අධම්මොති පරිණාමෙති, ධම්මං ධම්මොති
පරිණාමෙති, අවිනයං අවිනයොති පරිණාමෙති. විනයං විනයොති
පරිණාමෙති, අපඤ්ඤතතං න පඤ්ඤපෙති, පඤ්ඤතතං න සමුව්ඡිජ්ඣති.
ඉමෙ ඛො උපාලි පඤ්ච ධම්මිකා විනයබ්‍යාකරණාති.

5. කතීති නු ඛො භනෙන අඛෙගති සමන්තාගතො භතතුද්දෙසකො
යථාභතං නික්ඛිතොතො එවං නිරයෙති ?

පඤ්චුපාලි අඛෙගති සමන්තාගතො භතතුද්දෙසකො යථාභතං
නික්ඛිතොතො එවං නිරයෙ. කතමෙති පඤ්චගති : ඡන්දගතිං ගච්ඡති,
ද්දෙසාගතිං ගච්ඡති, මොභාගතිං ගච්ඡති, භයාගතිං ගච්ඡති, උද්දිට්ඨං-
නුද්දිට්ඨං න ජානාති. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චඛඛෙගති සමන්තාගතො
භතතුද්දෙසකො යථාභතං නික්ඛිතොතො එවං නිරයෙ.

එහි නාමාවලිය :

දෘෂ්ටිය තර වැනො පිහිටුවා කර්මයෙන් යැ, උදෙසීමෙන් යැ, බැවහර කරමින් යැ, ඇස්වීමෙන් යැ, ලහ ගැන්වීමෙන් යැයි. මේ පස් දෙනා දෘෂ්ටිනිශ්චිතයහ. බන්ති, රුවි, සක්කු යන මේ ත්‍රිකය ද පස පස බැගින් නය ද වේ.

යට සඳහන් කෘෂ්ණ පක්ෂයෙහි සම විසිවැදුරුම් යෙදීම යම්සේ ද එසේම ශුක්ල පක්ෂයෙහි සම විසිවැදුරුම් කොට දැන ගනිමු.

13. ආවාසික වර්ගය

1. වහන්ස, කෙනෙක් අභිගයෙන් යුක්ත වූ ආවාසික මහණ ගෙණවුන් තැබූ බරක් යම්සේ ද, එසේ නරකයෙහි බහා තැබුයේ වේ ද ?

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ ආවාසික මහණ ගෙණවුන් තැබූ බරක් යම්සේ ද එසේ නරකයෙහි බහා තැබුයේ වෙයි. කවර පසෙකින් ද යත් : ඡන්දයෙන් අගතියට යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට යෙයි, මොහයෙන් අගතියට යෙයි, ඛියෙන් අගතියට යෙයි, සහසතු වූවක් පෞද්ගලික පරිභොගයෙන් පරිභොග කෙරෙයි. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ ආවාසික මහණ ගෙණවුන් තැබූ බරක් යම්සේ ද, එසේ නරකයෙහි බහා තැබුයේ නිරයෙහි උපදනේ වේ.

2. උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ ආවාසික මහණ ගෙණවුන් තැබූ බරක් යම්සේ ද, එසේ ස්වර්ගයෙහි බහා තැබුයේ වෙයි, කවර පසෙකින් ද යත් : ඡන්දයෙන් අගතියට නො යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට නො යෙයි, මොහයෙන් අගතියට නො යෙයි, ඛියෙන් අගතියට නො යෙයි, සහසතු වූවක් පෞද්ගලික පරිභොගයෙන් පරිභොග නො කරයි. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ ආවාසික මහණ ගෙණවුන් තැබූ බරක් යම්සේ ද, එසේ ස්වර්ගයෙහි උපදනේ වේ.

3. වහන්ස, නො දැහැමි විනය පැණ වියදිම්හු කෙනෙක් ද ?

උපාලි, මේ නො දැහැමි විනය පැණ වියදිම්හු පසෙකි. කවර පසෙකැ යත් : උපාලි, මේ සස්තෙහි මහණ අධර්මය ධර්ම යැයි කියයි, ධර්මය අධර්ම යැයි කියයි, අවිනය විනය යැයි කියයි, විනය අවිනය යැයි කියයි, නො පණවන ලද්දක් පණවයි, පණවන ලද්දක් සිඳි. උපාලි, මේ නො දැහැමි විනය පැණ වියදිම් පස යි.

4. උපාලි, මේ දැහැමි විනය පැණ වියදිම්හු පසෙකි. කවර පසෙක යත් : උපාලි, මේ සස්තෙහි මහණ අධර්මය අධර්මයැයි කියයි, ධර්මය ධර්ම යැයි කියයි, අවිනය අවිනය යැයි කියයි, විනය විනය යැයි කියයි, නො පණවන ලද්දක් නො පණවයි, පණවන ලද්දක් නො සිඳි. උපාලි, මේ දැහැමි විනය පැණ වියදිම් පස යි.

5. වහන්ස, කෙනෙක් අභිගයෙන් යුක්ත වූ හත්තුද්දෙසක ගෙණවුන් තැබූ බරක් යම්සේ ද. එසේ නරකයෙහි උපදනේ වේ ද ?

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ හත්තුද්දෙසක ගෙණවුන් තැබූ බරක් යම්සේ ද, එසේ නරකයෙහි උපදනේ වේ. කවර පසෙකින් ද යත් : ඡන්දයෙන් අගතියට යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට යෙයි, මොහයෙන් අගතියට යෙයි, ඛියෙන් අගතියට යෙයි, උදෙස්නා ලද්දවුන් නො උදෙස්නා ලද්දවුන් නො දනියි. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්තවූ හත්තුද්දෙසක ගෙණවුන් තැබූ බරක් යම්සේ ද, එසේ නරකයෙහි උපදනේ වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. පඤ්චපාලි අඩිගති සමන්තාගතො භතතුද්දෙසකො යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙ. කතමෙති පඤ්චති : න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, න ද්දෙසගතිං ගච්ඡති, න මොභාගතිං ගච්ඡති, න භයගතිං ගච්ඡති, උද්දිට්ඨානුද්දිට්ඨං ජානාති. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චගඩ්දගති සමන්තාගතො භතතුද්දෙසකො යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙති.

7. කතීති නු ඛො භතො අඩිගති සමන්තාගතො තෙනාසන-පඤ්ඤපකො -පෙ- භණ්ඩාගාරිකො -පෙ- විවරපටිකාගකො -පෙ- විවරභාජකො -පෙ- යාගුභාජකො -පෙ- එලභාජකො -පෙ- ඛජ්ජ භාජකො -පෙ- අපමනකවිසසජ්ජකො -පෙ- සාරිඤගාභාජකො -පෙ- පත්තගාභාජකො -පෙ- ආරුමිකපෙසකො -පෙ- සාමණේරපෙසකො යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං නිරයෙති ?

පඤ්චපාලි අඩිගති සමන්තාගතො සාමණේරපෙසකො යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං නිරයෙති. කතමෙති පඤ්චති : ඡන්දගතිං ගච්ඡති, ද්දෙසගතිං ගච්ඡති, මොභාගතිං ගච්ඡති, භයගතිං ගච්ඡති, පෙසිනාපෙසිනං න ජානාති. ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චගඩ්දගති සමන්තාගතො සාමණේරපෙසකො යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං නිරයෙ.

8 පඤ්චපාලි අඩිගති සමන්තාගතො සාමණේරපෙසකො, යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙ. කතමෙති පඤ්චති : න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, න ද්දෙසගතිං ගච්ඡති, න මොභාගතිං ගච්ඡති, න භයගතිං ගච්ඡති, පෙසිනාපෙසිනං ජානාති, ඉමෙති ඛො උපාලි පඤ්චගඩ්දගති සමන්තාගතො සාමණේරපෙසකො යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙති.

ආවාසිකවග්ගො භෙරසමො

තස්සද්දනං :

ආවාසිකා බ්‍යාකරණා භතතුද්දෙසකෙනාසනානි ව,
භණ්ඩවිවරගාභො ව විවරස්ස ව භාජකො.

යාගු එලං ඛජ්ජකඤ්ඤ අපසසාරිඤගාගකො,
පත්තආරුමිකා චෙව සාමණේරෙන පෙසකොති.

14. කසීනනිකා වග්ගො

1. කති නු ඛො භතො ආතිසංසා කසීනනිකා රෙති ?

පඤ්චමෙ උපාලි ආතිසංසා කසීනනිකා රෙ. කතමෙ පඤ්ඤ : අනාමනචාරෙ, අසමාදනචාරෙ, ගණභොජනං, යාවදන්චිවරං, යො ව තත්ථ විවරාප්පාදෙ සො තෙසං භවිස්සති ඉමෙ ඛො උපාලි පඤ්ඤ ආතිසංසා කසීනනිකා රෙති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ හත්තුද්දෙසක ගෙණවුන් තැබූ බරක් යම්සේ ද, එසේ ස්වර්ගයෙහි උපදනේ වෙයි. කවර පසෙකින් යන් : ඡන්දයෙන් අගතියට නො යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට නො යෙයි, මොහයෙන් අගතියට නො යෙයි, ඛියෙන් අගතියට නො යෙයි, උදෙස්නා ලද්දවුන් හා නො උදෙස්නා ලද්දවුන් දනී. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ හත්තුද්දෙසක ගෙණවුන් තැබූ බරක් යම්සේ ද, එසේ ස්වර්ගයෙහි උපදනේ වේ.

7. වහන්ස, කෙනෙක් අභිගයෙන් යුක්ත වූ සෙනසුන් පණවන්නා... භාණ්ඩාගාරිකයා... සිවුරු පිළිගන්නා... සිවුරු බෙදන්නා... කැඳ බෙදන්නා... පලතුරු බෙදන්නා... කඳු (කැවිලි) බෙදන්නා... සුලු පිරිකර බෙදන්නා... වැසිසඵ බෙදන්නා... පාත්‍ර ගත්වන්නා... ආරාමිකයන් මෙහෙයවන්නා... හෙරණුන් මෙහෙයවන්නා ගෙණවුන් තැබූ බරක් යම්සේ ද, එසේ තරකයෙහි බහා තැබුයේ වේ ද ?

උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ හෙරණුන් මෙහෙයවන්නා ගෙණවුන් තැබූ බරක් යම්සේ ද, එසේ තරකයෙහි බහා තැබුයේ වෙයි. කවර පසෙකින් ද යන් : ඡන්දයෙන් අගතියට යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට යෙයි, මොහයෙන් අගතියට යෙයි, ඛියෙන් අගතියට යෙයි, මෙහෙයනු ලැබුවන් හා නො මෙහෙයනු ලැබුවන් නො දනී. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ හෙරණුන් මෙහෙයවන්නා ගෙණවුන් තැබූ බරක් යම්සේ ද, එසේ තරකයෙහි උපදනේ වේ.

8. උපාලි, අභිග පසෙකින් යුක්ත වූ හෙරණුන් මෙහෙවැ යොදන්නේ ගෙණවුන් තැබූ බරක් යම්සේ ද, එසේ ස්වර්ගයෙහි බහා තැබුයේ වෙයි. කවර පසෙකින් ද යන් : ඡන්දයෙන් අගතියට නො යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට නො යෙයි, මොහයෙන් අගතියට නො යෙයි, ඛියෙන් අගතියට නො යෙයි, මෙහෙයවනු ලැබුවන් හා නො මෙහෙයවනු ලැබුවන් දනී. උපාලි, මේ අභිග පසින් යුක්ත වූ හෙරණුන් මෙහෙවැ යොදන්නා ගෙණවුන් තැබූ බරක් යම්සේ ද, එසේ ස්වර්ගයෙහි උපදනේ වේ.

තෙළෙස්වන ආවාසික වර්ගය නිමි.

එහි නාමාවලිය :

ආවාසික යැ, බ්‍යාකරණ යැ, හත්තුද්දෙසක යැ, සෙනාසන යැ, භණ්ඩාගාරික යැ, චීවරගාහක යැ, චීවරභාජක යැ, යාගුභාජක යැ, එලභාජක යැ, බජ්ජභාජක යැ, අජ්ජමන්තවිස්සජ්ජක යැ, සාවිකගාහක යැ, පත්තගාහක යැ, ආරාමිකපෙසක යැ, සාමණේරපෙසක යැ යි.

14. කඨිනතථාර වර්ගය

1. වහන්ස, කඨින ඇතිරීමෙහි අනුසස් කෙනෙක් ද ?

උපාලි, කඨින ඇතිරීමෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙකැ යන් : (අරම්භැසි මහණුන් නො විවාරා ගම් වදනා) අනාමන්තවාර යැ, (තුන්සිවුරින් එකක් තබා යන) අසමාදනවාර යැ, (නො කැප බසින් කැඳවා දෙන) ගණභොජන යැ, කැමැති තාක් (නො ඉටු, නො විකැපවූ) චීවර පරිභොග යැ, ඒ කඨින අතුළ වෙහෙර යම් චීවරොත්ථාදයෙක් ඇද්ද, එය ඒ කඨින අතුළ මහණුන් අයත් වන්නේ යැ යන පස යි. උපාලි, මේ වනාහි කඨින ඇතිරීමෙහි පඤ්ච ආනිසංසයෝ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. කති නු බො භනෙන ආදීනවා මුට්ඨස්සතිස්ස අසමපජානස්ස නිද්දං ඔක්කමතොති ?

පඤ්චමෙ උපාලි ආදීනවා මුට්ඨස්සතිස්ස අසමපජානස්ස නිද්දං ඔක්කමතො. කතමෙ පඤ්ච : දුක්ඛං සුපතී, දුක්ඛං පටිච්ඡාධිති, පාපකං සුපිනං පස්සති, දෙවතා න රක්ඛන්ති, අසුචි මුච්චති. ඉමෙ බො උපාලි පඤ්ච ආදීනවා මුට්ඨස්සතිස්ස අසමපජානස්ස නිද්දං ඔක්කමතො.

පඤ්චමෙ උපාලි ආනිසංසා උපට්ඨිතස්සතිස්ස සමපජානස්ස නිද්දං ඔක්කමතො. කතමෙ පඤ්ච : සුඛං සුපතී, සුඛං පටිච්ඡාධිති, න පාපකං සුපිනං පස්සති, දෙවතා රක්ඛන්ති, අසුචි න මුච්චති. ඉමෙ බො උපාලි පඤ්චානිසංසා උපට්ඨිතස්සතිස්ස සමපජානස්ස නිද්දං ඔක්කමතොති.

3. කති නු බො භනෙන අවඤ්ජියාති ?

පඤ්චමෙ උපාලි අවඤ්ජියා. කතමෙ පඤ්ච : අන්තර්ඝරං පටිට්ඨා අවඤ්ජියො, රච්ඡාගතො අවඤ්ජියො, ඕතමසිකො අවඤ්ජියො, අසමන්තා-භරතො අවඤ්ජියො, සුතො අවඤ්ජියො. ඉමෙ බො උපාලි පඤ්ච අවඤ්ජියා.

4. අපරෙපි උපාලි පඤ්ච අවඤ්ජියා. කතමෙ පඤ්ච : ගාභුපාතො අවඤ්ජියො, භත්තග්ගො අවඤ්ජියො, එකාවතො අවඤ්ජියො, අඤ්ඤාචිතො අවඤ්ජියො, නග්ගො අවඤ්ජියො. ඉමෙ බො උපාලි පඤ්ච අවඤ්ජියා.

5. අපරෙපි උපාලි පඤ්ච අවඤ්ජියා. කතමෙ පඤ්ච : බාදනො අවඤ්ජියො, භුඤ්ජනො අවඤ්ජියො, උච්චාරං කරොනො අවඤ්ජියො, පස්සාවං කරොනො අවඤ්ජියො, උක්ඛිත්තකො අවඤ්ජියො. ඉමෙ බො උපාලි පඤ්ච අවඤ්ජියා.

6. අපරෙපි උපාලි පඤ්ච අවඤ්ජියා. කතමෙ පඤ්ච : පුරෙ උපසම්පන්නෙන පච්ඡා උපසම්පන්නො අවඤ්ජියො, අනුපසම්පන්නො අවඤ්ජියො, නානාසංචාසකො බුද්ධිතරො අබ්බව්වාදී අවඤ්ජියො, මානුෂාමො අවඤ්ජියො, පණ්ඩකො අවඤ්ජියො. ඉමෙ බො උපාලි පඤ්ච අවඤ්ජියා.

7. අපරෙපි උපාලි පඤ්ච අවඤ්ජියා. කතමෙ පඤ්ච : පාරිවාසිකො අවඤ්ජියො, මූලායපටිකස්සනාරහො අවඤ්ජියො, මානත්තාරහො අවඤ්ජියො, මානත්තවාදී අවඤ්ජියො, අභ්භාරහො අවඤ්ජියො. ඉමෙ බො උපාලි පඤ්ච අවඤ්ජියාති.

8. කති නු බො භනෙන වඤ්ජියාති ?

පඤ්චමෙ උපාලි වඤ්ජියා. කතමෙ පඤ්ච : පච්ඡා උපසම්පන්නෙන පුරෙ උපසම්පන්නො වඤ්ජියො, නානාසංචාසකො බුද්ධිතරො බ්බව්වාදී වඤ්ජියො, ආවරියො වඤ්ජියො, උපජ්ඣායො වඤ්ජියො, සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුභවකෙ සස්සමණමුභවණීයා පජාය සදෙවමනුස්සාය තථාගතො අරහං සම්මාසම්මුඤ්ඤො වඤ්ජියො. ඉමෙ බො උපාලි පඤ්ච වඤ්ජියාති.

2. වහන්ස, මුළා සිහි ඇති වූ සමයක්පුඤ නැති වූ නිදි වදනාහට ආදීනව කෙතෙක් ද ?

උපාලි, මුළාසිහි ඇති වූ සමයක්පුඤ නැති වූ නිදි වදනාහට මේ ආදීනව පසෙකි. කවර පසෙකැ යත් : දුකයේ නිදයි. දුකයේ පුබුදියි, ලාමක සිහින දකියි, දෙවියෝ නො රකිති, සුකුරු මිදේ. උපාලි, මොහු වනාහි මුළාසිහි ඇති වූ සමයක් පුඤ නැති වූ නිදි වදනාහට පඤ්ච ආදීනවයෝ යි.

උපාලි, එළඹූ සිටි සිහි ඇති වූ සමයක්පුඤ ඇති වූ, නිදි වදනාහට මේ ආනිසංස පසෙකි. කවර පසෙක යත් : සුවයේ නිදයි, සුවයේ පුබුදියි, ලාමක සිහින නො දකියි, දෙවියෝ රකිති, සුකුරු නො මිදේ. උපාලි, මොහු වනාහි එළඹූසිටි සිහි ඇති වූ සමයක්පුඤ ඇති වූ නිදි වදනාහට පඤ්ච ආනිසංසයෝ යි.

3. වහන්ස, අවන්දාය (නො වැන්ද යුතු) පුද්ගලයෝ කෙතෙක් ද ?

උපාලි, මේ අවන්දායෝ පස් දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙකැ යත් : ඇතුළු ගමට පිවිසියේ අවන්දාය යැ, වීරියට ගියේ. අවන්දාය යැ, අභුරෙහි හුන්නේ අවන්දාය යැ, (කෘත්‍යය නිරත බැවින්) **වදනා** බව නො දන්නේ අවන්දාය යැ, නිද්‍රාගත වූයේ අවන්දාය යි. උපාලි, මොහු පස්දෙන අවන්දායෝ යි.

4. උපාලි, අනෙකුදු අවන්දායෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙකැ යත් : හුළුකැන් වළඳන සමයෙහි අවන්දාය යැ, හක්නාග්‍රයෙහි අවන්දාය යැ, චෛරිපුද්ගල අවන්දාය යැ, අන්‍යවිහිත වූයේ අවන්දාය යැ, නග්න වූයේ අවන්දාය යි. උපාලි, මොහු පස්දෙන අවන්දායෝ යි.

5. උපාලි, අනෙකුදු අවන්දායෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙකැ යත් : (අවුළු ඇ) කමින් සිටියේ අවන්දාය යැ, (අහර) බුදිමින් සිටියේ අවන්දාය යැ, වස් පවත්මින් සිටියේ අවන්දාය යැ, සුළුදියටනු කරමින් සිටියේ අවන්දාය යැ, උබෙච්ඡිකම් කරනලද්දේ අවන්දාය යි. උපාලි, මොහු පස්දෙන අවන්දායෝ යි.

6. උපාලි, අනෙකුදු අවන්දායෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙකැ යත් : පළමු උපසපන් වූවහු විසින් පසු වූ උපසපන් වූයේ අවන්දාය යැ, අනුපසම්පන්න වූයේ අවන්දාය යැ, නානාසංවාසක වෘද්ධකර අධර්මවාදී වූයේ අවන්දාය යැ, මාගම අවන්දාය යැ, පණ්ඩක අවන්දාය යි. උපාලි, මොහු පස්දෙන අවන්දායෝ යි.

7. උපාලි, අනෙකුදු අවන්දායෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙකැ යත් : පිරිවෙස් පුරන්නේ අවන්දාය යැ, මූලායපටිකස්සන කර්මයට නිසි වූයේ අවන්දාය යැ, මානනට නිසි වූයේ අවන්දාය යැ, මානන් පුරන්නේ අවන්දාය යැ, අබ්භානකර්මයට නිසි වූයේ අවන්දාය යි. උපාලි, මොහු පස්දෙන අවන්දායෝ යි.

8. වහන්ස, වන්දාය (වැන්ද යුතු) පුද්ගලයෝ කෙතෙක් ද ?

උපාලි, මේ වන්දායපුද්ගලයෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත් : පසුව උපසපන් වූවහු විසින් පළමු උපසපන් වූයේ වන්දාය යැ, නානාසංවාසක වෘද්ධකර ධර්මවාදී වූයේ වන්දාය යැ, ඇයුරු තෙර වන්දාය යැ, වත්තෙර වන්දාය යැ, දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බඹුන් සහිත මහණබමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජාව ඇති ලොකයෙහි තථාගත අර්හත් සමයක් සම්බුදුහු වන්දායහ. උපාලි, මොහු පස්දෙන වන්දායෝ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

9. නවකතරෙණ භනෙන භික්ඛුනා බුඬ්ඤ්ඤානං භික්ඛුනො පාදෙ ව්‍යුත්තෙන නති ධම්මෙ අර්ඤ්ඤානං උපට්ඨාපෙනා පාද ව්‍යුත්තබ්බාති?

නවකතරෙණුපාලි, භික්ඛුනා බුඬ්ඤ්ඤානං භික්ඛුනො පාදෙ ව්‍යුත්තෙන පඤ්ච ධම්මෙ අර්ඤ්ඤානං උපට්ඨාපෙනා පාද ව්‍යුත්තබ්බා. තත්තමෙ පඤ්ච : නවකතරෙණුපාලි, භික්ඛුනා බුඬ්ඤ්ඤානං භික්ඛුනො පාදෙ ව්‍යුත්තෙන එකංසං උත්තරාසංඝං කරිතා අඤ්ඤාලිමපග්ගහෙනා උභොගි පාණීතලෙගි පාදති පරිසම්බාහනෙනා පෙම්ඤ්ඤා භාරවඤ්ඤා උපට්ඨාපෙනා පාද ව්‍යුත්තබ්බා. නවකතරෙණුපාලි භික්ඛුනා බුඬ්ඤ්ඤානං භික්ඛුනො පාදෙ ව්‍යුත්තෙන ඉමෙ පඤ්ච ධම්මෙ අර්ඤ්ඤානං උපට්ඨාපෙනා පාද ව්‍යුත්තබ්බාති.

කසීනඤ්ඤානං වුද්දසමො.

තස්සුද්දනං :

කසීනඤ්ඤානං නිද්ද ව අනතරා යාගු බාදනෙ,
පුරෙ ව පාරිවාසි ව ව්‍යුත්ත ව්‍යුත්තබ්බාති.

උපාලිපඤ්චකං නිමිතං.

තෙසං වග්ගානං උද්දනං :

අනිසස්සෙන කම්මඤ්ඤා වොහාරිකමෙමන ව,
වොදනා ව ධුතභිගා ව මුසා භික්ඛුනිමෙව ව.

උබ්බාහිකාභිකරණං හෙදකා පඤ්චමා පුරෙ,
ආවාසිකා කසීනඤ්ඤා වුද්දස පුප්පකාසිතාති.

9. වහන්ස, වෘද්ධතර මහණක්හුගේ පා වදනා නවකතර මහණහු විසින් කෙතෙක් දහම් ස්වකීය සන්තානයෙහි එළවා පා වැන්දියුතු ද ?

උපාලි, වෘද්ධතර මහණක්හුගේ පා වදනා නවකතර මහණහු විසින් දහම් පසක් සිත්සතන්හි එළවා පා වැන්දියුතු යැ. කවර පසෙක යත් : උපාලි, වෘද්ධතර මහණක්හුගේ පා වදනා නවකතර මහණහු විසින් උතුරුසහ එකස් කොට ඇඳිලි බැඳගෙන දෙඅත්ලෙන් දෙපත්ල පිරිමදිමින් ප්‍රමයත් ආදරයත් එළවා පා වැන්දියුතු. උපාලි, වෘද්ධතර මහණක්හුගේ පා වදනා නවකතර මහණහු විසින් මෙ පස්දහම් සිත්සතන්හි උපයා පා වැන්දියුතු.

තුදුස්වන කඨිනත්ථාර වර්ග යි.

එහි නාමාවලිය :

කඨිනත්ථාර යැ, නිද්ද යැ, අන්තරසර යැ, යාගුපාන යැ, බාදන යැ, පුරෙඋප-
සම්පන්න යැ, පරිවාසික යැ, අවන්දිය යැ, වන්දිතබ්බක යි.

උපාලිපඤ්චකය නිමි.

ඒ වර්ගයන්ගේ නාමාවලිය :

අනිස්සිතය සමග කම්ම යැ, වොභාරදිට්ඨාවිකම්මය සමග වොදන (අත්තාදන) යැ,
ධුතඬග යැ, මුසාවාද යැ, භික්ඛුනීඔවාද යැ, උබ්බාහිකා යැ, අධිකරණවූපසම යැ,
සභිසහෙදක දෙක යැ, ආවාසික යැ, කඨිනත්ථාරය දැයි තුදුස්වර්ගයෝ සුප්‍රකාශිතයහ.

සමුදායානං

[illegible]

පරමං පරාජිතං කන්ති සමුඛ්‍යානෙහි සමුඛ්‍යාති : පරමං පරාජිතං
ඵකෙන සමුඛ්‍යානෙන සමුඛ්‍යාති කායනො ච චිත්තනො ච සමුඛ්‍යාති
හ වාචනො.

දුතියං පාරජිකං කතීති සමුච්ඡාදෙන සමුච්ඡාදිනි : දුතියං පාරජිකං තීති සමුච්ඡාදෙන සමුච්ඡාදිනි සිය කායනො ච විත්තනො ච සමුච්ඡාදිනි, න වාචනො. සිය වාචනො ච විත්තනො ච සමුච්ඡාදිනි, න කායනො. සිය කායනො ච වාචනො ච විත්තනො ච සමුච්ඡාදිනි.

තනිත පාර්ශ්වයේ සම්මුතියෙන් සම්මුතිය : තනිත පාර්ශ්වයේ
සම්මුතියෙන් සම්මුතිය : සිය කාලයෙන් ව විභක්තියෙන් ව සම්මුතියෙන්
ව වැඩෙන, සිය වැඩෙන ව විභක්තියෙන් ව සම්මුතියෙන් ව කාලයෙන්.
සිය කාලයෙන් ව වැඩෙන ව විභක්තියෙන් ව සම්මුතියෙන්.

වතුන්. පැරැණික. කැති සමුදායෙහි සමුදාය: වතුන්. පැරැණික. කැති සමුදායෙහි සමුදාය: සිය කායනො ව විතතනො ව සමුදාය නි ව,වනො. සිය ව,වනො ව විතතනො ව සමුදාය නි කායනො. සිය කායනො ව ව,වනො ව විතතනො ව සමුදාය.

මහනාමය පාරමිතිය නිවේණ.

1. උපකක්ෂිතී, අසුචි, මොවෙනතසා සඛ්ඤාදිසෙසො කතීති සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානී : උපකක්ෂිතී, අසුචි, මොවෙනතසා සඛ්ඤාදි-
සෙසො එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානී : කායධො ව චිත්තධො ව
සමුට්ඨානී න මාවධො.

සමුපයානය

1. ඇවැනෙක් ඇත, අවිත්තක වැ අවදී, සවිත්තක වැ නැගෙයි, ඇවැනෙක් ඇත සවිත්තක වැ අවදී, අවිත්තක වැ නැගෙයි, ඇවැනෙක් ඇත, අවිත්තක වැ අවදී, අවිත්තක වැ නැගෙයි, ඇවැනෙක් ඇත, සවිත්තක වැ අවදී, සවිත්තක වැ නැගෙයි, ඇවැනෙක් ඇත, කුසල්සිත් ඇති වැ අවදී, කුසල්සිත් ඇතිවැ නැගෙයි, ඇවැනෙක් ඇත, කුසල්සිත් ඇති වැ අවදී, අකුසල් සිත් ඇති වැ නැගෙයි, ඇවැනෙක් ඇත, කුසල් සිත් ඇති වැ අවදී, අවයාකෘත සිත් ඇති වැ නැගෙයි, ඇවැනෙක් ඇත, අකුසල්සිත් ඇති වැ අවදී, කුසල් සිත් ඇති වැ නැගෙයි, ඇවැනෙක් ඇත, කුසල් සිත් ඇති වැ අවදී, අකුසල් සිත් ඇති වැ නැගෙයි, ඇවැනෙක් ඇත, අකුසල් සිත් ඇති වැ අවදී, අවයාකෘත සිත් ඇති වැ නැගෙයි, ඇවැනෙක් ඇත, අවයාකෘත සිත් ඇති වැ අවදී, කුසල් සිත් ඇති වැ නැගෙයි, ඇවැනෙක් ඇත, අවයාකෘත සිත් ඇති වැ අවදී, අකුසල් සිත් ඇති වැ නැගෙයි, ඇවැනෙක් ඇත, අවයාකෘතසිත් ඇතිවැ අවදී, අවයාකෘත සිත් ඇති වැ නැගෙයි.

2. පළමු පරිච්ඡය කෙතෙක් සමුපයානයෙන් නඟී ද යත් : පළමු පරිච්ඡය එක් සමුපයානයෙකින් නඟියි : කයින් ද සිතින් ද නඟියි, වචනයෙන් නො නඟී.

3. දෙවන පරිච්ඡය කෙතෙක් සමුපයානයෙන් නඟී ද යත් : දෙවන පරිච්ඡය තුන් සමුපයානයෙකින් නඟියි : කිසිවිටෙක කයින් ද සිතින් ද නඟියි, වචනයෙන් නො නඟී, කිසිවිටෙක වචනයෙන් ද සිතින් ද නඟියි, කයින් නො නඟී, කිසිවිටෙක කයින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද නඟී.

4. තෙවන පරිච්ඡය කෙතෙක් සමුපයානයෙන් නඟී ද යත් : තෙවන පරිච්ඡය තුන් සමුපයානයෙකින් නඟියි : කිසිවිටෙක කයින් ද සිතින් ද නඟියි, වචනයෙන් නො නඟී, කිසිවිටෙක වචනයෙන් ද සිතින් ද නඟියි, කයින් නො නඟී, කිසිවිටෙක කයින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද නඟී.

5. සිවුවන පරිච්ඡය කෙතෙක් සමුපයානයෙන් නඟී ද යත් : සිවුවන පරිච්ඡය තුන් සමුපයානයෙකින් නඟියි : කිසිවිටෙක කයින් ද සිතින් ද නඟියි, වචනයෙන් නො නඟී, කිසිවිටෙක වචනයෙන් ද සිතින් ද නඟියි, කයින් නො නඟී, කිසිවිටෙක කයින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද නඟී.

සතර පරිච්ඡ නිමි.

1. උපක්‍රම කොට සුකුරු මුදන්නහු පිළිබඳ සහවෙසෙස කෙතෙක් සමුපයානයෙන් නඟී ද යත් : උපක්‍රම කොට සුකුරු මුදන්නහු පිළිබඳ සහවෙසෙස එක් සමුපයානයෙකින් නඟියි : කයින් නඟියි, වචනයෙන් නො නඟී.

2. මාතුගාමෙන සද්ධිං කායසංසන්නං සමාපජ්ජන්තං සංඝාදිසෙසො කන්ති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානී : මාතුගාමෙන සද්ධිං කායසංසන්නං සමාපජ්ජන්තං සංඝාදිසෙසො එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨානී : කායනො ච චිත්තනො ච සමුට්ඨානී න වාචනො.

3. මාතුගාමං දුට්ඨුලාභි වාචාහි ඕභාසන්තං සංඝාදිසෙසො කන්ති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානී : මාතුගාමං දුට්ඨුලාභි වාචාහි ඕභාසන්තං සංඝාදිසෙසො ත්ති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානී : සියා කායනො ච චිත්තනො ච සමුට්ඨානී න වාචනො, සියා වාචනො ච චිත්තනො ච සමුට්ඨානී. න කායනො, සියා කායනො ච වාචනො ච චිත්තනො ච සමුට්ඨානී.

4. මාතුගාමස්ස සන්තිකො අත්තකාමපාරිචරියාය වණ්ණං භාසන්තං සංඝාදිසෙසො කන්ති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානී : මාතුගාමස්ස සන්තිකො අත්තකාමපාරිචරියාය වණ්ණං භාසන්තං සංඝාදිසෙසො ත්ති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානී -පෙ-

5. සඤ්චරිතං සමාපජ්ජන්තං සංඝාදිසෙසො කන්ති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානී : සඤ්චරිතං සමාපජ්ජන්තං සංඝාදිසෙසො ඡති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානී : සියා කායනො සමුට්ඨානී න වාචනො න චිත්තනො, සියා වාචනො සමුට්ඨානී න කායනො න චිත්තනො, සියා කායනො ච වාචනො ච සමුට්ඨානී න චිත්තනො, සියා කායනො ච චිත්තනො ච සමුට්ඨානී න වාචනො, සියා වාචනො ච චිත්තනො ච සමුට්ඨානී න කායනො, සියා කායනො ච වාචනො ච චිත්තනො ච සමුට්ඨානී.

6. සඤ්ඤාචිකාය කුට්ඨං කාරුපෙනං සංඝාදිසෙසො කන්ති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානී : සඤ්ඤාචිකාය කුට්ඨං කාරුපෙනං සංඝාදිසෙසො ඡති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානී -පෙ-

7. මහලුකං විහාරං කාරුපෙනං සංඝාදිසෙසො කන්ති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානී : මහලුකං විහාරං කාරුපෙනං සංඝාදිසෙසො ඡති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානී -පෙ-

8. භික්ඛුං අමුලකෙන පාරුජ්කෙන ධම්මෙන අනුභංගෙන සංඝාදිසෙසො කන්ති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානී : භික්ඛුං අමුලකෙන පාරුජ්කෙන ධම්මෙන අනුභංගෙන සංඝාදිසෙසො ත්ති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානී -පෙ-

9. භික්ඛුං අඤ්ඤාභාගියස්ස අධිකරණස්ස කිඤ්චි දෙසං ලෙඝමත්තං උපාදාය පාරුජ්කෙන ධම්මෙන අනුභංගෙන සංඝාදිසෙසො කන්ති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානී : භික්ඛුං අඤ්ඤාභාගියස්ස අධිකරණස්ස කිඤ්චි දෙසං ලෙඝමත්තං උපාදාය පාරුජ්කෙන ධම්මෙන අනුභංගෙන සංඝාදිසෙසො ත්ති සමුට්ඨානෙනි සමුට්ඨානී -පෙ-

2. මාගමක හා කාසසභයට පැමිණෙන්නහු පිළිබඳ සභවෙසෙස කෙතෙක් සමුට්ඨානයෙන් නභී ද යත් : මාගමක හා කාසසභයට පැමිණෙන්නහු පිළිබඳ සභවෙසෙස එක් සමුට්ඨානයෙකින් නභීයි : කයින් ද සිතින් ද නභීයි, වචනයෙන් නො නභී.

3. මාගමකට තුළල් තෙපුල් කියන්නහු පිළිබඳ සභවෙසෙස කෙතෙක් සමුට්ඨානයෙන් නභී ද යත් : මාගමකට තුළල් තෙපුල් කියන්නහු පිළිබඳ සභවෙසෙස තුන් සමුට්ඨානයෙකින් නභීයි : කිසිවිටෙක කයින් ද සිතින් ද නභීයි, වචනයෙන් නො නභී. කිසිවිටෙක වචනයෙන් ද සිතින් ද නභීයි, කයින් නො නභී. කිසිවිටෙක කයින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද නභී.

4. මාගමක හමුවෙහි තමහට මෙවුන්දමින් මෙහෙ කිරීමෙහි ගුණ කියන්නහු පිළිබඳ සභවෙසෙස කෙතෙක් සමුට්ඨානයෙන් නභී ද යත් : මාගමක හමුවෙහි තමහට මෙවුන්දමින් මෙහෙ කිරීමෙහි ගුණ කියන්නහු පිළිබඳ සභවෙසෙස තුන් සමුට්ඨානයෙකින් නභී. . . .

5. මාගමුන් හා පිරිමින් අත හසුන් ගෙණ යනු එකු වියින් හැසිරීම් බවට පැමිණෙන්නහු පිළිබඳ සභවෙසෙස කෙතෙක් සමුට්ඨානයෙන් නභී ද යත් : මාගමුන් හා පිරිමින් අතර හසුන් ගෙණ යනු එකු වියින් සංවරිත්තයට පැමිණෙන්නහු පිළිබඳ සභවෙසෙස සමුට්ඨානයෙන් නභීයි : කිසිවිටෙක කයින් නභීයි, වචනයෙන් නො නභීයි, සිතින් නො නභී, කිසිවිටෙක වචනයෙන් නභීයි, කයින් නො නභීයි, සිතින් නො නභී. කිසිවිටෙක කයින් ද වචනයෙන් ද නභීයි, සිතින් නො නභී. කිසිවිටෙක කයින් ද සිතින් ද නභීයි, වචනයෙන් නො නභී, කිසිවිටෙක වචනයෙන් ද සිතින් ද නභීයි, කයින් නො නභී, කිසිවිටෙක කයින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද නභී.

6. තමා ඉල්වාගත් උපකරණයෙන් කුටියක් කරවන්නහු පිළිබඳ සභවෙසෙස කෙතෙක් සමුට්ඨානයෙන් නභී ද යත් : තමා ඉල්වාගත් උපකරණයෙන් කුටියක් කරවන්නහු පිළිබඳ සභවෙසෙස සමුට්ඨානයෙන් නභීයි : . . .

7. මහත් විහාරයක් කරවන්නහු පිළිබඳ සභවෙසෙස කෙතෙක් සමුට්ඨානයෙන් නභී ද යත් : මහත් විහාරයක් කරවන්නහු පිළිබඳ සභවෙසෙස සමුට්ඨානයෙන් නභීයි : . . .

8. මහණක්හට අමුලක වූ පරිච් ඇවැත් වොදනා කරන්නහු පිළිබඳ සභවෙසෙස කෙතෙක් සමුට්ඨානයෙන් නභී ද යත් : මහණක්හට අමුලක වූ පරිච් ඇවැත් වොදනා කරන්නහු පිළිබඳ සභවෙසෙස තුන් සමුට්ඨානයකින් නභීයි : . . .

9. අනාගාමීය අධිකරණයක්හුගේ කිසි දෙශලෙඞ්මාත්‍රයක් ගෙණ මහණක්හට පරිච් ඇවැත් වොදනා කරන්නහු පිළිබඳ සභවෙසෙස කෙතෙක් සමුට්ඨානයෙන් නභී ද යත් : අනාගාමීය අධිකරණයක්හුගේ කිසි දෙශලෙඞ්මාත්‍රයක් ගෙණ මහණක්හට පරිච් ඇවැත් වොදනා කරන්නහු පිළිබඳ සභවෙසෙස තුන් සමුට්ඨානයකින් නභීයි : . . .

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

10. සමසහෙදකසා භික්ඛුනො යාවතතීයං සමනුභාසනාය නපපි-
නිසාප්පනසා සමසාදිසෙසො කතීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති :
සමසහෙදකසා භික්ඛුනො යාවතතීයං සමනුභාසනාය නපපි-
නිසාප්පනසා සමසාදිසෙසො එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති :
කායතො ච වාචතො ච විතතතො ච සමුට්ඨාති.

11. හෙදකානුචතතකානං භික්ඛුනං යාවතතීයං සමනුභාසනාය
නපපිනිසාප්පනානං සමසාදිසෙසො කතීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති :
හෙදකානුචතතකානං භික්ඛුනං යාවතතීයං සමනුභාසනාය නපපි-
නිසාප්පනානං සමසාදිසෙසො එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති :
කායතො ච වාචතො ච විතතතො ච සමුට්ඨාති.

12. දුබ්බසා භික්ඛුනො යාවතතීයං සමනුභාසනාය නපපි-
නිසාප්පනසා සමසාදිසෙසො කතීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති : දුබ්බසා
භික්ඛුනො යාවතතීයං සමනුභාසනාය නපපිනිසාප්පනසා
සමසාදිසෙසො එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති : කායතො ච වාචතො ච
විතතතො ච සමුට්ඨාති.

13. කුලදුසකසා භික්ඛුනො යාවතතීයං සමනුභාසනාය නපපි-
නිසාප්පනසා සමසාදිසෙසො කතීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති : කුල-
දුසකසා භික්ඛුනො යාවතතීයං සමනුභාසනාය නපපිනිසාප්පනසා
සමසාදිසෙසො එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති : කායතො ච වාචතො ච
විතතතො ච සමුට්ඨාති.

තෙරසසමසාදිසෙසො නිබ්බිතා

-පෙ- අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උට්ඨාරං වා පසාඨං වා බෙලං වා
කරුණකසා දුක්ඛං කතීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාති : අනාදරියං
පටිච්ච උදකෙ උට්ඨාරං වා පසාඨං වා බෙලං වා කරුණකසා දුක්ඛං
එකෙන සමුට්ඨානෙන සමුට්ඨාති : කායතො ච විතතතො ච සමුට්ඨාති,
න වාචතො.

සෙත්ඨියා නිබ්බිතා

1. චතනාඥ පරාජිකා කතී සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාතනති : චතනාඥ
පරාජිකා තීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාතනති : සීයා කායතො ච
විතතතො ච සමුට්ඨාතනති න වාචතො, සීයා වාචතො ච විතතතො ච
සමුට්ඨාතනති. න කායතො, සීයා කායතො ච වාචතො ච විතතතො ච
සමුට්ඨාතනති.

2. තෙරස සමසාදිසෙසා කතීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාතනති : තෙරස
සමසාදිසෙසා ජති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨාතනති ; සීයා කායතො
සමුට්ඨාතනති න වාචතො න විතතතො, සීයා වාචතො සමුට්ඨාතනති
න කායතො න විතතතො, සීයා කායතො ච වාචතො ච සමුට්ඨාතනති

10. තුන්යළ තෙක් සමනුභාසනකම් කරණ කල්හි යත්නය නො හරින සංඝ-
භෙදක මහණහු පිළිබඳ සභවෙසෙස කෙතෙක් සමුට්ඨානයෙන් නභී ද යත් : තුන්යළ
තෙක් සමනුභාසනකම් කරණ කල්හි යත්නය නො හරින සංඝභෙදක මහණහු පිළිබඳ
සභවෙසෙස එක් සමුට්ඨානයෙකින් නභීයි : කයින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද නභී.

11. තුන්යළ තෙක් සමනුභාසනකම් කරණ කල්හි යත්නය නො හරින්නා වූ
භෙදනුවත්තක භික්ෂූන් පිළිබඳ සභවෙසෙස කෙතෙක් සමුට්ඨානයෙන් නභී ද යත් :
තුන්යළ තෙක් සමනුභාසනකම් කරණ කල්හි යත්නය නො හරින්නා වූ භෙදනුවත්තක
භික්ෂූන් පිළිබඳ සභවෙසෙස එක් සමුට්ඨානයෙකින් නභීයි : කයින් ද වචනයෙන් ද
සිතින් ද නභී.

12. තුන්යළ තෙක් සමනුභාසනකම් කරණ කල්හි යත්නය නො හරින්නා වූ දුර්වල
භික්ෂූහු පිළිබඳ සභවෙසෙස කෙතෙක් සමුට්ඨානයෙන් නභී ද යත් : තුන්යළ තෙක්
සමනුභාසනකම් කරණ කල්හි යත්නය නො හරින්නා වූ දුර්වල භික්ෂූහු පිළිබඳ සභ-
වෙසෙස එක් සමුට්ඨානයෙකින් නභීයි : කයින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද නභී.

13. තුන්යළ තෙක් සමනුභාසනකම් කරණ කල්හි යත්නය නො හරින්නා වූ කුල-
දුෂක භික්ෂූහු පිළිබඳ සභවෙසෙස කෙතෙක් සමුට්ඨානයෙන් නභී ද යත් : තුන්යළ තෙක්
සමනුභාසනකම් කරණ කල්හි යත්නය නො හරින්නා වූ කුලදුෂක භික්ෂූහු පිළිබඳ සභ-
වෙසෙස එක් සමුට්ඨානයෙකින් නභීයි : කයින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද නභී.

තෙළෙස් සභවෙසෙස් නිමි.

1....අනදර පි ස පරිභොග ජලයෙහි මල හෝ මු හෝ කෙළ හෝ හෙළන්තහු
පිළිබඳ දුකුළා ඇවැත කෙතෙක් සමුට්ඨානයෙන් නභී ද යත් : අනදර පිණිස පිරිබෝ
දියෙහි මල හෝ මු හෝ කෙළ හෝ හෙළන්තහු පිළිබඳ දුකුළා ඇවැත එක් සමුට්ඨාන-
යෙකින් නභීයි : කයින් ද සිතින් ද නභීයි, වචනයෙන් නො නභී.

සෙබියා නිමි.

1. සතර පරිච්ඡි කෙතෙක් සමුට්ඨානයෙන් නභී ද යත් : සතර පරිච්ඡි තුන් සමුට්ඨාන-
යෙකින් නභීයි : කයින් ද සිතින් ද නැඟිය හෙයි, වචනයෙන් නො නැඟිය හේ. වචන-
යෙන් ද සිතින් ද නැඟිය හෙයි, කයින් නො නැඟිය හේ. කයින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද
නැඟිය හේ.

2. තෙළෙස් සභවෙසෙස් කෙතෙක් සමුට්ඨානයෙන් නභී ද යත් : තෙළෙස්
සභවෙසෙස් සමුට්ඨාන සයෙන් නභීයි : කිසිවිටෙක කයින් නැඟිය හෙයි : වචනයෙන්
නොනැඟිය හෙයි, සිතින් නොනැඟිය හේ. කිසිවිටෙක වචනයෙන් නැඟිය හෙයි,

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

න විත්තනො, සිය කායනො ච විත්තනො ච සමුට්ඨහනති න වාචනො, සිය වාචනො ච විත්තනො ච සමුට්ඨහනති න කායනො, සිය කායනො ච වාචනො ච විත්තනො ච සමුට්ඨහනති.

3. දො අනිශ්චයා කතීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨහනති : දො අනිශ්චයා තීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨහනති : සිය කායනො ච විත්තනො ච සමුට්ඨහනති න වාචනො, සිය වාචනො ච විත්තනො ච සමුට්ඨහනති, න කායනො, සිය කායනො ච වාචනො ච විත්තනො ච සමුට්ඨහනති.

4. තිංස නිසංගිතො පාවිතීයා කතීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨහනති : තිංස නිසංගිතො පාවිතීයා ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨහනති : සිය කායනො සමුට්ඨහනති න වාචනො න විත්තනො, සිය වාචනො සමුට්ඨහනති න කායනො න විත්තනො, සිය කායනො ච වාචනො ච සමුට්ඨහනති න විත්තනො, සිය කායනො ච විත්තනො ච සමුට්ඨහනති න වාචනො, සිය වාචනො ච විත්තනො ච සමුට්ඨහනති න කායනො, සිය කායනො ච වාචනො ච විත්තනො ච සමුට්ඨහනති.

5. දො නවුතී පාවිතීයා කතීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨහනති : දො නවුතී පාවිතීයා ඡති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨහනති : සිය කායනො සමුට්ඨහනති න වාචනො න විත්තනො, සිය වාචනො සමුට්ඨහනති න කායනො න විත්තනො, සිය කායනො ච වාචනො ච සමුට්ඨහනති න විත්තනො, සිය කායනො ච විත්තනො ච සමුට්ඨහනති න වාචනො, සිය වාචනො ච විත්තනො ච සමුට්ඨහනති න කායනො, සිය කායනො ච වාචනො ච විත්තනො ච සමුට්ඨහනති.

6. චත්තාරො පාවිදෙසනීයා කතීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨහනති : චත්තාරො පාවිදෙසනීයා චතුති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨහනති : සිය කායනො සමුට්ඨහනති න වාචනො න විත්තනො, සිය කායනො ච වාචනො ච සමුට්ඨහනති න විත්තනො, සිය කායනො ච විත්තනො ච සමුට්ඨහනති න වාචනො, සිය වාචනො ච විත්තනො ච සමුට්ඨහනති න කායනො, සිය කායනො ච වාචනො ච විත්තනො ච සමුට්ඨහනති.

7. පඤ්චසත්තනී සෙවියා කතීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨහනති : පඤ්චසත්තනී සෙවියා තීති සමුට්ඨානෙති සමුට්ඨහනති : සිය කායනො ච විත්තනො ච සමුට්ඨහනති න වාචනො, සිය වාචනො ච විත්තනො ච සමුට්ඨහනති න කායනො, සිය කායනො ච වාචනො ච විත්තනො ච සමුට්ඨහනති.

සමුට්ඨානං නිවසිතං.

තසාදානං :

අවිත්තකුසලඤ්චව¹ සමුට්ඨානඤ්ච සබ්බථා
යථා ධම්මෙන ඤායෙන සමුට්ඨානං විජානථාති.

1. අවිත්තකුසලා වෙච්ච - ම. ජසං. සා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කයින් නොනැගිය හෙයි, සිතින් නොනැගිය හේ. කිසි විටෙක කයින් ද වචනයෙන් ද නැගිය හෙයි, සිතින් නොනැගිය හේ. කිසිවිටෙක වචනයෙන් ද සිතින් ද නැගිය හෙයි, කයින් නො නගී. කිසිවිටෙක කයින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද නැගිය හේ.

3. දෙ අනියතයෝ කෙතෙක් සමුට්ඨානයෙන් නඟිත් ද යත් : දෙ අනියතයෝ තුන් සමුට්ඨානයෙකින් නඟිති : කිසිවිටෙක කයින් ද සිතින් ද නැගිය හෙති, වචනයෙන් නො නැගිය හෙත්. කිසිවිටෙක වචනයෙන් ද සිතින් ද නැගිය හෙති, කයින් නො නැගිය හෙත්. කිසිවිටෙක කයින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද නැගිය හෙත්.

4. තිස් නිසභිපච්ඡිනු කෙතෙක් සමුට්ඨානයෙන් නඟිත් ද යත් : තිස් නිසභිපච්ඡිනු සමුට්ඨාන සයෙන් නඟිති : කිසිවිටෙක කයින් නැගිය හෙති, වචනයෙන් නො නැගිය හෙති, සිතින් නො නැගිය හෙත්. කිසිවිටෙක වචනයෙන් නැගිය හෙති, කයින් නො නැගිය හෙති, සිතින් නොනැගිය හෙත්. කිසිවිටෙක කයින් ද වචනයෙන් ද නැගිය හෙති, සිතින් නොනැගිය හෙත්. කිසිවිටෙක කයින් ද සිතින් ද නැගිය හෙති, වචනයෙන් නො නැගිය හෙත්. කිසිවිටෙක වචනයෙන් ද සිතින් ද නැගිය හෙති, කයින් නො නැගිය හෙත්. කිසිවිටෙක කයින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද නැගිය හෙත්.

5. දෙයානු පච්ඡිනු කෙතෙක් සමුට්ඨානයෙන් නඟිත් ද යත් : දෙයානු පච්ඡිනු සමුට්ඨාන සයෙන් නඟිති : කිසිවිටෙක කයින් නැගිය හෙති, වචනයෙන් නො නැගිය හෙති සිතින් නො නැගිය හෙත්. කිසිවිටෙක වචනයෙන් නැගිය හෙති, කයින් නො නැගිය හෙති, සිතින් නො නැගිය හෙත්. කිසිවිටෙක කයින් ද වචනයෙන් ද නැගිය හෙති, සිතින් නොනැගිය හෙත්. කිසිවිටෙක කයින් ද සිතින් ද නැගිය හෙති, වචනයෙන් නො නැගිය හෙත්. කිසිවිටෙක වචනයෙන් ද සිතින් ද නැගිය හෙති. කයින් නො නැගිය හෙත්. කිසිවිටෙක කයින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද නැගිය හෙත්.

6. සිවු පිළිදෙස්නිනු කෙතෙක් සමුට්ඨානයෙන් නඟිත් ද යත් : සිවු පිළිදෙස්නිනු සිවු සමුට්ඨානයෙකින් නඟිති : කිසිවිටෙක කයින් නැගිය හෙති, වචනයෙන් නො නැගිය හෙති, සිතින් නො නැගිය හෙත්. කිසිවිටෙක කයින් ද වචනයෙන් ද නැගිය හෙති, සිතින් නො නැගිය හෙත්. කිසිවිටෙක කයින් ද සිතින් ද නැගිය හෙති, වචනයෙන් නො නැගිය හෙත්. කිසිවිටෙක කයින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද නැගිය හෙත්.

7. පන් සැත්තෑ සෙබියාවෝ කෙතෙක් සමුට්ඨානයෙන් නඟිත් ද යත් : පන් සැත්තෑ සෙබියාවෝ තුන් සමුට්ඨානයෙකින් නඟිති, කිසිවිටෙක කයින් ද සිතින් ද නැගිය හෙති, වචනයෙන් නො නැගිය හෙත්. කිසිවිටෙක වචනයෙන් ද සිතින් ද නැගිය හෙති, කයින් නො නැගිය හෙත්. කිසිවිටෙක කයින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද නැගිය හෙත්.

සමුට්ඨානය නිමි.

එහි නාමාවලිය :

අවිත්තක යැ කුසල යැ සමුට්ඨාන යැ සර්වප්‍රකාරයෙන් ධර්මය වූ පරිද්දෙන් නාය වූ පරිද්දෙන් සමුට්ඨානය දන ගණිවු.

දුතියගාථාසංඛ්‍යා

1. කතාපතතියො කාසිකා කති වාචසිකා කතා,
ජාදෙනතස්ස කති ආපතතියො කති සංඝග්ගපච්චයා.
2. ඡ ආපතතියො කාසිකා ඡ වාචසිකා කතා,
ජාදෙනතස්ස තිස්සො ආපතතියො පඤ්ච සංඝග්ගපච්චයා.
3. අරුණුග්ගෙ කති ආපතතියො කති යාවතතියකා,
කතෙත්ථ අට්ඨව්‍යුත්තා කතීති සබ්බසංඛ්‍යානො.
4. අරුණුග්ගෙ තිස්සො ආපතතියො දුච්චෙ යාවතතියකා,
ඵකෙත්ථ අට්ඨව්‍යුත්තා ඵකෙන සබ්බසංඛ්‍යානො.
5. විහගස්ස කති මූලානි යානි බුද්ධොන පඤ්ඤානා,
විහගගරුකා කති වුත්තා දුට්ඨලලුඡාදනා කති.
6. විහගස්ස ඥො මූලානි යානි බුද්ධොන පඤ්ඤානා,
විහගගරුකා ඥො වුත්තා ඥො දුට්ඨලලුඡාදනා.
7. ගාමනතරෙ කති ආපතතියො කති නදීපාරපච්චයා,
කති මංගෙසු ථුලලච්චයං කති මංගෙසු දුක්ඛං.
8. ගාමනතරෙ චතස්සො ආපතතියො චතස්සො නදීපාරපච්චයා,
ඵකමංගෙ ථුලලච්චයං නච මංගෙසු දුක්ඛං.
9. කති වාචසිකා රතනීං කති වාචසිකා දිවා,
දදමානස්ස කති ආපතතියො පටිග්ගණනතස්ස කිත්තකා.
10. ඥො වාචසිකා රතනීං ඥො වාචසිකා දිවා,
දදමානස්ස තිස්සො ආපතතියො චතතාරො ච පටිග්ගහෙ.
11. කති දෙසනාගාමිනියො කති සප්පටිකමිං කතා,
කතෙත්ථ අප්පටිකමිං වුත්තා බුද්ධොනදිව්ඛනුභා.

ද්විතියගාථාසංඛ්‍යා

1. කසින් හටගන්නා ඇවැත්තු කෙනෙකු, වචනයෙන් හටගන්නා ඇවැත්තු කෙනෙක් (නියම) කරණ ලද්දු ද, ඇවැත් වසන්තනුට ඇවැත්තු කෙනෙකු, කායසංසර්ග හෙතුවෙන් වන ඇවැත්තු කෙනෙකු යන් :

2. කාසික ආපත්තීහු සදෙනෙකි, වාචසිකාපත්තීහු සදෙනෙකැයි (නියම) කරණ ලදහ. ඇවැත් වසන්තනුට ඇවැත් තුණෙකි, සංසර්ග හෙතුවෙන් වන ඇවැත් පසෙකි.

3. අරුණු නැගීමෙහි සිදුවන ඇවැත් කෙනෙකු, තුන් යළක් සමනුභාසනකම් කිරීමෙන් පසු සිදුවන ඇවැත් කෙනෙකු, මෙහි අෂ්ට වස්තුක ශික්ෂා කෙනෙකු, කොපමණකින් ශික්ෂාපදයන්ගේ සර්වසංග්‍රහය වේ යැ යන් :

4. අරුණු නැගීමෙහි (නිසභි පච්ඡි, සභ වෙසෙස්, දුකුළා විසින්) ඇවැත් තුණෙකි. යාවනනියකාපත්ති (භික්ෂු - භික්ෂුණී හෙදයෙන්) දෙකෙකි. අෂ්ට වස්තුකාපත්ති මේ ශාසනයෙහි (භික්ෂුණීන්ට පමණක් වූ) එකෙකි, එක් නිදනොද්දෙසයෙන් සියලු සිකපදයන් ගේ හා සියලු පාමොක් උදෙසීමහුගේ සංග්‍රහය වේ.

5. යම් ඒ විනය මූලයෝ බුදුරජුන් විසින් පණවන ලද්දු ද ඔහු කෙනෙකු, විනය-ගරුකාපත්තීහු කෙනෙක් වදරණ ලද්දු ද, ඡාදනක දුටුපුල්ලාපත්තීහු කෙනෙකු යන් :

6. බුදුරජුන් විසින් යම් විනය මූල කෙනෙක් පණවන ලද්දු ද, ඔහු (කාය වාක් විසින්) දෙදෙනෙකු. විනය ගරුකාපත්තීහු (පරිජි - සභවෙසෙස් විසින්) දෙදෙනෙකු යි වදරණ ලදහ. **ඡාදනක** දුටුපුල්ලාපත්තීහු (පරිජි - සභ වෙසෙස් විසින්) දෙදෙනෙකි.

7. අන් ගමකට යාමෙන් වන ඇවැත් කෙනෙකු, **නදියෙකින්** තෙරට යාමෙන් වන ඇවැත් කෙනෙකු, කෙනෙක් මාංසයන්හි පුලුඬි ද, කෙනෙක් මාංසයන්හි දුකුළා ද යන් :

8. අන් ගමකට යාමෙන් සිදුවන (දුකුළා-පච්ඡි-පුලුඬි-සභවෙසෙසැ යි) ඇවැත් සතරෙකු. නදියෙහි පරතෙරට යාමෙන් සතරෙකු. එක මැ මිනිස් මසෙහි පුලුඬි වෙයි. (ඇත්, අස්, බලු, දිවි, සප්, සිහ, වග, කඵ හිස් වලස් හා කරබාන වලස් යන) නව මසෙහි දුකුළා ඇවැත් වේ.

9. රාත්‍රියෙහි වචනයෙන් වන ඇවැත් කෙනෙකු, දහවල්හි වචනයෙන් වන ඇවැත් කෙනෙකු, දෙන්නනුට ඇවැත් කෙනෙකු, පිළිගන්නනුට ඇවැත් කෙනෙකු යන් :

10. රාත්‍රියෙහි වචනයෙන් වන ඇවැත් (පච්ඡි - දුකුළා විසින්) දෙකෙකු. දහවල්හි වාචසිකාපත්තීහු (පච්ඡි - දුකුළා විසින්) දෙදෙනෙකු. දෙන්නනුට (පරිජි - පුලුඬි - පච්ඡි) ඇවැත්තු නිදෙනෙකු. පිළිගැන්මෙහි (සභවෙසෙස් - පරිජි - නිසභිපච්ඡි හා පුලුඬි යි) ඇවැත්තු සිවු දෙනෙකි.

11. දෙසනාගාමීනී ඇවැත් කෙනෙකු, ප්‍රතිකර්ම සහිතයැ යි නියම කරණ ලද ඇවැත් කෙනෙකු, මේ ශාසනයෙහි කෙනෙක් ඇවැත් ප්‍රතිකර්ම රහිත යැ යි සුයාසිබන්ඩු වූ බුදුරජුන් විසින් වදරණ ලද ද යන් :

12. පඤ්චදෙසනාගාමිනියො ඡ සප්පටිකම්මා කතා,
එකෙත්ථ අප්පටිකම්මා වුත්තා බුද්ධොනාදිවච්ඡන්දා.
13. විනයගරාකා කති වුත්තා කායවාචසිකානි ව,
කති විකාලෙ ධඤ්ඤාරසො කති ඤාතතිවතුජෙන සමමුති.
14. විනයගරාකා දො වුත්තා කායවාචසිකානි ව,
එකො විකාලෙ ධඤ්ඤාරසො එකා ඤාතතිවතුජෙන සමමුති.
15. පාරාජිකා කාසිකා කති කති සංවාසභුමියො,
කතින්තං¹ රතතිචෙත්ඤෙ පඤ්ඤාතතා දාඛුලා කති.
16. පාරාජිකා කාසිකා දො දො සංවාසභුමියො,
ද්විත්තඤ්ඤා රතතිචෙත්ඤෙ පඤ්ඤාතතා දාඛුලා දුචෙ.
17. කතතතානං වධිත්තාන කතිති සබ්බෙසා හිජ්ජති,
කතෙත්ථ පරමාපතතිකා ඤාතතිසා කරණා කති.
18. දො අතතානං වධිත්තාන ද්විති සබ්බෙසා හිජ්ජති,
දොත්ථ පරමාපතතිකා ඤාතතිසා කරණා දුචෙ.
19. පාණාතිපාතෙ කති අපතතිසො වාචා පාරාජිකා කති,
ඕහාසනා කති වුත්තා සඤ්චරිතෙතන වා කති.
20. පාණාතිපාතෙ තියෙසා අපතතිසො වාචා පාරාජිකා තියො,
ඕහාසනා තියො වුත්තා සඤ්චරිතෙතන වා තියො.
21. කති පුග්ගලා න උපසම්පාදෙනබ්බා කති කම්මානං සබ්බහා,
නාසිකතා කති වුත්තා කතින්තං එකවාචිකා.
22. තයො පුග්ගලා න උපසම්පාදෙනබ්බා තයො කම්මානං සබ්බහා,
නාසිකතා තයො වුත්තා තිණ්ණන්තං එකවාචිකා.
23. අදිත්තාදුතෙ කති අපතතිසො කති මෙජ්ඣපච්චයා,
ඡිත්තදානං කති අපතතිසො කති ඡිත්තිපච්චයා.

8. කතින්තං - සිමු. කතින්තං - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

12. දෙසනාගාමීනී (දෙසීමෙන් පිරිසිදු වන) ඇවැත් පසෙකැ, ප්‍රතිකර්ම රහිත ය යි නියම කරණ ලද පරිච්ඡය හැර සෙසු ඇවැත් සයෙකැ, හිරුගොත් බුදුරදුන් විසින් විසින් මෙ සසුන්හි එක ම පරිච්ඡ ඇවැත් පිළියම් රහිත යැ යි වදරණ ලදී.

13. විනය ගරුකාපත්තීහු කෙතෙක් වදරණ ලදහු ද, කායික හා වාචසික ශික්ෂා කෙතෙකැ, විකාලයෙහි ධාන්‍යරස කෙතෙකැ, ඥප්තිවතුර්ථකර්මයෙන් සම්මුති කෙතෙකැ යත් :

14. විනයගරුකාපත්තීහු (පරිච්ඡ - සභවෙසෙස් විසින්) දෙදෙනෙකැ යි වදරණ ලදහ. (සියලු ශික්ෂාවෝ) කායවාචසික වෙති, විකාලයෙහි එක මැ (ලොණසොච්චක) ධාන්‍යරසය වටියි, ඥප්තිවතුර්ථකර්මයෙන් එක් මැ (හික්බිනොවාදක) සම්මුතිය වේ.

15. කායික වූ පාරාජිකා කෙතෙකැ, සංවාසභූමි කෙතෙකැ, කෙතෙක් දෙනතුන්හට රාත්‍රිවිජේදය වේ ද, ද්විභිභුලප්‍රඥප්ති කෙතෙකැ යත් :

16. කායික වූ පාරාජිකාපත්ති දෙකෙකැ, සංවාසභූමි දෙකෙකැ, (පාරිවාසිකයාහට ද මානත්තවාසිකයාහට ද යන) දෙදෙනතුන්හට රාත්‍රිවිජේදය වෙයි, ද්විභිභුල ප්‍රඥප්ති දෙකෙකි.

17. තමාහට පැහැරැ කෙතෙක් ඇවැත් අවදී ද, සංඛ්‍යාතෙමෙ කරුණු කියකින් බිඳේ ද, මෙහි ප්‍රථමාපත්තීහු කෙතෙක් ද, ඥත්තිකරණ කෙතෙක් ද යත් :

18. තමාහට පැහැරැ අවදනා ඇවැත් (පවිත්‍ර හා දුකුළා විසින්) දෙකෙකැ, කර්මයෙන් ද සලාකයෙන් දැ යි දෙ කරුණෙන් සංඛ්‍යාත බිඳෙයි, මෙහි ප්‍රථමාපත්තීහු (හික්ෂු හික්ෂුණින් වශයෙන්) දෙදෙනෙකැ, ඥප්තිකරණ (කර්මය-කර්මපාදක යැ යි) දෙකෙකි.

19. ප්‍රාණසාතයෙහි ආපත්ති කෙතෙකැ, වචනයෙන් අවදනා පරිච්ඡ කෙතෙකැ, අසභ්‍යභාෂණ කෙතෙක් වදරණ ලද ද, සඤ්චරිත්තය කරණ කොට ඇවැත් කඳු කෙතෙක් වේ යැ යත් :

20. ප්‍රාණසාතයෙහි (පරිච්ඡ-පුලැයි-පවිත්‍ර) ඇවැත් තිදෙනෙකි. වචනයෙන් අවදනා පරිච්ඡ දහම් (වජ්ජපට්ඨිපාදක-උක්ඛිත්තානුවත්තක-අට්ඨවත්ථුක ය යි) තුණෙකි. අසභ්‍යභාෂණයෝ (සභවෙසෙස්-පුලැයි හා දුකුළා යි) ඇවැත්හු තිදෙනෙක් වදරණ ලදහ. සඤ්චරිත්තය කරණ කොට (සභවෙසෙස්-පුලැයි හා දුකුළා යි) ඇවැත් කඳු තුණෙකි.

21. කෙතෙක් පුද්ගලයෝ උපසපන් නො කටයුත්තෝ ද, කර්මයන්ගේ සම්ග්‍රහයෝ කෙතෙක් ද, නාසිතකයෝ කෙතෙක් වදරණ ලදහු ද, කී දෙනතුන්හට එක් අනුසාවනයක් වේ ද යත් :

22. උපසපන් නො කටයුතු පුද්ගලයෝ (අද්ධානභීත, අභිග්භීත, වත්ථුච්චන්ත යි) තිදෙනෙක් වෙති, කර්මයන්ගේ සම්ග්‍රහයෝ (ඤ්ජනිකප්පන, විජ්ජකතපච්චන්ත හා අතීතකරණ විසින්) තිදෙනෙකි. නාසිතකයෝ (ලිඛිත-සංවාස හා දණ්ඩකම්ම විසින්) තිදෙනෙක් වදරණ ලදහ. තිදෙනතුන්හට එක් අනුසාවනයක් වේ.

23. අදත්තාදනයෙහි ඇවැත් කෙතෙකැ, මෙවුන්දම් හෙතෙයෙන් ඇවැත් කෙතෙකැ, (වාක්ෂාදිය) සිද්ධිත්තහුට ඇවැත් කෙතෙකැ, විය දැමීම ආදී හෙතෙයෙන් ඇවැත් කෙතෙකැ යත් :

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

24. අදින්නාදහෙ තියෙය්, අපතනියෙ, වතෙය්, මෙපුනපව්වය,
ජිඤ්ඤානියෙ තියෙය්, අපතනියෙ, පඤ්ඤා ඡිඤ්ඤානියෙ.
25. භික්ඛුනොවාදකවග්ගයමි. පාචිතනියෙන දුක්ඛවා,
කතෙත්ථ නවකා වුත්තා කතීන්තං¹ චිචරෙන ව.
26. භික්ඛුනොවාදකවග්ගයමි. පාචිතනියෙන දුක්ඛවා,
කතා වතුරෙත්ථ නවකා² වුත්තා දුච්ඡන්තං චිචරෙන ව.
27. භික්ඛුනීනඤ්ඤා අකබාතා පාචිදෙසනීයා කතී,
භුඤ්ඤානොමකධිඤ්ඤාන පාචිතනියෙන දුක්ඛවා කතී.
28. භික්ඛුනීනඤ්ඤා අකබාතා අට්ඨ පාචිදෙසනීයා කතා,
භුඤ්ඤානොමකධිඤ්ඤාන පාචිතනියෙන දුක්ඛවා කතා.
29. ගච්ඡන්තය් කතී අපතනියෙ, සීතය් වාපි කිත්තකා,
නිසින්නය් කතී අපතනියෙ, නිපන්නය්ථි කිත්තකා.
30. ගච්ඡන්තය් වතෙය්, අපතනියෙ, සීතය් වාපි තතනිකා,
නිසින්නය් වතෙය්, අපතනියෙ, නිපන්නය්ථි තතනිකා.
31. කතී පාචිතනියාති සබ්බාති නානාවඤ්ඤාති,
අපුබ්බං අවරිමං අපජේය්ස ඵකතො.
32. පඤ්ඤා පාචිතනියාති සබ්බාති නානාවඤ්ඤාති,
අපුබ්බං අවරිමං අපජේය්ස ඵකතො.
33. කතී පාචිතනියාති සබ්බාති නානාවඤ්ඤාති,
අපුබ්බං අවරිමං අපජේය්ස ඵකතො.
34. නව පාචිතනියාති සබ්බාති නානා වඤ්ඤාති,
අපුබ්බං අවරිමං අපජේය්ස ඵකතො.
35. කතී පාචිතනියාති සබ්බාති නානා වඤ්ඤාති,
කතී වාචාය දෙසෙය්ස වුත්තා අදිව්වබ්බන්තා.
36. පඤ්ඤා පාචිතනියාති සබ්බාති නානාවඤ්ඤාති,
ඵකවාචාය දෙසෙය්ස වුත්තා අදිව්වබ්බන්තා.

1. කතීන්තං - සිමු, කතීන්තං - ම.ජ.සං.

2. වතුරෙත්ථ නවකාවුත්තා - ම.ජ.සං.

24. අදත්තාදනයෙහි (පරිච්ඡි, පුලාසි, දුකුලා යි) ඇවැත්නු තිදෙනෙකු. මෙවුන්දම් පසයෙන් (පරිච්ඡි, පුලාසි, දුකුලා, පච්චි යි) ඇවැත්නු සිවු දෙනෙකි. සිද්ධන්තනුට (පරිච්ඡි, පච්චි, පුලාසි යි) ඇවැත්නු තිදෙනෙකි. විය දුමිම් ආදි හෙතෙයෙන් (පරිච්ඡි, පුලාසි, පච්චි, සහවෙසෙස්, දුකුලා යි) ඇවැත්නු පස් දෙනෙකි.

25. මෙහෙණ ඔවා වගෙහි පච්චි ඇවැත් හා සමග දුකුලා ඇවැත් ප්‍රකාශිත ද, මෙහි කෙතෙක් නවකාපත්ති වදරණ ලද ද, කී දෙනෙකුන්හට වීචර හෙතෙයෙන් ඇවැත් වේ යැ යත් :

26. මෙහෙණ ඔවා වගෙහි පච්චිය සහිත දුකුලා ඇවැත්නු (ප්‍රකාශ) කරණ ලදහ. මෙහි නවකාපත්තිනු සිවු දෙනෙක. (භික්ෂු, භික්ෂුණී දෙපස හමුයෙහි උපසපන් මෙහෙණහට සිවුරු දෙන) දෙදෙනෙකුන්හට සිවුරු දීම් හෙතෙයෙන් (පච්චි, දුකුලා) ඇවැත් වේ.

27. භික්ෂුණීන්ට වදරණ ලද පාට්ඨෙසනියාපත්තිනු කෙතෙක් ද, අමු ධාන්‍ය (විනවා ගෙණ) වළඳන මෙහෙණහට පච්චි ඇවැත් සමග දුකුලා ඇවැත්නු කෙතෙක් ද යත් :

28. භික්ෂුණීන්හට වදරණ ලද පාට්ඨෙසනියා සිකපදයෝ අටදෙනෙකි. (හල් වී ආදී) අමු ධාන්‍යයන් විනවා වැලඳීමෙන් පච්චි ඇවැත් සමග දුකුලා වේ යයි ප්‍රකාශ කරණ ලදී.

29. යන්තනුට ඇවැත්නු කෙතෙක් ද, සිටියනුට ඇවැත්නු කෙතෙක් ද, හුන්තනුට ඇවැත්නු කෙතෙක් ද, භොත්තනුට ඇවැත්නු කෙතෙක් ද යත් :

30. යන්තනුට (දුකුලා, පච්චි, පුලාසි, සහවෙසෙස්) ඇවැත්නු සිවු දෙනෙකි. සිටියනුට ද එපමණෙකි. හුන්තනුට ඇවැත්නු සිවු දෙනෙකි. භොත්තනුට ද එපමණෙකි.

31. සියල්ල නානාවස්තු ඇති කෙතෙක් පච්චි ඇවැතුන්ට පෙරපසු නො ව එකවර අවදනේ ද යත් :

32. (තෙල්, මී, සකුරු, ගිතෙල්, වෙඩරු යන පස් බෙහෙත් නහා තබා සන් දින ඉක්මවීමෙන්) සියල්ල නානාවස්තුක වූ පච්චි ඇවැත් පස් දෙනෙකුන්ට පෙර පසු නො වැ එකවර ම අවදනේ ය.

33. සියල්ල නානාවස්තු ඇති කෙතෙක් පච්චි ඇවැතුන්ට පෙර පෙසු නො ව එකවර අවදනේ ද යත් :

34. (දී, මී, කිරි, තෙල්, ගිතෙල්, වෙඩරු, සකුරු, දියමස්, ගොඩමස් යන පිරි බොජුන් එකවර වළඳන මහණ) සියල්ල නානාවස්තුක වූ පච්චි ඇවැත් නව දෙනෙකුන්ට පෙර පසු නො වැ එකවර ම අවදනේ යි.

35. සියල්ල නානාවස්තුක වූ කෙතෙක් පච්චි ඇවැතුන් කෙතෙක් බසින් දෙසන්නේ දැ යි බුදුරජුන් විසින් වදරණ ලද ද යත් :

36. සියල්ල නානාවස්තුක වූ (පස් බෙහෙත් පිළිබඳ) පච්චි පසක් එක් ම වචනයෙන් දෙසන්නේ යැ යි බුදුරජුන් විසින් වදරණ ලදී.

37. කති පාවතියානි සබ්බානි නානා වජ්ජකානි,
කති වාචාය දෙසෙය්‍ය චුත්තා ආදිවබ්බන්තා.
38. නව පාවතියානි සබ්බානි නානාවජ්ජකානි,
එකවාචාය දෙසෙය්‍ය චුත්තා ආදිවබ්බන්තා.
39. කති පාවතියානි සබ්බානි නානාවජ්ජකානි,
කිඤ්ච කිත්තෙත්වා දෙසෙය්‍ය චුත්තා ආදිවබ්බන්තා.
40. පඤ්ච පාවතියානි සබ්බානි නානාවජ්ජකානි,
වජ්ජං කිත්තෙත්වා දෙසෙය්‍ය චුත්තා ආදිවබ්බන්තා.
41. කති පාවතියානි සබ්බානි නානාවජ්ජකානි,
කිඤ්ච කිත්තෙත්වා දෙසෙය්‍ය චුත්තා ආදිවබ්බන්තා.
42. නව පාවතියානි සබ්බානි නානාවජ්ජකානි,
වජ්ජං කිත්තෙත්වා දෙසෙය්‍ය චුත්තා ආදිවබ්බන්තා.
43. යාවතතියකා කති ආපතතියො කති වොහාරපච්චයා,
බාදන්තස්ස කති ආපතතියො කති භොජනපච්චයා.
44. යාවතතියකා කියෙස්සා ආපතතියො ඡ වොහාරපච්චයා,
බාදන්තස්ස කියෙස්සා ආපතතියො පඤ්ච භොජනපච්චයා.
45. සබ්බා යාවතතියකා කති ධානානි ගච්ඡන්ති,
කතින්තඤ්ච ආපතතියො කතින්තං අභිකරණෙන ව.
46. සබ්බා යාවතතියකා පඤ්ච ධානානි ගච්ඡන්ති,
පඤ්චන්තඤ්ච ආපතති පඤ්චන්තං අභිකරණෙන ව.
47. කතින්තං විනිවර්තො භොති කතින්තං චූපසමෙන ව,
කතින්තඤ්ච අනාපතති කති ධානෙහි සොහති.
48. පඤ්චන්තං විනිවර්තො භොති පඤ්චන්තං චූපසමෙන ව,
පඤ්චන්තඤ්ච අනාපතති කති ධානෙහි සොහති.
49. කති කාසිකා රතතිං කති කාසිකා දිවා,
නිජ්ඣායන්තස්ස කති ආපතති කති පිණ්ඩපාතපච්චයා.
50. දො කාසිකා රතතිං දො කාසිකා දිවා,
නිජ්ඣායන්තස්ස එකා ආපතති එකා පිණ්ඩපාතපච්චයා.

37. සියල්ල නානාවස්තුක වූ කෙනෙක් පවිති කෙනෙක් බසින් දෙසන්නේ දැ යි බුදුරජුන් විසින් වදරණ ලද ද යත් :

38. සියල්ල නානාවස්තුක වූ පවිති ඇවැත් නවයක් එක් ම වචනයෙන් දෙසන්නේ යැ යි බුදුරජුන් විසින් වදරණ ලදි.

39. සියල්ල නානාවස්තුක වූ කෙනෙක් පවිති කුමක් කීර්තනය කොට දෙසන්නේ දැ යි බුදුරජුන් විසින් වදරණ ලද ද යත් :

40. සියල්ල නානාවස්තුක වූ පවිති පසක් වස්තු කීර්තනය කොට දෙසන්නේ යැ යි බුදුරජුන් විසින් වදරණ ලදි.

41. සියල්ල නානාවස්තුක වූ කෙනෙක් පවිති කුමක් කීර්තනය කොට දෙසන්නේ දැ යි බුදුරජුන් විසින් වදරණ ලද ද යත් :

42. සියල්ල නානාවස්තුක වූ පවිති ඇවැත් නවයක් වස්තු කීර්තනය කොට දෙසන්නේ යැ යි බුදුරජුන් විසින් වදරණ ලදි.

43. යාවතනියකයෙහි ඇවැත්නු කෙනෙක් ද, වාග්වාචභාර හෙතුවෙන් ඇවැත්නු කෙනෙක් ද, වළඳන්නහුට ඇවැත්නු කෙනෙක් ද, භොජන හෙතුවෙන් ඇවැත්නු කෙනෙක් ද යත් :

44. යාවතනියකයෙහි (පරිච්ඡි, සභවෙසෙස්, පවිති) ඇවැත්නු තිදෙනෙකි, වාග්වාචභාර හෙතුවෙන් (පරිච්ඡි, සභවෙසෙස්, ථුලුසි, පවිති, පාට්ඨෙසනිය, දුකුළා) ඇවැත්නු සදෙනෙකි. වළඳන්නහුට (ථුලුසි, දුකුළා, පවිති) ඇවැත්නු තිදෙනෙකි. භොජන හෙතුවෙන් (සභවෙසෙස්, ථුලුසි, පවිති, පාට්ඨෙසනිය, දුකුළා) ඇවැත්නු පස්දෙනෙකි.

45. සියලු යාවතනියක ආපත්තීහු කෙනෙක් තැනට යෙත් ද, කීදෙනකුත්හට ඇවැත් වේ ද, අධිකරණය කීදෙනකුත් පිළිබඳ ද යත් :

46. සියලු යාවතනියක ආපත්තීහු (දුකුළා, ථුලුසි, පරිච්ඡි, සභවෙසෙස්, පවිති) පස් තැනකට යෙත්. ඇවැත් නම් පස්සහදුමියනට වෙයි. (යුක්ති විවාරණ සම්බාහන) අධිකරණය ද පස්සහදුමියනට ම වේ.

47. කීදෙනකුත්හට අධිකරණ විනිශ්චය වේ ද, කීදෙනකුත්හට අධිකරණ ශමථය වේ ද, කීදෙනකුත්හට ඇවැත් නො වේ ද, කෙනෙක් කරුණෙන් භොබ් ද යත් :

48. අධිකරණ විනිශ්චය පස් සහදුමියනට වෙයි. පස් සහදුමියනට අධිකරණ ශමථය වෙයි. ඇවැත් නො වීම ද පස් සහදුමියනට මැයි. (සඬස, ගණ, පුද්ගල) තුන් කරුණෙන් භොබ්.

49. රාත්‍රියෙහි කායිකාපත්තීහු කෙනෙක් ද, දහවල්හි කායිකාපත්තීහු කෙනෙක් ද බලන්නහුට ඇවැත්නු කෙනෙක් ද, පිණ්ඩපාත හෙතුවෙන් ඇවැත්නු කෙනෙක් ද යත් :

50. රාත්‍රියෙහි කායිකාපත්තීහු (පවිති, දුකුළා) දෙදෙනෙකැ. දහවල්හි කායිකාපත්තීහු දෙදෙනෙකැ. (අසවල් තැන ඇතැයි) බලන්නහුට එක් දුකුළා ඇවතෙකැ. පිණ්ඩපාත හෙතුවෙන් එක් දුකුළා ඇවතෙකි.

51. කතානිසංසෙ සමපසං පරෙසං සඤ්ඤා දෙසයෙ,
උක්ඛිතතතා කතී වුතතා කතී සමමා පවතතනා.
52. අට්ඨානිසංසෙ සමපසං පරෙසං සඤ්ඤා දෙසයෙ,
උක්ඛිතතතා තයො වුතතා තෙ චතනාර්ථෙ සමමාචතතනා.
53. කතී ධානෙ මුසාවාදෙ කතී පරමනති වුවවතී,
කතී පාටිදෙසනීයා කතීනනං දෙසනාය ව.
54. පඤ්ච ධානෙ මුසාවාදෙ වුද්දස පරමනති වුවවතී,
ආදස පාටිදෙසනීයා චතුක්කං දෙසනාය ව.
55. කතඛිතිකො මුසාවාදෙ කතී උපොසථඛිනාති,
කතී දුතෙය්‍යඛිනාති කතී තීජීයචතතනා.
56. අට්ඨඛිතිකො මුසාවාදෙ අට්ඨ උපොසථඛිනාති,
අට්ඨ දුතෙය්‍යඛිනාති අට්ඨ තීජීයචතතනා.
57. කතී වාචිකා උපසමපදා කතීනනං පච්චුට්ඨාතබ්බං,
කතීනනං ආසනං දුතබ්බං භික්ඛුනොවාදකො කතීති.
58. අට්ඨ වාචිකා උපසමපදා අට්ඨනනං පච්චුට්ඨාතබ්බං,
අට්ඨනනං ආසනං දුතබ්බං භික්ඛුනොවාදකො අට්ඨති.
59. කතීනනං ඡේජ්ඣං භොති කතීනනං ථුල්ලච්චයං,
කතීනනඤ්ච අනාපතති සබ්බෙසං එකච්ඡුකා.
60. එකස්ස ඡේජ්ඣං භොති චතුක්කං ථුල්ලච්චයං,
චතුක්කඤ්ච අනාපතති සබ්බෙසං එකච්ඡුකා.
61. කතී ආභාතච්ඡුති කතීති සබ්බෙසං භිජ්ජති,
කතෙත්ථ පඨමාපතතිකා ඤාතීයා කරණා කතී.
62. නව ආභාතච්ඡුති නවති සබ්බෙසං භිජ්ජති,
නවෙත්ථ පඨමාපතතිකා ඤාතීයා කරණා නව.
63. කතී පුග්ගලා නාභිවාදෙතබ්බා අඤ්ඤාලී සංචිචෙන ව,
කතීනනං දුක්කං භොති කතී විවරධාරණා.

51. කෙතෙක් අනුසස් දක්නේ මෙරමාහට සැදැයෙන් ඇවැන දෙසන්නේ ද, උක්ඛිත්තකයෝ කෙතෙකැයි වදරණ ලදහු ද, ඒ උක්ඛිත්තකයන්ගේ ද මනා පැවැතුම්හු කෙතෙක් ද යත් :

52. අට අනුසස් දක්නේ මෙරමාහට සැදැයෙන් ඇවැන දෙසන්නේ ය. උක්ඛිත්තකයෝ කර්මය කරණු ලැබුවෝ තිදෙනෙකු යි වදරණ ලදහ. මනා පැවැතුම්හු තෙසාලියෙකි.

53. මුසාවාදය කෙතෙක් ආපත්තිස්ථානගත වේ ද, කෙතෙක් පරම යැ යි කියනු ලැබේ ද, පාට්ඨෙසනියයෝ කෙතෙක් ද, කිදෙනෙකුන්හට වරද දෙසීම වේ ද යත් :

54. මුසාවාදය (පරිච්ඡි, සහවෙසෙස්, ථුලැසි, පච්චි, දුකුළා) පස් තැනකට යන්නේ වෙයි. පරම තුදුසෙකු යි කියනු ලැබෙයි. පාට්ඨෙසනියයෝ (භික්ෂූන්ගේ සතරක් හා භික්ෂුණීන්ගේ අටෙකැයි) දෙළොසෙකි. (දෙවිදන් ආදී) සතර දෙනෙකුන්ගේ වරද දෙසීම වේ.

55. මුසාවාදය කෙතෙක් අභිග ඇත්තේ ද, උපොසථාභිගයෝ කෙතෙක් ද, දුතාභිගයෝ කෙතෙක් ද, තීර්ත්ථකයන් විසින් පිරියයුතු වත් කෙතෙක් ද යත් :

56. මුසාවාදය අටහක් ඇත්තේ වේ. උපොසථාභිගයෝ අටදෙනෙකි දුතාභිගයෝ අටදෙනෙකි. තීර්ත්ථකයන්ගේ වත් අටෙකි.

57. (භික්ෂුණීන්ගේ) උපසම්පද කෙතෙක් වාක්‍යයන්ගෙන් යුක්ත වන්නී ද, කිදෙනෙකුන් දැක හුනස්නෙන් නැගිටිය යුතු ද, කිදෙනෙකුන්හට අයුත් දියයුතු ද, භික්ෂුණොවාදක මහණ අභිග කියකින් යුක්ත වියයුතු ද, යත් :

58. (භික්ෂුණීන්ගේ) උපසම්පද ඤාත්තිවතුත්ථකම්ම වාක්‍යය භික්ෂුණික්ෂුණී දෙපසෙහි වශයෙන්) අෂ්ට වාක්‍යයකින් යුක්ත වන්නී ය. (භික්ෂුණීන්) අටදෙනෙකුන්හට (බත්හලෙහි වැඩිමහලු පිළිවෙළින්) දැක හුනස්නෙන් නැගිය යුතු යි. (භික්ෂුණීන්) අටදෙනෙකුන්හට (වැඩිමහලු පිළිවෙළින්) අයුත් දියයුතු යි. භික්ෂුණොවාදක මහණ (සීලවා භොති යනාදී) අටහින් යුක්ත වියයුතු යි.

59. සියල්ලන්ට (සඤ්ඤාද සඤ්ඤාත) එක් වස්තුවක් ඇත්තේ කිදෙනෙකුන්හට පරිච්ඡි වේද, කී දෙනෙකුන්හට ථුලැසි වේ ද, කිදෙනෙකුන්හට ඇවැත් නො වේ ද යත් :

60. සියල්ලන්ට (සඤ්ඤාද සඤ්ඤාත) එක් වස්තුවක් ඇත්තේ ඒ එකකුහට පරිච්ඡි වෙයි. (හෙදකානුවර්තක) සතර දෙනෙකුහට ථුලැසි වෙයි. (ධර්මවාදී ඉතිරි) සතරදෙනෙකුහට ඇවැත් නො වේ.

61. ආසාත වස්තුහු කෙතෙක් ද, කී දෙනෙකුන්ගෙන් සඤ්ඤාත බිදේ ද, මෙහි ප්‍රථමාපත්තිකයෝ කෙතෙක් ද, ඤාත්තියෙන් කටයුතු කර්මයෝ කෙතෙක් ද යත් :

62. ආසාතවස්තුහු නවයෙකි. භික්ෂූන් නවදෙනෙකුන්ගෙන් සඤ්ඤාත බිදේ. මෙහි ප්‍රථමාපත්තිකයෝ නවදෙනෙකි. ඤාත්තියෙන් කටයුතු කර්මයෝ නවදෙනෙකි.

63. කෙතෙක් පුභුලෝ නො වැන්ද යුක්තෝ ද, (කිදෙනෙකුන්හට) සාමිච්ඡාර්ම සහිත අඤ්ජලිකර්ම නො කටයුතු ද, කිදෙනෙකුන්හට දුකුළා වේ ද, අතිරේක සිවුරු දූරීම කෙතෙක් ද යත් :

64. දස පුග්ගලා නාභිවාදෙනබ්බා අඤ්ඤාලී සාමිවෙන ච,
දසනනං දුක්ඛං ගොභි දස විවරධාරණා.
65. කතීනනං වස්සං වුත්ථානං දුතබ්බං ඉධ විවරං,
කතීනනං සනෙත දුතබ්බං කතීනනඤ්ඤාච න දුතබ්බං.
66. පඤ්චනනං වස්සං වුත්ථානං දුතබ්බං ඉධ විවරං,
සත්තනනං සනෙත දුතබ්බං සොළසනනං න දුතබ්බං.
67. කතී සතං රතති සතං අපතතියො ඡාදසීත්තාන,
කතී රතතියො වසිත්තාන මුලෙවය්‍ය පාරිවාසිකො.
68. දසසතං රතති සතං අපතතියො ඡාදසීත්තාන,
දස රතතියො වසිත්තාන මුලෙවය්‍ය පාරිවාසිකො.
69. කතී කම්මදෙසා වුත්තා බුඤ්ඤාදිව්වබ්බකුතා,
චම්පායං විනගවජ්ඣසමීං සබ්බෙ අධම්මිකා¹ කතී.
70. ආදස කම්මදෙසා වුත්තා බුඤ්ඤාදිව්වබ්බකුතා,
චම්පායං විනගවජ්ඣසමීං සබ්බෙවාධම්මිකා කතා.
71. කතී කම්මසම්පතතියො වුත්තා බුඤ්ඤාදිව්වබ්බකුතා,
චම්පායං විනගවජ්ඣසමීං සබ්බෙව ධම්මිකා කතී.
72. චතස්සො සම්පතතියො වුත්තා බුඤ්ඤාදිව්වබ්බකුතා,
චම්පායං විනගවජ්ඣසමීං සබ්බෙව ධම්මිකා කතා.
73. කතී කම්මානි වුත්තානි බුඤ්ඤාදිව්වබ්බකුතා,
ඡ චම්පායං විනගවජ්ඣසමීං ධම්මිකා අධම්මිකා කතී
74. ඡ කම්මානි වුත්තානි බුඤ්ඤාදිව්වබ්බකුතා,
චම්පායං විනගවජ්ඣසමීං එකෙත්ථ ධම්මිකා කතා ;
පඤ්ඤා අධම්මිකා වුත්තා බුඤ්ඤාදිව්වබ්බකුතා.
75. කතී කම්මානි වුත්තානි බුඤ්ඤාදිව්වබ්බකුතා,
චම්පායං විනගවජ්ඣසමීං ධම්මිකා අධම්මිකා කතී.
76. චතසාරි කම්මානි වුත්තානි බුඤ්ඤාදිව්වබ්බකුතා,
චම්පායං විනගවජ්ඣසමීං එකෙත්ථ ධම්මිකා කතා ;
තයො අධම්මිකා වුත්තා බුඤ්ඤාදිව්වබ්බකුතා.
77. යං දෙසිතා අනන්තජ්ඣෙන තාදිනා
අපතතික්ඛකානි විවේකදස්සිනා,
කතෙත්ථ සම්මනති විනා සමපේති
පුච්ඡාමි තං බුද්ධි විභවකොවිද.

1. සබ්බෙව අධම්මිකා - මජ්ඣං.

64. දස පුතුලෝ නො වැන්ද යුත්තාහ. සාමීච්ඡාරම සහිත අක්කුප්පිකරම ඔවුනට නොකටයුතු යි. (ඒ දසදෙනාට වත් කරන්නහුට) දුකුළා වේ. අතිරෙක සිවුරු දැරීම දස දිනක් පමණි.

65. වැස නිමවූ වස් ඇති කී දෙනෙකුන්හට මෙහි සිවුරු දිය යුතු ද, කීදෙනෙකුන්හට (සුදුසු ප්‍රතිග්‍රාහකයකු) ඇති කල්හි දියයුතු ද, කීදෙනෙකුන්හට නොදියයුතු ද යත් :

66. විසූ වස් ඇති පස්සහදමියනට මෙහි සිවුරු (සම්මුඛයෙහි) දියයුතු යි. (උමමත්තක උක්ඛිත්තකාදි) සත්දෙනාහට අසම්මුඛයෙහිද දියයුතු යි. (පණ්ඩකාදි) සොළොස් දෙනාහට සිවුරු නො දියයුතු යි.

67. කී සියයක් ඇවැත් රැ සියයක් සහවා පිරිවෙස් වසන තැනැත්තේ කී රැයක් වැස මිදෙන්නේ ද යත් :

68. සියක් රැයක් තුළ ඇවැත් දහසක් සහවා පිරිවෙස් වසන තැනැත්තේ දස රැයක් වැස මිදෙන්නේ යි.

69. කෙනෙක් සියල්ල ම දහැමි නො වූ කෙනෙක් කරම දෝෂයෝ සුයඕන්ටු වූ බුදුරජුන් විසින් වම්පා නුවර වීනය වස්තුවෙහි වදරණ ලදහු ද යත් :

70. වම්පා නුවර වීනය වස්තුවෙහි සුයඕන්ටු වූ බුදුරජුන් විසින් සියල්ල ම දහැමි නො වූ අපලොකන ආදී කරම සතර “අධම්මෙන වග්ගො” ආදී තුන් තුන් අයුරින් දෙළොස් කරම දෙෂයෝ වදරණ ලදහ.

71. වම්පා නුවර වීනය වස්තුවෙහි කෙනෙක් සියල්ල ම දහැමි වූ කෙනෙක් කරම සම්පත්තිහු සුයඕන්ටු වූ බුදුරජුන් විසින් වදරණ ලදහු ද යත් :

72. වම්පා නුවර වීනය වස්තුවෙහි සුයඕන්ටු වූ බුදුරජුන් විසින් සියල්ල ම දහැමි වූ (අපලොකන ආදී සතර “ධම්මෙන සමග්ගො” ආදී විසින්) සතර සම්පත්තිහු වදරණ ලදහ.

73. සුයඕන්ටු වූ බුදුරජුන් විසින් වම්පා නුවර වීනය වස්තුවෙහි කෙනෙක් කරමයෝ වදරණ ලදහු ද, ධාර්මික වූවෝ කෙනෙක් ද, අධාර්මික වූවෝ කෙනෙක් ද යත් :

74. සුයඕන්ටු වූ බුදුරජුන් විසින් වම්පා නුවර වීනය වස්තුවෙහි (“අධම්මෙන වග්ගකම්මො” ආදී) ඡට කරම කෙනෙක් දෙශිතයහ. මෙහි (ධර්මයෙන් කරණ සමනු-භාසන) කරමය වූ එකම කරමය ධාර්මික යයි ප්‍රකාශිත යැ. සුයඕන්ටු වූ බුදුරජුන් විසින් කරම පසෙක් අධාර්මික යයි වදරණ ලදී.

75. වම්පා නුවර වීනය වස්තුවෙහි සුයඕන්ටු වූ බුදුරජුන් විසින් කෙනෙක් කරමයෝ වදරණ ලදහු ද, ධාර්මික වූවෝ කෙනෙක් ද, අධාර්මික වූවෝ කෙනෙක් ද යත් :

76. වම්පා නුවර වීනය වස්තුවෙහි සුයඕන්ටු වූ බුදුරජුන් විසින් (“අධම්මෙන වග්ගකම්මො” යනාදී) කරම සතරෙක් වදරණ ලදී. මෙහි (“ධම්මෙන සමග්ගකම්මො” යන) එකම කරමය ධාර්මික යයි ප්‍රකාශ කරණ ලදී. සුයඕන්ටු වූ බුදුරජුන් විසින් කරම තුණෙක් අධාර්මික යයි වදරණ ලදී.

77. තාදී වූ විවෙකදර්ශී වූ අනන්තජිනයන් විසින් දෙසන ලද යම් ඇවැත් කසුහු වෙත් ද, මෙහි කෙනෙක් ඇවැත් ශමථයෙන් තොර වැසන්නිදේ දැයි විභංගකොවිදය, ඔබ විචාරමි, වදළ මැනැවැ.

78. යං දෙසිනා අනන්තජනෙන තාදිනා,
 අපතතිකකිකානි විවෙකදසිනා;
 එකෙනෙ සමමනි විනා සමපෙති,
 එතං නෙ අකකාමි විහබ්බකොවිද.
79. කති අපාසිකා වුත්තා බුද්ධොනාදිව්වබ්බකුනා,
 විනං පටිජානනං විසයානි¹ සුඤ්ඤාමි නෙ.
80. ඡ උභෙදොසසකා වුත්තා බුද්ධොනාදිව්වබ්බකුනා,
 අපාසිකා නෙරසිකා කපපට්ඨා සබ්බසොදකා;
 විනං පටිජානනං විසයානි සුඤ්ඤාමි මෙ.
81. කති නාපාසිකා වුත්තා බුද්ධොනාදිව්වබ්බකුනා,
 විනං පටිජානනං විසයානි සුඤ්ඤාමි නෙ.
82. අට්ඨාරස නාපාසිකා වුත්තා බුද්ධොනාදිව්වබ්බකුනා,
 විනං පටිජානනං විසයානි සුඤ්ඤාමි මෙ.
83. කති අට්ඨකා වුත්තා බුද්ධොනාදිව්වබ්බකුනා,
 විනං පටිජානනං විසයානි සුඤ්ඤාමි නෙ.
84. අට්ඨාරසට්ඨකා වුත්තා බුද්ධොනාදිව්වබ්බකුනා,
 විනං පටිජානනං විසයානි සුඤ්ඤාමි මෙ.
85. කති කම්මානි වුත්තානි බුද්ධොනාදිව්වබ්බකුනා,
 විනං පටිජානනං විසයානි සුඤ්ඤාමි නෙ.
86. සොලස කම්මානි වුත්තානි බුද්ධොනාදිව්වබ්බකුනා,
 විනං පටිජානනං විසයානි සුඤ්ඤාමි මෙ.
87. කති කම්මදෙසා වුත්තා බුද්ධොනාදිව්වබ්බකුනා,
 විනං පටිජානනං විසයානි සුඤ්ඤාමි නෙ.
88. ආදස කම්මදෙසා වුත්තා බුද්ධොනාදිව්වබ්බකුනා,
 විනං පටිජානනං විසයානි සුඤ්ඤාමි මෙ.
89. කති කම්මසමපතියො වුත්තා බුද්ධොනාදිව්වබ්බකුනා,
 විනං පටිජානනං විසයානි සුඤ්ඤාමි නෙ.
90. චතසො කම්මසමපතියො වුත්තා බුද්ධොනාදිව්වබ්බකුනා,
 විනං පටිජානනං විසයානි සුඤ්ඤාමි මෙ.
91. කති කම්මානි වුත්තානි බුද්ධොනාදිව්වබ්බකුනා,
 විනං පටිජානනං විසයානි සුඤ්ඤාමි නෙ.
92. ඡ කම්මානි වුත්තානි බුද්ධොනාදිව්වබ්බකුනා,
 විනං පටිජානනං විසයානි සුඤ්ඤාමි මෙ.
93. කති කම්මානි වුත්තානි බුද්ධොනාදිව්වබ්බකුනා,
 විනං පටිජානනං විසයානි සුඤ්ඤාමි නෙ.

1. විනයානි - මජ්ඣං.

78. තාදී වූ විවෙකදර්ශී වූ අනන්තජිනයන් විසින් දෙසන ලද යම් ඇවැත් කඳුහු වෙන් ද, ඔවුනතුරෙන් එක ම සම්මුඛාවිනය හෝ පාරාජිකාපත්තිස්කන්ධය හෝ ශමපයෙන් තොර වැ සන්තිදේ. විභසිගකොවිදය, ඔබට මෙය කියමි.

79. සුයඨිබන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් කීදෙනෙක් ආපායිකයහ යි වදරණ ලදහු ද ? විනය දන්තා වූ ඔබගේ විනය නය අසමහ.

80. සුයඨිබන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් සයක් අඩු එක්සියපණස් දෙනෙක් සඬිසහෙදක පුද්ගලයෝ ආපායිකයහ, තොරයිකයහ, කල්පස්ථායීහ යි වදරණ ලද්දහ. විනය දන්තා වූ මාගේ විනය නය අසව.

81. සුයඨිබන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් කී දෙනෙක් ආපායික නො වන්නාහ යි වදරණ ලදහු ද ? විනය දන්තා වූ ඔබගේ විනය නය අසමහ.

82. සුයඨිබන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් අටළොස් දෙනෙක් ආපායික නො වන්නාහ යි වදරණ ලදහ. විනය දන්තා වූ මාගේ විනය නය අසව.

83. සුයඨිබන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් කෙනෙක් අෂ්ටකයෝ වදරණ ලදහු ද ? විනය දන්තා වූ ඔබගේ විනය නය අසමු.

84. සුයඨිබන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් අෂ්ටකයෝ අටළොස්ක් වදරණ ලදහ. විනය දන්තා වූ මාගේ විනය නය අසව.

85. සුයඨිබන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් කෙනෙක් කර්මයෝ වදරණ ලදහු ද ? විනය දන්තා වූ ඔබගේ විනය නය අසමු.

86. සුයඨිබන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් කර්මයෝ සොළොස්ක් වදරණ ලදහ. විනය දන්තා වූ මාගේ විනය නය අසව.

87. සුයඨිබන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් කෙනෙක් කර්මදෙසයෝ වදරණ ලදහු ද ? විනය දන්තා වූ ඔබගේ විනය නය අසමු.

88. සුයඨිබන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් කර්මදෙසයෝ දෙළොස්ක් වදරණ ලදහ. විනය දන්තා වූ මාගේ විනය නය අසව.

89. සුයඨිබන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් කෙනෙක් කර්මසම්පත්තීහු වදරණ ලදහු ද ? විනය දන්තා වූ ඔබගේ විනය නය අසමු.

90. සුයඨිබන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් කර්මසම්පත්තීහු සතරක් වදරණ ලදහ, විනය දන්තා වූ මාගේ විනය නය අසව

91. සුයඨිබන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් කෙනෙක් කර්මයෝ වදරණ ලදහු ද ? විනය දන්තා වූ ඔබගේ විනය නය අසමු.

92. සුයඨිබන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් කර්මයෝ සයක් වදරණ ලදහ. විනය දන්තා වූ මාගේ විනය නය අසව.

93. සුයඨිබන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් කෙනෙක් කර්මයෝ වදරණ ලදහු ද ? විනය දන්තා වූ ඔබගේ විනය නය අසමු.

94. චන්ද්‍රාභි කම්මානි චුත්තානි බුද්ධොද්ධවබ්බකුතා,
විනයං පටිජානනාසං විසයානි සුඤ්ඤාං මෙ.
95. කති පාරුජිකා චුත්තා බුද්ධොද්ධවබ්බකුතා,
විනයං පටිජානනාසං විසයානි සුඤ්ඤාං මෙ.
96. අට්ඨ පාරුජිකා චුත්තා බුද්ධොද්ධවබ්බකුතා,
විනයං පටිජානනාසං විසයානි සුඤ්ඤාං මෙ.
97. කති සබ්බාදිසෙසා චුත්තා බුද්ධොද්ධවබ්බකුතා,
විනයං පටිජානනාසං විසයානි සුඤ්ඤාං මෙ.
98. තෙවිස සබ්බාදිසෙසා චුත්තා බුද්ධොද්ධවබ්බකුතා,
විනයං පටිජානනාසං විසයානි සුඤ්ඤාං මෙ.
99. කති අනියතා චුත්තා බුද්ධොද්ධවබ්බකුතා,
විනයං පටිජානනාසං විසයානි සුඤ්ඤාං මෙ.
100. ඤේ අනියතා චුත්තා බුද්ධොද්ධවබ්බකුතා,
විනයං පටිජානනාසං විසයානි සුඤ්ඤාං මෙ.
101. කති නිසංගහිතා චුත්තා බුද්ධොද්ධවබ්බකුතා,
විනයං පටිජානනාසං විසයානි සුඤ්ඤාං මෙ.
102. ඤේ චන්ද්‍රාභි නිසංගහිතා චුත්තා බුද්ධොද්ධවබ්බකුතා,
විනයං පටිජානනාසං විසයානි සුඤ්ඤාං මෙ.
103. කති පාචිතනිතා චුත්තා බුද්ධොද්ධවබ්බකුතා,
විනයං පටිජානනාසං විසයානි සුඤ්ඤාං මෙ.
104. අට්ඨාසීති සතං පාචිතනිතා චුත්තා බුද්ධොද්ධවබ්බකුතා,
විනයං පටිජානනාසං විසයානි සුඤ්ඤාං මෙ.
105. කති පාච්ඤෙසනිතා චුත්තා බුද්ධොද්ධවබ්බකුතා,
විනයං පටිජානනාසං විසයානි සුඤ්ඤාං මෙ.
106. ආදස පාච්ඤෙසනිතා චුත්තා බුද්ධොද්ධවබ්බකුතා,
විනයං පටිජානනාසං විසයානි සුඤ්ඤාං මෙ.
107. කති සෙඛිතා චුත්තා බුද්ධොද්ධවබ්බකුතා,
විනයං පටිජානනාසං විසයානි සුඤ්ඤාං මෙ.
108. පඤ්චසත්තති සෙඛිතා චුත්තා බුද්ධොද්ධවබ්බකුතා,
විනයං පටිජානනාසං විසයානි සුඤ්ඤාං මෙ.
109. යාව සුපුච්ඡිතං තයා යාව සුවිසංජ්ඣතං මයා:
සුච්ඡාය විසංජ්ඣනාය වා නච්ඡි කිඤ්චි අසුතතිකතති

දුතියගාථාසංඛ්‍යාංකං නිමසිතං.

94. සුයඹන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් කර්මයෝ සතරක් වදරණ ලදහ. විනය දන්නා වූ මාගේ විනය නය අසව.

95. සුයඹන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් කෙනෙක් පාරාජිකාපත්ති වදරණ ලදහ ද ? විනය දන්නා වූ ඔබගේ විනය නය අසව.

96. සුයඹන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් (භික්ෂු භික්ෂුණීන්ගේ වශයෙන්) පාරාජිකා-පත්ති අටක් වදරණ ලදහ. විනය දන්නා වූ මාගේ විනය නය අසව.

97. සුයඹන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් කෙනෙක් සම්මාදිසෙසාපත්ති වදරණ ලදහ ද ? විනය දන්නා වූ ඔබගේ විනය නය අසව.

98. සුයඹන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් සම්මාදිසෙසාපත්ති තෙවිස්සක් වදරණ ලදහ. විනය දන්නා වූ මාගේ විනය නය අසව.

99. සුයඹන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් කෙනෙක් අනියතාපත්ති වදරණ ලදහ ද ? විනය දන්නා වූ ඔබගේ විනය නය අසව.

100. සුයඹන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් අනියතාපත්ති දෙදෙනෙක් වදරණ ලදහ, විනය දන්නා වූ මාගේ විනය නය අසව.

101. සුයඹන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් කෙනෙක් නිස්සන්ධියාපත්ති වදරණ ලදහ ද ? විනය දන්නා වූ ඔබගේ විනය නය අසව.

102. සුයඹන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් නිස්සන්ධියාපත්ති දෙසාළසක් වදරණ ලදහ. විනය දන්නා වූ මාගේ විනය නය අසව.

103. සුයඹන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් කෙනෙක් පාවිත්තියාපත්ති වදරණ ලදහ ද ? විනය දන්නා වූ ඔබගේ විනය නය අසව.

104. සුයඹන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් පාවිත්තියාපත්ති එක්සිය අටසුවක් වදරණ ලදහ. විනය දන්නා වූ මාගේ විනය නය අසව.

105. සුයඹන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් කෙනෙක් පාටිදෙසනියාපත්ති වදරණ ලදහ ද ? විනය දන්නා වූ ඔබගේ විනය නය අසව.

106. සුයඹන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් පාටිදෙසනියාපත්ති දෙසොසක් වදරණ ලදහ. විනය දන්නා වූ මාගේ විනය නය අසව.

107. සුයඹන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් කෙනෙක් සෙබියා ධර්මයෝ වදරණ ලදහ ද ? විනය දන්නා වූ ඔබගේ විනය නය අසව.

108. සුයඹන්ධු වූ බුදුරජුන් විසින් පන්සැත්තුවක් සෙබියා ධර්මයෝ වදරණ ලදහ. විනය දන්නා වූ මාගේ විනය නය අසව.

109. ඔබ විසින් යම්තාක් මොනොවට විවාරණ ලද්දේ ද ? මා විසින් යම්තාක් මොනොවට විසදන ලද්දේ ද, (ඒ තාක්ම) ප්‍රශ්න ඇසීමෙහි හෝ විසඳීමෙහි හෝ කිසි අයුත්තක් නැත්තේ යි.

දෙවන ගාථා සංග්‍රහය නිමි.

සෙදමොවනගාථා

1. අසංවෘතො හික්ඛුහි ච හික්ඛුනීහි ච
සමොහොගො එකවේවා තහිං න ලබ්භති,
අවිපපවාසෙන අනාපතති
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
2. අවිසංජ්ජයං¹ අවෙහඬිති²
පඤ්ඤා වුත්තා මහෙසිනා,
විසංජ්ජනායං පරිභුඤ්ජනායං අනාපතති
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
3. දස පුග්ගලො හ වදාමි එතාදස විවජ්ජිත,
බුද්ධිං විජ්ජනායං අනාපතති පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
4. හ උක්ඛිත්තනො හ ච පන පරිවාසිනො,
හ සංඝභික්ඛො හ ච පන පක්ඛසංඝභික්ඛො,
සමානසංවාසභූමියා සීතො,
කථනානුසික්ඛාය අසංඛාරණො සීතො,
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
5. උපෙති ධම්මං පරිපුච්ඡමානො
කුසලං අනුප්පසංභිතං,
න ජීවති න මනො න නිබ්බුතො
තං පුග්ගලං කතමං වදන්ති බුද්ධා,
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
6. උබ්භක්ඛකො හ වදාමි අධො නාහිං විවජ්ජිත,
මෙජ්ජනධම්මපච්චයා කථං පාරාජිකො සීතො,
පඤ්ඤා මෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
7. හික්ඛු සඤ්ඤාචිකාය කුටිං කරොති
අද්දෙසිතවජ්ජනං පමාණාභික්ඛානා,
සාරථං අපරික්ඛමනං අනාපතති
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
8. හික්ඛු සඤ්ඤාචිකාය කුටිං කරොති
ද්දෙසිතවජ්ජනං පමාණිකා,
අනාරථං සපරික්ඛමනං අනාපතති
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.

-
1. අවිසංජ්ජනං - සිමු 1.
අවිසංජ්ජනං - සංයා.
 2. අවෙහඬිති - සිමු 1.

සෛදමොවනගාථා

1. හික්ෂුන් හා උ හික්ෂුණින් හා ද පොහෝ පවුරුණු ආදි සංවාස නැත්තෙක් වෙයි. ඔහු කෙරෙහි සමහර (අකැප) සම්භොගයෙක් නො ලැබේ. සභාගාරසෙය්‍යාවෙන් ද ඇවැත් නො වේ. මේ ප්‍රශ්නය විනයඥයන් විසින් සිත්ත ලදී. (මෙය ලදරු පුතු හා මවු මෙහෙණ සඳහා යැ.)

2. මහර්මි වූ බුදුරජුන් විසින් වියදම් නොකට යුතු වූ ද නො බෙදිය යුතු වූ ද ගරු බඩු පසෙක් වදරණ ලදහ. ඒ බඩු වියදම් කරන්නාහට පරිභොග කරන්නාහට ද ඇවැත් නො වේ. මේ ප්‍රශ්නය විනයන් විසින් සිත්ත ලදී. (හයෙහි සෙනසුන් රැක්ම පිණිස නො ගරු බඩු වියදම් කොට වැළඳීම නිදෙස් බව දක්වනු සඳහා යැ.)

3. (අවන්දිය) දඹුල්ලයෙන් ද නො කියමි. එකොළොස් වර්ජනීය පුද්ගලයන් ද නො කියමි. වැඩිමහලු මහණහු වදින්නහුට ඇවැත් වේ. මේ ප්‍රශ්නය විනයන් විසින් සිත්ත ලදී. (සෙලු මහණ සඳහා යැ.)

4. උබෙවනිකම් කරණලද්දයෙක් නො වෙයි. පිරිවෙස් වසන්නෙක් නො වෙයි. සංඝසභෙද කළේත් නො වෙයි. තීර්ථකායතනයකට ගියේත් නො වෙයි. සමාන සංවාසක භූමියෙහි මැ සිටියේ ශික්ෂාවෙන් කෙසේ නම් අසමාන වන්නේ ද? මේ ප්‍රශ්නය විනයන් විසින් සිත්ත ලදී. (කරනැවැම් විරු මහණහු ක්ෂුර භාණ්ඩ පරිහරණය නොලැබීම සඳහා යැ.)

5. අර්ථයෙන් යුක්ත වූ කුලඋධර්මයන් පිළිවිසිමින් පිරිසට එළැඹෙන්නේත් වේ. හෙ ජීවත් වන්නේ නො වෙයි. මළේත් නො වෙයි. පිරිනිවියේත් නො වෙයි. බුදුවර යෝ ඒ පුහුලා කවරෙකැයි වදරත් ද ? මේ ප්‍රශ්නය විනයන් විසින් සිත්ත ලදී. (මෙය නිර්මිත බුදුන් සඳහා යැ.)

6. අකු ඇටයෙන් මත්තෙහි ද, නැබිත් යට ද (මෙවුන් දමක් ගැණ) නො කියමි. ඒ දෙපස හැර මෙවුන්දම් හෙතුවින් කෙසේ පරිජි වන්නේ ද ? මේ ප්‍රශ්නය විනයන් විසින් සිත්ත ලදී. (මෙය කවන්ධයා සඳහා යැ.)

7. මහණ තමා ඉල්වා ගත් උපකරණයෙන් නො දෙසු කුට්වාස්තු ඇති පමණ ඉක්ම වූ උවදුරු සහිත වූ උපවාර රහිත වූ කිළියක් කෙරේ. (ඔහුට එයින්) ඇවැත් නො වේ. මේ ප්‍රශ්නය විනයන් විසින් සිත්ත ලදී. (මෙය තණ සෙවෙති කළ කිළිය සඳහා යැ.)

8. මහණ තමා ඉල්වා ගත් උපකරණයෙන් දෙසන ලද කුට්වාස්තු ඇති ප්‍රමාණවත් වූ උවදුරු රහිත වූ උපවාර සහිත වූ කිළියක් කෙරේ. (මේ හෙතුවෙන් ඔහුට) ඇවැත් වේ. මේ ප්‍රශ්නය විනයන් විසින් සිත්ත ලදී. (මෙය ධනිය තෙරුන්ගේ කිළිය වැනි සියල්ල මැටිමුවා කිළිය සඳහා යැ.)

9. න කාසිකං කඤ්චි පයොගමාවරො
න වාපි වාචාය පරො හණ්ණය,
ආපජේය්‍ය ගරුකං ඡේජ්ජවජ්ඣං
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
10. න කාසිකං වාචසිකඤ්ච කිඤ්චි
මනසාපි සනෙතා න කරොය පාපං,
සො නාසිතො කිඤ්චි සුතාසිතො හවෙ
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
11. අනුලපනො මනුජේන කෙනචි
වාචා ගිරං නො ව පරො හණ්ණය,
ආපජේය්‍ය වාචසිකං න කාසිකා
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
12. සිකඛාපදා බුද්ධිවරොන වණ්ණේතා
සඬ්ඤාදිසෙසා චතුරො හවෙය්‍යං
ආපජේය්‍ය එකපපයොගෙන සබ්බෙ
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
13. උභො එකතො උපසම්පන්නා
උභින්නං හත්තො විවරං පටිග්ගණ්ණය,
සියා ආපතතියො නානා
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
14. චතුරො ජනා සංවිධාය
ගරුහණ්ණං අවාහරං,
තයො පාරාජිකා එකො න පාරාජිකො
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
15. ඉජ්චි ව අබහන්නරෙ සියා
භික්ඛු ව බතිඤා සියා,
ජිද්දං තසම් හරෙ නජ්චි
මෙජ්ඣනම්මපච්චයා
කථං පාරාජිකො සියා
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
16. තෙලං මවුං එණ්ණිකඤ්චාපි සප්පිං
සාමං ගහෙත්වාන නික්ඛිපෙය්‍ය
අවිතිවතො සත්තාහෙ,
සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජනාය ආපතති
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
17. නිසසග්ගියෙන ආපතති
සුඤ්ඤෙන පාචිතතිං,
ආපජ්ජනාය එකතො
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.

9. කායික වූ කිසියම් ප්‍රයෝගයකින් නො කරන්නේ ය. වචනයෙන් අනුන්ට කිසිවකුත් නො කියන්නේ ය. (එහෙත්) ගරුක වූ පරිපී ඇවතට පැමිණෙන්නේ ය. මේ ප්‍රශ්නය විඥයන් විසින් සිතන ලදී. (මෙය වජ්‍රපටිවිජාදක මෙහෙණ සඳහා ය).

10. සන්පූරුෂ තෙමේ කයින් ද, වචනයෙන් ද පවක් නො කරන්නේ ය. සිතිනුදු කිසි පවක් නො කරන්නේ ය. නසන ලද හෙතෙමේ කුමක් හෙයින් මොනවට නසන ලද්දේ වන්නේ ද, මේ ප්‍රශ්නය විඥයන් විසින් සිතන ලදී. (මෙය පණ්ඩකාදි එකොළොස් අභවා පුද්ගලයන් සඳහා ය).

11. කිසියම් මිනිසක්හු සමඟ කථා නො කරන්නේ කිසි වචනයක් මෙරමාහට නො බණන්නේ ද වෙයි. එහෙත් කායද්වාරික නො වූ වාග්ද්වාරික ඇවතකට පැමිණෙන්නේ ය. මේ ප්‍රශ්නය විඥයන් විසින් සිතන ලදී. (මෙය පොහෝගෙයි සාපන්තික වූ කුෂණිමභූත වන මහණහු සඳහා ය).

12. බුදුරජුන් විසින් වර්ණනා කරණ ලද (පණවන ලද) සහවෙසෙස් සිකපදයෝ සතරෙක් වන්නාහ. ඒ සියල්ලට එක් පියොවින් අවදනේ ය. මේ ප්‍රශ්නය විඥයන් විසින් සිතන ලදී. (මෙය අරුණොද්ගමනයෙහි අන් ගමකට ඇතුළත් නදියක පරතෙරට පැමිණි මෙහෙණහු සඳහා ය).

13. දෙදෙනෙක් එක් එක් පක්ෂයෙන් උපසපන් වූහ. ඒ දෙදෙනාගේ අතින් යමෙක් සිවුරක් පිළිගන්නේ නම්, (ඔහුට) වෙන් වෙන් ඇවැත් වන්නේ ය. මේ මේ ප්‍රශ්නය විඥයන් විසින් සිතන ලදී. (මෙය එකතො උපසම්පන්න මෙහෙණන් දෙදෙනකු සඳහා ය).

14. සතර දෙනෙක් (ඔවුනොවුන්ට) විධාන කොට ගෙණ ගරු බඩුවක් යොරා ගත්හ. (ඔවුනතුරෙන්) තිදෙනෙක් පරිපී වූහ. එකෙක් පරිපී නො වීය. මේ ප්‍රශ්නය විඥයන් විසින් සිතන ලදී. (මෙය සාහත්ථික ආණන්තික හෙදයෙන් කියන ලදී.)

15. ස්ත්‍රියක් තොමෝත් ඇතුළු ගෙයි වන්නී ය. මහණෙක් තෙමේත් ගෙයින් පිටත වන්නේ ය. ඒ ගෙයි සිදුරෙක් නැත. (එසේ කල්හි) මෙවුන්දම් හෙතුවෙන් කෙසේ පරිපී වන්නේ ද, මේ ප්‍රශ්නය විඥයන් විසින් සිතන ලදී (මේ ගෙය පිළියෙන් කළ බැවිනි.)

16. තෙල් යැ, මී යැ, උක්පැණි යැ, ගිතෙල් යැ, යන මේ ද්‍රව්‍යයන් තෙමේ පිළිගෙන තබන්නේ ය. සන්දින ඉකුත් නො වූ කල්හි ම ප්‍රයෝජනයක් ඇති කල්හි වළඳන්නහුට ඇවැත් වේ. මේ ප්‍රශ්නය විඥයන් විසින් සිතන ලදී. (මෙය ලිඟු පෙරැළි වුවත් සඳහා යැ.)

17. නියති පවිති ඇවතට ද, ශුද්ධ පවිති ඇවතට ද එකවට පැමිණෙන්නේ වන්නේ ය. මේ ප්‍රශ්නය විඥයන් විසින් සිතන ලදී. (මෙය සහසකු සිවුරුවලින් එකවර දෙකක් ගන්නා මහණ සඳහා ය).

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

18. නිකුඤ්ඤා සියා විසභ්භා සමාගතා
කමමං කරෙය්‍යං සමග්ගසංකප්පිනො,
නිකුඤ්ඤා සියා ආදායකොපකො සිතො
කමමඤ්ඤා නං කුප්පෙය්‍යා වග්ගපච්චයා.
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිනා.
19. පදවිතිභාරමනෙතන වාචාය භණ්ණිතෙන ව,
සබ්බානි ගරුකානි සප්පට්ඨකමානි,
වතුසට්ඨි අපඤ්ඤා අපඤ්ඤා ඵකතො
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිනා.
20. නිව්ඤ්ඤා අනතරවාසකෙන,
දිගුණං සබ්බාපිපාරාගො
සබ්බානි තානි නිසංගහිතානි භොතානි
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිනා.
21. න වාපි ඤානානි න ව කමමවාචා
න චෙහි නිකුඤ්ඤා ජිහො අවොච
සරණගමනමපි න තස්ස අප්පි,
උපසම්පන්නො උපසම්පදා චස්ස අකුප්පා
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිනා.
22. ඉතිං භතො න මාතරං පුරිසඤ්ඤා න පිතරං,
භතෙය්‍ය අනරියං මනෙදා තෙන වානනතරං චුසෙ,
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිනා.
23. ඉතිං භතො ව මාතරං පුරිසඤ්ඤා පිතරං භතො,
මාතරං පිතරං භතො න තෙනානනතරං චුසෙ ;
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිනා.
24. අවොදසිත්වා අසාරසිත්වා
අසමමුඛිභුතස්ස කරෙය්‍යා කමමං,
කතඤ්ඤා කමමං පුකතං භවෙය්‍යා
කාරකො ව සබ්බො අනාපඤ්ඤා සියා
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිනා.
25. වොදසිත්වා සාරසිත්වා
සමමුඛිභුතස්ස කරෙය්‍යා කමමං
කතඤ්ඤා කමමං අකතං භවෙය්‍යා
කාරකො ව සබ්බො සාපඤ්ඤා සියා
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිනා.
26. ජිහ්වනතස්ස අපඤ්ඤා ජිහ්වනතස්ස අනාපඤ්ඤා,
ජාදෙනතස්ස අපඤ්ඤා ජාදෙනතස්ස අනාපඤ්ඤා ;
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිනා.
27. සච්චං භණ්ණෙනා ගරුකං මුසා ව ලුහු භාසතො,
මුසා භණ්ණෙනා ගරුකං සච්චඤ්ඤා ලුහු භාසතො ;
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිනා.

18. හික්ෂුහු වීංගනි වර්ග වූවාහු රැස්වන්නාහු ය. සමග්‍ර සංඥ ඇත්තාහු සඩ්ධ කර්මය කරන්නාහ. මහණෙක් දෙළොස් යොදුනෙක්හි සිටියේ වන්නේ ය. වර්ග හෙතුවෙන් ඒ කර්මය ද කොපා වන්නේ ය. මේ ප්‍රශ්නය විඥයන් විසින් සිතන ලදී. (මෙය බාරාණසී ආදිය වැනි විශාල නගරයන්හි ග්‍රාමසීමාව සඳහා කියන ලදී.)

19. පදවිනිභාර මාත්‍රයෙන් ද, වචනයෙන් කියූ පමණින් ද ප්‍රතිකර්ම සහිත වූ සියලුම සුසැටක් ගරු ඇවැතුන්ට එකවර පැමිණෙන්නේ ය. මේ ප්‍රශ්නය විනයඥයන් විසින් සිතන ලදී. (මෙය සඤ්චරිත්තය සඳහා කියන ලදී.)

20. අදනා සිවුරෙන් හඳනා ලද්දේ සහළ සිවුර උතුරුසහසිවුර හා එක්කිරීමෙන් ද්විඥය කොට පොරෝනා ලද්දේ (ඒ තුන් සිවුර කයින් වෙන් වූයේ) ඒ සියලු සිවුරු නිසි වෙන්. මේ ප්‍රශ්නය විනයඥයන් විසින් සිතන ලදී. (මෙය නො නැ මෙහෙණක ලවා සිවුරු දෙවීම සඳහා කියන ලදී.)

21. ඤාත්තිය ද නැත. කර්මවාක්‍යය ද නැත. සර්වඥ තෙමේ “එව මහණැ” යි නො වදළේ ය. ඔහුට සරණාගමනොපසම්පදාව ද නැත. (එහෙත්) උපසපන් යැ ඔහුගේ උපසම්පදාව ද අකොපා වේ. මේ ප්‍රශ්නය විනයඥයන් විසින් සිතන ලදී. (මහාපපාති ගොතමීයගේ අභ්ටභුරුධර්ම ප්‍රතිග්‍රහණ උපසම්පදාව සඳහා කියන ලදී.)

22. ස්ත්‍රියක නසන්නේ ය. (එහෙත්) මව නො වෙයි. පුරුෂයකුදු නසන්නේ ය. (එහෙත්) පියා නො වෙයි. අඤ්ඤාපුද්ගල තෙමේ මෙසේ ආයාසී නො වූ ස්ත්‍රියක හෝ පුරුෂයකු හෝ නසන්නේ ය. ඒ නැසීම් හෙතුවෙන් ආනන්තයාසීකර්මය ස්පර්ශ කරන්නේ ය. මේ ප්‍රශ්නය විනයඥයන් විසින් සිතන ලදී. (මෙය කර්මවිපාක හෙතුවෙන් ලිඛිත පරිවර්තනයෙන් ස්ත්‍රී වූ පියා ද පුරුෂ වූ මව ද නසන්නාහු සඳහා කියන ලදී.)

23. මව වූ ස්ත්‍රිය ද නසන්නේ ය. පිය වූ පුරුෂයා ද නසන්නේ ය. මෙසේ මව ද පියා ද නසා ඒ කර්මය හෙතුවෙන් ගණ ආනන්තයාසී කර්මය ස්පර්ශ නො කරන්නේ ය. මේ ප්‍රශ්නය විනයඥයන් විසින් සිතන ලදී. (මෙය මිනිස් වැ සිට කිරිසන් වූ දෙමවුපියන් නසන්නාවුන් සඳහා කියන ලදී.)

24. වොදනා නො කොට සිහි නො කරවා හමු නොවුවහුට කර්මය කරන්නේ ය කරණ ලද කර්මය මොනවට කරණ ලද වන්නේ ය. කාරක සඩ්ධ තෙමේ ද ආපත්ති රහිත වන්නේ ය. මේ ප්‍රශ්නය විනයඥයන් විසින් සිතන ලදී. (මෙය දතයකු ලවා උපසපන් කරවීම සඳහා කියන ලදී.)

25. වොදනා කොට සිහි කරවා හමුවුවහුට කර්මය කරන්නේ ය. කරණ ලද කර්මය ද නො කරණ ලද වන්නේ ය. කාරකසඩ්ධ තෙමේ ද ආපත්ති සහිත වේ. මේ ප්‍රශ්නය විනයඥයන් විසින් සිතන ලදී. (මෙය පණ්ඩකාදීන්ගේ උපසම්පදාව සඳහා කියන ලදී.)

26. රුක් ඇ සිඳින්නහුට ඇවැත් වේ. කෙස් ඇ සිඳින්නහුට ඇවැත් නො වේ. (ඇවැත් ඇ) වසන්නහුට ඇවැත් වේ. (ගේරෝ) වසන්නහුට ඇවැත් නො වේ. මේ ප්‍රශ්නය විනයඥයන් විසින් සිතන ලදී.

27. සත්‍යය කියන්නේ ගරු ඇවැත් පැමිණෙයි, බොරු කියන්නහුට ලුහු ඇවැත් වෙයි, බොරු කියන්නේ ගරු ඇවැත් පැමිණෙයි, සත්‍ය කියන්නහුට ලුහු ඇවැත් වේ. මේ ප්‍රශ්නය විනයඥයන් විසින් සිතන ලදී.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

28. අභිවසීතං රජනාය රතතං
කපපකතමපි සතතං,
පරිභුඤ්ඤානායං ආපතති
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
29. අත්ථඛනෙන සුරියෙ භික්ඛු මංසාති බාදති
න උමමතතකො න ච පන ඛිත්තවිත්තො,
න වාපි සො වේදනට්ඨො හවෙය්‍ය
න චස්ස භොති ආපතති,
සො ච ධම්මො සුගතෙන දෙසිතො
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
30. න රතතවිත්තො න ච පන ථේය්‍යවිත්තො
න වාපි සො පරං මරණාය වෙනසි,
සලාකං දෙනතස්ස භොති ඡේජ්ජං
පටිග්ගණනානායං ථුල්ලච්චයං
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
31. න වාපි ආරඤ්ඤාකං සාසඛකතමමතං
න වාපි සබ්බෙත සමමුති දිත්තා,
න චස්ස කාසිනං අත්තං තතෙව
විවරං තික්ඛිපිත්තා ගවේජ්ජය අඛ්ඤ්ඤාජනං
තතෙව අරුණං උග්ගච්ඡන්තායං අනාපතති
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
32. කාසිකාති න වාචසිකාති
සබ්බාති නානාවඤ්ඤාති,
අපුබ්බං අවරිමං ආපජ්ජේය්‍ය එකතො
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
33. වාචසිකාති න කාසිකාති
සබ්බාති නානාවඤ්ඤාති,
අපුබ්බං අවරිමං ආපජ්ජේය්‍ය එකතො
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
34. තිස්සිජ්ජියො මෙට්ඨනං තං න සෙවෙ
තයො පුරිසෙ තයො ච අනරියපණ්ඩකො,
න වාචරෙ මෙට්ඨනං බ්‍යඤ්ඤාසම්මං
ඡේජ්ජං සියා මෙට්ඨනධම්මපච්චයා,
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
35. මාතරං විවරං යාවෙ හො ච සබ්බස්ස¹ පරිණතං,
තෙනස්ස භොති ආපතති අනාපතති ච ඤ්ඤාතො;
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.

1. {සබ්බෙස - සිමු 2. මජ්ඣං.
හො වෙ සබ්බස්ස - සිමු 1.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

36. කුඳො: ඇරබනො: හොති කුඳො: හොති ගරතියො;
අථ කො නාම සො ධම්මො යෙන කුඳො: පසංසියො;
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
37. කුඳො: ඇරබනො: හොති කුඳො: හොති ගරතියො,
අථ කො නාම සො ධම්මො යෙන කුඳො: ගරතියො
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
38. සංකප්පිතං පුලලච්චං
පාචිතියං පාරිදෙසනීයං,
දුක්ඛං ඇපඤ්ඤාය එකතො
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
39. උභො පරිපුණ්ණවිසතිවස්සා
උභින්නං එකුප්පකියො,
එකාචරියො එකා කම්මවාච,
එකො උපසම්පන්නො එකො අනුපසම්පන්නො
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
40. අකප්පකතං නාපි රජනාය රතතං
තෙන නිව්ඤ්ඤා යෙන කාමං චජ්ජෙය්,
න වස්ස හොති ඇපතති
සො ච ධම්මො සුගතෙන දෙසිතො
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
41. න දෙති න පටිගණ්හාති පටිග්ගහො තෙන න විජ්ජති,
ඇපඤ්ඤා ගරුකං න ලුහුකං තඤ්ඤා පරිභොගපච්චයා;
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
42. න දෙති න පටිගණ්හාති පටිග්ගහො තෙන න විජ්ජති,
ඇපඤ්ඤා ලුහුකං න ගරුකං තඤ්ඤා පරිභොගපච්චයා;
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.
43. ඇපඤ්ඤා ගරුකං සාවසෙසං
ජාදෙති අනාදරියං පටිච්ච,
න භික්ඛුනී නො ච ඵුසෙය්සා වජ්ජං
පඤ්ඤාමෙසා කුසලෙහි විනතිතා.

සෞඛ්‍යමාලිකා නිමිතිතා.

36. කිසියම් සිත් ගන්නේ වෙයි, කිසියම් ගැටළුවක් යුක්තේ වෙයි, යම් කරුණකින් කිසියම් පැහැසිය යුක්තේ වේ ද, වැළිදු එබඳු වූ ඒ ධර්මය තෙමේ කවරේ ද ? මේ ප්‍රශ්නය විනයඥයන් විසින් සිතන ලදී.

37. තුටුටුයේ සිත් ගන්නේ වෙයි, තුටුටුයේ ගැටළුවක් යුක්තේ වෙයි, යම් කාරණයකින් තුටුටුයේ ගැටළුවක් යුක්තේ වේ ද ? වැළිදු ඒ ධර්මය තෙමේ කවරේ ද ? මේ ප්‍රශ්නය විනයඥයන් විසින් සිතන ලදී. (මේ ගාථා දෙක තීර්තථකයන්ගේ වන කියන ලදී.)

38. සහවෙසෙය යැ, පුලුස්සිය යැ, පවිත්‍රිය යැ, පිළිදෙස්සිය යැ, දුකුලා යැ යන මේ ඇවැතුනට එකවර අවදනේ ය. මේ ප්‍රශ්නය විනයඥයන් විසින් සිතන ලදී. (මෙය මෙවුන්දම්මායෙන් තෙත් වූ මෙහෙණක් එසේ වූ පිරිමියකු අතින් අහරක් ගෙණ මිනිස්මස් ලුණු පිණි බොසුන් හා සෙසු අකැපමස් හා සමග හනා වළඳා ද, ඇය සඳහා කියන ලදී.)

39. දෙදෙන ම පිරිසුන් විසි වයස් ඇත්තාහ. දෙදෙනාහටම එක්ම උපාධ්‍යාය-යෙක් වෙයි. එක් ම ආවායාසියෙක් වෙයි. එක් ම කර්මවාක්‍යායෙක් වෙයි. (එහෙත්) එකෙක් උපසම්පන්න යැ, එකෙක් අනුපසම්පන්න යැ. මේ ප්‍රශ්නය විනයඥයන් විසින් සිතන ලදී. (මෙය අහස්හි සිටි හෙරණු සඳහා කියන ලදී.)

40. (යම් සිවුරක්) කප්පින්නේ නො තබන ලද ද, කැපරදනින් නො රඳනා ලද ද, ඒ සිවුරෙන් හඳනා ලද්දේ කැමැති තැනකට යන්නේ ද, ඒ මහණහට ඇවැත් නො වේ. ඒ ධර්මය තෙමේක් බුදුරජුන් විසින් දෙසන ලද්දේ ය. මේ ප්‍රශ්නය විනයඥයන් විසින් සිතන ලදී. (මෙය අසිඳගත් සිවුරු ඇති මහණහු සඳහා කියන ලදී.)

41. මෙහෙයන තැනැත්තී නො දෙයි. මෙහෙයනු ලැබූ තැනැත්තී මෙහෙයන මෙහෙණ අතින් නො පිළිගනී. ඒ කාරණයෙන් (මෙහෙයන තැනැත්තිය අතින් මෙහෙයනු ලැබූ මෙහෙණගේ) පිළිගැන්මක් නැත. එහෙත් ගරු ඇවැත්මට පැමිණෙයි. ලුහු ඇවැත්මට නො පැමිණේ. හෙද පිරිබෝ කිරීම් හේතුවෙනි. මේ ප්‍රශ්නය විනයඥයන් විසින් සිතන ලදී. (මෙය මෙවුන්දම්මායෙන් තෙත් වූ පිරිමියකු අතින් අහරක් පිළිගැනීමට මෙහෙණක මෙහෙයන මෙහෙණ සඳහා කියන ලදී.)

42. තොමෝ නො දෙයි. අත් තැනැත්තිය ද නො පිළිගනී. ඒ කාරණයෙන් පිළිගැන්මක් නැත. එහෙත් ලුහු ඇවැත්මට පැමිණෙයි, ගරු ඇවැත්මට නො පැමිණේ. එද පිරිබෝ කිරීම් හේතුවෙනි. මේ ප්‍රශ්නය විනයඥයන් විසින් සිතන ලදී. (මෙවුන්දම්මායෙන් තෙත් වූ පිරිමියකු අතින් දියදහැටි පිළිගැනීමට මෙහෙණක මෙහෙයන මෙහෙණ සඳහා කියන ලදී.)

43. සාවශෙෂ වූ ගරු ඇවැත්මට පැමිණෙයි. අනදරය පිණිස (ඇවැත්) සහවාලයි. ඔ මෙහෙණක් නො වේ. (ඇවැත් සැහවීමෙන්) වරදක් ද නො පහස්නේ යි. මේ ප්‍රශ්නය විනයඥයන් විසින් සිතන ලදී. (මෙය උබෙව්නිකම් කරණ ලද මහණහු සඳහා කියන ලදී.)

සෞඛ්‍යමානවත්ත ගාථා නිමි

තසුදානං :

1. අසංවාසො අවිසංජ්ඣ දස ව අනුකම්පතකො,
උපෙති ධම්මං උබ්භක්ඛතං තතො සඤ්ඤාපිකා දුචෙ.
2. න කාසිකඤ්ච ගරුකං කාසිකං සුභාසිතං¹.
අනාලපතො: සිකඛා ව උහො ව චතුරෙ ජනා.
3. ඉති තෙලඤ්ච නිසංගති භික්ඛු ව පදවිතියො,
නිව්ඤ්ඤා ව න ව පඤ්ඤානති න මාතරං පිතරං හනෙ
4. අවොදසිත්වා වොදසිත්වා ජිජුහතං සච්චමෙව ව,
අධිට්ඨිතඤ්චත්ථිහතෙ න රතතං න වාරඤ්ඤකං.
5. කාසිකා වාචසිකා ව තිස්සිත්ති වාපි මාතරං,
කුඤ්ඤා ආරභාකො තුලෙඨා සබ්බාදියෙසා ව උහො.
6. අකප්පකතං න දෙති න දෙනාපජ්ඣතෙ ගරුං,
සෙදමොචනිකා ගාථා පඤ්ඤා විඤ්ඤාපිතාපිතානි²

1. කම්මටගෙයා

1. ව්‍යාපාරි කම්මානි : අපලොකනකම්මං, ඤාතතිකම්මං, ඤාතතිදුතිය කම්මං, ඤාතතිචතුර්ත්වකම්මං. ඉමානි ව්‍යාපාරි කම්මානි කතීභාකාරෙති විපජ්ජනති, ඉමානි ව්‍යාපාරි කම්මානි පඤ්චභාකාරෙති විපජ්ජනති : වජ්ජනො වා, ඤාතතිතො වා, අනුසාවනතො වා, සීමතො වා, පරිසතො වා.

2. කථං වජ්ජනො කම්මානි විපජ්ජනති : සමමුඛාකරණීයං කම්මං අසමමුඛා කරොති වජ්ජවිපජ්ජනං අධම්මකම්මං. පටිපුච්ඡා කරණීයං කම්මං අපටිපුච්ඡා කරොති වජ්ජවිපජ්ජනං අධම්මකම්මං. පටිඤ්ඤාය කරණීයං කම්මං අපටිඤ්ඤාය කරොති වජ්ජවිපජ්ජනං අධම්මකම්මං. සතිවිනාශාරහස්ස අමුලභවිතයං දෙති වජ්ජවිපජ්ජනං අධම්මකම්මං. අමුලභවිතාශාරහස්ස තස්සපාපියසසිකාකම්මං කරොති වජ්ජවිපජ්ජනං අධම්මකම්මං. තස්සපාපියසසිකාකම්මාරහස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොති වජ්ජවිපජ්ජනං අධම්මකම්මං. තජ්ජනීයකම්මාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති වජ්ජවිපජ්ජනං අධම්මකම්මං. නියස්සකම්මාරහස්ස පබ්බාජනීයකම්මං කරොති වජ්ජවිපජ්ජනං අධම්මකම්මං. පබ්බාජනීයකම්මාරහස්ස පටිසාරණීය කම්මං කරොති වජ්ජවිපජ්ජනං අධම්මකම්මං. පටිසාරණීයකම්මාරහස්ස උකෙඛපතීයකම්මං කරොති වජ්ජවිපජ්ජනං අධම්මකම්මං. උකෙඛපතීය-කම්මාරහස්ස පරිවාසං දෙති වජ්ජවිපජ්ජනං අධම්මකම්මං. පරිවාසාරහං මූලාය පටිසස්සති වජ්ජවිපජ්ජනං අධම්මකම්මං. මූලායපටිසස්සනාරහස්ස

1. න වාචසිකං - සිමු, මජ්ඣං.

2. විඤ්ඤාති විභාපිතා - සිමු 2. මජ්ඣං.

එහි නාමාවලිය :

අසංවාය යැ, අවිස්සජ්ඣික යැ, දස (සුග්ගල) යැ, අනුක්ඛිත්තක උපෙනිධම්ම උභ්භත්තක තුණ යැ, සඤ්ඤවිකා දෙක යැ.

න කායික ගරුක යැ, න කායික සුභාසිත යැ, අනාලපන්න යැ, සික්ඛා යැ, උභො යැ, චතුරොජනා යැ.

ඉත්ථි යැ, තෙල යැ, නිස්සග්ගිය යැ, භික්ඛු යැ, පදවිති යැ, නිවත්ථ යැ, න වාසිඤ්ඤා නිසා මාතර පිතර යැ, භනෙ යැ.

අවොදයිත්වා යැ, වොදයිත්වා යැ, ඡිත්තදන්ත යැ, සච්ච යැ, අධිවයිත යැ, අත්ථංගත යැ, නරත්ත යැ, න වාසි ආරඤ්ඤක යැ, කායිකා යැ, වාචසිකා යැ, නිස්සිත්ථි යැ, මාතර යැ, කුද්ධ ආරාධක යැ, තුවධ ආරාධක යැ, සඬ්ඝාදිසෙස යැ, උභො යැ.

අකප්පකත යැ, න දෙනි යැ, ආපජ්ජති ගරුක යැ, යන ප්‍රශ්නයෝ විනයඤ්ජන් විසින් ප්‍රකාශ කරණ ලද සෙදමොවනික ගාථාවෝ වෙති.

1. කම්මරිය

1. කර්ම සතරෙකි : අපලොකන කර්ම යැ, ඤාත්ති කර්ම යැ, ඤාත්තිකිය කර්ම යැ, ඤාත්තිචතුත්ථ කර්ම යැ යි. මේ සතර කර්මයෝ කෙතෙක් අයුරෙකින් කොපා වෙන් ද ; මේ සතර කර්මයෝ පස් අයුරෙකින් කොපා වෙති. වස්තුයෙන් හෝ ඤාත්තියෙන් හෝ අනුශ්‍රාවණයෙන් හෝ සීමායෙන් හෝ පිරිස වසයෙන් හෝ යැ.

2. වස්තුයෙන් කර්මයෝ කෙසේ කොපා වෙන් ද යත් : හමුයෙහි කටයුතු කර්මය නො හමුයෙහි කෙරෙයි. වස්තුවිපන්න අධර්ම කර්මය වෙයි. පිළිවිස කටයුතු කර්මය නො පිළිවිස කෙරෙයි, වස්තුවිපන්න අධර්ම කර්මය වෙයි. ප්‍රතිභ්‍යයෙන් කටයුතු කර්මය අප්‍රතිභ්‍යයෙන් කෙරෙයි, වස්තුවිපන්න අධර්ම කර්මය වෙයි. සතිවිනයට සුදුසු වුවහුට අමුල්භවිතය දෙයි, වස්තුවිපන්න අධර්ම කර්මය වෙයි. අමුල්භවිතයට සුදුසු වුවහුට තස්සපාපියාසිකාකර්මය කෙරෙයි, වස්තුවිපන්න අධර්ම කර්මය වෙයි. තස්සපාපියාසිකා කර්මයට සුදුසු වුවහුට තජ්ජනීය කර්මය කෙරෙයි. වස්තුවිපන්න අධර්ම කර්මය වෙයි. තජ්ජනීය කර්මයට සුදුසු වුවහුට නියස්සකර්මය කෙරෙයි, වස්තු විපන්න අධර්මකර්මය වෙයි. නියස්ස කර්මයට සුදුසු වුවහුට පඤ්ඤානීය කර්මය කෙරෙයි, වස්තුවිපන්න අධර්මකර්මය වෙයි. පඤ්ඤානීය කර්මයට සුදුසු වුවහුට පටිසාරණීය කර්මය කෙරෙයි. වස්තුවිපන්න අධර්මකර්මය වෙයි. පටිසාරණීය කර්මයට සුදුසු වුවහුට උක්ඛෙපනීය කර්මය කෙරෙයි, වස්තුවිපන්න අධර්ම කර්මය වෙයි. උක්ඛෙපනීය කර්මයට සුදුසු වුවහුට පරිවාසය දෙයි, වස්තුවිපන්න අධර්ම කර්මය වෙයි. පරිවාසයට සුදුසු වුවහුට මූලාස-පටිකස්සනය කෙරෙයි, වස්තුවිපන්න අධර්ම කර්මය වෙයි. මූලාසපටිකස්සනයට

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මානත්තං දෙති ව්‍යුත්පන්නං අධම්මකම්මං. මානත්තාරහං අබ්බතී ව්‍යුත්පන්නං අධම්මකම්මං. අබ්බානාරහං උපසම්පාදෙති ව්‍යුත්පන්නං අධම්මකම්මං. අනුපොසථෙ උපොසථං කරෙති ව්‍යුත්පන්නං අධම්මකම්මං. අපචාරණං පචාරෙති. ව්‍යුත්පන්නං අධම්මකම්මං. එවං ව්‍යුත්තො කම්මාති විපජ්ජනති.

3. කථං ඤාතීතො කම්මාති විපජ්ජනති : පඤ්චභාකාරෙති ඤාතීතො කම්මාති විපජ්ජනති. ව්‍යුත්තං න පරමසතී, සඛ්ඤං න පරමසතී, පුග්ගලං න පරමසතී, ඤාතීතං න පරමසතී, පච්ඡා ඤාතීතං ධරෙති, ඉමෙති පඤ්චභාකාරෙති ඤාතීතො කම්මාති විපජ්ජනති.

4. කථං අනුසංවතො කම්මාති විපජ්ජනති ; පඤ්චභාකාරෙති අනුසංවතො කම්මාති විපජ්ජනති : ව්‍යුත්තං න පරමසතී, සඛ්ඤං න පරමසතී, පුග්ගලං න පරමසතී, සංවතං භාසෙති, අකාලෙ සංවෙති, ඉමෙති පඤ්චභාකාරෙති අනුසංවතො කම්මාති විපජ්ජනති.

5. කථං සීමතො කම්මාති විපජ්ජනති : එකාදසති ආකාරෙති සීමතො කම්මාති විපජ්ජනති : අතීඛුද්ධං සීමං සම්මන්තති, අතීමහති. සීමං සම්මන්තති, බ්‍රහ්මනීත්තං සීමං සම්මන්තති, ඡායානීත්තං සීමං සම්මන්තති, අනීත්තං සීමං සම්මන්තති, බ්‍රහ්මනීත්තං සීමං සම්මන්තති, නදියා සීමං සම්මන්තති, සමුද්දෙය්‍ය සීමං සම්මන්තති, ජායාසාරෙ සීමං සම්මන්තති, සීමාස සීමං සම්මන්තති, සීමාස සීමං අජෙඤ්ඤාති. ඉමෙති එකාදසති ආකාරෙති සීමතො කම්මාති විපජ්ජනති.

6. කථං පරිසතො කම්මාති විපජ්ජනති : ද්විතියා ආකාරෙති පරිසතො කම්මාති විපජ්ජනති : චතුර්විධකරණේ කම්මෙ යාවතීකා භික්ඛු කම්මපත්තා තෙ අභාගතා භොනති, ඡතුර්භානං ඡතුරු අභාගටො භොති, සම්මුඛිභුතා පරිකෙකාසනති, චතුර්විධකරණේ කම්මෙ යාවතීකා භික්ඛු කම්මපත්තා තෙ අභාගතා භොනති, ඡතුර්භානං ඡතුරු අභාගටො භොති, සම්මුඛිභුතා පරිකෙකාසනති, පඤ්චවිධකරණේ කම්මෙ -පෙ- ද්විතියා කම්මෙ -පෙ- විසතිවිධකරණේ කම්මෙ යාවතීකා භික්ඛු කම්මපත්තා තෙ අභාගතා භොනති, ඡතුර්භානං ඡතුරු අභාගටො භොති, සම්මුඛිභුතා පරිකෙකාසනති, විසතිවිධකරණේ කම්මෙ යාවතීකා භික්ඛු කම්මපත්තා තෙ අභාගතා භොනති, ඡතුර්භානං ඡතුරු අභාගටො භොති, සම්මුඛිභුතා පරිකෙකාසනති, විසතිවිධකරණේ කම්මෙ -පෙ- යාවතීකා භික්ඛු කම්මපත්තා තෙ අභාගතා භොනති. ඡතුර්භානං ඡතුරු අභාගටො භොති, සම්මුඛිභුතා පරිකෙකාසනති, ඉමෙති ද්විතියා ආකාරෙති පරිසතො කම්මාති විපජ්ජනති.

සුදුසු වුවහුට මානන දෙයි, වස්තුවිපන්න අධර්ම කර්මය වෙයි. මානනට සුදුසු වුවහු අඛණ්ඩ කෙරෙයි, වස්තුවිපන්න අධර්ම කර්මය වෙයි. අඛණ්ඩතාව සුදුසු වුවහු උපසපන් කෙරෙයි, වස්තුවිපන්න අධර්ම කර්මය වෙයි. නොපොහෝ දිනයෙහි පොහොය කෙරෙයි, වස්තුවිපන්න අධර්ම කර්මය වෙයි. නොපවුරුණු දිනයෙහි පවාරණය කෙරෙයි. වස්තුවිපන්න අධර්ම කර්මය වෙයි. මෙසේ වස්තුයෙන් කර්මයෝ කොපය වෙත්.

3. ඤාත්තියෙන් කර්මයෝ කෙසේ කොපය වෙත් ද යත් : පස් අයුරෙකින් ඤාත්තියෙන් කර්මයෝ කොපය වෙත්, වස්තුව පරාමර්ශනය නො කෙරෙයි. සම්බයා පරාමර්ශනය නො කෙරෙයි. පුද්ගලයා පරාමර්ශනය නො කෙරෙයි. ඤාත්තිය පරාමර්ශනය නො කෙරෙයි. පසු වැ හෝ ඤාත්තිය තබයි. මේ පස් අයුරින් ඤාත්තියෙන් කර්මයෝ කොපය වෙත්.

4. අනුශ්‍රාවණයෙන් කර්මයෝ කෙසේ කොපය වෙත් ද යත් : පස් අයුරෙකින් අනුශ්‍රාවණයෙන් කර්මයෝ කොපය වෙත්. වස්තුව පරාමර්ශනය නො කෙරෙයි. සම්බයා පරාමර්ශනය නො කෙරෙයි. පුද්ගලයා පරාමර්ශනය නො කෙරෙයි. ඇස්වීම පිරිහෙළයි, නො කල්හි හෝ අස්වයි. මේ පස් අයුරෙන් අනුශ්‍රාවණයෙන් කර්මයෝ කොපය වෙත්.

5. සීමායෙන් කර්මයෝ කෙසේ කොපය වෙත් ද යත් : එකොළොස් අයුරෙකින් සීමායෙන් කර්මයෝ කොපය වෙත්. ඉතා කුඩා සීමාවක් සම්මත කෙරෙයි. ඉතා මහත් සීමාවක් සම්මත කෙරෙයි. අසථිත නිමිති ඇති සීමාවක් සම්මත කෙරෙයි. සෙවණලු නිමිති කොට ඇති සීමාවක් සම්මත කෙරෙයි. නිමිති රහිත වූ සීමාවක් සම්මත කෙරෙයි. සීමාවෙන් බැහැර සිටියේ සීමාවක් සම්මත කෙරෙයි. නදියෙහි සීමාවක් සම්මත කෙරෙයි. සමුද්‍රයෙහි සීමාවක් සම්මත කෙරෙයි. විලෙහි සීමාවක් සම්මත කෙරෙයි. සීමායෙන් සීමාව මුසු කෙරෙයි. සීමායෙන් සීමාව යටපත් කෙරෙයි. මේ එකොළොස් අයුරින් සීමායෙන් කර්මයෝ කොපය වෙත්.

6. පිරිස වශයෙන් කර්මයෝ කෙසේ කොපය වෙත් ද යත් : දෙළොස් අයුරෙකින් පිරිස වශයෙන් කර්මයෝ කොපය වෙත්. චතුර්වර්ගකරණ කර්මයෙහි යම් පමණ භික්ෂුහු කර්ම ප්‍රාප්තයෝ ද ඔහු නො පැමිණියාහු වෙති. ඡන්දයට සුදුස්සන්ගේ ඡන්දය නො ගෙණෙන ලද්දේ වෙයි. සම්මුඛ වූවෝ ප්‍රතික්‍රොෂණය කෙරෙති. චතුර්වර්ගකරණ කර්මයෙහි යම් පමණ භික්ෂුහු කර්ම ප්‍රාප්තයෝ ද ඔහු පැමිණියාහු වෙති. ඡන්දයට සුදුස්සන්ගේ ඡන්දය නො ගෙණෙන ලද්දේ වෙයි. සම්මුඛ වූවෝ ප්‍රතික්‍රොෂණය කෙරෙති. පඤ්චවර්ගකරණ කර්මයෙහි . . . දශවර්ග කරණ කර්මයෙහි . . . විංශතිවර්ගකරණ කර්මයෙහි යම් පමණ භික්ෂුහු කර්ම ප්‍රාප්තයෝ ද ඔහු නොපැමිණියාහු වෙති. ඡන්දයට සුදුස්සන්ගේ ඡන්දය නො ගෙණෙන ලද්දේ වෙයි. සම්මුඛ වූවෝ ප්‍රතික්‍රොෂණය කෙරෙති විංශතිවර්ගකරණ කර්මයෙහි යම් පමණ භික්ෂුහු කර්මප්‍රාප්තයෝ ද ඔහු පැමිණියාහු වෙති. ඡන්දයට සුදුස්සන්ගේ ඡන්දය නො ගෙණෙන ලද්දේ වෙයි. හමු වූවෝ ප්‍රතික්‍රොෂණය කෙරෙති විංශතිවර්ගකරණ කර්මයෙහි යම් පමණ භික්ෂුහු කර්මප්‍රාප්තයෝද ඔහු පැමිණියාහු වෙති. ඡන්දයට සුදුස්සන්ගේ ඡන්දය ගෙණෙන ලද්දේ වෙයි. හමු වූවෝ ප්‍රතික්‍රොෂණය කෙරෙති. මේ දෙළොස් අයුරින් පිරිස වශයෙන් කර්මයෝ කොපය වෙත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. විකුට්ඨකරණේ කමෙම වත්තාගේ භික්ඛු පකතත්තා කමමපත්තා, අවසෙසා පකතත්තා ඡන්දරහා, යස්ස සඛෙසා කමම කරෙති සො නෙව කමමපත්තො නාපි ඡන්දරහො, අපි ච කමමාරහො. පඤ්චග්ගකරණේ කමෙම පඤ්ච භික්ඛු පකතත්තා කමමපත්තා, අවසෙසා පකතත්තා ඡන්දරහා, යස්ස සඛෙසා කමම කරෙති සො නෙව කමමපත්තො නාපි ඡන්දරහො අපි ච කමමාරහො, දසවග්ගකරණේ කමෙම දස භික්ඛු පකතත්තා කමමපත්තා, අවසෙසා පකතත්තා ඡන්දරහා, යස්ස සඛෙසා කමම කරෙති සො නෙව කමමපත්තො නාපි ඡන්දරහො අපි ච කමමාරහො, විසතිවග්ගකරණේ කමෙම විසති භික්ඛු පකතත්තා කමමපත්තා, අවසෙසා පකතත්තා ඡන්දරහා, යස්ස සඛෙසා කමම කරෙති සො නෙව කමමපත්තො නාපි ඡන්දරහො අපි ච කමමාරහො.

8. වත්තාරි කමමාති : අපලොකනකමම, ඤාතීකමම, ඤාතීදුතියකමම, ඤාතීචතුස්සකමම, ඉමාති වත්තාරි කමමාති කතීභාසාගරෙති විපජ්ජන්ති : ඉමාති වත්තාරි කමමාති පඤ්චභාසාගරෙති විපජ්ජන්ති : චජ්ඣතො ව, ඤාතීතො ව, අනුසාවනතො ව, සීමතො ව, පරිසතො ව.

9. කථං චජ්ඣතො කමමාති විපජ්ජන්ති : පණ්ඩිතං උපසම්පාදෙති. චජ්ඣවිපන්නං අධම්මකමම. ථේය්‍යසංවෘතකං උපසම්පාදෙති චජ්ඣවිපන්නං අධම්මකමම. තිස්සීයපකකන්නකං උපසම්පාදෙති චජ්ඣවිපන්නං අධම්මකමම. තිරච්ඡානගතං උපසම්පාදෙති චජ්ඣවිපන්නං අධම්මකමම. මාතුසාතකං උපසම්පාදෙති චජ්ඣවිපන්නං අධම්මකමම. පිකුසාතකං උපසම්පාදෙති චජ්ඣවිපන්නං අධම්මකමම, අරහන්තසාතකං උපසම්පාදෙති චජ්ඣවිපන්නං අධම්මකමම. භික්ඛුනීදුසකං උපසම්පාදෙති චජ්ඣවිපන්නං අධම්මකමම. සඛ්‍යභෙදකං උපසම්පාදෙති චජ්ඣවිපන්නං අධම්මකමම. ලොකිතුප්පාදකං උපසම්පාදෙති චජ්ඣවිපන්නං අධම්මකමම. උභතොබ්‍යඤ්ඤාතකං උපසම්පාදෙති චජ්ඣවිපන්නං අධම්මකමම, උභවිසතිවිස්සං පුග්ගලං උපසම්පාදෙති චජ්ඣවිපන්නං අධම්මකමම. එවං චජ්ඣතො කමමාති විපජ්ජන්ති.

10. කථං ඤාතීතො කමමාති විපජ්ජන්ති : පඤ්චභාසාගරෙති ඤාතීතො කමමාති විපජ්ජන්ති : චජ්ඣං න පරාමසති, සඛ්‍යං න පරාමසති, පුග්ගලං න පරාමසති, ඤාතීං න පරාමසති, පච්ඡා ව, ඤාතීං ධරෙති, ඉමෙති පඤ්චභාසාගරෙති ඤාතීතො කමමාති විපජ්ජන්ති.

11. කථං අනුසාවනතො කමමාති විපජ්ජන්ති : පඤ්චභාසාගරෙති අනුසාවනතො කමමාති විපජ්ජන්ති : චජ්ඣං න පරාමසති, සඛ්‍යං න පරාමසති, පුග්ගලං න පරාමසති, සාවනං භාපෙති, අකාලෙ වා සාවෙති ඉමෙති පඤ්චභාසාගරෙති අනුසාවනතො කමමාති විපජ්ජන්ති.

12. කථං සීමතො කමමාති විපජ්ජන්ති : එකාදසති අංකාගරෙති සීමතො කමමාති විපජ්ජන්ති : අතිවුග්ගං සීමං සම්මන්තති, අතිමහතිං සීමං සම්මන්තති, බණ්ඩනිමිත්තං සීමං සම්මන්තති, ඡායානිමිත්තං සීමං

7. වතුරවර්ගකරණ කර්මයෙහි පුවතත් වූ භික්ෂුහු සතට නමක් කර්මප්‍රාප්තයහ. පුවතත් වූ සෙසු භික්ෂුහු ඡන්දයට සුදුසු වෙති. යමක්හට සඬ්ඝ තෙමේ කර්ම කෙරේ ද, හෙතෙමේ කර්මප්‍රාප්ත නො වේ මැ යි. ඡන්දයට ද සුදුසු නො වේ. එහෙත් කර්මයට සුදුසු වේ. පඤ්චවර්ගකරණ කර්මයෙහි පුවතත් වූ භික්ෂුහු පස්නමක් කර්මප්‍රාප්තයහ. පුවතත් වූ සෙසු භික්ෂුහු ඡන්දයට සුදුසු වෙති. යමක්හට සඬ්ඝ තෙමේ කර්මය කෙරේ ද, හෙතෙමේ කර්මප්‍රාප්ත නො වේ මැ යි. ඡන්දයට ද සුදුසු නො වේ. එහෙත් කර්මයට සුදුසු වේ. දශවර්ගකරණ කර්මයෙහි පුවතත් වූ භික්ෂුහු දසනමක් කර්ම-ප්‍රාප්තයහ. පුවතත් වූ සෙසු භික්ෂුහු ඡන්දයට සුදුසු වෙති. යමක්හට සඬ්ඝ තෙමේ කර්ම කෙරේ ද, හෙතෙමේ කර්මප්‍රාප්ත නො වේ මැ යි, ඡන්දයට ද සුදුසු නො වේ. එහෙත් කර්මයට සුදුසු වේ. විංශතිවර්ගකරණ කර්මයෙහි පුවතත් වූ භික්ෂුහු විසිනමක් කර්ම-ප්‍රාප්තයහ. පුවතත් වූ සෙසු භික්ෂුහු ඡන්දයට සුදුසු වෙති. යමක්හට සඬ්ඝ තෙමේ කර්ම කෙරේ ද, හෙතෙමේ කර්මප්‍රාප්ත නො වේ මැ යි. ඡන්දයට ද සුදුසු නො වේ, එහෙත් කර්මයට සුදුසු වේ.

8. කර්ම සතරෙකි : අපලොකන කර්ම යැ, ඤාත්ති කර්ම යැ, ඤාත්තිදුකිය කර්ම යැ, ඤාත්තිවතුන්ට කර්ම යැයි. මේ සතර කර්මයෝ කෙතෙක් අයුරෙකින් කොපා වෙන්ද යත් : මේ සතර කර්මයෝ පස් අයුරෙකින් කොපා වෙන් වස්තුවෙන් හෝ ඤාත්තියෙන් හෝ අනුශ්‍රාවණයෙන් හෝ සීමායෙන් හෝ පිරිස වශයෙන් හෝ යැ.

9. වස්තුවෙන් කර්මයෝ කෙසේ කොපා වෙන් ද යත් : පණ්ඩකයා උපසපන් කෙරෙයි. වස්තුවිපන්න අධර්මකර්මය වෙයි. ථෙය්‍යසංවාසකයා උපසපන් කෙරෙයි, වස්තුවිපන්න අධර්මකර්මය වෙයි. තීර්ථකායනනයට ගියහු උපසපන් කෙරෙයි. වස්තුවිපන්න අධර්මකර්මය වෙයි. තිරිසන් ගියහු උපසපන් කෙරෙයි. වස්තුවිපන්න අධර්මකර්මය වෙයි. මාතෘසාතකයා උපසපන් කෙරෙයි. වස්තුවිපන්න අධර්මකර්මය වෙයි. පිතෘසාතකයා උපසපන් කෙරෙයි, වස්තුවිපන්න අධර්මකර්මය වෙයි. අරහන්තසාතකයා උපසපන් කෙරෙයි. වස්තුවිපන්න අධර්මකර්මය වෙයි. භික්ෂුභිදුෂකයා උපසපන් කෙරෙයි, වස්තුවිපන්න අධර්මකර්මය වෙයි, සඬ්ඝභෙදකයා උපසපන් කෙරෙයි. වස්තුවිපන්න අධර්මකර්මය වෙයි. ලොභිතු-ප්පාදකයා උපසපන් කෙරෙයි. වස්තුවිපන්න අධර්මකර්මය වෙයි. උභතොබ්‍ය ඤප්පතකයා උපසපන් කෙරෙයි. වස්තුවිපන්න අධර්මකර්මය වෙයි. උත්‍ර විසිවයස් ඇති පුභුලක්හු උපසපන් කෙරෙයි, වස්තුවිපන්න අධර්මකර්මය වේ. මෙසේ වස්තුවෙන් කර්මයෝ කොපා වෙන්.

10. ඤාත්තියෙන් කර්මයෝ කෙසේ කොපා වෙන් ද යත් : පස් අයුරෙකින් ඤාත්තියෙන් කර්මයෝ කොපා වෙන්. වස්තුව පරාමර්ශනය නො කෙරෙයි, සඬ්ඝයා පරාමර්ශනය නො කෙරෙයි, පුද්ගලයා පරාමර්ශනය නො කෙරෙයි, ඤාත්තිය පරාමර්ශනය නො කෙරෙයි, පසු වැ හෝ ඤාත්තිය තබයි. මේ පස් අයුරෙන් ඤාත්තියෙන් කර්මයෝ කොපා වෙන්.

11. අනුශ්‍රාවණයෙන් කර්මයෝ කෙසේ කොපා වෙන් ද යත් : පස් අයුරෙකින් අනුශ්‍රාවණයෙන් කර්මයෝ කොපා වෙන් : වස්තුව පරාමර්ශනය නො කෙරෙයි, සඬ්ඝයා පරාමර්ශනය නො කෙරෙයි, පුද්ගලයා පරාමර්ශනය නො කෙරෙයි, ඇස්වීම පිරිහෙළයි, නොකල්හි හෝ අස්වයි, මේ පස් අයුරෙන් අනුශ්‍රාවණයෙන් කර්මයෝ කොපා වෙන්.

12. සීමායෙන් කර්මයෝ කෙසේ කොපා වෙන් ද යත් : එකොළොස් අයුරෙකින් සීමායෙන් කර්මයෝ කොපා වෙන්. ඉතා කුඩා සීමාවක් සම්මත කෙරෙයි, ඉතා මහත් සීමාවක් සම්මත කෙරෙයි, කඩ නිමිති ඇති සීමාවක් සම්මත කෙරෙයි, සෙවණු නිමිති

සමමනනාති, අතිමිතනං සීමං සමමනනාති, බසිසීමෙ සීතො සීමං සමමනනාති, නදියං සීමං සමමනනාති, සමුද්දෙ සීමං සමමනනාති, ජාගග්ගරෙ සීමං සමමනනාති, සීමාය සීමං සමගිජ්ඣති, සීමාය සීමං අජෙක්ඛාපරති. ඉමෙහි එකාදසති අකාරෙහි සීමතො කමානි විපජ්ජනාති.

13. කථං පරිසතො කමානි විපජ්ජනාති : ආදසහාකාරෙහි පරිසතො කමානි විපජ්ජනාති : චතුර්වග්ගකරණෙ කමෙම යාවතීකා හික්ඛු කමමප්පතතා තෙ අනාගතා භොනති, ඡතුර්භානං ඡජ්ඣ අනාගටො භොති, සමමුඛිභුතා පරිකෙකාසනාති, චතුර්වග්ගකරණෙ කමෙම යාවතීකා හික්ඛු කමමප්පතතා තෙ අනාගතා භොනති, ඡතුර්භානං ඡජ්ඣ අනාගටො භොති, සමමුඛිභුතා පරිකෙකාසනාති. චතුර්වග්ගකරණෙ කමෙම යාවතීකා හික්ඛු කමමප්පතතා තෙ අනාගතා භොනති, ඡතුර්භානං ඡජ්ඣ අනාගටො භොති, සමමුඛිභුතා පරිකෙකාසනාති. පඤ්චවග්ගකරණෙ කමෙම-පෙ-දසවග්ගකරණෙ කමෙම-පෙ-විසතිවග්ගකරණෙ කමෙම යාවතීකා හික්ඛු කමමප්පතතා තෙ අනාගතා භොනති, ඡතුර්භානං ඡජ්ඣ අනාගටො භොති, සමමුඛිභුතා පරිකෙකාසනාති. විසතිවග්ගකරණෙ කමෙම යාවතීකා හික්ඛු කමමප්පතතා තෙ අනාගතා භොනති, ඡතුර්භානං ඡජ්ඣ අනාගටො භොති, සමමුඛිභුතා පරිකෙකාසනාති, විසතිවග්ගකරණෙ කමෙම යාවතීකා හික්ඛු කමමප්පතතා තෙ අනාගතා භොනති, ඡතුර්භානං ඡජ්ඣ අනාගටො භොති, සමමුඛිභුතා පරිකෙකාසනාති. ඉමෙහි ආදසහාකාරෙහි පරිසතො කමානි විපජ්ජනාති.

14. අපලොකනකමමං කති ධානානි ගච්ඡති, ඤාතීකමමං කති ධානානි ගච්ඡති, ඤාතීදුතීයකමමං කති ධානානි ගච්ඡති, ඤාතීචතුර්ථකමමං කති ධානානි ගච්ඡති : අපලොකනකමමං පඤ්ච ධානානි ගච්ඡති, ඤාතීකමමං නව ධානානි ගච්ඡති, ඤාතීදුතීයකමමං සත්ත ධානානි ගච්ඡති, ඤාතීචතුර්ථකමමං සත්ත ධානානි ගච්ඡති.

15. අපලොකනකමමං කතමානි පඤ්ච ධානානි ගච්ඡති : ඔසාරණං, නිසාරණං, හණ්ඩකමමං, බ්‍රහ්මදණ්ඩං, කමමලකකණ්ඤෙඤ්ඤව පඤ්චමං. අපලොකනකමමං ඉමානි පඤ්ච ධානානි ගච්ඡති.

16. ඤාතීකමමං කතමානි නව ධානානි ගච්ඡති : ඔසාරණං, නිසාරණං, උපොසථං, පචාරණං, සමමුති, දහං, පටිග්ගහං, පච්චක්ඛාසිසනං, කමමලකකණ්ඤෙඤ්ඤව නවමං. ඤාතීකමමං ඉමානි නව ධානානි ගච්ඡති.

17. ඤාතීදුතීයකමමං කතමානි සත්ත ධානානි ගච්ඡති : ඔසාරණං, නිසාරණං, සමමුති, දහං, උඤ්ඤාරණං, දෙසනං කමමලකකණ්ඤෙඤ්ඤව සත්තමං. ඤාතීදුතීයකමමං ඉමානි සත්ත ධානානි ගච්ඡති.

18. ඤාතීචතුර්ථකමමං කතමානි සත්ත ධානානි ගච්ඡති : ඔසාරණං, නිසාරණං, සමමුති, දහං, නිග්ගහං, සමමුතාසනං, කමමලකකණ්ඤෙඤ්ඤව සත්තමං. ඤාතීචතුර්ථකමමං ඉමානි සත්ත ධානානි ගච්ඡති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කොට ඇති සීමාවක් සම්මත කෙරෙයි, නිමිති රහිත වූ සීමාවක් සම්මත කෙරෙයි, සීමායෙන් බැහැර සිටියේ සීමාව සම්මත කෙරෙයි, නදියෙහි සීමාව සම්මත කෙරෙයි, සමුද්‍රයෙහි සීමාව සම්මත කෙරෙයි, විලෙහි සීමාව සම්මත කෙරෙයි, සීමායෙන් සීමාව මුසු කෙරෙයි, සීමායෙන් සීමාව යටපත් කෙරෙයි. මේ එකොළොස් අයුරෙන් සීමායෙන් කර්මයෝ කොපා වෙත්.

13. පිරිස වශයෙන් කර්මයෝ කෙසේ කොපා වෙත් ද යත් : දෙළොස් අයුරෙකින් පිරිස වශයෙන් කර්මයෝ කොපා වෙත්. වතුර්වර්ගකරණ කර්මයෙහි යම් පමණ භික්ෂුහු කර්මප්‍රාප්තයෝ ද, ඔහු නො පැමිණියාහු වෙති. ඡන්දයට සුදුසු වූවන්ගේ ඡන්දය නො ගෙණෙන ලද්දේ වෙයි. සම්මුඛ වූවෝ ප්‍රතික්‍රොෂණය කෙරෙත්. වතුර්වර්ගකරණ කර්මයෙහි යම් පමණ භික්ෂුහු කර්මප්‍රාප්තයෝ ද, ඔහු පැමිණියාහු වෙති. ඡන්දයට සුදුසු වූවන්ගේ ඡන්දය නො ගෙණෙන ලද්දේ වෙයි. සම්මුඛ වූවෝ ප්‍රතික්‍රොෂණය කෙරෙත්. වතුර්වර්ගකරණ කර්මයෙහි යම් පමණ භික්ෂුහු කර්මප්‍රාප්තයෝ ද, ඔහු පැමිණියාහු වෙති. ඡන්දයට සුදුසු වූවන්ගේ ඡන්දය ගෙණෙන ලද්දේ වෙයි. සම්මුඛ වූවෝ ප්‍රතික්‍රොෂණය කෙරෙත්. පඤ්චවර්ගකරණ කර්මයෙහි . . . දශවර්ගකරණ කර්මයෙහි . . . විංශතිවර්ගකරණ කර්මයෙහි යම් පමණ භික්ෂුහු කර්මප්‍රාප්තයෝ ද, ඔහු නො පැමිණියාහු වෙත්. ඡන්දයට සුදුසු වූවන්ගේ ඡන්දය නො ගෙණෙන ලද්දේ වෙයි. සම්මුඛ වූවෝ ප්‍රතික්‍රොෂණය කරත්. විංශතිවර්ගකරණ කර්මයෙහි යම් පමණ භික්ෂුහු කර්මප්‍රාප්තයෝ ද, ඔහු පැමිණියාහු වෙති. ඡන්දයට සුදුසු වූවන්ගේ ඡන්දය නො ගෙණෙන ලද්දේ වෙයි. සම්මුඛ වූවෝ ප්‍රතික්‍රොෂණය කෙරෙති. විංශතිවර්ගකරණ කර්මයෙහි යම් පමණ භික්ෂුහු කර්මප්‍රාප්තයෝ ද, ඔහු පැමිණියාහු වෙති. ඡන්දයට සුදුසු වූවන්ගේ ඡන්දය ගෙණෙන ලද්දේ වෙයි. සම්මුඛ වූවෝ ප්‍රතික්‍රොෂණය කෙරෙති. මේ දෙළොස් අයුරෙන් පිරිස වශයෙන් කර්මයෝ කොපා වෙත්.

14. අපලොක නකර්මය කෙතෙක් තැනට යේ ද, ඤාත්ති කර්මය කෙතෙක් තැනට යේ ද, ඤාත්තිදුතිය කර්මය කෙතෙක් තැනට යේ ද, ඤාත්තිවතුන්ට කර්මය කෙතෙක් තැනට යේ ද යත් : අපලොක නකර්මය පස් තැනකට යෙයි. ඤාත්ති කර්මය නව තැනකට යෙයි. ඤාත්තිදුතිය කර්මය සත් තැනකට යෙයි. ඤාත්තිවතුන්ට කර්මය සත් තැනකට යෙයි.

15. අපලොක නකර්මය කිනම් පස්තැනට යේ ද යත් : ඔසාරණ යැ නිස්සාරණ යැ භණ්ඩුකර්ම යැ බ්‍රහ්මදණ්ඩ යැ පස්වැනි වූ කර්මලක්ෂණ යැ යි අපලොක නකර්මය මේ පස්තැනට යෙයි.

16. ඤාත්ති කර්මය කිනම් නවතැනට යේ ද යත් : ඔසාරණ යැ නිස්සාරණ යැ උපොසථ යැ පවාරණ යැ සම්මුති යැ දන යැ පටිග්ගහ යැ පටිච්ඡක්ඛාදින යැ නව වැනි වූ මැ කර්මලක්ෂණ යැ යි ඤාත්ති කර්මය මේ නවතැනට යෙයි.

17. ඤාත්තිදුතිය කර්මය කිනම් සත්තැනට යේ ද යත් : ඔසාරණ යැ නිස්සාරණ යැ සම්මුති යැ දන යැ උද්ධරණ යැ දෙසන යැ සත්වැනි වූ මැ කර්මලක්ෂණ යැ යි ඤාත්තිදුතිය කර්මය මේ සත්තැනට යෙයි.

18. ඤාත්තිවතුන්ට කර්මය කිනම් සත්තැනට යේ ද යත් : ඔසාරණ යැ නිස්සාරණ යැ සම්මුති යැ දන යැ නිග්ගහ යැ සමනුභාෂණ යැ සත්වැනි වූ මැ කර්මලක්ෂණ යැ යි ඤාත්තිවතුන්ට කර්මය මේ සත්තැනට යේ.

19. වතු වර්ගකරණ කර්මයෙහි පුවතත් වූ හික්ෂුහු සතරනමක් කර්ම ප්‍රාප්තයහ. පුවතත් සෙසු හික්ෂුහු ඡන්දයට සුදුසු වෙති. යමක්හට සඬ්‍ය තෙමේ කර්ම කෙරේ ද හෙතෙමේ කර්මප්‍රාප්ත නො වේ මැ යි. ඡන්දයට සුදුසු නො වේ. එහෙත් කර්මයට සුදුසු වේ. පඤ්චවර්ගකරණ කර්මයෙහි පුවතත් වූ හික්ෂුහු පස්නමක් කර්මප්‍රාප්තයහ. පුවතත් වූ සෙසු හික්ෂුහු ඡන්දයට සුදුසු වෙති. යමක්හට සඬ්‍ය තෙමේ කර්ම කෙරේ ද හෙතෙමේ කර්මප්‍රාප්ත නො වේ මැ යි. ඡන්දයට සුදුසු ද නො වේ. එහෙත් කර්මයට සුදුසු වේ. දසවර්ගකරණ කර්මයෙහි පුවතත් වූ හික්ෂුහු දසනමක් කර්මප්‍රාප්තයහ. පුවතත් වූ සෙසු හික්ෂුහු ඡන්දයට සුදුසු වෙති. යමක්හට සඬ්‍ය තෙමේ කර්ම කෙරේ ද, හෙතෙමේ කර්මප්‍රාප්ත නො වේ මැ යි. ඡන්දයට සුදුසු ද නො වේ. එහෙත් කර්මයට සුදුසු වේ. විංශතිවර්ගකරණ කර්මයෙහි පුවතත් වූ හික්ෂුහු විසිනමක් කර්මප්‍රාප්තයහ. පුවතත් වූ සෙසු හික්ෂුහු ඡන්දයට සුදුසු වෙති. යමක්හට සඬ්‍ය තෙමේ කර්ම කෙරේ ද, හෙතෙමේ කර්මප්‍රාප්ත නො වේ මැ යි. ඡන්දයට සුදුසු ද නො වේ. එහෙත් කර්මයට සුදුසු වේ.

පළමුවන කර්මවර්ග යි

2. අත්විකටය

1. දෙ කරුණක් පිණිස තථාගතයන් විසින් ශ්‍රාවකයනට සිකපද පණවන ලදී. සඬ්‍යයාගේ මනා පිළිගැන්ම පිණිස යැ, සඬ්‍යයාගේ පහසුබව පිණිස යැ, මේ දෙකරුණ පිණිස තථාගතයන් විසින් ශ්‍රාවකයනට සිකපද පණවන ලදී.

2. දෙ කරුණක් පිණිස තථාගතයන් විසින් ශ්‍රාවකයනට සිකපද පනවන ලදී. දුසිල් පුතුලන්ගේ නිගැන්ම පිණිස යැ, ප්‍රියශීලී හික්ෂුන්ගේ පහසු විහරණය පිණිස යැ, මේ දෙ කරුණ පිණිස තථාගතයන් විසින් ශ්‍රාවකයනට සිකපද පණවන ලදී.

3. දෙ කරුණක් පිණිස තථාගතයන් විසින් ශ්‍රාවකයනට සිකපද පණවන ලදී. දිවුදම්යෙහි විදියයුතු දුක්ගැහැට වළකනු පිණිස යැ, පරලොචිති විදියයුතු දුක්ගැහැට නසනු පිණිස යැ. මේ දෙ කරුණ පිණිස තථාගතයන් විසින් ශ්‍රාවකයනට සිකපද පණවන ලදී.

4. දෙ කරුණක් පිණිස තථාගතයන් විසින් ශ්‍රාවකයනට සිකපද පණවන ලදී. දිවුදම්යෙහි පස් පටි වළකනු පිණිස යැ, පරලොචිති විදියයුතු විපාක දුක් නැසීම පිණිස යැ, මේ දෙ කරුණ පිණිස තථාගතයන් විසින් ශ්‍රාවකයනට සිකපද පණවන ලදී.

5. දෙ කරුණක් පිණිස තථාගතයන් විසින් ශ්‍රාවකයනට සිකපද පණවන ලදී. දිවුදම්යෙහි හළයුතු පටි වළකනු පිණිස යැ, පරලොචිති විදියයුතු විපාක දුක් නැසීම පිණිස යැ. මේ දෙ කරුණ පිණිස තථාගතයන් විසින් ශ්‍රාවකයනට සිකපද පණවන ලදී.

6. දෙ කරුණක් පිණිස තථාගතයන් විසින් ශ්‍රාවකයනට සිකපද පණවන ලදී. දිවුදම්යෙහි ලැබිය හැකි (ගැරහුම් ආ) බිය වළකනු පිණිස යැ, පරලොචිති විදියයුතු විපාක දුක් නැසීම පිණිස යැ. මේ දෙ කරුණ පිණිස තථාගතයන් විසින් ශ්‍රාවකයනට සිකපද පණවන ලදී.

7. දෙ කරුණක් පිණිස තථාගතයන් විසින් ශ්‍රාවකයනට සිකපද පණවන ලදී. දිවුදම්යෙහි වන සුලු අකුසල් ධම්ම වළකනු පිණිස යැ, පරලොචිති විදියයුතු විපාක දුක් නැසීම පිණිස යැ. මේ දෙ කරුණ පිණිස තථාගතයන් විසින් ශ්‍රාවකයනට සිකපද පණවන ලදී.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

8. දො අත්ථසෙ පටිච්චි තථාගතෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතනං : සිතීනං අනුකම්පාය, පාපිච්ඡානං පක්ඛුපචේජදාය. ඉමෙ දො අත්ථසෙ පටිච්චි තථාගතෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතනං.

9. දො අත්ථසෙ පටිච්චි තථාගතෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතනං : අපපසන්නානං පසාදාය, පසන්නානං භියොභාවාය ඉමෙ දො අත්ථසෙ පටිච්චි තථාගතෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතනං.

10. දො අත්ථසෙ පටිච්චි තථාගතෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතනං : සද්ධම්මට්ඨිතියා, විනයානුග්ගහාය. ඉමෙ දො අත්ථසෙ පටිච්චි තථාගතෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතනං.

අත්ථවසවගේණා දුතියො

3. පඤ්ඤාතනවගේණා

1. දො අත්ථසෙ පටිච්චි තථාගතෙන සාවකානං පාඨමොක්ඛං පඤ්ඤාතනං -පෙ- පාඨමොක්ඛුද්දෙසො පඤ්ඤාතෙතො -පෙ- පාඨමොක්ඛට්ඨපනං පඤ්ඤාතනං -පෙ- පචාරණං පඤ්ඤාතනං -පෙ- පචාරණට්ඨපනං පඤ්ඤාතනං -පෙ- තජ්ජනීයකම්මං පඤ්ඤාතනං -පෙ- නීයසාකම්මං පඤ්ඤාතනං -පෙ- පබ්බාජනීයකම්මං පඤ්ඤාතනං -පෙ- පටිසාරණීයකම්මං පඤ්ඤාතනං -පෙ- උතෙකපනීයකම්මං පඤ්ඤාතනං -පෙ- පරිවාරදානං පඤ්ඤාතනං -පෙ- මූලාය පටිකසානං පඤ්ඤාතනං -පෙ- මානතතදානං පඤ්ඤාතනං -පෙ- අබ්බානං පඤ්ඤාතනං -පෙ- ඔසාරණීයං පඤ්ඤාතනං -පෙ- නිසාරණීයං පඤ්ඤාතනං -පෙ- උපසම්පදා පඤ්ඤාතනං -පෙ- අපලොකනකම්මං පඤ්ඤාතනං -පෙ- ඤ්ඤාතනිකම්මං පඤ්ඤාතනං -පෙ- ඤ්ඤාතනිදුතීයකම්මං පඤ්ඤාතනං -පෙ- ඤ්ඤාතනිචතුස්තම්මං පඤ්ඤාතනං.

පඤ්ඤාතනවගේණා තතියො

4. අපඤ්ඤානෙත පඤ්ඤාතන වගේණා

1. අපඤ්ඤානෙත පඤ්ඤාතනං -පෙ- පඤ්ඤානෙත අනුපඤ්ඤාතනං -පෙ- සම්මුඛා, විනයො පඤ්ඤාතෙතො -පෙ- සතිවිනයො පඤ්ඤාතෙතො -පෙ- අමුලිහවිනයො පඤ්ඤාතෙතො -පෙ- පටිඤ්ඤාතකරණං පඤ්ඤාතනං -පෙ- ගෙගුරාසිකා පඤ්ඤාතනං -පෙ- තසාපාපියාසිකා පඤ්ඤාතනං -පෙ- තිණවත්ථාරකො පඤ්ඤාතෙතො සම්ඝසුට්ඨතාය, සම්ඝථාසුතාය. ඉමෙ දො අත්ථසෙ පටිච්චි තථාගතෙන සාවකානං තිණවත්ථාරකො පඤ්ඤාතෙතො.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

8. දෙ කරුණක් පිණිස තරාගතයන් විසින් ශ්‍රාවකයනට සිකපද පණවන ලදී. ගිහියනට අනුකම්පා පිණිස යැ, ලමුඅදහස් ඇති පුතුලන්ගේ වගබලුම් බිඳීම පිණිස යැ. මේ දෙ කරුණ පිණිස තරාගතයන් විසින් ශ්‍රාවකයනට සිකපද පණවන ලදී.

9. දෙ කරුණක් පිණිස තරාගතයන් විසින් ශ්‍රාවකයනට සිකපද පණවන ලදී. නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස යැ, පැහැදුනවුන්ගේ අධිරා පැහැදීම පිණිස යැ. මේ දෙ කරුණ පිණිස තරාගතයන් විසින් ශ්‍රාවකයනට සිකපද පණවන ලදී.

10. දෙ කරුණක් පිණිස තරාගතයන් විසින් ශ්‍රාවකයනට සිකපද පණවන ලදී. ශාසනයාගේ චිරකල් පැවැත්ම පිණිස යැ, විනයට රුකුල් පිණිස යැ. මේ දෙ කරුණ පිණිස තරාගතයන් විසින් ශ්‍රාවකයනට සිකපද පණවන ලදී.

දෙවන අත්ථවසවර්ග යි

3. පකූලතාවයෙහි

1. දෙ කරුණක් පිණිස තරාගතයන් විසින් ශ්‍රාවකයනට පාතිමොක්ඛය පණවන ලදී. . . . පාතිමොක්ඛද්දෙසය පණවන ලදී. . . . පාතිමොක්ඛයපනය පණවන ලදී. . . . පවාරණය පණවන ලදී. . . . පවාරණයපනය පණවන ලදී. . . . තථ්ථතිය කර්මය පණවන ලදී. . . . නියස්ස කර්මය පණවන ලදී. . . . පබ්බාජනීය-කර්මය පණවන ලදී. . . . පටිසාරණීය කර්මය පණවන ලදී. . . . උක්ඛෙපනීය කර්මය පණවන ලදී. . . . පටිවාසදාය පණවන ලදී. . . . මූලායපටිකස්සනය පණවන ලදී. . . . මානත්තදාය පණවන ලදී. . . . අබ්භාතය පණවන ලදී. . . . ඔසාරණීයය පණවන ලදී. . . . නිස්සාංණීයය පණවන ලදී. . . . උපසම්පදා පණවන ලදී. . . . අපලොකන කර්මය පණවන ලදී. . . . ඤාත්තිකර්මය පණවන ලදී. . . . ඤාත්තිදුතිය කර්මය පණවන ලදී. . . . ඤාත්තිවතුත්ථ කර්මය පණවන ලදී. . .

තෙවන පකූලතාවයෙහි වර්ග යි

4. අප්‍රඥප්තයෙහි ප්‍රඥප්ත වර්ගය

1. නො පණවනලද්දෙහි පණවනලදී. . . . පණවනලද්දෙහි නැවැත පණවන ලදී . . . සම්මුඛාවිනය පණවනලදී. . . . සතිවිනය පණවනලදී. . . . අමුල්භ-විනය පණවනලදී. . . . පටිඤ්ඤාකරණය පණවනලදී. . . . යෙභ්‍රයාසිකාව පණවන ලදී. . . . තස්සපාසියාසිකාව පණවනලදී. . . . තිණවත්ථාරකය පණවනලදී. සංඝයාගේ මනා පිළිගැත්ම පිණිස යැ. සංඝයාගේ පහසුබව පිණිස යැ. මේ දෙකරුණ පිණිස තරාගතයන් විසින් ශ්‍රාවකයනට තිණවත්ථාරකය පණවන ලද්දේ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

2. දෙවන අතීතය පිළිබඳව නවතම තොරතුරු සැපයීම සඳහා : දුම්රියකරු පුහුණුව, පෙරලා, පිහිටීම, එක්වීම, ඉමේ දෙවන අතීතය පිළිබඳව නවතම තොරතුරු සැපයීම සඳහා.

3. දෙවන අතුවල පිටිවන කටාගතකරණ සංවිධානය. නිකුත්වනු ලබන පසුකරණය: දිවයින, නිකුත්වනු ලබන සංවිධානය, සමස්ත සංවිධානය. ඉන්මේ දෙවන අතුවල පිටිවන කටාගතකරණ සංවිධානය. නිකුත්වනු ලබන පසුකරණය.

4. දෙව් අත්වසෙ පටිව්වි තථ්ගනෙහි සාමකානං තිණ්වත්ථරකො, පඤ්ඤානෙහි : දිට්ඨිගම්මිකානං චේරනං සංචරය, සම්පරාසිකානං චේරනං පටිඝාතාය. ඉමෙ දෙව් අත්වසෙ පටිව්වි තථ්ගනෙහි සාමකානං තිණ්වත්ථරකො පඤ්ඤානෙහි.

5. දෙව් අත්වසෙ පටිවිව් තථාගතෙන සංවිකානං කිණ්වත්ථරකො, පඤ්ඤානෙතා: දිට්ඨධම්මිකානං විජ්ජානං සංවරය, සම්පරුසිකානං විජ්ජානං පටිඝාතාය. ඉමෙ දෙව් අත්වසෙ පටිවිව් තථාගතෙන සංවිකානං කිණ්වත්ථරකො, පඤ්ඤානෙතා.

6. දෙව් අත්වසෙ පරිව් තථාගතෙන සාමිකානං තිණ්වත්ථාරකො; පඤ්ඤානෙතා : දිට්ඨධම්මිකානං ගයානං සංවරය, සමපරාසිකානං ගයානං පටිසානාය. ඉමෙ දෙව් අත්වසෙ පරිව් තථාගතෙන සාමිකානං තිණ්වත්ථාරකො; පඤ්ඤානෙතා.

7. දෙව් දෙව්වලට පවිත්ර කර්මයක් කරන සංග්‍රහයක් නිකුත්කරනු ලබනු ලබන්නේ : දිව්‍යවිද්‍යානාමය දෙව්දේවතානාමය වර්ණනාමය සංග්‍රහය, සංග්‍රහයක් දෙව්දේවතානාමය වර්ණනාමය ඉමේ දෙව් දෙව්වලට පවිත්ර කර්මයක් කරන සංග්‍රහයක් නිකුත්කරනු ලබනු ලබන්නේ.

8. දෙව් අත්වසෙ පටිවි නථාගනෙන සාවකානං. නිණවන්ථරකො, පඤ්ඤානෙතා : භිහිනං අනුකම්පායං, පාටිච්ඡන්තං පක්ඛපචේද්දං. ඉමෙ දෙව් අත්වසෙ පටිවි නථාගනෙන සාවකානං. නිණවන්ථරකො, පඤ්ඤානෙතා.

9. දෝ අත්වසෙ පටිච්චි තථාගතෙන සාවකානං ඩිණ්ඩිත්ථාරකො
පඤ්ඤානේනා : අපපසන්නානං පසාදය, පසන්නානං හියොෂාමායං.
10. දෝ අත්වසෙ පටිච්චි තථාගතෙන සාවකානං ඩිණ්ඩිත්ථාරකො
පඤ්ඤානේනා :

10. දෙව් දැන්වියේ පවිට්ටි නර්ගනෙහි සාමකානං තිණ්වන්දාරකො පඤ්ඤානෙහි සභ්බවට්ඨිතියා, මිනසානුග්ගහාය. ඉමෙ දෙව් දැන්වියේ පවිට්ටි නර්ගනෙහි සාමකානං තිණ්වන්දාරකො පඤ්ඤානෙහි.

අප සිසුන්ගේ නම ප සිසුන්ගේ නම වෙනම වි. නු. අංකය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. දෙකරුණක් පිණිස තමාගෙන් විසින් ශ්‍රාවකයන්ට නිෂ්චයාපාරකය පණවන ලදී. දුටුදම්මයෙහි නිගන්වන පිණිස යැ. ප්‍රියසීලී භික්ෂූන්ගේ පහසු විහරණය පිණිස යැ. මේ දෙකරුණ පිණිස තමාගෙන් විසින් ශ්‍රාවකයන්ට නිෂ්චයාපාරකය පණවන ලද්දේ යි.

3. දෙකරුණක් පිණිස තමාගෙන් විසින් ශ්‍රාවකයන්ට නිෂ්චයාපාරකය පණවන ලදී. දිටුදම්මයෙහි විදියයුතු දුක්ගැහැට වළකනු පිණිස යැ, පරලොභි විදියයුතු දුක්ගැහැට නසනු පිණිස යැ. මේ දෙකරුණ පිණිස තමාගෙන් විසින් ශ්‍රාවකයන්ට නිෂ්චයාපාරකය පණවන ලද්දේ යි.

4. දෙකරුණක් පිණිස තමාගෙන් විසින් ශ්‍රාවකයන්ට නිෂ්චයාපාරකය පණවන ලදී. දිටුදම්මයෙහි වනසුලු පස්පට්ඨ වළකනු පිණිස යැ, පරලොභි විදියයුතු විපාක දුක් නසනු පිණිස යැ. මේ දෙකරුණ පිණිස තමාගෙන් විසින් ශ්‍රාවකයන්ට නිෂ්චයාපාරකය පණවන ලද්දේ යි.

5. දෙකරුණක් පිණිස තමාගෙන් විසින් ශ්‍රාවකයන්ට නිෂ්චයාපාරකය පණවන ලදී. දිටුදම්මයෙහි වනසුලු වරද වළකනු පිණිස යැ, පරලොභි විදියයුතු අනිටු විපාක නසනු පිණිස යැ. මේ දෙකරුණ පිණිස තමාගෙන් විසින් ශ්‍රාවකයන්ට නිෂ්චයාපාරකය පණවන ලද්දේ යි.

6. දෙකරුණක් පිණිස තමාගෙන් විසින් ශ්‍රාවකයන්ට නිෂ්චයාපාරකය පණවන ලදී. දිටුදම්මයෙහි ලැබිය යුතු (ගැරහුම් ඇ) බිය වළකනු පිණිස යැ, පරලොභි විදියයුතු විපාකයක් නසනු පිණිස යැ. මේ දෙකරුණ පිණිස තමාගෙන් විසින් ශ්‍රාවකයන්ට නිෂ්චයාපාරකය පණවන ලද්දේ යි.

7. දෙකරුණක් පිණිස තමාගෙන් විසින් ශ්‍රාවකයන්ට නිෂ්චයාපාරකය පණවන ලදී. දිටුදම්මයෙහි වන සුලු අකුලබ්ධි වළකනු පිණිස යැ, පරලොභි විදිය යුතු විපාක දුක් නසනු පිණිස යැ. මේ දෙකරුණ පිණිස තමාගෙන් විසින් ශ්‍රාවකයන්ට නිෂ්චයාපාරකය පණවන ලද්දේ යි.

8. දෙකරුණක් පිණිස තමාගෙන් විසින් ශ්‍රාවකයන්ට නිෂ්චයාපාරකය පණවන ලදී. ගිහියන්ට අනුකම්පා පිණිස යැ, ලමු අදහස් ඇති පුහුලන්ගේ ගණබැඳුම් බිඳීම පිණිස යැ. මේ දෙකරුණ පිණිස තමාගෙන් විසින් ශ්‍රාවකයන්ට නිෂ්චයාපාරකය පණවන ලද්දේ යි.

9. දෙකරුණක් පිණිස තමාගෙන් විසින් ශ්‍රාවකයන්ට නිෂ්චයාපාරකය පණවන ලදී. නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස යැ, පැහැදුනවුන්ගේ අධිරා පැහැදීම පිණිස යැ. මේ දෙකරුණ පිණිස තමාගෙන් විසින් ශ්‍රාවකයන්ට නිෂ්චයාපාරකය පණවන ලද්දේ යි.

10. දෙකරුණක් පිණිස තමාගෙන් විසින් ශ්‍රාවකයන්ට නිෂ්චයාපාරකය පණවන ලදී. ශාසනයාගේ තීරකල් පැවැත්ම පිණිස යැ, විනයට රුකුල් පිණිස යැ. මේ දෙකරුණ පිණිස තමාගෙන් විසින් ශ්‍රාවකයන්ට නිෂ්චයාපාරකය පණවන ලද්දේ යි.

සතර වන අප්‍රඥාපරාමිතයෙහි ප්‍රඥාපරාමිත යි

5. නවසංගහවග්ගො

1. නව සංඛතභා: වජ්ඣසංඛතභො, විපතතිසංඛතභො, ආපතතිසංඛතභො, නිද්දනසංඛතභො, පුත්තලසංඛතභො, ඛනිසංඛතභො, සමුච්ඡානසංඛතභො, අධිකරණසංඛතභො, සමථසංඛතභොති.

2. අධිකරණෙ සමුපපන්නෙ සචෙ උභො අත්තපච්චජිකා ආගච්ඡනති, උභින්නමපි වජ්ඣං ආරොචාපෙතබ්බං. උභින්නමපි වජ්ඣං ආරොචාපෙත්වා උභින්නමපි පටිඤ්ඤා සොතබ්බං, උභින්නමපි පටිඤ්ඤං සුත්වා උභොපි චත්තබ්බං අමහාකං ඉමසමිං අධිකරණවූපසමෙන උභොපි තුට්ඨා භවිස්සථාති සචෙ ආහංසු ‘උභොපි තුට්ඨා භවිස්සාමා’ති සබ්බෙස නං අධිකරණං සමපට්ඨජිතබ්බං. සචෙ අලජ්ජස්සන්තා හොති පරිසා, උබ්බාහිකාය වූපසමෙනබ්බං. සචෙ බාලස්සන්තා හොති පරිසා, විනංගධරෙ පරිසෙසිතබ්බං. යෙන ධම්මෙන යෙන විනයෙන යෙන සජ්ඣසාසනෙන නං අධිකරණං වූපසමෙති, තථා නං අධිකරණං වූපසමෙනබ්බං.

වජ්ඣ ජාතිතබ්බං. ගොත්තං ජාතිතබ්බං. නාමං ජාතිතබ්බං. ආපතති ජාතිතබ්බං.

3. මෙදුභංගමොති වජ්ඣ චෙව ගොත්තඤ්ඤා. පාරාජිකනති නාම-ඤ්ඤාච ආපතති ච.

4. අදින්නාදනනති වජ්ඣ චෙව ගොත්තඤ්ඤා. පාරාජිකනති නාම-ඤ්ඤාච ආපතති ච.

5. මනුස්සවිශ්වභොති වජ්ඣ චෙව ගොත්තඤ්ඤා. පාරාජිකනති නාම-ඤ්ඤාච ආපතති ච.

6. උත්තරිමනුස්සංගමොති වජ්ඣ චෙව ගොත්තඤ්ඤා. පාරාජිකනති නාමඤ්ඤාච ආපතති ච.

7. සුක්කවිසංසිති වජ්ඣ චෙව ගොත්තඤ්ඤා සංඝාදිසෙසොති නාම-ඤ්ඤාච ආපතති ච.

8. කායසංසංගොති වජ්ඣ චෙව ගොත්තඤ්ඤා. සංඝාදිසෙසොති නාමඤ්ඤාච ආපතති ච.

9. දුට්ඨලා වාචාති වජ්ඣ චෙව ගොත්තඤ්ඤා. සංඝාදිසෙසොති. නාමඤ්ඤාච ආපතති ච.

10. අත්තකාමනති වජ්ඣ චෙව ගොත්තඤ්ඤා. සංඝාදිසෙසොති නාමඤ්ඤාච ආපතති ච.

11. සඤ්ඤාචිත්තනති වජ්ඣ චෙව ගොත්තඤ්ඤා. සංඝාදිසෙසොති නාමඤ්ඤාච ආපතති ච.

12. සඤ්ඤාචිකාය කුට්ඨං කාරාපනනති වජ්ඣ චෙව ගොත්තඤ්ඤා. සංඝාදිසෙසොති නාමඤ්ඤාච ආපතති ච.

13. මහලුකං විහාරං කාරාපනනති වජ්ඣ චෙව ගොත්තඤ්ඤා සංඝාදිසෙසොති නාමඤ්ඤාච ආපතති ච.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. නවසංග්‍රහ වර්ගය

1. නවසංග්‍රහයෝ : වස්තුවසංග්‍රහයා, විපත්තිසංග්‍රහයා, ආපත්තිසංග්‍රහයා, නිදන සංග්‍රහයා, පුද්ගලසංග්‍රහයා, ස්කන්ධසංග්‍රහයා, සමුත්පාතසංග්‍රහයා, අධිකරණ සංග්‍රහයා, ශමථසංග්‍රහයා යි.

2. අධිකරණයක් උපන් කල්හි ඉදින් ආත්ම ප්‍රතිපක්ෂ වූ දෙදෙනා ම (වූදින-වොදක) පැමිණෙත් ද දෙපසට ම වස්තුව සැලකරවිය යුතු යි. දෙපසට ම වස්තුව සැලකරවා දෙපසෙහි ම ප්‍රතිඥාව ඇසිය යුතු යි. දෙපසෙහි ම ප්‍රතිඥාව අසා අපගේ මේ අධිකරණය සන්තිද්‍රව්‍යමෙහි දෙපසෙහි ම වූ තෙපි සතුටුවන්නාහු ද " යි දෙපසෙහි ම වූවෝ කියයුත්තාහු වෙති. ඉදින් දෙපස ම අපි සතුටු වමහ යි කිහු නම් සභිසයා විසින් ඒ අධිකරණය පිළිගත යුතු යි. ඉදින් පිරිස අලජ්ජිත්ගෙන් බලවත් වුවාද, උබ්බාතිකායෙන් සන්තිද්‍රව්‍යයුතු යි. ඉදින් පිරිස බාලයන්ගෙන් බලවත් වුවාද, විනයධරයෙක් සෙවිය යුතු යි. යම් ධර්මයෙකින් යම් විනයෙකින් යම් ශාස්තෘශාසනයෙකින් ඒ අධිකරණය සන්තිදේ නම් එසේ ඒ අධිකරණය සන්තිද්‍රව්‍යයුතු යි.

වස්තුව දතයුතු යැ ගොත්‍රය දතයුතු යැ නාමය දතයුතු යැ ආපත්තිය දතයුතු යැ

3. " මෙටුනධම්මො " යනු වස්තුව ද ගොත්‍රය ද වෙයි. " පාරාජිකං " යනු නාමය ද ආපත්තිය ද වේ.

4. " අදින්තාදනං " යනු වස්තුව ද ගොත්‍රය ද වෙයි, " පාරාජිකං " යනු නාමය ද ආපත්තිය ද වේ.

5. " මනුස්සවිග්ගහො " යනු වස්තුව ද ගොත්‍රය ද වෙයි, " පාරාජිකං " යනු නාමය ද ආපත්තිය ද වේ.

6. " උත්තරිමනුස්සධම්මො " යනු වස්තුව ද ගොත්‍රය ද වේ, " පාරාජිකං " යනු නාමය ද ආපත්තිය ද වේ.

7. " සුක්කවිසට්ඨි " යනු වස්තුව ද ගොත්‍රය ද වෙයි, " සඨසාදිසෙසො " යනු නාමය ද ආපත්තිය ද වේ.

8. " කායසංසග්ගො " යනු වස්තුව ද ගොත්‍රය ද වෙයි, " සඨසාදිසෙසො " යනු නාමය ද ආපත්තිය ද වේ.

9. " දුට්ඨුල්ලවාචා " යනු වස්තුව ද ගොත්‍රය ද වෙයි, " සඨසාදිසෙසො " යනු නාමය ද ආපත්තිය ද වේ.

10. අත්තකාමං " යනු වස්තුව ද ගොත්‍රය ද වෙයි, " සඨසාදිසෙසො " යනු නාමය ද ආපත්තිය ද වේ.

11. " සඤ්චරිත්තං " යනු වස්තුව ද ගොත්‍රය ද වෙයි, " සඨසාදිසෙසො " යනු නාමය ද ආපත්තිය ද වේ.

12. " සඤ්ඤාවිකාය කුට්ඨං කාරාපනං " යනු වස්තුව ද ගොත්‍රය ද වෙයි, " සඨසාදිසෙසො " යනු නාමය ද ආපත්තිය ද වේ.

13. " මහල්ලකං විහාරං කාරාපනං " යනු වස්තුව ද ගොත්‍රය ද වෙයි, " සඨසාදිසෙසො " යනු නාමය ද ආපත්තිය ද වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

14. භික්ඛුං අමුලකෙන පාඤ්ඤෙන ධම්මෙන අනුභිංසනනති චජ්ඣ වෙව ගොතතඤ්ච. සංඝාදිසෙසොති නාමඤ්චෙව අපතති ව.

15. භික්ඛුං අඤ්ඤාභාගියස්ස අධිකරණස්ස කිඤ්චිදොං ලෙසමිත්තං උපාදාය පාඤ්ඤෙන ධම්මෙන අනුභිංසනනති චජ්ඣ වෙව ගොතතඤ්ච. සංඝාදිසෙසොති නාමඤ්චෙව අපතති ව.

16. සංඝගෙදකස්ස භික්ඛුනො යාවතතිංසං සමනුභාගනාය නපපටි-
තිස්සඡන්තනති චජ්ඣ වෙව ගොතතඤ්ච. සංඝාදිසෙසොති නාමඤ්චෙව
අපතති ව.

17. හෙදකානුවතතකානං භික්ඛුනං යාවතතිංසං සමනුභාගනාය
නපපටිතිස්සඡන්තනති චජ්ඣ වෙව ගොතතඤ්ච. සංඝාදිසෙසොති
නාමඤ්චෙව අපතති ව.

18. දුබ්බස්ස භික්ඛුනො යාවතතිංසං සමනුභාගනාය නපපටි-
තිස්සඡන්තනති චජ්ඣ වෙව ගොතතඤ්ච. සංඝාදිසෙසොති නාමඤ්චෙව
අපතති ව.

19. කුලදුගකස්ස භික්ඛුනො යාවතතිංසං සමනුභාගනාය නපපටි-
තිස්සඡන්තනති චජ්ඣ වෙව ගොතතඤ්ච. සංඝාදිසෙසොති නාමඤ්චෙව
අපතති ව -පෙ-.

20. අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා බෙලං වා
කරණනති චජ්ඣ වෙව ගොතතඤ්ච. දුක්ඛටනති නාමඤ්චෙව අපතති වාති

නිවසංගහවග්ගො පඤ්චමො.

වග්ගපඤ්චකස්ස අදානං :

1. අපලොකනං ඤාතී ව දුතියං චතුස්සෙත ව,
චජ්ඣ ඤාතී අනුසාවනං සීමාපරිසමෙව ව.
2. සමමුඛා පටිපුච්ඡා ව පටිඤ්ඤා විතොරහො,
චජ්ඣ සංඝං පුග්ගලඤ්ච ඤාතී. න පච්ඡා ඤාතී ව
3. චජ්ඣ සංඝං පුග්ගලඤ්ච සාවනං අකාලෙන ව,
අභිබුද්ධකා මහනා ව බණ්ඩ ඡායා නිමිත්තකා.
4. බහිනදී සමුද්දො ව ජාතස්සරෙ ව භිඤ්ඤා.
අජෙඤ්ඤාසාරති සීමාය චතු පඤ්ච ව වග්ගිකා.
5. දස විසතිවග්ගො ව අනාගටා ව අගටා,
කම්මපාතනා ඡන්දරහා කම්මරහා ව පුග්ගලා.
6. අපලොකනං පඤ්ච ධානං ඤාතී ව නවධානිකා,
ඤාතීදුතියං සත්ත ධානං චතුස්සා සත්තධානිකා.
7. සුට්ඨි ඵාසු දුම්මඛකුනං පෙසලා වාපි අගටා.
වෙරං වඡ්ඡ හගඤ්චෙව අකුසලඤ්ච ගිහිනං ව.

14. "භික්ඛුං අමුලකෙන පාරාජිකෙන ධම්මෙන අනුද්ධංසනං" යනු වස්තුව ද ගොත්‍රය ද වේ. "සඬ්ඝාදිසෙසො" යනු නාමය ද ආපත්තිය ද වේ.

15. "භික්ඛුං අඤ්ඤාභාගියස්ස අධිකරණස්ස කිඤ්චිදෙසං ලෙසමත්තං උපාදය පාරාජිකෙන ධම්මෙන අනුද්ධංසනං" යනු වස්තුව ද ගොත්‍රය ද වෙයි. "සඬ්ඝාදිසෙසො" යනු නාමය ද ආපත්තිය ද වේ.

16. "සඬ්ඝාදෙකස්ස භික්ඛුනො යාවතතියං සමනුභාසනාය න පටිනිස්සජ්ජනං" යනු වස්තුව ද ගොත්‍රය ද වෙයි, "සඬ්ඝාදිසෙසො" යනු නාමය ද ආපත්තිය ද වේ.

17. "භෙදකානුවත්තකානං භික්ඛුනං යාවතතියං සමනුභාසනාය න පටිනිස්සජ්ජනං" යනු වස්තුව ද ගොත්‍රය ද වෙයි, සඬ්ඝාදිසෙසො" යනු නාමය ද ආපත්තිය ද වේ.

18. "දුබ්බවස්ස භික්ඛුනො යාවතතියං සමනුභාසනාය න පටිනිස්සජ්ජනං" යනු වස්තුව ද ගොත්‍රය ද වෙයි. "සඬ්ඝාදිසෙසො" යනු නාමය ද ආපත්තිය ද වේ.

19. "කුලද්‍රව්‍යස්ස භික්ඛුනො යාවතතියං සමනුභාසනාය න පටිනිස්සජ්ජනං" යනු වස්තුව ද ගොත්‍රය ද වෙයි. "සඬ්ඝාදිසෙසො" යනු නාමය ද ආපත්තිය ද වේ . . .

20. අනාදරියං පට්ඨිව උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා ඔළං වා කරණං" යනු වස්තුව ද ගොත්‍රය ද වෙයි. "දුක්කටං" යනු නාමය ද ආපත්තිය ද වේ.

සස්වන නවසංග්‍රහ වර්ග යි

වර්ගපඤ්චකයෙහි උද්දතය

1. අපලොකන යැ ඤාතී යැ ඤාතීද්‍රව්‍යය යැ ඤාතීවතුන්ට යැ වන්ටු යැ ඤාතී යැ අනුසාවන යැ සීමා යැ පරිස යැ.

2. සම්මුඛා යැ පටිපුට්ඨා යැ පටිඤ්ඤා යැ විනාශාරහ යැ වන්ටු යැ සඬ්ඝ යැ පුග්ගල යැ න ඤාතී යැ, පටිඨා ඤාතී යැ.

3. වන්ටු යැ සඬ්ඝ යැ පුග්ගල යැ අකාලෙ න සාවන යැ අනිවුද්දකා යැ අනිමගන්තා යැ බණ්ඩ නිමිත්ත යැ ඡායා නිමිත්ත යැ.

4. බහි යැ නදී යැ සමුද්දෙයැ ජාතස්සරෙ යැ භින්දතී යැ සීමා යැ අජ්ඣාන්තරතී යැ චතුර්වර්ගික යැ පඤ්චවර්ගික යැ.

5- දසවර්ග යැ විසතිවර්ග යැ අනාහට යැ ආහට යැ කම්මපත්තපුග්ගල යැ ඡන්දරහපුග්ගල යැ කම්මාරහ පුග්ගල යැ.

6. පඤ්චායනික අපලොකන යැ නවයානික ඤාතී යැ සත්තයානික ඤාතීද්‍රව්‍යය යැ සත්තයානික ඤාතීවතුන්ට යැ.

7. සුට්ඨ යැ ඵාසු යැ දුම්මඛිකු යැ පෙසල යැ ආසව යැ ඔවර යැ වජ්ජ යැ භය යැ අකුසල යැ ගිහීනං (අනුකම්පා) යැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

8. පාපිච්ඡා අපපසන්නානං පසන්නා ධම්මට්ඨපනා,
විනසානුක්කතා චෙව පාතීමොක්ඛඥාසෙන ව.
9. පාතීමොක්ඛඤ්ච ධපනා ව පචාරණඤ්ච ධපනං,
තජ්ජනියා නියංගඤ්ච පබ්බාජපටිතාරණී.¹
10. උඤ්ඤපන පරිවාරං මූලං මානතත අබ්භානං,
මහාරණං තිස්සාරණං තථෙව උපසම්පදා.
11. අපඥාකත ඤාතී ව දුතියඤ්ච චතුස්සකං,
අපඤ්ඤතෙතනුපඤ්ඤතං සමමුඛාවිනයො සති.
12. අමුලාපටිගෙභුග්ග පාපිග්ගතීණවජාරකං,
වජ්ඣ විපතති ආපතති නිදානං පුග්ගලෙන ව.
13. ඛකා චෙව සමුට්ඨානා අභිකරණමෙව ව,
සමථා සංඛතා චෙව නාම ආපතතිකා තථා ති.

පරිවාරපාලි නිට්ඨානා

1. පුබ්බාවරිගමග්ගඤ්ච පුච්ඡිකා ව තතිං තතිං,
දීපනාමො මහාපඤ්ඤා සුතධාරී² විවක්ඛණො.
2. ඉමං විජාරකභේධපං³ සජ්ඣාමග්ගෙන මජ්ඣිමො,
විනතසිකා ලිඛාපෙසි සිස්සකානං සුඛාවහං.
3. පරිවාරනති සං වුතතං සබ්බං වජ්ඣං සලකඛණං,
අත්ථං අත්ථෙන සභිමෙව ධම්මං ධම්මෙන පඤ්ඤානෙන.
4. සාසනං පරිවාරෙසි ජමුද්දිපං⁴ව සාගරො,
පරිවාරං අජානනෙනා කුතො ධම්මවිනිච්ඡයං.
5. විපතති වජ්ඣ පඤ්ඤාතී අනුපඤ්ඤාතී පුග්ගලො,
ඵකතො උභතො චෙව ලොකපණ්ණතී වජ්ජතො.
6. ගග්ග ජායති විමති පරිවාරෙන ජජ්ජති,
වක්ඛවතති මහාසෙනෙ මිගමජේඛව කෙසරි.
7. රවි රංසිපරිකතීණෙණා චන්ද්‍රා තාරාගණෙ යථා,
බ්‍රහ්මා බ්‍රහ්මපරිකාය ගණමජේඛව ව නායකො;
ඵචං සභිමිවිනයො පරිවාරෙන සොභතිති.

1. තජ්ජනිකා - සිමු 1, 2
පබ්බාජනීයපටිතාරණී - මජ්ඣං.
2. සුතධාරො - සායා.
3. විජාරං සභේධපං - සිමු 2.

8. පාපිවිෂා යැ අප්පසන්නානං යැ පසන්නානං යැ ධම්මයපනා යැ පාතිමොක්ඛද්ද-
දෙසය සමග චිත්තයානුග්ගත යැ.

9. පාතිමොක්ඛට්ඨපනා යැ පවාරණට්ඨපනා යැ තප්පතීය යැ නියස්ස යැ පබ්බාජ-
නීය යැ පටිසාරණීය යැ යි.

10. උක්ඛෙපන යැ පරිවාස යැ මූලායපටිකස්සන යැ මානත්ත යැ අබ්භාන යැ
ඔසාරණ යැ නිස්සාරණ යැ එසේ ම උපසම්පද යැ.

11. අපලොකන යැ ඤාතී යැ ඤාතීද්දුතීය යැ ඤාතීවතුත්ථ යැ අපඤ්ඤාතී යැ
අනුපඤ්ඤාතී යැ සම්මුඛාවිනය යැ සතිවිනය යැ.

12. අමුල්භවිතය යැ පටිඤ්ඤාතකරණ යැ යෙභ්බාසිකා යැ තිණවත්ථාරක යැ
වස්තු යැ විපත්ති යැ ආපත්ති යැ පුග්ගලය සමග නිදන යැ.

13. බන්ධ යැ සමුට්ඨාන යැ අධිකරණ යැ සමථ යැ සඨගග යැ නාම යැ එසේ ම
ආපත්ති යැ යි.

පරිවාරපාළි තිමි

1. මහාප්‍රාඥ වූ ශ්‍රැතධාරී විවක්ෂණ වූ දීප නම් මහාස්ථිර තෙමේ ඒ ඒ
තත්ති පෙර ඇදුරන් ගිය මග ද විවාරා,

2. උගන්නා අතවැසියනට සුව එළවන මදධ්‍යම වූ සප්ඤ්ඤා මාර්ගයෙන් සිතා
විස්තර සඬක්ෂෙපය නො ගෙණ මේ පරිවාරපාළිය ලියැවී.

3. පරිවාර යැ යි යමක් කියන ලද ද ඔහුගේ ලක්ෂණ සහිත වූ පදසිද්ධි
සඬබ්‍යාන වස්තුව සද්ධර්මයෙහි අර්ත්ථය අර්ත්ථය සමග ද ප්‍රඥප්තියෙහි පාළිය
පාළිය සමග ද නය වශයෙන්-

4. මහසයුර දඹදිව පිරිවරා සිටියා සේ ප්‍රතිපත්ති ශාසනය පිරිවරා සිටියේ යැ.
පරිවාරය නො දන්නේ ධර්මවිනිශ්චය කුමකින් කරන්නේ ද,

5. විපත්ති විසින් ද වස්තු විසින් ද ප්‍රඥප්ති විසින් ද අනුප්‍රඥප්ති විසින් ද
පුද්ගල විසින් ද එකතො පඤ්ඤාතී විසින් ද උභතො පඤ්ඤාතී විසින් ද ලොකවද්‍ය
විසින් ද ප්‍රඥප්ත්‍යවද්‍ය විසින් ද,

6. යමක්භට විමති උපදී ද එය පරිවාරයෙන් සිදේ. මහසෙන් මැද සක්චිත්තා
මෙන් ද සිවුපාවුන් මැද කෙශරසිංහරාජයා මෙන් ද,

7. රැස්මීන් පිරිවරන ලද හිරු මෙන් ද තාරකා සමූහයා විසින් පිරිවරන ලද
සඳ මෙන් ද බඹ පිරිස් මැද (හාරිත) මහබඹහු මෙන් ද ශ්‍රාවක ගණයා මැද
ලොකස්වාමීහු මෙන් ද සද්ධර්ම සඬබ්‍යාන විනය පරිවාරයෙන් හොබනේ යි.

පරිවාරපාලී
අනුකතමයේකා

ගාථාදිපාදසූචි	323 - 327
විසෙසපද්‍යානුකූලමණිකා	328 - 341
ශුද්ධා'ශුද්ධ	342

පරිවාර මොළි

ගාථාදීපාද සූචි

	පිටියකිකා
අ	
අකප්පකතං නාමි	
රජනාය රතනං	298
අකාලොන වොදෙති	
අභුතෙන	132, 140
අවොදසිත්වා අනාරසිත්වා	294
අට්ඨබ්බිකො මුසාවාදො	282
අට්ඨ පාටිදෙසනීයා	100
අට්ඨ පාරාජිකා වුත්තා	288
අට්ඨවිචිකා උපසම්පදා	282
අට්ඨානිසංසෙ සම්පසංසං	282
අට්ඨාරස නාපාසිකා වුත්තා	286
අට්ඨාසිති සතං පාචිතනීයා	
වුත්තා	288
අට්ඨෙවි පාරාජිකා යෙ	100
අත්ඛතෙන සුරියෙ	296
අත්ඛ සතං ධම්ම සතං	90
අදින්නාදානෙ කති	
ආපත්තියො	276
අදින්නාදානෙ තිසෙසා	
ආපත්තියො	276
අභිකරණානි චත්තාරි	100
අභිවජ්ඣනං රජනාය රතනං	296
අනාලප්පනො මුක්ඛපේන	
කෙනවි	292
අනිගතා ව දො භොනති	94
අනිගතොති යං වුත්තං	102
අනුයොගචත්තං නිසාමය	130, 146
අනුසංකීචචනපථං න ජානාති	142
අවිසංගතියං අවෙගඛනියං	290
අරුණුගෙහ තිසෙසා	
ආපත්තියො	274
අලජ්ජ කීදෙසො භොති	130
අසංවිසංසො භික්ඛුති ච	
භික්ඛුතීති ච	290

	පිටියකිකා
ආ	
ආවිණ්ණොනාවිණ්ණං	
න ජානාති	140
ආදිපෙතං චරණසූචි	104
ආපජ්ජති ගරුකං සාවිසෙසං	298
ආපත්තානාපත්තියං න ජානාති	140
ආසාවචෙජ්ජිකො කසිනුඤායො	168
ඉ	
ඉත්ථිං භතෙන න මාතරං	294
ඉත්ථි ච අබ්බන්තරෙ සියා	292
උ	
උපකණ්ණකං ජප්පති	
ජ්විතං පෙකති	140
උපෙති ධම්මං පරිපුච්ඡමානො	290
උපොසථො කිම්ප්පාය	138
උපොසථො සමෙක්ඛන්දාය	138
උඛකකිකෙ න වදාමි	290
උභො එකතො උපසම්පත්තා	292
උභො පරිපුණ්ණවිතතිවසා	298
එ	
එකතීයා යෙ ගරුකා	96
එකංසං විචරං කතා	92
එකසං ජෙජ්ජං භොති	282
එකාදස යාවතතියකා	96
ක	
කතඛනිකො මුසාවාදො	282
කතත්තානං වට්ඨිත්වාන	276
කතමෙසු සත්තසු නගරෙසු	92
කතානිසංසෙ සම්පසංසං	282
කතාපත්තියො කාසිකා	274
කති අනිගතා වුත්තා	288
කති ආසාතවත්ථුති	282

පිටුබහිතං

කති ආපාසිකා වුත්තා	286
කති කම්මදෙසා වුත්තා	284, 286
කති කම්මසම්පත්තියො	284
කති කම්මසම්පත්තියො වුත්තා	286
කති කම්මානි වුත්තානි	284, 286
කති කාසිකා රතනිං	280
කති කොසම්බියං පඤ්ඤාත්තා	92
කති ධානෙ මුසාවාදො	282
කති ඡේදනකානි	98
කති දොනනාගාමිනියො	274
කති භාපාසිකා වුත්තා	286
කති නිසංගනිතා වුත්තා	288
කතිත්තං ඡේජ්ජං හොති	282
කතිත්තං වසං වුත්තං	284
කතිත්තං විනිව්ඡයො හොති	280
කති පාචිතනිතා වුත්තා	288
කති පාචිතනියානි	
සබ්බානි	278, 280
කති පාචිදෙසනිතා වුත්තා	288
කති පාඨජිකා වුත්තා	288
කති පුග්ගලා න උපසම්පාදො	
තබ්බා	276
කති පුග්ගලා නාභිවාදෙතබ්බා	282
කති භික්ඛුසම්මුතියො	98
කති වාචසිකා රතනිං	274
කති වාචිකා උපසම්පදා	282
කති වෙසාලියං පඤ්ඤාත්තා	92
කති සඛ්ඤාදිසෙතා වුත්තා	288
කති සතං රතනිසතං	284
කති සෙට්ඨියා වුත්තා	288
කම්මඤ්ච අසිකරණඤ්ච	148

කං

කාසිකානි න වාචසිකානි	296
කාලොන වොදෙති භූතෙන	132

කු

කුඤ්ඤා ආරාධිකො හොති	298
---------------------	-----

කො

කොඛනො උපතාගී ව	183
----------------	-----

පිටුබහිතං

ග

ගච්ඡන්තස්ස කති ආපතතියො	278
ගති මිගානං පචනං	104
ගරුක ලුත්තං වාපි	96

ගා

ගාමනතරො චතස්සො	
ආපතතියො	274

ච

චතස්සො කම්මසම්පත්තියො	
වුත්තා	286
චතස්සො භික්ඛුසම්මුතියො	98
චතස්සො සම්පත්තියො	
වුත්තා	284
චතුරො ජනා සංවිධාන	292
චත්තාරි කම්මානි	
වුත්තානි	284, 288

චු

චිවරං දත්තා වොසාසනනි	94
----------------------	----

චො

චොදකො ආග ආපනෙතානි	130
චොදනා කිම්ප්පාය	130
චොදනා සාරණත්තං	130
චොදසිත්තා සාරසිත්තා	294

ඡ

ඡ ආපතතියො කාසිකා	274
ඡ ආලචියං පඤ්ඤාත්තා	92
ඡ උගන නිණ්ඤි සතානි	94
ඡ උගන දියඤ්ඤාතා වුත්තා	286
ඡ කම්මානි වුත්තානි	286
ඡ චත්තාරිසං භික්ඛුනං	98, 100
ඡ ඡේදනකානි	98
ඡ ඤා දොසා හයා මොහා	
	138, 156, 160
ඡත්තමතිවසානි	104
ඡ සඛ්ඤාදිසෙතා	100

ඡී

ඡීඤ්ඤාත්තො ආපතති	294
------------------	-----

පිටිපිටි

න	
නගර ප්‍රාන්ත	
න උපකල්පනාදේශනා	276
නිසිසිසියා මේදනා න.	
න සෙවෙ	296

නි

නිසිසිසියා මේදනා	98
------------------	----

නෙ

නෙල මඩු එනිසිසියා	
සපි.	292
නෙ විසිසිසියා	100
නෙ විසිසිසියා ප්‍රාන්ත	288

ප්‍ර

ප්‍රාන්ත විසිසියා ස. ප්‍රාන්ත	102
-------------------------------	-----

ද

ද ස ප්‍රාන්ත නා. විසිසියා	284
ද ස ප්‍රාන්ත න විසිසියා	290
ද ස සෙව වි ගරා	94
ද ස වෙසලිය පසුසියා	92
ද ස ස. රාජ්‍යය	284

දි

දිසි. දිසිසියා සමෙති	136, 166
----------------------	----------

දි

දිසිසියා දිසිසියා	96
දිසිසියා ස. ප්‍රාන්ත	104
දිසිසියා දිසිසියා න ජා. නා. නි	142
දිසිසියා සිසිසියා ස. ප්‍රාන්ත	104

දි

දිසිසියා සමෙතිසියා ප්‍රාන්ත	284, 286
දිසිසියා පා. විසිසියා නා. ප්‍රාන්ත	288
දිසිසියා විසිසියා	100

දි

දිසිසියා විසිසියා පසුසියා	92
---------------------------	----

දි

දිසිසියා ප්‍රාන්ත	276
-------------------	-----

පිටිපිටි

දිසිසියා ප්‍රාන්ත	288
දිසිසියා උපකල්පනා දිසිසියා	100
දිසිසියා සිසිසියා රාජ්‍ය	280
දිසිසියා ගරා නා. සෙව	94
දිසිසියා විසිසියා නිසිසියා	
දිසිසියා	288
දිසිසියා වි සෙව ප්‍රාන්ත	94
දිසිසියා විසිසියා රාජ්‍ය	274

බ

බව. බව. න ජා. නා. නි	140
----------------------	-----

න

න උපකල්පනා න වි පන	
පරිසරය	290
න සිසිසියා සිසිසියා	
පසුසියා ගරා	292
න සිසිසියා විසිසියා සිසිසියා	292
න වි සිසිසියා සිසිසියා	148
න විසිසියා න වි සමෙති	294
න විසිසියා නි සිසිසියා	138
න දෙති න පරිසරය	298
න රාජ්‍ය විසිසියා න වි පන	
පරිසරය විසිසියා	296
න වි ජා. නා. විසිසියා	282
න වි පා. විසිසියා නි සිසිසියා	278, 280

නා

නා. සිසිසියා සිසිසියා	186
-----------------------	-----

නි

නිසිසියා සිසිසියා	
නිසිසියා	184
නිසිසියා සිසිසියා	102
නිසිසියා ප්‍රාන්ත	294
නිසිසියා සිසිසියා ස. ප්‍රාන්ත	102
නිසිසියා සිසිසියා ප්‍රාන්ත	292

ප

පසුසියා සිසිසියා	
නිසිසියා	184
පසුසියා නා. විසිසියා	282
පසුසියා දිසිසියා ගරා	276

පිටිමකතා

පඤ්චනතං වසං චූඨානං	284
පඤ්චනතං විනිව්ඡයං	280
පඤ්ච පාචිතතීයානි සබ්බානි	278, 280
පඤ්චසත්තනි සෙවියං	100
පඤ්චසත්තනි සෙවියං චූඨානං	288
පඤ්ඤානතාපඤ්ඤානතං න ජානාති	140
පටිඤ්ඤා ලජ්ජිකා කතං	130
පදවිනිසාරමනෙතන	294

පා

පාචිතතීයනි යං චූඨානං	102
පාණාතිපාතෙ කාති ආපතතියො	276
පාණාතිපාතෙ තියෙසො ආපතතියො	276
පාරාජිකනි යං චූඨානං	102
පාරාජිකං සංඝාදිසෙසො	96
පාරාජිකා කාසිකා කාති	276
පාරාජිකා කාසිකා දො	276
පාරාජිකානි අට්ඨ	98
පාරාජිකානි චතතාරි	94, 98, 100

පු

පුබ්බාපරං න ජානාති	132, 142
පුබ්බාපරං විජානාති	132

භ

භග්ගකො තෙ උම්මග්ගො	92
--------------------	----

භා

භාසිතාභාසිතං න ජානාති	140
-----------------------	-----

භි

භික්ඛුනී අඤ්ඤාතිකා සත්තා	102
භික්ඛුනීනඤ්ඤා අකාමාතා	278
භික්ඛුනොවාදකවග්ගසම්මං	278
භික්ඛු සඤ්ඤාචිකාය කුට්ටිං කරොති	290
භික්ඛු සියං විසතිසං සමාගතං	294

භු

භුතං පරමපරාභතතං	92
-----------------	----

පිටිමකතා

මා

මා බො තුරිතො අභණ්ණි	130
මා බො සහසා අභණ්ණි	130
මාතරං විචරං යා වෙ	296

මු

මුතං මුතෙන සමෙති	136, 166
------------------	----------

යං

යං තං අපුච්ඡිමා අකිත්තසී නො	96
යං දෙසිතං අනන්තජිනෙන තාදිනං	284, 286
යං මනුස්සො කරෙ පාපං	104

යා

යාචනතීයකා කාති ආපතතියො	280
යාචනතීයකා තියෙසො ආපතතියා	280
යාච සුපුච්ඡිතං තයා	288

යෙ

යෙ ආලවියං පඤ්ඤානතා	94
යෙ කොසම්මියං පඤ්ඤානතා	94
යෙ ච භග්ගෙසු පඤ්ඤානතා	94
යෙ ච සකෙසු පඤ්ඤානතා	94
යෙ රාජගහෙ පඤ්ඤානතා	94
යෙ වෙසාලියං පඤ්ඤානතං	92
යෙ සාවභියං පඤ්ඤානතා	94

යො

යො වෙ අරඤ්ඤා විසාරනෙතා	102
------------------------	-----

ල

ලහුකගරුකං න ජානාති	140
--------------------	-----

ච

චජ්ඣං විපතතිං ආපතතිං	146, 148
----------------------	----------

චි

චිතයගරුකා කාති චූඨානං	276
චිතයසං කාති මූලානි	274
චිතයසං දො මූලානි	274

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පිටප්පිටකය

පිටප්පිටකය

විනයාවිනයං න ජානාති 140
විපරිතදිවසීං ගණනනාති 96

වි

විසං දො සතානි 98

වෙ

වෙසලියං රාජගහෙ 92

ස

සඛ්ඤාදිසෙසං ධුලලව්වයං 298

සඛ්ඤාදිසෙසො'ති යං වුත්තං 102

සච්චං අභමපි ජානාමි 130, 132

සච්චං භණ්ණෙනා ගරුකං 294

සඤ්චිච්ච අපතතිං අපජ්ජති 130

සඤ්ඤාතතියා ච කුසලො 148

සතං අවසාරස වෙච්ච වුද්දකානි 100

සතං තිංසා ච භික්ඛුනීනං 100

සතං සතතති චතතාරි 100

සතං සතතති ඡවේච්ච 98, 100

සභ්භිවිතතං කුලං ගතත්ථා 102

සනතිවසීනනාතිකො

කසීනුභාරො 186

සබ්බා සාවතතියකා 280

සවණනාතිකො කසීනුභාරො 186

සසුබ්බාරො කසීනුභාරො 186

සා

සාධාරණාසාධාරණං 96

සි

සික්ඛාපදා බුද්ධචරෙන
වණ්ණෙනා 292

සි

සිමාතික්ඛනනාතිකො
කසීනුභාරො 186

සිලවිපතතියා වොදෙති 132

සු

සුතං සුතෙන සමෙති 136, 166

සු

සුචි අරඤ්ඤකො වෙච්ච 94

සෙ

සෙවියනාති යං වුත්තං 104

සො

සොළසකම්මානි වුත්තානි 286

හි

හිතෙසි අනුප්පඤ්ඤා 130

පදිමාරපාළි
විසෙසපදනුකකමණිකා

	පිටකබ්භා		පිටකබ්භා
අකපටියානි	52	අද්වුල්ලාප තති	8
අකිරියතො	8	අදෙසනාගාමිනී අප තති	8
අකුප්පවලෙමා	48	අදෙසිතවිච්ඡිකං	290
අකුප්පා	294	අභානනිනො	14, 50
අකුසලකම්මපථා	76	අබම්මවුදිතකො	10
අකොවිදො	140, 142	අබම්මවොදකො	10, 130, 132 146
අකෙකාසවිච්ඡිනි	80	අබම්මදිට්ඨි	48
අගතිගමනං	130	අබම්මකා පටිග්ගහා	76
අගතිගමනානි	44	අබම්මකානි දුනානි	76
අගාරවා	64	අබම්මකානි පාතිමොක්ඛට්ඨි -	
අභිගජානං	152	පනානි	46, 62, 66
අභිගනිනො	14, 50	අබම්මකා පටිකොගා	76
අජබාසිකං	50	අබිකරණ	126
අජානනො අපජානි	38	අබිකරණ ජානානං	222
අජ්ඣාචාරපුච්ඡා	166	අබිකරණසංගහො	314
අජ්ඣාචාරෙ	30, 194	අබිකරණං 54, 138, 148, 150, 152	
අඤ්ඤබ්‍යාකරණං	214	162, 202, 224, 242	
අට්ඨපාරාජිකානං	150	අබිකරණං උකෙකාවෙති	108
අට්ඨලොකධම්මා	72	අබිකරණානි	40, 106
අට්ඨානිසංසා විනයධරෙ	74	අබිවිතෙත	192
අට්ඨාසීති සත පාවි තතියානං	150	අබිච්චාප තතීකො පුග්ගලො	10
අතිදිට්ඨියා	194	අබිට්ඨානං	174, 178, 180
අතිරිතතං	210	අබිපඤ්ඤා	192
අත්තකාමපාරිවරියා	152	අබිසිලෙ	30, 192
අත්තාදුනං	220	අනඤ්ඤ පාවි තතීසානි	44
අත්ඤ්ඤාලො	238	අනබ්බානං	48
අත්චසිකෙන	144	අනන්තජිහ	284
අත්භංගිතෙන	144	අනන්තරාසිකා අප තති	8
අත්ථාරවිප තති	180	අනභිරතං	66
අත්ථාරසම්ප තති	180	අනරීඨ වොහාරා	38
අත්ථාරො	174, 178	අනච්ඡ්ථපඤ්ඤා තති	8
අත්ථො	146	අනච්ඡෙසසාප තති	8
අද්වුල්ලච්ඡා අප තති	8	අනසුරු තෙනන	146
		අනාඨපිණ්ණික	190
		අනාදරියානි	18

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

	පිටුවක
අනාදිකරො පුග්ගලො	10
අනානාකපිකෙන	144
අනාපතති	8, 280
අනාපතතිකරාධම්මො	8
අනාමනනවායෙ	48
අනාසිතකො	10
අනාලුතිං	102
අනියතා	272
අනියතා අපතති	10
අනියතො පුග්ගලො	10
අනුකම්පනකො	10
අනුඤ්ඤානා	24
අනුපබ්චර්තනෙන	144
අනුපඤ්ඤානති	8
අනුපඤ්ඤාතතියො	68
අනුපසම්පන්නා	82
අනුයොගච්ඡතං	130, 146
අනුයොගං	222
අනුයොගො	228
අනුලොමං	152
අනුවාදාධිකරණං	
	108, 112, 118, 126
අනුච්ඡිකෙන	
	134, 138, 144, 162
අනුච්ඡිකො	130
අනුසක්ඛිච්චනපථං	
	54, 132, 142, 204, 242, 246
අනුසාවනං	206
අනුසාවනතො	302
අනුසාවන සම්පදාය	162
අනතගාහිකා ද්විතී	76
අනතරාධිකාරෙ	186
අනෙතවාසිකො	42, 144
අනෙතවාසිං	66
අනෙතො අපච්ඡති	44
අනෙතො සීමාය	26, 44
අපකතතෙනා	30
අපච්චින්න පරිවාසො	18
අපරකුසලො	78
අපරපතති	8
අපරිකතමනං	290

	පිටුවක
අපරිපුරෙ	14, 50
අපලොකනකම්මං	
	14, 40, 128, 300, 306
අපසාදෙනා	200
අපපිකම්මො අපතති	8
අපපිබ්බාහනෙනන	144
අපපතො	16
අපඛරෙ	160
අපමනක වික්ඛර්තකො	260
අපසසුතො	246
අපසාගම්	160
අභබ්බාපතතිකො	10
අභිණ්භාපතතිකො පුග්ගලො	10
අභිධම්මෙ	66
අභිවාදනාරහො	42, 44
අභිවිනයෙ	66, 192
අබ්භානං	138
අබ්භානස්ස	84
අබ්භානාරහං	300
අබ්බුස්සහනතා	126
අමුලුභවිනසස්ස	120
අමුලුභවිනසං	300
අමුලුභවිනයො	154, 310
අරඤ්ඤා අපච්ඡති	44
අරිට්ඨ	96
අරියවොහාරා	38
අරියො වා තුණ්හිභාවො	144
අරුණුග්ගෙ	12, 274
අරුණුග්ගෙ කති අපතතියො	274
අලජ්ජි	130
අලජ්ජස්ස	14, 16
අලජ්ජි	30, 194
අව්ඤ්ඤා	80, 82
අව්ඤ්ඤො	232, 262
අවහාරා	50
අවිකප්පනා	48
අවිප්පට්ඨාරෙ	146
අවිප්පට්ඨාසකම්මෙති	84
අවිසංවාදකම්මාසිනො	146
අවික්ඛර්ජයං	290
අවික්ඛර්ජයාති	50

	පිටප්පිටක
අවේශවිනිශ්චයානි	50
අසංකල්ප පටිපාටිකා	12
අසංකල්ප	72
අසංකල්පයාමයකො	10
අසංකල්පයාමයකො	150
අසංකල්පයාමයකො	8
අසංකල්ප	146
අසංකල්ප පටිපාටිකා	166
අසංකල්ප පටිපාටිකා	236
අසංකල්ප	172
අං	
අංකයකට	232
අං	
අංකයකට	166
අංකයකට	150
අංකයකට	42
අංකයකට	216
අංකයකට	28
අංකයකට	76, 282
අංකයකට	54
අංකයකට	42, 144
අංකයකට	132, 134, 150
අංකයකට	116
අංකයකට	150
අංකයකට	96
අංකයකට	10
අංකයකට	186
අංකයකට	66, 192
අංකයකට	48
අංකයකට	114, 118, 126
අංකයකට	8, 150
අංකයකට	8
අංකයකට	48, 68
අංකයකට	42
අංකයකට	166
අංකයකට	28
අංකයකට	314
අංකයකට	44
අංකයකට	42
අංකයකට	64

	පිටප්පිටක
අංකයකට	146
අංකයකට	68, 70
අංකයකට	66, 192
අංකයකට	50
අංකයකට	68
අංකයකට	248
අංකයකට	226
අංකයකට	260
අංකයකට	92, 94
අංකයකට	184
අංකයකට	248
අංකයකට	42, 258
අංකයකට	250
අංකයකට	144
අංකයකට	44
අංකයකට	20
අංකයකට	174
අංකයකට	186
ඉ	
ඉංකයකට	216
ඉංකයකට	166
උ	
උංකයකට	106
උංකයකට	282
උංකයකට	10
උංකයකට	84
උංකයකට	28, 300
උංකයකට	96
උංකයකට	168
උංකයකට	98
උංකයකට	92
උංකයකට	306
උංකයකට	80
උංකයකට	144
උංකයකට	140
උංකයකට	16
උංකයකට	30, 194
උංකයකට	42, 144, 154
උංකයකට	262

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

	පිටුව
උපනිසා:	146
උපසම්පදකම්මයා	84
උපසම්පදා:	2
උපාලි	190, 196, 208, 216, 226, 228, 230, 238
උපොසථකම්මයා	84
උපොසථ කම්මං	190
උපොසථචිහිතානි	282
උපොසථං	2, 56, 306
උපොසථා:	32
උපොසථො:	138
උබ්බාතිකා:	238
උබ්බාතිකාය	80
උබ්බකම්මකො	29
උභයො පඤ්ඤානි	8
උමමයො:	92
උලලිඛිතමනෙතන	170
උසාංඛිතිපටිසංඛිතිතො	48
උසාංදෙතා:	200
උසාංතිතමනානි	198
උභි	
උභිනදසවයො:	24
උ	
උභයො පඤ්ඤානි	8
උභංගං විවරං කතා:	92
උභාවර්ගයො:	298
උභාදස පඨවිගො:	82
උභාවතො:	262
උභුපඤ්ඤාගො:	298
ඔ	
ඔකාසකම්මං	32, 146, 200, 204, 212, 218, 240
ඔකාසපුච්ඡා:	168
ඔතමසිකො:	262
ඔතිණ්ණං	138
ඔපමමං	146
ඔහාසනා:	276
ඔරමතනකෙන	34
ඔවට්ඨිකරණමනෙතන	170

	පිටුව
ඔවාදො	234
ඔසාරණං	306
ඔසාරණා:	16
ක	
කඨිනකං	2
කඨිනත්ථාරා:	180
කඨිනත්ථාරො	50, 260
කඨිනත්ථාරො:	182
කඨිනසා පට්ඨිකොධි:	16
කඨිනං	170, 180
කඨිනුඤ්ඤා:	184, 186
කණ්ණිකකරණමනෙතන	170
කණ්ණිකමො:	148
කතවිවරං	68
කතීනා:	280
කථා:	146
කප්පියානි	52
කම්මලමිද්දනමනෙතන	170
කම්මකකතා:	4
කම්මදොසා:	14, 284
කම්මලකණං	306
කම්මවඤ්ඤා	14
කම්මසම්පතතියො:	14, 284
කම්මං	148, 162
කම්මිකො	196
කරණ දුක්ඛකම්මො:	14, 50
කරණ සම්පතනං	180
කා	
කාලපුච්ඡා:	168
කාලසම්පතනං	180
කාලෙ කප්පති	44
කාලො ආපඤ්ඤා	44
කාලෙ ආපඤ්ඤා	24
කි	
කිම්බාසිකරණං	108, 114, 118
කිම්බාසිකරණා:	26
කිරියතො:	8
කිරියාකිරියතො:	8

	පිටපතකි
කු	
කුකකුකතං	172, 180, 182
කුකකුච්චාපකතානං	200
කුමමග්ගං	140
කුමමග්ගො	144
කුලදුසකො	28
කුලපපදෙසො	144
කුලුපකෙ	60
කුසලවිනේතා	24
කුසලෙහි	290
කො	
කොව්දෙ	148
කොසමබකං	4
කොසමබි	92, 94
ක	
කච්ඡාපකො	260
කකුසබ්බගො	314
කි	
කිත්තවිනේතා	296
කු	
කුඤ්ඤවජ්ජකං	4
ග	
ගණගොපනං	18, 48, 94
ගණගොපනෙ	68
ගණො	184
ගණො ආපජ්ජති	24
ගණභිකා	82
ගතපටියාගතං	50
ගමිකො	42, 234
ගමිග විතතං	52
ගරුකං ආපතති	12, 42, 66, 68
ගරුකාපතති	8
ගහපතීකං	16
ගො	
ගාමේ ආපජ්ජති	44
ගාරාගාපතතා	102

	පිටපතකි
භි	
භිරංගචරියා	94
භිරං	292
භිලානො ආපජ්ජති	46
භිතිගතාය	30
භිති පටිපාසාදුක්ඛතා	10
භූ	
භූලිහකො	24
ගො	
ගොබාසිතං	50
ච	
චණ්ඩකාලී	96
චණ්ඩිකකතො	130
චතසො චොදනා	44
චතසො භික්ඛුසමමුතියො	44
චතුර්විංශකරණෙ	302
චතාරි කම්මානි	300
චතාරො කසීනඤ්ඤාරා	188
චතාරො පට්ඨයා	42
චම්පා	284
චම්පෙය්‍යකං	4
චම්පෙය්‍යකාදුක්ඛතා	2
චා	
චාතුර්දසිකො	14
චි	
චිවරපටිග්ගාගකො	260
චිවරපටිලොභො	184
චිවරභාපකො	260
චිවරච්චාරණමනේතන	170
චිවරානි	82
චු	
චුදිතකෙන	138
චුදිතකො පුග්ගලො	10
චෙ	
චෙතොවිමුතති	68, 70

පිටපතක

පිටපතක

වෙ

කු

වොදකා	40
වොදකෙන	138, 216
වොදකො	134, 140
වොදකො පුග්ගලො	10
වොදනා	130, 146
වොදනාය දො මූලානි	136
වොදෙනා	240

කුතතිකමම	14, 40, 128, 300, 306
කුතතිවතුප්පකමම	14, 40, 128, 300, 306
කුතතිනො	302
කුතතිදුතියකමම	14, 40, 128, 300, 306
කුතතිපපදය	162
කුතති	206

ප

කු

ප අනුච්ඡෙදමූලානි	64
ප කම්මානි	64
ප විවරානි	64
පතතිංසකතනුං දෙවිඤ්ඤා	82
ප නිසංකෙන අනුපඤ්ඤාතියො	64
පඤ්ඤාති	150, 154
පඤ්ඤාතිං	206, 240
ප පරමානි	64
පබ්බිස මූලානි	124
ප විච්ඡෙදමූලානි	64
ප සාරාණියධම්මො	64

කුතතිසංලොභිතො	154
---------------	-----

ථ

ථපනකං	4
ථපනං	10

න

නජ්ඣීයකමමසං	84
නජ්ඣීයකමම	28, 300
නද්ධික	96
නසංපාපියසසිකා	84, 120, 154, 300, 310

පා

පාදනා	26
-------	----

පෙ

ති

පෙජ්ජවච්ඡං	292
පෙජ්ජං	282
පෙදනකා ආපතතියො	48, 64
පෙදනකානි	98

තිණවජ්ජාරක	154
තිණවජ්ජාරකසං	84
තිණවජ්ජාරකෙන	116
තිණවජ්ජාරකො	120
තිභිඤ්ඤාතනනා	282
තිපුමයං	16
තියෙසං ඡාදනා	26
තියෙසං පඤ්ඤාතතියො	24
තියෙසං පටිච්ඡාදියො	26
තියෙසං පාදසංඝතියො	34
තියෙසං පාදකා	34
තියෙසං සමමුතියො	34

පා

පානසංඝර	302
පානනො ආපජ්ජති	38

පි

පිලං	140
------	-----

පු

පුණෙන ආපජ්ජති	24
---------------	----

පෙ

ති

පෙතවන	190
-------	-----

තිණි වොදනාවච්ඡති	24
තිණි විච්චානි	26

	පිටුව
නෙ	
නෙතනිංස මූලානි	110
නෙතනිංස සමුදායානා	110
නෙවිසතිසමසාදිතෙසානං	150
ච	
චුලකුමාරිගොවරො	48
චුලච්චයං	134, 282
චුලච්චයා	14, 96
චුලච්චාආපතනි	8
චු	
චුපච්චරං	50
චු	
චුභ්වසිකානාසමුදායා	84
චුභ්වසෙ	88
චුභ්වසෙ	80
චුභ්වසෙ	80
චුභ්වසෙ	80
චුභ්වසෙ	80
චුභ්වසෙ	80
චුභ්වසෙ	302
චුභ්වසෙ	80
චුභ්වසෙ	24
චුභ්වසෙ	80
චුභ්වසෙ	80
චුභ්වසෙ	170
චු	
චුභ්වසෙ	306
චු	
චුභ්වසෙ	136
චුභ්වසෙ	198, 208, 210
චුභ්වසෙ	66
චුභ්වසෙ	134, 150
චුභ්වසෙ	168
චු	
චුභ්වසෙ	134
චුභ්වසෙ	14
චුභ්වසෙ	150

	පිටුව
චුභ්වසෙ	96
චුභ්වසෙ ආපතනිං	162
චුභ්වසෙ චුභ්වසෙ	54
චුභ්වසෙ චුභ්වසෙ	8
චුභ්වසෙ චුභ්වසෙ	152
චුභ්වසෙ චුභ්වසෙ	138
චුභ්වසෙ චුභ්වසෙ	52
චුභ්වසෙ චුභ්වසෙ	96, 134
චුභ්වසෙ චුභ්වසෙ	14
චුභ්වසෙ චුභ්වසෙ	150
චු	
චුභ්වසෙ	282
චු	
චුභ්වසෙ	306
චුභ්වසෙ	50
චුභ්වසෙ	8
චුභ්වසෙ	8
චු	
චුභ්වසෙ	144
චුභ්වසෙ	132, 138
චුභ්වසෙ	150
චු	
චුභ්වසෙ	150
චු	
චුභ්වසෙ	308, 310, 312
චුභ්වසෙ	18
චුභ්වසෙ	150
චුභ්වසෙ	150
චුභ්වසෙ	16
චුභ්වසෙ	16
චුභ්වසෙ	18
චුභ්වසෙ	16
චුභ්වසෙ	18
චුභ්වසෙ	18
චුභ්වසෙ	18

පිටසකිකා

බ

බඤ්ඤා රසො	276
බමමකුසලො	238
බමමවුදිතකො	10, 146
බමමවොදකො	10, 132, 146
බමමතො	230
බමමදිට්ඨි	48
බමමො	208, 224, 242
බමමානුලොමො	208, 224, 252
බමමිකා පරිභොගො	76
බමමිකා සඤ්ඤාතනියො	76
බමමෙන	138

න

න ගිහිපටිසඤ්ඤා නතො	10
නව ආශාතවජ්ජනි	282
නවකතරො	150
නව විවරුනි	76
නව තණහාමුලකා	76
නව මංගෙහි දුක්කටො	76
නව සබ්බකා	314
නවති සබ්බකා හිජ්ජනි	76

නා

නානා වජ්ජකානි	292
නානා සංවාසක භූමියො	14
නානා සංවාසකස්ස	208
නානා සංවාසකො	262
නානා සීමාය	208
නාතනනනිකො	186
නාසිතකො	10

නි

නිග්ගහො	306
නිජ්ඣාපනියො ධානෙ	160
නිට්ඨානනනිකො	184
නිදනසබ්බකො	314
නිදනං	146, 150
නිබ්බිදා	146
නිමිත්තකම්මො	170, 180, 182
නිග්ගහො	48
නිග්ගහො ආපනනි	10

පිටසකිකා

නිග්ගහො පුග්ගලො	10
නිග්ගහකම්මස්ස	84
නිග්ගහකම්මො	300
නිරුත්තරකුසලො	238
නිසංසාරකුසලෙන	144
නිසංසාරිකා	82, 172, 182
නිසංසාරිකා	272
නිසංසාරපටිපස්සාදායො	50, 82
නිසංසාරො	196
නිසංසාරො	16, 64, 66
නිසංසාරණං	306
නිසංසාරණා	16
නිසංසාරණපටි	198

නි

නිවර්තනෙන	144
-----------	-----

නො

නො සඤ්ඤාවිමොක්ඛා	12
------------------	----

ප

පක්කමනනනිකො	184
පක්කසබ්බකෙනො	50, 290
පච්චනනිමෙසු ජනපදෙසු	44
පච්චක්කධානං	306
පච්චුට්ඨානාරහො	42
පච්චුට්ඨාරො	174, 178
පච්චෙකට්ඨානෙ	32
පච්චෙකට්ඨාසිනො	146
පච්චෙකවුට්ඨා	16
පඤ්ඤා ආදීනවා	60
පඤ්ඤා ආපනනියො	48
පඤ්ඤා ආරඤ්ඤාකා	56
පඤ්ඤා කම්මානි	50
පඤ්ඤා තෙලානි	50
පඤ්ඤා දානානි අපුඤ්ඤානි	52
පඤ්ඤා පංසුකුලානි	50
පඤ්ඤා පිණ්ඩපානිකා	56
පඤ්ඤා බිජ්ජානි	60
පඤ්ඤා බ්‍යසනානි	50
පඤ්ඤා විග්ගහකරණං	302
පඤ්ඤා වසානි	50

	පිටුවකිතා
පඤ්ච විපුර්වයෝ	60
පඤ්ච සමූහා	50
පඤ්චසතිකං	6
පඤ්ච සම්පද	50
පඤ්ඤානති	8
පඤ්ඤානති.	204
පඤ්ඤාකතකේතන	64
පඤ්ඤා විමුක්තිය.	68, 70
පඤ්ඤා පුච්ඡා	214
පටිකේතපා	16, 24
පටිකේතකාසා	16
පටිග්ගහං	306
පටිග්ගහා	16
පටිග්ගහිනපටිගොගා	40
පටිග්ගහිනං	44
පටිච්ඡන්තපටිවිසයෝ	18
පටිච්ඡාදිගෝ	26
පටිඤ්ඤා	16, 130
පටිඤ්ඤානකරණං	68, 120, 154, 310
පටිඤ්ඤානකරණා	210
පටිඤ්ඤානකරණෙහ	116
පටිඤ්ඤාය කරණීයං	300
පටිපුච්ඡා	146
පටිපුච්ඡාකරණීයං	300
පටිච්ඡෙදො ආපජ්ජති	36
පටිගමනිදා	236
පටිසාරණීයකම්මං	28
පටිසාරණීයකම්මය්ස	84
පථමාපනතිකං	276
පථමාපනතිකා	76, 282
පණීතභොජනානි	76, 96
පණ්ඩකගොචරේ	48
පණ්ඩිතවොදකෝ	132
පණ්ඩිතෝ	242
පණ්ණරසිකෝ	14
පත්තකල්ලා	44
පත්තගාහාපකෝ	260
පත්තා	82
පදකම්මණ්ණාහි	238
පදපච්චාගට්ඨං	204, 242

	පිටුවකිතා
පදෙසපඤ්ඤානති	8
පදෙසපුච්ඡා	168
පබ්බාජනීයකම්මය්ස	84
පබ්බාජනීයකම්මං	28, 300
පරපකේතා	150
පරපුග්ගල්ලපටිසඤ්ඤානං	12
පරමානි	68, 76, 80, 82
පරමපර භොජනං	48
පරමමුඛා ආපජ්ජති	38
පරිකථා	170, 180, 182
පරිකථාකතෙන	170
පරිකතාරා	38
පරිපුරේ නො යාචති	14
පරිගණකකරණ මනෙතන	170
පරිසාදිත්තපීතෙනා	34
පරිවාසදානය්ස	84
පරිවාසං	300
පරිවාසා	18, 26, 40
පරිවාසෝ	138
පරිසකපටිගෙන	144
පරිසතෝ	302
පරිසදුසකා	40
පරිසසොභනා	40
පමුඛොධා	174
පමුඛොධො	146, 184
පචනං	104
පචාරණං	2, 58, 162, 164, 190, 228, 306
පචාරණා	34, 138, 210
පචාරණාකම්මය්ස	84
පසයා පචන්තා	200
පසාරෙනා	240
පසුතොනා ආපජ්ජති	36
පසාදා	146
	ප.
පංසුකුලිකං	16
පංසුකුලෙන	172
	භ.
පාචිතපිණ්ඩං	94
පාචිතතියං	134

	පිට්ඨකය
පාඪිතතිය	14, 272
පාඪිදෙසනීයං	134
පාඪිදෙසනීයා	14, 272
පාඪිමොක්ඛං	182
පාඪිමොක්ඛවිභාජනී	18, 26, 68, 72, 76, 80
පාඪිමොක්ඛද්වේසං	56, 190
පාඪිමොක්ඛද්වේසා	50, 76
පාදුකා	82
පාපණිකේත	172
පාපිච්ඡා	226
පාමොජ්ජං	146
පාරුජිකං	134, 266
පාරුජිකගාමී	228
පාරුජිකා	14, 38, 270
පාරිවාසිකං	4

පි

පිලෝකිකාය	172
-----------	-----

පු

පුග්ගලගරුකෝ	248
පුග්ගලසංඛිතො	314
පුග්ගලිකපරිභොගෙන	258
පුග්ගලො ආපජ්ජති	24
පුච්ඡජ්ජනා	16
පුබ්බකරණං	174, 178
පුබ්බකිච්චා	44
පුබ්බකුසලො	78
පුබ්බාපතති	8
පුබ්බාපරං	142, 146
පුබ්බාපරකුසලො	208, 238, 242
පුබ්බෙ නිවාසං	68

පෙ

පෙකඛනීයෙ ධාතෙ	160
පෙසලො භික්ඛු	46
පෙසුඤ්ඤං	18

ඵ

ඵලභාජනෝ	260
---------	-----

පිට්ඨකය

බ	
බභි ආපජ්ජති	44
බභි සිමාය	44
බහුසුසුතො	216, 246

බා

බාලවොදකෝ	132
බාලසං	14, 16
බාලො	194, 240

බු

බුද්ධා	16
--------	----

බ්

බ්බසුඤ්ඤාකුසලො	238
බ්බසානාති	230

බ්

බ්භවවරියං	68, 216, 222
බ්භවදණං	306

භ

භග්ග	92
භග්ගාගාරිකෝ	260
භග්ගුකම්මං	306
භතතග්ගවතනං	248
භතතද්වේසකෝ	258
භග්ගනං	116
භබ්බාපතනීකෝ	10
භබ්බො	180
භසංගතී	150

භා

භාසානුසංකීර්ණකුසලො	198
--------------------	-----

භි

භික්ඛුනීඛක්ඛිකං	4
භික්ඛුනීගොචරො	48
භික්ඛුනොවාදකසම්මුතියං	84
භික්ඛුනොවාදකසම්මුතී	194

භූ

භූමිපුච්ඡා	168
------------	-----

පිටිවැඩිකා		පිටිවැඩිකා	
හෙ		මො	
හෙදනකං	98	මොහපාරානා	96
හෙසජ්ජං	2	මොහාගති	150
හො		ය	
හොජනා	214	යපාභුතඤ්ඤාණදස්සනං	146
ම		යා	
මජ්ඣිමේසු ජනපදෙසු	44	යාගු හාජකො	260
මතිකමමං	130	යාවිකාලිකං	40
මනනනා	146	යාවජ්චිකං	40
මනෙ	146, 294	යාවිතතීයකා	82, 96, 280
මහාචොරො	50	යාවිතතීයකෙ	50
මහාවිකටානි	40	සු	
මහාවිකාරො	94	සුගමිතනං	144
මා		මෙ	
මාතිකා	174	මෙභුග්ගසිකා	120, 154, 310
මානතනං	138	ර	
මානතනදහස්ස	84	රච්ඡගනො	262
මානතනදහාය	84	රජනාය	298
මානතනා	18, 26	රජොහරණසමෙන	144, 198, 298
මානතනාති	40	රතතීචෙජ්ඣෙ	18, 40
මානතනාරගං	300	ග	
මි		රාජගහ	92, 94
මිච්ඡතනා	76	රා	
මිච්ඡාදිට්ඨිකො	194, 196	රාපියජ්ඣිකා සමමුතියා	84
මු		ල	
මුට්ඨස්සනිස්ස	262	ලජ්ජ	206
මුත්තං	136	ලජ්ජපුඤ්ඤාලො	130
මුසාවාදො	228	ලභිසමාපතතිකො	10
මු		ලහුකං ආපතති	12, 42, 66, 68
මුලායපටිකස්සනා	138	ලහුකාපතති	8
මුලායපටිකස්සනාය	84	ලි	
මෙ		ලිඛිතපාතුහාවෙන	38
මෙජ්ඣධිමෙමා	152	ලිඛිතපුච්ඡා	166
මෙධගං	126		

	පිටුවකිනි
ව	
වග්ගකමම.	40
වචනකම්මෙන	144
වත්තම.	56, 58
වත්ත.	150
වත්ත.	54, 146, 222
වත්තනානතතත:	42
වත්තපුත්ත.	166
වත්තපිපතත.	180, 300
වත්තපිපතත.	14, 50
වත්තසමිකත.	314
වත්තසද්දසාන:	44
වත්ත.	80, 82
වත්තවෙත්දසා	42
වත්තපනාසික.	2
වත්තපනාසික:	18
ව	
ව:විකල්පසම්පද	282
වි	
විකපන:	18
විකාලෙ අපජ්ජනි	44
විකාලෙ කපනි	44
විකෙතිපත.	144
විග්ගාතික.	130
විධිවගොචරෙ	48
විනසනෙ:	220
විනසධරෙ: 52, 54, 56, 68, 76, 78	
විනසපරිසරනික:	200
විනසබ්බාකරණ:	258
විනසවත්තසම්.	284
විනස.	206, 222, 242
විනසානුග්ගහාස	88
විනසානුලොම.	206, 222, 242
විනසෙන	138
විනසො:	146, 212
විනිවත්තසුසලො	202, 224, 242, 244
විනිවත්තො:	146
විනිවත්තනි	48, 64, 68, 76

	පිටුවකිනි
විපච්චයතාවොහාරෙ	126
විපතති	150
විපතතිපුත්ත:	166
විපතතියො:	40
විපතති.	146
විපතතිසමිකතො:	314
විපකතවිවර.	64
විපකාරපුත්ත:	166
විබහනො:	50
විහරිතොවිද	284
විහරෙ:	104
විමුත්ත.	146
විමුත්තකිකකොන	64
විමුත්තසද්දසානකිකකොන	64
විමුත්තසද්දසාන.	146
විරාගො:	146
විවටකො:	24
විවටානි	26
විවාදානිකරණ	126
විවාදානිකරණ.	108, 110, 118
විවෙකදසාන:	286
විසාරදො:	200
විසුද්ධි	214
වි	
විඨා:	82
විඨිහානම.	144
විසතිවග්ගකරණෙ	302
වු	
වුපකාසොකු.	66
වෙ	
වෙදනටො:	296
වෙරු	230
වෙතාලි	80, 92
වෙසියගොචරෙ	48
වො	
වොසාසනති	94
වොහරනොන	150
වොහරනොන:	198, 200

	පිටුවකිනි
ස	
සකණණප්පෙ,	24
සකක	92, 94
සබ්බාමාවචරෙන	144, 150, 198
සබ්බගරුකො,	246
සබ්බගෙදකො,	250, 254
සබ්බගෙදං	4
සබ්බගෙදො	248
සබ්බසම්මුතී	32
සබ්බං භික්ඛු	46
සබ්බාදිසෙසං	134
සබ්බාදිසෙසා,	14, 270
සබ්බාදිසෙසො,	266
සබ්බො ආපජ්ජති	24
සඤ්ඤානතිකුසලො,	148
සඤ්ඤාපතියෙ ධානෙ	160
සඤ්ඤාවිමොකෙකා,	12
සත්ථිනියං	84
සත්ථිනියො,	120, 154, 310
සත්ත ආපනතිකම්භි,	14
සත්තසත්තිකං	6
සත්තහරෙහි, සම්මතාගතො,	
චිතයධරෙ	68, 70, 72
සත්තාහකාලිකං	40
සජ්ජසංසනෙන	138
සඤ්ඤාගරුකො,	248
සඤ්ඤාපටිසඤ්ඤානං	12
සඤ්ඤාචාරිකො,	42, 144
සඤ්ඤාචාරිං	66, 192
සන්තීරණං	146
සන්තසම්මුතියං	84
සන්තිපට්ඨපරමාසී	238
සන්තිපට්ඨං	154
සන්තිසී	172, 184
සන්තිසීකාරකං	68
සපටිකාරපටිසඤ්ඤානං	12
සපටිකම්ම	274
සපටිකම්මො ආපනති	8
සබ්බසම්මුතී	8
සමුග්ගචාරිනං	146
සමග්ගකම්මං	40
සමථසම්මතො,	314

	පිටුවකිනි
සමථං	4, 206
සමථානං	124
සමථා,	68
සමථො,	150, 154
සමනුභාසනං	306
සමයපුප්ඵ,	168
සමාචරං	4
සමාධිකම්මකෙන	64
සමානසංවාසකභූමියො,	14
සමානසංවාසකො,	10
සමානාචරියකො,	144
සමානුපජ්ඣායකො,	144
සමුක්කච්ඡපදානං	2
සමුච්චං	4
සමුච්චානසම්මතො,	314
සමුද්දවෙණිං	34
සමොධානපටිචාරෙහි,	18
සමපදා	230
සමපරිසිකං	146
සමනතො,	154
සමමජ්ජනියං	50
සමමතො,	76
සමුඛො ආපජ්ජති	38
සමුඛොකරණියං	300
සමුඛොචිතයො,	116, 120, 154, 310
සමුඛුතී	306
සලාකගාහා,	24, 76
සලාකගාහෙන	14, 248, 252, 256
සලොඛො,	18
සච්චනියං	32, 146
සචණ්ණනිකො,	186
සනුබ්බාධෙ	186
සං	
සංචිච්ච	130
සංචරෙ	146
සංවාසපටිකම්මපො,	44
සං	
සාරියගාහාපකසම්මුතියා,	84
සාරියගාහාපකො,	260

පිටුවකින

සාධාරණපසුසූතරී	8
සාමගති	84, 198
සාමණේරපෙසකො	260
සාමණේරෙ	64, 66
සාමණේරෙ නාසෙහබ්බො	76
සාමිච්චිපටිකොපො	44
සාමිච්චියො	68
සාමිච්චෙන	282
සාමුක්කංසා	40
සාරණා	130, 146
සාරමං	290
සාවජ්ජපසුසූතරී	8
සාවජී	92, 94, 190
සාවසෙසාපතරී	8
සාසනකරෙ	146

සි

සිකකාසමමුතියා	84
සිකබ්බානා	164
සිකබ්බානාස	134, 136
සිකබ්බාපදං	88

සි

සිමනො	302
සිමාතිකකනනිකො	186
සිමාදෙසා	82

පිටුවකින

සිලකබ්බෙන	64
සිලච්චතරී	126, 132, 134, 150, 164
සිලච්චතරියා	162
සිලච්චතරීං	116
සිසමියං	16

සි

සුක්කකමෙමො	148
සුබ්බෙදනාසමබ්බි	24
සුගතවිදත්තියා	76
සුගබ්බරෙ	160
සුගං	136
සුගතං	146, 208, 222, 242
සුගතානුලොමං	206, 222, 242
සුභ්බානාපට්ඨාසො	18

සෙ

සෙඛියා	272
සෙනාසනගාහා	26
සෙනාසනපසුසූපකො	260
සෙනාසනං	4
සෙනාසනාති	80

සෙ

සොනාච්චානං	146
------------	-----